

Jalan u Keuseulamatan

Sènt Teofan si Ureuëng Meusunyi

Asoe:

Peuneugah	1
Mengenai awai udep Kristen meulalu Pumanè Peungeuh.....	3
Pakri cara udép Kristen nyang seujati geupeuphôn lam droe geutanyoe?	3
Pakri cara udép Kristen geupeuphôn meulalu sakramèn baptisan?	7
Mulai udép Kristen meulalu taubat	28
Pakri cara udép Kristen geupeuphôn lam sakramèn tobat?	28
Kuadaan Ureuëng Meudesya	29
Buet Rahmat Allah	31
Teubangun sidroe ureueng meudesya dari teungeut desya	32
Buet luwa biasa rahmat Po Teu Allah lam geupeubeudoh ureueng meudesya dari teungeut meudesya	33
Cara nyang biasa rahmat peunggerak geubri	41
Mangat u ateuh keu peuteuntèe peulheuh droe nibak desya ngon peuseumah droe keu peumangat até Po Teuh Allah	54
Meuningkat u tekad keu jitinggai desya	54
Subôh Janji Peuseumah Droé keu Po Teuh Allah	61
Peumeu'ah nyang sampôreuna geubri keu ureuëng nyang meutobat lam Sakramèn Peunyesalan	65
Ureuëng nyang meutobat nyan geujak u Sakramèn Komuni Suci	68
Teuntang pakriban udép Kristen geupeuwujôd, meukeumang, ngon meutamah teuga lam droe geutanyoe	70
Pakriban udép Kristen nyan meubentuk, matang, ngon meutamah teuga lam droe geutanyoe?	71
Teuntang peuteutap seumangat keu Allah	82
Teutap di dalam	83
Saboh Pandangan U Donya La'én	85
Teutap kong lam perasaan nyang ka jiba bak tekad	88
Panduan Latihan keu Peukong Teunaga Rohani ngon Jasmani Sidroe Ureuëng	91
Latihan-latihan nyang meubantu bak peubeuntuk kuwasa-kuwasa jiwa meunurot seumangat udép Kristen	94
Peujak tubôh meunurôt roh udép nyang barô	101
Atôran Udep Luwa Sesuai Ngon Roh Udep Barô	102
Meuhadab bak puasa meuturôt-turôt	107
Atôran keu Meujuang Lawan Nafsu, atawa Prinsip Meutheun Droé	109
Langkah-langkah Phon keu Udep Meusaboh deungon Tuhan	122
Komuni udép deungon Tuhan teujadi lam kuadaan seungap nyang jiba u hana meuh'eut	126

Peuneugah

'Gambaran Akhlak Kristen' geupeugah perasaan ngon sifeuet nyang wajéb na bak geutanyoe, teuma nyan kon mandum nyang geupeureulèe keu tapeuteuntèe keuseulamatan geutanyoe. Tugas utama geutanyoe nakeuh udép seujati lam roh Almaseh. Teuma meunyoe geutanyoe barô sagai ta sentôh hai nyan, padum na le that hai nyang hana teupahom nyang teubuka, ngon padum na le that bimbéngan nyang geupeureulèe—ngon nyan bak rab tiep-tiep langkah!

Beutôi bahwa tujuan akhé manusia ka geupeugah—meusaboh ngön Tuhan—dan rot ueh keunan pih ka geupeugah: nyan keuh iman nyang meusapat ngön ta'at bak peurintah, deungön beunantu rahmat Tuhan. Mungken na nyang peugah mantong: nyoe rotjih! Jak laju!

Mudah tapeugah: 'Nyoe keuh jalannyan, jak laju!' Teuma pakri cara tapeubuet nyan? Leubeh kayém, hana

meuh'eut keuneuk jak. Nafsu, nyang ka geuba lé hawa nafsu, ngon kreueh geutulak tiep-tiep paksa ngon tiep-tiep seruan; jipaléng mata jih nibak Allah ngon hana jitem kalon Gobnyan. Syari'at Almaseh hana jigalak; hana meuh'eut bah pih keu jideungo bhah nyan: nafsu nyan, lagèe nyang geupeugah, hana lam keuadaan nyang teupat. Soal jih nakeuh, pakri cara mangat lahé hasrat keu jak bak Tuhan rot jalan Kristus; pakri cara tapeupaseuti bahwa hukôm nyan ka teucap bak haté dan bahwa sidroe ureueng, nyang meubuet meunurot hukôm nyan, meubuet ateuh keuheundak droe, hana paksaan, mangat hukôm nyan hana jeuet keu beuban keu jih, tapi malah meualue dari dalam droe jih?

Teuma, meunyoe sidroe ureueng jipaleng bak Allah, jipeuphôn gaséh keu hukôm Gobnyan; peu keuh perjalanan u arah Allah nyan, peujalanan lam hukôm Almaseh nyan, ka cukôp ngon wajéb meuhase cit kareuna tanyoe meuhajat? Kon. Seulaén nibak meuhajat, ureueng nyan harôih na teunaga ngon keumampuan keu jipeubuet: jipeureulèe hikmah nyang aktif. Soe mantong nyang jipuphôn bak jalan nyang beutôi keu peuseunang até Po Teuh Allah, atawa jipuphôn, deungon beunantu rahmat Po Teuh Allah, mejuang u arah Po Teuh Allah bak jalan syari'at nyang ka geupeuteuntèe lé Almaseh, pasti akan jiteumée bahaya keu jiseupôt bak simpang jalan, jiseupôt jalan dan binasa, padahai jipiké droe jih ka seulamat. Persimpangan-persimpangan nyan hana jeuet dielak seubab na keucenderungan meudesya nyang mantong teusimpan—bah that pih bak ureueng nyang ka meuiman—ngon gangguan bak akai budi sidroe-droe ureueng, nyang bah that pih lam keuadaan nyan, mampu jipeuleumah hai-hai deungon cara nyang salah—nyang jipeungeut ngon jipeuhanco sidroe ureueng. Seulaén nibak nyan, na cit pujôk Ibléh, nyang hana jitem peulheueh ureuëng nyang ka jeuët keu mangsa jih; dan meunyo na soë mantong nyang jitinggai da'irah kuasa jih keu jijak u cahya Almaseh, jih nyan jiseutôt ureuëng nyan dan jipeusiap meubagoë rupa peungapét keu jidrop ureuëng nyan lom—dan kayém that jih meuhase jipeubuët nyan. Akibatjih, bah pih keu ureuëng nyang ka na keuheundak keu jiseutot jalan nyang geutunyok u arah Tuhan, teutap peureulèe geupeugah mandum penyimpangan nyang mungkin teujadi bak jalan nyan, mangat ureuëng nyang lam perjalanan nyan jeuët geupeuingat leubèh awai, geukalôn bahaya-bahaya nyang na di keuë, dan geuteupeuë pakri cara keu geupeujioh nyan.

Hal-hal nyang hana jeuet dielak nyoe, nyang lazém teujadi bak mandum ureueng nyang na bak jalan u keuseulamatan, peureulèe that na prinsip-prinsip peunutôh nyang khusus keu udep Kristen, nyang harôih jipeuteuntèe: pakri cara meuteumée hasrat keu keuseulamatan keu meusaboh deungon Tuhan ngon seumangat keu teutap lam nyan, dan pakri cara jak deungon seulamat u arah Tuhan di teungoh-teungoh mandum simpang jalan nyang mungkén teujumpa bak tiep-tiep tahap jalan nyoe — deungon narit la'én: pakri cara tapeuphôn udép seubagoë ureuëng Kristen dan, 'oh ka tapeuphôn, pakri cara mangat teudong kong lam udép nyan. Bimbéngan nyoe harôih jiba sidroe ureuëng dari luwa Tuhan, jiputa ureuëng nyan u arah Gobnyan, dan lheueh nyan jiba ureuëng nyan u hadapan Gobnyan; harôih geupeugah riwayat udép Kristen lam peunyata jih, lam praktek, dari phôn sampoe abéh, nyan nakeuh, pakri cara jih geupeulahé, meukeumang, meutamah dewasa, dan sampoe bak tujuan jih; atawa—nyang saban makna jih—harôih geupeugah riwayat udép aktif tiep-tiep ureuëng Kristen, geupeuleumah pakri, bak tiep-tiep keujadian, ureuëng nyan harôih meulaku mangat jeuët teudong kong lam panggilan jih.

Awai mula ngon perkembangan udép Kristen nyan la'én that bak dasajih nibak udép alamiah. Hai nyoe teuka dari sifeut khas udép Kristen ngon hubôngan jih ngon sifeut manusia geutanyoe. Sidroe ureueng kon lahé seubagoë ureueng Kristen, tapi jeuet keu ureueng Kristen nyan lheueh lahé. Bijèh Kristus rhët ateuëh tanoh haté nyang ka meukeudép. Teuma, saban lagèe manusia nyang lahé secara alamiah nyan na cacat ngon meulawan deungon tuntutan-tuntutan keukristenan—padahai, miseuëjih bak bak kayèe, awai udép nyan na bak timoh bijèh, nyan lagèe teubangon keubit-keubit teunaga nyang teungeut—meunan cit awai udép keukristenan nyang seubeutôjih lam sidroe ureuëng nyan na bak saboh peuneugot barô, geubri teunaga barô ngon udép barô. Seulaén nibak nyan, cuba tapeugah bahwa agama Kristen geuteurimong seubagoë saboh hukôm, nyan makna jih, ka geupeugöt saboh keuputôsan keu udép seucara Kristen: bijèh udép nyan (keuputôsan nyan) hana geukeuliléng lé unsur-unsur nyang jroh keu jih lam droe sidroe ureueng; dan bah pih meunan, banmandum ureuëng nyan—tubôh ngon jiwa—mantong hana siap keu udép nyang barô nyan, hana meunundôk bak beuban Kristus; ngon sabab nyan, phon bak sa'at nyan keuh, keureuja brat sidroe ureuëng geumulai—keu geubentuk banmandum droe jih ngon banmandum teunaga jih meunurôt cara Kristen. Nyan keuh sababjih, meunyo bak bak kayèe, miseujih, timohjih nyan saboh perkembangan nyang meutamah teuga, mudah ngon hana payah, keu sidroe ureueng Kristen nyan nakeuh saboh perjuangan nyang brat ngon droe keudroe—teugang ngon meuseudeh—dan ureueng nyan

harôh geupeuarah teunaga gobnyan u arah nyang seucara alami hana geusuka: lagèë sidroe pahlawan, jih harôh jireubôt tiep-tiep tapak tanoh—bahpih nyan atra droëjih—dari musôh jih meulalu prang, ngon jipeuguna peudeuëng meudua mata dari disiplin droë ngon peulawanan droë. Bak akhéjih, lheuëh meukeurija brat ngon meususah payah, usaha ureuëng Kristen meuhase meunang; meuraja hana lawan, jiseureubap mandum susônan tabi'at manusia, jipeuteubiet dari dalam jih mandum tuntutan ngon cita-cita nyang meumusôh ngon droe jih, ngon jiba jih u dalam keuadaan hana meuh'eut ngon suci, jipeujeuet jih ikôt serta lam keubahagiaan ureueng nyang suci haté—keu jikalon Tuhan lam droe jih keudroe lam hubôngan nyang paléng ikhlah ngon Gobnyan.

Nyan keuh keuadaan udep Kristen lam droe geutanyoe. Na lhee boh tingkat, nyang meunurot sifeutjih, jeuet geupeunan lagèë nyoe: tingkat phon — meubah u arah Allah; tingkat keudua — peusucue atawa peubeudoh droe; tingkat keulhee — peusucue suci. Bak tingkat phon, sidroe ureueng jipaleng dari seupôt u cahya, dari keurajeuen Syetan u arah Allah; lam tahap keudua, gobnyan geupeusucé meubèe haté gobnyan dari mandum keukuto, mangat jeuet geuteurimong Tuhan Almaseh nyang teuka bak gobnyan; bak tahap keulhèe, Tuhan teuka, geuduek lam haté dan geubagi-bagi Jamuan Tuhan ngon gobnyan. Keuadaan meusaboh nyang bahgia ngon Tuhan nyan keuh tujuan dari mandum keureuja ngon useuha!

Peugah mandum nyoe ngon peutunyok rot ueh *u keuseulamatan* nakeuh *keu peutunyok jalan*. Saboh peutunyok nyang leungkap lam hai nyoe jicok sidroe ureueng nyang teudong bak simpang jalan desya, jiba jih rot jalan peumurnian nyang meubara, ngon jipeu'ék jih u tingkat kesempurnaan nyang mungkin keu jih, meunurot ukuran peunuhan Kristus. Seulaén nyan, jih harôih jipeuleumah:

- 1) pakri udép Kristen geupeuphôn lam droe geutanyoe;
- 2) pakri cara jih jipeuseumpurna—jitamah dewasa ngon leubeh teuga; dan
- 3) pakriban rupa jih lam keusempurnaan jih nyang peunoh.

Mengenai awai udep Kristen meulalu Pumanè Peungeuh

Deungon bimbéngan pakriban cara peuteun rahmat nyan silawét proses peumbesaran

Pakri cara udép Kristen nyang seujati geupeuphôn lam droe geutanyoe?

Geutanyoe peureulèe tapham keudroe pajan ngon pakri cara udép Kristen nyang seujati nyan geupeuphôn, mangat jeuet takalon peü ka geupeuduek phôn udép nyan lam droe geutanyoe, dan meunyoe goh lom, mangat tateupeue pakri cara tapeuduek nyan, seujauh nyan teugantong bak geutanyoe. Nyan goh lom jeuet keu tanda nyang pasti keu udép nyang seujati lam Almaseh meunyoe sidroe ureueng geupeugah droe jih ureueng Kristen dan rôh lam Geurija Almaseh. *Kon mandum ureuëng nyang peugah bak Lôn, 'Tuhan, Tuhan,' akan tamöng u dalam Keurajeuën Langèt...* (Matius 7:21). Meunan cit, *kon mandum ureuëng Israel nyan keubit-keubit ureuëng Israel* (Roma 9:6). Mungken geuitông lam kawan ureuëng Kristen, tapi kon ureuëng Kristen nyang sibeuna jih. Mandum ureuëng jiteupeuë hai nyan.

Na saboh saat—dan nyan saat nyang that meubida—nyang deuh that nyata lam udép geutanyoe, watee sidroe ureueng jipeuphôn udép seubagoe ureueng Kristen. Nyan keuh saat watee sifeuet-sifeuet khas udép Kristen jipeuphôn deuh bak ureueng nyan. Udep Kristen nyan nakeuh semangat ngon teunaga keu teutap lam hubôngan nyang aktif ngon Tuhan, meulalu iman bak Tuhan geutanyoe Isa Almasih, deungon rahmat Tuhan, ngon deungon tapeubuet keuheundak Gobnyan nyang suci, keu keumuliaan nan Gobnyan nyang paleng suci. Inti udép Kristen nyan na keuh bak hubôngan ngön Tuhan meulalu Isa Almaseh Tuhan geutanyoe—saboh hubôngan nyang bak awai biasa jih teusom kon mantöng nibak ureuëng la'én, tapi cit nibak droe teuh keudroe. Bukti nyang deuh takalon atawa nyang teurasa lam até nibak hubôngan nyan nakeuh seumangat nyang that meuhu-hu, nyang geutuju khusuih keu peuseunang até Po Teuh Allah seubagoe sidroe ureueng Kristen, deungon peunyerahan droe nyang peunoh ngon banci keu banmandum hai nyang meulawan deungon nyan. Ngon lagèë nyan, watee seumangat

nyang meuhu-hu nyan ka jipeumula, hudép Kristen ka geupeudong dasajih; dan soe mantong nyang sabe na seumangat nyan lam droe jih, ureueng nyan hudép seubagoe sidroe ureueng Kristen.

Patôt tanyoe peupanyang bacut lom bhah ciri khas nyoe.

'*Ulôn ka teuka keu lôn peudép apui di bumoe*,' kheun Juru Seulamat, '*dan meunyo lôn meuh'eut that apui nyan ka hu!*' (Lukas 12:49). Gobnyan geupeugah bhah udép Kristen, dan Gobnyan geupeugah nyan saweueb keusaksian nyang deuh nakeuh seumangat keu peuseunang Até Po Teu Allah, nyang geupeuhu lam até lé Roh Po Teu Allah, nyang saban lagée apui; saweueb lagée apui jipeuhabéh zat nyang jitamong lam nyan, meunan cit seumangat udép lam Almaseh jipeuhabéh jiwa nyang ka jiteurimong nyan. Dan lagée cit, watee na apui, uap apui nyan jiseulôb ban saboh bangunan, meunan cit apui seumangat nyan, meunyo ka hu, jiseulôb dan jipeunoh banmandum pribadi sidroe ureueng.

Bak teumpat la'én, Tuhan na geupeugah: '*Tieb-tieb ureuëng akan geupeusabô ngon apui ...*' (Markus 9:49). Nyan nakeuh saboh isyarat keu apui Roh Kudus, nyang meulalu semangat, jiseureubab banmandum tubôh geutanyoe. Saban lagée sira, nyang jitamong u dalam zat nyang jeuet reuloh, jipeuseulamat jih nyan bek sampoe busôk, meunan cit roh seumangat, deungon jitamong u dalam banmandum droe geutanyoe, jipeuteubiet desya—nyang jipeurusak fitrah geutanyoe, baik roh meunan cit tubôh—dari teumpat nyang paleng ubeut, dan deungon nyan jipeuseulamat geutanyoe dari keurusakan akhlak ngon keujahatan.

Rasui Paulus geupeurintah: '*Bèk peulémoh Roh*' (1 Tes. 5:19), '*bèk hèk bak pubuet nyang jroh*'; *beu hu ngon seumangat* (Roma 12:11)—gobnyan geuyue nyoe keu mandum ureueng Kristen, mangat awaknyan teuingat bahwa seumangat nyang hu, atawa seumangat nyang hana leulah, nyan saboh sifeuet nyang that peureulee lam udep Kristen. Bak teumpat la'én, gobnyan geupeugah bhah droegeuh: '*Lôn tuwoe keu hai nyang ka tinggai di likôt, lôn meuhajat keu hai nyang na di keue, lôn meulumpat u keue keu tujuan, keu lôn reubôt hadiah dari panggilan Allah di syeuruga lam Isa Almasih*' (Fil. 3:13–14); dan gobnyan geupeusaran *bak ureueng la'én*: '*Plah laju deungon cara mangat meunang*' (1 Kor. 9:24). Ngon lagée nyan, lam udép Kristen, seubagoe hasé dari seumangat nyang meuhu-hu, na saboh seumangat rohani nyang sigap ngon teuga nyang geunguy bak geupeubuet buet-buet nyang geusuka lé Po Teuh Allah, geutulak droe ngon seunang haté geupeuseumah bak Po Teuh Allah banmandum macam keureuja, hana geujimat droe.

Meunurôt pemahaman nyan, mudah that geutanyoe ta peusimpôi bahwa seumangat nyang hana su'uem bak ta seutôt atôran Geurèja, meunan cit keutertiban lam buet nyang geuatô lé akai nyang meu-itông, ngon keureuja brat, sopan santôn, ngon jujô lam peurangeui, nyan goh lom jeuet keu tanda nyang pasti bahwa udép Kristen nyang sejati ka meukeureuja lam droe geutanyoe. Banmandum nyan jroh, tapi meunyo hana jipeuleumah seumangat udép lam Isa Almasih, nyan hana meuhareuga di hadapan Allah. Buet-buet lagée nyan, lagée patông nyang hana jiwa. Jam nyang jroh jimeutak nyang teupat; tapi soe nyang peugah na udép lam jam nyan?! Meunan cit deungon ureuëng nyan: *kayém jih jikheun mantong 'udép'*, padahai bak *keunyataan jih ka maté* (Wahyu 3:1). Keutertiban tingkah laku nyang leumah di luwa nyan that mudah jipeusisat sidroe ureuëng. Makna nyang sibeuna jih nyan teugantung bak keuadaan batén ureuëng nyan, di sinan penyimpanan nyang rayeuk dari kubeunaran nyang hakiki jeuet teujadi bahpih teungoh jipeubuët buët-buët nyang saleh. Saban lagée sidroe ureueng nyang bak luwa jipeujioh buet desya, tapi lam haté jih mantong jigaséh atawa jiseunang keu buet nyan, meunan cit, bak watèe jipeubuet buet nyang beutôi bak luwa, ureueng nyan kadang hana niët nyang ikhlah dari haté. Cit seumangat nyang beutôi mantong nyang jiusaha keu jipeubuet keubajikan deungon seumpurna ngon suci, sira jipeulaku desya sampoe u tingkat nyang paléng ubeut. Gairah nyan geumita nyang phôn lagée peunajôh siuroe-uroe, seudangkan nyang keudua geupeulaku lagée musôh nyang harôih geupeubinasa. Sidroe musôh geubenci lawan jih kon mantong bak droe jih keudroe, tapi geubenci cit keuluarga ngon rakan-rakan jih, bahkan hareuta benda jih, wareuna nyang paléng jigalak—singkat jih, banmandum nyang meubri keunangan keu jih. Meunan cit keuh seumangat nyang sejati keu peuseunang até Allah: jih jiseutôt desya bak tanda-tanda atawa isyarat nyang paléng ubit; sabab jih meuseumangat keu kesucian nyang mutlak. Meunyo kon sabab nyan, padum na le keukotoran nyang mungkén jeuet meuratôh lam até!

Dan peu keuh keujayaan nyang jeuet ta harapkan meunyo hana seumangat nyang meuhu-hu keu meukhudmat bak Tuhan seubagoe sidroe ureueng Kristen? Peue nyang hana peureulee useuha teutap akan teujadi; teuma meunyo na sapeue-sapeue nyang jilakèe useuha kreueh atawa peukorbanan droe, laju teutulak, kareuna hana sanggôp geutheun droe. Sabab nyan hana sapeue pih nyang jeuet keu sandaran keu peuseumangat droe keu buet jroh; rasa kasihan keu droe teuma jipeurusak mandum dukungan. Teuma, meunyo na niët la'én nyang

jitamong lam nyan, nyan teuma jipeujeuet buet jroh pih jeuet keu buet jeuhet. Mata-mata nyang jikirém lé Musa teumakot sabab awaknyan jimeukasihan keu droe. Syuhada-syuhada geujak u maté deungon seunang até saweueb awaknyan ka jipeuabéh lé apui lam até. Sidroe ureueng nyang beutôi-beutôi meuseumangat nyan kon mantong jiseutot hukôm, tapi jih nyan pih jideungo nasihat ngon tiep-tiep ilham jroh nyang ka geucap seucara rahsia lam jiwa; jih nyan kon mantong jipeubuet peue nyang teulintas lam pikéran, tapi jih nyan ureueng nyang kreatif demi keujroh, nyang ka peunoh seutia bak saboh keujroh nyang tunggai, nyang keukai, nyang beutôi, ngon nyang abadi. "Di sigala teumpat," kheun Santo Yohanes Krisostomus, "geutanyoe meubutôh seumangat ngon seumangat nyang that meuhu nibak jiwa, siab keu jak lawan maté keudroe; sabab meunyoe kon, hana mungken ta teumeung Keurajeuen" (Homili 31 ateueh Kisah Rasul-rasul).

Jalan taqwa ngon meuhubông ngon Tuhan nyan nakeuh saboh buet nyang brat ngon peudeh, leubèh-leubèh bak phôn-phôn. Dipat jeuet tamita teunaga keu tapeubuet mandum buet nyan? Nyan nakeuh rot beunantu rahmat Tuhan—lam seumangat nyang meuhu-hu. Sidroe saudaga, sidroe teuntra, sidroe hakim, sidroe ureueng carông, mandum nyan jipeubuet tugaih nyang peunoh ngon risau ngon keureuja brat. Pakri cara awaknyan geupeuteun droe lam buet-buet nyan? — Deungon seumangat ngon gaséh keu buet droe. Hana cara la'én keu peuteun droe ateueh jalan taqwa. Meunyo hana nyan, geutanyoe akan tarasa lam ibadah keu Allah nyan keulelah, buet paksa, bosan, ngon hana seumangat. Dan meunan cit deungon meunatang nyang meujak meulangkah, jih meujak, teuma deungon sakét, seudangkan keu chamois nyang leupah meulaju atawa tupè nyang sigap, meugrak ngon meujak nyan nakeuh saboh keuseunangan. Meuabdi deungon seumangat keu Allah nakeuh saboh perjalanan nyang seunang ngon peumangat haté u arah Gobnyan. Meunyoe hana nyan, banmandum usaha nyan jeuet reuloh. Tanyoe harôh tapeubuet mandum nyan keu keumuliaan Allah, ngon cara talawan desya nyang na lam droe tanyoe; dan meunyoe hana nyan, tanyoe akan tapeubuet mandum nyan cit meunurot keubiasaan, meunurot rasa patôt, sabab nyan ka jeuet keu keubiasaan dari dilee ngon lagee nyang jipeubuet lé ureueng la'én. Geutanyoe harôh tapeubuet **mandum**; meunyoe kon, geutanyoe akan tapeubuet ladôm hai dan tapeubiyeu hai nyang la'én, dan leubèh nibak nyan hana meunyeusai atawa bahkan hana sadar ateueh hai nyang ka teupeubiyeu nyan. Geutanyoe harôh tapeubuet mandum deungon peunoh perhatian dan até-até, lagèe **nyan nakeuh buet nyang paléng peunténg**; meunyoe kon, geutanyoe akan tapeubuet hai nyan deungon seumbarangan.

Ngon sabab nyan ka jeulah bahwa meunyo hana seumangat, sidroe ureueng Kristen nyan ureueng Kristen nyang leumoh—malaih, leumoh, hana udep, hana seu'uem hana leupie—dan udep lagèe nyan kon udep sagai. Ngon tateupeue nyan, bah tanyoe meuseuha tapeubuktian droe tanyoe seubagoe ureueng nyang meuseunangat keu buet-buet jroh, mangat tanyoe beutôi-beutôi mangat até Tuhan, hana meucéh atawa buet jeuheut, atawa hai-hai la'én nyang saban.

Ngon lagèe nyan, tanda nyang seubeutôi jih nibak udép ureuëng Kristen nakeuh apui seumangat nyang meuhu-hu keu tapeumangat até Po Teuh Allah. Jinoe teuka teunanyöng: pakri cara apui nyan tapeuudép? Soe nyang peuhu apui nyan?

Seumangat lagèe nyan geupeulahé lé buet rahmat, tapi kon meunan meunyo hana rôh keuheundak bibueh geutanyoe . Udep Kristen nyan kon udep nyang alami. Meunan cit deungon awai mula jih, atawa jaga phon jih. Saban lagèe udep bak kayèe jipeuhidép lam bijèh wateè ie ngon su'um jitamong u aneuk bak nyang teusom lam bijèh nyan, dan meulaluë nyan—kuasa udép nyang peupuléh banmandum—udép ilahi pih teupeugadöh lam droë geutanyoë watèë Roh Allah geutamong u dalam haté dan geupeudong di sinan dasa udép meunurôt Roh, geupeusucé dan geupeusapat mandum sifeuët-sifeuët gambaran Allah nyang ka kuto ngon reuloh. Hasrat ngon mita nyang bibueh teupeugadöh (lé peungarôh dari luwa); lheueh nyan rahmat teutrôn (meulalu Sakramen) dan, meusaboh ngon keubibasan, jipeulahé saboh seumangat nyang that kreueh. Dan bék na soe nyang pike bahwa jih nyan jeuet jipeuteubiët kuwasa nyang peuhudép nyan keudroe: geutanyoe harôh meudo'a keu nyan dan siëp keu teurimong jih. Apui seumangat nyang meukuasa nyan nakeuh rahmat Tuhan. Roh Allah, nyang trôn u dalam haté, geupeuphôn geukeurija di dalam jih nyan kon mantong ngon seumangat nyang peuhabéh, tapi ngon seumangat nyang peunoh ban sigom.

Na ladôm ureuëng nyang teupiké: pakon buet rahmat nyoe peureulèe that? Peuë hana jeuët tanyoe pubuët buet jroh keudroe? Di sinoe ka tanyoe pubuët buet jroh nyoe ngon nyan. Tanyoe teutap udép dan tapeubuët la'én lom. Mungken hana ramè ureuëng nyang hana penah geupiyôh siat keu geupiké bhah su'ai nyoe. Nyang la'én geupeugah bahwa geutanyoe hana jeuët tapeubuët sapeuë pih nyang jroh deungon keuheundak droe. Teuma disinoe masalahjih kon bhah buët-buët jroh sidroe-droe ureuëng, tapi bhah lahé barô banmandum udép sidroe

ureuëng, bhah udép nyang barô, bhah udép nyang sipeunoh jih—nyang jiba u arah seulamat. Kadang-kadang, kön saboh hai nyang payah keu tapeubuët sapeuë, bahpih sapeuë nyang that jroh, lagèe nyang geupeubuët lé ureuëng-ureuëng kafir. Teuma, cuba kheueh soe mantong ngon sunggôh-sunggôh geupeuteuntée keu geupeubuet keubajikan hana putôh-putôh, geupeudong atôran nyan meunurôt Firman Allah—kon keu si buleuen atawa si thôn mantong, teuma keu si umu udép—dan geupeuteuntée keu geumat bak atôran nyan ngon teuga; ôh lheueh nyan, meunyo ka seutia geumat bak nyan, bah geupom kheueh keukuatan droe geuh; teuma meunyo hana nyan, kon leubeh gèt geupeu-iém mantong babah geuh? Ka padum na le usaha keu geurancang ngon geuatô udép Kristen keudroe-droe, dan mantong teujadi sampoe jinoe? Dan banmandum nyan ka abéh, dan teutap abéh, hana meuhasé sapeue. Sidroe ureueng geupeuteun siat lam cara udép barô nyang ka geupiléh—laju geutinggai. Dan pakri jeuet la'én? Hana teuga droe geutanyoe. Nyan nakeuh kuasa keukai Allah mantong nyang sanggôp peuteutap geutanyoe lam tekad, di teungoh-teungoh ombak hana piyôh nibak perubahan donya. Sabab nyan, geutanyoe harôh teuisoe ngon kuasa nyan, tamita dan tateurimong jih nyan meunurôt atôran—dan jih nyan akan jipeu'ék geutanyoe dan jipeuseulamat geutanyoe nibak karu-haro jameun jinoe.

Jak ta kalon lom dan ta pike: pajan teuka pikeran-pikeran puas droe nyan? Watee sidroe ureueng lam keuadaan teunang, hana sapeue nyang peukaru jih, hana sapeue nyang goda jih atawa tarék jih u arah desya, barô keuh ureueng nyan ka siap keu cara udép nyang paléng suci dan mulia. Teuma, bak saat ka na gejolak hawa nafsu atawa godaan—pat ka banmandum ikrar nyan?! Peu kon ureueng nyang udép meulara nyan kayém jipeugah bak droe jih: 'Hana lôn pubuet nyoe lé'? Teuma, meunyo ka puas napsu nyan, teuka keuh keuheundak la'én, dan jih nyan ka jiteuka lom bak maksiat. That jroh tapeugah haba keu teutheun hinaan watee mandum hai jroh-jroh mantong keu geutanyoe, nyang hana meulawan ngon rasa bangga geutanyoe. Lam keuadaan nyan, rasa teusinggong atawa beungeh nyang jipeudeuh le ureueng laen mungkén deuh aneh bak geutanyoe. Teuma meunyo geutanyoe keudroe nyang na lam keuadaan nyang saban, maka ngon si'en mantong—apakah lom narit—ka jeuet jipeubeungeh that geutanyoe. Ngon lagèe nyan, lam keuyakinan droe geutanyoe, mungkén geutanyoe meulho-lho jeuet tapeujak udep Kristen keudroe, hana bantuan ilahi, watee roh geutanyoe teunang. Teuma watee keujahatan nyang ka meuteumpat di dasa haté teuguncang lagèe abèe nyang jipoh lé angèn, barô keuh tiep-tiep ureueng akan jiteumée, meulalu peungalaman droe jih, hukôman ateuh keusombongan droe jih. Watée saboh pikeran jipeuturi pikeran la'én, saboh keuheundak jipeuturi keuheundak la'én—maseeng-maseeng leubèh brok nibak nyang ka leupah—jipeupuséng jiwa, bak watée nyan mandum ureuëng akan tuwo keu droe jih dan hana seungaja jiklik lagèe nabi: *'...ië ka trôk u jiwa lôn. Lôn ka teuseureup lam leuhob nyang lhôk'* (Mazmur 68:2). *Ya Tuhan, seulamat kheueh lôn! Ya Tuhan, beubagah kheueh!* (Mazmur 117:25).

Peu kon kayém teujadi sidroe ureueng meulumpoe keuneuk teutap kong lam keubajikan, peunoh ngon rasa peucaya droe? Teuma lheueh nyan teuka bayangan sidroe ureueng atawa saboh beunda lam pikéran, lahé keuh saboh hajat, teubangkeuh keuh nafsu; ureueng nyan ka hanyot dan rhët. Lheueh nyan, nyang na tinggai nakeuh keu jikalon droe jih keudroe dan jipeugah: 'Alah that nyoe!' Teuma lheueh nyan teuka keuseumpatan keu meuseunang-seunang, dan jih ka siab lom keu jipeukalah droe jih. Lom pih, meunyo na ureuëng hina gobnyan, teuma meupaké, saling meuseubôt salah, ngon meuhukôm ka jipeuphôn; meunyo na urusan nyang hana adé tapi meukeuntungan, laju jicok: jipeureundah sidroë ureuëng, jibagi keu nyang la'én, jipeusibak nyang keulhèe—dan mandum nyan lheuëh jipeubangga droë ngon keumampuan droëjih untuk meulaku beu adé, hana meubantu nibak Tuhan. Pat teuma teuga nyan? — *'Roh teungoh geutem, teuma tubôh nyoe leumoh'* (Matius 26:41). Gata tateupeue peu nyang jroh, teuma gata pubuet nyang jeuhet: *'Sabab buet jroh nyang lôn keuneuk pubuet, nyan hana lôn pubuet; teuma buet jeuhet nyang hana lôn keuneuk pubuet, nyan keuh nyang sabe lôn pubuet'* (Roma 7:21). Geutanyoe ka lam peunjajahan: teubôh kamoe, ya Tuhan!

Salah saboh fitnah phôn musôh ateuh geutanyoe nakeuh pikeran peucaya droe—nyan nakeuh, meunyo kon langsông jitulak, teuma kureueng sadar keu peureulèe bantuan nyang peunoh ngon rahmat. Musôh nyan lagèe jipeugah: 'Bèk tajak keunan—u arah cahya, pat awaknyan jikeuneuk bri keu gata kuwasa nyang barô! — Gata ka jroh lagèe nyoe ngon lôn.' Ngon lagèe nyan sidroe ureueng jiseurah droe keu rasa puas droe. Seumeuntara nyan, musôh—disinoe jipeulét batèe (masalah), disinan jiba ureueng u tanoh licén (godaan hawa nafsu), ngon bak teumpat la'én jipula peungapét teusom nyang jipeurayeuk lagèe bungong (suasana nyang ceudah ngon riang gembira). Hana jingieng u likôt, sidroe ureueng meuseuha beu leubeh jeuôh, hana jiteupeue bahwa jih nyan teungoh rhët beu meuturôn, sampoe bak akhé jih jitrôn u paléng lhôk keujahatan — u Pintu Geurubak (), pintô u neuraka. Meunyo meunan, peuë kon patôt tateuwoe keu ureueng nyan, lagèe nyang tateuwoe keu Nabi Adam

nyang phon: 'Hai manusia, dipat gata? Dipat gata ka sesat?' Nyan keuh beutôi-beutôi seruan nyan nyang jeuet keuh buet rahmat, nyang jipaksa ureueng meudesya keuh jikalon droe jih keuh phon deungon jujô.

Jadi, meunyo gata meuhajat keuneuk mula udép seubagoe ureueng Kristen, mita kheueh rahmat. Watée rahmat nyan trôn dan meusaboh ngon keuheundak gata, nyan keuh saat lahé udép Kristen—nyang teuga, teutap, dan meuboh.

Dipat jeuet tamita, dan pakri cara teurimong, rahmat nyang jibri udép nyan? — Cara meuteumée rahmat dan peusucée tabi'at geutanyoe nyan nakeuh meulalu Sakramèn. Disinoe geutanyoe tapeuserah droe bak buet Tuhan, atawa tapeusampoe tabi'at geutanyoe nyang hana meuhareuga nyan ubak Tuhan — dan Gobnyan, meulalu buet Gobnyan, geubah tabi'at nyan. Ka geusuka lé Po Teu Allah, keuh geupeutundôk pikeran geutanyoe nyang sombong, geupeusom kuwasa Gobnyan di likôt tabôih materi nyang sederhana bak phôn that udép nyang seujati. Geutanyoe hana tapham pakri hai nyan jeuet teujadi, tapi peungalaman banmandum umat Kristen jeuet keuh saksi bahwa hai nyan hana mungken la'én.

Na dua sakramèn nyang paléng meuhubông ngon phôn mula udép Kristen: **Peumanöe** ngon **Peunyesalan Dosa**. Ngon sabab nyan, atôran-atôran bhaih phôn mula udép Kristen nyang seujati geupeusapat, bak saboh blah, meupusat bak Peumanöe, dan bak blah nyang la'én, meupusat bak Peunyesalan Dosa.

Pakri cara udép Kristen geupeuphôn meulalu sakramèn baptisan?

Baptisan nakeuh sakramèn phôn lam agama Kristen, nyang peujeuet sidroe ureueng Kristen layak keuh jiteurimong karunia rahmat meulalu sakramèn-sakramèn la'én. Meunyo hana nyan, sidroe ureueng hana jeuet jitamong lam donya Kristen — jeuet keuh anggèta Geurèja. Hikmah Keukai ka geupeudong saboh rumoh keuh droe geuh di ateuh bumoe: pintô nyang jiba u dalam rumoh nyan nakeuh sakramèn baptisan. Meulalu pintô nyan, sidroe ureueng kon mantong tamong u rumoh Allah, tapi geupeungui cit bajée nyang patôt; ureueng nyan geuteurimong nan barô ngon tanda nyang geucap bak banmandum droe ureueng nyang geupeumanö, nyang deungon nyan makhluk langèt ngon bumoe lheueh nyan jeuet geuturi ngon geupeubida gobnyan.

...*'Soe mantong nyang na lam Almaseh nakeuh ciptaan nyang barô,'* geupeurunoe lé Rasul (2 Kor. 5:17). Nyan nakeuh meulalu baptisan sidroe ureueng Kristen jeuet keuh ciptaan nyang barô nyan. Sidroe ureueng jiteubiet dari beuneung baptisan ka la'én that nibak ureueng nyang tamong u dalam nyan. Saban lagée cahya meulawan deungon seupôt, ngon udép meulawan deungon maté, meunan keuh ureueng nyang ka geubaptis meulawan deungon ureueng nyang goh geubaptis. Geupeulahé lam desya dan geupeugöt lam buet jeuheut, sigohlom geupeumanö sidroe ureueng jipeusom lam droe jih banmandum racôn desya, deungon banmandum beuban akébatjih. Ureueng nyan hana geusayang lé Po Teuh Allah, lahé-lahé ka jeuet keuh aneuk murka; ka beukah, hana teuatô lam droe jih, bak seumike ngon teunaga jih, dan bak keuheundak jih, nyang paléng utama nakeuh u arah peuleubèh desya; di bawah kuwasa Syaitan, nyang meubuet ngon kreuh lam droe jih seubab desya nyang tinggai lam droe jih. Akibat dari mandum nyan, watee maté, jih ka teuntée keunong u neuraka, di sinan jih harôh meuderita meusajan ngon raja jih dan aneuk buah ngon namiet-namiet jih.

Pembaptisan geupeuseulamat geutanyoe dari mandum keujahatan nyan. Nyan geupeugadoh kutôk deungon kuasa Saléb Almaseh dan geupeupuléh beureukat: ureuëng nyang ka geupeubaptis nyan nakeuh aneuk-aneuk Allah, sabab Tuhan Keudroe ka geubri hak keuh awaknyan mangat jeuet geukheun meunan dan beutôi-beutôi jeuet keuh aneuk. *Dan meunyo aneuk, maka waréh—waréh Allah dan waréh meusapat ngon Almaseh* (Roma 8:17). Keurajeuën Langèt nyan nakeuh atra ureuëng nyang ka geupeumanö, ateuh dasa peumanö nyan keudroë. Gobnyan ka geupeubeubaih dari kuwasa Syêtan, nyang jinoë ka gadoh kuwasa jih ateuh gobnyan ngon keumampuan jih keuh jipeubuët peue mantong nyang jikheun lam droë gobnyan. Deungon tamöng u dalam Geurija—rumoh meulindông—jalan-jalan keuh Syêtan jipeurap ureuëng nyang barô geupeumanö nyan ka teutôp. Disinoë gobnyan lagée na lam saboh tempat nyang aman.

Banmandum nyan nakeuh manfa'at ngon karunia rohani dan luwa. Peue nyang teujadi di dalam? — Peupuléh nibak sakét ngon beukah desya. Kuasa rahmat jitamong u dalam dan jipeupuléh keulayi tatanan ilahi nyan ngon mandum keindahannyan; jipeusehat keulayi keurusakan nyang na bak susônan ngon hubônggan antara kuasa-kuasa ngon anggèta-anggèta, meunan cit bak arah utama dari droe u Tuhan—keuh keumuliaan Tuhan ngon keuh leubèh le buet nyang jroh. Nyan keuh sabab jih baptisan nyan nakeuh lahé barô, nyang jipeuduek sidroe

ureueng lam keuadaan nyang ka barô. Rasui Paulus geupeubandéng banmandum ureuëng nyang ka geupeumanö ngon Peuseulamat nyang ka bangkét, nyang meukeusud jih awaknyan pih na sifeuët nyang meucahya lam keubarôan lagèe nyang geupeuleumah lé umat manusia lam droe Tuhan Isa meulaluë kebangkitan Gobnyan lam keumuliaan (Roma 6:4). Bahwa arah udép sidroe ureuëng nyang ka geupeumanö nyan ka meu-ubah cit, nyan ka nyata dari narit Rasul nyang sama, nyang geupeugah bak teupat la'én bahwa awaknyan *hana lé udép keu droe jih, tapi keu Gobnyan nyang ka meuninggai keu awaknyan dan ka bangkét lom* (2 Kor. 5:15). *Sabab meunyoe Gobnyan meuninggai, Gobnyan meuninggai sigoe keu mandum desya; teuma meunyoe Gobnyan udep, Gobnyan udep keu Allah* (Roma 6:10). *Tanyoe ka geupeukubu meusajan Gobnyan rot baptisan u dalam maté* (Rom. 6:4), dan: *droe tanyoe nyang jameun ka geusaléb meusajan Gobnyan, mangat tubôh desya jeuet keu hana meukuasa lé, mangat tanyoe bèk jeuet lé keu namiet desya* (Rom. 6:6). Ngon lagèe nyan, deungon kuasa baptisan, banmandum jaloe udep sidroe-droe ureueng geupeu-ubah dari droe jih keudroe ngon dari desya u arah Allah ngon keubeunaan.

Feureuman Rasul nyan that luwa biasa: *'mangat geutanyoe bek jeuet lé keu namiet desya'*... ngon saboh teuk: *'Desya bek jimeurajeu ateueh gata'* (Roma 6:14). Hai nyoe jipeuteupeue bak geutanyoe bahwa peue nyang lam tabi'at geutanyoe nyang ka reuloh ngon ka rhët, nyang jeuet keu kuwasa nyang jitarék geutanyoe u dalam desya, nyan hana geupeubinasa mandum bak watee baptisan, tapi geupeuduek mantong lam saboh keuadaan nyang hana kuwasa ateueh geutanyoe, hana jikuasa geutanyoe, ngon geutanyoe hana ta-ibadi keu jih. Jih mantong na lam droe geutanyoe, udép ngon meubuet, tapi kon seubagoe tuan. Phôn dari jinoe, kuwasa nyan nakeuh milék rahmat Allah ngon roh nyang ngon sadar jiseurah droe keu rahmat nyan. Santo Diadochus, bak geupeujeulaih kuwasa baptisan, geupeugah bahwa seugolom baptisan, desya tinggai lam haté, seudangkan rahmat meubuet dari luwa; tapi lheueh baptisan, rahmat jipeutamong u dalam haté, seudangkan desya jigoda dari luwa. Dosa nyan jipeuteubiet dari haté, lagèe musôh dari kuta pertahanan, dan jitinggai di luwa, bak anggèeta tubôh, dari sinan jih jipeubuet buet deungon cara meupelah-pecah meulalu seurangan nyang hana teuntée. Nyan keuh sabab jih jih teutap jeuet keu ureueng cubôt ngon peungeut nyang hana piôh, tapi hana lé jeuet keu raja: jih jipeukaru ngon jipeususah, tapi hana jiyue.

Meunan keuh lahé udep barô meulalu baptisan! Peue nyang geulakée nibak sidroe ureueng lam hai nyoe, atawa pakri cara gobnyan jeuet keu barô meulalu baptisan, ka geupeugah lam **An Outline of Christian Morality**, khususjih lam bab 'The Standard of the Christian Life'. Hai nyoe hana geupeugah lom disinoe, sabab ureueng rayeuk nyang teurimong baptisan nyan saban lagee sidroe ureueng meudesya nyang ka meutobat ubak Tuhan; dan bhah nyang keudua nyan akan geupeugah leubeh dalam singoh, bak beunagi keudua. Watee nyan, mandum ureueng nyang keuneuk teupeue bhah nyoe akan teupeue ngon seupunoh jih.

Di sinoe, perhatian geutarék bak pakriban udép Kristen geupeuphôn meulalu baptisan bak ureuëng nyang geubaptis watée mantong aneuk miet, lagèe nyang lazém jih teujadi lam kalangan geutanyoe. Sabab di sinoe, phôn mula udép Kristen nyan geupeutanda lé saboh ciri khas nyang teuka dari hubôngan antara rahmat ngon keubèbasan.

Gata ka tateupeue bahwa rahmat jitrôn ateueh keuheundak bibueh ngon haté nyang jimita, dan bahwa nyan cit meulalu hubôngan duwa nyan keudéh udép barô lam rahmat, nyang sisuai ngon rahmat dan sifeuet makhluk bibueh, jipeumula. Tuhan geubri rahmat seubagoe hadiah; teuma Gobnyan geulakée mangat sidroe ureueng jimita dan jiteurimong deungon seunang haté, sira jipeuseumah droe mandum keu Tuhan. Peunuhan syarat nyoe deuh that bak taubat dan baptisan ureueng dewasa. Teuma pakriban cara jih jipeubuet nyan bak baptisan aneuk miet? Sidroe aneuk miet hana na akai budi atawa keuheundak bibueh; ngon sabab nyan, jih hana jeuet jipeubuet syarat keu phôn-phôn udép Kristen dari pihak jih keudroe, nyan keuh, meuhajat keu jipeuseumah droe keu Tuhan. Teuma syarat nyoe beutôi-beutôi harôh jipeubuet. Saweueb cara syarat nyoe jipeubuet, phôn-phôn udép meulalu baptisan aneuk miet teujadi ngon saboh ciri khas nyang meubida. Nyan keuh:

Rahmat geupeutron ateueh jiwa aneuk miet nyan dan geukeureuja lam jiwa nyan **mandum ateueh keuheundak droe** jih, lagèe na keubèbasan pih rôh lam hai nyoe, ateueh dasa saboh-saboh jih bahwa singoh uroe aneuk miet nyoe—nyang jinoe goh sadar keu droe jih dan hana meubuet ateueh keuheundak droe jih—watee jih ka sadar, akan deungon sukarela jipeuseumah droe keu Tuhan, akan deungon galak jiteurimong rahmat watee jiteupeue buet rahmat nyan lam droe jih, akan mangat hatee sabab rahmat nyan na disinan, akan jipeugah teurimong geunaséh ateueh peue nyang ka geupeubuet keu jih nyan, dan akan jiaku bahwa, meunyo jih geubri akai ngon keubebasan bak watee jipeumanö, jih hana akan jipeubuet la'en nibak nyang ka geupeubuet, dan hana

akan jimeuhajat sapeue la'en. Keu meuteumeung peunyerahan droe nyang bibeurayeuk keu Po Teuh Allah bak masa ukeue dan peusaboh keubibasan ngon rahmat, rahmat ilahi geubri banmandum keu aneuk miet nyan dan, deungon hana campô tangan jih, geupeuna bak jih banmandum nyang patôt geupeuna, meudasai ateuh keyakinan bahwa keuheundak ngon peunyerahan droe nyang geupeureulêe keu Po Teuh Allah nyan hana syak lé, — saboh keyakinan nyang geubri lé wali baptis watée awaknyan geumeujanji di hadapan Geurija ubak Tuhan bahwa aneuk miet nyoe, 'oh ka rayek, akan geunguy keubebasan gobnyan beutôi-beutôi lagée nyang geupeureulêe lé rahmat, ngon nyan geucok tanggông jaweueb untuk geuba aneuk miet nyan u keuadaan nyang teuhah keu teurimong.

Deungon nyan, meulalu baptisan, bijèh udép lam Almaseh geupula lam tubôh aneuk miet nyan dan geuduek lam droejih; teuma bijèh nyan goh lom jeuet keu atra droejih — bijèh nyan meubuet seubagoe kuwasa nyang peubeuntuk droejih. Udep rohani, nyang geupeuhu lé rahmat baptisan lam tuboh aneuk miet nyan, akan jeuet keu atra droe ureueng nyan dan akan geupeuleumah droe lam beuntuk nyang samporeuna, nyang seujalan kon mantong ngon rahmat tapi cit ngon fitrah makhluk nyang na akai, phon dari saat, watee ka sadar droe, jih, deungon keuheundak bebas jih, geupeuseumah droe keu Tuhan dan, deungon seunang deungon seunang haté ngon syukô geuteurimong, gobnyan geupeusaboh kuwasa nyang peunoh rahmat nyang na lam droe gobnyan. Sampoe 'an watee nyan, udep Kristen nyang seubeutôi jih ka meukeureuja lam droe gobnyan, tapi lagée hana geuteupeue lé gobnyan; nyan meukeureuja lam droe gobnyan, tapi gohlom jeuet keu atra gobnyan keudroe; teuma, phon dari saat sadar droe ngon geupiléh, nyan ka jeuet keu atra gobnyan keudroe—kon mantong lé rahmat, tapi cit geupiléh deungon keuheundak bebas.

Sabab na jarak nyan—nyang leubèh kureuëng trep—antara baptisan ngon peuseumahan keu Po Teuh Allah, awai udep moral ureuëng Kristen, meulalu rahmat baptisan, geupeupanyang bak aneuk miet, meunan geukheun, keu saboh masa nyang hana teuntée, bak masa nyan aneuk miet nyan rayeuk dan geupeusaboh lam Geurèja Suci di antara ureueng Kristen, lagée cit jih nyan dilee geupeusaboh secara fisik lam pruet ma jih.

Neucok pikeran nyoe beukong lam haté, hai ureueng nyang baca. Tanyoe that meubutôh nyan watee tapeuteuntée pakriban cara ureueng chik, ureueng chik rohani, ngon ureueng peulara harôh meulaku ateuh aneuk miet nyang ka geupeumanö nyang ka geupeusrah lé Geurija Suci ngon Tuhan.

Ka teuntée, lheueh baptisan aneuk miet nyan, na saboh tugaih nyang that peunténg di hadapan ureueng chik ngon ureueng chik baptis: nakeuh geupeutunyok aneuk nyang ka geubaptis nyan deungon cara meunan, mangat 'oh ka rayek, jih nyan jeuet jiteupeue lam droejih keukuatan rahmat, jiteurimong nyan deungon seumangat nyang seunang, meunan cit deungon tugaih-tugaih nyang meuhubông ngon nyan dan cara udép nyang geupeureulêe lé rahmat nyan. Hai nyoe jiba geutanyoe bak teunanyöng bhah peulara ureuëng Kristen, atawa peulara meunurôt tuntutan rahmat baptisan, deungon tujuan keu peuteutap rahmat nyan.

Keu tapeujeulaih pakriban cara sidroe aneuk miet nyang ka geupeumanöe beu geupeulaku keu tujuan-tujuan nyang ka geupeugah nyan, geutanyoe harôh taingat keulayi peukara nyang ka geupeugah sigohlom nyoe: bahwa rahmat geuneuk ateuh haté dan geuduek lam haté nyan watee na meupaleng dari desya dan dari droe keudroe u arah Tuhan. Keu sabab sifeuet nyan, nyang geupeuleumah ngon aktif, banmandum hadiah rahmat la'én ngon banmandum keubajikan keu ureuëng nyang ka geubeureukat geubri lheueh nyan: rahmat Po Teuh Allah, hak waréh meusapat ngon Almaseh, peulheueh dari kuwasa Syaitan, ngon keubebasan dari bahaya geuhukôm u neuraka. Teuma, sigra that watée keuadaan haté nyan ka meukureueng atawa ka gadôh, desya sigra jikuasa haté nyan lom; dan meulalu desya nyan, ikatan Syétan ka geupeukena, dan rahmat Po Teuh Allah ngon hak warisan meusapat ngon Almaseh ka geutarék keulayi. Nicéh lam droe aneuk miet nyan jipeutalô ngon jipeumaté desya; teuma desya nyan jeuet udep lom ngon jibeudoh meunyo jibri peunajôh ngon keubebasan. Sabab nyan, banmandum peureuhatian ureuëng-ureuëng nyang na tugas peulara aneuk Kristen, nyang geuteurimong dari beuneung baptisan, lam keusuciyan jih, harôih geupeutuju keu peupaseuti desya bék sampé meunang ateuh aneuk nyan lom, geupeuteun dan geupeuleumoh jih ngon sigala cara, sira geupeubangkit dan geupeukong keuheundak aneuk nyan keu Allah. Harôih geupeureuhati mangat sifeuet nyan jitimoh lam droe ureueng Kristen nyang teungoh rayeuk—bah pih di yup bimbéngan ureueng la'én, tapi ateuh keuheundak droe jih—mangat jih seumaken biasa geupeutalô desya dan geupeugadoh nyan demi geupeumangat até Po Teuh Allah, dan geungui kuwasa roh ngon tubôh deungon cara nyang kon keu buet desya, tapi keu khidmat keu Po Teuh Allah. Bahwa hai nyoe mungken teukalon nibak fakta bahwa ureueng nyang lahé ngon geupeumanö nyan, banmandum jih, nakeuh saboh bijèh keu masa ukeue atawa tanoh nyang peunoh deungon bijèh. Sifeut barô nyang geupeulop lé rahmat peumanö nyan kon cit khayalan atawa geukira-kira mantong, tapi nyata; nyan makna jih, nyan pih nakeuh saboh

bijèh udép. Meunyoe tiep-tiep bijèh jitimoh meunurot sifeutjih, maka bijèh udep rahmat lam droe ureueng nyang ka geupeumanö nyan jeuet cit jitimoh. Meunyoe bijèh saboh udep nyang meualéh bak Tuhan—nyang meunang ateuh desya—ka geupula lam droe jih, maka nyan pih jeuet geupeurayeuk ngon geupeujeuet, saban lagèe bijèh-bijèh la'én. Ureueng cit peureulèe geunguy cara nyang efektif keu tujuan nyan atawa geupeuteuntèe cara nyang patôt keu geupeungarôh aneuk miet nyang ka geupeumanö.

Tujuan nibak mandum nyoe nakeuh mangat ureueng barô nyan, 'oh ka rayek, jiteupeue droe jih kon mantong sibagoe manusia, makhluk nyang meupiké ngon bibeuréh, tapi cit sibagoe ureueng nyang ka jitamong lam saboh ikatan ngon Tuhan, nyang naséb keukai jih ka meupawôt that ngon Gobnyan; kon mantong geuturi droe jih lagèe nyan, tapi cit geurasa droe jih sanggôp meulaku seujalan ngon ikrar nyan dan geurasa lam droe jih na keuheundak nyang leubèh rayeuk keu nyan. Teuka teunanyöng: pakri cara nyan jeuët tapeubuët? Pakri cara geutanyöë meulaku bak ureuëng nyang ka geupeubatèh mangat, 'oh ka rayek, jih nyan hana la'én nyang jiharok seula'én jeuët keu sidroë ureuëng Kristen nyang seujati? Atawa—pakri cara tapeurayeuk sidroë aneuk miët lam iman Kristen?

Keu jaweueb nyan, geutanyoe hana ta useuha keu ta peugah mandum nyan secara rinci. Geutanyoe teuma ta bahas mantong gambaran umum bhah peulara aneuk ureueng Kristen, deungon tujuan keu tapeuleumah pakriban cara, bak tiep-tiep kasus, keu tapeulara ngon tapeukong nyang jroh bak aneuk miet ngon pakriban cara tapeuleumoh ngon tapeuseungap nyang brok.

Disinoe, nyang phon-phon that, perhatian geutanyoe geutuju bak aneuk miet lam ayôn, sigohlom salah saboh pih fungsi jih teubangon. Aneuk miet nyan udep; ngon sabab nyan, jeuet geupeungaroh udep jih. Disinoe Sakramen Kudus jitamong peran, geuikôt lé banmandum udep geurija; dan sajan nyan, iman ngon takwa ureueng chik.

Banmandum nyan, meunyo geupeusapat, akan jipeugöt saboh suasana peuseulamat di seulingka aneuk miet nyan. Meulalu banmandum cara nyan, udep nyang peunoh ngon rahmat nyang teubentuk lam tubôh aneuk miet nyan ka geupeulop secara misterius (geupeungeuh, geupeusampoe. *Ed.*).

Meurumpok Sakramèn Kudus Kristus nyang seureung (jeuet tapeugah: seureung-seureung nyang mungken) deungon nyata ngon efektif jipeusaboh anggèta barô Tubôh Gobnyan nyan deungon Tuhan, meulalu Tubôh ngon Darah Gobnyan nyang that suci; nyan jipeukudus aneuk nyan, jiba damè keu roh jih, ngon jipeujeuet jih keubai nibak kuwasa seupôt.

Ureuëng nyang meulaku lagèe nyan geukalön bahwa bak uroe aneuk nyan geuteurimöng Komuni, jih nyan teubalôt lam keuteunangan nyang that lhôk, hana le deuh that tanda-tanda keupeureulèe tubôh nyang biasa, meunan cit nyang leubèh deuh bak aneuk miët. Kadang-kadang jih nyan peunoh ngon rasa seunang ngon sifeuët meuh'èn-h'èn, nyang jeuët jih nyan ka siab keu jipèh mandum ureuëng lagèe syèdara droe. Komuni Kudus kayém geupeusapat ngon mukjizat. Santo Andreas dari Kreta hana geumeututô trép that bak masa ubit gobnyan. Watèe ureuëng chik gobnyan nyang that seudeh ka geumeudo'a ngon geujak mita rahmat, bak watèe Komuni Kudus Tuhan, deungon rahmat Gobnyan, ka geupeulheueh ikatan lida gobnyan, lheueh nyan gobnyan ka geupeupunoh Geurija deungon meubagoe tutô nyang ceudah ngon hikmah. Sidroë dokto, meunurôt peuniléh gobnyan, geupeugah bahwa bak leubèh le peunyakét aneuk miët, aneuk miët nyan harôh geuba keu geuteurimöng Komuni Kudus, dan gobnyan jarang that geurasa peureulèe geujôk ubat lé lheueh nyan.

Kunjungan u geurija nyang seureung, geumat Saléb Suci, Injil, ngon gamba-gamba suci, ngon seumprot ië beureukat na peungarôh nyang rayeuk keu aneuk miet; meunan cit di rumoh — seureung geupeuhadap awaknyan di hadapan gamba suci, seureung geupeugöt tanda saléb, geusiram ië suci, geutot hioh, geubri beureukat ateuh ayôn, peunajôh, ngon banmandum nyang meuhubông ngon awaknyan deungon tanda saléb, geuteurimöng beureukat dari paderi, geuba gamba suci dari geurija u rumoh, ngon geupeugöt acara meudo'a; Secara umum, banmandum nyang meuhubông ngon Geurija secara ajaib jipeuhangat ngon jipeusubô udep rahmat sidroe aneuk miet, ngon sabe jeuet keu peulindông nyang paleng aman ngon paleng kreuh ateuh godaan kuwasa seupôt nyang hana deuh takalon, nyang sabe siab keu jitamong (jiseulob, jipeurayeuk. *Ed.*) lam jiwa nyang teungoh meukeumang mangat jeuet jipeukena peungarôh deungon napah jih.

Di yup lindôngan nyang deuh nyan na saboh lindôngan nyang hana deuh: Malaikat Peunjaga, nyang geutunyok lé Tuhan keu aneuk miet nyan dari phôn that watèe geupeumanö. Gobnyan geujaga aneuk nyan, geupeungarôh jih hana deuh deungon na gobnyan, dan, meunyo peureulèe, geupeusomangat ureueng chik keu peu nyang harôh geupeubuet keu aneuk geuh bak watèe that meuseureukat.

Teuma, mandum peurtahanan nyang kreuh nyan, inspirasi nyang meukuasa ngon meuhasé nyan, jeuet hancô ngon aneuk nyan keuhilangan manfa'atjih lé sabab ureueng chikjih hana meuiman, lalè, hana ta'at, ngon cara udép nyang jeuheut. Nyan saboh bagianjih kareuna, lam hai lagée nyan, cara-cara nyan hana geunguy sagai atawa geunguy hana beutôi; teuma nyang paléng peunténg nakeuh kareuna na peungarôh dari dalam. Beutôi bahwa Tuhan nyan Maha Paneumeung, terutamöng keu ureuëng nyang hana salah; teuma na saboh hubôngan antara roh ureuëng chik ngön aneuk-aneuk gobnyan nyang hana ék tapeusapat lé akai geutanyoe, dan geutanyoe hana ék tapeuteuntée sampoë padum jeu'ôh peungarôh ureuëng chik nyan trok bak aneuk; meunan cit seubalekjih, sampoë padum jeu'ôh, watee geuhadapi peungarôh ureuëng chik nyang jeuhet nyan, rahmat ngön keusabaran Tuhan trok bak aneuk. Kadang-kadang na teujadi peungarôh nyan ka gadoh, dan lheueh nyan peuë nyang ka geupeusabé sigohlom nyan ka jipeuhasé. Ngon sabab nyan, seumangat iman ngon takwa bak ureuëng chik harôih geuanggap seubagoe cara nyang paléng kuwat keu geupeuteun, geupeurayeuk, ngon geupeukong udep nyang meunurôt rahmat Allah bak aneuk-aneuk geuh.

Roh sidroe aneuk miet, lagée nyan, goh lom aktif bak uroe-uroe, buleuen-buleuen, atawa bahkan thôn-thôn phôn. Hana mungken tapeusampoe sapeue-peue keu jih mangat jeuet jiseureup deungon cara biasa. Teuma mungken tapeungarôh jih secara hana langsung.

Na saboh cara khusus pakriban roh meuhubông rot haté. Saboh roh jipeungarôh roh la'én rot perasaan. Peungarôh lagée nyan ateuh jiwa aneuk miet nyan leubèh meuhasé meunyo leubèh peunoh ngon leubèh lhôk haté ureueng chik jipeutuju keu aneuk nyan. Ayah ngon mak ka gadoh droe lam aneuk nyan dan, lagée narit ureueng, ka peunoh seutia keu aneuk nyan. Dan meunyo roh ureuëng chik nyan peunoh deungon takwa, ka teuntée nyan akan meubri peungarôh keu jiwa aneuk nyan deungon cara jih keudroe. Sarana luwa nyang paléng got keu nyan nakeuh pandangan mata. Meunyo bak indra la'én jiwa nyan teutap teusom, mata geupeuleumah jih keu pandangan ureuëng la'én. Nyoekeuh teupat saboh jiwa meurumpok deungon jiwa nyang la'én. Bah keuh jiwa ma ngon ayah, nyang ka peunoh ngon perasaan suci, jitamong rot pintô nyan u jiwa aneuk. Awaknyan pasti akan jipeusap nyan ngon minyeuk suci nyan. Penteng that pandangan awaknyan meucahya kon hanya ngon gaséh sayang—nyang nyan ka lumrah—tapi cit ngon iman bahwa awaknyan jimat lam pangkuan leubeh nibak sidroe aneuk, ngon harapan bahwa Gobnyan, Nyang ka geupeucaya hareuta nyoe bak peungasôhan awaknyan, sibagoe wadah rahmat, akan geubri keu awaknyan teunaga nyang cukôp keu geujaga jih, dan, bak akhéjih, saboh du'a nyang sabe geupeusampoe lam roh, nyang geupeugrak lé harapan nyang lahé dari iman.

Meunyo ureuëng chik lagée nyan geukeuliléng ayôn aneuk geuh deungon seumangat ta'at nyang ikhlah, dan meunyo, bak saboh sisi, Malaikat Penjaga, dan di si'at la'én, Misteri Kudus ngon banmandum Gereja, meulaku ateuh aneuk nyan dari luwa ngon dari dalam, saboh suasana rohani nyang ka na bak udép nyang barô lahé nyan akan teubentuk di seulingka jih, nyang akan jibri sifeuet droe jih keu aneuk nyan, saban lagée darah—nyang jeuet keu sumber udép meunatang—that teugantong bak sifeuet-sifeuet jih ateuh udara di seulingka jih. Na haba jipeugah, saboh beukaih nyang barô lheueh geupeugèt nyan teutap na, sampoë trép meunyo kon siumu masa, bèe zat nyang geusôk u dalam jih bak watée nyan. Meunan cit nyang patôt geupeugah keu atôran nyang geupeugah disinoe meunyangkôt aneuk miët. Nyan jiseureup, deungon cara nyang peunoh rahmat ngon peuseulamat, rupa-rupa nyang teungoh timoh lam udép aneuk miët nyan dan akan jipeutamong cap droe jih ateuh aneuk nyan. Disinoe cit, na saboh peunghadang nyang hana ék jiseureup lé peungarôh roh-roh jeuheuet.

Meunyo ka geupeuphôn praktek lagée nyan dari ayôn, ureuëng nyang harôh geupeulanjôt jih lheueh nyan sapanjang masa peumbesaran: bak masa ubeut, masa remaja, dan masa muda. Geurija, udép keuagamaan, dan Misteri Kudus nyan lagée saboh kemah keu aneuk miet, di yup nyan awaknyan harôh sabe na. Contoh-contoh geupeuleumah pakriban hal nyan that peuseulamat ngon meuhasé—Samuel (nabî; 20 *Agustus—Ed.*), Theodore dari Sikeon (22 April) ngon nyang la'én-la'én. Nyan keudroe jeuet geugantoe, ngon keubit-keubit ka geugantoe deungon meuhasé, mandum cara peulara nyang la'én. Cara peulara jameun dilee leubèh le geupeuguna cara nyoe.

Seuring ngon keumampuan sidroe aneuk miet mulai teujaga, saboh-saboh lheueh nyang la'en, ureueng chik ngon ureueng peurunoe harôh geupeukong lom peureuhate gobnyan. Sabab bak watee nyang saban, di yup peungarôh cara-cara nyang ka geupeugah nyan, keuhai aneuk miet keu Allah meutamah ngon meukong, jitarék mandum keumampuan nyan sajan ngon jih, bak watee nyang saban deungon nyan, desya nyang na lam droe jih hana teungeut, tapi jimeu-useuha keu jikuasa ateuh keumampuan-keumampuan nyan cit. Akibat nyang hana jeuet dielak nibak hai nyoe nakeuh saboh perjuangan batin. Sabab aneuk miet hana sanggôp jilawan perjuangan nyoe keudroe, ureueng chik jih deungon bijaksana geugantoe teupat jih. Teuma, perjuangan nyoe meunan pih

harôh jilawan deungon kuwasa aneuk miet keudroe, ureueng chik jih harôh geujaga beu get that ateuh tanda-tanda phôn meubangun jih, mangat jeuet geubri keu jih, dari phôn phon that, saboh tabi'at nyang seusuai deungon tujuan utama nyang harôh jipeutuju.

Meunan keuh geupeuphôn prang lé ureueng chik geulawan desya nyang na lam tubôh aneuk. Bah pih desya nyan goh lom na pijakan, teutap aktif dan, keu meuteumeung pijakan nyang kong, jicuba keu jikuasa kuwasa tubôh ngon jiwa. Hana jeuet tapeubiyeu hai nyoe teujadi; geutanyoe harôh, meunan kheueh, tareubôt kuwasa-kuwasa nyoe dari cengkraman desya dan tapeuserah bak Allah. Teuma, mangat buet nyan kon hana dasa, teuma deungon pemahaman nyang jeulah ateueh keubeutôlan cara nyang tapiléh, geutanyoe harôh tapham deungon jeulah peu nyang dicari lé desya nyang mantong na, peu nyang peujeuet jih udeb, dan deungon cara pakri beutôi-beutôi jih nyan jimat geutanyoe. Dorongan utama nyang jiba u desya nakeuh keuheundak droe (atawa rasa keuneuk teupeue) lam pikéran, keuheundak droe lam keumauan, ngon peunurôt hawa nafsu lam panca indra. Ngon sabab nyan, geutanyoe harôh tapeutunyok ngon tapeuarah kuwasa nyang teungoh meukeumang nibak jiwa ngon tubôh deungon cara nyang hana tapeuserah jih nyan u dalam keupenghamba'an hawa nafsu, rasa keuneuk teupeue, keuheundak droe, ngon keupuasan droe—saweueb nyan nakeuh keupenghamba'an desya— tapi, seubalekjih, geutanyoe harôh tapeubiasa droe untuk tapeulheuh droe nibak nyan dan tameunang ateuh nyan, dan deungon nyan, seubisa mungkin, tapeujeuet jih hana meudaya dan hana meubahaya. Nyan keuh prinsip nyang paleng utama. Banmandum pendidikan harôh geupeusasuai deungon nyan. Jak ta-eu, deungon tujuan nyan lam pikéran, fungsi-fungsi utama nibak tubôh, jiwa, ngon roh.

Phôn-phôn that, keupeureulèe tubôh teubangkit, dan lheueh nyan teutap meukeureuja sabe sampoe 'an maté. Ngon sabab nyan, leubèh peureulèe lom keu tapeuteuntée bateueh nyang patôt dan tapeukong nyan rot keubiasaan, mangat singoh hana that jipeukaru. Disinoe, fungsi nyang paléng peunténg keu udép tubôh nakeuh nutrisi. Dari segi moral, tubôh nyan nakeuh teumpat meuteumpat keu hasrat keu peunuhi hawa nafsu, atawa arena keu peukembangan ngon peunuman jih. Ngon sabab nyan, sidroe aneuk miet harôih geupeumakén deungon cara nyang meunan, mangat bak watée geupeukembang udép tubôh ngon geubri teunaga ngon sihat, nyan hana geupeuhu hasrat keu keuseunangan hawa nafsu lam jiwa. Bèk tapiké aneuk nyan mantong ubit that — dari yôh phon-phon umu, harôh tapumula peukong tubôh, nyang condong u hai-hai nyang kasah, dan tapeubiasa aneuk nyan keu geutheun droe ateueh nyan, mangat bak masa remaja, masa muda, dan lheueh nyan, keupeureulèe nyan jeuet geuatô ngon mudah dan bibueh. Dasar nyang phon-phon nyan peunténg that. Le that keugantongan udep sidroe aneuk u likot nyan bak cara pajoh jih bak masa ubit. Galak keu peunajoh mamèh ngon hana meukira bak pajoh—dua boh rupa sifeuet rakôh, nakeuh sifeuet nyang jeuet peurusak tubôh ngon jiwa—jeuet teupeukembang hana teurasa meulalu peunajoh.

Ngon sabab nyan, sampoe dokto ngon ureuëng peurunoe pih geupeusaran: 1) piléh peunajôh nyang sihat ngon cocôk, deungon geupike umu aneuk nyang teungoh tapeurayeuk: sabab saboh jeunèh peunajôh cocôk keu aneuk banyak, la'én keu aneuk miet, aneuk pra-remaja, ngon aneuk muda; 2) peuteuntée atôran bak pajôh peunajôh nyan (lome, geupeusasuai ngön umu aneuk), nyang harôih geupeuteuntée watée, jumeulah, ngön cara pajôh; ngön 3) lheueh nyan, bék meulingkeue nibak rutinitas nyang ka geupeuteutap nyan meunyo hana alasan nyang patôt. Ngön cara nyan, aneuk nyan akan meurunoe bék jilakée peunajôh meunyo mantong jitem pajôh, tapi jipreh watée nyang ka geupeuteuntée; Disinoe cit teuduek usaha phôn keu geulatih aneuk beu jeuet geutheun hawa nafsu droe. Meunyo sidroe aneuk geubri makheun tiep-tiep go jih meumo, lheueh nyan tiep-tiep go jih lakee makheun, jih nyan ka jeuet keu manja that sampoe lheueh nyan jih cit jitem pajoh watee saket mantong. Bak watee nyang saban, aneuk nyan jeuet keu biasa meununtut, saweueb jih meuhase meulakée atawa meumoë sampoe meuteumée mandum nyang jih keuneuk. Prinsip nyang saban harôih geupeulaku cit keu éh, keu seu'uëm ngon leupie, ngon keu keunyeumanan la'én nyang seucara alami peureulèe keu peunumbôhan, sira beu teutap geuingat that bèk sampoe teupeu'ungka napsu keu kesenangan indra ngon beu geupeubiasa aneuk nyan untôk geutheun hawa nafsu droe. Hai nyoe harôih geupeuteupat that ban sapanjang masa peumbesaran—geupeusosoe atôran nyan bak cara geupeujak, kon bak dasajih—sampoe aneuk nyan, 'oh ka teuga that bak atôran nyan, jeuet geukawal droe.

Fungsi tubôh nyang keudua nakeuh meugrak; alatjih nakeuh urat, nyang lam nyan na teuduek teunaga ngon seumangat tubôh—alat keu meukeurija. Meunyo meuhubông ngon jiwa, nyan nakeuh teumpat keuheundak, ngon that mampu peukembang keuheundak droe. Peukembangan fungsi nyoe nyang teukad ngon bijaksana, deungon jibri teunaga ngon seumangat keu tubôh, jipeubiasa sidroe ureueng keu meukeureuja ngon

jipeutimang sikap teungoh-teungoh. Sebarekjih, peukembangan nyang salah, meunyo jipeubiyeu mantong, jipeulahé bak ladôm ureueng seumangat nyang leubèh that ngon hana teutap, dan bak nyang la'én — keuleumahan, hana seumangat, ngon malee keureuja. Nyang phon nyan jipeukong ngon jipeuteutap sifat meulawan ngon hana ta'at, nyang jiseutot lé sifat meugah-gah, mudah beungeh, ngon hawa nafsu nyang hana meukandali. Nyang keudua jipeutamong ureuëng lam nafsu syahwat ngon jiseurah ureuëng nyan keu peunuman syahwat. Ngon sabab nyan, peunténg that taingat bahwa, bak watée tapeukong teunaga tubôh, bèk sampoë tapeumegah keuheundak droë, atawa tapeuhancô roh demi jasad. Keu tujuan nyan, kuncô jih nakeuh bak sikap teungoh-teungoh, disiplin, ngon pengawasan. Bèk peugadoh aneuk meuen-meuen, tapi bak watée, teumpat, ngon cara lagèe nyang ka tapeurintah. Keuheundak ureuëng chik harôih jipeutunyok tiep-tiep langkah aneuk, deungon cara nyang alamiah, lam batasan nyang patôt. Meunyoe hana nyan, sifeut aneuk nyan mudah that jeuet keu bengkok. Ka lheueh meuen hana meuteuntée, aneuk nyan sabe jiwoe hana jitem seumanyang, bah pih bak hai nyang paleng ubit. Nyan barô sigoe; pakri teuma meunyoe hai nyan hana diteupeue sagai? Payah that tapeugadoh sifeut nakai meunyoe ka meukarat lam tubôh, lagèe lam saboh kuta. Takue hana jiplueng, jaroe ngon gaki hana meugrak, dan mata pih hana jikalon u pat nyang geuyue. Sebarekjih, sidroe aneuk miet jeuet that patéh bak peu mantong peurintah meunyo gerakan jih hana geupeubiyeu meuliar dari phon-phon that. Lom pih, hana cara nyang leubeh get keu meurunoe atô tubôh droe seulaén deungon cara paksa tubôh nyan keu jipeubuet meunurot peurintah.

Fungsi tubôh nyang keulhée nakeuh bhah saraf. Saraf pèrasa nakeuh alat keu meukalön ngon bahan bakar keu rasa keuneuk teupeue. Tapi, bhah nyan tanyoe peugah dudoe. Jinoe, bah tanyoe ta eu fungsi umum saraf nyang la'én: seubagoe teumpat pusat keupekaan tubôh, atawa keumampuan keu teurimong rangsangan dari luwa nyang mangat atawa hana mangat keu tubôh nyan. Lam hai nyoe, sidroe ureueng harôh geupeujeuet keu atôran keu geupeubiasa tubôh geuh tahan mandum macan peungarôh dari luwa deungon hana sakét: dari angèn, ié, meu'ubah suhu, leumbab, seu'uëm, leupie, luka, sakét-sakét, ngon nyang la'én-la'én lagèe nyan. Soe mantong nyang ka meuteumée keumampuan lagèe nyan nakeuh ureueng nyang paléng bahgia, sanggôp geupeubuet buet nyang paléng brat, bak watee peu mantong ngon bak teumpat peu mantong. Bak ureuëng lagèe nyan, jiwa nyan keuh nyang po tubôh nyan; jih hana jipeutunda, jimeuragu, atawa jitinggai tugaih jih kareuna teumakôt sakét tubôh; malah, jih jipeuhadapi deungon seumangat peue mantong nyang jeuët peususah tubôh. Dan nyoe nyan peunténg that. Keujahatan utama meuhubôngan deungon tubôh nakeuh cinta keu keuhangatan dan keucenderungan keu peumudah tubôh. Nyan jipeureuloh kuwasa jiwa ateueh tubôh dan jipeujeuet jiwa jeuet keu namiet tubôh; sebarekjih, ureueng nyang hana jipeumudah tubôhjih hana teuguncang lam usaha jih lé rasa teumakot nyang teuka dari hasrat peulara droe nyang buta. Meubagoe untông ureueng nyang ka biasa ngön hai nyoe dari ubit! Hai nyoe tamöng cit nasehat medis meunyangkôt ngön manoe, watée ngön teumpat jak-jak, ngön peukayan; intijih nakeuh bék jaga tubôh deungon cara nyang peujeuet jih jiteurimöng rasa mangat mantöng, tapi leubèh gèt peuteuka jih bak rasa nyang hana mangat. Cara nyang phôn nyan jipeumanja tubôh, seudangkan nyang keudua nyan jipeukong tubôh; meunyoe deungon cara phôn, sidroe aneuk miet teumakôt keu peue mantöng, seudangkan meunyoe deungon cara keudua, jih ka siap keu peue mantöng dan sanggôp jipeuteun deungon saba bak peue nyang ka jipeuphôn.

Cara peulaku tubôh lagèe nyan geupeuteuntée lé ajaran peundidikan. Disinoe, geupeuleumah pakriban nasihat nyoe cit cocok keu peukembangan udep Kristen, sabab deungon seumangat geupeubuet nyan, geutheun pintô jiwa nibak racôn meubahaya dari syahwat, peunurôt hawa nafsu, ngon rasa kasihan keudroe; nyan geupeutimoh sifeut-sifeut nyang meulawan deungon nyan dan, secara umum, geupeubiasa sidroe ureueng keu geukuwasa tubôh seubagoe alat, kon jeuet keu tundök bak tubôh nyan. Dan nyoe nakeuh saboh hai nyang that peunteng lam udep Kristen, nyang bak sifeut jih ka teupisah dari hawa nafsu ngon mandum keuseunangan jasmani. Ngon sabab nyan, perkembangan fisik sidroe aneuk miet bek geupeubiyeu meunan mantong, tapi harôih geupeuteun di yup disiplin nyang kreueh dari phon-phon that, mangat singoh aneuk nyan jeuet geupeusrah bak ureueng nyang peurayeuk jih, nyang ka biasa ngon udep Kristen kon malah jeuet keu musôh jih. Ureuëng chik Kristen nyang beutôi-beutôi gaséh keu aneuk-aneuk geuh, wajéb geupeulheueh mandum—bahpih nyan nakeuh haté ureuëng chik keudroe—keu geujök beureukat nyan keu aneuk-aneuk geuh. Sabab meunyoe kon, mandum buët gaséh sayang ngon peurhatian nyang geupeubuët lheueh nyan akan meuboh nyang bacut atawa bahkan hana meuboh sagai. Tubôh nyan nakeuh teumpat tinggai hawa nafsu, dan leubèh le nakeuh hawa nafsu nyang paléng ganas, lagèe syahwat ngon beungeh. Nyan cit nakeuh organ nyang geungui lé syètan keu jitamong u dalam jiwa

atawa jitinggai di dalam nyan. Ka teuntèe, watee tapeubuet nyan, bèk sampe tuwo keu Geurèja, meunan cit deungon peue mantong nyang na di dalam nyan nyang jeuet geupeuguna keu tubôh; sabab deungon nyan tubôh nyan akan geupeusucèe dan sifeuet alamiah jih nyang galak meulèe akan teupeukendali.

Kon mandum hai ka geupeugah disinoe; nyang na geupeugah nakeuh cara umum mantong keu geupeulaku tubôh. Rincianjih teuma jeulah bak watèe geupeubuet lé ureueng-ureueng nyang peureulèe. Dari gambaran nyoe, jeulah cit pakriban cara geutanyoe harôh geupeulaku tubôh bak mandum watèe la'én lam udép: sabab cara geutanyoe keu tubôh nyan saban mantong.

Sajan deungon teuka keupeureulèe tubôh, keumampuan-keumampuan nyang leubèh miyub lam jiwa pih sigra jipeuleumah droe meunurôt urôtan alamiahjih. Kalon, aneuk miet nyan jipeuphôn peuteutap pandangan jih bak saboh beunda atawa beunda la'én, leubèh trép bak saboh dan leubèh si'at bak nyang la'én, lagèe jih leubèh galak keu saboh dan nyang la'én kureueng. Nyan keuh geujolak phôn nibak peunggunaan pancaindra, laju geuikôt lé teubangun khayalan ngon ingatan. Keumampuan-keumampuan nyan na bak ambang antara keugiatan fisik ngon mental, ngon pancaindra meukeureuja meusapat, sampoe pue nyang jipeubuet lé saboh laju jipeusampoe bak nyang la'én. Meunyo takalon bak peunténgjih lam udép geutanyoe jinoe, betapa meuntuléh ngon meukeunongjih tapeusuci geujolak phôn nyan ngon beunda-beunda nibak donya iman. Keusan phon that meukarat lam ingatan. Beu taingat bahwa jiwa jitamong u donya nyoe seubagoe saboh teunaga nyang soh; barô lheueh nyan jih jitimoh, leubeh meukaya lam isi dalam jih, ngon meubagoe lam buet jih. Bahan phon, peunajôh phon keu peumbentukan jih, jiteurimong dari luwa, dari pancaindra, meulalu khayalan. Ka teuntèe that pakriban sifeut nyang harôih na bak objek-objek phôn indra ngon khayalan, mangat kon mantong hana jipeuhalang, tapi cit jipeumaju udep Kristen nyang teungoh meubentuk. Sabab ka geuturi bahwa saban lagèe peunajôh phôn na peungarôh nyang rayeuk ateueh tubôh, meunan cit objek-objek phôn nyang jiteumeung lé jiwa na peungarôh nyang kreueh ateueh sifeut jiwa atawa corak udepjih.

Indra nyang teungoh meukeumang nyan jiseudia bahan keu khayalan; beunda nyang jikhayal nyan jisimpan lam ingatan dan jeuet keu, meunyo tapeugah, asoe jiwa. Bah keuh pancaindra jiteurimöng kesan phôn jih nibak beunda-beunda suci: gamba suci ngon cahya lampu keu mata, kidmat-kidmat suci keu geulinyueng, dan la'én-la'én. Aneuk miet nyan goh lom jipham sapeue pih ateueh peue nyang na di keue mata jih, tapi mata ngon geulinyueng jih ka biasa ngon beunda-beunda nyan, dan watee beunda-beunda nyan ka jikuasa haté, ngon nyan keuh la'én-la'én beunda ka teudong di likôt. Akibatjih, pancaindra ngon latihan phôn daya khayal nyan jeuet keu suci; leubeh mudah keu aneuk miet nyan geubayang benda-benda nyan nibak nyang la'én: nyan keuh keundiran phôn jih. Óh lheueh nyan, u keue, keindahan—nyang bak saboh segi na hubôngan that erat ngon bentuk-bentuk pancaindra ngon daya khayal—cit akan jitarék haté aneuk miet nyan lam bentuk-bentuk nyang suci mantong.

Jadi, bah keuh awaknyan lindông aneuk nyan ngon beunda-beunda suci dari meubagoe jeunèh; teuma bah keuh awaknyan peusibak peue mantong nyang jeuet jipeurusak aneuk nyan meulalu conto, gamba, atawa beunda. Teuma lheueh nyan, dan siumu masa lheueh nyan, atôran nyang saban harôih teupeuteun. Ka geuturi that pakriban rayeuk kuasa gamba-gamba nyang jeuet peurusak jiwa, lam beentuk peu mantong nyang jiteumeung ngon jih! Alah maseh-maseh nasib aneuk nyang, lheueh jipeutop mata atawa jitinggai keudroe dan hanyot lam pikeran droe jih, jiseureubu lé meubagoe gamba nyang hana patot—nyang sombong, nyang jeuet peugoda, dan peunoh ngon nafsu. Hai nyoe keu jiwa saban lagee asap keu ulèe.

Bèk cit sampoë tuwoe geutanyoe keu sifeuet buet-buet nyan. Tugas pancaindra nakeuh keu kalon, deungo, raba, dan umumjih keu meurasan ngon jak mita. Ngon sabab nyan, pancaindra nyan jeuet keu peunggerak utama rasa keuneuk teupeue, nyang lheueh nyan, demi pancaindra nyan, jitamong u lam khayalan ngon ingatan, dan, 'oh ka meukakar di sinan, jeuet keu sidroe tiran nyang hana ék talo ateueh jiwa. Ureuëng hana jeuet udép meunyo hana pancaindra: sabab meulaluë pancaindra nyan keuh geutanyoe taturi hai-hai nyang patôt taturi, keu keumuliaan Allah ngon keu keubajikan geutanyoe keudroë. Teuma, bak watèe tapeubuët nyan, rasa keuneuk teupeu nyan hana jeuet tapeusampôh—saboh keuheundak nyang hana ék teutheun keu takalon ngon tadeungö, hana meukeusud, peu nyang teungoh teujadi, dipat, ngon pakri hai nyan jeuet teujadi. Jadi, pakri cara nyang patôt tapeubuët? Buet ujoe nyan keudroe, nakeuh saboh beentuk rasa keuneuk teupeue. Rasa keuneuk teupeue nyan nakeuh usaha keu mita mandum peukara deungon cara nyang hana meuteuntèe ngon hana tujuan, hana geupeubida peu kheueh nyan peureulèe atawa kon. Ngon sabab nyan, geutanyoe harôh geungui pancaindra deungon seunang ngon meutata, geupeuarah u saboh tujuan nyang peureulèe mantong ngon meunurot keupeureulèean nyang sadar—maka rasa keuneuk teupeue nyan hana meuteumèe peunajôh; nyan makna jih,

geutanyoe harôh tapeubiasa aneuk miet keu jialami cit pue nyang geuanggap peureulèe keu jih; dan jitinggai dan jipaleng muka dari la'én nibak nyan. Seula'én nibak nyan, bak watee jialami nyan, geutanyoe harôh tapeubuet deungon cara meutahap—kon deungon cara meulumpat dari saboh beunda u beunda la'én, atawa dari saboh sifeuet u sifeuet la'én, tapi, geupareksa saboh-saboh, deungon jaga mangat jeuet teubentuk gambaran akai nyang beutôi keu beunda nyan lheueh nyan. Latihan lagèe nyoe akan peugadoh bak aneuk miet keubiasaan mudah teugangu bahpih lam hai nyang geupeu-izin, dan akan geupeurunoe jih cara atô indra jih, dan meulalu indra nyan, atô cit khayalan jih. Dan jih hana akan meulumpat dari saboh hai u hai la'én meunyo hana peureulèe; akébatjih, jih hana akan meukhayal atawa teugangu lé gambaran-gambaran, nyang jeuet peukaru jiwa dan peukabô pikeran jih deungon meualon-alon pandangan jih nyang seumbarangan. Sidroe aneuk miet nyang hana ék jikontrol emosi ngon imajinasi jih nyan ka teuntèe jeuet keu ureueng nyang mudah teugangu ngon hana teutap, jipeususah lé rasa hana teunang nyang jipeupinah jih dari saboh beunda u beunda la'én sampoe teunaga jih abéh, dan nyan mandum hana meuhasé.

Silaén nibak keumampuan nyan, na nafsu nyang timboi lam droe aneuk miet dan jipeupuséng ulèe jih dari umu mantong ubit. Aneuk miet nyan goh lom jeuet meututô atawa jak; jih barô jeuet duek dan cok meuneu'én, tapi jih ka meuh'e-h'e, ka meucemburu, jiklaim barang keu droe jih, jipeugöt muka masam, dan la'én-la'én—singkat jih, jih jipeuleumah akibat dari nafsu jih. Sifeut jeuheut nyoe, nyang meurat that lam tabi'at meunatang, nyan that meubahaya; seubab nyan, jih harôh geulawan dari phon that jiteubiet. Pakriban cara geupeubuet nyan payah that geupeuteuntèe. Banmandum nyan teugantung bak keupandaian ureueng chik. Bah pih meunan, jeuet geupeuteuntèe lagee nyoe: 1) geucegah teubietjih sifeut-sifeut nyan (*Ed.*) ngon banmandum cara nyang na; 2) lheueh nyan, meunyo na salah saboh hawa nafsu nyan jiteubiet, geutanyoe harôh sigra tapeuseuleusoe ngön cara-cara nyang ka teucuba dan teubukti. Nyan akan jicegah mangat bek jipeurayeuk, atawa mangat bek na keucenderungan keu nyan. Hawa nafsu nyang paléng kayém jiteubiet harôh geupeulaku ngön perhatian nyang khususih, sabab nyan jeuet keu penguasa utama lam hudép sidroe ureueng. Cara nyang paléng jeuet teupatéh keu peusampôh hawa nafsu nyan keuh ngön geungui cara-cara ilahi. Nyan harôih geulakèe ngön iman. Hawa nafsu nyan nakeuh saboh fenomena jiwa, tapi bak awai phôn ureueng chik hana cara keu peungarôh jiwa... Ngon sabab nyan, nyang phon that, ureueng harôih meudo'a bak Tuhan mangat Gobnyan geupeubuet buet Gobnyan. Peungalaman barô lheueh nyan jeuet keu peutunyok lom keu ureueng chik, mak, ayah, atawa inong peulahra nyang meuseumangat. Meunyo aneuk nyan ka na pemahaman, cara-cara umum untôk lawan hawa nafsu nyan jeuet geunguy. Ureueng harôh geupeusiap droe ngon cara-cara nyan dari phon-phon dan teutap geupeuguna seupanyang masa peumbesaran aneuk, mangat aneuk nyan jeuet meurunoe dan biasa geukendali hawa nafsu nyan, sabab seurangan hawa nafsu nyang meugangu nyan hana piôh sampoe akhé udep.

Meunyo cara-cara nyang ka geupeuteuntèe keu tubôh ngon keumampuan nyang leubèh miyub geupeubuet deungon kong, jiwa nyan akan meuteumèe persiapan nyang that gèt keu saboh sifeuet nyang beutôi-beutôi mulia; teuma nyoe cit persiapan mantong; sifeuet nyan keudroe harôih geupeukembang meulalu buet-buet nyang jroh ateuh banmandum keumampuannyan: akai, keumauan, ngon haté.

Meunyang keu akai. Aneuk miet sigra jipeuleumah carong. Nyan meukeumang meusajan ngon meututô dan jitamah rayek seujalan ngon meututô nyan jitamah got. Ngon sabab nyan, peundidikan akai harôih geupeuphôn meusajan ngon peukeumangan meututô. Hai nyang paléng peunténg geuingat nakeuh konsep ngon pertimbangan nyang beutôi, meudasai bak ajaran Kristen, keuhai banmandum nyang jiteumèe lé aneuk miet atawa nyang geuharap jih perati: peu nyang jroh ngon jeuheut, peu nyang beutôi ngon salah. Hai nyan mudah that geupeulaku meulalu peugah haba biasa ngon teunanyong. Ureuëng chik keudroë meututô sabé: aneuk miet jideungö ngon karab sabé jiseureup kon mantong pikeran ureuëng chik, tapi cit cara meututô ngon lagak-polah ureuëng chik. Ngon sabab nyan, ureuëng chik beu, watèe meututô, sabé geupeugah nan-nan nyang beutôi keu tiep-tiep peukara. Miseuëjih: peu makna udép nyang seubeutôi jih, pakri akhé jih, nibak soë banmandum peukara teuka, peu nyan keubahagiaa, peu manfa'at nyang na bak adat-istiadat teuntèe, ngon la'én-la'én. Bah keuh ureuëng chik meututô ngon aneuk-aneuk dan peugah haba keu awaknyan, nyan langsông atawa, leubèh gèt lom, rot calitra: miseuëjih, peukeuh beutôi meupakayan lagak-lagak; peukeuh meuteumèe pujian nyan jeuet keu seunang até, dan la'én-la'én. Atawa bah keuh ureuëng chik jitanyong bak aneuk-aneuk jih peue pikeran awaknyan keu hai nyan atawa hai nyoe, dan peubeutôi keusalahan awaknyan. Lam watee nyang si'at, cara nyang mudah nyoe jeuet jitanom prinsip-prinsip nyang beutôi keu jipeunilai saboh hai, nyang dudoë akan teutap meukong lam pikéran awaknyan keu watee nyang trép, meunyo kon si umu udép. Ngon cara nyoe, spekulasi donya ngon rasa

keuneuk teupeue nyang jeuheut ngon hana puas nyan akan teupeuseuleusoe bak awai. Keubeunaran jipeukong pikéran ngon cara jipeupuas jih. Teuma, spekulasi donya hana peupueh dan ngon nyan jipeuhu rasa keuneuk teupeue. Deungon tapeubeubaih awaknyan dari nyan, manfa'at nyang rayeuk akan jiteurimong lé aneuk-aneuk nyan. Dan nyoe teujadi sigohlom awaknyan jimat buku. Seulaén nyan, geutanyoe cuma peureulèe bek tabri aneuk miet buku-buku nyang na isoe pikeran nyang sesat, maka pikeran awaknyan akan teutap suci, lam keutuhan nyang suci dan ilahi. Sia-sia that hana tapeulatih sidroe aneuk deungon cara nyoe, deungon alasan jih mantong ubit that. Keubeunaran nyan jeuet jicapai lé mandum ureueng. Peungalaman ka jipeuleumah bahwa sidroe aneuk Kristen nyang mantong ubit leubeh bijaksana nibak ahli falsafah. Hai nyoe mantong teujadi sampoe 'an jinoe, tapi dilee nyan ka jeuet keu keubiasaan di sigala pat. Contohjih, bak masa syahid, aneuk-aneuk ubit geupeugah haba bhah Tuhan Peuseulamat, bhah bangai jih meuseumah beurhala, bhah udep singoh dan la'en-la'en; nyoe mandum sabab ma atawa yah awaknyan ka geupeugah hai-hai nyan bak awaknyan lam peugah haba nyang biasa. Keubeunaran-keubeunaran nyan ka meutanam that lam hate awaknyan, nyang jeuet keu awaknyan geugaséh that sampoe siap sedia meuninggai donya keu keubeunaran nyan.

Meunyang keu keuheundak. Sidroe aneuk miet nyan peunoh ngon keuheundak: banmandum hai jitarék peuratian jih, banmandum hai jipeujeuet jih meuh'eut. Sabab hana ék jipeubida nyang jroh ngon nyang brôk, jih meuh'eut keu banmandum hai dan siab jipeubuet peue mantong nyang jimeuh'eut. Aneuk miet nyang jipeubiyeu keudroe akan jeuet keu nakai nyang hana ék teutheun. Ngon sabab nyan, ureueng chik harôh jaga beukreueh aspek dari aktivitas pikeran aneuk miet nyan. Cara nyang paléng mudah keu tapeuteun jih lam batasan nyang beutôi nakeuh tapeupaseuti aneuk miet bék jipeubuet sapeue pih meunyo hana idin. Bék jipeubiyeu jih jimeuhôi u ureueng chik pajan mantong jih na hajat dan jitanyong: 'Peu jeuet lôn pubuet nyoe atawa nyan?' Peuyakin awaknyan, meulalu peungalaman droe jih ngon ureueng laen, bahwa bahaya keu awaknyan meunurôt hawa nafsu jih meunyo hana meutanyong; peutanom lam droe jih saboh cara pike nyang sampoe awaknyan teumakot keu keuheundak droe jih. Sifeut nyoe nakeuh nyang paleng geuharok, tapi nyan cit nyang paleng mudah geupeutanom, sabab aneuk miet leubeh le geujak bak ureueng chik keu geutanyong, geusadar ateuh keubodohan ngon keuleumahan droe jih; Cukôp tapeu'ék masalah nyan dan tapeuleumah bak awaknyan sibagoe hukôm nyang hana jeuet geulangga. Akébat alami dari cara piké lagèe nyan nakeuh patéh ngon tundök peunoh ateuh mandum hai bak keuheundak ureueng chik, kon bak keuheundak droe jih; saboh sifeuet keu jitulak hawa nafsu droe jih bak le macam hai dan saboh keubiasaan, atawa keumampuan, bak jipeubuet nyan; dan, nyang paléng peunténg, saboh keyakinan nyang payah geuraih bahwa ureueng bek sabe geudeungo keuheundak droe jih. Hai nyoe leubèh jeulah geupaham lé aneuk miet dari peungalaman droe jih: awaknyan meuh'eut le that hai, tapi nyang geuh'eut nyan meubahaya keu tubôh ngon jiwa jih. Sira tapeupioh awaknyan dari keuheundak droe, geutanyoe harôh tapeubiasa aneuk nyan keu jipeubuet nyang jroh. Keu nyan, bah keuh ureueng chik keudroe nyang jeuet keu conto nyang beutôi keu udep nyang jroh ngon peuturi aneuk-aneuk awaknyan bak ureueng-ureueng nyang tujuan utama jih kon keu meunang-meunang ngon keumuliaan, tapi keu keuseulamatan jiwa. Aneuk miet leugat that meutiru. Phon that awaknyan meurunoe tiru mak atawa ayah droe! Peue nyang teujadi disinoe saban lagèe ' ' nyang teujadi bak alat musik nyang geuatô bak su nyang saban. Bak watee nyang saban, aneuk miet keudroe beu geupeuseumangat keu geupeubuet buet-buet nyang jroh; phon-phon, awaknyan beu geuyue peubuet, lheueh nyan geubimbéng mangat awaknyan peubuet nyan ateuh keuheundak droe. Buet-buet nyang paleng biasa nakeuh: sedekah, gaseh sayeung, rahmat, saba, ngon tabah. Hana payah sagai tapeubiasa awaknyan ngon mandum nyoe. Peluang sabe na teuka; geutanyoe cit peureulèe cok. Nyan keuh nyang peuteubiët saboh sifeuet nyang meuhajat bak meubagoe buet jroh dan, secara umum, saboh keucenderungan alami u arah keujroh. Dan pubuet jroh nyan harôh geupeurunoe, saban lagèe hai la'én.

Meunyang keu haté. Di yup peungarôh akai, keumauan, ngon sifeut-sifeut nyang leubèh meuyub, haté nyan ka teuntée akan meuh'eut keu jipeusom peurasaan nyang jroh ngon beutôi, keu jipeubiasa droe mangat mangat that ateuh hai nyang beutôi-beutôi jipeumangat, ngon hana sagai-sagai jimeusimpatu keu hai nyang, di likôt kamuflase maméh, jipeutamong racôn u dalam jiwa ngon tubôh. Haté nyan nakeuh keumampuan keu meurasa mangat ngon puas.

Watée manusia meusaboh ngön Allah, jih meuteumée keuseunangan lam hai-hai ilahi ngon nyang ka geupeusucèe lé rahmat Allah. Lheueh Jatôh, jih ka gadoh keuseunangan nyan ngon jih meuh'eut keu hai-hai hawa nafsu. Rahmat baptisan ka geupeulheueh jih dari hai nyan, tapi hawa nafsu ka siab keulayi keu jipeunoh haté. Hai nyoe bék sampoe teujadi; haté harôh geujaga. Cara nyang paleng efektif keu tapeukembang selera nyang beutôi

lam haté nakeuh udép lam geurija, nyang lam nyan aneuk-aneuk nyang teungoh geupeurayeuk harôih sabe geupeulop. Rasa hormat keu mandum nyang suci, manèh jih tinggai di teungoh-teungoh nyan demi teunang ngon keuhangan, ngon hana teupikat lé hiasan donya nyang meukilat-kilat ngon meunarek—mandum nyan hana jeuet leubeh mendalam teucetak lam haté. Geurija, kidông suci, ngon ikon nakeuh objek-objek keuhangan nyang paléng mulia meunyo takalon dari segi asoë ngon kuwasa. Beu taingat bahwa teupat tinggai keukai sidroë-droë ukeuë teuntèe lé selera haté, dan selera haté nyan teuma lagèe nyang teubentuk di sinoe. Ka nyata bahwa teater, pertunjukan karnaval, ngon nyang la'én-la'én nyan hana patôt keu ureuëng Kristen.

Saboh jiwa nyang ka jipeudamè ngon jiatô lagèe nyan hana teuhambat lé keurusuhan nyang na lam droe jih keu peukembangan roh. Roh leubèh sigra meukeumang nibak jiwa, ngon jipeuleumah kuwasa ngon keugiatan jih sigohlom jiwa. Nyan nakeuh: **takôt keu Allah** (saban ngon akai), **nurani** (saban ngon keuheundak) ngon **du'a** (saban ngon perasaan). **Takôt keu Allah** geupeuteuka du'a dan geupeucahya nurani. Hana peureulèe mandum nyoe geupeurarah u donya la'én nyang hana deuh takalon. Aneuk miet na keucenderungan alami keu hai nyoe, dan awaknyan sigra jiteurimong perasaan nyan. Du'a, khususjih, mudah that geupasôk lam haté dan meufungsi kon rot lisan tapi rot haté. Nyan keuh sabab jih awaknyan deungon seunang haté ngon hana leulah jiseutot lam do'a keuluarga ngon ibadah di geurija, ngon jiteumèe seunang lam nyan. Ngon sabab nyan, awaknyan bèk sampé hana geubri aspek nyoe lam peurunoe awaknyan, tapi beu geupeuturi bacut-bacut u dalam teupat suci udep geutanyoe nyoe. Leubèh sigra takôt keu Allah geutanom ngon do'a geupeuhidép, leubèh kong akidah nyang meuratôh keu siumu masa ukeue. Bak ladôm aneuk miët, seumangat nyan jiteuka keudroë, bah pih di teungôh-teungôh na rintangan nyang deuh keu jiteubiët. Nyan nakeuh hai nyang wajar. Seumangat rahmat nyang geuteurimông bak upacara peumanö, meunyo hana padam lé cara peukembang tubôh ngön jiwa nyang salah, ka teuntèe akan jipeudép seumangat geutanyoe; dan meunan cit—peuëkeuh nyang jeuët theun jih bek jipeuleumah droë ngön seumangat nyang peunoh? Tapi, nurani peureulèe bimbéngan nyang that rap. Prinsip-prinsip nyang beutôi, meunyo geupeusapat ngon teladan nyang jroh nibak ureueng chik ngon cara-cara la'én lam peurunoe akhlak mulia, meusigoe ngon du'a, akan peuteungoh nurani ngon geupeulop lam droe jih saboh pondasi nyang cukôp keu buet-buet mulia nyang teuma teuka. Teuma, di ateueh bandum nyan, sifeuet keu nurani ngon keusadaran droe harôih geupeukembang lam droe awaknyan. Keusadaran nyan nakeuh saboh hai nyang paleng peunteng lam udep; tapi saban mudah jih teubentuk, meunan cit mudah jih teupeuleumoh bak aneuk miet. Keu aneuk miet, keuheundak ureueng chik jih nyan nakeuh hukom nurani ngon hukom Po Teuh Allah. Seujaueh ureuëng chik na bijaksana, bah geubri peurintah deungon cara nyang hana geupaksa aneuk geuh keu meulawan; dan meunyo ka lheueh meunan, bah geu-useuha deungon sigala teunaga keu geupeu-arah aneuk nyan u arah taubat. Saban lagèe èh beku keu bungong, meunan kheueh hana ta'at keu keuheundak ureuëng chik keu sidroë aneuk; aneuk nyan hana brani jikalon u mata ureuëng chik, hana jitem teurimong gaséh sayang, jitem pluëng dan jitem sidroë, sementara nyan, jiwa jih meutamah kasah dan aneuk nyan ka jipeumula jeuët keu nakai. Betapa gèt jih meunyoë ta peusiap aneuk keu meunyeusai dari awai, mangat, deungon hana teumakot, deungon peucaya dan deungon ië mata, jih jiteuka dan jipeugah: 'Ulôn ka lôn peubuët salah nyang lagèe nyan.' Ka teuntèe mandum nyan nakeuh bhah hai-hai nyang biasa mantong; tapi nyan pih jroh that saweueb di sinan ka geupeudong dasa keu saboh watak nyang teuga dan beutôi-beutôi meugama bak masa ukeuë—keumampuan untuk sigra beudoh lheueh rhët, peukembangan keumampuan untuk meutobat sigra dan peusucô droë, atawa peubarô droë meulalu ië mata.

Nyoekeuh atôranjih: bah aneuk nyan rayeuk lam nyan, dan seumangat taqwa jih akan leubèh meukeumang. Ureuëng chik wajéb jaga tiep-tiep geurakan dari teunaga nyang teungoh timoh nyan dan peutunyok mandum u saboh tujuan. Nyoekeuh atôranjih: geupeuphôn dari hembusan napah phôn aneuk nyan, geupeuphôn ngon banmandum sigaligus, kon ngon saboh hai mantong, geupeubuet banmandum nyan sabe-sabe, rata, meutahap-tahap, hana meulumpat-lumpat, ngon saba ngon harapan, teutapi, geujaga beu meutahap-tahap ngon bijaksana, geukalön tanda-tanda phôn ngon geunguy nyan, geupike hana sapeue nyang ubit lam urôsan nyang that peuténg lagèe nyan. Rincianjih hana geupeugah; sabab meukeusudjih nakeuh keu geupeudeuh arah utama lam peumbesaran aneuk.

Hana mungken tapeutentèe pajan sidroe ureueng sadar bahwa jih nyan sidroe ureueng Kristen dan geupeuputôh keudroe keu geujak hudép lagèe ureueng Kristen. Lam praktekjih, hai nyoe teujadi bak umu nyang meubida-bida: bak umu 7, 10, 15 thôn, dan seulaénjih. Mungkin watée keu peurunoe nyan teuka sigohlom nyan, lagèe nyang biyasa jih. Meunyo meunan, atôran nyang hana jeuet hana nakeuh peuteutap banmandum atôran seugohlom nyan beu hana meubah silawét masa peurunoe nyan: sabab nyan teuka langsông dari sifeuet

keumampuan geutanyoe ngon tuntutan udép seubagoe ureueng Kristen. Atôran peurunoe nyan bék sampoe meulawan ngon seumangat nyang ka geupeugah di ateuh; meunyoe kon, banmandum nyang ka geupeuteutap nyan akan reuloh; nyan nakeuh, aneuk sikula, saban lagèe aneuk miet, harôih geulindông lé kesalehan mandum ureueng di seulingka gobnyan ngon lé kesetiaan gobnyan keu Geurija. Meulalu sakramen, dan ureueng harôih cit meubuet ateuh tubôh, jiwa, ngon roh gobnyan. Lam hai nyoe, meunyang keu pendidikan, nyang peureulèe geutamah nakeuh: beu geususôn kurikulum deungon cara nyang jeuet keu leumah peue nyang utama ngon peue nyang keudua. Gagasan nyoe paleng get geupeuleumah rot peumbagian mata peulajaran ngon watee. Beu geuanggap beulajar iman nyan nyang paleng utama; beu geupeuteuntèe watee nyang leubeh le keu buet-buet taqwa; dan, meunyo teujadi meulawan, beu nyang keu dua nyan geupeu-utama nibak beulajar akademik; beu geucok pujoe kon cit ngon hase akademik, tapi cit ngon iman ngon akhlak nyang get. Lazémjih, geutanyoe harôh tapeusôk lam pikéran muréd-muréd keuyakinan bahwa tujuan utama geutanyoe nakeuh keu tapeuseunang Até Allah, seudangkan èleumèe nyan nakeuh sifeuet nyang keudua, saboh hai nyang hana meuteuntèe, nyang meuguna cit keu siumu udép donya nyoe mantong. Ngon sabab nyan, èleumèe nyan bék sagai-sagai geupeumulia that atawa geupeuleumah deungon cara nyang meucahya that sampoe mandum ureueng teupikat ngon hana geupiké la'én lé. Hana sapeue nyang leubeh meuracôn ngon meurusak keu roh udép Kristen nibak pendekatan ilmiah nyoe ngon sibôk that ngon nyan. Nyan jiba langsông u sikap hana padôli secara rohani ngon jeuet jipeuteun ureueng nyan lam keuadaan nyan siumu masa; keubit, nyan jeuet cit jiba u korupsi moral meunyo na keuseumpatan nyang jroh.

Saboh hai la'én nyang harôh taparôh perhatian nakeuh seumangat meurunoe atawa pandangan ateuh materi nyang teungoh geupeurunoe. Harôh geupeuteutap sibagoe hukôm nyang hana jeuet geulangga bahwa tiep-tiep cabeueng èleumèe nyang geupeurunoe keu ureueng Kristen harôh geupeusapat deungon prinsip-prinsip Kristen, dan leubèh nibak nyan, prinsip-prinsip Ortodoks. Tieb-tieb cabeueng èleumèe sanggôp geupeubuet nyan, dan keubit jih barô jeuet keu èleumèe nyang seujati meunyo geupeupeunoh syarat nyan. Prinsip-prinsip Kristen nyan hana syak leubeh beutôi. Ngon sabab nyan, bék na ragu-ragu, peuteutap nyan seubagoe standar keubeutôiian nyang universal. Salah geutanyoe nyang paléng bahaya nakeuh meurunoe èleumèe deungon hana geupadôli keu iman nyang beutôi, geupeubiyeu droe meulaku seumbarangan bahkan deungon keusalahan, ateuh anggapan bahwa iman ngon èleumèe nakeuh duwa bidang nyang hana meuhubông sapeuë pih. Geutanyoe na saboh Roh mantong. Roh nyan keuh nyang teurimong èleumèe-èleumèe nyan dan geupeusaneut lé prinsip-prinsipjih, saban lagèe Roh nyan teurimong iman dan geupeunoh lé iman nyan. Pakriban, meunan, awaknyan jeuet hana meuhubông—kon nyan meuhubông nyang jroh atawa nyang brôk—disinoe? Seulaén nibak nyan, na saboh donya keubeunaran mantong. Pakon, meunan, geutanyoe peunoh pikeran deungon hai-hai nyang kon milék donya nyan, atawa nyang deungon hai nyan geutanyoe hana jeuet ta peuleumah droe di hadapan nyang trang nyan?

Meunyo pendidikan geupeujak deungon cara nyang peujeuet iman ngon udep lam seumangat iman nyan leubeh utama nibak la'en-la'en lam pikéran muréd—bék nyan bak sifeut peulajaran meunan cit bak seumangat geupeurunoe—maka hana syak le bahwa dasa nyang geupeudong bak masa ubit nyan kon mantong teujaga, tapi cit teupeu'ék, teupeukong, ngon teuba u tingkat keudèwasaan nyang sapatôtjih. Dan betapa meumanfa'at nyan!

Meunyoe sidroe ureueng geupeurayeuk deungon cara nyoe dari yoh mantong ubit, maka, bacut-bacut, hakikat udep nyang patot geujak akan teubuka keu ureueng nyan; awaknyan akan seumaken biasa deungon pikeran bahwa awaknyan na tugas, ateuh nan Tuhan dan Peuseulamat geutanyoe, untuk udep dan meubuet meunurot peurintah Gobnyan; bahwa mandum urusan dan usaha laen nyan leubeh meuyub nibak nyan dan cit patot jeuet keu sambongan dari udep jinoo; dan bahwa na saboh teumpat tinggai la'én, saboh tanoh air la'én, nyang u arah nyan keuh banmandum pikeran ngon banmandum keuheundak geutanyoe harôh geutanyoe peutuju. Lam proses alamiah perkembangan keumampuan sidroe-droe ureueng, banmandum ureueng secara alami akan sadar bahwa awaknyan nakeuh manusia. Teuma meunyoe saboh prinsip Kristen nyang barô, nyang peunoh deungon rahmat, geutanom lam tabi'at awaknyan bak saat phon that teubuka keumampuan ngon aktivitas awaknyan (bak watee geupeumanö), dan meunyoe, lheueh nyan, bak tiep-tiep tahap perkembangan keumampuan nyan, prinsip barô nyoe kon mantong hana jiseurah keuanggôlan, tapi, seubalekjih, sabe meunang, lagèe jibri beuntuk keu mandum peukara, maka, watee ka sadar droe, sidroe ureueng akan bak watee nyang saban jiteumèe droe jih meulaku seusuai ngon prinsip-prinsip Kristen; jih nyan akan jiteumèe droe jih nakeuh sidroe ureueng Kristen. Dan nyoe keuh beutôi-beutôi tujuan utama peurunoean Kristen: mangat, seubagoe haséjih, sidroe ureueng jipeugah bak droejih bahwa jih nyan sidroe ureueng Kristen. Teuma, meunyo lheueh trok bak sadar droe nyang

peunoh, jih jipeugah: 'Lôn nyoe sidroe ureueng Kristen, nyang geupeuwajéb lé Peuseulamat ngon Tuhan keu udép lam cara nyoe ngon cara nyan, mangat jeuet geuanggap patôt keu meureumpok nyang meureukat ngon Gobnyan ngon ureueng-ureueng pilihan Gobnyan lam udép ukeue,' — maka, 'oh ka meuteumeung keumandirian, atawa 'oh ka jipeudong cara udép nyang jipeuteuntée keudroë dan meunurôt akai, gobnyan akan jipeuteutap seubagoë tugaih utama nyang phon peulara keudroë keu , dan jipeuhu lom seumangat ta'at nyang sigohlom nyan jipeujak di yup bimbéngan gob la'én.

Sigohlom nyoe ka geupeugah bahwa harôih na saboh saat nyang khusuih watee sidroe ureueng harôih ngon seungaja geupeubarô lam kesadaran droe jih mandum keuwajiban agama Kristen dan geutanggông keudroe beuban nyan seubagoë hukôm nyang hana jeuet meubah. Bak watee geupeumanö, mandum nyan hana geuteurimong ngon sadar; lheueh nyan, mandum nyan leubeh geupeuteun ngon pikeran ureueng la'én, meunurot sifeuet ureueng la'én dan lam keupolosan. Jinoe sidroe ureueng harôh ngon sadar geuteurimong talo beureukat Almaseh, geupiléh cara udép seubagoë ureueng Kristen; geupeuseumah droe khusuih keu Po Teuh Allah, mangat lheueh nyan jeuet geumeungabdi keu Gobnyan ngon seumangat seupanyang umu geuh. Barô disinoe sidroe ureueng beutôi-beutôi geupeuphôn udép Kristen ateueh keuheundak droe geuh. Sigohlom nyan, nyan na lam droe gobnyan, tapi, jeuet takheun, nyan hana timboi dari inisiatif droe gobnyan, meunan keuh, kon dari droe gobnyan keudroe. Jinoe jih nyan keudroe, ateueh hak droe jih, akan jipeuphôn meulaku lam seumangat sidroe ureueng Kristen. Watee nyan cahaya Almaseh na lam droe jih lagee cahaya uroe phon: hana teupusat, meuhambo. Teuma, lagee cahaya peureulee jipeuteupusat deungon jitarék u mata uroe ngon pusat-pusat planit, meunan cit cahaya nyoe, meunan kheueh, harôih jipeusapat bak teupat phôn udép geutanyoe, nakeuh kesadaran geutanyoe. Sidroe ureueng jeuet keu manusia sejati watee jih meuteumee peungeutahuan keudroe ngon keumandirian akai, watee jih ka jeuet keu tuan peunoh ngon hakim ateueh pikeran ngon buet droe jih, jimat pikeran-pikeran teuntee kon kareuna ureueng laen ka jipeusampoe, tapi kareuna jih keudroe jiteumee nyan beutôi. Miseuë lam agama Kristen, sidroë ureuëng teutap sidroë manusia. Nyan keuh sababjih, awaknyan harôh meupiké rasional cit disinoë; cuma awaknyan harôh geupeuarah rasionalitas nyan keu keubajikan iman nyang suci. Bah awaknyan geupeuyakin droë secara rasional bahwa iman suci nyang geupeunyata nyan nakeuh saboh-saboh jih jalan nyang beutôi u keuseulamatan, dan bahwa mandum jalan la'én, nyang meulawan ngon nyan, jipeutamong u keuhancôran. Nyan nakeuh saboh keuhoreumatan keu sidroe ureueng kon jeuet keu ureueng seutot nyang buta, tapi sadar bahwa, deungon jipeubuet lagee nyan, jihnyan jipeubuet nyang beutôi. Jihnyan akan jipeubuet mandum nyan watee jihnyan deungon sadar jiteurimong talo beureukat Almaseh.

Barô lheueh nyan iman pribadi gobnyan—atawa udep nyang jroh seujalan ngon iman nyan—jeuet keu kong ngon hana meugoyang. Gobnyan hana akan sesat lé contoh nyang brôk, meunan cit hana teuba lé pikeran sia-sia, sabab gobnyan sadar that akan kewajiban geuh keu tapiker ngon meulaku deungon teugas. Teuma meunyoe jih hana sadar akan hai nyoe, maka lagée contoh nyang jroh sigohlom nyoe ka jipeusurông jih keu jipeubuet lagée nyan, meunan cit jinoe saboh contoh nyang brôk jeuet jipeusurông jih u arah keujahatan dan jipeutamong jih lam desya; dan lagée pikeran-pikeran jroh ureueng la'én sigohlom nyoe deungon mudah dan hana meulawan ka meukuwasa ateueh pikeran jih, meunan cit jinoe pikeran-pikeran jeuheut akan jikuasa ateueh droe jih. Dan peungalaman geupeuleumah pakriban rapôhjih peunyata iman ngon keubajikan udep bak sidroe ureueng nyang sigohlom nyan hana geuakui droe jih seubagoë ureueng Kristen. Ureueng nyang jareueng meureumpok ngon godaan akan teutap meukeumang lam keusederhanaan haté leubeh trep. Teuma ureueng nyang hana jeuet jipeujioh droe nibak nyan teudong di hadapan bahaya nyang rayeuk. Tanyoe takalon lam udép mandum ureuëng nyang ka jipeuteun rahmat baptisan, na saboh watée watee awaknyan ngon teuga haté jipeuseumah droe keu Tuhan. Hai nyoe jipeugah ngon narit: 'ruh jih meuhu', 'jih ka teutong lé hasrat ilahi'.

Ka geuturi droe jih seubagoë sidroe ureueng Kristen, atawa ka ngon sadar geupeuputôh keu geujak udep seubagoë ureueng Kristen, bah kheueh jinoe, ngon that-that até-até, geupeuteun keusampôreunaan ngon keusucian udep nyang ka geuteurimong dari yoh masa ubit, saban lagée ureueng la'én ka geupeuteun sigohlom jih. Hana peureulée geubri atôran khusuih keu jih seubagoë peutunyok. Lam hai nyoe, gobnyan saban deungon ureueng nyang meutobat nyang, ka jiputa balék dari desya, jiteurimong azam nyang kreuh keu udép seubagoë ureueng Kristen. Ngon sabab nyan, phon dari jinoe, gobnyan harôih jipeutunyok lé atôran nyang saban lagée ureueng nyang meutobat, nyang akan geupeugah lam beunagi keulhèe.

Bida antara jih ngon ureuëng nyang meutobat lam usaha u arah kesempurnaan nyan akan jeuet keu trang ngon sendirijih.

Jinoe nyang tinggai cit keu tabri padum boh—bah pih nyan that peunteng—peuringatan nyang khusus keu masa remaja. Betapa meuntulông ngon peuseulamat that kon mantong geupeurayeuk lam seumangat Kristen, tapi cit lheueh nyan geuturi droe lagée nyan ngon geupeuteuntée keu jeuet keu sidroe ureueng Kristen sigohlom jitamong masa remaja. Hai nyoe peunténg that, meungingat bahaya-bahaya rayeuk nyang hana ék geupeusiblah lé sidroe aneuk muda: 1) lé sabab sifeuet umu jih, ngon 2) lé godaan-godaan rayeuk nyang jiteumée seupanyang masa nyan.

1. Krueng udép geutanyoe jilalui lé masa muda nyang meugeulumbang. Nyoekeuh watee udép jasmani ngön rohani meugeulora. Aneuk miet ngön aneuk remaja udép teunang; ureueng agam ka kureueng geusue-geusue nyang meukeujut; ureueng tuha nyang meuhoreumat condong u keuteunangan; cit masa muda nyang peunoh ngön udép. Geutanyoe harôh na dasa nyang that kong keu talawan hantaman umbak bak masa nyoe. Keu'acauan ngon keuceupatan geurakan droe nyan keudroe nakeuh bahaya. Geurakan mandiri phôn droe geutanyoe mulai—geurakan phôn nibak teunaga nyang teungoh teujaga—ngon jitarék mandum haté geutanyoe: deungon teunaga peungarôh jih, jih nyan jipeusibak mandum nyang sigohlom nyan na lam pikéran ngon haté geutanyoe. Peue nyang dilee na akan jeuet keu lumpoe, keu prasangka. Cit perasaan jinoe nyang beutôi; cit nyan nyang na keunyataan ngon makna. Teuma meunyoe, sigohlom teubangun kuwasa-kuwasa nyan, jih ka jimeujanji bak droe jih keu iman ngon cara udép Kristen, maka mandum dorongan la'én, nyang jeuet keu nomor dua, akan leubèh leumoh ngon leubèh mudah jiseurah droe bak tuntutan nyang phon nyan—cit kareuna nyang keudua nyan ka leubèh tuha, ka lheueh geu-uji ngon geupiléh lé haté, ngon, nyang paléng peunténg, ka geupeukong ngon saboh ikrar. Aneuk muda nyan ka meutekad keu sabe jipeutheun janji jih. Peue nyang jeuet tapeugah keu sidroe ureueng nyang kon mantong hana jigaséh keu udep ngon keubeunaran Kristen, tapi hana tom cit jideungo bhah nyan?

Lam hai nyoe, jih nyan lagée saboh rumoh hana pageue, teubuka keu jireupah, atawa lagée ôn kayée kréng nyang jipeubiyeu tutông lam apui. Watée pikeran sidroe aneuk muda nyang meuling-ling jipeuteuka bayang ragu ateueh mandum hai, watée jih that geususah lé geurak hawa nafsu jih, watée banmandum jiwa jih ka peunoh ngon pikeran ngon dorongan nyang jeuet keu godaan—aneuk muda nyan ka na lam apui. Soe nyang tém jôk si'at ië embôn keu jipeusejuk jih, atawa jitulông jih, meunyo hana su keu keubeunaran, keubajikan, ngon kesucian nyang jiteubiet dari haté jih? Dan nyan hana teubiet meunyo kon cinta keu hai-hai nyan ka leubèh dilee jimeu'aké lam droe jih. Malah nasihat pih hana meuguna lé lam hai lagée nyan. Hana guna lé tacuba peusôk nyan bak watée nyan. Nasehat ngon bujukan nyan meukuasa that meunyoe, jitamong rot geulinyueng u dalam haté, jipeubeudoh perasaan nyang ka na disinan dan nyang meuhareuga keu geutanyoe, tapi nyang teungoh teutôp bak watée nyan lé hai-hai la'én, seumentara geutanyoe keudroe hana meuteumée cara keu tapeubeubaih jih nyan dan tabri keukuatan nyang sibeuna jih. Lam hai nyoe, nasehat nyan nakeuh hadiah nyang meuhareuga dari ureueng nyang bri nasehat keu aneuk muda nyan. Teuma meunyoe hana bijèh-bijèh udép nyang suci lam haté, nyan hana meuguna.

Aneuk muda nyan udép keudroe, dan soe ék jiteuntée banmandum geurak ngon keuheundak haté jih? Nyan lagée Tateuntée rot cicém lam angèn atawa jalô kapai di ateueh ié!! Haté sidroe aneuk muda nyan lagée proses meureubôh ië nyang teungoh jeuet keu masam, atawa lagée geurak-geurak unsur-unsur bak watée jicampô deungon takaran nyang hana saban. Ban mandum keupeureulée nyang geukheun seubagoe fitrah, lam keuhidôpan jih nyang hana teunang, maséng-maséng jipeu'ék su, jimita keupuasan. Saban lagée kaco balau nyang na lam fitrah geutanyoe, meunan cit jumeulah su-su nyan lagée su meuhôi-hôi hana meuatô dari ureueng ramé nyang heboh. Jadi, peu keuh nyang teujadi ateueh aneuk muda nyan meunyoe jih hana geupeurunoe dari phon-phon keu jipeuatô buet jih, dan hana jimeukomitmen keu jipeubuet nyan deungon patôh that ateueh tuntutan-tuntutan nyang leubeh manyang? Meunyoe prinsip-prinsip nyan ka meukarat lam haté bak masa ubit-ubitan dan lheueh nyan geupeuguna ngon sadar seubagoe atôran, maka mandum gejolak nyan akan teujadi, lagée jih, bak rueng luwa, si'at mantong, hana geupeugoyang pondasi atawa geupeukaru jiwa.

Jeunèh ureuëng nyang teubentuk bak geutanyoe yôh masa muda that teugantông bak jeunèh ureuëng geutanyoe watée tamong u masa nyan. Ië nyang rhët dari ateueh blang meugeulumbông ngon meupuséng di yup, lheueh nyan ilé deungon teunang meulalu meubagoë aluë. Nyoë nakeuh saboh metafora keu masa muda, nyang banmandum ureuëng jipeutamong u dalam, lagée ië nyang jitamong u dalam iëë terjôn. Na dua macam ureuëng nyang teubiet dari masa nyan: na nyang meucahya deungon keubajikan ngon keumuliaan, na cit nyang jiseulubungi le keujahatan ngon buet meuhayak; ngon saboh kawan keulhée—kawan teungoh—campuran antara nyang jroh ngon nyang brôk, lagee arang meukareuëng dari apui, nyang kadang-kadang meugrak u arah jroh,

kadang-kadang u arah brôk, lagee saboh jam nyang ka reuloh nyang kadang-kadang beutôi watée jih, kadang-kadang leubèh sigra, ngon kadang-kadang leubèh meukon.

Ureuëng nyang ka geupeukong janji droë sigohlom nyan, lagèë jih ka geupeulindông droë lam saboh kapai ubeut nyang kreueh nyang hana jitamong ië, atawa ka geupeugöt saboh rot ië nyang teunang meulingkeuë pusaran. Meunyoe hana nyan, bah pih cara peulara nyang jroh hana sabe jeuët peuseulamat jih. Bah pih sidroe ureueng hana jipeubuet buet-buet jeuheut nyang brat, meunyoe jih hana teutap haté, haté jih—nyang hana teupisah dari mandum hai la'én ngon saboh ikrar—akan hanco geulawa lé hawa nafsu, dan jih pasti akan jiteubiet dari masa muda jih nyan ka leulah, hana meuteuntée arah.

Sabab nyan, peunténg that sigohlom masa muda, kon mantong tapeukembang sifeut nyang jroh, tapi cit tapeukong droe deungon saboh ikrar—keu jeuet keu sidroe ureueng Kristen nyang seujati. Bah ureueng nyang teuga haté jipeutakot keudroe masa muda nyan lagèë apui, dan sabab nyan beujipeujioh mandum keuseumpatan nyang jeuet keu seubab masa muda mudah that jeuet keu liar dan hana jeuet teukawal lé.

2. Masa muda nyan bahaya keudroe jih; tapi geutambah lom ngon dua keucenderungan la'én, nyang khas bak masa nyan, nyang peujeuet hawa nafsu muda leubèh meuhu ngon leubèh meuteunaga dan leubèh bahaya. Nyan nakeuh: (a) rasa keumeung keu hai-hai nyang meugairah ngon (b) keucenderungan keu meugawoe. Ngon sabab nyan, seubagoe cara keu peusiblah bahaya masa muda, geupeusaran mangat keucenderungan nyan geupeukawal, bek sampoe jipeuteuka keurusakan kon keubajikan.

Sifeut-sifeut positif nyang ka teubangkit yôh awai nyan akan teutap na ngon teuga peunoh meunyo hana jitheun atawa jipeukok.

A. **Keu'inginan keu peungalaman** barô jipeujeuet sifeut meureuncah, meuturôt-turôt, ngon meubagoe rupa bak buet sidroe aneuk muda. Jih meuh'eut jicuba mandum keudroe, jikalon mandum, jideungo mandum, jipoh u sigala pat. Mita gobnyan bak teupat nyang na keuagongan keu mata, keuharmonisan keu geulinyueng, ngon luwah keu meugrak. Gobnyan meuh'eut sabe na di yup aluasan peungalaman nyang hana putôh-putôh, nyang sabe barô ngon meubagoe rupa. Gobnyan hana jeuet duek diam di rumoh, hana jeuet tinggai bak saboh teupat, hana jeuet fokus bak saboh-saboh hai. Alam gobnyan nakeuh hiburan. Teuma nyan hana cukôp keu jih; jih hana puas ngon peungalaman nyang keubit-keubit dan keudroe, teuma meuh'eut jiseureup dan, lagèë-lagèë, jicok kesan ureueng la'én, keu jiteumée teupeue peue nyang jipeurasa lé ureueng la'én dan pakriban cara awaknyan meulaku ateueh droe jih atawa lam keuadaan nyang saban lagèë keuadaan jih. Óh lheueh nyan, jih jipeulop droe lam buku dan jipeuphôn beuet; jih jibeuet saboh buku lheueh saboh buku la'én, kayém jih hana jiseumap droe beutôi-beutôi keu asoe jih; tujuan utama jih nakeuh keu jiteumée nyang jikheun 'efek', peu mantong bahan jih dan peu mantong nyang na hubôngan ngon nyan. Hai nyang barô, nyang hudép, ngon nyang tajam nakeuh rekomendasi paléng got nyang jeuet jibri lé saboh buku keu jih. Di sinan cit, timboi keusukaan keu bacaan nyang meuyub dan meubentuk—haus nyang saban keu kesan, cuma lam beentuk nyang la'én. Teuma kon nyan mantong. Aneuk muda nyan kayém that jileuh keu keunyataan, keu peue nyang, lagèë jih, jipeukekeh ateueh jih dari luwa: nyoe jipeusempet jih dan jikurông jih that kreueh lam bateueh-bateueh nyang ka teuntée, bak watée jih jimita saboh keubebasan. Lheueh nyan, jih kayém jipeulheueh droe nibak kenyataan, jiplueng u dalam donya nyang jipeugèt keudroe, dan di sinan jih jipeuphôn meulaku meunurot keuheundak haté jih. Imajinasi jih jipeugèt calitra-calitra panyang keu jih, nyang bak leubèh le, pahlawanjih nakeuh droe jih keudroe. Aneuk muda nyan barô jitamong lam udep. Saboh masa ukeue nyang meunarek ngon jipeumabôk na di hadapan jih. Bak saboh watée, jih pih harôh jitamong keunan: peu keuh nyang akan jeuet keu jih? Peu hana cara keu tapeugunguih tiré nyan dan takalon siat? Imajinasi, nyang that aktif bak umu lagèë nyan, sigra jibri kepuasan. Disinan keuh sifeuet meulaloe lam lumpoe teupeuleumah ngon teupeurayeuk meulalu buet-buet lagèë nyan.

Mimpi, bacaan meureunoe, hiburan—banmandum nyan rab saban cit seumangatjih: aneuk miet galak that keu kesan, galak keu nyang barô ngon nyang meubida-bida. Ngon bahaya nyang jipeuteuka pih saban cit. Hana sapeue nyang leubeh get jeuet jipeumaté bibit-bibit jroh nyang ka lheueh geupula bak haté sidroe aneuk muda la'én nibak hai-hai nyan keudroe. Bak kayèë ubeut nyang geupula bak teupat angèn jipôh dari mandum arah akan meudeurita si'at lheueh nyan layèë; naleueng nyang sabé geupijak hana timoh; saboh beunagi tubôh nyang sabé keunong gesék jeuet keu keubai. Meunan cit nyang teujadi bak haté ngon bak keuheundak jroh lam haté nyan meunyoe sidroe ureueng jipeuleupah droe lam meuhayal, beuet buku nyang hana meuguna, atawa buet-buet nyang sia-sia. Soe mantong nyang ka trép geudong bak teungoh angèn, terutamajih angèn nyang basah, watee jitamong u teupat nyang teulindông, jiteurasa lagèë mandum asoe lam tubôh jih hana teupat bak teupat;

meunan cit teujadi bak jiwa nyang ka teuganggu ngon cara peu mantong. Watée jiwoe nibak pikeran nyang meuhambô nyan u droejih, aneuk muda nyan jiteumée banmandum lam jiwa jih ka meubalek urôtan; dan, nyang paléng peunténg, banmandum nyang jroh ka teutôp lé saboh tabông tuwo, seudangkan cit rasa mangat nyang tinggai nibak kesan nyan mantong nyang deuh di keu; akébatjih, jih nyan hana lé lagée sôt dan lagée nyang sipatôtjih sabe na: sifeut-sifeut nyan ka meutuka teumpat utama. Pakon, meunan, jiwa nyan jipeuphôn meurindée watee jigisa bak droe jih lheueh teupeurayeuk? Sabab jih nyan jiteumeung droe ka keunong rampok. Ureueng nyang teupeurayeuk nyan ka jipeujeuet jiwa jih keu saboh jalan raya raya nyang rot nyan, meulalu khayalan, meubagoe beunda nyang jeuet keu godaan jiliwat lagee bayang-bayang, jitarék jiwa nyan mangat jiseutot jih. Teuma, bak watée nyan cit, watee jiwa nyan lagée ka teucabut dari droejih, syétan laju jiseumapôh jitamong, jireubôt bijèh nyang jroh dan jipula nyang jeuheut. Nyan keuh nyang geupeurunoe lé Juru Seulamat watée Gobnyan geupeujeulaih soe nyang cok pue nyang jipula di binèh rot, dan soe nyang pula naleueng jeuheut. Bandua nyan nakeuh buet musôh umat manusia.

Ngon sabab nyan, hai aneuk muda! Peu keuh gata meuh'eut keuneuk peuteun suci ngon hana meudosa lagée masa ubeut, atawa ikrar hudép seubagoe ureueng Kristen nyang suci ngon hana cela? Seubagoe nyang paléng gata sanggôp ngon bijaksana, bèk gata meuseunang-seunang, bèk gata beuet buku-buku nyang jeuet keu godaan hana meutentu, ngon—bèk gata meuhayal! Alangkah gètjih, lam hai nyoe, meunyo geupeuduek droe lam disiplin nyang kreueh ngon teutap na bimbéngan silawét masa muda. Aneuk muda nyang hana geupeubiyeu atô tingkah laku droe sampoe ka dewasa nyan jeuet takheun meutuah. Dan tiep-tiep aneuk muda patôt jih seunang até meunyo jih jiteumée droe lam keuadaan lagée nyan. Aneuk muda nyan keudroe, ka teuntée, payah that jipeubuet nyan sidroe-droe; tapi jih nyan akan jipeuleumah keubijaksanaan nyang rayeuk meunyo jideungo nasihat keu leubeh le watee di rumoh keu jipeubuet tugaih-tugaih jih, daripada meuhayal atawa jibeuet buku-buku nyang hana meupat. Gantoe keumalasan ngon keureuja kreueh, dan meuhayal ngon buet-buet nyang serius di yup pengawasan—pengawasan nyan, khususjih keu buet meubeuet, harôih geupeujak, mulai dari piléhan buku sampoe bak cara meubeuet. Teuma, soe mantong nyang jipeubuet nyan, bah jipeubuet mantong. Nafsu, ragu-ragu, ngon seumangat nyan keuh nyang meuhu-hu bak masa nyan, meunan keuh kheueh, lam pikeran sidroe aneuk muda nyang teungoh meugeulora.

B. Keucenderungan keudua nyang saban bahaya bak sidroe aneuk muda nakeuh **keucenderungannyan keu meugaôl**. Hai nyoe deuh teukalon bak keupeureulèe jih keu na rakan, sahbat, ngon cinta. Banmandum nyan jroh meunyo seusuai ngon atôran jih, tapi kon hak aneuk muda nyan keudroe nyang atô urôsan nyan.

Masa muda nakeuh masa emosi nyang that meuhu-hu. Émosi nyan meugeulora lam haté jih lagée pasang surôt ië la'ôt di binèh panté. Banmandum peukara jipeutarek haté jih; banmandum peukara jipeuhèran jih. Alam ngon masyarakat ka jipeuhah hareuta karun jih di hadapan jih. Teuma, emosi nyan hana jitem teusom lam haté, dan aneuk muda nyan that meuh'eut keuneuk jipeusampoe. Sabab nyan, jih butôh sidroe ureueng nyang jeuet jipeuturi perasaan jih—nyan keuh, sidroe rakan ngon sahbat. Nyan nakeuh saboh keubutôhan nyang mulia, tapi jeuet cit meubahaya! Bak soe gata peucaya perasaan gata, bak ureueng nyan keuh, bak saboh makna, gata bri kuwasa ateueh droe gata. Jadi, beu that-that até-até tanyoe bak tapiléh sahbat karib! Mungkin gata meurumpok ngon ureuëng nyang jeuet jipeusisat gata that ji'ôh dari jalan nyang beutôi. Ka teuntée, ureuëng nyang jroh secara alami jitarék u keujroh dan jipeujioh droë dari keujahatan. Até na naluri keu hai nyan. Tapi, lom pih, padum na kayém ureuëng nyang jroh haté jipeungeut lé ureuëng licék! Nyan keuh sabab jih tiep-tiep aneuk muda geupeunasihat beu göt-göt bak piléh rakan. Leubeh bijak meunyo hana geupeugöt silaturahmi sampoe ka geu-uji rakan nyan. Leubeh gèt lom, rakan phôn gata nakeuh ayah gata, atawa ureuëng la'én nyang jeuet keu gantoe ayah, atawa syèdara—ureuëng nyang ka leubeh meungalaman ngon gèt haté. Keu ureuëng nyang ka geupeuteuntée keu geujak udep lagée ureuëng Kristen, sahbat phôn nyang geubri lé Po Teu Allah nakeuh bapak rohani; meututô ngon gobnyan, peugah rahsia droe keu gobnyan, timang-timang hai nyan ngon meurunoe nibak gobnyan. Di yup bimbéngan gobnyan, meulalu doa, Po Teu Allah akan geukirém, meunyo peureulèe, sahbat la'én. Teuma, bahaya lam persahabatan hana saban le jih meunyo tabandéng ngon meukawan biasa. Jarang that tateumée sahbat nyang seujati, nyang leubèh le nakeuh ureuëng nyang taturi ngon rakan biasa. Dan bak tingkat nyan, le that buët jeuheut nyang jeuet teujadi dan kayém that teujadi! Na kawan-kawan rakan biasa nyang na atôran-atôran nyang hana göt. Meunyo gata seutot awaknyan, gata hana sadar pakriban gata ka meusaboh roh ngon awaknyan, saban lagée gata hana teurasa ka teuseureupôh lé bèe bangkèe bak teumpat kuto. Awaknyan keudroe kayém that ka gadoh rasa keu keureulahan tingkah laku droe dan teutap meulaku hana sopan deungon hana geupiké lé. Bah that pih keusadaran

nyan teuka bak sidroe-droe ureueng, awaknyan kureueng teunaga keu jipeutron droe. Bandum ureueng teumakot keu jipeugah haba, teumakot jipeususah bak sigala pat deungon narit-narit nyang tajam, dan jipeugah: 'Ka beu meunan; mungkén singoh pih ka jipeulheuh.' *Kawan nyang brók jeuet peurusak budi nyang göt* (1 Korintus 15:33). Neupeuseulamat kheueh mandum ureuëng, ya Tuhan, dari jurông Iblis nyan. Keu ureuëng-ureuëng nyang ka meukeusud keu geu-ibadat bak Tuhan, awaknyan harôh meugaôi ngon ureuëng-ureuëng saleh nyang mita Tuhan mantong; dari nyang la'én, awaknyan harôh meujioh dan bék na hubôngan nyang ikhlas ngon awaknyan, seutot keu-contoh ureuëng-ureuëng suci Tuhan.

Bahaya nyang paléng rayek keu sidroe aneuk muda na bak cara jih meuhubôngan ngon ureueng lawan jenis. Meunyo bak godaan phôn-phôn sidroe aneuk muda nyan cit meupaleng dari jalan nyang beutôi, disinoe jih ka gadoh droe. Bak tahap-tahap phôn meuhah jih, masalah nyoe ka meusangkot ngon rasa meuh'eut keu keindahan, nyang, dari saat jih meuhah, ka jipeuksa aneuk muda nyan keu jimita kepuasan. Seumentara nyan, keindahan meunan-meunan jipeumula meubentuk lam jiwa jih, dan nyan biasajih nakeuh rupa manusia, sabab geutanyoe hana tateumée sapeue nyang leubeh ceudah nibak nyan... Bayangan nyang ka jipeugöt nyan sabe jipeukaru pikeran aneuk muda nyan. Phon saat nyan, jih jimeita, lagée jih, nyang ceudah—nyan nakeuh nyang samporeuna, nyang kon dari donya—tapi bak watee nyang saban jih meurumpok ngon sidroe ureueng inong dan jipeuluka lé inong nyan. Keubit luka nyan kheueh nyang harôh jipeujioh lé aneuk muda nyan leubeh nibak la'én-la'én, sabab nyan nakeuh saboh peunyakét nyang leubeh bahaya saweueb ureueng nyang keunong peunyakét nyan meuh'eut sakét sampoe jeuet keu gila.

Pakri cara peusiblah bala nyan? Bék seutot röt nyang jiba u luka lagée nyan.

Röt nyan geupeugah lagée nyoe lam saboh kitab teunuléh psikologi. Na lhèë go belok.

Phôn-phôn, na saboh perasaan seudeh nyang teuka lam haté aneuk muda nyan—jih hana jiteupeue peu sababjih atawa dari pat asajih—tapi nyang pasti, jih meurasa lagée sidroe-droe. Nyan keuh perasaan seungap. Dari perasaan nyan, laju lahé saboh perasaan la'én—saboh rasa ibá, leumbôt haté, ngon sadar keu droe. Sigohlom nyan, jih udép lagée hana sagai jiteupeue droejih. Jinoe jih jiputa perhatian jih keu droe jih, jipeuriksa droe jih, dan sabe jiteumée bahwa jih nyan kon hana ceudah, kon terendah di antara rakan-rakan jih, tapi sidroe ureueng nyang na hareuga: jih mulai jiteurasa keu-ceudah droe jih, bentuk tubôh jih nyang lagak, atawa—jipeusuka droe jih. Nyan keuh tanda akhe fase phon dari proses jipeukacho droe. Phon dari sinan, aneuk muda nyan jiputa perhatian jih u donya luwa.

Tamöng u donya luwa nyan geupeukong lé keyakinan bahwa jih nyan pasti meunarek bak ureuëng la'én. Ngön keyakinan nyan, jih nyan geujak ngön beurani dan lagée-lagée ngön meunang u ateuëh panggông udep dan, mungkén keu phon that, geupeujeuet keu atôran keu droe jih keuberésan, keuberséh, ngön keumodisan—sampoe-sampoe bak tingkat dandí—; jih mulai meujak-jak, atawa jimita kenalan, lagée hana tujuan nyang pasti, jipeutimang lé hasrat nyang teusom tapi nyata dari haté nyang teungoh mita, sira jimeu-useuha keu meucahya meulalu kelicénan jih, sifeut nyang mangat, pikeran nyang jroh, dan cit banmandum hai nyang jihareup jeuet keu jipeusennang ureueng laén. Bak watee nyang saban, jih jibri keubebasan nyang peunoh keu organ utama komunikasi emosi—mata.

Lam keuadaan pikeran lagée nyan, jih nyan lagée beudak nyang na di yup apui ubeut, dan sigra jeuet keu mangsa keu sakét haté droe jih. Langsong teupoh atawa teutimbak lagée lé aneuk panah lé saboh pandangan atawa su nyang that meunarek haté, bak phôn-phôn jih jih nyan teudong lam keuadaan lagée teupoh ngon bingung; 'oh ka sadar droe, jih nyan jiteupeue bahwa perhatian ngon haté jih ka meupinah bak saboh objek mantong ngon teutarék u arah nyan ngon teunaga nyang hana ék jithan. Phôn bak watée nyan, haté jih ka mulai jipeupusôh lé rasa meuh'eut; aneuk muda nyan ka putôh asa, jitarék droe, sibôk ngon saboh hai nyang peunténg, jimeurasa lagée na nyang ka gadôh, dan peu mantong nyang jipeubuet, jipeubuet keu ureueng nyan sidroe dan lagée ureueng nyan na di keu jih. Gopnyan ka gadoh that; teungeut ngon peunajoh hana lé lam pikéran gopnyan; urôsan-urôsan nyang biasa ka tuwoe dan jeuet keu kaco balau; hana sapeue pih nyang gopnyan anggap meuhareuga lé. Gopnyan keunong peunyakét nyang brat that nyang jikikih haté gopnyan, jiseumpet napah, dan jipeukréng mata ie udep. Meunan keuh keujadian peunyakét nyan meutahap-tahap! Dan ka teuntée cit peu mantong nyang harôh jipeujaga lé sidroe aneuk muda mangat bék teujatôh lam bala nyan. Bék tajak bak jalan nyan! Peulét kheueh hai-hai nyang jipeumula—miseue jih seudeh nyang hana teuntée ngon rasa seungap. Lawan kheueh nyan: meunyo gata teurasa seudeh, bék meuhayal, tapi mula kheueh tapeubuet sapeue-sapeue nyang seurius ngon khusus—dan nyan akan gadoh. Meunyo rasa kaséhan keu droe atawa rasa leubèh unggôi ka jipeumula meukök lam haté—sigra peusadar

droe dan peulét buang keubodohan nyan ngon cara nyang kreueh dan tegas ateueh droe, terutamöng ngon cara tapeujeulaih pemahaman nyang beutôi bhaih hana meuhareuga jih peu mantong nyang teungoh jitamong lam pikéran droe. Peumalée nyang teujadi hana sengaja atawa nyang geusengaja bak ureuëng la'én bak keujadian nyoë saban lagèe ië ateueh apui... Gata harôh that-that tapeureuh ngon tapeupluëng peurasaan nyan, sabab nyan keuh teupat phôn mula gerakan nyan. Piyôh disinoë—gata hana tajak leubèh jeu'ôh: hana teuka keuheundak keu tapeumangat haté ureuëng la'én, hana cit keu tamita peukayan meugaya ngon meuhayak droë, meunan cit hana teuka keuheundak keu meugawoe ngon ureuëng ramée. Meunyoe hai-hai nyan meuhasé jitamong—lawan kheueh nyan. Peulindông nyang that jeuet teupatéh lam hai nyoe nakeuh disiplin nyang kreueh lam sigala peukara, keureuja brat, dan leubeh-leubeh lom, useuha akai! Peukong beuet-beuet gata, tinggai di rumoh, bék mita hiburan. Meunyoe harôh gata teubiet—kawaii emosi gata, peujioh droe nibak lawan jenis, dan nyang paléng peunténg—meudo'a.

Seula'én nibak bahaya-bahaya nyan, nyang teuka dari sifeut aneuk muda, na dua boh lé: nyang phôn, saboh keuadaan pikeran di manö peungeutahuan rasional, atawa pemahaman meunurôt keuheundak droe, meuhayak that u langèt. Aneuk muda nyan jipeugah nyan saboh keuleubèhan keu jipeuteuka bayang-bayang ragu ateueh mandum peukara, dan jikeubah siseuep mantong nyang hana seusuai ngon standar pemahaman jih. Ngon cara nyan mantong, jih ka jipotong dari haté jih banmandum seumangat iman ngon Geurija; akébatjih, jih ka jipaling muka dari nyan dan tinggai keudroe. Lam geumita gantoe keu peue nyang ka geutinggai nyan, jihnyan jipeureubot droe u dalam teori-teori nyang geupeugot hana geupeduli keu keubeunaran nyang geupeunyata (nyang geupeunyata lé Tuhan — *Ed.*), jipeusangkot droe lam teori-teori nyan, dan jipeusie banmandum keubeunaran iman dari pikéran jih. Masalah nyan jeuet leubeh rayek meunyo peulajaran sains di sikula jeuet keu dalèh keu hai nyan, dan meunyo seumangat lagèe nyan ka meuluwah di sinan. Awaknyan jipike ka na keubeunaran, tapi seubeutôjih awaknyan jipeusapat meubagoe pikeran nyang hana jeulaih, suwông, ngon khayalan—nyang leubeh le malah meulawan ngon akai sehat—nyang, bah pih meunan, jipeukagôm ureueng nyang goh na peungalaman dan jeuet keu beurhala keu aneuk muda nyang galak meureunoe. Nyang keudua—sifeuet donya. Bah pih na bacut-bacut hai nyang meuguna, meunyoe sifeuet nyan leubeh dominan bak sidroe aneuk muda nyan jeuet keu meubahaya. Ciri jih nakeuh udep nyang jipeurintah le peungalaman pancaindra, saboh keuadaan di sinoe sidroe ureueng jarang that damè ngon droe jih keudroe, tapi ka hanco that jiseurap u dalam donya luwa—kon bak buet meunan cit bak khayalan. Deungon cara piké lagèe nyan, awaknyan jeuet banci keu hudép batén ngon ureueng-ureueng nyang peugah haba bhah nyan dan hudép meunurôt nyan. Bagi awaknyan, ureueng Kristen nyang seubeutôjih nakeuh ureueng-ureueng mistis nyang teupawôt lam konsep-konsep abstrak, atawa ureueng munafék, dan nyang la'én-la'én lagèe nyan. Pemahaman awaknyan keu keubeunaran teuhalang lé roh donya nyang meukuwasa lam kalangan masyarakat kelas ateueh, nyang jeuet keu ureueng-ureueng muda nyan meugawoe deungon bibueh—malah geupeusumangat—keu meugawoe deungon nyan. Meulalu hubôngan nyan, donya, deungon mandum anggapan ngon adat beulakjih, jitamong u dalam jiwa aneuk muda nyang teuhah nyan—nyang goh lom siap, goh lom jilawan, tapi barô jiteurimong suasana jih—dan jiteupat bak jiwa nyan lagèe lilén; dan jih deungon hana jisaja ka jeuet keu aneuk donya nyan. Dan jeunèh 'aneuk miet' lagèe nyan meulawan deungon 'aneuk miet' Allah lam Isa Almaseh.

Nyan keuh bahaya-bahaya nyang dihadapi lé aneuk muda dari masa remaja jih! Dan betapa payah jih untuk teudong kong! Teuma keu ureueng nyang beutôi didikan dan ka meukeusud untuk meuseurah droe keu Tuhan sigohlom masa remaja jih, nyan hana that bahaya; peureulée saba bacut, lheueh nyan teunang nyang paleng suci dan paleng bahagia akan teuka. Beu teutap neujaga ikrar udép Kristen nyang suci bak masa nyan; dan lheueh nyan gata akan udép deungon saboh keuteguhan nyang suci. Soe mantong nyang ka seulamat jiliwati masa muda, nyan lagèe jih ka jiseubrang krueng nyang meualôn dan, watee jikalon u likôt, jipujoe Po Teuh Allah. Teuma, na cit nyang la'én jikalon u likôt deungon ië mata meutakôk, peunoh deungon meunyeusai, dan jikuto droe. Peue nyang ka gadôh bak masa muda hana sagai jeuet teurumpok lom. Peu keuh ureueng nyang ka rhët nyan akan meuteumée peue nyang na bak ureueng nyang hana rhët?

Dari nyang ka geupeugah, mudah tapham pakon bacut that nyang teutap jikeubah rahmat baptisan. Cara peulara nyan keuh punca dari mandum hai, nyang jroh meunan cit nyang brok.

Rahmat baptisan hana teujaga sabab atôran, peurèntah, ngon hukôm peuriyôn nyang geupeulaku hana geupeubuet. Sabab-sabab utama nakeuh: a) Jipeujioh droe nibak Geurija ngon cara-cara meuteumée rahmat nibak Geurija. Hai nyoe jipeumaté aneuk ceumée udép Kristen, jipotong nibak mata ie jih, ngon laju layée, saban lagèe

bungong nyang geukeubah bak teupat seupôt pih layée; b) Hana jipeuduli fungsi tubôh. Ureuëng jipiké bahwa tubôh jeuët jipeukembang lam sigala cara hana meubahya keu jiwa; padahai lam fungsi-fungsi nyan na teupat nafsu, nyang meunyo tubôh nyan jipeukembang, jitimoh, jimeu-akar, dan jikuasa jiwa. Deungon jitamong lam fungsi tubôh, hana nafsu nyan jipeudong tapak lam tubôh nyan, atawa jipeudong dari nyan saboh macam kuta nyang hana ék jireubôt, deungon nyan jipeukong kuwasa jih keu siumu masa. c) Peukembangan keumampuan jiwa nyang hana meupiléh-piléh, hana jipeuarah u saboh tujuan. Meunyo sidroe ureueng hana jikalon tujuan di keue, jih hana jiteupeue rot ueh keunan. Ngon sabab nyan, bah pih ka le that peureuhatian keu peundidikan nyang paleng modern, nyang teuhase cit keu peuleubèh rasa keuneuk teupeue, keuheundak droe, ngon keu'i'euen keu seunang mantong. d) Hana sagai jipeuduli keu rohani. Do'a, rasa teumakot keu Allah, ngon nurani jarang that jipeutimang. Jiseutot sopan santun luwa, seudangkan keuadaan batin sabe jipeureumeh ngon kareuna nyan sabe jipeubiyeu keudroe. e) Bak watée meurunoe — tugaih nyang paleng peunteng jitop lé hai-hai **nyang kon peunteng, fokus jih nyang tunggai** jipeukabô lé le that hai la'én, f) Keuneulheueh, jitamong u masa remaja hana geupeudong dilee dasar-dasar nyang kong ngon tekad keu udép seubagoe ureueng Kristen, dan leubèh nibak nyan, gagal geuatô dorongan-dorongan masa muda deungon beutôi, geupeuserah droe mandum keu dahaga keu keuseunangan meulalu hiburan, bacaan-bacaan ringan, peuheboh khayalan ngon lumpoe, meugawo hana meupiléh ngon rakan-rakan sebaya dan terutamajih ngon lawan jenis, fokus nyang that khusus bak peungetahuan dan kesetiaan keu roh donya, gagasan-gagasan nyang meukuasa, atôran-atôran dan adat istiadat, nyang hana sagai-sagai jipeumudah udep nyang meunurôt rahmat, tapi sabe jipeusiap droe keu jilawan nyan dan jicuba peutalô nyan.

Salah saboh nibak seubab-seubab nyan ka cukôp keudroe jih keu jipeumaté udép karunia lam droe sidroe ureueng. Teuma, biyasajih mandum nyan jipeubuet meusigoe-sigoe, dan saboh nyan ka teuntée jitarék nyang la'én; teuma, meunyo jipeusapat, mandum nyan jipeumaté udep rohani sampoe-sampoe kadang hana le deuh meusapeu pih tanda jih, lagée-lagée ureueng nyan hana roh sagai-sagai, hana jipeutubeut keu meuhubông ngon Allah, hana kuasa nyang na keu tujuan nyan, dan hana jiteurimong rahmat nyang peuhudép jih.

Sabab pakon cara peulara aneuk nyang bijaksana hana geupeubuet nakeuh kareuna hana geuturi cara nyan atawa geupeubiyeu mantong. Peulara aneuk, meunyo geupeubiyeu meunan mantong, ka teuntée akan jeuët keu cara nyang salah, sesat, ngon meubahaya, phon-phon lam keuluarga lheueh nyan bak watée sikula. Teuma, bah pih bak luwa nampak jih peumbesaran nyan hana geupeubiyeu dan na geupeujak meunurot atôran nyang ka geuakô, kayém that jih hana meuhase dan meupaleng nibak tujuan jih, seubab na pikeran-pikeran dan dasar-dasar nyang salah nyang jeuët keu pondasi sistem nyan. Nyang geumaksud kon lagee nyang seuharôhjih, meunan cit kon nyang seuharôhjih geupeupenting; nyakni, kon keu peumangat até Allah, meunan cit kon keu keuseulamatan jiwa, tapi la'én that: meunan lagee peukembangan keumampuan alami mantong, atawa peunyesuaian droe keu peran profesional, atawa keucocokan keu udep lam masyarakat mewah, dan la'én-la'én. Tapi watee dasar jih hana suci dan salah, peue mantong nyang teudong ateuh nyan hana mungken jipeuhase keubajikan.

Peunyimpangan utama nyang jeuët ta turi nakeuh: 1) Peutalak cara-cara rahmat. Nyan nakeuh akibat nyang wajar dari tuwoe bahwa ureueng nyang teungoh geupeurunoe nyan sidroe ureueng Kristen dan na kuasa kon mantong dari alamiah tapi cit nyang geubri lé rahmat. Dan meunyo hana cara-cara nyan, sidroe ureueng Kristen nyan lagee saboh lampôh meupageue nyang jipijak-pijak lé syetan nyang meujaga-jaga, jipeuhanco lé badée desya ngon donya, hana soe ngon hana sapeue pih nyang jeuët theun atawa peujioh jih. 2) Leubèh fokus bak peusiap keubahagiaaan lam udep nyoe, sira jipeureundah keunangan keu nyang keukai. Nyan keuh nyang jipeugah di rumoh, nyan keuh nyang jipeugah lam kelas, dan nyan keuh nyang jipeuteugaih lam peugah haba siuroe-uroe. 3) Leubèh jipeunténg rupa luwa lam sigala hai, sampoe-sampoe lam buet peulayanan pih.

Hana meusadia di rumoh, lheueh jiteurimong cara peulara lagée nyan, pikéran sidroe-droe ureueng ka keulabèh; jih jikalon mandum peukara ngon mata nyang salah; jih jipeurasa mandum peukara ngon cara nyang meubèk, lagée jikalon rot kaca mata nyang ka reuloh atawa nyang salah. Akibatjih, jih hana jitem deungo bhah tujuan akhir jih nyang sibeuna jih atawa cara keu jicapai nyan. Mandum nyan nakeuh hai nyang hana peunténg keu jih, lagée saboh lawak.

Ngon meunan, kön suah that keu tateuntée peue nyang beutôi-beutôi geupeureulèe keu tapeuseuleusoe keuadaan nyang that brok nyan. Nyang geupeureulèe nakeuh:

Untôk tapham ngon tapeusapat lam droe prinsip-prinsip peurunoe Kristen nyang beutôi, ngon tapeubuet meunurôt nyan, phon-phon that bak rumoh. Peurunoe di rumoh nyan nakeuh urat ngon dasa dari mandum nyang

la'én. Sidroe aneuk nyang ka jipeurunoe ngon jipeutunyok jalan nyang beutôi di rumoh, hana mudah jipeusisat dari jalan nyang beutôi lé peurunoe sikula nyang salah.

Seulanjutjih, peundidikan sikula harôh geususôn ulang meunurôt prinsip-prinsip barô nyang beutôi, unsur-unsur Kristen harôh geupeutamong lam nyan, dan peuë nyang salah harôh geupeubeutôi; nyang paléng peunténg, ban sigom proses peundidikan nyan, muréd harôh geupeuteutap di yup peungarôh nyang paléng meulimpah dari Geurija Kudus, nyang, meulalu strukturjih keudroë, na efek peuseulamat ateuëh peumbentukan roh. Hai nyoe akan theun peungarôh-peungarôh desya bek meukeumang, akan peukong seumangat damè, dan akan peulét seumangat jurông. Bak watee nyang saban, geutanyoe harôh tapeuarah banmandum dari hai donya u hai keukai, dari luwa u dalam, dan tapeurayeuk aneuk-aneuk Geurija, anggèeta Keurajeuen Langèt.

Nyang paléng utama: 3) **peulatih ureuëng peurunoe** di yup bimbéngan ureuëng-ureuëng nyang jiteupeuë peundidikan nyang sibeuna jih kon lam teori tapi meulalu peungalaman. O lheueh jipeulatih di yup pengawasan ureuëng-ureuëng peurunoe nyang paléng meupeungalaman, awaknyan teuma jipeusampoë keu'ahliyan awaknyan keu ureuëng la'én, keu ureuëng-ureuëng nyang jiseutot, dan meunan sateurôih jih. Sidroe ureueng peurunoe harôih geujak rot mandum tingkatan kesempurnaan Kristen mangat, lam buet gopnyan lheueh nyan, gopnyan jeuet geuteupeue pakri cara geupeulaku droe, jeuet geupiléh keuheundak ureueng nyang geupeurunoe, dan lheueh nyan geupeungarôh ureueng nyan ngon saba, meuhase, meukuasa, dan meuboh. Nyoe harôih jeuet keu saboh kawan ureueng-ureueng nyang paleng suci, nyang geupileh lé Po Teuh Allah, dan suci. Peurunoe nyan nakeuh buet nyang paleng suci nibak mandum buet nyang suci.

Hasé nibak peurunoe nyang jroh nakeuh peuteutap rahmat Baptisan Kudus. Nyang keu dua nyan geubri upah nyang le keu banmandum keureuja nyang keu phon. Sabab na keu-istimewaan nyang manyang nyang jeuet keu milék ureueng-ureueng nyang ka geupeuteutap rahmat Baptisan dan ka geupeuseumah droe keu Tuhan dari yoh mantong ubit.

1. Keu'untôngan nyang phôn, lagèe nyan nakeuh dasa dari mandum keu'untôngan la'én, nakeuh keutuhan bak sipeuet aseuli sidroe-droe ureueng nyang ka peunoh ngon rahmat. Manusia ka geutakdir jeuet keu saboh bejana keu kuwasa nyang luwa biasa manyang, nyang siab geupeulheuh ateuëh jih dari sumber mandum hai nyang jroh, asai mantong jih hana jipeurusak droe. Dan ureuëng nyang meutobat nyan beutôi-beutôi jeuët puléh s ; teuma lagèëjih gobnyan hana geubri peungeutahuan ngon rasa keu hai nyan saban lagèë ureuëng nyang hana tom rhot, atawa gobnyan hana jeuët geurasa mangat lam keuseumpurna'an nyan meunan cit hana geupumée keuberanian nyang teuka dari nyan.

2. Nibak mata ië nyan keuh, deungon keuheundak droe, lahé keuh seumangat, keumudahan, ngon keupandaian bak buet nyang saleh. Ureueng nyan geujak lam keubaekan lagèe lam saboh donya nyang khusus keu droe jih. Ureueng nyang meutobat harôh geu-useuha brat-brat keu geupeubiasa droe lam keubaekan nyan, mangat jeuet geupeubuet deungon mudah; tapi bah pih ka meuteumeung nyan, ureueng nyan teutap harôh geupeuteun droe sabe lam keuadaan waspada ngon teumakôt. Sebalékjih, ureuëng nyang la'én udép deungon haté nyang sederhana, lam saboh keyakinan keu seulamat nyang jipeuteuka rasa teunang—saboh keyakinan nyang hana meungkhanat.

3. Lheueh nyan, saboh keutetapan ngon keulangsungan ka jitamong lam udép gobnyan. Hana meugeun-geun atawa meuglah bak gobnyan; dan saban lagèe napah geutanyoe nyang rata-rata teutap, meunan cit deungon langkah gobnyan lam keubajikan. Meunan cit deungon ureuëng nyang meutobat, tapi nyan hana mudah dicapai dan hana deuh leumah deungon seumpurna lagèe nyan. Roda nyang ka geupeugöt kayém deuh keuleumahan jih; dan jam nyang ka geupeugöt hana le teupat lagèe jam nyang goh lom geupeugöt atawa nyang barô.

4. Ureuëng nyang hana tom rhët nyan sabe muda. Sifeuët moral jih nyan lagèe sifeuët sidroë aneuk miët seugolom jipeubuët salah di hadapan ayah jih. Nyoë keuh rasa hana salah nyang phôn, lagèe masa ubeut lam Almaseh, nyakni hana jiteupeuë nyang jeuhet. Padum na le that nyan jipeujioh nibak jih pikeran-pikeran jeuhet ngon gejolak haté nyang peuseksa! Teuma na suhè nyang luwa biasa, gèt haté nyang ikhlah, ngon sifeut nyang leumbôt. Bak gobnyan, boh Roh nyang geuseubôt lé Rasul nyan deuh teubuka ngon banmandum kuwasa jih: *gaséh, seunang haté, damè, saba, gèt haté, jroh, seutia, leumbôt, ngon kuasa droe* (Gal. 5:22–23). Sifeuet jih nyan lagèe ureuëng *nyang geungui bajèe gaséh sayang, beureukat, peunileèn droë, leumbôt*, ngon saba (Kolose 3:12). Seulaén nibak nyan, jih nyan sabe na seumangat nyang seujati, atawa seunang haté rohani; sabab lam droë jih nyan na Keurajeuën Allah, nyang nakeuh damè ngon seunang haté lam Roh Kudus. Seulaén nibak nyan, jih nyan na ciri khas deungon kebijaksanaan ngon akai budi, jikalon mandum hai lam droejih ngon di seulingkajih,

ngon jiteupeue pakri cara jiatô droejih ngon urôsan-urôsan jih. Até jih ka jeuet keu saboh keuadaan pikeran nyang lagee nyan sampoe sigra jipeugah bak jih peu nyang peureulëe jipeubuet ngon pakri cara.

Keuneulheueh, jeuet takheun bahwa jih nyan na sifeuet hana teumakot keu keugagalan, saboh rasa aman lam Tuhan. '*Soe nyang jeuet peupisah geutanyoe nibak gaséh sayang Allah?*' (Roma 8:35). Banmandum nyan, meunyoe tasatoh, jipeujeuet jih nyan patot geuhoreumat ngon meunarek hate. Jih nyan jitarék ureueng la'én keu jih deungon hana meususah payah. Na ureuëng lagèe nyan di donya nakeuh saboh rahmat nyang rayeuk dari Po Teuh Allah. Awaknyan geucok teumpat khidmat para rasul. Saban lagèe le that serbuk beusoe meukumpoi bak magnet nyang teuga, atawa saban lagèe ureuëng nyang na sifeuet teuga jitarék ureuëng nyang leumoh, meunan keuh teuga Roh nyang tinggai lam droë awaknyan jitarék mandum ureuëng u arah droëjih, terutamöng ureuëng nyang ka na bijèh Roh nyan lam droëjih.

Tapi, sifeuet moral nyang paleng utama, nyang na bak ureueng nyang teutap suci seulama masa muda, nakeuh saboh keuteguhan sifeuet nyan si umu udép. Samuel teutap teuga di teungoh-teungoh mandum cubaan di rumoh Eliya ngon di teungoh-teungoh karu ureueng ramèe lam masyarakat. Yusuf, di teungoh-teungoh syèdara-syèdara jih nyang jeuheut, di rumoh Potifar, di penjara meunan cit bak watèe meugah, geujaga jiwa jih beu suci. Keubit, *jroh keu sidroe ureueng agam jimeutanggung beuban bak masa muda jih* (Kira-kira Ratapan 3:27). *Aneuk lôn! Phôn dari masa muda gata, peuseumah droe gata keu meurunoe, dan gata akan meuteumèe hikmah sampoe uban gata ka putéh. Jak laju bak nyan lagèe ureueng nyang geupula ngon geutabu, dan preh haséjih nyang jroh* (Sirakh 6:18–20). Sifeuet nyang beuna nyan ka jeuet lagèe sifeuet keudua, dan meunyoe sifeuet nyan kadang-kadang teuganggu, sigra jigisa bak keuadaan aseuli jih. Nyan keuh sababjih, lam Chet-Mineyot, geutanyoe leubeh le tarumpok ureueng-ureueng suci nyang geupeuteutap kesucian moral ngon rahmat baptisan bak masa muda gobnyan.

Seulaén nibak nyan, soe mantong nyang ka jipeuteun suci droe, jipeuseumah droe keu Po Teu Allah yôh mantong ubit:

1. Jipeubuët buët nyang paléng geusuka lé Po Teu Allah, geupeuseumah keu Gobnyan kurban nyang paléng geuteurimong — a) saweueb, meunurôt hukôm keubajikan, Po Teu Allah biyasajih leubèh **geusuka hai-hai** nyang phon-phon: boh kayèe phôn, aneuk sulung nibak manusia ngön beulatang, dan, seubagoe akébatjih, thôn-thôn phôn masa muda; b) sabab geupeuseumah kurban nyang suci—sidroe aneuk muda nyang hana cacat, nyan keuh nyang paleng utama geupeureulëe nibak tiep-tiep kurban; c) sabab nyan geupeubuet deungon geupeukalah rintangan nyang rayeuk, nyan lam droe keudroe meunan cit nibak luwa, ngon deungon geutinggai keuseunangan-keuseunangan nyang that geutarék bak masa nyan.

2. Gobnyan geupeubuet buet deungon that-that até-até. Sidroe ureueng harôh jipeusrah droe bak Tuhan, sabab nyan keuh saboh-saboh jih nyang jeuet keu seulam. Kecuali, teuntée jih, meunyo sidroe ureueng ka meunyeurah lam putôh asa. Teuma, hana nyang leubeh get atawa leubeh jeuet teupatéh bak watee nyoe nibak peue nyang phon-phon ta akui lam droe geutanyoe — sabab soe nyang teupeue peue nyang teuka singoh? Teuma, meunyoe na ureueng nyang meuharap jeuet udep leubeh trep deungon hana jipeuseurah mandum watee jih keu Po Teuh Allah, ureueng nyan teuma cit jipeususah droe jih keudroe deungon jimeubiasa udep nyang meulawan deungon nyoe, dan Po Teuh Allah mantong nyang teupeue peu keuh ureueng nyan sanggop jimeunang ateuh droe jih lheueh nyan. Bah pih awaknyan meuhase geupeutalô nyan: peu keuh nyan saboh kurban keu Po Teuh Allah nyang lagèe nyan—nyang sakét, kurôh, cacat bak anggèta tubôh, dan hana sampôreuna? Bah pih mandum nyoe na teujadi, nyan jarang that! Jarang that ureueng nyang ka gadôh keusucian droe meuhase geupeuwoe lom nyan! Pakriban payah keu sidroe ureueng nyang hana jiteupeue udep nyang saleh dari ubit keu jiwoe lom, nyan geupeugah deungon that jeulaih, dari peungalaman droe gobnyan, le Beureukat Augustine lam kitab **Confessions** gobnyan. 'Thon-thon masa muda lon,' kheun gobnyan, 'ka lon peuhabe deungon meuhayak-hayak ngon meukareh, sampoe buet nyang hana patot, deungon hana taat ngon hana lon padoli keu ureueng chik lon. Bak watèe ka tamong masa remaja, buet meujahat ka jipeumula, dan lam lhèe thôn lôn ka jeuet keu ureueng nyang that brok akhlak sampoe, lam duwa blah thôn lheueh nyan, lôn sabe meukeusud keuneuk peugèt droe—tapi hana meuteumèe teunaga keu lôn peubuet nyan. Malah lheueh lôn cok langkah u arah peu-ubah haté nyang sunggôh-sunggôh, lôn mantong ragu-ragu seulama duwa thôn, lôn tunda-tunda taubat lôn dari uroe keu uroe. That leumoh keuheundak lôn lé nafsu-nafsu awai nyan! Teuma, lheueh lôn taubat ngon sunggôh-sunggôh dan lôn teurimong rahmat meulalu baptisan suci, lôn harôh mejuang lawan nafsu-nafsu lôn, nyang ngon kreueh jitarék lôn woe u cara udép lôn nyang awai!'

Peuë hireuen meunyoe bacut that nyang seulamat lamkawan ureuëng nyang ka jipeuhabéh masa muda jih deungon cara nyang hana beutôi?! Conto nyoe deungon that jeulah jipeuleumah bahaya nyang rayeuk nyang dihadapi lé soë mantong nyang hana jiteurimöng bimbéngan nyang beutôi bak masa muda jih dan hana jipeuseumah droe keu Tuhan dari awai. Ngon sabab nyan, betapa meubahgiajih meunyo tateurimong cara peulara nyang beutôi-beutôi Kristen, tamong u masa muda ngon cara nyan, dan lheueh nyan, ngon seumangat nyang saban, tamong u masa dewasa.

Mulai udép Kristen meulalu taubat atawa bhah meutobat ngon ureuëng meudesya jipuwoe bak Allah

Pakri cara udép Kristen geupeuphôn lam sakramèn tobat?

Awai udep meunurôt rahmat seubagoe sidroe ureueng Kristen nyan na bak baptisan. Teuma, bacut sagai nyang peuteutap rahmat nyan; leubeh le ureueng Kristen ka gadoh nyan. Geutanyoe takalon na ladôm ureueng, lam udep seubeutôjih, ka leubeh kureueng jeuhet, deungon tabi'at jeuhet nyang ka geupeubiyeu meukeumang ngon meuratôh lam droe jih. Bak ureuëng la'én, mungkén, awai nyang jroh ka geupeudong, tapi bak thôn-thôn phôn masa muda awaknyan, peu keuh nyan lé keuheundak droë atawa lé godaan ureuëng la'én, awaknyan ka tuwoe keu nyan, mulai biasa ngon buët jeuhet, dan jeuët keu keubiasaan. Hana meusidroe pih nibak ureuëng-ureuëng nyan nyang mantong na udép Kristen nyang sejati lam droe jih; awaknyan harôh jipeuphôn lom dari phôn. Iman suci geutanyoe geubri Sakramèn Peunyesalan keu tujuan nyan. *'Meunyo na soe nyang meudesya, geutanyoe na sidroe Panyanggeuna bak Bapak, Isa Almasih nyang Bèk'* (1 Yohanes 2:1). Meunyo gata ka meudesya, akui kheueh desya gata nyan dan meutobat kheueh. Tuhan akan geupeuampôn desya droeneueh dan geubri lom keu droeneueh *'saboh haté nyang barô ngon roh nyang barô'* (Yehezkiel 36:26). Hana cara la'én: bèk meudesya, atawa meutobat. Keubit that, meunyo takalon ramè that ureueng nyang jiplueng dari iman lheueh jipeumandi, jeuët takheun bahwa meutobat ka jeuët keu saboh-saboh jih sumber udép Kristen nyang sejati keu geutanyoe.

Harôih tapham bahwa, lam Sakramèn Peunyesalan, keu ladôm ureuëng, karunia udép rahmat—nyang ka geuteurimöng ngon ka meukeureuja lam droëjih—cit geupeusadar lom ngon geupeuhu lom; keu nyang la'én, phon that udép nyan geupeudong, atawa udép nyan geubri lom ngon geuteurimöng. Tanyöe akan ta-eu jih dari sudut pandang nyang keudua nyan.

Lam makna nyang keuneulheueh nyan, nyan nakeuh saboh perubahan nyang that peunténg u arah nyang leubeh get, saboh putaran keuheundak, meupaleng dari desya ngon meuhadap ubak Tuhan, atawa meuhu apui seumangat keu keuseunangan Tuhan nyang khusus, deungon geutulak droe keudroe ngon mandum la'én. Nyang paleng jeuët keu ciri jih nakeuh putaran keuheundak nyang meunyaket nyan. Sidroe ureueng ka biasa ngon buët jeuhet; jinöe, lagee jih, ureueng nyan harôh geupicah droe keudroe. Gobnyan ka geupeusalah Tuhan; jinöe, lagée jih, harôh jitöt droe lam apui hukôman nyang hana meupihak. Ureuëng nyang meutobat nyan geurasa sakét lagée ureuëng inong meulahé dan, lam perasaan haté gobnyan, geurasa cit bacut-bacut azab neuraka. Keu Nabi Yeremia nyang teungoh meumoë, Tuhan geupeurèntah gobnyan *keu geupeuruntôh dan geupeudöng keulayi, dan geupula* (Yer. 1:10). Dan roh keutobatan nyang meuseudeh geukirém lé Tuhan u ateuëh bumoe mangat, jitamong u dalam ureuëng nyang teurimong jih *'sampoe u bagian jiwa ngon roh, urat ngon sumsum'* (Ibr. 4:12), mangat jeuët jipeuhancô manusia tuha dan jipeudong pondasi keu jipeudong manusia barô. Lam jiwa nyang meutobat—kadang teumakot, kadang harapan nyang leumoh, kadang seungsara, kadang panglipur nyang bacut, kadang teumakot karab putôh asa, kadang sejôk panglipur nibak rahmat—mandum nyan silih gantoe dan jipeuduek atawa jipeuteun jih lam keuadaan reuloh, atawa meupisah nibak udep, seumentara teungoh jipreh, bah pih meunan, keu jiteurimong udep nyang barô.

Hai nyoe sakét, tapi jeuët keu peuseulamat, dan nyan hana jeuët dielak, sampoe soe mantong nyang goh lom jialami masa balék udep nyang sakét lagée nyan, nyan meuma'na jih goh lom jipeuphôn udep lam taubat. Dan hana harapan sidroe ureueng jeuët jipeusucé droe jih lam mandum hai meunyo goh lom jiliwati cobaan nyang brat nyoe. Peulawanan nyang teuga ngon teutap ateueh desya nyan teuka cit dari banci keu desya nyan; banci keu

desya nyan teuka dari rasa keu keujahatan nyan jiba; dan rasa keu keujahatan nyan jiba nyan teurasa deungon mandum keukrahan jih bak watée meuputa nyan sakét lam taubat nyan. Disinan keuh sidroe ureueng barô teurasa deungon sipeunoh haté pakriban rayek keujahatan desya nyan; barô watee nyan ureueng nyan akan jipeuplueng droe dari desya nyan lagée jipeuplueng droe dari apui neuraka. Teuma, meunyo hana cubaan nyan sakét nyan, bah pih sidroe ureueng jicuba peusucoe droe, jih nyan jipeubuet cit bak luwa mantong, leubeh bak laku luwa nibak batén, leubeh bak buet nibak sifeut; ngon sabab nyan haté jih teutap kuto, lagée bijèh beusoe nyan goh lom geupeulebur.

Perubahan lagée nyan teujadi lam haté manusia lé rahmat Ilahi. Nyan keuh saboh-saboh jih nyan jeuet peuseumangat sidroe ureueng untók jibeu'ôt jaroe ateueh droe jih, jipoh droe jih, dan jipeuseumah *droe jih* seubagoe kurubeuen keu Po Teuh Allah. "*Hana soe jeuet teuka bak lôn, keucuali meunyo Bapak nyan ka geukirém lôn nyan tarék ureueng nyan*" (Yohanes 6:44). "*Saboh haté nyan barô ngon saboh roh nyan barô*" geubri lé Po Teuh Allah Keudroe (Yehezkiel 36:26). Manusia geumaséh keu droe jih. Saweueb ka meusaboh ngon daging ngon desya, jih ka meusaboh cit ngon bandua nyan. Cit kuasa luwa nyan leubèh manyang nyan jeuet peupisah jih ngon peubalék jih keu lawan droe jih.

Ngon lagée nyan, ubah ureuëng meudesya nyan teujadi lé rahmat, tapi kon hana keuheundak bibueh. Lam Peumanö, rahmat geubri keu geutanyoe bak watée Sakramèn nyan geupeulaku; seudangkan keuheundak bibueh teuka lheueh nyan dan jiteurimong peu nyan ka geubri nyan ngon haté. Tapi, lam meutobat, keuheundak bibueh harôh ikôt serta bak buet ubah nyan keudroe.

Meu-ubah keu nyan leubeh get, meutaubat ubak Tuhan, lagée jih seuharôh jih teujadi sigra atawa lam padum boh saat mantong, lagée nyan keubit-keubit kayém teujadi. Teuma, bak masa persiapan, jih meulalu padum boh tahap, nyan meumakna meusaboh keubebasan ngon rahmat, di sinan rahmat geumat keubebasan, dan keubebasan meunyeurah ubak rahmat—tahap-tahap nyan wajéb keu mandum ureueng. Na ladôm nyan jiliwat nyan ngon sigra, seudangkan keu nyan la'én proses nyan meuthôn-thôn treb jih. Soe nyan ék jipahami mandum nyan teujadi disinoe, leubèh-leubèh lom meunyo cara rahmat geupeubuet ateueh geutanyoe nyan meubagoe rupa dan keuadaan ureueng-ureueng nyan keunong keu rahmat nyan hana teukira? Teuma, geutanyoe harôh tapeuharap bahwa, bah pih na meubagoe rupa nyan, na saboh atôran umum keu meu'ubah disinoe, nyan hana soe nyan ék jiliwat. Tieb-tieb ureuëng nyan meutobat nakeuh ureuëng nyan udép lam desya—dan rahmat geubah tieb-tieb ureuëng lagée nyan. Ngon sabab nyan, meudasajih bak konsep keuadaan ureuëng meudesya secara umum ngon hubôgan antara keubébasan ngon rahmat, jinoe ka jeuët geupeugah urôtan nyoë ngon geupeuteuntée jih deungon atôran.

Keuadaan Ureuëng Meudesya

Feureuman Po Teuh Allah umumjih geupeugah ureuëng meudesya, nyan peureulée geupeubarô droe meulalu meunyeusai, lagée sidroe ureuëng nyan teungeut that lhôk. Ciri khas ureuëng-ureuëng nyan kon sabé buet jeuheut nyan leumah, tapi leubèh keu hana seumangat nyan geupeuilham, nyan rela meukorban keu peuseunang até Po Teuh, nyan meusajan ngon hana galak sagai keu mandum buet meudesya, — keunyataan bahwa taqwa kon jeuët keu tujuan utama nibak peukara ngon buët-buët awaknyan; bahwa, meunyoë awaknyan sibôk ngon le that hai la'én, awaknyan hana padôli sapeuë pih keu keuseulamatan droë, hana sadar akan bahaya nyan teungoh jipeungon, hana mejuang keu hudép nyan saleh, ngon hudép hana seumangat lam iman, bah pih meujan-jan deuh bak luwa lagée jujô ngon hana salah.

Nyan nakeuh saboh ciri umum. Meunyo tapeugah secara khusus, nyan keuh rupa sidroe ureueng nyan hana rahmat.

Óh ka jipaléng droe nibak Po Teu Allah, sidroe ureueng nyan jipeupusat bak droe jih keudroe dan jipeujeuet droe jih nyan seubagoe tujuan utama banmandum udép ngon buet jih. Nyan saboh bagian jih nakeuh saweueb, la'én nibak Po Teu Allah, hana nyan leubeh manyang keu jih nibak droe jih keudroe; tapi leubeh-leubeh lom saweueb, nyan yoh masa dilee jiteurimong banmandum keuseumpurna nibak Po Teu Allah, dan jinoe ka kosong nibak Gobnyan, awaknyan laju ngon meususah payah jimita cara keu jipeunoh droe jih keudroe. Keu-su'uem nyan teujadi lam droe jih, seubab jih ka jipaling muka dari Po Teuh Allah, sabe jipeuhu lam droe jih saboh dahaga nyan hana sapeue pih nyan jeuet peupunoh jih—saboh dahaga nyan hana meubateueh tapi

hana putoh-putoh. Manusia ka jeuet keu jurang nyang hana dasa; jih jiuseuha deungon sigala teunaga jih keu jipeupunoh jurang nyan, tapi jih hana jikalon meunan cit hana jirasa na keupunohan sapeue pih. Ngon sabab nyan, jih jipeuhabéh banmandum umu jih lam krueh, payah, ngon keureuja brat: sibôk ngon meubagoe macam beunda nyang jih harôp jeuet jipeu-ilang rasa dahaga nyang jipeuhabéh jih. Beunda-beunda nyan jitarék banmandum pikeran jih, banmandum watée jih, ngon banmandum buet jih. Nyan keuh keubajikan utama nyang jeuet keu udép jih ngon haté jih. Ngon sabab nyan ka jeulah pakon sidroe ureueng, nyang ka jipeujeuet droe jih keudroe seubagoe tujuan utama, hana sagai teunang lam droe jih, tapi ka hana sadar droe, jipeuhabeh watee lam hai-hai nyang jipeujeuet atawa jipeukira lé nafsu. Jih ka jiputa balék dari Allah, Nyang nakeuh keuseumpurnaan banmandum peukara; jih keudroe ka soh; jih ka lagée jitinggai keudroe, jipeuhabeh droe lam meubagoe rupa peukara nyang hana abéh-abéh dan jipeuduek droe lam nyan. Ngon lagée nyan, ureuëng meudesya meuh'eut that, peuduli, dan jipeusibôk droe ngon benda-benda di luwa droe jih ngon Tuhan, ngon le that macam-macam hai. Nyan keuh sabab jih saboh ciri khas udep meudesya nakeuh, di teungoh-teungoh hana padôli keu keuseulamatan, peuduli keu le that hai dan **khawati nyang meuleubèh-leubèh** (lih. Lukas 10:41).

Halôh ngon bida-bida nibak rasa khawati nyang meuleubèh nyan teugantông bak sifeuët ruweuëng-ruweuëng nyang ka teujadi lam jiwa. Su'uëm pikéran nyang ka tuwo keu Gobnyan Nyang Maha Na nyan jeuët keu sabab keuneuk meureumpok èleumée nyang luwah, keu meutanyong, keu meucuba-cuba, ngon keu rasa keuneuk teupeu. Keusiyôhan keuheundak, lheueh gadoh keumilék ateueh Gobnyan Nyang Maha, jipeuhasé meubagoe-bagoe hawa nafsu, saboh usaha keu meumilék le that beunda atawa keu kuwasa ateueh banmandum, mangat banmandum beunda jeuet tundôk bak keuheundak geutanyoe, na lam jaroe geutanyoe—nyan keuh cinta keu droe. Keusunyi haté, nyang ka gadôh keuseunangan bak Nyang Maha Sabe, jipeuteubiët rasa keu'eung keu meubagoe macam keuseunangan, atawa usaha mita barang-barang nyang hana teubileung nyang geuharap jeuet jipeuseunang indra geutanyoe, nyang lam ngon luwa. Ngon lagée nyan, ureuëng meudesya, nyang sabe sibôk geujak mita èleumée, hareuta, ngon keuseunangan, galak that geunikmati, geukuwasa, ngon geucuba-cuba bandum nyan. Nyan nakeuh saboh daur nyang jiputa si umu udép jih. Rasa keuneuk teupeue jitarék; haté meuh'eut keuneuk rasa manèh dan jikuasa keuheundak. Soe mantong jeuet jikalon keudroe bahwa nyan beutôi ngon cara jipeureuhati geurakan jiwa droe jih bahpih siuroe mantong.

Ureuëng meudesya nyan akan teutap lam lingka nyan meunyoe jihnyan jipeubiyeu keudroe: nyan keuh tabi'at geutanyoe watee geutanyoe lam peunjajahan desya. Teuma lingka nyan meutamah ribèe go lipat dan jeuet leubeh rumit saweueb ureuëng meudesya nyan hana sidroe. Na saboh donya ureuëng nyang jipeubuët hai nyan—nyang jipeususah ureuëng la'én, nyang jipeumanja droë, nyang jipeusapat hareuta—nyang, lam mandum hai nyan, ka jipeusistém buët-buët nyan, jipeuturôt bak hukôm, dan jipeujeuët keu saboh keuharôsan keu mandum ureuëng nyang na lam lingkôngan jih; nyang, meulalu hubôngan saban droë, pasti meuteumèë hubôngan, saling meugusok, dan lam gesekan nyan cit jipeutinggi meupuléh, meureutôh, meureubèe go rasa keuneuk teupeue, peumanja droe, ngon peuseunang droe awaknyan, jipeuduek banmandum keubahagiaan, keuseunangan, ngon udép lam keurusakan droe. Nyoë **nakeuh donya nyang sia-sia**, nyang usaha, adat, atôran, hubôngan, basa, hiburan, peungeunalan, ngön konsepjih—banmandum, dari nyang paléng ubit sampoë nyang paléng rayek—ka teupenoh lé roh dari lhèë boh aneuk dari sikap leubèh-leubèh jaga nyang ka geuseubôt di ateuëh, dan jeuët keu keurusakan nyang hana harapan lé keu roh ureuëng nyang galak keu damè. Udep lam saboh keusatuan nyang udep deungon donya nyoe banmandum, tiep-tiep ureueng meudesya jeuet teupuléng lam jarengan siribèe lapéh jih, teubalôt lam nyan that lhôk sampoe jih nyan keudroe hana deuh lé. Saboh beuban nyang brat that na ateueh banmandum tubôh ureueng meudesya nyang meupiké donya dan ateueh tiep-tiep anggèta tubôh jih, sampoë jih ka hana teuga lé bah that pih keu jipeugöt saboh geurakan ubeut nyang meulawan ngon cara-cara donya, sabab meunyoe jipeugöt nyan, lagee jih harôh jipeu'ék beuban nyang brat jih lagee siribèe pood. Nyan keuh sabab jih hana soe nyang jicok buet nyang brat that nyan, meunan cit hana soe nyang teupiké keuneuk cuba; seubalek jih, mandum ureueng udép, jijak mantong bak jalan nyang ka jiteurôn.

Nyang peujeuet keu leubeh brok lom, donya nyoe na sidroe raja droejih, nyang paleng carong lam hai keucerdikan, keujeuhé, ngon peungalaman lam hai peungeut. Meulalu jasad ngon materi nyang ka meujampu ngon jiwa lheueh Jatôh, jih nyan jeuet jitamong ngon bibueh keunan; dan, watee ka jipeurap, jih nyan jipeubangkit lam jiwa nyan, ngon meubagoe cara, rasa keuneuk teupeue, peunuhi hawa nafsu, ngon peunuhi keuheundak droe; Ngon meubagoe tipée jih nyan, jih jipeukong awaknyan lam keuadaan nyang hana jeuet teupeulheuh; meulalu meubagoe cubaan, jih jipeuarah awaknyan keu jipeugot rancangan mangat jeuet jipeupueh hawa nafsu nyan,

lheueh nyan, jih jitulông awaknyan keu jipeubuet nyan, atawa jipeuhanco awaknyan ngon cara jipeusaran rancangan la'én nyang leubeh teuga—banmandum nyan ngon saboh tujuan: keu jipeupanyang ngon jipeudalam keuadaan awaknyan lam hawa nafsu nyan. Nyan keuh nyang jeuet keu sifeuet meuturôt-turôt bala ngon keujayaan donya, nyang hana geubri beureukat lé Po Teuh Allah. Putra nyan na sidroe rayeuk pasukan, roh-roh jeuheut nyang tundôk bak gobnyan. Tiap saat awaknyan jipoh laju ban sigom donya nyang na ureueng duek, jipula saboh hai disinoe ngon hai la'én disinan, jipeusangkot ureueng-ureueng nyang teujebak lam jareng desya, jipeukong lom ikatan nyang ka leumoh atawa ka putôh — dan, nyang paleng peunteng, awaknyan jipeupaste hana meusidroe pih nyang teuma jipike keu jipeubeubaih droe nibak ikatan nyan dan jiteubiet u dalam keubebasan. Lam hai nyang keuneulheueh nyan, awaknyan sigra jipeusapat droe di seulingka jiwa nyang sesat nyan, phon sidroe-droe, lheueh nyan lam kawan-kawan ubeut ngon legiun, dan bak akhe jih jeuet keu saboh pasukan rayeuk—dan nyan deungon meubagoe rupa ngon cara—keu jithan mandum rôt uroe peularian, keu jipeubarô taloe ngon jareng, dan, meunyo tapeuguna saboh metafora la'én, keu jidong keulayi u dalam jurang ureueng-ureueng nyang ka jipeuphon ék u luwa nibak nyan bak binèh jurang nyang curam. Keurajeuën roh nyang hana deuh nyoe na teupat-teupat istimewa—singgasana—di sinan rancangan geupeusiap, peurintah geupeuteubiët, ngon laporan geuteurimong, geusajan ngon persetujuan atawa teguran keu ureuëng-ureuëng nyang teulibat. Nyan keuh 'dalam jih Syaitan', meunurot narit Santo Yohanes Teolog. Di bumoe, lam lingkôp ureuëng-ureuëng nyang seutot jih, teupat-teupat nyan nakeuh pakat ureuëng-ureuëng jeuheut ngon ureuëng-ureuëng nyang ka brok budi, terutamajih ureuëng nyang hana meuiman ngon ureuëng nyang keuji keu Tuhan, nyang meulalu buet, narit, ngon tulésan jih, jipeuluwah seupôt desya u sigala pat ngon jipeukabo cahaya Tuhan. Alat nyang geunguy lé awaknyan keu geupeuleumah keuheundak ngon kuwasa awaknyan di sinoe nakeuh mandum adat donya nyang ka meulimok lam hai-hai meudesya, nyang sabe jipeungeut ngon jipeupaleng manusia dari Allah.

Nyan keuh sifeuet donya meudesya! Tieb-tieb ureueng meudesya na mandum lam nyan, tapi leubeh utama jih teupaku bak saboh hai nyang khusus. Dan hai nyan, bak luwa, kadang-kadang deuh lagee jeuet teutanggong, malah jeuet keu pujoe. Syaitan cit na saboh tujuan: beu peue mantong nyang peunoh mandum ureueng nyan—teupat kesadaran, perhatian, ngon haté jih—bèk keu Allah sidroe sagai, tapi beu na la'én nibak Gobnyan; mangat, deungon geumat bak nyan deungon akai, keuheundak, ngon haté jih, ureueng nyan jipeuduek nyan seubagoe gantoe Allah ngon jipeutimang keu nyan mantong, jiseumap nyan, jigalak keu nyan, ngon jikuasa nyan. Disinoe, kon mantong hawa na , nafsu jasmani, ngon emosi, tapi cit hai-hai nyang deuh jih mulia—lagee èleumée, seni, ngon urôsan donya—jeuet keu taloe nyang geungui lé Syêtan keu jikurông ureueng meudesya nyang ka buta lam kuwasa jih, jitham awaknyan bek sadar.

Meunyo takalon u ureuëng meudesya, bak sifeuet ngon keuadaan batén jih, teuma deuh bahwa, bah pih kadang-kadang jih na le that èleumée, jih buta keu urôsan Allah ngon keu urôsan keuseulamatan droe jih keudroe; bahwa, bah pih jih sabe jikeupông lé bala ngon risau, jih hana meugrak ngon hana padôli watee jipeukara keuseulamatan droe jih; bahpih jih sabe jialami rasa cemas atawa seunang lam haté jih, jih hana peka sapeuë pih keu mandum hai nyang rohani. Lam hai nyoe, mandum keukuatan droe jih ka keunong lé desya, dan ureuëng meudesya nyan na ciri buta, maleuh, ngon hana peka. Gobnyan hana geukalon keuadaan droegeuh, ngon sabab nyan hana geurasa bahaya situasi gobnyan; gobnyan hana geurasa bahaya keu droegeuh, ngon sabab nyan hana geupeduli keu geupeugadoh nyan. Hana sagai teupike lé gobnyan bahwa gobnyan peureulèe meu-ubah ngon teupeuseulamat. Jih nyan yakin that hana meugoyang bahwa jih nyan ka na bak teupat nyang patôt, bahwa hana sapeue pih nyang peureulèe jih lakée, dan bahwa banmandum beu teutap lagee jinoe. Ngon sabab nyan, jih nyan jipeugah peu mantong peuingat keu cara udép nyang la'én nyan hana peureulèe keu jih; jih hana jipeureumeun nyan, bahkan hana jeuet jipham tujuan jih—jih jipeujioh droe dan jipeuplueng droe dari nyan.

Buet Rahmat Allah

Ka lheueh geutanyoe peugah bahwa sidroe ureueng meudesya nyan lagee sidroe ureueng nyang teungeut that linyak. Saban lagée ureuëng nyang teungeut that, hana padôli bahaya peu mantong nyang teuka, hana jibeudôh keudroe meunan cit hana jibeudôh keucuali na ureuëng la'én nyang teuka jipeubeudôh jih—meunan cit, ureuëng nyang teungeut lam desya hana sadar droe meunan cit hana jibeudôh keucuali na rahmat Ilahi nyang teuka jitulông jih. Deungon rahmat Allah nyang hana bataih, rahmat nyan ka siab keu mandum ureueng, trok bak tiep-tiep

ureueng, dan geumeuho ngon trang keu maseng-maseng: *'Beudoh, hai ureueng teungeut, beudoh dari maté, dan Almaseh akan geupeucahya ateueh gata'* (Efe. 5:14).

Peubandéngan ureuëng meudesya ngon ureuëng teungeut nyoe jeuët keu saboh rangkay keu tapeuriksa secara mandalam keu cara awaknyan jiwoë bak Allah. Nakeuh: ureuëng teungeut nyan jipeugadôh, jibeudoh, dan jipeusiap droë keu jipeubuët urôsan jih. Dan ureuëng meudesya nyang meutaubat u Allah **geupeubeudoh** dari éh meudesya jih, **geupeuteuntèe** keu geubah droe (geubeudoh) dan, bak akhéjih, **geubri keukuatan** keu udép barô meulalu Sakramèn Peumeu'ah Desya ngon Komuni Kudus (ka siëp keu meubuët). Lam parabel Aneuk Geulinyueng, momen-momen nyoe geupeugah lagèe nyoe: *'seumapah'*—jih sadar ateueh salah jih; *'Lôn teudong lôn jak'*—jih meukeusud keuneuk tinggai udep jih nyang dilee; dan *'jih teudong laju jijak'*; dan jipeugah bak ayah jih: *'Lôn ka meudesya'*—nyan keuh meunyeusai; dan ayah jih jipeungui jih bajèe nyang lagak (keubeunaan dan ampônan dari desya) dan jipeusiëp pesta keu jih (Komuni Kudus) (Lukas 15:11–32).

Ngon lagèe nyan, na lhèe tahap lam taubat ureuëng meudesya ubak Po Teuh Allah: 1) teujaga dari éh lam desya; 2) meukeusud keu tapeutinggi desya dan tapeuseurah droe keu meungabdi bak Po Teuh Allah; 3) geubri kuasa dari langèt keu tugaih nyan meulalu Sakramèn Peunyesalan ngon Komuni Kudus.

Teubangun sidroe ureueng meudesya dari teungeut desya

Teubangun ureuëng meudesya nyan nakeuh saboh buet rahmat Po teu Allah lam haté gobnyan, nyang jeuët keu seubab gobnyan, lagèe ureuëng nyang teubangun dari éh, **geukalon** desya droe geuh, **geurasa** bahaya keuadaan droe geuh, ka geumula teumakot keu droe geuh, dan geupiké pakri cara peugadoh bala nyan dan seulamata. Sigohlom nyan, jih buta, hana peka, ngon hana padôli keu hai keuseulamatan; jinoe jih ka deuh jikalon, ka peka, ngon ka jipeuduli. Teuma nyoe kon mantong saboh perubahan, nyan barô keumungkinan na perubahan ngon saboh panggilan keu nyan. Disinoe, rahmat nyan cit geupeugah bak ureueng meudesya: *'Kalon kheueh pat ka tateumpat; jinoe, jak laju u arah keuseulamatan.'* Nyan cit jipeubeubaih gobnyan dari ikatan keubiasaan, jipeuduek ngon jipeuteun gobnyan di luwa ikatan nyan, deungon nyan jibri keuseumpatan keu gobnyan untuk jipileh udep nyang barô sipeunoh jih ngon jiseurah droe keu nyan. Meunyo gobnyan jicok keuseumpatan nyoe, nyan leubeh get keu gobnyan; meunyo hana, gobnyan akan jipeusampeng lom, ngon akan jitamong lom lam teungeut nyang saban ngon jurang binasa nyang saban.

Nyamah Tuhan geupeubuet nyan deungon cara geupeuleumah bak akai ngon haté sidroe-droe ureueng keuhampa'an ngon keumaluan nibak peue nyang ka jipeusyiek ngon jihareuga that. Saban lagèe Firman Allah *'jitamong sampoë u antara jiwa ngön roh, antara sendi ngön sumsum'* (Ibr. 4:12), meunan cit rahmat jitamong u antara haté ngön desya, dan jipeuhancô, peusaboh ngön gabôngan awaknyan nyang hana sah. Ka takalon bahwa ureuëng meudesya, ngon banmandum droëjih, jitrôn u saboh alam pat prinsip, konsep, hukôman, atôran, adat, keuseunangan, ngon peurëntah—ngon banmandum la'én—sabe meulawan ngon udép rohani nyang sibeuna jih nyang ka geutakdirkan keu manusia. Teuma, meunyo ka rhët u alam nyan, jih hana teutap di sinan sidroe atawa teupisah, teuma, deungon jiseuba bak mandum peukara, jih meusaboh deungon mandum benda: jih na mandum bak mandum peukara. Akibatjih, ka jeuët keu tabi'at jih hana jiteupeue atawa hana teupike sapeue pih nyang meulawan deungon atôran nyan, meunan cit hana jimeurasa sapeue keu nyan. Alam rohani ka teutôp mandum keu jih. Ngon sabab nyan, ka nyata bahwa pintô u arah taubat barô jeuët teubuka meunyo atôran udép rohani geupeuleumah deungon trang that di hadapan kesadaran ureueng meudesya—dan kon cit geupeuleumah mantong, tapi harôih cit jiteupat bak haté; seumeuntara atôran udép meudesya geupeumalée, geutulak, dan geupeuhancô—di hadapan kesadaran ngon perasaan jih cit. Barô lheureh nyan keuheundak keu jitinggai nyang phon dan jitamong u dalam nyang keudua nyan teuka. Mandum nyoe teujadi lam saboh buet rahmat Po Teuh Allah nyang geupeugrak haté sidroe ureueng meudesya.

Lam cara geupeubuet, rahmat Tuhan nyang geupeugrak haté nyan sabe geupike kon mantong ikatan nyang jikurông ureueng meudesya, tapi cit kondisi khusus ureueng meudesya nyan. Lam hai nyang keuneulheureh nyoe, di ateueh mandum hai, geutanyoe harôh ta perati bida cara keureuja rahmat nyang geupeuleumah watee geupeulaku ateueh ureueng nyang gohlom penah teugugô, ngon ateueh ureueng nyang ka penah geurasa geugugô nyan. Keu ureueng nyang gohlom penah teugugô, nyan geubri, lagèe-lagèe, sibagoe hadiah, sibagoe rahmat umum, awai, atawa rahmat panggilan. Hana sapeue nyang jeuët geulakée nibak jih sigohlom nyan, saweueb

banmandum udep jih ka salah arah. Teuma keu ureueng nyang ka lheuëh teugugô, nyang ka jiteupeue ngon jirasa pue nyan udep lam Almaseh, ngon nyang ka jiseumah lom bak desya, geugugô nyan hana geubri seubagoe hadiah gratis. Na sapeue nyang wajéb jipeubuet le jih sigohlom nyan. Gobnyan harôh, meunan keuh, mantong geu-usaha ngon geulakée ngon meuharap that; kon cit meuhajat, tapi geu-useuha cit keu geutarék haté nyang peunoh rahmat nyan—ureuëng lagée nyan, geuingat keuadaan gobnyan nyang teuato seugolom nyan lam keu-Kristenan, kayém that geuingat keu nyan lom, tapi hana meuhase geukuwasa droe; gobnyan meuh'eut geupeugèt buet droe, tapi hana ék geupeuteun droe atawa geupeukalah droe. Gobnyan na lam keuadaan hana daya ngon putôh asa, geupeubiyeu keudroe sabab gobnyan keudroe ka lheuëh geutinggai anugeurah nyan bak masa u likôt, '*karena ka geupeusedéh Roh rahmat dan hana geuhoreumat darah Aneuk Allah*' (Ibrani 10:29). Jinoe barô geupeusadar gobnyan pakriban rayek kuwasa nyang peunoh rahmat nyan, nyan keuh sabab jih kön geubri ngon mudah. Mita ngon meujuang, dan meulalu payah untuk meuteumée nyan, beu meurunoe keu meuhareuga jih. Ureueng lagée nyan jiteumée droe jih lam saboh keuadaan nyang meupaloe that: jih meueuh tapi hana leupah dahaga, jih deuk tapi hana meuteumée peunajoh, jih mita tapi hana meuteumée, jih meujuang tapi hana jiteurimong. Na ladôm ureuëng geupeubiyeu lam keuadaan nyan keu watée nyang that trép, sampoë awaknyan meuras, lagée-lagée, geutulak lé Po Teu Allah, lagée Po Teu Allah ka tuwoë dan ka geupeulheuëh awaknyan, geujôk keu la'nat, lagée tanoh nyang ka kayém geusiram lé ujén nyang rhët ateueh jih tapi teutap hana subô (ngieng Ibrani 6:7–8). Teuma, teulat rahmat nyang keuneuk peuhah haté ureuëng nyang mita nyan nakeuh cit saboh ujian. Watee masa ujian nyan ka liwat, Roh nyang peuhah haté nyan geutrôn lom u ateuëh gobnyan, seubagoe peunghargaan ateuëh keureuja brat ngon mita gobnyan nyang sunggôh-sunggôh, saban lagée bak ureuëng la'én Roh nyan geutrôn deungon bibeurayeuek (seubagoe *hadiah – Ed.*). Cara keureuja rahmat nyang peuseulamat nyoe geupeuleumah bak geutanyoe: a) buet luwa biasa rahmat Po Teu Allah lam geupeubeudoh ureueng meudesya, dan b) atôran biasa keu meuteumée anugeurah rahmat nyang peungeumbang nyan.

Buet luwa biasa rahmat Po Teu Allah lam geupeubeudoh ureueng meudesya dari teungeut meudesya

Keu ureuëng nyang udép lam rahmat, peunténg that keu keuseulamatan jiwa awaknyan untuk jiteupeue buet-buet nyan, mangat, deungon jikalon that Tuhan geupeuduli keu ureuëng meudesya, awaknyan jeuet jipujoe rahmat Tuhan nyang hana teukira nyan dan meuteumeung seumangat deungon harapan meuteumeung bantuan dari ateueh keu tiep-tiep buet jroh. Adak pih keu ureuëng nyang mita keubajikan Ilahi, leubèh-leubèh that peureulée keu awaknyan geuteupeuë buët-buët nyan, sabab lam buët-buët nyan keuistimewaan inspirasi nyang peunoh ngon rahmat geupeuleumah leubèh trang nibak pat mantong; geutanyoe harôh sadar peunoh ngon meuphôm keuistimewaan-keuistimewaan nyan mangat jeuët tapeuteuntée peuë nyang teungoh geutanyoe rasa nakeuh inspirasi nyang peunoh ngon rahmat, — dan meunyoe sidroe ureueng ka geupeubuet, peu kheuëh gobnyan geupeubuet nyan ateueh dorongan nibak rahmat atawa ateueh seumangat droe. Udep Kristen nyang seubeutôjih nakeuh udep nyang geujak deungon rahmat. Udep nyang teuka dari droe, bah pih lagak that deuh jih dan bah pih that rap geupeusaban droe deungon cara udep Kristen, hana sagai jeuet keu Kristen. Awai jih na bak saboh geurakan nyang peunoh ngon rahmat; soe mantong nyang geupeuduli nyan, jih nyan hana sagai-sagai keuhilangan bimbéngan ngon persekutuan nyang peunoh ngon rahmat bak si'at-at, seupanyang jih nyan teutap seutia bak geurakan nyan. Nyan keuh sabab jih geutanyoe harôh tapeupasti ngon jeulah keu droe teuh peu na, atawa ka lheuëh na, saboh geurakan nyang peunoh ngon rahmat lam droe geutanyoe. Keu tapeupeunoh syarat nyan, jeuet tapeugah: nilai droe teuh meunurot ciri-ciri geurakan nyang peunoh rahmat nyang deuh bak keuadaan luwa biasa, sabab nyan saban cit bak keuadaan luwa biasa meunan cit bak keuadaan udep biasa — cuma bak keuadaan nyang phon nyan deuh leubeh nyata, leubeh trang, ngon leubeh jeulah.

Lagee nyang ka geupeugah, bak watee na geurakan nyang peunoh deungon rahmat, banmandum atôran nyang ka teuato lam keusadaran sidroe ureueng ateuh hudép meudesya ngon meunurôt hawa nafsu langsung hancô, dan saboh atôran Ilahi nyang la'én, nyang leubeh gèt—nyakni atôran nyang beutôi dan bahgia—geupeuleumah di hadapan ureueng nyan. Singkat jih, atôran nyoe jeuet geugamba lagee nyoe: Tuhan, nyang geuseumah lam Trinitas nyang Suci, nyang ka geupeujeuet donya dan geupeuseulamat jih, geupeuseulamat geutanyoe, ureueng nyang ka meudesya, lam Tuhan Isa Almasih, deungon rahmat Roh Kudus, di yup bimbingan

ngon lindongan Geurija nyang Suci, meulalu udep nyang peunoh cubaan ngon penderitaan di ateuh donya nyoe, nyang jiba u keubahagiaan nyang keukai dan hana putôh-putôh lam udep singoh. Nyan geupeusaboh ureuëng-ureuëng, keujadian-keujadian, lembaga-lembaga, ngon prinsip-prinsip nyang geunguy keu atô mandum hai. Banmandum urôtan nyoe geucetak deungon nyata lam roh manusia meudesya lé buet rahmat; dan, deungon geupeuleumah deungon that nyata bida antara nyan ngon manusia nyan keudroe—deungon sifeut-sifeut jih—dan banmandum hai nyang yoh masa dilee jeuet keu udép dan keu keuseunangan jih, padahai jih seuharôh jih na lam keuseujahtraan dan saban pikeran deungon nyan, nyan that meukeumat ateuh jih. Tieb-tieb aspekjih jeuet keu saboh teuguran ngon teusom keu ureueng nyan ateuh keubodohan ngon keusomèh jih nyang ka leupah, nyang mandum nyan leubeh that meukesan saweueb, bak watee nyang saban, roh geurasa betapa hina ngon hana meuhareuga jih tatanan desya nyang ka leupah. Di yup peungaroh nyoe, haté ka bibueh dari ikatan-ikatan jih nyang ka leupah ngon ka teudong bibueh, ngon sabab nyan bibueh keu jipileh cara udép nyang barô. Nyan keuh bateuëh dari peungarôh geurakan nyang peunoh deungon rahmat nyan. Jipeuhanco lam pikéran ngon haté banmandum nyang ka trép—nyang paléng brôk—dan deungon nyata jipeuleumah cit nyang barô—nyang paléng gèt, jitinggai ureuëng nyan lam keuadaan nyan, teupeson lé nyan, bibeuraih keu jipiléh nyang barô atawa jiwoë lom bak nyang ka trép. Nyang luwa biasa nakeuh geurakan nyang peunoh deungon rahmat nyan sabe jiseutöt lé rasa talô ngon saboh jeunèh teumakôt; peu keuh sabab jih deungon tiba-tiba, lagée hana teusangka-sangka, jidrop ureueng meudesya bak simpang jalan udep, lagée sidroe penjahat, dan jipeuhadap gobnyan ukeu hukôman Allah nyang hana jeuet jipeulheuh droe; atawa peu keuh sabab atôran barô nyang geupeuleumah lam pikéran nyan mandum barô keu gobnyan dan meubida that ngon nyang awai, — dan kon mantong barô, tapi sampôreuna lam sigala hai dan jeuet keu sumber keubahagiaan, seudangkan bak nyang awai, nyang hana meuhareuga nyan, hana la'én na keucuali sakét até ngon seumangat nyang hancô.

Bah pih meunan, phôn mula dari mandum buet jroh nyang teuka dari dorongan nyang peunoh deungon rahmat nakeuh kesadaran udep akan tatanan Ilahi nyang barô. Meunyo geutanyoe jak laju dari konsep nyoe, cuba taingat keulayi mandum peungalaman masa u likot dari buet nyang peunoh rahmat nyoe. Kesadaran ateuh tatanan barô keuadaan ngon udép nyan teuka ngon duwa cara: (a) meujan-jan tatanan nyan keudroe, banmandum atawa siladôm, geupeuleumah ngon nyata dan jeuet tarasa lé ureueng meudesya nyang meutobat nyan meulalu keujadian nyan keudroe; (b) bak watée la'én, roh ureueng nyan teutarék u dalamjih dan jirasakan nyan dari dalam.

A. Tuhan nyang Maha Panyum geupeuleumah donya Ilahi Gobnyan—nyang ka geutakdirkan keu teupat tinggai roh geutanyoe—keu akai ureueng nyang teungoh meutaubat deungon meubagoe cara. 1) **Kayem that**, keu tujuan nyan, Gobnyan geupeuleumah droe langsung, deungon nyata lam saboh rupa, bak watée sidroe ureueng teungoh jaga atawa lam lumpoe. Meunan cit Gobnyan geupeuleumah droe ubak Rasul Paulus bak watée geujak u Damsyik, ubak Konstantinus Nyang Agông (21 Mei), ubak Eustathius Plakides (20 September), ubak Neanias, nyang teungoh geujak keujar ureueng Kristen (nyoe nakeuh Prokopius Nyang Syahid Agông; 8 Juli), ubak Paternufius lam lumpoe (9 Juli) ngon ubak le ureueng la'én. 2) **Kadang-kadang** Gobnyan geutém geukirém meubagoe rupa dari alam la'én, nyan langsung atawa lam lumpoe, lam rupa droe Gobnyan atawa lam rupa la'én. Ngon lagée nyan, **Mak Tuhan** ka geupeuleumah droe le go, meunan sidroe, meunan cit ngon Aneuk Miet Abadi, atawa geupeusapat lé ureueng-ureueng suci—sidroe, duwa, atawa le: miseu jih, Santa Katarina si Martir Agong (24 November), geupeu-iman lé saboh peuleumah droe Mak Tuhan bak gobnyan lam lumpoe meusajan ngon Aneuk Miet Abadi, nyang geupeukawen gobnyan keu dara barô Gobnyan keudroe.

Malaikat ka jipeuleumah droe bak le that keuseumpatan, meunan sidroe-droe meunan cit lam rombongan raya: miseujih, Santo Andreas si Bangai keu Almaseh (2 Oktober) geupeuleumah lam lumpo banmandum rombongan malaikat suci nyang meubandéng ngon kawanan pasukan seupôt; **ureueng-ureueng suci pih** ka jipeuleumah droe bak le that keuseumpatan: miseujih, Santo Mitrophan geupeuleumah droe bak sidroe dokto Lutheran, bak sidroe aneuk dara nyang sakét, ngon bak le ureueng la'én. 3) Kadang-kadang donya nyan keudroe—khususjih tatanan ngon, lagée jih, prinsép-prinsép dasajih—geupeuleumah di hadapan pikeran nyang hana sadar lam saboh gambaran nyang that meukesan, lagée nyang deuh bak kisah nyang ka geucok bhah Santo Andreas si Bangai keu Almaseh ngon nibak le that contoh la'én, nyang lam nyan ureuëng-ureuëng nyang meuiman geupeuleumah keu awaknyan meunan teupat tinggai nyang bahgia ureuëng-ureuëng saleh, lagée keu raja India ngon syèdara gobnyan, lheueh Santo Tomas Rasul (6 Oktober) geubagi keu ureueng gasien pèng nyang geubri keu geupuga rumoh; atawa siksa nyang that meureundam keu ureueng meudesya, lagee lam kasus Isichius si Chorivite (3 Oktober, Prologue); atawa proses Penghakiman Akhirat, lagee lam kasus Petrus si tukang ruteo,

nyang geutampa saboh rutoe u muka sidroe ureueng meulakèe-lakèe; atawa saboh renungan nyang that lhok keuhai maté ngon naséb nyang teuka lheueh nyan geupeukong lam ingatan awaknyan, lagèe nyang teujadi bak Keumeueng Joasaph (19 November), Santo Klemens (25 November) ngon sidroe aneuk muda nyang jeuhet, nyang bak ayah jih nyang teungoh sakét geuwasiat beu geujak saweue tiep-tiep malam bilék pat ayah jih nyan teungoh sakét maté. 4) Kadang-kadang sidroe ureueng geupeuizin keu jipeurasa ngon nyata saboh kuwasa nyang hana deuh takalon, nyang meukeureuja di teungoh-teungoh kuwasa ngon keujadian nyang deuh takalon, tapi nyata that la'en nibak nyan ngon jiteuka dari donya la'en. Nyoe tamong mandum mukjizat secara umum, nyang jumeulah jih hana ék tabilang. Ngon Almaseh geupeugah bahwa ureueng nyang hana meuiman hana jipatéh meunyo hana jikalon tanda-tanda. Leubeh le nibak nyan teujadi lheueh Almaseh Peuseulamat, bak masa away agama Kristen lé Rasul-rasul, dan lheueh nyan lé syahid-syahid nyang suci. Keuhadiran nyang meukesan nibak kuwasa Allah nyang hana deuh nyan kayem that jeuet keu seubab jipeu-ubah saboh gampong atawa banda mandum, dan hana sagai-sagai sia-sia haséjih. Darah syahid-syahid nyan keubit-keubit jeuet keu dasa Geurija... Na cit teujadi keujadian di manè kuwasa Allah geupeuleumah langsông, hana meulalu manusia, lagèe bak keu-ubah Maryam dari Meuse (1 April), atawa meulalu beunda-beunda suci, gamba suci, beunda pusaka, ngon nyang saban lagèe nyan. Ngon lagèe nyan, keu-ubah ureueng Yahudi di Virite teujadi meulalu tanda-tanda ajaib nyang leumah bak gamba suci Penyaliban Tuhan. Lam mandum manifestasi nyan, kesadaran—nyang teupawôt lé meubagoe benda ngon tipèe donya, dan nyang teukurông hana harapan lam tatanan nyang deuh, nyang geurasa, ngon nyang na di luwa— — langsung teusieh nibak ikatanjih lé saboh peunampakan nyang luwa biasa, hana teusangka-sangka, ngon tiba-tiba nibak makhluk-makhluk nyang leubeh manyang ngon kuwasa nibak alam nyang hana deuh takalon, ngon jipeutamong u tingkat udep nyang laen, di sinan, deungon rasa kagom nyang that dalam, jih teutap tinggai. Peue nyang teujadi disinoe nakeuh saban lagèe watee teunaga listrék jipeutamong lam saboh tubôh lé listrék dari tubôh la'én. Tubôh nyang keudua nyan jireubôt tubôh nyang phon nyan dari ikatan materi, óh ka jitarék u ateueh, laju jipeudong di hadapan droe jih.

B. Roh geutanyoe, lagèe nyang ka takalon, jitôp ngon jitheun lé le that peunôp. Teuma, meunurôt sifeuet droejih, jih nyan nakeuh sidroe nyang kalon Tata Ilahi. Keumampuan jih keu hai nyan ka siab langsông keu jipeuleumah droe, ngon keubit jipeuleumah kuwasa jih bak watée rintangan nyang jikurông nyan ka jipeugadoh. Sabab nyan, keu tapeubeudoh roh nyang teungeut lam droe manusia dan keu tapeutunyok jih u dalam renungan Atôran Ilahi, rahmat Allah nyan a) meubuet **langsông** ateueh jih, dan deungon geupeunoh jih deungon teunaga, geupeumungken jih keu jipeutôh ikatan nyang jimat jih, atawa b) meubuet hana **langsông**, geupeugadoh tabô-tabô dan peungapét nibak jih dan deungon nyan geubri keu jih keubebasan keu na lam keuadaan jih nyang sibeuna jih.

1. Rahmat Ilahi, nyang na di sigala pat dan meuliputi banmandum, meulaku **langsông** ateueh roh manusia, geucap bak roh nyan pikeran ngon perasaan nyang jipeupisah jih nibak banmandum hai nyang meubateueh dan jipeu-arah jih u donya la'en nyang leubeh get, bahpih donya nyan hana deuh takalon dan hana taturi. Saboh ciri umum nibak geurakan-geurakan nyan nakeuh **rasa hana puah** ateueh droe keudroe ngon banmandum keubadaan droe jih, ngon **saboh rasa** meuh'eut keu sapeue-sapeue. Sidroe ureueng jeuet keu ureueng nyang hana puah ngon sapeue pih nyang na di seulingka jih—kon cit deungon keubajikan droe jih meunan cit deungon peue nyang na bak jih, bah pih nyan nakeuh hareuta nyang hana teukira—dan jih meujak lagèe ureueng nyang teupoh lé seudéh. Sabab hana meurumpok keutenangan bak sapeue pih nyang deuh, awaknyan laju jipaleng bak nyang hana deuh dan jiteurimong nyan deungon sigra, deungon ikhlas jipeujeuet nyan keu atra droe dan droe jih keudroe jeuet keu beunagi nibak nyan. Le that ureueng, nyang bingung pakri keuneulheueh jih mandum nyoe dan ho tujuan jih, ka jitinggai mandum dan jipeubah kon mantong perasaan ngon tingkah laku, tapi cit cara udep awaknyan keudroe. Na cit contoh di manah **hana puaih** nyan geupeuleumah leubeh le lam bidang **akai**, lagee bak Justin si Filosof (1 Juni), nyang geumita leubeh nibak bandum cahaya nibak peuneuleumah Zat Ilahi; kadang-kadang lam bidang **perasaan**, lagee bak Augustine (si Beureukat; 15 Juni — *Ed.*), nyang paléng utama geumita damè keu haté gobnyan nyang kaco; dan meukadangkala—bah pih leubèh kayém—lam bidang **aktif, lam nurani**, lagèe kasus ureuëng meucurée Musa (Murin; 28 Agustus — *Ed.*) ngon Daud (di Hermopolis; 6 September — *Ed.*). Le that teujadi bak watée ruweueng suci lam jiwa teungoh teupeungeuh, saboh rasa meuh'eut ka meukarat, dan jiwa nyan teutarék u teumpat la'én (*u teumpat nyang la'én* — *Ed.*). '*Gata hana tateupeue pat asai jih atawa pat tujuan jih,*' kheun Tuhan keuhai nyan (Yohanes 3:8). Kayém that roh geupeusadar lé saboh peuingat dari masa u likôt. Meunan keuh Maryam, aneuk keumuen Abraham Si Rahib (29 Oktober), ngon Teofilus, peungurus geurija ngon

murib Santo Yohanes Teologian, nyang ka sesat u dalam udep jeuet keu peurampok, geupeu-ubah. Nibak saboh teumpat lam até, saboh su geupeugah deungon trang bak nurani: *'Ingat kheueh pat ka rhèt gata!'* (Wahyu 2:5) — dan nyan jiteupeh ureuëng nyang ka tuwo nyan deungon kreueh that. Nyan rôh cit mandum taubat lheueh meudesya bak masa muda. Hana syak lé bahwa peu-ubah lagée nyan geupeusiap dari jioh lé keuheundak Tuhan meulalu macam-macam keuadaan nyang peusiap sidroe ureueng keu jiteurimong peungarôh nyang peunoh deungon rahmat; ngon sabab nyan, bah pih disinoe, keusigraan nyan cit relatif mantong. Teuma, bak siseh la'én, geutanyoe harôh cit sadar bahwa tiep-tiep geurakan nyang peunoh ngon rahmat nyan jipeuleumah droe jih lam geurakan ngon teujaga roh geutanyoe. Rahmat, bah pih meulalu cara nyang deuh takalon, sabe cit jiteumeung roh nyan secara hana deuh takalon ngon langsung, jitarék jih dari ikatan nyang peuhimpét jih u dalam cahya Allah, u dalam alam udep ilahi.

Ban mandum cara nyang geuseubôt disinoe meutujuan keu peuputôh ikatan roh. Peubeubaih roh, bri keubebasan keu jih, dan jih nyan akan jialon keudroe jiwoe bak sumber jih — bak Allah. Ikatan-ikatan roh, lagee nyang ka takalon, na lhee macam, nakeuh: a) **keuseunangan droe**, b) **donya**, c) **syetan**. Keu lawan nyan keuh tindakan-tindakan peuhanco nibak rahmat nyang peugrak roh nyan jipeutuju.

Ikatan nyang paléng toë ngön roh nakeuh ikatan **keunikan** droë nyang meulipôt banmandum, nyang leumah lam tabi'at jiwa hewanoe geutanyoë. Nyan nakeuh teumpat meuhubông ngön ikatan-ikatan la'én cit—nyang teuka dari donya ngön syetan. Sabab nyan, peuputôh ikatan nyan nakeuh saboh hai nyang paléng peunténg, bah pih nyan brat that payah ngön rumét. Sabab, ureuëng nyang goh lom meu-iman udép mandum meunurôt sifeuët jiwa meulat, ikatan-ikatan di blah nyan meuluwah ngon meusilincat lam meubagoe cara nyang meumacam rupa, meuhampa luwah jih lagée jangkauan udép jiwa meulat nyan. Keu tateupeue pakri cara ikatan nyan geuputôh, geutanyoe harôh taingat bahwa peu mantong nyang jimat lé udep nyan, peu mantong nyang peujeuet jih, ngon peu mantong nyang paleng utama geungui keu meugah, nyan keuh nyang jeuet keu dasa nyang kong keu jih; deungon jidong ateueh dasa nyan, udep nyan teudong kong ngon hana teumakot talô, hana jipike keu nyan, meunan cit hana jikira keu nyan. Miseu jih, meunyo sidroe ureueng ka meuleukek ngon seni, atawa ngon urôsan donya, atawa pih ngon èleumée, dan udép jih mandum lam salah saboh bideueng nyan, ureueng nyan jipeucaya droe bak nyan dan jipeuniyôh droe lam nyan ngon banmandum teunaga, pikéran, ngon harapan jih. Sabab dari nyan keuh banmandum udep meunurôt hawa nafsu, nyang ikat roh, teubentuk, sandaran keu hawa nafsu nyan ka teuntée jeuet keu dasa keu keukoh ngon teuga ikatan nyang jipeutron ateueh roh lé jih, lagée saboh titik pat ikatan-ikatan nyan jipeusangkot. Sebalekjih, keu tapeubeubaih roh nibak ikatan keunikan droe, rahmat Ilahi nyang geupeugeurak jiwa nyan, biyasajih geupeureuloh sandaran-sandaran nyang jeuet keu teumpat meupiyôh keu droe nyang galak keunikan droe nyan. Deungon geupeugeurak sandaran-sandaran nyan bak dasajih, nyan geupeuleumoh ikatan-ikatan nyan dan geupeumungken roh nyang meudeurita ngon leulah nyan jeuet geupeu'ék ulée.

Na le that tiang keu keunikan droe geutanyoe; nyan na meuteumée lam droe geutanyoe keudroe—nyan nakeuh lam tubôh ngon jiwa—ngon lam udep geutanyoe di luwa, ngon cit lam banmandum atôran udep geutanyoe. Nyan keuh keunikan nafsu syahwat lam meubagoe rupa jih: nakeuh, hawa nafsu, mewah, syahwat, male, galak that keu hiburan, sibok ngon urôsan donya, ambisi, gaséh keu kuwasa, keujayaan nyang deuh bak urôsan droe, keukayaan, gaya hudép mewah nyang jipeuleumah, meuhareuga hubôngan, hubôngan luwa nyang damè, ngon galak keu seni, èleumée, ngon usaha. Banmandum nyan, lam beubagoe rupa, jeuet keu dasa nyang kong keu rasa droe geutanyoe, nyang, deungon yakin bak keutahanan ngon kestabilan jih, jiduek deungon aman ateueh nyan dan, jitarék nafakah dari nyan deungon le, jitimoh uroe ke uroe—bak sidroe ureueng leubeh le bak saboh aspek, bak ureueng la'én bak aspek nyang la'én.

Nyan keuh nyang geupeubuet lé rahmat Ilahi nyang peuseulamat keu geupeugéh ureueng meudesya dari teungeut: geupeuarah kuwasa Gobnyan u arah peuhancô pondasi nyan, ateuh nyang sidroe-droe ureueng geupeudong ngon geupeuduek jati droe jih.

Soe mantong nyang teungèk lam hawa nafsu, jih nyan jipeurasa sakét; deungon jipeuleumoh tubôh, Roh geubri keubèbasan ngon teunaga keu jipeusadar droe ngon jipeujaga droe. Soe mantong nyang teupedaya lé keu-indahan ngon teunaga droe jih keudroe, keu-indahan nyan jicok nibak jih ngon jipeuteun lam keuleumahan nyang hana putôh-putôh. Soe mantong nyang meuharap bak kuwasa ngon teunaga droe jih keudroe, jih nyan jipeujeuet keu namiet ngon jipeuhina. Ureuëng nyang that meuharap bak hareuta, hareuta nyan geucok nibak jih. Ureuëng nyang sombong geupeumalée lagée ureuëng bangai. Ureuëng nyang meuharap bak teuga ikatan jih, ikatan nyan

teupatah. Ureuëng nyang meuharap bak keutetapan atôran nyang na di seulingka jih, atôran nyan hancô lé maté ureuëng nyang jigaséh atawa gadôh barang nyang peureulëe. Peue lom nyang jeuet peu sadar ureueng nyang teukurông lam ikatan lalé lé keubahagiaan luwa, meunyo kon dukacita ngon bala? Dan konkeuh kareuna sabab nyan cit banmandum udep geutanyoe geupeunoh ngon bala, mangat jeuet leubeh jipeumaju meukeusud Allah keu geupeuteutap geutanyoe teutap sadar?

Banmandum geunjatan nyang peuhancô dasa keuhidôpan nyang hana meupeduli ngon meumanja droe nyan nakeuh liku-liku udep, nyang sabab sabe hana teusangka-sangka, na peungarôh nyang luwa biasa ngon peuseulamat. Peungarôh nyang paleng teuga lam hai nyoe nakeuh rasa bahaya keu nyawong droe. Rasa nyoe jipeuleumoh banmandum ikatan ngon jiteumok bak urat droe nyan keudroe; sidroe ureueng hana jiteupeue ho keuneuk jipaleng. Keuadaan susah atawa rasa teutinggai lé mandum donya na efek nyang saban. Bandua nyan jipeutinggai sidroe ureueng deungan droe jih, dan dari droe jih nyan—makhluk nyang paleng hana meuhareuga—jih nyan langsung jikirém bak Allah, atawa jiputa u arah Gobnyan.

Ikatan kedua nyan geupeuteuka lé **donya** dan leubèh di luwa nibak nyang phôn. Donya, deungan konsep, prinsip, ngon atôran-atôran jih—keubit, deungan banmandum tatanan jih nyang geupeuék jeuet keu hukôm nyang hana jeuet geubah—geupeuduek jaroe nyang brat ngon meukuasa ateueh banmandum aneuk-aneuk jih; seubab nyan, hana meusidroe pih di antara awaknyan nyang brani meupiké keu jilawan atawa jutulak kuwasa jih. Banmandum ureuëng jihoreumat jih; awaknyan jiseutôt atôran-atôran jih deungan rasa teumakôt dan jipeuanggab soë mantong nyang peulangga nyan lagèë saboh buët keujahatan. Donya nyan hana rupa fisik, tapi roh jih deungan cara nyang hana teuntèë teutap na lam cahya, jipeungarôh geutanyoë dan jikurông geutanyoë lagèë deungan talo. Ka nyata bahwa kuwasa jih nyan nakeuh kuwasa akai, khayalan, dan kon nyata atawa fisik. Ngon sabab nyan, geutanyoe cit peureulëe peuhilang kuwasa khayalan donya nyan—dan keuseumpatan keu sadar dari sihé jih nyan akan na bak geutanyoe. Nyan keuh beutôi-beutôi cara rahmat Tuhan nyang peuseulamat geukeureuja keu geutanyoe. Keu tujuan nyan, jih nyan:

Sabe geupeuleumah di hadapan donya ngon di hadapan geutanyoe dua donya la'en—nyang suci ngon ilahi—dan, lam donya-donya nyan ngon meulalu donya-donya nyan, geupeuleumah bak geutanyoe bahkan geupeu-izin geutanyoe keu meurasu peu nyang paleng get, sabe geupeuteugaih keusia-siaan udep donya ngon harapan donya. Donya-donya Allah nyan nakeuh: alam nyang deuh takalon ngon Geurija Allah. Pengalaman geupeuleumah pakriban kayém akai, nyang teukabô lé asôp donya, jeuet sadar watee geupiké keu ciptaan-ciptaan Allah atawa watee tamong u Geurija. Sidroe ureueng agam, bak musém leupië, geukalon saboh bak kayèe nyang teudong di keue tingkap geuh dan laju sadar; sidroe teuk, lheueh meututô nyang heboh, watee geurasu manèh jih damè rohani lam geurija, geutinggai cara-cara jih nyang dilee dan geupeuseurah droe keu meungabdi bak Tuhan. Alam nyang deuh takalon ngon rumoh Tuhan nyan kon mantong kayem geupeusadar ureueng Kristen nyang lalèe ngon meudesya, tapi cit geupeu-ubah ureueng-ureueng pagan u arah peungeutahuan nyang beutôi keu Tuhan dan keu meungabdi bak Gobnyan. Kata '**Hosanna**' ka jipeusentôh haté sidroë ureuëng inong dan jipeujeuët jih keu sidroë ureuëng Kristen. Peurubahan iman indatu geutanyoë bak akhéjih ka jipeukukôh lé peungarôh geurija ateueh awaknyan. Martir Rayeuk Barbara (6 Desember) ka jiputa balék dari meuseumah beurhala u Po Teu Allah deungan cara jimeurenung keindahan ciptaan Po Teu Allah nyang deuh teukalon. Kuwasa ngon peungarôh jih nyan na bak keunyataan bahwa awaknyan deungan nyata ngon jeulah geupeuleumah bak roh—nyang ka let, ka payah, ka leumoh, ngon ka meudeurita lé keubanggaan donya—saboh cara udép nyang leubeh gèt ngon paléng bahgia; ngon, sigra geupeusampoë u dalam roh nyan keubahagiaan udép nyoe, awaknyan geupeusadar manusia bahwa, deungan meunyeurah bak kuwasa donya, manusia cit jipeususah ngon jipeusakét droe keudroe; bahwa keubahagiaan nyan teusom mandum jih lam donya la'én; dan meunyoë hubôngan ngon donya nyoe ka sakét that jinoe, peu lom nyang jeuet ta harôk singoh? Hai nyoe jipeuteubiët saboh panggilan u keurajeuen Allah dan saboh peupisah droe dari donya nyang sia-sia, nyang—kadang-kadang lam beuntuk dorongan nyang kreueh, dan kadang-kadang meutahap-tahap—bak akhé jih ngon sampôreuna jipeulheueh roh manusia dari ikatan donya. Ngon lagèe nyan, alam ngon Geurèja nyan keuh nyang jipeujioh, nyang jipeuhilang, ngon nyang jipeusampôh daya tarék donya nyang sia-sia ngon meunarek nyoe. Sabab nyan keuh, Tuhan ka geupeuduek hubôngan nyan antara geuh ngon geutanyoe, mangat geuh jeuet leubèh seureung ngon hana putôh-putôh geupeungarôh ateueh geutanyoe, geupeuleumah bida antara saboh cara udép ngon cara udép nyang la'én deungan cara nyang paléng nyata.

Cara kedua nibak peubeubaih nyang peunoh ngon rahmat nibak ikatan donya nakeuh deungan na, ateueh

rahmat Allah Nyang Maha Peungatô, saboh udep nyang meubida that ngon udep sidroe-droe ureueng nyan geupeuleumah langsung di keue mata gobnyan. Hai nyoe teujadi khusuihjih bak mandum **ureueng nyang meu-ubah** seubab **syahid**, dan ka na le that contohjih. Kadang-kadang syahid sidroe ureueng mantong ka jeuet keu seubab gampông ngon banda-banda banmandum meu-ubah. Disinoe, nyata na kuwasa moral dari donya la'én—kon donya geutanyoe—nyang deuh. Kadang-kadang, lagèe jih talô nyan ka pasti teujadi, tapi hana teujadi; ureueng nyang teungoh geuseksa nyan teutap hana teukalah ngon teunang, hana jiteupeue pakon atawa pakri. Kesadaran langsung ateueh hai nyoe jiteuka lam pikéran dan jipeuhilang daya tarék cara udép nyang dilee. Hai nyoe cit teujadi bak keu-ubah si peurampok lé Raja Mauritius, nyang kon geupoh maté jih, tapi geupeulaku jih deungon beurehmat, lagèe sidroe ureueng nyang patôt geupeulaku meunan; keu-ubah sidroe jalang, nyang geulakèe lé sidroe ma mangat geumeudoa dan geupeuudép keulayi aneuk agam jih nyang ka meuninggai, ngon keu-ubah sidroe jalang la'én nyang meutobat cit kareuna geukalon para bhikkhu, nyang deungon rendah haté teungoh geumeudoa ngon geumeurenung, seumeuntara jalang nyan keudroe teungoh geujalani hudép mewah ngon meujalang bak rumoh nyan cit. Dan mandum **seruan lagèe** nyan meulalu **conto** udep nyan cit patôt geupeutamong disinoe. Kuwasa nibak peungarôh jih nyan na bak keunyataan bahwa ureueng jeuet geukalon langsung, muka nyang puas ngon teunang, nyang hana meuteumèe keuseunangan ngon keunyamanan nyang, bah pih na le that bak gobnyan, ureueng la'én hana meuteumèe rasa puas meunan cit teunang. Nyan keuh nyang peuteuka rasa keucewa ngon meu'ubah cara udep.

Cara keulhèe untôk peu-alih pikéran nibak donya nakeuh deungon cara peumalèe droe jih lé aneuk-aneuk droe jih keudroe. Julian (si Murtad – *Ed.*) jipeu-ék droe jih di ateueh mandum ureueng la'én, jipeulaku keujam that ateueh ureueng-ureueng Kristen dan jiancam keuneuk peuhancô awaknyan deungon kuwasa jih, tapi lheueh nyan jih rhot hana teusangka-sangka. Hai nyoe kon mantong jipeukong iman ureueng-ureueng nyang meuiman, tapi cit jipeu-éh le ureueng nyang hana meuiman keu Tuhan nyang beutôi. Ateueh Santo Makarius (di Meusé – *Ed.*), ateueh dasa keusaksian su'êt, ban saboh gampông ka jibeudoh, jipoh, jipeuseksa, ngon jibri hukôman ateueh gobnyan: donya ka meunang; tapi lheueh nyan keubeunaran ka teubuka, nyang jipeumalèe mandum ureueng ngon jipeuwoe awaknyan mandum bak rasa hormat ngon takôt keu Po Teu Allah. Nyan tamöng cit banmandum peulajaran nyang geupeurunoe lé keujatuhan ngon keumatean nyang hana teusangka-sangka nibak ureuëng-ureuëng meukuasa ngon hebat di dônya. Peuhinaan dônya nyan di sinoe ka jipeureundah jih di mata ureuëng-ureuëng nyang seutot jih, jipeuleumah keuleumahan jih dan, bak saboh sisi, jipeupaleng ureuëng dari jih, seumeuntara bak sisi la'én, jibri keuberanian keu ureuëng-ureuëng nyan untôk geulawan jih.

Akhéjih, ka biyasa donya nyan keudroe jipeurundông ngon jipeuplueng ureuëng, lagèe-lagèe ateueh keuheundak droe jih, sabab jih hana sagai jeuet jipeupueh atawa malah jipeumalèe harapan nyang na bak ureuëng. Tanyoe tamita bahgia; teuma lam donya nyoe cit na keumuliaan, keuhoreumatan, kuwasa, hareuta, ngon keuseunangan – teuma hana meusaboh pih nibak nyan nyang jeuet jipeupueh ureuëng nyang mita. Ureuëng nyang meupengertian sigra sadar akan tipèe nyan dan jipuléh akai. Tanyoe takalon bak wali-wali Allah bahwa le di antara awaknyan, lheueh jikalon keusia-siaan ngon karu-haro di donya, jitarék droe dari donya nyan dan ngon teuga haté jipeuserah droe keu Allah. Aneuk geulinyuën nyan, lam misé, jipeugah: '*Lôn maté deuk*' (Lukas 15:17).

Jeunèh keulhèe peungurôngan rohani nyan teuka dari **Syètan** ngon roh-roh jih. Nyan hana deuh takalon dan, leubèh le, saban ngon ikatan keuhai meunurôt hawa nafsu ngon keudonya, nyang geupeukong lé Syètan meulalu peungarôh jih dan meulalu nyan jih jipeuteutap akai lam seupôt. Teuma na cit sapeue nyang teuka langsông dari Syètan. Dari jih teuka saboh rasa teumakôt nyang hana teuntée, nyang sabe jipeukaru jiwa ureuëng meudesya, leubèh-leubèh lom meunyo jih meukeusud jipeubuët nyang jroh. Hai nyoe rab saban lagèe sidroe tuan nyang jipeutakôt namiet jih watee namiet nyan jipeuphôn peubuët sapeue nyang meulawan ngon keuheundak ngon rancana tuan jih. Nibak jih teuka meubagoe rupa pujukan rohani, miseu jih: bak ladôm ureueng, harapan nyang meuleubèh-leubèh ngon hana dasa ateueh rahmat Po Teu Allah, nyang hana jipeuteuka akai ureueng nyan, tapi malah jipeutamong ureueng nyan leubèh dalam lom lam rasa cinta keu desya; bak nyang la'én, seubalek jih, putôh asa; lam nyang nyoe — ragu ngon hana meuiman; lam nyang la'én — peucaya droe ngon peubeuna droe, jipeumaté rasa meunyeusai. Beutôi, le that, le that that, nyang teugantong langsông bak Syaitan, bah pih payah tapeuteuntée nyan. Teuma, banmandum nyang meudesya harôh geupeusabab bak jih seubagoe punca, sabab jih nyan kheueh raja donya nyang meudesya nyoe. Salah saboh tipèe jih nyang licék nakeuh jipeusom droe—nyan nakeuh, jitanom lam haté ureuëng meudesya keyakinan bahwa jih nyan hana—lheueh nyan jih jipeulaku karu ngon ganas lam jiwa meudesya, jipeusapat keuheundak-keuheundak meudesya nyang jitanom lam droe ureueng

meudesya, u alam, ngon jipeusiblah ureueng nyan keu jimeungomel ateueh Tuhan, nyang konon jih geularang pue nyang alami ngon geuyue pue nyang hana teunaga awaknyan keu jipeubuet. Rahmat Ilahi, nyang peuteupeu ureuëng, hana jarang geupeuseulamat ureuëng meudesya nibak babah neuraka deungon cara geupeumalée Syaitan. Rahmat nyan ka geupeubuka aib jih dan geupeujeuet jih keu bahan cè-cè, geupeuleumah keuleumahan dan keubodohan jih, dan geupeugah tipée jih. Meunan keuh jih geupeumalée lam droe Simon si Ahli Sihé, lam droe Cyprian dari Antiokia, dan lam droe ureuëng-ureuëng la'én nyang ramè. Ban mandum contoh nyan geupeusapat deungon taubat ngon pencerahan dari jai that ureuëng nyang dilee buta mata haté. Bak masa Tuhan di ateueh bumoe, iblih-iblih—nyang jeuët keu punca keu kufur ngon ragu-ragu—ka jeuët keu ureuëng peusampoe iman. Dan syahid-syahid nyang suci, deungon kuasa Allah nyang Maha Kuasa, kayém geupaksa bapak ngon aneuk-aneuk keusesatan keu geupeugah haba nyang beutôi meulalu patông-patông lam kuil. Peunyata lagee nyan ateuh tipée Iblis nyan jipeuteuka bak ureueng meudesya saboh keyakinan bahwa jih nyan na lam jaroe nyang jeuheut ngon meumusôh, bahwa jih nyan teungoh jipeungeut keu kerusakan droe jih, bahwa jih nyan teungoh jiba lé tipée bak saboh rot nyang seupôt u binasa, dan bahwa awaknyan meuh'eut keu galak ateuh kerusakan jih. Hai nyoe ka teuntée jipeuteuka rasa teumakot keu keuseulamatan droe, waspada, curiga, ngon rasa beunci—keu si tukang tipée, keu ciptaan jih—sifeuet-sifeuet brôk ngon hawa nafsu—ngon keu banmandum udep jih nyang ka leupah. Phon sinan, peralihan u sumber keubeunaran, keugöt, ngon keubahagiaan—nyakni Allah—ka hana ji'ôh lé.

Nyan keuh cara-cara dan jalan nyang geungui lé rahmat Po Teu Allah ateueh roh manusia, geupeulheueh jih nibak ikatan udep nyang hana patot keu jih dan geupeuleumah langsung saboh udep laen nyang leubeh get—saboh udep nyang lam nyan na seunang ngon teunang. Teuma ka trang that mandum nyan, meunyo keudroe jih, hana samporeuna, lagee jih hana geupeugah mandum keubeunaran nyang seubeutoi jih. Contohjih, ka teuka rasa meuh'eut keu sapeue nyang leubeh get: tapi dipat teumpat 'nyang leubeh get' nyan, dan pakri cara keu tacok jih? Atawa rasa teumakot keu maté ngon hukôm ka teuka—peue, nyang harôh tapeubuet mangat teupeulheuh droe dari bala nyan? Meunan cit bak mandum hai la'én. Mandum nyan seungap: bak mandum nyan harôh geutamah saboh cara la'én nyang peuseuleusoe. Nyan keuh Feureuman, atawa khutbah. Feureuman Allah, lam meubagoe rupa jih, keubiet-keubiet geupeusapat mandum cara nyang ka geupeuteuntée, geupeujeulaih dan geutunyok u tujuan akhé jih. Meunyo hana nyan, mandum nyan mantong geupeutinggi ureueng lam keuadaan hana teuntée dan, akébatjih, hana jipeuhasé mandum nyang geupeureulée. Ngon lagée nyan, Rasul Paulus geupeuréntah lé wahyu dari langèt. Teuma Tuhan hana geupeuseuleusoe mandum hai lam droe jih bak watée nyan cit, teuma geupeugah: 'Jak laju u bak Ananias, dan gobnyan akan geupeugah bak gata peue nyang harôh gata pubuet' (Kisah Rasul 9:6). Justin si Filosof, Martir Rayeuk Barbara, ngon Pangeran Joasaph geukalon keusaleuen, teuma keu geuteupeue keubeunaran, awaknyan peureulée peumimpin ngon ureueng peutrang khususih. Nyan keuh sabab jih Tuhan, Nyang Maha Peunyoë, ka geupeuteutap lam hukôm: *bahwa Injil beu geupeusampoe ubak mandum ureuëng di sigala pat*, mangat awaknyan jipeutobat droë (Kisah Rasul 17:30). *Iman teuka dari deungö, dan deungö nyan teuka dari feureuman Allah* (Roma 10:17). Dan feureuman nyoe, dari Rasul-rasul meulaluë ureuëng nyang gantoë awaknyan, jinoë ka geupeusampoe u sigala ujông bumoe. Dan disinöe keuh teuduek peureulée that keu saboh pengumuman—pengumuman bhaih atôran universal nyang peuseulamat dari Po Teuh Allah—dan peureulée that mangat jeuët keu peungeutahuan umum bhaih ureueng-ureueng ngon teumpat-teumpat pat jiwa nyang teungoh mita harôh geujak mita peunafsiran, mangat bèk gadoh seumangat jih sia-sia atawa meuputa-puta bak rot ubeut, jipeuhabéh teunaga ngon watée jih hana meuhasé. Peulajaran kateketik harôih geudeungo hana putôh-putôh (dan, keubit, ka geudeungo) lam Tubôh Geurèja. Ureuëng-ureuëng nyang seutia—ureuëng-ureuëng nyang teudong kong—deungon nyan akan leubèh teupeukong lom; seudangkan ureuëng-ureuëng nyang ka reubah ngon ureuëng-ureuëng nyang teugugôh akan sigra na peutunyok nyang jeuët teupatéh. Alangkah meuhai that tugas paderi untuk geupeusampoe jalan-jalan peuseulamat Allah bak watée nyang patôt meunan cit nyang hana patôt, hana meugantung bak peungeutahuan umum, nyang keubanyakan cit teusangka-sangka mantong!

Teuma, Firman Allah nyan kon mantong geupeulengkap mandum cara nyang ka geuseubôt, tapi geugantoe cit mandum nyan. Firman nyan geupeugrak jiwa leubeh peunoh ngon leubeh jeulah. Deumi hubôngan jih ngon roh geutanyoe, nyang cit teuka dari Allah, Firman nyan jitamong lhôk that u dalam, sampoe u bagian roh ngon jiwa, jipeudép keulayi bagian nyan dan jipula mangat jeuët jipeuboh keu hasé udép rohani (nyankeuh sabab jih Firman nyan geukheun **bijèh**).

Kuwasa jih nyang peubangkét nyan leubèh meumakna lom saweueb jipeungarôh bak si watee ateueh

banmandum pribadi, ateuh banmandum droe jih—tubôh, jiwa, ngon roh. Su, atawa cara peugah haba nyan, jiteupat bak geulinyueng; pikeran jipeusibôk jiwa; dan teunaga nyang hana deuh, nyang teusom di dalam jih, jiteupat roh, nyang meunyo jipeureumeun, 'oh ka ltheueh haba nyan jiliwat deungon seulammat rot tubôh ngon jiwa—dua rintéh nyang kreueh nyan—ji meugeurak dan, 'oh ka teugang, jipoh ikatan nyang jimat jih.

Feureuman Allah, lagée nyang ka geupeugah, nyan pih jipeugrak roh; nakeuh: meulalu gambaran nyang paléng nyata keu atôran Ilahi lam pikéran, atawa deungon cara jipeutamong roh geutanyoe u dalam nyan, meulalu geupeuhancô rintangan nyang jitham. Miseujih, sidroe namiet tuha deungon sederhana geupeugah bak tuan jih nyang teungoh sakét: 'Bah pih pakriban that droeneueh mejuang, tuan, droeneueh teutap harôh maté,' — dan deungon nyan geupeusadar gobnyan keu meutobat. Nyang la'én, watée geukalon gamba Tuhan nyang geusaléb, geubeuet: 'Nyoe kheueh nyang ka Ulôn pubuet keu gata; peu keuh nyang akan gata pubuet keu Lôn?' dan gobnyan teukeujot dari teungeut gobnyan. Santo Pelagia, ltheueh geudeungo bhah maté, hukôm, ngon naséb nyang su'ém keu ureueng meudesya, geupioh nibak udep meudesya. Pangeran Vladimir, nyang saban darajat ngon Rasul-rasul, geupeuharô lé saboh gambaran bhaih banmandum tatanan ilahi, phôn nibak penciptaan donya sampoe u akhé banmandum peukara, Uroe Penghakiman Akhé, ngon naséb keukai keu ureueng nyang jroh ngon nyang jeuhet. Keubit, khutbah Rasul-rasul nyang suci—ngon, nyang ikôt bak jeujak gobnyan, banmandum ureueng nyang peusampoe Injil—nakeuh saboh peusampoean keubeunaran nyang sederhana ngon hana meuhias-hias. St. Paulus Rasul geupeugah bhah droe geuh bahwa firman ngon khutbah geuh kon lam kata-kata nyang meuyakinkan dari hikmah manusia, tapi lam saboh proklamasi nyang sederhana bhah buet peuseulammat meulalu Tuhan geutanyoe Isa Almasih, nyang geusaléb bak kayée saléb (1 Kor. 2:24). Dan nyoe, jeuet takheun, nakeuh cara nyang paleng alamiah bak geupeubuet meulalu feureuman—geupeuleumah keubeunaran lagee asoe jih, hana geupeukabô ngon pikeran-pikeran akai, dan, khusuihjih, ngon anggapan-anggapan keuhai keumungkinan. Keubeunaran nyan saban lagee roh. Meunyo geupeugah ngon sederhana dan jujô, nyan akan meuteumée roh; tapi meunyo jikeuliléng lé gambaran, jipeuhé ngon jipeurayeuk, nyan akan teutap tinggai lam khayalan; meunyo jipeupunoëh ngon dalèh-dalèh ngon bukti-bukti, nyan akan meuteumpat lam akai atawa jiwa, hana trok u roh dan jipeujeuet roh nyan soh. Jeut takheun bahwa mandum hana meuhasé lam meukhutbah nyan teuka dari spekulasi-spekulasi akai nyang jipeupunoëh keunan. Tapi peugah keubeunaran nyan ngon cara nyang mudah, peutunyok peue asoejih—dan roh nyan akan teupeungaroh. Sidroe ureueng Yahudi geubeuet Injil—dan laju geupinah iman, sabab gobnyan geukalon keubeunaran lam kisah Injil nyang sederhana nyan. Keubit, le that ureueng nyang meupike bibueh ka geupinah iman meulalu kesadaran nyang hudép keu hai-hai ilahi, nyang geupeutunyok le Feureuman Allah—kon nyang geupeugah meunoe atawa nyang teutuléh. Keubeunaran jipeulheuh seupôt pikeran sia-sia, jipeuseugar jiwa, ngon jipeucahya roh. That meuguna meunyo taseumapôh sabe, lam peugah haba siuroe-uroe, bacut riwayat pakri mandum nyoe jipeuphôn, pakri jipeuakhé, ngon pakon.

Bak siseh la'én, kuwasa narit kayém that jipeuhancô bateuëh-bateuëh roh dan jibri keubebasan keu jih. Ngon lagée nyan, Santo Antonius nyang Rayeuk geudeungo narit bhaih hana meuhareuga jih hareuta donya — dan geutinggai mandum nyan. Sidroe aneuk muda geudeungo khutbah bhaih Aneuk Lelaki nyang Fasi — dan jih meutobat. Deungon geupeuleumah keusia-siaan udép donya, le that ureueng suci, bahpih mantong lam ranjang peurumoh tangga, geupeuyakin pasangan droegeuh keu geujak udép deungon suci ngon hana meusalah. Lazémjih, peunyata atôran Ilahi—bak saboh sisi—ngön wahyu meubagoe daya tarék—bak sisi la'én—geupeupunoh jiwa ngön **keupunoëhan èleumée nyang peuseulammat**, atawa ngön pemahaman nyang trang ngön peuyakén keu jalan u keuseulamatan, nyang that jarang jeuët geulawan lé keukareuëng haté. Le that ureuëng, meunyo awaknyan hana jipeubuët lagée nyang sibeuna jih deungon sunggôh-sunggôh, tapi teutap lam teungeut ngon hana padôli, nyan sabab awaknyan hana jiteupeu keubeunaran nyang peuseulammat, atawa jiteupeu cit siteungoh-teungoh. Peungeutahuan nyang peunoh nyan meunang, sabab bak watée nyan hana lé teumpat keu haté nyang meunipée keu jimeusom.

Deungon sifeuet universal nyang luwah that nyoe nyang meutujuan keu peubeudoh ureueng meudesya, Firman Allah geujak ban sigom donya dan trok u geulinyueng geutanyoe lam meubagoe beuntuk. Jideungo hana putôh-putôh lam geurija, bak tiep-tiep ibadah, dan di luwa geurija, lam tiep-tiep upacara keugeurija; Geuteumée lam kidmat ngön kidung geurija; geuteumée lam khutbah Bapak-bapak Geurija ngön lam tiep-tiep kitab nyang meuguna keu jiwa; geuteumée lam peugah haba nyang peuseulammat jiwa ngön narit-narit nyang peubeudoh akhlak nyang ka geupeutrôn dari jameun u jameun; geuteumée di sikula, lam lukisan, ngön lam tiep-tiep beunda nyang deuh nyang jeuet keu lambang keubeunaran rohani. Meunyo takalon dari nyan, geutanyoe ka geulileng lé

Feureuman Allah; geutanyoe geupeusampoe haba lé Feureuman nyan dari ban sigom. Dari sigala arah trok bak geutanyoe su lagèe su terompet nyang geumeuhoi keu geupeuhanco kubu-kubu desya, lagèe rintéh-rintéh Yerikho. Lam mandum beuntuk nyan, Feureuman Allah ka geupeuleumah, dan sabe geupeuleumah, kuwasa geuh nyang meunang ateuh haté manusia. Geutanyoe harôh tapeupaseuti bahwa jalan-jalan nyang geupeuluwah Feureuman Allah nyan teujaga ngon hana teuhalang—bahpih khutbah nyang ikhlah bék seungap, bahpih ibadah geupeulaku meunurôt syari'at ngon keu peubeudoh iman, bahpih lukisan-lukisan suci nyan beutôi ngon suci, dan bahpih meunanyi nyan beu sopan, sederhana, ngon peunoh hormat. Peunuhan nibak hai nyoe na bak bumoë-bumoë mezbah. Ngon sabab nyan, lam jaroe Peungatôran Ilahi, awaknyan nakeuh alat nyang paléng peunténg ngon paléng meukuasa keu peubeurubah ureuëng meudesya. Awaknyan harôh sadar akan hai nyoe dan bék seungap, kon mantong di geurija tapi cit di rumoh droe, geucok tiep-tiep keuseumpatan—peu keuh nyan keu geupeugah haba Allah lam narit, atawa keu geupeugah tipèe-tipèe roh geutanyoe lé bayangan jiwa ngon tubôh (contoh nyang paléng lagak nibak hai nyoe na bak Santo Tikhon. Gobnyan, lagèe nyan, leubèh lhôk geupaham nibak soe mantong bahwa cara paléng jroh geungui karunia meunuléh ngon meututô nakeuh keu geupeugah haba ngon geupeubeudôh ureuëng meudesya nibak teungeut jih. Nyan keuh tujuan nibak rab mandum tulésan gobnyan. Meunan cit, seuharôihjih tiep-tiep khutbah lam geurija ngon tiep-tiep peugah haba).

Cara nyang biasa rahmat peunggerak geubri

Ka geupeugah bahwa, lam meubagoe rupa buet geurak rahmat, cara rahmat geupeulaku ateuh sidroe ureueng meudesya nyang ka lheueh geurasa geurak nyan tapi ka jiteuka lom lam desya—saboh keujatoan nyang that brat u dalam desya-desya mate jih nyang biasa—nyan keuh nyang that patot geupeureumeuen. Seumaken kayém teujadi keulayi buet desya nyan, seumaken leumoh keuh geurakan nyan, sabab haté, lagèe nyan, ka biasa ngon nyan, dan nyan ka jitamong lam kawan hai-hai nyang biasa lam udep rohani. Sajan deungon meukureueng nyan, ia meugrak dari rasa teuga nyang jeuet keu ciri jih bak watee nyan, seumaken toe jeuet keu saboh pikeran biasa mantong dan bak akhe jih jeuet keu saboh pikeran ngon keunangan biasa. Keu siat, pikeran nyan geuteurimong ngon seunang haté; lheueh nyan, nyan geupeubiyeu mantong—kon ngon rasa hana galak, tapi ngon leupie dan hana geupako that; lheueh nyan jeuet keu saboh hai nyang peukaru, nyang sigra geupeugadoh lé ureueng nyan, dan bak akhé jih, nyan jipeuteubiet rasa hana mangat ngon beunci; nyan hana geugaséh lé, tapi ka geubanci, geupeurunoe dan geupeujioh. Ngon sabab nyan, keyakinan ateuh peureulèe jih udép rohani nyang leubèh gèt meukureueng; phôn-phôn, peureulèe nyan deuh lagèe mungken mantong; lheueh nyan jiseunup lé ragu-ragu, lam beuntuk teunanyong bhah meubagoe sagoe jih; leubèh jeuôh lom, sifeuet jih nyang hana peureulèe ngon leubèh nyan ka jeuet keu leubèh nibak mungken; bak akhé jih, saboh keuputôsan teuka lam haté: 'Udep meunan mantong, sabab udep nyan jeuet meunan; la'én nibak nyan mandum nyan masalah nyang hana peureulèe.' Disinoe, sidroe ureueng jitamong u dalam that keujahatan ngon hana padôli—saboh keuadaan nyang saban lagèe ureueng nyang hana tom meusidroe pih teugugôh keu jipeubuet sapeue.

Ka nyata bahwa keuseulamatan ureuëng nyan keudroë lam bahaya nyang that rayeuk. That rayeuk rahmat Po Teu Allah, tapi nyan pih mungken hana lé meuhase geupeubuët sapeue keu jih, saban lagèe tanoh nyang ka meupadum go jiep ië ujeuën nyang rhët ateuëh jih tapi teutap hana subô, ka jeuët keu *'hana meuguna lé dan ka rab keunong la'nat'* (Ibrani 6:8). Dan nyan keuh beutôi-beutôi akibat dari gagal geujaga cara udép nyang geupeureulèe lé bisikan rahmat, nyang harôih that geuké lam pikéran ureuëng-ureuëng nyang peureulèe nyan. Beutôi, rahmat Tuhan hana teukong bak buet Gobnyan lé ukôran ngon definisi lagèe nyan, tapi na cit watee Gobnyan geuseutot nyan. Ngon sabab nyan, bah pih ureueng hana jeuet putôh asa ateuh keumungkinan meutobat ngon seulamat, bah pih meunan leumoh seruan untuk geuwoe u jalan nyang jroh, ureueng teutap harôh sabe geupike deungon rendah até ngon teumakôt ateuh keuadaan droe geuh di hadapan keuleumahan nyan. Peuë kön ka trôn that geutanyoe sampoë ka leupah keuseumpatan nyang paléng akhe keu tateurimong bisikan-bisikan nyang peunoh ngon rahmat nyan? Peuë kön ka tapeusaboh mandum rôt ueh nyang jeuët keu Rahmat Ilahi, nyang ngon sunggôh-sunggôh geuhajat keu keuseulamatan geutanyoe, geupeubuët ateuëh geutanyoe? Peuë kön nyan nakeuh usaha-usaha gobnyan nyang paléng akhe keu geupeurap droë geutanyoe, deungon tujuan geupeusadar geutanyoe ngon geupeuseuleusoë karu lam udép geutanyoe? Sabab nyan, bak watée panggilan nyan ka mulai leumoh, geutanyoe harôh sigra tapeuguna nyan ngon tekad nyang kong—bah pih nyan nakeuh tekad nyang leubèh

meunasabah—dan tapeukong nyan seukong-kong jih keumampuan geutanyoe seubagoe manusia. Ka teuntée, usaha lagèe nyan hana la'én nakeuh tapeuhah droe keu rahmat nyang teungoh geutawôk ngon geumita—saboh peuhah droe, saweueb bak masa-masa geutanyoe rhot sigohlom nyoe, geutanyoe ka seumaken kreueh haté ngon tapeutôp droe keu rahmat deungon cara nyang meubagoe. Hai nyoe akan teucapai deungon cara meuseurah droe bak rahmat meunurôt jalan nyang ka geupeuleumah jinoe keu ék u energi jiwa nyang phôn-phôn teugugôh; sabab geutanyoe harôh tapeucaya bahwa jiwa nyan akan meukeumang seureuta geutanyoe tacok saboh-saboh hai keu tapeugugôh gerakan rohani nyang teungeut. Ngon lagèe nyan, bak ureuëng nyang 'phôn teugugôh' banmandum geupeubuët ngon seumangat, sigra, ngon meunyeum, teuma bak ureuëng nyang keudua prosesjih meujalan ngon leupie, hana meuhah-hah, ngon payah that. Nyan lagèe rahmat geupeubiyeu jih keudroe, mangat jih jeuët geurasa pakriban meuhai jih ta'at nyang hana goyang ubak Allah nyang geutawôk, ngon mangat timoh rasa keuneuk peuhareuga bantuwan Allah. Tuhan geupeuteun hajat nyan, teuma hana geubri leupah langsung, tapi geupeuteun ureueng nyan di teungoh-teungoh, lam keuadaan meuhajat, lagèe hana meupihak keu nyoe atawa keu nyan, keu geu-uji seumangat ureueng nyan ngon geupeukong hajat ngon janji keu teutap. Lheueh nyan, 'oh ka lheueh geu-uji, Gobnyan geubri leupah.

Ngon padum boh hai nyoe, ka kamoe cuba peubida antara dua cara keureuja rahmat Po Teuh Allah, nyang salah saboh jih Tuhan na geupeugah: '*Ngieng, Lôn teungoh Lôn dong bak pinto, Lôn ketok*' (Wahyu 3:20), dan nyang la'en: '*...mita, maka gata teumèe; ketok, maka teubuka keu gata*' (Lukas 11:9). Ka kamoe peugah cara nyang phon; keu cara nyang keudua, teuka teunanyong: pakriban cara geutanyoe mita, dan bak pinto pat geutanyoe keureutak?

Lam hai-hai nyang luwa biasa, rahmat Po teu Allah geupeubuet deungon sigra ngon teugas, lagee nyang takalon, miseu jih, bak kisah Rasul Paulus, Maria dari Meuse, ngon nyang la'én; tapi lam proses meu-ubah nyang biasa, biyasajih sidroe ureueng cit teupike keu geu-ubah udép gobnyan ngon jeuët leubeh göt lam buet ngon sifeut batén. Teuka pikeran nyan—tapi padum na usaha nyang harôh geupeulaku mangat pikeran nyan jeuët keu saboh keu , keu jikuasa jiwa! Leubèh kayém, niët jroh nyan hana meuboh, kon lé sabab salah droe jih, tapi lé sabab sikap nyang hana patôt nibak ureuëng nyang jikunjôngi lé niët nyan.

Salah nyang paléng phon ngon paléng rayek bak geutanyoe hadapi nyan nakeuh geupeubiyeu hana teupeubuet, geutunda-tunda uroe keu uroe. Tunda-tunda nyan nakeuh saboh penyakét nyang ka lazém ngon seubab utama hana jeuët geupeubeutôi droe. Bandum ureueng geupeugah, '*Singoh mantong lôn peubuet,*' dan teutap teukurông lam cara udép nyang ka biasa, nyang hana sihat. Jadi, meunyo teuka pikeran jroh keu tapeubeudoh droe—cepat kheueh cok pikeran nyan, peuphon kheueh buet nyang geukirém keu gata nyan, dan keu tujuan nyan, nyang paléng peunténg, peujioh kheueh sifat talambat-lambatkan.

1) **Peusibak buet meutunda-tunda.** Bèk peubiyeu droe neukheun, '*Lôn peubuet nyoe singoh atawa singoh-singoh lom*'; seubalekjih, peuphon laju buet nyan. Peujeuet akai nyang beutôi keu seunjata droe neuh, dan ngon bantu jih:

a) Sigra bayangke keu droe teuh keubodohan, keuburukan, ngon bahaya talambat-lambatkan buet. Gata peugah, '*singoh,*' tapi singoh nyan akan leubeh payah keu tapeubuet nyoe, sabab gata keudroe ka leubeh biasa ngon desya, dan keuadaan ngon ikatan desya gata ka leubeh rumit. Tapi peu guna ureuëng nyang ka teupioh lam desya jipeususah droe jih leubèh lom, sira jipeugah bak droe jih bahwa teubiet dari nyan singoh nyan saban mudah lagèe jinoe? Meunyo gata sadar bahwa gata hana jeuët teutap lagèe jinoe, pakon gata peulambat? Lagipun, Allah mungkén bak akhéjih geupeugah: '*Ka cukôp lôn ngôn gata*' (lih. Yesaya 1:14), dan gata keudroe mungkén ka meulingkeue batèh nyang hana lé jeuët tawoë. Dan nyoe nakeuh bala nyang, keu tapeusiblah droë, hana usaha nyang leubèh brat nyang patôt hana tapeubuët. Meunyo saboh pikeran nyang jujô geupeuphôn bandum nyoe deungon jeulah ngon nyata, maka bandum teunaga utama jiwa akan jipaling muka dari sikap meutunda-tunda; lam droe, hana soe nyang dukông jih. Gata akan takalon bahwa jih nyan musôh keu gata, dan gata keudroe pih akan takalon jih nyan deungon sifeut musôh.

b) Tanyoe ta tunda-tunda sabab pikeran jroh nyang teuka bak geutanyoe nyan tinggai lam droe geutanyoe cit sibagoe pikeran mantong; pikeran nyan gohlom jipeuteuka rasa seumangat, meunan cit gohlom jipeugrak hasrat. Di teungoh-teungoh minat la'en geutanyoe, pikeran nyan ka deuh lagee ureueng aseeng, jiba'i dari jioh, tapi hana meubekas nyang trep. Nyan teupulang bak droe neuh keu neuba jih leubeh dalam u dalam lubôk jiwa ngon neupeuleumah nilai ngon daya tarék jih. Jadi, peuteubiet laju u keu; bayangkan keubeutôianjih; peuleumah keubahagiaaan ngon keumuliaan nyang jimeujanji; peuyakin droe keudroe bahwa nyan mudah that geupeubuet.

Saboh pikeran jroh hana that meudampak ngon hana meuhasé jireubot haté sabab na rencana la'én lam pikéran, na hai-hai nyang leubeh meunarek, lagée nyang geupeuteuntée lé keuheundak nyang ka dari dilée na bak droeneuh. Jadi, peuteubiet mandum nyan u luwa dan bandéng kheueh deungon adé. Meunyo tabandéng deungon peue nyang jipeuleumah lé pikeran jroh nyan, hana meusapeue nyang ék jipeutheun droe; mandum nyan akan jiwoe u likôt that-that. Peue nyang jipeutunyok lé pikeran jroh nyan akan tinggai sidroe dan, seubagoe saboh-saboh jih nyang na meuhareuga ngon lagak, akan jitarék droeneuh.

c) Geutanyoe meudeurita kareuna talambat-lambatkan buet utamajih kareuna bak watée nyan geutanyoe tapeubiyeu teunaga geutanyoe meukureueng; geutanyoe meunurôt keumalasan, hana seumangat, ngantôk, ngon ragu-ragu, baik lam pikéran meunan cit lam teunaga geutanyoe keu meubuet; deungon nyan sidroe ureueng jeuet geupeugah bak droe jih dari sudut pandang nyoe cit, deungon geubayang deungon nyata betapa meumalée jih meunyo geupeubiyeu hai nyoe teujadi bak urusan biasa, apalagi bak urusan nyang paleng peunteng, nyakni keuseulamatan — bahwa lam tiep-tiep hai sidroe ureueng patot geupeuleumah droe jih nyang meuseunangat ngon sigra bak geupeubuet; meumalée that meunyo geupeubiyeu nyang seubalek jih, ngon meumalée that meunyo geupeutunda sampoe singoh peue nyang jeuet ngon patot geupeubuet uroenyoe.

Peujioh sifat talu-lambong nyan ngon cara-cara nyoe dan nyang la'en nyang saban. Pakri mantong cara gata peubuet nyan, peubuet laju. Meunyo na teuka pikeran nyang jroh, peuyakin droe beek talu-lambong peubuet nyan; peusiap droe dan paksa droe keu tapumula peubuet nyan sigra. Keu ureueng nyang ka jipeutinggai buet sampoe uroe la'en, hana le nasihat la'en nyang jeuet loen bri uroe nyoe.

Tapi kamoe yakin bahwa pikeran mulia nyoe ka geuteurimong dan ka geutarék perhatian kamoe. Jinoe geutanyoe harôh tapeuceupat untuk tapeu'ék jih sampoe bak tingkat nyang jeuet keu pendorong nyang kreuh, nyang deungon mudah ngon kreuh jipeugrak banmandum batin geutanyoe. Keu tujuan nyan, geutanyoe harôh tapeubiyeu jih beubaih jitamong u dalam, dan keu nyan geutanyoe, meunyo tapeugah, harôh tapeubuet padum-padum boh hai ateuh droe geutanyoe, seubagoe persiapan nyang paleng peureulee ngon efektif keu peung'ékan nyoe.

'Operasi-operasi' nyan harôih meubida ngon seubalekjih nibak jerat-jerat halôih atawa pola sifeuet nyan, nyang deungon nyan sidroe ureueng jipeukabông lam desya. Desya jipeusangkôt jiwa deungon le jerat atawa jisöm droe nibak jih di likôt le tabôih, sabab desya nyan keudroe jih brôk that dan jeuet jipeujeuet ureueng jimeulumpat bak pandangan phôn. Tiré nyang paléng lhôk, ngon nyang paléng toë ngon haté, nyan teupegöt nibak **peungeut droë**, **hana padôli**, ngon lalè; di ateuëh nyan, leubèh toë ngon **ruëng**, na keuh **peukara** nyang **peukacau pikeran** ngon **pikeran** nyang le that — nyan keuh peunyeabab utama nyang top ngon peulara desya, meunan cit ngon keubiasaan ngon buët-buët meudesya; kain nyang paléng ateuëh nakeuh **kuwasa hawa nafsu**, saboh kain nyang leubèh deuh nibak nyang la'én, tapi hana kureuëng kuwat atawa peunténg nibak nyan.

Kain nyang phon nyan nakeuh kain nyang paleng peunteng. Nyan jipeugot sidroe ureueng hana jiteupeue bahaya nibak keuadaan jih dan hana jitem ubah nyan. Dua boh nyang laen nyan cit alat mantong; nyan cit jipeuleumah dan jipeuteun keuadaan meudesya nyan. Watee rahmat Ilahi teuka, jih nyan jitamong *sampoe u teungoh-teungoh antara jiwa ngon roh*, jiteupat langsung bak lapésan nyang phon dan jireubek lapésan nyan. Di yup peungaroh nyan, ureueng meudesya nyan langsung teuhah ngon jidong di hadapan kesadaran droe jih lam mandum keujijikan droe jih. Teuma meunyo sidroe ureueng mantong jimita geurakan nyang peunoh rahmat nyoe ateuh keuheundak droe jih, jih nyan haroh jipeuphon ngon jipeubuet dari luwa dan jitamong u dalam.

Jadi, meunyo gata keuneuk peuseuleusoe pikeran nyang ka jikuasa gata—pikeran keu taubah udép gata nyang jeuhet—muphom deungon cara ta peulheuh tabô-tabô desya gata, saban lagée ureueng jipeulheuh lapésan tanoh keu jipeuleumah peue nyang na teusom di yupjih.

a) Phôn-phôn that, **urôh tubôh**. Tulak keunimatan ngon keuseunangan jih; batasi keupuasan bak keupeureulée nyang paléng alami pih; peupanyang watée jaga; peukureueng peunajôh lagee biasa; tamah buet barô bak buet-buet gata. Di ateuh bandum nyan, lagée nyang droeneuh keuheundak ngon lagée nyang droeneuh ék, peuringan tubôh jasmani ngon peusucée keukasaran jih. Ngon cara nyan, jiwa akan bibueh nibak ikatan jih keu donya materi, jeuet leubèh sigak, leubèh meureung'èh, ngon leubèh teuhah keu teurimong kesan-kesan nyang jroh. Tubôh materi, ngon jikuasa ateuh jiwa, jipeusampoe keuteutap droe ngon keu'eun ngon droe jih. Usaha fisik nyan jipeuleumoh ikatan-ikatan nyan dan jipeugadoh akibat-akibatjih. Keubit beutôi, hana mandum ureueng meudesya udép hana meukawal dan jipeumangat tubôh, tapi karap hana ureueng lamkawan nyang udép biasa nyang hana peureulée jitulak sapeue keu tubôhjih meunyo keuheundak keu seulamkat ka jikuasa

haté. Dan tujuan nyan that peunténg: nyan geubah mandum buet ureuëng. Peue nyan yoh masa dilee gata pubuet kareuna ka biasa atawa keu meunuju cita-cita gata, pubuet kheueh jinoo—deungon na meu-ubah bacut, teuntée sagai, dan deungon leubèh kreueh, keu meuteumée seulammat—dan gata teuma tarasa that bida jih.

b) Tubôh nyan jipeubeuban jiwa mandum; **risau** ngon **pikéran nyang meupencar** jipeuleumah jih dari dalam. Cuba taseubôt bahwa hawa nafsu ka teupeutalô—nyan nakeuh langkah phôn; tapi na dua boh rintangan nyang jipeujioh jiwa dari droe jih keudroe.

Peurunoe hana jibri watee keu ta urôh droe. Meunyo peurunoe nyan na, sidroe ureueng na saboh buet lam jaroe, tapi meupuloh buet la'en lam pikéran. Nyan keuh sabab jih peurunoe nyan jipeudorông sidroe ureueng sabe u keue, hana jibri keuseumpatan keu piyôh siat dan jikalon droe jih. Jadi, peukeubah dilee mandum risau droeneuh siat, mandum hana keucuali; peukeubah siat mantong; lheueh nyan barô neupeubuet lom buet-buet lagee biasa, tapi jinoo peukeubah dilee, peulheuh mantong, dan peutubiet cit dari pikéran droeneuh.

Tapi bah pih meunan, watee tugaih-tugaih nyang brat nyan ka seuleusoe, bingong mantong teutap na lam pikéran trép that: saboh pikéran jiseutôt pikéran la'én, kadang-kadang seujalan, kadang-kadang meulawan saban droe; jiwa meuhambo, pikéran meulingkeue u sigala arah dan nyan jipeugah peue mantong nyang teutap ngon kong han jeuet meukarat lam droe. Ngon nyan, peusapat keuh aneuk-aneuk droe nyang meuhambo nyan, saban lagée sidroe ureueng keumawée jipeusapat keuleumbu jih atawa lagée kaca pembesar jipeusapat sinar-sinar nyang meuhambo, dan peutuwoe keuh u arah droe teuh.

Hasrat keu tajak leubèh lhôk u dalam droe dan keu tapeurati droe batén, keu tapeuseuleusoe pikeran nyang meucé-cé dan keu jeuet keu sadar, teuntée sagai butôh—seubagoe cara nyang hana jeuet hana—bak saboh blah, keuseupian, dan bak blah la'én, piyôh dari buet-buet biasa, meunan di rumoh meunan cit di luwa; seumeuntara hukôman tubôh nyang ka geuseubôt tadi nyan butôh na ubah cara peunuhi keupeureulée alamiah. Meunyo takalon dari nyan, watée nyang paléng cocôk keu tapeugôt peu-ubah lam udép sidroe ureueng nakeuh bak masa puasa, khususih jih Puasa Rayeuk. Banmandum hai geupeusaneut keu nyan—di rumoh, di geurija, sampoë di masyarakat. Banmandum ureueng geuanggap watée nyan sibagoë persiapan keu meutobat. Teuma, nyan hana meuma'na meunyo teuka pikéran jroh keu taubah udép, laju geupeujioh sampoë trôk Masa Puasa Rayeuk. Banmandum nyang peureulée keu nyan jeuet geupeubuet bak watée la'én nyang kon bak Masa Puasa. Teuma, ka teuntée, meunyo ka trôk puasa suci nyan, nakeuh desya meunyo geupeubiyeu meunan mantong hana geupako keu keuseulamatan jiwa droe, saban lagée geupeubiyeu watée-watée la'én meunan mantong. Keu soe mantong nyang teuka pikeran nyang peuseulamat keu geubah udép gobnyan di luwa Masa Puasa, dan nyang meurumpok rintangan lam udép siuroe-uroe nyang peuhambat gobnyan bak geupeubuet nyan, leubeh get geujioh siat u saboh biara. Di sinan, leubeh mudah keu geukendali droe.

c) Jinoo gata ka teudong di hadapan haté gata keudroe. Di keue gata na keudroe gata nyang seubeutôjih, teupeungeut lam éh nyang that lhôk lé keu-alpa'an, keu-kaku, ngon keubutoe. Peubeudoh kheueh nyan. Pikéran jroh nyang ka teuka nyan ka jipeugrak bacut. Neulanjôt laju, ngon leubèh peucaya droe ngon konsentrasi pikéran nyang paléng manyang; peusapat mandum perhatian droeneuh, neupuphôn peuteubiët meubagoe rupa gambaran lam pikéran—nyang leubèh kureueng kreueh ngon meunarek—tapi, neungui gambaran nyan keu keuadaan batin droeneuh.

Phôn-phôn that, peusibak nibak mata pikéran droeneuh selubông nyang peuteutôp jih lam **keubutaan**. Meunyo sidroe ureueng hana jipaléng droe nibak desya dan hana jipeuplueng droe nibak nyan, nyan utamajih sabab jih hana jiteupeue droe jih keudroe atawa bahaya nyang teungoh jikoh lé desya nyan. Meunyo mata haté jih teuhah, jih nyan teuma jipeuplueng droe nibak desya lagée ureueng jipeuplueng droe nibak rumoh nyang tutong apui. Buta lagée nyan cit teuka nibak kureueng meurenung keu droe: sidroe ureueng hana jiteupeue droe jih sabab hana tom jieu u dalam droe jih atawa jirenung keu droe jih ngon keuadaan akhlak jih; tapi leubèh kayém, buta nyan teutap na kareuna na padum-padum boh anggapan awai nyang ka teutap keu droe jih. Sidroe ureueng, bak droe jih keudroe, jireu'eh saboh jarengan pikeran nyang secara sistematis jipeulindông jih dari droe jih keudroe. Bah pikeran nyan lagee jarengan nipéh, keumungkinan nyang samar-samar mantong—tapi akai hana watee keu jipeutheun nyan deungon jeulah; padahai haté jipeugah deungon su nyang that teuga bhaih keunyataan ngon kubeunaran jih. Nyan keuh, bak keunyataan jih, khayalan atawa prasangka moral geutanyoe, nyang teuka dari campô tangan haté lam urôsan akai. Nyan keuh sabab jih, phon dari jinoo, geutanyoe harôh tapeusapat peureuhatian nyang that lhôk ngon sigeupai keujagaan, nyang jipeujioh mandum pujian dari haté nyang meunipu. Mulai jinoo, meunyo haté keuneuk meurasa sapeue, bah meurasa di yup kuwasa pikeran akai, kon ateueh

keuheundak droe jih, lagèe jimeulumpat u keue; meunyo kon, haté nyan teuma jipaksa lom akai geutanyoe keu jikalon hai-hai meunurot cara jih, jipeutundok lom akai nyan ubak droe jih, jipeukacho lom konsep-konsep geutanyoe dan, kon meuteumèe pencerahan, malah jipeutamong geutanyoe lam seupôt nyang leubeh seupôt lom.

Óh ka ltheueh neupeuduek droe lam posisi nyan, neupeuphôn peuteubiet meubagoe pikeran nyang peuteutap droeneuh lam seupôt, dan neupeusidang nyan ngon hukôman nyang kreueh dan hana meubela.

a) '**Lôn nyoë sidroë ureuëng Kristen**,' kheun gata, dan gata rasa teunang ngon nyan. Disinoë keuh na cara phon teunipu droë: geucok keu droë keudroë hak-hak istimewa ngon janji-janji Kristen, hana geupiké keu tapeuteuga iman Kristen nyang beutôi lam droë, atawa keu tapeuguna nan nyang jeuët teudong ngon teuduek ateuëh keukuatan ngon hareuga batin mantong. Peujeulah keu droe teuh, bahwasajih harapan bak nan mantong nyan meunipu; bahwa Allah jeuët geupeuteubiet aneuk-aneuk keu Ibrahim bahpih dari batèe, dan akan geutarék keulayi janji Gobnyan pajan mantong meunyo syarat keu tamöng lam janji nyan hana teupeupeunoh. Di ateueh banmandum nyan, peujeulaih keu droe teuh peu makna jeuët keu sidroe ureueng Kristen; ukô droe teuh deungon ideal nyoë — dan gata teuma takalon betapa kong pondasi tiang buta gata nyan.

b) '**Teuma kamoe kon ureuëng nyang paléng sithèe**;' kamoe na cit meupadum boh peungeutahuan, dan meunyo kamoe meukeusud keuneuk meubahas sapeue-sapeue, kamoe sanggôp, dan kamoe peujak urôsan kamoe kon seumbarangan atawa hana cara, lagèe nyang jipeubuët lé ureuëng la'én." Ngon sabab nyan, na ladôm ureuëng teupedaya lé keubajikan rohani droëjih. Nyang la'én, seubalékjih, buta mata lé keuleubèhan fisik—teunaga, ceudah, nasab. Bandua kawan nyan leubèh buta mata meunyo geutanyoe leubèh manyang nibak mandum ureuëng di seulingka geutanyoe. Ngon nyan, peuyakin droë:

1) Bahwa anugeurah alamiah nyan hana meuhareuga sapeuë pih secara moral, saweueb nyan kon hasé usaha geutanyoë keudroë tapi geubri lé Allah; leubèh-leubèh lom lam ajaran Kristen, di manö mandum nyang alami hana meuhareuga lé saweueb keurusakan alam nyang teujadi ltheueh keujatohan. Peusucikan anugeurah droëneuh nyan meulalu iman keu Almaseh Peuseulamat ngon ngon cara udép meunurôt iman nyan; barô ltheueh nyan patôt neupandang anugeurah nyan sibagoë beureukat.

2) Lom pih—peuë ka neupeubuët mandum nyang ék ngon nyang wajéb neupeubuët meunurôt bakat droëneuh? Droëneuh akan geutagéh leubèh rayek, saweueb leubèh le ka geubri keu droëneuh. Nyoë kon masalah keumampuan, tapi masalah pakri cara geunguy. Peuleumah peuë nyang ka neuteumeung meulaluë nyan. Peuë hasé nyan seupadan ngon useuha nyang ka neubri?

3) Hana peureulëe tapeugah bhah keu-untôngan fisik atawa la'én-la'én nyang seumantong. Lam saboh riwayat, St Chrysostom geupeugah bhah sidroe ureueng agam nyang geupujoe ureueng la'en kareuna gaka, meugah, kaya, na rumoh nyang ceudah, geu'ek guda nyang ka geupeusaneut ngon la'en-la'en, ltheueh nyan geukheun bak ureueng nyan ngon narit nyoë: 'Pakon hana neupeugah sapeue bak lon bhah ureueng agam nyan keudroe? Bandum nyang ka neupeugah nyan kon jih.'

4) Adak pih ureuëng la'én, hana guna takalon awaknyan; peubiyuë mantong awaknyan keudroë. Tieb-tieb ureuëng akan geutanyong keu droëjih maséng-maséng. Kalön droëteuh, peubida droëteuh ngön ureuëng la'én, hukôm droëteuh keudroë hana peubandéng droëteuh ngön ureuëng la'én. Atawa, meunyoë droëneuh keubiet-keubiet keuneuk peubandéng droëneuh ngön soë mantong, bandéngkeuh droëneuh ngön ureuëng-ureuëng suci. Gobnyan nakeuh hukôm Kristen nyang udép, atawa conto udép ureuëng-ureuëng nyang teungoh geupeuseulamat. Meunyoë droëneuh hukôm droëteuh meunurôt gobnyan, droëneuh hana salah.

c) '**Kamoe hana that brok**:' lagèe jih kamoe hana meulaku ceuh, dan ureuëng la'én hana jipeugah kamoe ureuëng brok; awaknyan hana jipeujioh rasa hormat dan peurhatian keu kamoe — dan leubèh nibak nyan, awaknyan kon ureuëng biasa, tapi ureuëng-ureuëng peunténg." Alangkah teubai tirai seupôt nyang jipeuseubab lé buta nyan, buta nyang teuka dari laku di luwa dan hubôngan luwa! Peujeulaih lom beu leubeh trang bak droe neuh bahwa nyang di luwa hana meuhareuga meunyo hana nyang di dalam. Adab nyang göt di luwa nyan lagèe ôn kayèe; sifeuet nyang göt di dalam nyan keuh boh jih. Bak ara nyan meujanji boh ngon ôn jih, teuma Juru Seulamat, watee geukalon hana boh, geukutök bak nyan. Meunan cit, bak pandangan Gobnyan, nakeuh soe mantong nyang leumah hana salah di luwa tapi kureueng haté nyang jroh ngon teumakot keu Allah. '*Hai aneukku, bri keu Lôn haté gata*,' kheun Tuhan meulalu ureueng Bijaksana (Amsal 23:26). Nibak haté teubiet banmandum nyang jroh ngon banmandum nyang jeuët. Saban lagèe haté gata, meunan kheueh gata di hadapan Tuhan. Meunyoë haté gata sombong, bah pih gata deuh rendah haté di luwa, Tuhan geukalon gata nyan sombong. Meunan cit deungon mandum hai la'én. Dan peuniléan ureueng la'én nyan nakeuh pujoe-pujo nyang meunipu. Ureueng

la'én hana geuturi geutanyoe beutôi-beutôi, tapi geupeulaku geutanyoe deungon gèt, mungkén kareuna geupike geutanyoe nyan gèt, atawa kareuna meunan ka patôt geupeubuet. Kon lagée nyan keuh, ureuëng-ureuëng di seulingka geutanyoe nyang geukalôn buet jeuheut bak geutanyoe hana geupeugah bak geutanyoe kareuna alasan droe geuh? Kon na cit keujadian ureuëng la'én, watee geukalôn buet jeuheut bak ureuëng la'én, malah geupujoe ureuëng nyan dan ngon nyan ka geupeubangkit seumangat hana padôli bak pubuet buet jeuheut; dan pengikôt jih nyang hana waspada ka jitamong leubèh dalam dan leubèh dalam u dalam keujahatan ngon keusalehan deungon hana piyôh; sabab meunyo sidroe ureueng jikalon ureueng la'én seunang ngon buet droe jih, jih nyan teutap lam keujahatan deungon rasa puas droe. Geutanyoe pih bék sampoe teujatôh lam hai nyang lagée nyan, meunyo geutanyoe keuneuk deungo deungon that teliti keu peuniléan nyang jibri lé ureueng la'én keu geutanyoe!

d) "Tapi meunyo na buet jeuheut bak **lôn—peu** keuh **lôn sidroe** mantong nyang lagée nyoe? Si polan nyan saban cit, meunan cit si polan nyan, dan ureueng nyan di sinan pih. Ka teuntée le that ureueng la'én nyang jeuheut, leubeh parah nibak lôn..." Geutanyoe tapeusom droe dari keubanyakan desya di seulingka geutanyoe. Sadari kheueh, bahwa keubanyakan ureueng meudesya hana jiubah hukôm keubeunaan dan hana jipeureungang soe mantong dari tanggông jaweueb. Allah hana geupandang bak jumeulah. Bah pih mandum ureuëng ka meudesya, Gobnyan akan geuhukôm awaknyan mandum. Padum na ramé ureuëng nyang lahé sigohlom Bah, tapi mandum binasa keucuali lapan droe; dan bak Sodom ngon Gomora, limong boh banda hancô geutot lé apui dari langèt, dan hana meusidroe pih nyang seulamat keucuali Lot ngon aneuk-aneuk inong gobnyan. Meunan cit, azab di neuraka hana jeuet leubèh meukureueng brat sabab ramée ureueng nyang teungoh geuazab di sinan; malah, peu keuh penderitaan tiep-tiep ureueng nyan hana jeuet leubèh brat lé keuhadiran awaknyan mandum? Ngon alasan-alasan lagée nyan, beusigra tapeuhilang seupôt pikeran nyang picah, nyang peuteutap droe teuh lam keuadaan buta dan nyang peugah droe teuh hana jeuet takalon droe lagée sibeuna jih. Peuteuntée tujuan latihan droe nyang phon nyoe nakeuh tugas keu peuteuka rasa ragu ateuh droe teuh dan peujeuet droe teuh goyang keu keamanan keuadaan teuh. Gata akan sampoe bak nyan secara alami watee, sidroe-droe, gata mulai peugadoh tiang-tiang nyang jeuet keu dasa buta geutanyoe nyang salah; watee, bacut-bacut, gata mulai peuhanco harapan-harapan suwong lam droe gata ngon bak peu mantong atra gata keudroe; watee, bacut-bacut, gata mulai peureuloh *rekaan-rekaan alasan keu desya*, (Mazmur 140:4) nyan nakeuh, keucenderungan keu sabe ngon lam mandum hai peubeuna droe. Peuyakin droe bahwa keukristenan gata hana meuhareuga meunyo gata jeuheut; bahwa peu nyang gata anggap samporeuna nyan leubeh jipeusalah gata daripada jipeubeuna gata; bahwa keubeunaan gata nyang deuh bak luwa nyan nakeuh pura-pura nyang beunci keu Allah, seudangkan haté gata teutap beukah; bahwa pujian ureueng laen meunan cit deungon meuseuraya lam keujahatan hana ek jipeuseulamat gata nibak hukoman ngon murka Allah. Meunyoëk-meunyoëk, droëneuh akan teupisah lam pikeran droëneuh dan teudong sidroë—sidroë di hadapan pandangan akai ngon nurani droëneuh, nyang akan jipeuteubiët su nyang kreuëh geulawan droëneuh, terutamöng lheuëh droëneuh neubandéng droëneuh ngon peu nyang seuharôihjih na bak droëneuh lam Almaseh dan neuteumèë bahwa droëneuh ka jioh that teujioh nibak cita-cita droëneuh. Akibatjih, meunyo nurani droëneuh hana jipeungeut droëneuh, droëneuh teuntée akan teumakôt keu droe teuh. Lagee ka putôh hubungan ngon mandum ureueng dan ka gadoh mandum dukôngan, droëneuh akan teuka rasa putôh asa ngon teumakôt keu droe teuh. Lam sigala cara, droëneuh harôh neuba buet nyoe ateuh keubutoian droëneuh sampoe trok bak teupat bak titek nyoe. Teubangkit lom perasaan nyoe sabe jeuet keu awai dari ploe dari desya, saban lagee lam prang, barisan musôh nyang ka goyang nyan nakeuh tanda awaknyan ka rap talô.

1. Meunyo ka teuka bacut mantong rasa meudosa ngon bahaya meunyo teutap lam desya nyan, neupeurunoe droe leubeh dalam lom, ngon seumangat nyang leubeh kreuëh, peukena bak droe neuh padum-padum boh gambaran nyang teumakot ngon peuteuingat; geugoyang ngon peuleumbot **haté** neuh nyang **kreueh** nyan ngon gambaran nyan, saban lagee palu nyang brat jipeuleumbot batée nyang kreuëh.

(a) Ingat keu kefanaan droe. Peugah bak droe: 'Aduh, **maté** ka to.' Sidroe-droe ureueng ka meuninggai di seulingka droe; watee droe ka rap teuka. Bék tunda watee maté droe, peuyakin droe bahwa Malaikat Mawôt ka geukirém, teungoh lam perjalanan, dan ka makin to. Atawa bayangke droe teuh lagée sidroe ureueng nyang na saboh peudeueng teugantung di ateuh ulèe jih, siab keu jipoh jih. Lheueh nyan, bayangke deungon nyata peu nyang akan teujadi ateuh droe teuh bak watée maté ngon lheueh maté. *Hukôm ka teungoh geupreh di pintô geureubang*. Rahsia-rahsia droe teuh akan teubuka di hadapan Malaikat-malaikat ngon banmandum ureueng suci. Di sinan, di hadapan mata banmandum ureueng, droe teuh akan dong sidroe deungon buet-buet droe teuh. Deungon buet-buet nyan, droe teuh akan geuhukôm atawa geupeubeuna. Peu nyan **syuruga**, dan peu nyan

neuraka? Di syuruga na keubahgiaan nyang hana ék teukira; di neuraka na seksaan nyang hana peunyeulamat dan hana putôh-putôh; di ateuh jih na cap penolakan nyang pasti nibak Allah. Teurimong mandum nyoe lam haté dan paksa droe keu tapiké sabe-sabe sampoe gata peunoh ngon **rasa teumakot** dan **ngeri**.

b) Lheueh nyan, meuhadap laju bak Allah dan peutamong droe, nyang ka kuto ngon beuban le desya, di hadapan Gobnyan—Gobnyan nyang na di sigala pat, nyang Maha Geuturi, Maha Geumaséh, ngon sabé sabé geusaba! Peuë mantong gata peusalah haté Po teu Allah deungon rupa gata nyang jeuheuet dan meudesya? Peuë mantong gata peulheueh droë deungon hana meusyukur bak Gobnyan nyang ka geupeuleumah rahmat Gobnyan keu gata bak tiep-tiep cara? Peuë mantong gata töt geulinyueng ateuëh su Bapak, nyang geutawök gata deungon rahmat? Peuë mantong gata peupaléng muka nibak jaroe nyang teuhah keu geuteurimong gata? Beu neucok hana sepadan nyoe lam haté dan beu sigra neupeubangkit dan neupeukong lam droë gata **rasa gaséh sayang ngon seudéh keu Allah**.

c) Ingat kheueh, leubèh nibak nyan, bahwa gata nakeuh sidroe ureueng Kristen, nyang ka diteubôih lé Darah Almaseh, ka geurasah lam ië baptisan, ka neuteurimong Roh Kudus, neupajôh Meja Peujamée Tuhan dan geupeukong lé Tubôh ngon Darah Gobnyan. Dan mandum nyoe ka gata injak-injak keu meuseubab desya, nyang teungoh jipeuhanco gata! Neubeu'ôt lam pikeran droeneueh u Golgota dan neusadar kheueh padum meuhareuga desya-desya droeneueh... Peu mantong neupeuradèk ulée Tuhan ngon durô desya droeneueh? Peu mantong neupaku Gobnyan bak kayèe saléb, neulubang lambông Gobnyan dan neupeuhina Gobnyan nyang sabé sabé geutheun sakét? Atawa peuë hana gata teupeuë bahwa, deungon meudesya, gata rôh lam penderitaan Juru Seulamat dan ngon nyan gata akan meuteumeung naséb nyang saban lagèe ureuëng-ureuëng nyang siksa Gobnyan; teuma meunyo gata tolak desya dan meutobat, gata akan meuteumeung kuasa nibak maut Gobnyan? Piléh salah saboh nibak dua hai nyoe: peuëkeuh keuneuk paléh Gobnyan ateuëh kayèe saléb dan binasa siumu masa, atawa keuneuk geusaléb meusajan Gobnyan dan waréh udép keukai ngon Gobnyan.

d) Piker lom peue deuh desya nyan, nyang that gata mat bak jih. Nyan nakeuh buet jeuheut, nyang paleng bahaya nibak mandum buet jeuheut; jih jipeujioh geutanyoe nibak Tuhan, jipeurusak jiwa ngon tuboh, jipeutamong geutanyoe lam azab nurani, jipeuleumah geutanyoe bak hukoman Tuhan lam udep, watee maté, ngon lheueh maté, ngon jipeutamong geutanyoe lam neuraka, jitop pintô syuruga keu geutanyoe siumu masa. Alangkah jeuheuet jih nyang tapeusayang nyan! Teurimong lam haté mandum keujahatan nyang teuka dari desya, dan meuseuha **keu banci dan meupaleng dari nyan**.

(d) Keuneulheueh, kalon desya nyan dari suduet pandang syaitan, nyang phon-phon jipeuphon ngon jipeuluwah desya nyan, dan pike keu soe nyang gata keureuja brat ngon desya nyan. Allah ka geupeubuet dan sabe geupeubuet banmandum keu gata, tapi gata hana tateumeung peuseunang Gobnyan; syaitan hana sapeue jipeubuet keu gata dan cit jipeuderita gata ngon desya, tapi gata ngon seunang haté dan hana leumoh gata keureuja brat keu jih. Gata meurakan ngon jih meulalu desya, padahai jih jiseumapah keujahatan ateuh gata meulalu desya nyan. Jih jipeungeut gata u dalam desya ngon janji keuseunangan jih; teuma jih jipeuseksa dan jipeudeurita ureueng-ureueng nyang ka rhët lam desya. Disinoe jih jipeugah bahwa desya nyan hana meuh'e, teuma singoh jih akan jipeuguna nyan seubagoe bukti ateuh geutanyoe, seubagoe tuduhan nyang brat. Jih meugeutar ngon seunang até nyang jeuheuet meunyo na ureueng teusangkot lam peungeut dusa dan teutap disinan. Peutimang mandum nyan dan peubangkit lam droe gata rasa banci keu musôh manusia nyan ngon buet-buet jih.

Meunyo gata peulop u dalam haté gata, saboh-saboh lheueh nyang la'én, peurasaan nyang jipeuhancô ngon jipeunyeum — jinoe teumakôt ngon ngeri, jinoe seudéh ngon meubelas, jinoe beunci ngon banci — haté nyan akan meutamah seu'uëm ngon udép, dan meusigoe ngon nyan, keuheundak gata nyang leumah akan mulai meugrak ngon teugang. Saban lagèe arôh listrék jibri teugangan ngon seumangat keu tubôh, atawa lagèe udara beungoh nyang gléh ngon seujôk jibri rasa seugar ngon teunaga, meunan cit deungon perasaan-perasaan nyan, nyang jipeunoh jiwa, akan jipeubeudoh teunaga nyang teusoem dan jipeuhu lom keuheundak ngon keusiapan keu meubuet mangat jeuet teupeulheuh droe dari keuadaan nyang bahaya. Nyan keuh geujolak phôn keupeuduli aktif keu keuseulamatan droe. Jadi, phon dari sa'at nyoe, beu neupeubuet ngon tekad nyang leubeh kong lom.

2) Peujioh **udeb seunyi** nyang lalée. Keuheundak droeneuh keu pubuet nyang jroh ka leumoh sabab ka trep that lam desya—jinoe peusapat pikeran-pikeran nyang biasa jih peubangkit seumangat: bak blah nyang jroh, bayang keuseulamatan, keumuliaan, keu umum, keumudahan bak tapeubuet ngon gadoh rintangan, keubahgiaan nyang ka siap, dan nyang paleng utama—keupastian; teuma, bak blah desya, na mandum hai nyang meulawan ngon nyan; peujeulaih hai nyoe bak droe teuh ngon panyang-panyang dan ngon sunggôh-sunggôh haté, sampoe

teuhah droe teuh dan tapeu-ék droe teuh u dalam keuadaan waspada nyang meuteunaga, siab keu tapeuphôn buet nyan sigra. Peugah bak jiwa teuh:

a) Sabab jih, nyan na dua hai: meunyoe kon gata binasa keu siumu masa meunyoe gata teutap lagèe jinoo, atawa, meunyoe gata hana meuh'eut nyan, maka meutobat kheueh dan tawoe bak Tuhan ngon peurintah-peurintah Gobnyan. Pakon teutunda? Maken trep gata preh, maken brat keuh akébatjih. Beu waspada kheueh, sabab maut ka di pintô.

b) Peu keuh nyan brat that? Cuba laju; cuba meuseuha. Tuhan nyan na toe, dan banmandum bantuan dari Gobnyan ka siap keu gata.

c) Dan kiban rayeuk beureukat nyan! Gata akan peulheuh droe nibak beuban ngon ikatan nyoe, dan tamong lam keubebasan aneuk-aneuk Allah.

d) Pakon gata siksa droe, lagèe musôh? Hana teunang gata, beungoh ngon malam. Ban sigom na bingung ngon cemas. Cuba ubah bacut mantong lam droe gata, dan mandum nyoe akan gadoh; gata akan takalon seunang udep.

e) Kalon, mandum ureuëng ka geujak bak Tuhan... sidroe ka geuwoë, la'én sidroe, ngon nyang keulhèë. Pakon gata mantong teudong disinan? Jak laju! Peuëkeuh gata leubèh brok nibak awaknyan?

f) Banmandum nyang na di seulingka gata nyan udép dan banmandum nyan geuhôi gata u dalam udép. Tuhan nyan kon Tuhan ureuëng maté, teuma Tuhan ureuëng nyang udép. Meugabông kheueh ngon ureuëng-ureuëng nyang udép lam udép Gobnyan. Jak, jép kheueh ië dari mata ië udép.

Sifeuet keumahé ureuëng nyang leumah nyan sabe teugugôh watee sidroe ureuëng jipeuduek droe jih antara duwa hai nyang meubida that — keu binasa atawa keu jiubah udép jih. Insting keu peuseulamat droe laju jidorong jih keu jipeubuet sapeue. Lheueh nyan, peunyata kiban rayek beureukat nyang jeuet ta harok ngon ta ubah udép u arah nyang leubeh gèt, kiban mudah cara jih, dan kiban gata sanggôp dan geutawôk keu nyan, dan na mandum cara bak jaroe gata; pakriban mandum nyang jroh, di bumoe ngon di syeuruga, akan galak até, akan meusapat ngon gata, akan jipeukab gata, dan keubahagiaan akan meualé lam udép meusapat ngon mandum ureuëng nyang udép lam Isa Almasih Tuhan geutanyoe—peuleumah mandum nyan, dan keumauan gata nyang leumoh nyan akan hudép teuma, dan tuleuëng pha gata nyang leumoh nyan akan teuga teuma.

Deungon cara meukeureuja ateuh droe lagee nyan, gata akan seumaken tapeujioh keubodohan, keubekuan, ngon keulalèan gata. Teutapi meukeureuja kheueh, dan meukeureuja beu hana henti. Na ke licék lam jiwa meudesya, nyang deungon meubagoe cara jipeuplueng droe nibak buet nyang geupeureulee keu keuseulamatan. Jak, mat kheueh nyan dan ba kheueh; jih hana jilawan — jih cit hana jitem meukeureuja keudroe. Lam droe gata, hana soe la'én jeuet keu tuan seula'én gata keudroe. Tamong kheueh u dalam droe gata dan peuhancô, poh, dan peuteugah akai droe gata keudroe; peusidang kheueh urusan droe gata di hadapan Allah; peuyakin dan peupaseuti droe gata keudroe. Nyan keuh sababjih, lam buet peubetôi droe, meupiké ngon droe keudroe nyan, jeuet takheun, nakeuh saboh-saboh jih pintô u arah nyan. Meunyoe droeneueh hana meupiké ngon droe keudroe dan hana neupiké peu nyang harôh geupeubuet, soe teuk nyang peubuet nyan keu droeneueh? Nyan keuh sababjih geupeugah bak droeneueh: 'Neupiké hai nyoe, neubayang hai nyan, neuseulidek hai nyoe ngon hai nyan.'

Nibak nyan jeuet takira betapa rayek ne'mat keu sidroe ureueng meudesya meunyo keurusakan jih goh lom meuhase jipeulon abéh cahaya peungeutahuan keubeunaran lam droe jih. Bah pih akhlak jih ka brok, bah pih perasaan jih hana suci; tapi meunyo mantong na konsep-konsep nyang beutôi lam jiwa jih, mantong na sapeue nyang jeuet jimat keu ureueng nyang ka jipeuphôn meupike keu keuseulamatan. Teuma meunyo mandum nyan ka gadoh, wateë akai pih ka jeuet keu rusak—kon nyan jitamong lam syak wasangka, ka gadoh keuyakinan, atawa jiteurimong ajaran nyang sesat mandum—bak wateë nyan hana lé sapeue nyang jeuet jipeubuet lé sidroe ureueng keu droe jih; bak wateë nyan ureueng nyan harôh jiakuï bahwa hana lé keujujôran bak droe jih dari ulèe sampoe u gaki. Teuma, bacut that ureueng nyang trok bak keuadaan lagèe nyan. Dan ureuëng-ureuëng nyang sampoe u sinan, meunyo na keumungkinan gobnyan meutobat, nyan geupeutobat lé buët-buët rahmat Po teu Allah nyang luwa biasa dan nyang that meuhireuen. Teuma, leubèh le ureuëng meudesya hana gadoh iman awaknyan, atawa, lagèe narit Rasul, 'ajaràn nyang sihat', teuma awaknyan cit ka jeuet keu brok budi. Keu ureuëng lagèe nyan, ka cukôp keu tapeudép keulayi konsep-konsep nyang ka luntô saweuëb hana jipeuduli, ngon tapeukong keyakinan awaknyan nyang ka leumoh—nyang teuka dari hana jipeurati ngon hana padôli keu banmandum hai nyang jroh. Duek dan neupeuriksa keudroe droe peue nyang patot neupateh, pakri cara udép, ngon peue nyang jeuet keu

harapan, meunurot Rukun Iman ngon peurintah-peurintah Tuhan. Meunyo neukira nyan payah, neubuka katekesisme; meunyo hana sanggop neupubuet nyan pih, neumeututoe ngon sidroe ureueng—dan nyang paleng peunteng ngon bapak rohani droe neuh. Meunyo ka lheueh neupubuet nyan, keubeunaran nyang meugah nyan akan teuka ngon meunang lam droe neuh—dan akan jipeuphôn, ngon kuasa, jipeuteubiet keusaleueh nibak buet, sifeuet, ngon perasaan nyang ka jikuasa droe neuh. Oh lheueh nyan akan mudah keu akai neuh keu jipeuleumah keubutoian droe neuh, jipeuhanco keukakuan neuh, dan jipeuhilang keulalaian neuh.

Meunyo le that bhah nyang harôh tapiké lam droe, bék tapiké nyan buet ureueng carông mantong. Soe mantong jeuet meurenung keu keuseulamatan droe, sampoe an aneuk miet. Nyan kon saban lagèe cara meupiké ureueng carông. Tieb-tieb keubeunaran nyang teuingat langsung jipeuteuka inspirasi keu peubuet peue nyang jipeureulèe. Gata cuma peureulèe na keutekunan ngon peudép keulayi hasrat nyang ikhlas keu keubajikan droe, deungon siab keu seutôt bimbéngan keubeunaran. (Bah pih meunan, hana salah meunyoe na buku-buku bhah keuseulamatan jiwa bak sampéng, nyang lam nyan banmandum hai nyang harôh geupiké lam droe geupeugah deungon jeulah ngon meukuwasa. Lam hai nyoe, artikel-artikel lam tulésan Santo Tikhon keuhai desya, keuhai buta rohani, keuhai peuampôn keu ureueng nyang hana meunyeusai, ngon surat-surat monastik gobnyan nyan that meuhareuga. Sibagoë bantu keu meurenung droe nyoe, saboh kumpulan tulésan Bapak-Bapak Kudus teungoh geupeuteubiët ngon judul: 'Beudoh, hai ureueng teungeut...').

Teuma, lam sigala hai, ureueng musti geupeulaku muhasabah droë deungon cara nyang seusuai deungon tujuan—yakni keu geupeungarôh jiwa ngon geupeugrak jih keu geupeubuët buët. Keu tujuan nyan:

a) Watée neumeurenung, bék neupeugot spekulasi akai ngon cara neupeuteubiët meubagoe su'euë, tapi, 'oh ka lheueh neupeujeulaih bhah nyan keu droe neuh, neucok lam haté dari sago nyang neukira paléng jeuet keu harôh, dan neupiké nyan ngon cara nyan.

b) Bék sigra that neulumpat dari saboh pikeran u pikeran la'én—nyan leubèh mudah peukacau pikeran daripada peusapat jih, dan hana meubri peungarôh keu jiwa. Meunan cit lagèe mata uroe, hana jeuet jipeusu'um meusaboh pih makhlôk di bumoe meunyo jiliwat di ateueh jih lam si keujap mata. Bah keuh rasa seumapah jeuet keu ukôran pikeran droeneueh bak beurangkaho subjek. Peuék tiep-tiep pikeran u tingkat perasaan, dan bék tapeulheueh sampoe ka jitamong u dalam haté.

c) Meunyo jeuet, bék tinggai saboh pikeran nyan teulanjang, lam beuntuk rasional mantong, meunan keuh geukheun, tapi boh keu pikeran nyan gambaran, lheueh nyan ba gambaran nyan lam pikéran droe teuh sibagoe peunggerak nyang hana putôh. Leubeh get, meunyo mungken, tapeusapat padum-padum boh gambaran nyang meukesan lam saboh gambaran. Meunan cit, Santo Tikhon, keu geupeukong lam pikeran ureueng meudesya bahaya keuadaan jih, geupeugah lagee nyoe: "Di ateueh gata na peudeueng keuadalan; di yup gata na neuraka, nyang ka siab keu jitelan gata; di keue gata na maté; di likot gata na le that desya; di uneun ngon di wie gata na kawan musôh nyang jeuheuet: peu keuh gata bit-bit jeuet teutap santai?" Saboh gamba leubeh mudah taingat ngon ta peuteun lam pikéran; jih na peungarôh nyang leubeh teuga ngon leubeh kuwat.

d) Piléh narit-narit nyang paneuk tapi meukuasa nyang pah keu keuadaan droeneuh, lheueh nyan peugah lom keu droe teuh leubèh krap, meunan lam pikéran meunan cit ngon su nyang teuga. Contohjih: *'Leumo jiteupeue ureueng po jih, ngon bagoe jiteupeue palanggang po jih'* (Yesaya 1:3), tapi pakri ngon gata? *Atawa peu gata hana padôli keu kaya rahmat, leumbôt, ngon saba Po Teuh Allah? Teuma, sabab kreueh ulèe gata ngon haté gata nyang hana meutobat, gata teungoh neusimpan beungèh ateueh droe gata keudroe bak uroe beungèh ngon watee geupeunyata hukôman nyang adé nibak Allah* (Roma 2:5–6). *Sabab nyan, beu waspada kheueh, sabab gata hana neuteupeue bak jam nyang toh Tuhan gata teuka* (Matius 24:42). *Di sinan keuh jirat lôn; di sinan keuh maté lôn jipreh. Pat jeuet lôn jak dari Roh Droeneueh, dan pat jeuet lôn ploe dari hadapan Droeneueh?* (Mazmur 138:7). *Dosa, meunyo ka rayek, jipeuhasé maté* (Yakobus 1:15). *Musôh gata, iblih, jimeulingka-lingka lagèe singa nyang meungung* (1 Petrus 5:8). *'Peugah keu cara gata meungurusi'* (Lukas 16:2). *'Soe nyang le geubri, le cit nyang geulakèe'* (Lukas 12:48). *'Teuma hamba nyang jiteupeue keuheundak tuhan jih, teuma hana siab dan hana jipeubuet keuheundak nyan, jih nyan teuma geupoh ngon le poh'* (Lukas 12:47). *Ingat kheueh pat ka rhèt gata* (Wahyu 2:5), ' ' dan la'én-la'én. Peusapat dan peukingat narit-narit nyan lam ingatan, dan peusampoe lam haté gata. Mungkén salah saboh nibak nyan jeuet keu aneuk panah apui nyang jiteumpôh dan jipeuhu gata.

Bék teuma, neupusat bak saboh pikeran mantong, tapi ubah-ubah ngon du'a. Sabab jinoe tanyoe tapeubuet saban lagèe nyang tapeubuet yôh masa nyan, watee tanyoe meuh'eut tacabut saboh bak kayèe nyang ka meuratôh lam tanoh. Tanyoe tajak bak bak kayèe nyan dan taguncang jih, teungoh tanyoe paksa pikeran tanyoe keudroe, keu peuyakin droe, keu peukong keyakinan droe. Tanyoe geugoyang bak kayèe nyan, tapi hana ék tarék—akarjih

ka that lhôk meukarat lam tanoh. Ngon sabab nyan, tanyoe hana teunaga, meunan cit hana teunaga keu tapotong akar-akar nyan. Jadi, mita tulông!

a) Meunyo, bak watée teungoh meupiké, na saboh perasaan nyang teuka u haté gata atawa rasa leumbôt teuharô lam droe gata — beudoh dan meudo'a. Meudo'a kheueh mangat Allah geupeusuci usaha gata ateueh haté gata nyang ka kreueh, mangat Gobnyan geubri keu ladôm pikeran gata kuwasa keu geupeurusak ngon geupeudong lom, atawa mangat Gobnyan Keudroe geuteuka geupeuleumiek, geupeubangkit, ngon geutob haté nyan.

b) Lam do'a nyoe, meudo'a laju ngon narit droe teuh; peugah laju peu nyang na lam haté, dan peuleumah hajat nyang paléng dalam ngon peunoh keyakinan, ngon geungui narit nyang sederhana, lagée aneuk miet, dan paneuk—atawa leubèh gèt lom, hana geungui narit sagai—deungon cara nyan meugantung bak Allah ngon peunoh haté lam meulakée bak Gobnyan.

c) Bèk that tapiké, bèk tapeusaneut do'a. Jak bak Gobnyan deungon sederhana, deungon saboh keupeureulèe mantong, lagée ureueng sakét bak dokto, lagée ureueng lam kurôngkan bak ureueng nyang peubibeuréh, lagée ureueng lumpôh bak ureueng nyang peupuléh, deungon peungkuan nyang jujô keu leumoh droe ngon hana sanggôp taloë droe, dan deungon taserah droe bak buet Po Teu Allah nyang Maha Kuasa.

d) Sujud, tundôk—meupadum-padum go—dan poh dada droe. Dan bék piyôh meudo'a seugolom do'a nyan ka leumah. Meunyo do'a ka leumah, gisa keu meditasi, dan dari sinan gisa lom keu meudo'a.

e) Dan keu do'a, lagée cit keu meditasi, peusiap do'a-do'a paneuk keu Allah dan peugah beu kréh-kréh: *'Neuampôn kheueh makhlôk Droeneueh, ya Tuhan!'* — *'Ya Allah, neubeu-ampôn kheueh lôn nyang meudesya nyoe!'* — *'Ya Tuhan, neuseulamat kheueh lôn!'* *'Ya Tuhan, neubri kheueh lôn meuhasé!'* Ingat keu kidông-kidông geurêja nyang meuhawa dan meunyanyoe nyan: *'Kalon, linto barô ka teuka...'* *'Meunyo lôn pike le that buet jeuhet nyang ka lôn pubuet, lôn nyoe ureueng meudesya, meugeutar lôn bak Uroe Penghakiman nyang meutakôt nyan. Roh lôn, roh lôn, beudoh, pakon gata teungeut?'* — dan la'én-la'én lagée nyan...

Ngon meunan, meukeureuja deungon cara nyoe, teupok hana piyôh bak pinto rahmat Po Teuh Allah.

Peue nyang tanyoe mita rot useuha nyoe? Nyan keuh rahmat Allah nyang meugeurak haté. Rahmat Allah nyan biyasa jih geupiléh cara-cara teuntée keu geupeulaku ateueh geutanyoe, lagée nyang na teutuléh lam gambaran bhah buet rahmat nyang luwa biasa. Sabab nyan, peuguna cara-cara nyan keu droe teuh dan jak di yup lindôngkan ngon peungarôh jih. Mungkén hana saboh sinar rahmat jiteuka cit ateueh droe teuh, saban lagée nyang ka jiteuka ateueh ureueng meudesya la'én lagée droe teuh?

a) Rahmat Allah ka geupiléh geurija-geurija Allah ngon atôran ibadah seubagoe cara keureuja-Neuh. Jak u geurija keudroe, dan tahan laju lam upacara suci nyan deungon saba, khusus, ngon hormat. Pemandangan geurija deungon arsitektur jih, atôran ibadah, ngon meunanyi seureuta meubeuet—banmandum nyan jeuet na peungarôh. Dan hana hireuen meunyo, lheueh tamong u geurija deungon haté nyang hana padôli, gata jeuet teubiet dari sinan deungon ka na seumangat keuseulamatan.

b) Rahmat geupeubuet rot Firman Allah. Cuba cok keudroe dan baca. Mungken gata akan meurumpok saboh ayat nyang teupoh ate gata, saban lagee ayat nyang jiteumeung le Augustine watee gobnyan geupeuhah Kitab Injil.

c) Até ureuëng meudesya la'én jeuët leumbôt meulalu peugah haba ngon ureuëng-ureuëng saleh. Jak meututô keudroë. Tutô-tutô saboh-saboh—peuë hana saboh nyang jitamong u dalam droëneuh sampoë jipeupisah roh ngön jiwa, **jipeunilé pikéran ngön niët haté?** Mungkén saboh tutô nyang udép, nyang jipeuhangat lé gaséh sayang, akan jitamong u dalam that haté droëneuh ngön jipeuguncang kubu-kubu desya nyang ka meuratôh di sinan.

d) Do'a ureuëng gasien nyan meukuasa. Jak keuh neupeuleubèh sedekah droëneuh; sampôh ië mata ureuëng nyang meudeurita; dan, meunyo jeuët, tulông kheueh ureuëng nyang ka binasa. Su meulakée do'a sidroë ureuëng meulakée nyan trok u langèt dan jiliwat langèt di ateueh langèt. Peuë kön jeuët jikirém Malaikat Peunjaga keu droëneuh, saban lagée nyang jipeubuët keu Kornelius si-seratusan?

Seu'irieng gata pubuet buet-buet nyan ngon nyang la'en nyang saban, gata akan meurumpok ngon bejana-bejana ngon ureueng-ureueng nyang ba rahmat. Mungken ie embun nyang peuhidop nyan akan jiteuka ateuh gata dari pat mantong dan jipeuudep keulayi tunas-tunas hudép rohani nyang ka beku lam droe gata.

Jadi, jinoe meunyo ka teuka lam pikéran gata hasrat keu peugöt udep ngon sifeut gata—ngon ka gata tinggai keubiasaan meutunda-tunda, peutundôk ngon peuringan tubôh gata deungon buet fisik; peusiblah pikéran ngon gangguan gata deungon cara gata piyôh siat nibak buet-buet nyang biasa gata pubuet ngon mita teumpat

sunyi; lleueh nyan, watee ka gata peusat pikéran u dalam droe gata, useuha, meulalu meubagoe pikeran nyang peuseulamat, keu peuhilang buta, kaku, ngon lalè deungon cara meuhujah ngon droe teuh atawa meututô ngon jiwa teuh, sambinoe gantoe-gantoe ngon du'a ngon peutamong droe lam peungarôh keuadaan nyang ka geupilé lé Rahmat Ilahi seubagoe cara geupeungarôh ateuh jiwa-jiwa ureueng meudesya.

Beu meukeureuja, beu meujuang, beu mita—maka gata teuma meuteumée; teugon—maka teuma geupeuhah keu gata. Bék sampoë gata leulah atawa putôh asa. Teuma, deungon mandum nyan, beu gata ingat bahwa mandum usaha nyan nakeuh cit usaha geutanyoe keu tarék rahmat, kon nyan keuh hai nyang teungoh geutanyoe mita. Nyang paléng peunténg hana—yakni geurakan nyang peunoh rahmat. Ka nyata that, peu mantong peu nyang tapeubuet, meunyo tapiké, meudo'a, atawa la'én-la'én, nyan lagée tapeusok sapeue nyang aséng u dalam haté geutanyoe, dari luwa. Kadang-kadang teujadi, meunurôt kreueh usaha geutanyoe, saboh peungarôh nibak usaha nyan jeuet jitamong u dalam haté, tapi lleueh nyan jipeuteubiet lom dari sinan, saweueb haté nyan kreueh ngon hana biasa deungon hai lagée nyan, saban lagée saboh kayée nyang jipeulob teudong lam ië, jipeuteubiet lom dari dalam ië nyan. Langsong lleueh nyan, rasa leupie ngon brat jigisa lom u jiwa—nyan nakeuh tanda nyang jeulah bahwa hana meuteumeung peungarôh nyang peunoh deungon rahmat di sinan, tapi cit buet ngon useuha geutanyoe keudroe. Sabab nyan, bek puas ngon buet-buet nyan mantong, meunan cit bek meugantung bak nyan lagée nyan keuh hai nyang patôt tajeuet. Nyan nakeuh saboh peungeungeut nyang bahaya! Saban cit bahaya meunyo tapiké bahwa buet-buet nyan nakeuh saboh keubajikan nyang wajéb geubri rahmat lé Allah. Sagai kon! Nyan nakeuh si'at persiapan keu teurimong jih; hadiah nyan keudroe jih meugantung mandum bak keuheundak ureueng nyang bri. Ngon sabab nyan, sira geungui mandum cara nyang ka geupeugah di ateuh deungon sunggôh-sunggôh, ureueng nyang mita nyan harôh teutap maju, geupreh kunjongan Po Teuh Allah, nyang hana teuka meunurot keuheundak geutanyoe, dan hana soe nyang teupeue dari pat teuka.

Cit watee rahmat nyang peuseumangat nyoe teuka, barô keuh buet batin nyang seubeutôijih keu peu-ubah udép ngon sifeuet sidroe ureueng akan meuphôn. Meunyo hana nyan, keujayaan hana jeuet ta harapkan—nyang na cit usaha nyang gagal mantong. Santo Agustinus jeuet keu saksi ateuh hai nyoe: gobnyan ka meujuang ngon droe gobnyan ka trep that, tapi barô meunang ateuh droe gobnyan watee rahmat teuka bak gobnyan. Beu keureuja sambi ta preh, deungon harapan nyang teuga. Nyan teuma teuka—dan jipeubeutôi mandum hai.

Soal nyang لازم teuka lleueh nyan nakeuh: peu keuh, meunan, geurak rahmat nyan? U dalam keuadaan lagée peu keuh nyang jiba ureueng meudesya? Dan pakriban bida keuadaan nyan nibak keuadaan la'én nyang saban? Geutanyoe harôh tateupeue ciri-ciri khas geurak nyoe mangat bék sampoe sia-sia, dan bék salah anggap saboh keuadaan alami la'én seubagoe geurak nyan. Keuadaan jiwa nyang geugugôh lé rahmat geupeunyata meulalu kontrasjih deungon keuadaan jiwa nyang teupeungeut lé desya:

Dosa jipeupisah Allah ngön manusia. Sidroe ureuëng, nyang jipaléng dari Allah u arah dosa, hana jiteurasa keugantongan jih bak Allah; jih udép lagée-lagée jih nyan kön milék Allah dan Allah kön milék jih, lagée sidroe namiet nyang lari dari tuan jih. Jinoe, peunghalang nyan ka reuloh.

Rasa meugantung bak Allah ka gisa. Manusia sadar that ateuh keupatuhan jih nyang seupunoh jih keu Allah ngon ateuh tanggông jaweueb jih nyang seupunoh jih di hadapan Gobnyan. Sigohlom nyan, langèt deuh keu jih lagée timah nyang brat, meuhampa lagée ija teubai di ateuh ulée jih; teuma jinoe sinar cahya jitob ija seupôt nyan dan jipeutunyok jih u arah Allah, Tuhan dan bak watee nyang saban, nyan cit Hakim. Saboh **rasa keuhadiran Ilahi** nyang that kreuh, deungon banmandum kesempurnaan Gobnyan, teugugô lam haté gobnyan, dan teudong hana ék geutheun lam jiwa, geupeunoh mandum. Disinoe keuh teuduek dasa dan keumungkinan udep masa ukeue nyang meu-rahmat rohani.

Dosa dilee jilipôt manusia lam buta, hana peka, ngon hana padôli. Bak watée rahmat jipeungarôh, kulét lhèe lapéh nyang ka kreueh lagée batée nyan rhot dari jiwa nyang ka jipeuransang. Jinoe manusia **deuh jikalon beuna-beuna** mandum **keubrôkan** lam haté jih, dan kon cit jikalon, tapi **jipeurasa cit**. Bak watée nyang saban, ureuëng nyan sadar akan bahaya keuadaan droëjih, jipeuphôn teumakôt keu droëjih dan **risau** keu nasib droëjih. Dan kon cit rasa teumakôt nyang kuasai jiwa ureuëng nyan, tapi, deungon rasa tanggung jaweueb di hadapan Tuhan, rasa teumakôt, seungsara, peunyesalan, dan malèe jipeuphôn jiteuka lam haté **ureuëng** nyan nyang that lhôk. **Su haté ureuëng nyan jikik-kik jih.**

Teuma bak watee nyang saban cit, gobnyan geubri rasa manèh nibak udep nyang seujalan ngon keuheundak Po Teuh Allah. Sira geurasa hana meuhareuga sagai-sagai udép meudesya nyan ngon geubenci that keu nyan, lagée la'ôt keujahatan, bak watée nyang saban geukalon ukeue bahwa keubahagiaan ngon keuteunangan

teusom lam alam keubajikan nyang jinoe ka teubuka keu mata batén gobnyan. Gobnyan geukalon nyan lagèe Tanoh Meujanji, sibagoe teumpeut nyang paléng bahagia ngon paléng aman, nyang beubaih dari mandum karu. Rasa cicipan nyan keuh, di ateuh mandum hai, saboh keujadian lam jiwa meudesya nyang hana jeuet jipeuteuka lé sidroe ureueng ngon usaha droe jih. Nyan nakeuh beureukat nibak Po Teuh Allah, dan nyan na lam kuwasa Gobnyan. Meupike keu nyan kon saban ngon meurasa jih. Po Teuh Allah keudroe geuba roh sidroe ureueng u dalam gudang hareuta Gobnyan dan geupeuizin jih keu jicicip beureukat-beureukat nyan.

Perhatéilah betapa peunténgjih buet gèt Allah nyan bak rot u peumbebasan jiwa dari alam desya. Tujuan dari geurakan nyang peunoh rahmat nyan ngon kuwasajih nakeuh bak keunyataan bahwa nyan jitarék sidroe ureueng dari ikatan desya dan jipeuduek jih bak saboh titik hana padôli antara nyang gèt ngon nyang jeuhet. Timbangan keuheundak geutanyoe, nyang sigohlom nyoe meugoyang u blah nyoe u blah nyan, jinoe harôih seimbang. Teuma hai nyoe hana teujadi meunyo ureueng meudesya hana geupeuizin keu geurasa, bah pih barô keu seumentara, keu-manèh keubajikan. Meunyo nyan hana geubri, maka manèh desya, nyang ka biasa, akan leubèh kreuh jitarék gobnyan u arah jih nibak keubajikan, dan piléhan gobnyan sabe jituju bak nyang keudua nyan, lagèe nyang teujadi bak tekad keu geubah udép droe tan na geurakan nyang peunoh rahmat. Sabab nyoe nakeuh saboh hukôm universal: **ignoti nulla cupido**—nyan makna jih, peue nyang hana taturi, nyan hana tatem. Teuma, watee lam keuadaan inspirasi nyang peunoh deungon rahmat, gobnyan geubri rasa keu manèh keubajikan, maka nyan pih jipeumula tarék gobnyan u arah jih, seubagoe saboh hai nyang ka lheueh geurasa, geuturi, ngon geuteumeung. Timbangan nyan ka seimbang. Manusia na keubebasan peunoh lam bertindak.

Ngon lagèe nyan, lagèe kilat kilat uroe, banmandum nyang na lam droe ureueng nyan ngon di seulingka gobnyan teupeungeuh lé wahyu ilahi nyan. Keu siat mantong, haté gobnyan geupeuwoe lom u dalam tatanan nyang ka jipeuteubiet lé desya; gobnyan geupeutamong lom u dalam rante ciptaan, u dalam ikatan nyang ka geupeuteubiet droe ngon seungaja lé desya. Nyan keuh sabab jih buet rahmat nyoe karab sabe geutanda ngon teukeujot nyang sigra, saban lagee sidroe ureueng nyang teungoh geujak meulangkah deungon sigra sira teungoh geupike dalam teukeujot lé su meuklik nyang tiba-tiba, 'Piyôh!'. Meunyo geupike keuadaan nyoe dari sagi psikologi, nyan kon la'en nakeuh keubangkitan roh. Sibeunajih, nyan nakeuh sifeuet roh geutanyoe keu jipeurasa keuadaan Ilahi ngon saboh donya atawa tatanan nyang leubeh manyang, keu jipeu'ék manusia di ateuh mandum nyang bersifat panca indra ngon jiba jih u alam nyang murni rohani. Teuma, lam keuadaan meudesya, roh geutanyoe gadoh kuwasa jih ngon jeuet meujampu ngon jiwa, ngon meulalu jih meujampu cit ngon panca indra, sampoe-sampoe lagèe ka gadoh lam panca indra nyan. Jinoe, deungon rahmat, roh nyan geutarék u luwa dari sinan, geupeuduek, lagèe ateuh kaki lilén, lam ruweueng suci lam droe geutanyoe, dan jipeucahya ateuh banmandum nyang na di sinan dan nyang deuh teukalon dari sinan.

Keuadaan nyang jitamong lé jiwa bak watee teujaga nyang peunoh ngon rahmat nyan saban lagèe le that keuadaan alamiah, teuma, bèk sampoë salah paham ngon nyan.

Lam keuadaan rahmat, sidroe ureueng jiteumée droe jih lam saboh keuadaan nyang that meuseungsara, meuseudéh, ngon hana puas ateuh droe jih ngon keuadaan jih; teuma nyoe kon saban lagèe bosan. Lam keuadaan bosan, hana saboh beunda nyang spesifik: disinoe sidroe ureueng teurasa hancô ngon seudéh, hana jiteupeue pakon atawa bhah peu; seubalek jih, lam keuadaan rahmat na saboh beunda nyang spesifik keu meuseudéh, nyakni: desya ateuh Allah ngon keu'anôkan droe keudroe. Nyan phon nyan bersifat emosional, seudangkan nyang keudua bersifat spiritual; nyang phon nyan peusiksa, suram, ngon peuhanco seumangat, nyan keuh sabab ureueng geupeugah, 'Seudeh that nyang peumaté ureueng,' seudangkan nyang keudua jipeuudép lom ngon jipeugrak jiwa. Lam udép tanyoe siuroe-uroe, na le that rasa seungap nyang hana teuntée, maséng-maséng na cara rasa droe jih. Di antara nyan, rasa meuh'eut keu gampông langèt geutanyoe, rasa hana puas ateuh banmandum nyang ka geupeujeuet, ngon rasa deuk rohani nyan keuh nyang that patôt tapeurati. Ngon nyoe nakeuh salah saboh geurakan alamiah nibak roh geutanyoe. Watee nafsu-nafsu nyan ka meukureueng-kureueng seungap, roh nyan jipeuteubiet su meuklik droe—nyang meugema deungon trang lam haté—keulawan keuadaan nyang jipeuseungsara ngon jipeumalée nyang jikurông jih, jitanyong pakon hana jibri peunajôh lagèe nyang sibeuna jih, tapi malah jipeuseungsara lé deuk. Nyoë nakeuh rasa meuh'eut keu gampông halaman, saboh desahan nyang geudeungo lé Rasul Murtad bahkan lam banmandum makhluk (Roma 8:22). Teuma, bah pih meunan, nyoë kon saban lagèe geurakan nyang peunoh ngon rahmat. Nyan nakeuh salah saboh geurakan atawa fungsi alami nibak roh geutanyoë, dan nyan keudroëjih leumoh ngon hana meuboh. Geurak rahmat nyan jitrôn ateuh gobnyan dan jibri keu gobnyan cahya ngon seumangat.

Deungon geurak rahmat, na patah haté, teujaga sakét nurani; tapi nyoe la'én that nibak meunyeusai biasa ateueh salah-salah lam udep tanyoe siuroe-uroe, peu keuh nyan ubit atawa rayek. Tanyoe peuseksa droe watee tapeugah haba nyang salah atawa tapeubuet nyang salah, dan biyasajih lam mandum hai nyang, lagee narit ureueng, ka tapeubalek muka droe; bahpi meunan tanyoe tapeugah: 'Oh, malèe that lôn!' Teuma nyoe la'én that deungon su nurani lam jiwa, nyang jinoo teudeungo. Disinan, sidroe ureueng cit jipiké keu droe jih keudroe ngon keuadaan donya jih; disinoe, seubalek jih, jih ka tuwo keu droe jih ngon mandum nyang donya, ngon nyang jikalon cit Po Teuh Allah, nyang ka teusinggông, ngon hubôngan keukai droe jih deungon Gobnyan nyang ka reuloh. Di sinan, ureuëng geudong keu droë geuh ngon hukôm manusia; di sinoe, keu meuhajat Allah ngon keumuliaan Gobnyan. Di sinan, ureuëng seudéh sabab ka jipeumalèe droë di hadapan ureuëng ramèe; di sinoe, sabab ka jipeumalèe droë di hadapan Allah, meunyo ureuëng ramèe ngon ban sigom donya hana jipeukira lé. Seulaén nyan, di sinan seudéh nyan hana harapan, meunyo di sinoe jipeuleumah lé na panghibôran. Sabab di sinan, banmandum sandaran jih meugantung bak droe jih ngon ureueng la'en, dan watee dasa nyan hanco, jih hana le teupat la'en untuk ji meuharap; seudangkan di sinoe, banmandum jiteuka dari Po Teuh Allah, nyang bak Gobnyan jih hana jikira akan jitulak, tapi bak Gobnyan keuh jih jipeuduek harapan jih. Dan suwara haté biasa geutanyoe jitiru cara keureuja suwara haté nyang seubetôijih: jeuet takheun bahwa nyan pih nakeuh buet suwara haté, bahpih nyan nakeuh suwara haté nyang ka bengkok, nyang ka jipeutrôn dari teupat jih nyang seuharôhjih. Saban lagèe roh, jih nyan pih ka rhêt dari martabat jih nyang sibeuna jih, dari alam rohani, dan ka jitamong lam kuwasa jiwa ngon tubôh; jih ka jeuet keu peulayan keupeureulèe donya mantong, jeuet keu, meunyo tapeugah, saboh nurani donya, nyang leubèh teurasa keusalahan ateueh manusia nibak keusalahan ateueh Allah.

Watee geupeugrak lé rahmat, haté geubri rasa keu saboh udép nyang la'én, leubèh gèt, leubèh sampôreuna, ngon leubèh bahgia; teuma nyoe bida that ngon peue nyang teujadi bak ureuëng nyang meurasa teubangun impuls-impuls nyang meucahya dari ngon cita-cita nyang paléng mulia (jeuët takheun nyan seubagoe geurakan pikeran). Fenomena-fenomena nyan saban kareuna bandua jih jipeu'ék sidroe ureuëng di ateueh tingkat biasa dan meujuang keu peujeuet peuë nyang geupeusemangat; tapi bandua nyan meubida that bak arah ngon tujuan jih. Nyang keudua jiba ureuëng u alam nyang hana teuntèe, seudangkan nyang phon jipeu'ubah ureuëng u arah Allah, jitunyok u damè lam Gobnyan, dan jibri rasa keuseunangan nyan sigohlom jih. Tujuan nyang phon nakeuh udep lam Tuhan deungon keubahagiaan abadi, seudangkan nyang keudua meukeusud bak sapeue nyang ka teuntee rayeuk ngon istimewa, tapi hana jeuet tapeugah leubeh nibak 'sapeue'. Teuma, bida nyang paleng nyata antara bandua nyan na bak kenyataan bahwa nyang keudua nyan teuka-teuka dan meukeureuja sidroe-droe: roh teugugôh disinoe bak sidroe ureueng lé saboh aspek, bak nyang la'én lé aspek nyang la'én; seudangkan nyang phon, bak saboh pihak, jipeulob banmandum roh sacara meunapôh dan, deungon jipeuarah u tujuan jih, jipeupueh atawa jibri rasa keuseumpurna'an nyang sampôreuna lam urôtan nyoe. Geulumbang cita-cita paléng manyang nibak roh nyan nakeuh sisa-sisa gambaran Allah lam manusia—saboh gambaran nyang ka hancô—dan ngon sabab nyan jipeuleumah droe lagèe sinar-sinar nyang ka meukrék-krék dan meutabu. Sinar-sinar nyan harôh geupeusapat jeuet keu saboh, lagèe nyan, geupeukayém, dan lheueh nyan teubentuk saboh pancaran nyang meucahya bak titik fokus. Nyan keuh, meunyo tapeugah, konsentrasi sinar-sinar roh—nyang bak droejih saboh tapi ka meupicah lam jiwa nyang meubagoe sagoe—nyang jipeuhasé rahmat nyang jipeugrak jih dan jipeuhu apui udep rohani, nyang jiba manusia kon u lam pemikiran nyang leupie tapi u lam saboh jeunèh seumangat nyang peuhudép. Peurakapan roh lagèe nyan meusapat bak rasa keu Ilahi: disinan na bijèh udép. Meunan cit lam alam: udép hana deuh sampôë teunaga jih meukeupéng-keupéng, tapi sigra teunaga nyang paléng manyang geupeusaboh jih, saboh makhluk udép—miseuëjih bak kayèe—sigra lahé. Meunan cit lam roh. Seulama cita-cita jih meukeumang hana meuatô—sapeue disinoe, sapeue la'én disinan, nyang saboh u saboh arah, nyang la'én u arah nyang la'én—hana udép lam droe jih. Teuma, watee kuwasa rahmat nyang paléng manyang dan Ilahi, sira geupeuudép roh, geupeusaboh mandum cita-cita nyan dan geumat jih lam kesatuan nyan—barô na apui udép rohani.

Ngon tanda-tanda nyan, mudah that tapeubida antara saboh keuadaan ék seumangat nyang peunoh ngon rahmat ngon fenomena biasa lam udép rohani sidroe ureueng, mangat bék salah peuphôm bandua nyan dan, nyang paléng peunténg, bék sampoe hana tapeuguna keu keuseulamatan droe teuh. Hai nyoe leubèh peunténg lom keu ureueng-ureueng nyang ateueh gobnyan rahmat Allah meukeureuja hana ngon usaha dari pihak gobnyan sigohlom nyan dan hana ngon inténsitas nyang khusus. Hana jeuet tapeu-abaikeun keuadaan seumangat nyang meugeurak nyoe, tapi kadang-kadang hana tapeurati lagee nyang patot dan, lheueh ta rasa, tawoe lom u dalam lingkaran biasa geurakan jiwa ngon tuboh. Geurakan nyoe hana jipeuseuleusoe buet taubat sidroe ureueng meudesya, tapi barô

jipeuphôn; lheureh nyan, na tugas keu ta ubah droe—saboh tugas nyang that rumit. Teuma, banmandum hai nyang meuhubông ngon nyan teujadi lam duwa tahap keubebasan: phôn, lam saboh geurakan u arah droe keudroe, lheureh nyan dari droe keudroe u arah Tuhan. Bak tahap phôn, sidroe ureueng jiteurimông keulayi kuwasa ateuh droe jih nyang ka gadoh; bak tahap keudua, jih nyan jipeuseumah droe jih keu Tuhan sibagoe kurubeuen—kurubeuen teutöt keubebasan. Bak tahap phôn, gobnyan ka meuteumée tekad keu jitinggai desya; bak tahap keudua, watée ka leubèh rab ngon Tuhan, gobnyan meujanji keu jeuet keu milék Gobnyan sidroe sagai si umu udép.

Mangat u ateuh keu peuteuntée peulheuh droe nibak desya ngon peuseumah droe keu peumangat até Po Teuh Allah

Meuningkat u tekad keu jitinggai desya

Got nyan rahmat geujak bak sidroe ureueng ateuh keuheundak droe jih atawa sidroe ureueng geumita dan geuteumée jih—keuadaan nyang geupeuduek sidroe ureueng lam prabèk phôn ateuh ureueng nyan nakeuh saban mantong lam dua-dua keuadaan nyan. Ureuëng nyang ka teugugôh nyan geupeuduek lé rahmat lam saboh keuadaan di teungoh-teungoh antara desya ngon keubajikan. Rahmat nyan geupeulheuh gobnyan dari ikatan desya, geupeuhilang kuwasa desya nyan keu geupaksa gobnyan meubuët, lagèe-lagèe meulawan ngon keuheundak gobnyan; teuma, rahmat nyan hana geupinah gobnyan u blah keubajikan, tapi cit geupeumungken gobnyan keu geurasa leubèh göt ngon seunangjih, meusajan ngon rasa wajéb keu geudong bak blah nyan. Manusia jinoe teudong teupat di antara duwa simpang jalan, dan saboh pilehan nyang peunténg ka na di hadapan jih. Santo Makarius dari Meusé geupeugah bahwa bahkan rahmat nyang teuka bak jih (manusia) hana sagai 'geuikat keuheundak jih ngon kuwasa paksa, meunan cit hana geupeujeuet jih hana jeuet meubah lam keubaekan, peu mantong jih meuh'eut atawa hana. Malah, kuwasa Allah nyang na lam droe manusia nyan geupeuna ruweueng keu keubebasan, mangat keuheundak manusia nyan jeuet deuh, peu keuh nyan seutuju ngon rahmat atawa hana' (Homili 1. Teuntang Peujaga Até, bab 12). Phôn bak sa'at nyan keuh, meusaboh keubèbasan ngon rahmat geupeuphôn. Rahmat ka geupeubuet mandum nyan ateuh keuheundak droe jih—dan teutap geupeubuet nyan ateuh keuheundak droe jih cit. Rahmat nyan jitamong u dalam dan jipeuphôn kuasa ateuh keumampuan-keumampuan roh, nyan cit watee sidroe ureueng, meulalu keuheundak droe jih, jipeuhah jalan keu rahmat nyan jitamong u dalam droe jih, atawa jipeuhah babah jih keu jiteurimong nyan. Meunyo sidroe ureueng meuhajat keu nyan—nyan ka siab ngon beunantu nibak . Sidroe ureueng hana jeuet jipeuteuka atawa jipeudong keubajikan lam droe jih, tapi jih meuhajat keu nyan ngon jiuseuha keu nyan; ngon keu meukeusud useuha nyoe, rahmat geupeukong lam droe ureueng nyan keubajikan nyang jih meuhajat. Banmandum nyan akan teutap meunan sampoe bak akhe jih ureueng nyan meuhasé geukuwasa droe jih keu meukeusud keubajikan ngon keu geupeumangat até Allah.

Banmandum nyang harôh jipeubuët lé sidroë ureuëng lam usaha peubeudoh droë nyoë, atawa keu jipeuteuka saboh keuputôsan, nakeuh saban lagèe nyang biyasa teujadi watèë geutanyoë tapeuteuka keuputôsan keu tapeubuët buët atawa usaha peuë mantong. Biasa jih, meunyo ka teuka pikéran keu tapeubuët sapeue-sapeue, geutanyoë teutarék u pikéran nyan lé hajat, tapeusibak rintangan, dan tapeuteuntée pikéran. Meunan cit deungan tekad untuk udép seubagoe ureueng Kristen: sidroe ureueng harôh: a) teutarék keunan lé keuheundak, b) peugadoh beurangasoe rintangan lam droe untuk peugöt tekad nyan, dan c) peuteuntée pikéran. Bah pih buet rahmat nyan jipeugrak roh u dalam keuadaan teubangkit, dorongan jih untuk meu'ubah udép sidroe ureueng nyan mantong cit saboh pikéran, bah pih leubèh atawa kureueng jeulah: 'Peuëkeuh lôn hana harôh lôn tinggai desya?' atawa: 'Lôn harôh lôn tinggai nyan.' Ureuëng nyang ka jaga dari éh jikalon ka watee dan jih harôh jibeudôh, tapi keu jeuet jibeudôh, jih harôh jipeuguna teunaga khusus dan jipeugöt gerakan-gerakan nyang teuntée ngon meubagoë anggèeta tubôh. Jih jikeureut otot tubôh, jiseumpom peuë mantong nyang na di ateuh jih, dan laju jibeudôh.

Jadi, meunyo ka tarasa geurakan nyang peunoh rahmat nyan lam droe teuh, beubagah neuseutöt keuheundak jih; neuseurah droe bak bisikan nyan bahwa gata, nyang meutangông jaweueb di hadapan Allah dan hana suci, wajéb that neupeugöt buet gata dan neupeuphôn **laju bak sa'at nyan cit**.

Keu ureuëng nyang ka geulakée tulông nyang peunoh rahmat dan jinoe geurasa na keuhadiran nyan,

keuheundak lagée nyan ka pasti na lam droe gobnyan—nyan ka geupeutunyok gobnyan lam mandum buet payah nyan ka geuseubôt; tapi disinoe, na cit sapeue nyan geutamah bak susônan jih, atawa bak keuseumpurna jih. Na keuheundak akai: akai geulakée, dan ureuëng nyan geupaksa droe; keuheundak lagée nyan geuatô buet-buet payah nyan seubagoe persiapan.

Na saboh keuheundak empatik; nyan teuka di yup peungarôh saboh geurakan nyan peunoh ngon rahmat. Keuneulheueh, na keuheundak aktif—nyan nakeuh seutuju keuheundak droe keu geupeuphôn buet beudoh dari rhêt bak watée nyan cit; nyan jinoe harôh meubentuk, lheueh geurakan nyan peunoh rahmat nyan. Dan nyoe kheueh tugaih phôn sidroe ureueng nyan ka geupeugrak lé geurakan nyoe.

Ka umum tateupeue bahwa hana mandum ureueng nyan teugugôh laju geubah udép jih keu nyan leubeh jroh, saban lagee hana mandum ureueng nyan teungeut langsung geubeudoh, tapi kadang-kadang teungeut lom padum-padum go.

Ilham nyan peunoh deungan rahmat nyan, bak saboh sisi, jipeuduek sidroe ureueng lam keuadaan nyan mangat ngon meuteunaga, seudangkan bak sisi la'en, jipeuwajéb syarat-syarat nyan cukôp brat. Soe mantong nyan jinoe leubeh jimeurakan bak nyan phon, mungkén jipeubiyeu pikeran jih meuhayak ngon sigra jimeunimmati keuseunangan udep, lagée ka jipeumilé mandum peue nyan sipatotjih na bak jih. Rasa seunang nyan meuleubèh-leubèh nyan jipeugah sidroe ureueng hana jipeurati beutôi-beutôi peu nyan ka teujadi, dan gangguan lam haté nyan teuka sajan nyan sigra jipeu-ileum su'um—dan keuseumpatan nyan jroh meunan cit deungan keuadaan haté nyan bandua akan gadoh. Lom teuma, keuleumahan lagee biasa jiteuka, nyan bak nyan sidroe ureueng hana sanggop atô droe. Teuma, soe mantong nyan leubeh condong u aspek keudua, mungkén jipeubiyeu droe beu leubeh bibeurat nibak ikatan nyoe, lagee sidroe aneuk miet jipeulheuh plèster nibak luka nyan ka puléh kareuna that seumpet. Ngon cara nyan, sidroe ureueng, keu jipeugadoh peu nyan jikalon sibagoe pikeran suram, jiputa bak hiburan nyan deuh jih hana meudosa—meututô, meubeuet—seumeuntara ureueng la'én jipeureksa perasaan teupeujeuk nyan ka teuka, jimeu'useuha keu jiteupeue pakon ngon pakriban nyan jeuet teuka. Di sinan, kesan dari luwa, dan di sinoe, akibat peumerhatian nyan meuhabéh-habéh, ka jipeusom peu-ubah nyan jroh nyan ka teujadi di dalam droe. Akibatjih, ureueng nyan pih bak akhéjih jigisa lom u keuadaan leumah lesu lagée biasa nyan hana meubah.

Lagée jih nyan kön sapatôtjih meunan, tapi nyan teujadi, saweueb bah that na geurak nyan geubri beureukat, na cit meumacam tingkatan, dan keuadaan bak watée nyan teuka kadang-kadang jeuet keu peusom peunténgjih ngon hareuga jih bak watée teuka nyan lam droe. Kebijaksanaan nyan keudroe geupeu-izin hai nyoe, geu-uji keuheundak bibueh manusia. Nyan keuh sabab jih geutanyoe tapeugah: sigra that watee gata tarasa rahmat nibak geurakan nyoe, dan gata sadar bahwa nyoe keuh jih—kon la'en—sigra serah keuheundak gata bak geurakan nyan. Dan keu tapeubuet nyoe:

a) Peucaya deungan haté nyan suci bahwa nyoe teuka dari Tuhan, bahwa Tuhan Keudroe geutawök gata u Gobnyan, bahwa Gobnyan Keudroe ka geupeurap droe geuh keu gata keu geupeuteuka saboh peu-ubah nyan peuseulamat lam droe gata.

b) Meunyo ka meuiman, bèk sampoe rahmat Allah nyoe leupah meunan mantong hana meuhasé. Hanya geurak nyoe mantong nyan jibri keu gata teunaga keu taloë droe. Meunyo ka liwat, gata hana lé sanggôp taloë droe keudroe. Dan peu keuh nyan teuma jiteuka lom, gata hana jeuët tapeugah. Mungkén buët rahmat nyoe jiteuka keu gata keu nyan keuneulheueh that. Lheueh nyan, gata teuma tamong lam keuadaan kreueh até, dan dari nyan—ubak putôh asa ngon hana harapan lé.

c) Usaha beukeras-keras ngon sunggôh-sunggôh seumampu droe keu teutap neujaga droe lam keuadaan seulamat nyan ka neupaseuti nyan. Saban lagée saboh bahan nyan mudah teutong, meunyo teupumat di keue apui trép that, kon mantong jeuet keu seu'uem, tapi jeuet cit teutong, meunan cit keuheundak keu udep nyan meubereukat nyan ka teuntée akan meuhu meunyo gata teutap di yup peungarôh bereukat nyan leubèh trép lom.

d) Ngon sabab nyan, peusiblah mandum nyan jeuet peulöt apui ubit nyan barô teungoh hu nyan, dan peulingka droe ngon mandum nyan jeuet peusubô jih dan peujeuet jih keu apui nyan rayek. Meusendirian, meudo'a, dan pike beu masak-masak lam droe keudroe pakri cara jak ukeue. Atôran udép, usaha, ngon keureuja nyan ka geupeuteuntée—dan nyan ka gata paksa droe keu gata ikôt lam usaha gata mita rahmat—nyan keuh nyan paléng jroh keu peuteun lam droe gata rahmat nyan ka mulai meubri hasé. Nyan paléng jroh nibak nyan, lam hai nyoe, nakeuh seunyi, meudo'a, ngon meurenung. Lam seunyi, pikéran gata leubèh fokus; lam meudo'a, keuseumatan gata leubèh mendalam; dan lam meurenung, pikeran gata leubèh meuhasé. Meupiké kheueh ngon

droe teuh; peusapat lom mandum pikéran nyang ka lheureh gata kumpôi yôh masa gata cuba peugadoh buta haté, kaku haté, ngon malés. Peubiyeu lhèe boh nyan ka gadoh jinoo, tapi gata harôh peuhu keuheundak keu tapeuphôn buet nyan sigra. Peuarah mandum usaha gata keu hai nyan. Jinoo, cara gata meurenung droe hana lé lagèe yôh masa dilèe. Meunyo hana rangsangan, biyasajih pikéran nyan meuhayak mantong u hai-hai nyang umum; jinoo, seubalekjih, deungon ta tirèe rahmat dan geupeutunyok lé rahmat nyan, jih nyan akan geupeusambông banmandum hai langsông keu droe teuh keudroe, hana alasan atawa peuneugah la'én; jih nyan akan geupeuleumah hai-hai nyan keu droe teuh dari sagoe nyang paléng mungkin na peungarôh ateueh droe teuh. Ngon sabab nyan, bak keujadian nyoe, droe teuh hana that teungoh meupike, tapi leubèh lagèe teungoh meupinah dari saboh rasa u rasa nyang la'én.

Nyan keuh beutôi-beutôi lam usaha peubeudoh droe nyoe, ngon beunantu rahmat, firman nyang jeuet geudeungo lé Po Teuh Allah nyang sidroe nyan ngon lé gata, bak akhé jih akan teukheun lam haté gata: 'Ka trôk watèe jih; ngon nyan, ulôn peuphôn jinoo.' Ka trang bahwa nyoe nakeuh saboh keusimpulan; tapi ngon hukôm peu ngon dari dasa peu keusimpulan nyan geucok, hana sapeue èleumèe nyang jeuet peutunyok. Ban mandum subjek lam argumen-argumen seugolomjih mungkén jeuet teupahom deungon jeulah, tapi konklusijih keudroe mungkén hana trok teupahom. Malah na cit ureueng nyang peutrang ban mandum subjek nyan deungon that meukuwasa lam narit, sampoe meulalu pengaroh ureueng nyan, meupuloh-puloh ngon meureutôh droe ureueng la'én trok bak konklusi nyan, padahai keu droejih keudroe, konklusi nyan hana teukheun lam haté jih. Hana soe jeuet peugah cit nyang teungoh meukeureuja disinoe—rahmat atawa keubebasan—sabab teujadi bahwa buet rahmat nyan hana geupeurati, seudangkan mandum useuha keubebasan hana meubungoeng. Bandua nyan meusapat lam cara nyang han jeuet tapeusapat lé akai geutanyoe, tapi bandum nyan teutap na sifeuet droe jih maséng-maséng. Jeut tapeugah lagèe nyoe: keubèbasan jiseurah droe, seudangkan rahmat jiteurimong dan jiseureubap mandum nyan. Nyan keuh sabab jih teuga hasrat nyan: 'Nyan ka, jak ta mulai keurija.'

Bak akhéjih, manusia ka jipaléng u arah keubajikan, ka siab keu jak bak jalan nyang suci nyoe, siab keu jipeubuet buet-buet jroh nyang meunarek até Po Teuh Allah; teuma bak watèe nyan keuh, banmandum jurang keujahatan nyang teusom lam até ka meugeulora lagèe abèe dan jimeu-useuha lom keu jitôp banmandum jiwa. Bak watèe na seumangat ngon keuheundak, desya jidom seungap, lagèe-lagèe peu nyang teujadi ateueh ureueng nyan hana meuhubôngon ngon jih; tapi jinoo, watèe ureueng nyan jicuba injak jih deungon gaki, jih nyan—nyang na siribèe ulèe, lagèe nyang geukheun lé St John Climacus—Jipeuteubiet ribèe su meuklik meulawan ureueng nyang na nièt nyan. Saban lagèe ureuëng nyang ka jaga, nyang mantong jipiké keu jibeudôh, mandum tubôh jih teutap teunang. Teuma, sigra jih jipeuphon beudôh dan jipeuguna otot jih bah pih bacut, mandum sakét ngon lengèh lam tubôh jih—nyang goh lom jipeususah jih sigohlom nyan—jinoo barô teurasa dan jipeudeuh keluhan jih. Meunan cit keu ureuëng nyang ka jiseutôt panggilan nyang mulia, sakét-sakét desya teutap seungap sampoë jih ka trok bak watèe jiseutôt; tapi sigra jih meukeusud keuneuk peuphon buet nyan, mandum keuleumahan nyan laju jipeuteubiët su meukon—su nyang brat ngon jipeukacho pikeran. Meupadum-padum pikeran, meupadum-padum geurakan, mandum nyan jipeukalah ureueng malang nyan dan jitarek jih u likot, jiseurang hana meutata, jikeupông roh jih nibak mandum arah dan jipeutamong lam keurusuhan droe jih. Banmandum nyang jroh lam droe sidroe ureueng, lagèe-lagèe, teugantung bak saboh taloe, dan jih nyan keudroe tiep-tiep watèe ka siap keu jipeutaloe droe jih nibak peu nyang jimat jih dan jiseumpom lom u dalam lingkungan nyang ka jikeumeung peulheuh droe. Saboh hai nyang peuseulamat jih—nyan keuh manèh, rasa lega, ngon seunang haté nyang jiteurimong bak watèe inspirasi nyan, ngon teunaga nyang jiteurasa watèe jipeugah lam haté: 'Jadi, jinoo lôn mulai.' Soe mantong nyang ka lheureh jikalon su'um ubit jilumpat-lumpat lam asab, tapi teutap deuh lagèe jiteun droe, atawa saboh aneuk kayèe ubit jipeulayang lé ie meualôn—jinoo ék, jinoo trôn, jinoo u uneun, jinoo u wie—akan jiteupeue bahwa nyan saban lagèe nyang teujadi bak watèe nyan keu hajat jroh sidroe ureueng. Kon cit jiwa nyang kaco, tapi darah pih meugeulora; na cit geulinyueng meudungung ngon uap di keue mata. Hana payah tapahami bahwa geulora lagèe nyan teuka kon cit dari desya nyang na lam haté, tapi leubèh dari ayah mandum desya—syètân—nyang hana jeuet teunang meunyo sidroe ureueng peukaru lagèe nyan jiteuka lam keurajeuen jih. Santa Tikhon geupeugah: "Watèe sidroe ureueng meudesya, nyang geupeuseumangat lé rahmat Po Teu Allah, jipeuphôn meutobat, jih nyan meureumpok ngon meubagoe cubaan. Meunyo sidroe ureueng ka jipeuphôn jipeurap droe ubak Almaseh, Syètân jipeulari jih (jikejar, jiganggu jih — *Ed.*) dan jipeujioh jih dari Almaseh, jipeusangkot jih dan jipeuhah meubagoe peungapét." Tadeungo calitra bhah hantô—nyang jeuet keu teumakôt ngon nyang jeuet keu meutarék até—nyang jiteumèe lé ureueng nyang jimita saboh bungong deungon harapan

meuteumée hareuta nyang teukubu; mitos psikologis nyoe nyan keuh nyang paléng jroh peugambar banmandum usaha iblih keu jipeupaléng pikeran sidroe ureueng dari niët jroh keu jimeubloe manèk-manèk meuhai atawa jipeuteubiet hareuta nyang teusom di gampông.

Disinöe keuh sidroe ureuëng meuhadapan ngon perjuangan brat ngon droe jih keudroe, lagée saboh prang penentu lawan desya. Disinöe awaknyan harôh ngon teuga geupeutalô ngon geupeukalah musôh jih, geupijak uleue nyan, geukat jih ngon geupeuhabéh mandum teunaga jih. Harapan ngon keunyataan mandum keumeunangan awaknyan lheueh nyan lam perjuangan maséng-maséng lawan desya meugantung bak keuberhasilan geupeutalô desya disinöe. Hana mungken tapeugah mandum hai nyang teujadi disinöe, meungéngat le that macam watak nyang teulibat. Poin-poin utama, atawa tahap-tahap, nibak perjuangan nyoe hana payah ta turi, bah pih nyoe leubeh keu manfa'at ureueng nyang teungoh meuprang nyan daripada keu meumita èleumée.

Ka nyata bahwa jiwa nyan hana pijakan nyang kong: jih meugoyang-goyang (ragu-ragu, kacau — *Ed.*), bah pih jih teutap utôh, hana reuloh lam niët jroh jih, nyang geutop lé rahmat Allah. Dan soe teuk nyang akan jidukông jih, soe nyang akan jipeukong jih? Nyan keuh sabab jih jinöe leubeh peureulée nibak biasa jih meuhôi bak Allah ngon banmandum teunaga jih, saban lagée ureueng karam meuhôi. Musôh ka jidrop jih dan jikeumeung pajôh jih—meula-la kheueh, lagée Yunus lam prôt eungkôt paôh atawa lagée Petrus watée karam lam ië. Tuhan geukalon keupeureulée dan perjuangan gata—dan Gobnyan akan geupeupanyang jaroe tulông, geudukông gata dan geupeukukôh gata lagée sidroe pahlawan nyang jak u medan prang.

Disinan keuh teupat meuteumée teunaga gata! That meubahaya meunyo jiwa jipiké jih jeuet jiteumée teunaga nyan lam droe jih keudroe; watee nyan jih akan gadoh banmandum. Keujahatan akan jipeutalô jih lom, jitôp cahaya nyang mantong leumoh lam droe jih, dan jipeulôt apui ubeut nyang barô mulai hu. Nafsu nyan jiteupeue betapa hana kuwasa jih keudroe; seubab nyan, bek jipeuharap sapeue nibak droe jih, bah keuh jih meureundah di hadapan Tuhan, bah keuh jih **jipeu-hana** droe **jih** lam haté jih. Óh lheueh nyan, rahmat nyang Maha Kuasa akan jipeujeuet mandum lam droe jih nibak **keu-hana** nyan. Soe mantong nyang, lam keu-ureuëpan droë nyang paléng sampôreuna, jipeuduek droëjih lam jaroe Po Teu Allah, jitarék Gobnyan—nyang Maha Peunoh Gaséh Sayang—keu droëjih dan jeuet teuga meulalu teunaga Gobnyan.

Bah pih meunan, sidroe ureueng bek, bak watée teungoh peureundah droe, jeuet keu leumoh seumangat, meunan cit, 'oh ka geupeusrah droe bak Tuhan, bak watée nyang saban teuseurap lam keutidakaktifan. Kon; sira geuharap mandum nibak Tuhan ngon hana sapeue nibak droe keudroe, ureueng nyan harôh cit meujuang keu meubuet ngon meubuet seubagoe nyang paleng got hase jih, mangat na sapeue keu geutulông lé Tuhan, na sapeue keu geupeutron kuasa Ilahi. Rahmat ka na, tapi jih nyan akan geupeubuet meunurot usaha droe sidroe ureueng, geupeucukôp keuleumahan ureueng nyan ngon teunaga droe jih. Sabab nyan, 'oh ka teudong kong lam seurah droe nyang meureundah ngon meudo'a bak keuheundak Po Teuh Allah, beu tapeubuet keudroe hana meuleumah.

Meulawan keulawétan, teuma leubèh-leubèh lom lawan keu punca jih. Watée banmandum lam jiwa ka kaco balau, dan pikeran, lagée sidroe-droe hantu, jidong jikeupông jih, jiseupak aneuk panah dari ban sigom u dalam até—hana payah ta teupeue soe nyang peuphon keujahatan nyan, meunan geukheun. Di likôt ramée peujuang ubeut nyan, na teudong bak baréh paléng likôt, komandan-komandan utama, nyang jipeuteubiët peurintah, jiwa bandum atôran ngon banmandum proses prang. Nyan keuh, bak dasajih, punca-punca desya. U ateuëh jih nyan keuh bandum perhatian harôh geupeusat; geulawan jih nyan, sidroe-droe harôh langsông meusenjata, geupeutalô jih ngon geupeuhancô jih. Meunyo awaknyan ka talô, peujuang-peujuang la'en nyang leubèh ubeut akan meuhambô keudroe.

Juruselamat geupeunyata soe nyang jeuet keu peunggerak utama desya ngon peumbela-peumbela jih nyang paleng rayek watee Gobnyan geumeuhôi ureueng rame keu geuseutot Gobnyan (Markus 8:34–38). 'Soe mantong nyang keuneuk seutôt Lôn,' kheun Gobnyan, '*harôih jipeusampéh droe jih*'—jipaléng droe dari droe jih, jipeuanggab droe jih lagée ureueng aséng, hana patôt jipeureumeun atawa jipeusyedih, hana meuhareuga keu jipeubila. Nyan meuma'na bahwa lam haté nyang galak keu desya sabe na ngon meukuwasa saboh sifeut nyang meulawan ngon nyan—sifeut meubalah keu droe, nyan keuh beutôi jih. Ureuëng meudesya jipeulaku droëjih lagée sidroe ma jipeulaku aneukjih nyang paléng jigaséh: brat that keu jih untôk jitanggôh droëjih nibak sapeue mantong atawa untôk jilawan hawa nafsu jih; jih hana sanggôp jipeukakét droëjih deungon cara sapeue pih. Seulaén nibak nyan, Juru Seulamat geuyue bak geutanyoe untôk tapeulheueh mandum nyang na di donya nyoe demi keuseulamatan jiwa: '*Sabab peuë manfa'at sidroe ureuëng meunyo jih meuteumée ban saboh donya, tapi keuhilangan jiha jih?*' (Markus 8:36). Donya nakeuh mandum peukara di luwa droe geutanyoe: nyang deuh

takalon, nyang jeuet ta mat, ngon nyang jeuet tarasa. Akibatjih, kewajiban nyoe jipeuleumah saboh keucenderungan lam haté manusia keu hai-hai nyang materi, galak keu nyang jeuet ta mat, ngon na hasrat keu peumakmu droe ngon mita seunang hanya nibak hai nyang deuh takalon ngon tarasa. Dan keubit, **nafsu syahwat nyan** nakeuh **sifeuet** ureueng nyang galak keu desya: jih hana galak keu nyang hana deuh ngon nyang rohani, seudangkan banmandum nyang syahwat nyan ka that biasa ngon ka cukôp geu cuba. Tuhan geuyue bak geutanyoe bek malee keu Gobnyan lam donya nyang meuzina ngon meudesya nyoe. Nyoe jipeuleumah bahwa lam haté nyang galak keu desya na rasa teumakot keu peue nyang jipike lé ureueng laén, nyang jeuet keu rugoe keu keubajikan ngon keubeunaran. Meunan keuh keadaanjih. Sidroe ureueng biyasajih udép ngon dasar hana jeuet geupeukaru atôran atawa hubôngan nyang ka teuatô di seulingkajih; kareuna nyan, ureueng nyan teumakôt keu geupeukaru hubôngan nyan dan, demi geupeuteutap hubôngan nyan, leubèh galak geupeukureubeuen nurani droe daripada geulawan keuheundak gob, geupeuleumah hana hormat, atawa meurumpok masalah. Nyoe nakeuh **hasrat keu peuseunang ureueng la'en**: 'Peue kheun ureueng rame, ngon peue nyang harôh lon pubuet meunyo harôh lon putôh hubôngan?' Nyoe pasti jih ikatan desya nyang paleng leumoh, meunyo keu tapeutôh jih, sidroe ureueng geuancam ngon malèe bak uroe penghakiman nyang universal: *'Sabab soe mantong nyang malèe keu Lôn ngon keu narit Lôn lam generasi nyang zina ngon meudesya nyoe, Aneuk Manusia pih teuma malèe keu ureueng nyan watee Gobnyan teuka lam keumuliaan Bapak Gobnyan meusajan ngon malaikat-malaikat nyang suci'* (Markus 8:38). Seruan akhé keu masa ukeue nyan jipeuleumah hana meusapeue pih rasa keu udep singoh lam haté ureueng nyang galak keu desya; nyan jipeujeuet ureueng jipike bahwa, meunurot ureueng nyan, udep nyan hana na, dan awaknyan ka teubabo mandum lam udep jinoe. Dan meunan keuh keadaannyan. Ureuëng ramèe udép di donya lagèe-lagèe akan udép keukai di sinan, sira tuwo keu masa ukeuë; awaknyan cit jiteupeue bahgia donya, dan banmandum tujuan awaknyan meutumpôk bak saboh tujuan—pakri cara udép mangat di sinoe—sira hana meusidroe pih pikéran keu peuë nyang akan teuka lheueh nyan. Ngon lagèe nyan, **rasa kasihan keu droe, hawa nafsu, meuh'eut peuseunang haté** ureueng la'én, **ngon sifeuet donya** (yakén bahwa udép nyan cit na di ateuh bumoe mantong) nyan keuh ciri-ciri haté nyang galak keu desya — dan akébatjih, nyan keuh punca utama desya ngon peujuang-peujuangjih nyang paléng rayeuk. Geutanyoe keudroe, seubagoe ureueng meudesya, hana ék ta peubida nyan; dan meunyo hana geupeuleumah lé Juru Seulamat, ka teuntée geutanyoe hana tateupeue. Jinoe, meunan pih, saweueb ka geupeuleumah, ka jeulah bahwa nyoe, lagèe nyang deuh, nakeuh lagèe nyang wajéb teujadi. Manusia, lheueh jipaling dari Allah, jiputa bak droe jih keudroe—dan jikeubah ngon rasa kaséhan keu droe: nyoe teuka dari sifeuet utama keujatohan. Manusia nyang ka meudesya ka jeuet hana seimbang lam droe jih, ka rhot dari roh u dalam jasad—dan meudeurita lam hawa nafsu. Arena utama pat desya jipeuleumah droe dan jimeurajalaka nakeuh lam masyarakat manusia meudesya, deungon atoran dan hubongan di antara awaknyan nyang jipeumakmu dan jipeuteun desya. Watee, lam mandum struktur desya nyan, mandum peukara meujalan ngon lancar—nyan keuh keubahagiaaan. Teuma, saweueb keujadian lagèe nyan cit jeuet na bak jameun nyoe mantong, seudangkan jameun ukeue geulakèe sapeue nyang la'én that, hana meusapeue pih pikéran keuhai nyan—nyan hana muat lam pikéran dan, leubeh-leubeh lom, hana meurumpok simpati lam haté.

Jadi, punca-punca desya nyan keuh nyang jeuet keu peunggerak mandum pikeran nyang jiseurang sidroe ureueng watee jih ka siab keu jipinah dari alam desya u arah keubajikan—punca nyan jipeugrak saboh kawan pikeran nyang jipeukacho, jipeutakot, ngon jipeuhalang. Rasa **kaséhan** keu droe jiklik: "Udep nyoe peu keuh? Ukeue nyan hana laén seulaén keureuja brat, susah, seudeh, ngon keukureuengan nyang hana abéh-abéh; nyan lagèeajak hana teupakèk rot bak meuduroe—tiép watée meuluka!" **Nafsu** syahwat jipeugah: "Tinggai hai nyoe, ngon nyan; bek pubuet nyoe, ngon nyan—singkat jih, banmandum nyang jeuet keu keuseunangan lôn—ngon peuseurah droe keu urusan rohani mantong! Nyan abstrak, kréng, hana meupueh, hana meuhudép." "**Peue** kheun **ureueng**? Awaknyan akan jipiké nyan anèh dan jipeuphét lôn; tapi lôn harôh lôn putôh bandua ikatan nyan—laju pakri teuma? Dan dari pihak nyan, beu siap cit keu musôh." Nyoe kheueh su **dari hasrat keuneuk peuseunang manusia**. Teuma, nyoe kheueh su dari **sifeuet** donya: 'Masa ukeue, ka teuntée, akan teuka—soe nyang sanggah nyan?—teuma mantong jioh that; pakri cara lôn udép lam masa nyan? Ureuëng la'én pih udép lagèe nyoe... Tanyoe tateupeue udép di donya, teuma pakri deungon udép nyang la'én? Nyoe na lam jangkauan geutanyoe, teuma pat na nyang la'én nyan?'

Keubit, meunyo sidroe ureueng jipeuphon buet keu Tuhan, mandum nyoe akan jimeurawôh geulawan jih. Dan la'én hai meunyo nyan cit pikeran siat-at, tapi kon: pikeran nyan jitamong u dalam that jiwa, jipoh dan jitarék ureueng nyan u blah jih, lagèe na ureueng nyang ka jipasang kail bak kulét ureueng dan jitarék ureueng nyan u

arah jih. Peue nyang harôh jipeubuet lé ureueng nyan?

Bantuan ka na di si'at... Gata cuma peureulèe meuseuha—dan gata akan meunang, tapi beu meuseuha deungon bijaksana. O'h ka gata peudong droe lam do'a, lagee nyang ka geupeugah, meulalu peunyerahan droe nyang rendah ateuh keuheundak Po Teuh Allah ngon buet rahmat nyang maha kuasa: a) Beu sigra neupeuteubiet mandum pikeran nyan dari jiwa droeneuh; peusibak jih nyan dari kesadaran droeneuh deungon usaha khususi keu neukuwasa droe; paksa jih nyan beu jiwoe u teupat teusom pat jih nyan jiteubiet, dan peupuléh keuteunangan lam haté droeneuh; sabab sampoe haté droeneuh hana teunang, droeneuh hana jeuet neupeubuet sapeue pih. Keu tujuan nyan, bak phôn-phôn that, bék sagai-sagai tapeureumeun ngon bék tamong lam peugah haba ngon jih, bah pih peugah haba nyan hana damè. Ureuëng ramè nyang hana meupendidikan sigra teububar meunyo tapeutakot awaknyan dari phôn; tapi meunyo tapeugah haba nyang meureundah keu sidroe, laju sidroe teuk, laju sidroe teuk lom — awaknyan akan meuteumé seumangat ngon leubèh teugon lam tuntutan awaknyan. Meunan cit, kawan pikeran nyang goda nyan akan leubeh gigéh meunyo gata peubiyeu jih nyan tinggai lam jiwa gata bah pih siat mantong, dan leubeh-leubeh lom meunyo gata meurunding ngon jih nyan. Teutapi meunyo gata tulak jih nyan bak phon-phon that deungon teunaga keuheundak nyang kreuh, penolakan, dan meuharap bak Allah, jih nyan akan sigra jitarék droe dan jitinggai suasana jiwa gata nyang suci.

b) Teuma, bah pih kawôm seupôt pikéran jeuheuet nyan ka geupeulét, bah pih haté ka teunang lom dan jiwa ka jeuet keu seunang—ureueng musti ingat bahwa, bak keunyataan jih, gohlom na sapeue pih nyang ka seuleusoe keu tujuan nyan. Musôh-musôh nyan mantong udép. Awaknyan barô geupeuteubiet dari perhatian sidroe ureueng dan mungkén cit ka geusom droe ngon seungaja, mangat, bak watee nyang hana teusangka-sangka ngon bak keuadaan nyang meuntông, awaknyan leubèh mudah meuteumé keumeunangan lom. Hana, sidroe ureueng bék piyôh disinan bak peu mantong keuadaan; meunyo kon, hana teuma na damè meunan cit keujayaan. Awaknyan harôih geupeumaté, geupeuteubiet dari teupat geusom, dan geupeubinasa ateuh méja peungorbanan droe.

Sabab nyan, lheueh gata peukong lom droe lam seumah ngon pasrah bak Allah ngon rahmat Gobnyan, panggil kheueh sidroe-droe ureueng nyang hasôt buet desya nyan dan useuha kheueh peupinah haté gata dari awaknyan u arah nyang meubalék—deungon cara nyan awaknyan akan putôh hubungan ngon haté gata dan pasti akan layée. Keu tujuan nyan, peubiyeu pikeran nyang jroh nyan beubaih, dan peubiyeu haté gata ikôt bak jeujakjih. Ngon geupeungeuh lé kubeunaran dan geubantu lé rahmat nyang meukeureuja seucara rahsia, peubiyeu pikeran gata: a) phon-phon that peuleumah mandum keuburôkan makhlôk-makhlôk nyan, nyang jeuet takheun lagee aneuk jahanam; sira gata dorong haté gata beu **meubanci** keu awaknyan; b) lheueh nyan, peuleumah deungon nyata bahaya nyang jipeutamong gata lam nyan, dan tunyok bak awaknyan musôh nyang paléng jeuheuet; gata, bak bagian gata, harôh peugrak haté gata keu peusom **beunci** keu awaknyan; c) lheueh nyan, bah jih peuleumah bak gata mandum keuindahan ngon keumanèh udép nyang jitham gata tamong, mandum daya tarék keubèbasan nibak tiran-tiran nyan; dan gata, deungon haté gata nyang ka teuhasé rasa jijèk ngon beunci keu awaknyan, **beu neuseumangat** keu neupinah dari awaknyan u arah udép nyan, lagèe rusa nyang jijak u mata ié. Deungon cara nyan, hasé nyang geuharok nyan akan teucapai. Nyan nakeuh saboh program nyang singkét, tapi tugaih nyan mungkén hana sigra seuleusoe. Disinoe, nyang na geupeugah nakeuh hai-hai keu pat pat logika geutanyoe harôh geupeu-arah; talo logika nyan keudroe—pakri cara geupeutunyok ngon geuba sampoe bak tujuan—harôh geuatô lé maséng-maséng ureueng keudroe; keu ureueng nyang carong, saboh pikeran nyang meuhasé ngon meutenaga akan deuh bak saboh atawa la'én hai. Teuma, harôih tateupeue bahwa meupiké nyan cit lagèe tuas mantong; nyang seubeutôijih nakeuh bak meu'ubah haté. Jeuët takheun, meunyo ka teujadi meu'ubah nyang geupeugah nyan lam haté, geutanyoe ka sampoe bak tujuan.

Usaha nyoe nakeuh nyang paleng peunteng lam proses peuleumoh keumauan. Sidroe ureueng harôh geulaksanayang usaha nyan ngon sunggôh-sunggôh dan bék sampoe meunyeurah sampoe haté, lam liku-liku nyan, ka trok bak bataih jih nyang paleng jeuôh; dan bataih-bataih nyan nakeuh **saboh perlawanan** ateuh dorongan meudesya — sifeuet-sifeuet nyang meulawan ngon tuntutan dasa dari desya. Ngon sabab nyan, sidroe ureueng harôh geu-useuha ateuh droe geuh sampoe, seubagoe **gantoe peunyesai** droe, lahé keulayi **sikap** hana **peunyiëng** ngon keujam ateuh droe geuh, ngon teurasa dahaga keu penderitaan, na hajat keu geusiksa droe, keu geupeuleumoh tubôh ngon jiwa geuh; sampoe, bak teupat **keuheundak** untuk peuseunang ureueng la'en, lahe, bak saboh sisi, **rasa** beunci keu mandum adat ngon peukabaran nyang hana meupat, saboh perlawanan nyang meumusôh ngon mudah meungeung keu nyan, ngon bak sisi nyang la'en, **keuheundak** untuk peutimang droe di

yup mandum keu'adélan hana ngon mandum ceucèh manusia; sampoe, kon **lé galak** keu hai-hai nyang matéri, syahwat, ngon nyang deuh mata, teuka **keubencian** ngon rasa jijik keu hai-hai nyan, dan geumita ngon geurindée keu hai-hai rohani, nyang suci, ngon keu Tuhan geupeuphôn; sampoe, kon **lé** keu donya—batah udép ngon bahgia bak bumoe mantong—haté ka peunoh ngon rasa **lagee ureueng aséng di bumoe**, ngon cita-cita tunggai keu gampông halaman di syeuruga.

Meunyo sifeut-sifeut lagée nyan ka teubentuk, maka banmandum dasa desya akan reuloh. Desya nyan akan gadôh keukong ngon keumampuan jih keu jipeuteuntée, nyang jinoe ka meupinah bak ureueng nyan keudroe. Desya nyan akan jipeutron, jeuet keu saboh hai nyang na di luwa. Phon saat nyan, desya nyan cit jeuet keu godaan mantong, kon **lé** keu saboh kuwasa nyang peuteuntée. Dan pajan mantong jipeureulée, ureueng nyan cit peureulée jipeugrak perasaan lawan nyang ka na jinoe keu jipeujioh desya nyan. Nibak nyan jeulah that padum rayek peunteng jih usaha nyang teungoh geupeugah nyoe: meulalu usaha nyan, sidroe ureueng baro teubentuk lam droe geutanyoe, nibak dalam droe geutanyoe keudroe, deungon rasa beunci nyang kong keu buet jeuhet ngon meuhadap u arah nyang jroh—saboh titik balék lam keuheundak teujadi, nyang jeuet keu seubab bandum nyang na lam droe geutanyoe haroh meuatô lam cara nyang baro.

Nyoë nakeuh sidroë ureuëng nyang ka geudong bak binèh that wilayah desya—hana sapeue nyang peupisah jih nyan ngon nanggroë cahya, keubèbasan, ngon keubahagiaan. Ikat nyan ka putôh; jiwa meurasas phui ngon mangat até; ka siép keu jipo u arah Tuhan. Teuma, akai licék musôh goh lom habéh. Gobnyan mantong na saboh aneuk panah nyang geusimpan keu saat-saat nyang paleng akhe. Teungoh roh geupeusapat teunaga keu geulangkah nyang keuneulheueh keu geuteubiet dari alam desya meunurôt hawa nafsu, teudeungo su meulakée nyang meuharap-harap: 'Sikrak treuk mantong, ka cukôp nyan; singoh gata ka jeuet tabiet dari bateueh nyoe.' Peu keuh nyan saweueb, lam prang seugolom nyan, jiwa ka leulah ngon meuh'eut keu istirahat, atawa saweueb nyan keuh hakikat desya keudroe, su nyoe mantong nyang teudeungo. Di sinan hana bantahan ateueh keubajikan, tapi cit na saboh permohonan—keu peulega tegang nyang ka meutumpôk, bah pih bacut mantong. Su meulakée nyan nakeuh nyang paleng meunipu nibak banmandum nyang la'én: musôh nyan lagée jih na di blah geutanyoe, jimeulakée mangat geutanyoe gaséh keu droe teuh; tapi meunyo gata teurimong bah pih bacut mantong su meulakée nyan, keu usôi nyan, gata akan gadôh banmandum nyang ka gata capai. Ngön cara rahsia, peunghasôt desya nyang ka geupeulét nyan akan jimeurayap u dalam haté, jimeulakée zina ngön haté nyan hana tateupeue—dan akan jipeurusak dan jipeukaru banmandum nyang ka geurencana, sampoe, watée sidroë ureuëng sadar, ureuëng nyan jiteumée droë ka jigisa bak jalan nyang ka trép, lagée-lagée hana tom meusapeuë pih jicuba peugôt droë. Keu'ingénan, keumè, ngon hana meudaya jiseurang jih lom, sampoe jih harôh jipeuphôn lom mandum nyang ka deuh lagée ka seuleusoë. Sabab nyan, bèk sampoe neupandang reumèh tuntutan nyang lagée ubit nyoe: nyan lagée ubit ngon hana meuhareuga, tapi bak keunyataan jih nyan keuh inti dari mandum keujahatan; nyan keuh rupa peukabée peumbudakan nyang meuseubée keubèbasan, saboh persahabatan nyang peunoh pujoe nyang jiseumapôh musôh nyang hana jeuet damée. Bencilah nyan ngon seumangat gata banmandum, dan sigra gata sadari nyan—kareuna nyan jiteuka ngon bagah lagée kilat—beu sigra gata sampôh jeujakjih sampoe hana meusapeue tanda nyang tunggai. Gisa keulayi droe gata bak keuadaan lagée awai, dan peukong tekad keu gata peuteutap teugangan batén ngon luwa nyang saban nyan siumu masa. Ôh ka ltheueh talôh musôh nyoe cit, gata teutap jeuet keu sidroe ureueng meunang nyang teuga ateueh hawa nafsu, kareuna ka gata kuasai droe gata keudroe; gata ka jeuet keu tuan ateueh droe gata keudroe nyang seumpurna.

Ngon lagée nyan, ltheueh geurak rahmat, buet phôn nyang jiteuka bak keubèbasan manusia **nakeuh geurak u arah droe keudroe**, nyang jipeubuet nyan rot lhée boh buet: a) jimeurayek u arah nyang jroh—jih piléh nyan; b) jih jipeusiblah rintangan ngon jipotôh ikatan nyang jimat sidroe ureueng lam desya, jipeulét dari haté **rasa kasihan** keu droe, **meuh'eut keu peuseunang ureueng** la'én, **keusukaan keu hawa nafsu**, ngon keudonyaan, dan bak teumpat nyan jipeubangkit disiplin droe, hana padôli keu hawa nafsu, keumauan keu jiteurimong droe lam beurangkasoe hina, ngon jipeutuju haté u masa ukeue deungon rasa jeuet keu ureueng aséng di sinoe; c) bak akhéjih, jih geupeuilham keu geujak bak jalan keubajikan sigra, hana geupeubiyeu droe meusidroe pih, tapi geupeuteutap droe lam keuadaan teugang nyang sabe ngon teungoh-teungoh. Ngon cara nyan, mandum gejolak lam jiwa ka reuda. Meunan ka teugugôh, ltheueh geupeubibeueh droe dari mandum ikatan, jih geupeugah bak droe geuh ngon seumapnoh siap: '*Lôn beudoh, lôn jak*'

Phôn bak sa'at nyoe, **saboh geurakan jiwa nyang la'én** ka **jipeumula—nyakni u arah Allah**. O'h ka jipeutalô droe jih, o'h ka jikuasa mandum peunyata dari geurakan-geurakan jih, ngon o'h ka jiteumeung

keubebasan jih keulayi, jinoe jih harôh jipeuseumah banmandum droe jih seubagoe kurban keu Allah. Nyan makna jih, tugaih nyan barô seuleusoe siteungoh.

Subôh Janji Peuseumah Droë keu Po Teuh Allah

Mungkin deuh lagee mandum ka seuleusoe, meunyo ka na tekad keu jitinggai desya dan nyang tinggai cit meubuet. Dan beutôi, sidroe ureueng jeuet meubuet; tapi peu jeunèh buet nyan, dan deungon seumangat pakri? Ureueng nyan mantong teutap fokus keu droë jih mantong. Meunyoë awaknyan jipeuphôn meubuet dari titik phôn nyan, awaknyan akan meubuet dari droë jih keudroe dan keu droë jih keudroe, bah pih lam makna moral. Nyan akan jeuet keu saboh moralitas egois dan kafir. Na ureueng nyang peugah awaknyan jipeubuet nyang jroh semata-mata keu jipeubuet nyang jroh—awaknyan jipeubuet nyan kareuna martabat manusia jilakèe nyan, atawa kareuna meunyoë jipeubuet la'én akan jeuet keu hina atawa hana bijaksana. Banmandum ureuëng nyang meulaku lagee nyan jipeuleumah bahwa peumbentukan ureuëng dalam nyang meumoral lam droëjih goh lom sampôreuna: awaknyan ka jiwoë bak droëjih, tapi hana ji-éh dari droëjih u arah Tuhan dan hana jipeuseumah droëjih seubagoë kurubeuen keu Gobnyan—ngon sabab nyan, awaknyan ka teudong di teungoh jalan. Tujuan keubebasan manusia nyan kon bak keubebasan nyan keudroë, meunan cit kon bak manusia, tapi bak Tuhan. Lam keubèbasan, Po Teuh Allah ka geupeubiyeu keu manusia saboh beunagi nibak kuwasa Ilahi Gobnyan, tapi ngon syarat bahwa manusia nyan keudroe, ateuh keuheundak droë jih, harôh jipeuseumah nyan keu Po Teuh Allah sibagoe kurubeuen nyang paléng samporeuna. Ngon lagèe nyan, meunyo gata ka meunang ateuh droë gata, jak kheueh jinoe dan peuseumah droë gata keu Po Teuh Allah. Watèe gata meudesya, gata kon cit ka gadoh droë, tapi, lam gadoh droë nyan, gata ka gata peujioh droë gata nibak Po Teuh Allah. Jinoe, gisa dari tawanan desya, lheueh meunang ateuh droë, gisa keudroe bak Allah. Meunan cit deuh jih bahwa meubalek dari droë keu Allah nyan kon saboh hai nyang payah atawa rumit, saban lagee, miseue jih, meubalek dari barat u timu. Teuma, sidroe ureueng meudesya nyang jipeurap droë ubak Allah kon ureueng nyang beubaih nibak Gobnyan, dan hana cit jih jipeurap droë ubak Gobnyan lagèe hana sapeue di likôt jih. Kon, jih nyan lagèe sidroe namiet plie nyang jiwoe bak tuan jih, atawa sidroe ureueng meusaláh nyang jiteuka di hadapan raja nyang jeuet keu hakim. Sabab nyan, sidroe ureueng harôh jipeurap droë deungon cara nyang jeuet teurimong. Lam urôsan manusia, sidroe tuan geuteurimong namiet dan sidroe raja geupeupuléh rahmat keu ureueng nyang salah watee ureueng nyan jipeurap droë, tiép-tiép ureueng nyan jiakui salah droë, meunyeusai ateuh nyan, dan jimeujanji deungon ikhlah keu jeuet keu ureueng nyang beutôi-beutôi jroh mulai dari nyan.

Meunan cit deungon ureuëng meudesya nyang jiwoe bak Allah. Gobnyan akan geuteurimong lé Allah meunyoë gobnyan a) jiakui desya-desya jih, b) meunyeusai ateuh nyan, dan c) meujanji hana lé jipeubuet desya. Nyan keuh buet-buet nyang paléng peunténg lam saboh peudamè nyang teuka dari haté nyang seutia ngon Allah, nyang ateuh nyan teugantung keukokoh lam udép barô, kesempurnaan lam udép nyan, dan keyakinan ateuh keutekunan nyang hana goyang bak geupeubuet syarèkatjih. Aneuk geulinyueng nyang meuhabéh péng, watèe jiwoe bak ayah jih, jipeugah: *'Lôn teuma lôn peugah: Lôn ka meudesya'* — saboh keusadaran ateuh desya; *'Lôn hana layak'* — hukôman ateuh droë; *'teurimong lôn seubagoe salah sidroe ureueng keurija droeneueh'* — saboh ikrar keu keurija (Lukas 15:18–19). Ngon sabab nyan, watèe tawoe bak Allah:

a) **Sadari desya-desya droë.** Dan watee neupeuteuntèe keu neutinggai desya, gata ka neuteupeue bahwa gata nyan sidroe ureueng meudesya; sabab meunyoë kon, pakon peureulèe neureuncana keu neuubah udép? Teuma, watèe nyan sifat meudesya nyan deuh bak gata lam beuntuk nyang hana jeulaih. Jinoe gata harôh tapeuteuntèe deungon pasti peu nyang keubiet-keubiet salah dan sampoe padum tingkatjih — deungon jeulah, deungon trang, lagèe tapeukira buet-buet desya gata, deungon banmandum keuadaan nyang peukureueng atawa peuteugah keudesyahan buet gata: periksa banmandum udep gata deungon kritis, deungon hukôman nyang kreueh dan hana meupihak.

Keu tujuan nyan, peuduek hukôm Allah bak saboh blah, dan bak blah nyang la'én, udép droë teuh, dan kalon pat nyang sepadan dan pat nyang bida. Cok laju tingkah laku droë teuh dan ukô laju nyan ngon hukôm, keu takalon peu nyan sah meunurôt hukôm; atawa cok hukôm nyan dan takalon peu hukôm nyan ka teupeubuet lam udép droë teuh. Mangat bék na nyang teuleupah lam urôsan nyang peunténg nyoe, seutöt laju saboh atôran. Duek laju dan peuingat keulayi mandum tugaih droë neuh keu Allah, keu ureueng laen, ngon keu droë neuh keudroe, lheueh nyan peuriksa udep droë neuh meunurot mandum aspek nyan. Atawa — peuriksa saboh-saboh Syare'at Siploh ngon Makmueh-makmueh, deungon mandum makna jih, dan kalon — peu kheueh udep droë neuh seujalan

deungon nyan. Atawa — baca bab-bab Injil Kudus meunurot Matius, di sinan Peuseulamat geupeugah hukôm Kristen nyang khusuih, meunan cit Surat Kudus Yakobus Rasul, ngon bab-bab keuneulheueh nibak Surat-surat Kudus Paulus Rasul, di sinan geupeuringkaih tugaih-tugaih nyang wajéb geupeubuet lé sidroe ureueng Kristen, miseue jih: phôn bak bab 12 Surat keu ureuëng Roma, phôn bak bab 4 Surat keu ureuëng Efesus, dan la'én-la'én. Nyan mandum that peunténg saweueb nyan geupeujeulaih seumangat udép Kristen. Seumangat nyan cit geupeugah deungon jeulah ngon kreueh lam Surat Keuphôn Santo Yohanes Teolog. Beuet mandum nyan dan periksa udép droeneuh keu takalon peuëkah nyan seusuai. Atawa, bak akhéjih, cok atôran peungkuan nyan dan gunakeun keu neupeuriksa tingkah laku droeneuh. Anggap udép dan buet droeneuh nyan kon mantong sibagoë buet manusia, tapi sibagoë buet sidroe ureuëng Kristen, dan leubèh nibak nyan, lam saboh pangkat dan martabat nyang khusuih.

Seubagoë hasé nibak ta ulèe balék udép droe teuh nyan, le that buet, narit, pikéran, perasaan, ngon hawa nafsu nyang hana patôt akan teubongka—hai-hai nyang seuharôhjih bék tapeubuet tapi ka tapeubuet; le that hai nyang seuharôhjih tapeubuet tapi hana tapeubuet; ngon le cit buet nyang tapeubuet meunurôt hukôm akan teunyata kuto lé niët nyang hana suci. Meunyo banmandum nyan ka geupeusapat, mungkén that teunyata banmandum udép sidroe ureuëng nyan hana la'én nakeuh buet-buet nyang hana göt. Hai nyang paléng peunténg geuingat bak tahap phôn nyoë bak ta akui keudôhsaan droë nakeuh definisi nyang teupat keu buet-buet nyang ka geupeubuët. Saban lagèe saboh catatan dinas geususôn ngon teupat that angkèe, meunan cit tiép-tiép ureuëng harôih geupeuleumah lam pikéran daftar buët droëgeuh nyan ngon teupat saban lagèe nyan—termasök banmandum keuadaan watée, teupat, ureuëng, rintangan, dan la'én-la'én. Meunyoë peumeriksaan droë geutanyoe hana meuhasé, nyan kareuna geutanyoe cit ta-eu-eu mantong secara umum.

Bah pih meunan, ureuëng hana jeuët teutap bak hai-hai ubit nyan, tapi harôh geujak leubèh jeu'ôh bak rot desya, atawa geupeurunoe leubèh lhôk u dalam haté nyang meudesya. Di yup buët-buët geutanyoë, narit-narit, pikéran pribadi, hawa nafsu, ngon perasaan na keuh sifeuët haté nyang teutap, nyang jeuët keu ciri khas geutanyoë. Na ladôm buet geutanyoe teujadi ngon hana sengaja, seudangkan nyang la'én lahé dari haté ngon teunaga nyang that kreuh sampoe geutanyoe hana ék tapeu-piyôh; na cit nyang la'én geupeubuet hana piyôh-piyôh, jeuët keu lagèe saboh hukôm keudroe. Peumeriksaan lagèe nyan akan jipeuleumah bak geutanyoe dorongan peu mantong nyang teusom lam haté dan jipeuteubiët saboh hasrat nyang sabe na lam haté keu tapeubuet nyan. Nyan keuh sari pati dari keucenderungan meudesya. Deungon ta peugah jih, geutanyoe akan ta peugah cit struktur jantung geutanyoe, jumeulah ngon interaksi dari keucenderungan-keucenderungan jih.

Meunyo nyan ka teupeugöt, bahpih na hawa nafsu nyang paléng utama, nyang atô mandum nyan, hana jeuët teusom lé. Ka geuturi lé mandum ureuëng bahwa punca dari mandum desya nakeuh cinta keu droë. Dari cinta keu droë nyan keuh lahé rasa bangga, tamak, ngon hawa nafsu, dan dari nyan—lahé mandum hawa nafsu la'én, nyang lapan boh geuanggap seubagoë nyang utama, seudangkan nyang la'én, nyang teuka dari nyan, hana teukira lé jai jih. Tieb-tieb ureuëng meudesya na mandum hawa nafsu nyan—na nyang ka meukeumang, na cit nyang mantong lam tahap phôn—saweueb bak tieb-tieb ureuëng nyang meudesya, gaséh keudroe, nyang jeuët keu bijèh mandum hawa nafsu atawa keuheundak meudesya, nyang atô urôsan udépjih. Teuma kon bak mandum ureuëng nyan bandum jih jipeuleumah bak tingkat nyang saban: bak sidroe ureuëng, keubanggaan leubèh dominan; bak ureuëng la'én, hawa nafsu; bak ureuëng keulhèe, keupeunténgan droe. Dan ureuëng nyang sombong hana jiseugan keu nikmat hawa nafsu—teuma hana peue meunyoë awaknyan hana galak keu nyan. Dan ureuëng nyang peunténg keupeunténgan droe jianggab droe jih hebat—teuma hana peue meunyoë, demi keu meuteumée laba, awaknyan kadang-kadang harôh jipeureundah droe. Dan ureuëng nyang galak keu seunang nyan galak that keu keuseunangan—tapi hana rugoe that meunyoë keuseunangan nyan geubloe. Ngon lagèe nyan, tiep-tiep ureuëng na saboh hawa nafsu nyang paléng meukuasa. Banmandum nyang la'én teutap lam seupôt, tundök di yup jih, dan geukawai lé jih, hana beurani meulawan secara teuga ateuëh hawa nafsu nyang paléng meukuasa nyan. Ban mandum hawa nafsu ngon keubiasaan brôk, nyang ka geusadar lé sidroe ureuëng lam droëjih, nyan mandum na ateuëh dasa saboh hawa nafsu nyang khusuih ngon geupeusabab lé nyan. Disinan keuh urat ban mandum keujahatan—cinta keudroe—nyan paléng sampôreuna deuh ngon na lam ureuëng nyan. Kesadaran ateuëh desya droë teuh harôih meupuncak bak peungkuan ateuëh hai nyoë.

Ngon lagee nyan, bak akhe jih, gata akan tateupeue bandua asai-usui desya gata ngon aneuk cabeueng jih nyang langsong—nakeuh hawa nafsu gata—serta aneuk cabeueng jih nyang leubeh jioh, nakeuh mandum buet gata; gata akan takalon banmandum riwayat desya gata ngon tapeugot gambaran jih lagee lam saboh lukisan.

b) Meunyo ka tateupeue keu desya droe, bek tinggai jeuet keu ureueng kalon nyang hana padôli, tapi beu ta useuha tapeugrak **perasaan meunyeusai** nyang jipeuseulamat **nyang teuka dari haté**. Mungken deuh lagee perasaan nyan teuka lam droe geutanyoe bak watee tateupeue desya, tapi nyang beutôi jih nyan hana sabe meunan. Haté jeuet keu kreueh lé desya. Saban lagèe sidroe ureuëng keurija nyang jeuet keu kreueh lé buët jih, meunan cit deungon ureuëng meudesya, nyang jipeubloe droe jih keu buët desya nyang brat—jigukèe bak durô dan jipajôh nyan. Nyan keuh sababjih, disinoe cit, geutanyoe harôh ta useuha ateueh droe keu tapeuteubiët perasaan meunyeusai.

Ureuëng jeuet teurasa lagèe nyan nakeuh meulalu rasa **meusaláh** ateuëh desya-desya droëjih ngon rasa hana jeuet jipeugah alasan ateuëh desya nyan. Rasa meusaláh nyan na di teungôh-teungôh antara sadar keu desya ngon rasa meunyeusai, dan rasa nyan teuka **meulalu teugoe droë**.

Jadi, phôn-phôn that, mulai **kheueh neucela** droe—dan beutôi-beutôi neupubuet nyan. Peuduek siat hai la'én banmandum dan tinggai kheueh droe neuh sidroe ngon nurani di hadapan Allah—Hakim Nyang Maha Geukalôn. Peugah laju bahwa gata tateupeue nyan salah, tapi teutap gata keuneuk; bahwa gata seubeutôi jih jeuet tapeutheun droe—tapi gagal neungui kendali droe keu keubajikan gata keudroe: akai ngon nurani gata bandua geulawan nyan, dan ka teuntèe na rintangan, tapi gata hana neupadôli mandum peuingat nyan. Peubuet nyoe keu tiep-tiep desya. Gata akan takalon bahwa tiep-tiep desya geupeubuet ateuh keuheundak droe keudroe, deungon sadar peunoh bahwa nyan nakeuh desya dan bahkan deungon usaha keu geupeuleupah rintangan — dan nurani gata akan geupaksa gata keu meu-aku salah deungon hana ragu-ragu. Keusaleh haté ureuëng meudesya kadang jipeuphôn cipta alasan—mungkin lé keuleumahan droë, keukuatan sifeuët, gabungan keuadaan, atawa teukeunan udép siuroë-uroë—bèk tadeungo alasan nyan. Ban mandum hai nyan mungkén ka jipeukong keuheundak u desya, tapi hana soe nyang ék paksa gata keu neuteurimong desya—nyan sabe nakeuh masalah keuheundak bibueh. Meunyo gata neukheun, 'Lôn hana lôn tém,' ban mandum godaan nyan teuma piôh! Keu geulawan *usaha-usaha* nyan *keu peukureueng rasa meusaláh ateueh desya droe teuh*, neupareksa keuadaan pribadi droe teuh leubeh mendalam: soe droe teuh, dipat, pajan, ngon pakriban cara droe teuh meudesya, mangat deuh teupeue padum brat desya nyan, bak kasus droe teuh ngon lam keuadaan droe teuh—ngon lam mandum nyan droe teuh akan takalon kon alasan keu peumeu'ah droe, tapi faktor-faktor nyang peuteugah rasa meusaláh droe teuh. Batah proses tudôh droe nyan nakeuh rasa meusaláh nyang hana jeuet teupeu-ilèe—saboh keuadaan di manö haté geupeugah: 'Lôn hana alasan lé—lôn meusaláh.'

Lam buet tudôh droe di hadapan nurani, sidroe ureueng akan jiaku desya saboh lheueh saboh laén, dan jipeugah: 'Lôn na salah ateueh nyoe, ateueh nyan, dan ateueh nyang keulhèe; ateueh mandum, ateueh mandum lôn na salah'—ureueng nyan akan jiteurimong desya-desya jih dan jipeuphôn meurasa bahwa desya nyan jipeubeurat jih ngon beuban nyang peunoh. Watee jiaku desya-desya droe, ureueng nyan kadang-kadang mantong jipike desya nyan na di luwa droe jih; tapi lam buet teuhukôm nyan, desya-desya nyan deuh takalon lam droe geutanyoe ngon that nyata dan jipeubeuban geutanyoe, dan beuban nyan leubeh brat lom saweueb geutanyoe hana alasan keu desya-desya nyan. Ka trok bak tahap nyoe, peu laén nyang tinggai keu ureueng meudesya nyan **peugah**, seulaén: '**Ulôn** nyoe meupaloe! Nyan kon nyang jroh, dan nyoe jeuheut; ulôn keudroe nyang patot disalahkeu saweueb nyan kon nyang jroh dan nyan na lam droe ulôn.'

Ban sigra sidroe ureueng jipeugah lam haté jih, 'Ulôn nyoe brôk that,' rasa meunyeusai nyang sakét ateueh desya-desya jih laju jiteuka meugeulombang lam haté jih, saboh lheueh saboh. Gobnyan **meurasa malèe** ka geupeubuët buët-buët nyang hina nyan; gobnyan meuseudeh ka geupeubebas droë dan geuseutôt hawa nafsu droë; **gobnyan sakét** até ka geupeusakét droë sampoë jeuet lagèe nyan; dan **gobnyan teumakot** that ka geupeusaláh Allah dan geupeuduek droë bak teupat nyang bahaya, baik bak masa nyoe meunan cit bak keukai. Peurasaan-peurasaan nyan teuka meuturôt-turôt, dan ureuëng nyan teutot lam haté jih lagèe teungoh lam apui. Jih jikalon droë jih teugantung di ateuëh jurông nyang paléh dan, lam peurasaan jih, jitrôn u dalam keuadaan ureuëng nyang jipeubuang. Sangsara nyang hana harapan nyan laju jeuet keu rasa putôh asa. Dan bak watee nyan keuh iblih putôh asa kadang-kadang jikuwasa ureueng meudesya nyan, sira jipeusiseue: '*Desya gata leubeh rayek saweueb ka gata peubiyeu droe keudroe.*'

Tieb-tieb ureueng meudesya na geurasa perasaan nyan, meunan nyang leubeh atawa kureueng. Hana peureulee meunyeusai bahwa perasaan nyan na; malah, sidroe ureueng seuharôh jih meuhajat mangat perasaan nyan na, dan beu leubeh teuga lom. Leubeh ureueng nyan teutot ngon perasaan nyan, dan leubeh meuhu apui nyang teutot nyan, leubeh that nyan jipeuseulamat. Lam teunaga apui nyang teutot nyan keuh na dasa keu

meunyeusai di masa ukeue. Di sinan keuh haté sadar pakriban manèh jih boh desya nyan, dan dari sinan keuh jitarék teunaga keu jipaléng droe dari godaan nyan.

c) Peurasaan meutobat nyan deungon jeulah na efek nyang jeuet peuhanco. Saboh feureuman jitamong sampoe u antara jiwa ngon roh, antara urat ngon sumsum, dan jipeunilé pikéran meunan cit niët haté. Teuma, tujuan keupeu hai nyoe geupeuteuka lam droe sidroe ureueng lé rahmat Allah kon keu peuhanco mantong, teuma keu geupeujeuet sapeue nyang barô meulalu peuhancô nyang ka treuk. Keubarôan nyoe geupula lé saboh hembusan harapan ateueh keumungkinan keu geupeubeutôi banmandum. Mungken keu geupeubeutôi nyang salah ngon geupeupulé nyang ka gadôh; geutanyoe cit peureulèe geupeuphôn buet nyan. Nampakjih, dari perasaan meunyeusai nyan laju meupinah u saboh ikrar: 'Ngon sabab nyan, lôn tolak desya ngon meujanji akan meulayani Po Teuh Allah nyang sidroe ngon cara lôn seumapeue peurintah Gobnyan.' Teuma, sidroe ureueng nyang peugöt ikrar lagèe nyan harôih yakin, bak saboh sisi, bahwa keusalahan masa u likôt jih jeuet geupeumeu'ah, dan bak sisi nyang la'én, bahwa jih nyan jeuet jiteurimong teunaga nyang geupeureulèe keu teutap seutia bak ikrar nyan. Nyan keuh sababjih buet meujanji keu meulayani Tuhan jeuet teujadi ateueh dasai keuyakinan bak rahmat Gobnyan ngon meuteumèe bantuan dari ateueh; ngon keuyakinan nyoe lahé dari iman bak Tuhan Juruselamat geutanyoe, nyang meulalu Gobnyan, ateueh kayèe saléb, catitan desya-desya geutanyoe ka geusueb-sueb, ngon, lheueh Gobnyan geu'ék u syeuruga, *'banmandum nyang peureulèe keu udép ngon kesalehan'* ka geubri keu geutanyoe *'meulalu kuasa ilahi Gobnyan'* (2 Petrus 1:3). Tan iman nyoe ngon harapan nyang jipeulahé, sidroe ureueng nyang jiseungsara lé rasa meunyeusai nyang brat that jiseutot bak jalan Yudas. Barô keuh bak watèe nyan Saléb Peuseulamat nyan beutôi-beutôi jeuet keu saoh keu sidroe ureueng! Teugantung, lagèe di ateueh jurông, lam rasa meunyeusai nyang paléng sakét ateueh desya-desya jih, jih nyan jikalon Saléb nyan sibagoe seulamat jih nyang sidroe; jih nyan meugantung bak Saléb nyan ngon banmandum teunaga iman ngon harapan jih, dan nibak nyan jih teurimong teunaga keu jipeubuet peuneugah jih. Saban lagèe ureueng teungoh karam meugantung kreueh bak bak kayèe, meunan kheueh ureueng nyang meutobat nyan meugantung bak Saléb Almaseh, dan jipeurasa bahwa jih nyan hana lé binasa. Tanyoe umumjih ka tateupeue keu kuasa maté Tuhan di ateueh Kayèe Saléb, teuma sidroe ureueng nyang ka jialami taubat nyang sakét that ateueh desya-desya jih nyan jiteurasa keudroe, sabab Kayèe Saléb nyan ka jeuet keu saboh bagiën nyang hana jeuet teupisah nibak udép jih.

Ngon lagèe nyan, geuseksa lé rasa meutobat dan ka meugoyang lam putôh asa, bak watèe gata jak u arah ikrar nyang that gata harapkan:

a) Phôn-phôn, sigra peuhudép keulayi iman nyang udép ateueh kuwasa keumatéan Almaseh nyang geusaléb. Banmandum desya banmandum manusia ka geupaku bak kayèe saléb, ngon meunan cit desya droeneueh. Peuhudép keulayi keyakinan nyoe, mangat seunang akan meunafah lam haté droeneueh, dan nyan akan meutamah jeuet keu harapan sigra meunyo ka geupeusuuem lé iman nyoe.

b) Tamah lom bak nyan saboh keyakinan nyang kong bahwa gata akan geubri teunaga keu tapeubuet sumpah gata nyan sigra lheueh gata teurimong Sakramen. Hana sidroe pih nyang geutulak nibak nyan. Ngon sabab nyan keuh, Tuhan ka geuseudia nyan, mangat jeuet geubri. Keyakinan nyoe akan geupeukong teunaga droe gata dan geupeuteuka rasa siap keu meukeureuja deungon sunggôh-sunggôh ngon bantuan nyan. Peu jeuet na saboh ikrar meunyo hana keyakinan ateueh bantuan dari ateueh? Teuma, bak sisi la'én, peu keyakinan nyan teuka meunyo sidroe ureueng hana sagai jipike keu jipeugöt ikrar? Disinoe na saboh interaksi timbal balik.

c) Dan watee gabungan keuyakinan ngon keusiapan nyan teuka lam droe gata, peugöt saboh **ikrar—keu ta** meungabdi keu Po Teuh Allah nyang sidroe keu siumu uroe udep gata. Sumpah nyang teuka dari haté nyan, nyang geupeugèt ateueh iman keu Tuhan geutanyoe Isa Almasih dan geupeugah ngon tulus ikhlas, akan geupeuhilang banmandum seupôt nyang ka jipeubeuban ateueh jiwa droeneueh dan geupeungeuh tiep-tiep sagoe udep droeneueh di dalam meunan cit di luwa. Disinoe na janji haté ngon Tuhan lam Isa Almaseh. Ngon sabab nyan, lam buet nyoe, tekad droeneueh nyang awai ka jeuet keu saboh sifeuet Kristen nyang seubeutôijih.

Naik u sumpah nyan nakeuh tanda puncak perjalanan ureueng meudesya nyang meutobat u arah Tuhan. Jinoe, jih tinggai padum boh langkah mantong sigohlom jiteurimong Tuhan nyang teuka keu meurumpok ngon jih. Ayah

geujak meurumpok ngon aneuk geuh nyang ka meuhayak nyan deungon geupelok gobnyan bak takue dan geucöm gobnyan sibagoe tanda peu-ampôn nyan sampôreuna; lheueh nyan geupeungui gobnyan bajêe nyang patôt dan geupeusiëp hidangan keu gobnyan. a) Tuhan geubri peu-ampôn nyan sampôreuna keu ureueng meutobat lam Sakramèn Peunyesalan; b) Gobnyan geupeungui gobnyan deungon teunaga dan geujôk keu gobnyan hidangan lam Sakramèn Komuni Kudus.

Peumeu'ah nyang sampôreuna geubri keu ureuëng nyang meutobat lam Sakramèn Peunyesalan

Meunyo sidroe ureueng meudesya ka geupeuteuntèe keu geupeulayan Po Teuh Allah nyang sidroe nyang beutôi phon dari jinoe, gobnyan harôh sigra geujak u Sakramèn Peunyesalan. Peureulèe jih nyan that rayeuk, meunyo hana nyan, banmandum nyang ka geupeubuet seugohlom nyan kon mantong hana sampôreuna, tapi harôh cit gadoh hana meuhareuga. Jih nyan jiteurimöng banmandum brat, makna, ngon kuwasa jih nyan cit dari Sakramen Peunyesalan nyoe. Nyan keuh sabab jih, bak teupat hana Sakramen Peunyesalan, hana ureuëng nyang udép seucara Kristen nyang seubeutôi jih.

a) Hai nyang phon nyang peujeuet Sakramen nyoe peureulee nakeuh na kureueng teuga lam udep batin geutanyoe secara umum, na kureueng jeulaih ngon hana teutap. Pikeran geutanyoe, seugolom jiteubiet lam ulèe, jeuet meugantoe-gantoe arah, hana teuatô urôtan jih, ngon hana teuntèe bak geujak jih—nyoe beutôi kon cit meunyo bhah nyan goh lom jeulah, tapi cit meunyo ka tapeugah haba nyan ngon mandalam. Tapi, sigra lheueh tapeuteubiet u ateueh keureutah, pikeran nyan kon cit ka teuatô meunurôt urôtan, tapi ka teupeujeulah ngon teupeukong cit. Saban cit lagèe nyan, saboh perubahan udép, meunyo barô teupiké lam haté, mantong hana teuntèe ngon hana teudong keudroe, dan beuntuk-beuntuk udép nyang teubayang bak watèe nyan hana stabil ngon hana teuntèe. Nyan meuteumèe dasa nyang kong lam Sakramèn Peumeu'ah Dosa, watèe sidroe ureueng meudosa geupeugah desya gobnyan di geurija ngon geupeukong ikrar geuh keu geupeugèt buet droe. Lilin nyang meuleleh meualon hana beuntuk; tapi meunyo jitôk lam acuan atawa jitot ngon cap, jih nyan jeuet keu saboh beuntuk nyang pasti. Dan jiwa geutanyoe harôh jitot ngon saboh cap mangat jeuet na beuntuk nyang pasti. Hai nyoe geupeubuet lam Sakramen Peunyesalan: disinoe, rahmat ilahi nibak Roh Kudus nyang cap jih.

b) Sidroe ureueng jiteurimong udép rohani dari Roh Allah. Rahmat Roh nyan tinggai lam droe geutanyoe, jipeuphôn udép dan meubuet lam droe geutanyoe, dan jipeuhasé udép meunurôt Roh nyan. Bak ureueng nyang meutobat, Roh nyan sampoe 'an jinoe meubuet dari luwa: dari luwa Roh nyan jipeugrak gobnyan, dari luwa Roh nyan jikalon mandum geurakan peubeutôi lam droe gobnyan dan jitulông geurakan nyan; tapi Roh nyan goh lom jitamong u dalam, dan goh lom jitinggai. Hai nyoe geupeubuet lé Roh lam Sakramèn Peunyesalan (dan, keu ureuëng nyang barô phôn jipaléng droe ubak Tuhan, lam Sakramèn Peumandian). Saban lagèe ureuëng nyang keu'eung that jiteurasa seujôk ngon teunaga 'oh lheueh jiepi ië leupië, meunan cit ureuëng nyang teutong lam apui peunyesalan jiteurimong, lam Sakramèn Peunyesalan, saboh nyang pasti—saboh kuwasa nyang peureuda seudéh jih dan bak watèe nyang saban peukong jih.

c) Nyang peujeuet Sakramen Tobat nyan that peureulèe nakeuh, bak saboh sisi, sifeuet desya, dan bak sisi la'én, sifeuet nurani geutanyoe. Watèe geutanyoe meudesya, geutanyoe tapiké hana lé sapeue bekas desya nyang tinggai, kon mantong di luwa geutanyoe tapi cit di dalam droe geutanyoe. Seumentara nyan, desya nyan jitinggai jeujak nyang lhôk, baik lam droe geutanyoe meunan cit di luwa geutanyoe—bak mandum peue nyang na di seulingka geutanyoe, dan khusuihjih di syeuruga, lam peurèntah keuadalan Ilahi. Bak watèe geutanyoe meudesya, di sinan ka geupeuteuntèe peue nyang ka jeuet keu ureueng meudesya nyan: lam Kitab Udep, nan gobnyan ka geutuléh lam dapeuta ureueng nyang geuhukôm—dan ngon nyan ka teukong di syeuruga. Rahmat Allah hana teuma jitrôn ateueh gobnyan sampoë nan gobnyan jipeusampôh nibak dapeuta ureuëng nyang ka geupeusalah di syeuruga, sampoë gobnyan jiteurimöng peubeubaih di sinan. Teuma, Allah geumeuheuet beu peubeubaih di syeuruga—peusampôh nan nibak dapeuta ureuëng nyang ka geupeusalah di syeuruga—nyan meugantung bak peubeubaih ureuëng-ureuëng nyang teukurông lé desya di bumoe. Sabab nyan, teurimonglah Sakramen Tobat, mangat gata geuanggap patôt keu ampôn nyan sampôreuna dan neupeuhah lam droe gata jalan keu Roh rahmat. Hati nurani geutanyoe, nyang jinoe ka gléh ngon ka meuteumèe keulayi keupekaan ngon keumampuan geupeubida antara nyang beutôi ngon salah lam hai-hai nyang meuasoe akhlak, hana jibri teunang keu geutanyoe sampoe geutanyoe yakin that ka geupeumeu'ah. Nyan keuh sifeuetjih lam udép geutanyoe siuroe-uroe: jih hana jibri geutanyoe meukalon ureueng nyang ka geutanyoe sakét até sampoe geutanyoe yakin bahwa ureueng nyan

ka jipeumeu'ah geutanyoe. Teuma meunyoe nyan keu Allah, leubeh that tajam lom. Bah pih, bak watée sidroe ureueng geubeudoh keu geupeugot ikrar nyang teuga, teuka keu ureueng nyan saboh keyakinan bahwa jih nyan hana le meumusôh ngon Allah, keyakinan nyan—saweueb geupeugot keudroe—hana jeuet keu langgeng; sigra that keyakinan nyan teugoyang lé ragu: 'Peu keuh nyan beutôi-beutôi meunan, atawa cit peungeut droe mantong?', dan syak wasangka nyan akan jipeuteubiët rasa cemas lam haté, dan dari rasa cemas nyan teuka keuleumahan. Akibatjih, udép sidroe ureuëng akan kureuëng keuteuguhan ngon atôran. Sabab nyan, sidroe ureueng harôh geudeungo janji ampôn ban sigom donya langsung dari hadapan Po Teuh Allah, mangat, 'oh ka geupeuteunang haté lé keyakinan bak rahmat Po Teuh, ureueng nyan jeuet geupeubuet buet leubeh teuga ngon teukong lam keyakinan nyan. Jak keuh, ngon peugah keusalahan droe—dan gata akan neuturimong dari Po Teuh surat keuampôn.

Ureuëng harôih geupeusiap droë deungon beutôi keu peungkuan nyang peuseulamat. Soë mantong nyang ka geupeubuët banmandum nyang ka geupeugah nyan, ureuëng nyan ka siëp. Neulanjôt laju, deungon iman nyang hormat!

a) Meunyo ka teupeucaya that keu peureulëe Sakramèn nyoe, jak laju keunan—kon seubagoe tambahan mantong bak peu-ubah udép droe teuh atawa adat biasa, tapi ngon iman nyang sampôreuna bahwa keu droe teuh, seubagoe sidroe ureueng meudesya, nyoe keuh saboh-saboh jih rot u arah seulamat; bahwa, meunyo gata tinggai sakramèn nyan, gata akan teutap lam kawan ureuëng nyang geuhukôm dan, akébatjih, hana meuteumëe sapeuë pih rahmat; bahwa, seulaén gata tamöng u ruweuëng peupuléh nyoe, gata hana jeuët peupuléh keusihatan roh gata dan akan teutap, lagëe sigohlomjih, sakét ngon meukeususah; bahwa gata hana akan takalon Keurajeuën seulaén gata tamöng rot pintô taubat.

b) Deungon keyakinan nyan, peuhu lom lam droe gata hasrat keu Sakramen nyoe. Jak laju u sinan kon seubagoe teupat keureubeuen, tapi seubagoe sumber beureukat. Soe mantong nyang jeulah geubayang hase nyang lahé lam droe geutanyoe meulalu pengakuan, pasti geu-useuha keu geujak u sinan. Sidroe ureueng jak keunan deungon tubôh meuluka-luka, hana meusidroe pih anggëta nyang sihat dari ulëe sampoe u gaki, teuma jiwoe dari sinan ka sihat mandum anggëta, udép, teuga, ngon rasa aman nibak bala nyang teuka singoh. Gobnyan geujak keunan deungon geuba beuban nyang brat—beuban mandum desya masa u likôt gobnyan, nyang jipeuseksa gobnyan ngon jireubôt mandum keuteunangan gobnyan—tapi gobnyan geuwoe dari sinan ka lega, geurasa seunang, lam haté nyang riang, lheueh geuteurimong surat keupeuampôn mandum desya.

c) Bah rasa malëe ngon teumakot nyan teuka—nyan keuh beuna! Sakramèn nyoe seuharôhjij that geuharok sabab jih jipeuteuka rasa malëe ngon teumakot; dan makin rayek rasa malëe ngon teumakot nyan, makin rayek cit keuseulamatan nyang jibri. Watee meuharok keu Sakramèn nyoe, harok kheueh rasa malëe nyang leubeh rayek ngon rasa teumakot nyang leubeh rayek cit. Peu na ureuëng nyang meukeusud jak meubat hana jiteupeue bahwa ubat nyan akan sakét? Ka teuntëe jiteupeue, tapi deungon meukeusud jak meubat, awaknyan sit meukeusut cit keu jiteuen rasa sakét nyang teuka deungon harapan mangat puleh. Dan gata, watee gata geusiksa lé rasa meunyeusai nyang teuka bak gata dan teungoh meujuang keu tapeurap droe bak Allah, peu kon gata na tapeugah: 'Lôn ka siab lôn tahan peue mantong, nyang peunténg neugaséh dan neupeuampôn!' Dan meunan keuh ka teujadi meunurot hajat gata. Bèk sampoe rasa malëe ngon teumakot nyang gata rasa jinoe jipeukacho gata—mandum nyan na hubôngan ngon Sakramèn nyoe keu keubajikan gata keudroe. Deungon ka geupeusucé lé nyan, droeneueh akan leubeh teuga bak sifeuet. Droeneueh ka lheueh geupeusucé leubeh dari sigoe lé apui taubat—peusucé lom sigoe teuk. Watee nyan droeneueh geupeusucé keudroe di hadapan Tuhan ngon nurani droeneueh, tapi jinoe beu geupeusucé di hadapan saksi nyang geutunyok lé Tuhan, seubagoe bukti keu keukhlasan peusucéan pribadi nyan, dan mungkén cit keu geupeulengkap peue nyang kureueng bak nyan. Teuma na uroe meuhukôm, dan meusigoe ngon nyan teuka malëe ngon teumakôt nyang that brat. Malëe ngon teumakôt nyang tarasa watée meu-ikrar nyan keuh nyang teubôh keu malëe ngon **teumakôt** bak uroe nyan. Meunyoe droeneueh hana takheun keuneuk hadapi nyan, tahan kheueh nyoe. Seulaén nyan, sabe meunan, makin brat rasa cemas nyang tarasa lé ureueng meu-taubat, makin leubeh le peunyejuk haté nyang jiteurimong lheueh meu-ikrar. Disinöe keuh Juru Seulamat nyan beutôi-beutôi geupeuleumah droe Gobnyan seubagoe Peunyejuk até keu ureuëng nyang leulah ngon nyang meubeuban! Gobnyan nyang ka meutobat ngon meu-aku deungon ikhlah geuteupeue keubeunaran nyoe dari peungalaman droe, ngon hana geuteurimöng nyan deungon iman mantöng.

d) Lheueh nyan, peuingat lom mandum desya nyang ka lheueh gata pubuet dan peubarô lom ikrar nyang ka meuratôh lam droe gata beu hana lé gata ulang, peubangkit iman nyang udép bahwa gata teungoh geudong di

hadapan Tuhan Keudroe, nyang teurimong pengakuan gata, dan peugah mandum, bék na meusom sapeue pih nibak peue nyang jeuet keu beuban ateueh nurani gata. Meunyo gata teuka ngon niët keu peumalée droe, gata hana neusom sapeue pih, teutapi neupeuleumah, seupunoh-punoih jih, rasa malée gata ateueh keucenderungan gata keu meudesya. Hai nyoe akan jeuet keu peunyejuk haté gata nyang meunyeusai. Geutanyoe harôh yakin bahwa tiep-tiep desya nyang geupeugah nyan ka geupeuteubiet dari haté, seudangkan tiep-tiep desya nyang geusom nyan teutap tinggai di dalamjih, nyang jiba hukôman leubeh rayek sabab, deungon luka nyan, ureueng meudesya nyan ka to deungon Tabib Nyang Peupuléh Banmandum. Deungon geusom desya, jih nyan ka jitôp luka nyan, hana jisadar bahwa nyan jipeuseksa ngon jipeususah roh jih. Lam kisah Theodora nyang meureukat, nyang geutheun ujian gobnyan, na geupeugah bahwa ureuëng nyang tudôh gobnyan nyang jeuheuet nyan hana meuteumée lam catitan awaknyan desya-desya nyang ka geupeugah lé gobnyan. Malaikat-malaikat nyan lheueh nyan geupeugah bak gobnyan bahwa pengakuan nyan jipeusampôh desya dari tiep-tiep teumpat nyang jicatif. Hana lé teutuléh ateueh ureuëng nyan, meunan lam kitab nurani, meunan cit lam kitab udep, meunan cit bak jaroe ureuëng-ureuëng jeuheuet nyang peuhanco nyan—peungkuan ka jipeusampôh tulésan-tulésan nyan. Jadi, peutubiet mandum nyang jeuët keu beuban ateueh droëneuh, bék na tasom sapeue pih. Seujioh mana harôh tapeugah desya geutanyoe nakeuh mangat bapak rohani jeuet geupaham geutanyoe deungon beutôi, mangat geutanyoe geukalôn lagée sibeuna jih, dan, watee geubri ampôn, geupeuampôn geutanyoe keudroe, kon ureueng la'én; mangat watee geupeugah: 'Peuampôn dan peubeubaih ureueng nyang meutobat dari desya-desya nyang ka jipeubuet,' — hana sapeue pih nyang teutinggai lam droe gata nyang hana rôh lam kata-kata nyan. Ureuëng nyang, watée geupeusiap droe keu meu-aku dosa keu phon that lheueh trép geujalani udep lam desya, geucok keuseumpatan keu geupeugah haba ngon bapak rohani gobnyan sigohlom nyan dan geucalitra banmandum riwayat udep meudesya gobnyan, nyan nakeuh buet nyang jroh. Ngon cara nyan, hana bahaya teulupah atawa teutinggai sapeue pih lam keubingongan watée meu-aku dosa. Ban mandum usaha harôih geupeubuët mangat jeuët peugah ban mandum desya. Tuhan ka geubri kuasa keu geupeumeu'ah kon deungon hana syarat, tapi deungon syarat meunyeusai ngon meu'aku. Meunyo nyoe hana teupeubuët, jeuët teujadi watée bapak rohani geupeugah, 'Lôn peu'ampôn ngon lôn peugleh gata,' Tuhan geupeugah, 'Tapi lôn hukôm gata.'

(d) Ibadah peungkuan nyan ka seuleusoe. Bapak rohani geubeuët epitachelion, geutôp ulée ureuëng nyang meutobat nyan ngon ija nyan dan, geupeuduek jaroe gobnyan di ateueh jih, geupeunyata ampôn keu mandum desya, geupeusah nyan ngon tanda saléb di ateueh ulée. Peue nyang teujadi lam jiwa bak watée nyan geuteupeue lé mandum ureuëng nyang ka meutobat ngon sunggôh-sunggôh. Alue rahmat jilôb dari ulée u dalam haté dan jipeupunoh haté nyan deungon keubahagiaan. Hai nyoe kon dari manusia—kon dari ureueng nyang meungaku desya atawa dari ureueng nyang bri ampôn: nyan nakeuh rahsia Tuhan, Nyang Peupuléh dan Peunyejuk haté... Kadang-kadang na teujadi, ladôm ureuëng deungö deungon jeulah saboh feureuman ilahi lam haté gobnyan, nyang jeuët keu sumber teunaga ngon inspirasi keu buët-buët gobnyan u keuë. Nyan nakeuh, lagée jih, saboh seunjata rohani nyang geubri lé Almaseh Juru Seulamat keu sidroë ureuëng nyang jinoë ka jitamong lam barisan ureuëng-ureuëng nyang meuprang di yup beundera Gobnyan. Soe mantong nyang ka geuanggap patôt keu geudeungo narit lagée nyan, harôih geupeuteun nyan seubagoe sumber keuseunangan haté ngon inspirasi; sumber keuseunangan haté, saweueb ka jeulah bahwa peungkuan nyan ka geuteurimong watee Tuhan geutém, lagée jih, geupeugah haba ngon ureueng nyang meutobat; sumber inspirasi, saweueb bak watée godaan, geutanyoe cit peureulée taingat keu nyan, dan nibak nyan keuh teunaga teuka! Pakriban cara prajurit lam prang jipeuseumangat droe keu jilawan musôh? — Nakeuh deungon narit nibak pimpinan nyang paleng meubekas. Meunan cit deungon hai nyoe.

e) Dan ngon nyan, banmandum ka seuleusoe... Nyang tinggai jinoë nakeuh sujud bak hadapan Tuhan deungon rasa syukô ateueh rahmat Gobnyan nyang hana teukira, ngon meucôm Saléb ngon Injil seubagoe tanda saboh ikrar — untuk jak deungon teuga di ateueh jalan nyang ka geupeuteuntée lam Injil, meulalu saléb droe, untuk seutot bak jeujak Almaseh Juru Seulamat, lagée nyang ka geupeugah lam Injil, di yup talo Gobnyan nyang leumbôt, nyang barô sagai ka neucok lé droëneuh. O lheueh neupubuet nyan, jak laju lam dame, ngon tekad keu neupubuet beutôi-beutôi lagée nyang ka neumeujanji, beuneuingat bahwa phon jinoë droëneuh akan geuhukôm meunurôt narit droëneuh keudroe. Ka neumeujanji, peuteun laju; ka neuseumapeue ngon Sakramen, beu leubeh neuseutia lom, bék sampoe neujatôh lom lam kawan ureueng nyang peureumèh rahmat.

g) Meunyo bapak rohani droëneuh geubri hukôman keu droëneuh, teurimong nyan deungon seunang haté. Dan meunyo bapak rohani droëneuh hana geubri hukôman, maka lakée bak gobnyan mangat geubri. Hai

nyoe kon mantong jeuet keu peutunyok keu droeneueh bak jalan nyang jroh nyang teungoh droeneueh jak, tapi cit jeuet keu perlindungan dan tameng ateueh buet-buet jeuheut dari ureueng luwa nyang geutuju keu droeneueh lam cara udép barô droeneueh. Nyoe kheueh nyang geutuléh lé Padri Suci Patriark Konstantinopel (Yeremia — *Ed.*) bhah hai nyoe lam kitab gobnyan 'Jaweueban keu Ureuëng Lutheran': 'Kamoe peusapat ampônan desya ngon hukôman taubat ateueh le that alasan nyang sah. Phôn-phôn, mangat meulalu penderitaan sukarela di sinoe ureuëng meudesya jeuët geupeubeubaih nibak hukôman brat nyang hana sukarela di siuroë singoh, bak uroe kiamat, sabab hana sapeue nyang leubèh jeuët peupuléh até Tuhan lagèe penderitaan, dan leubèh-leubèh lom meunyoë nyan penderitaan sukarela. Nyan keuh sabab jih Santo Gregorius geupeugah bahwa ië mata geubri upah deungon gaséh sayang keu manusia. Nyang keudua, mangat hawa nafsu jasmani nyang jeuet keu punca desya nyan jeuet geupeubinasa lam droe ureueng meudesya, sabab tateupeue bahwa saban peunawa saban peunawa. Nyang keulhèe, mangat taubat nyan jeuet keu ikatan atawa keu talo keu jiwa, nyang theun jih bek jipuwœe lom bak buet-buet jeuheut nyang baroë lheueh geupeusucoë lé . Keupeuet, keu geupeubiasa geutanyœe bak keureuja brat ngon saba, sabab keubajikan nyan nakeuh hase nibak keureuja brat. Keulimong, mangat jeuet takalon ngon tateupeue peu kheueh ureueng nyang meutobat nyan beutôi-beutôi ka geubenci desya."

Soe mantong nyang jiseutôt banmandum proses peupuléh rohani nyoe lagèe nyang seuharôihjih, dan—nyang paléng peunténg—jipeugah desya-desya jih hana jipeusom sapeue pih, jigisa dari rumoh Tuhan saban lagèe ureueng meudesya jigisa dari teupat hukôman, lheueh jideungö disinan, kon hukôman maté, tapi saboh proklamasi peumeu'ah dan jipeuampôn keusalahan-keusalahan jih, — awaknyan jiwoë deungon rasa syukô nyang paleng lhok keu Peuseulamat jiwa geutanyœe, deungon tekad nyang kong keu jipeuseumah sigeunap udep awaknyan keu Gobnyan dan keu jipeubuet peurintah-peurintah Gobnyan, deungon rasa banci nyang paleng kreuh keu mandum desya-desya awaknyan nyang ka leupah dan deungon hasrat nyang hana teutheun keu jipeusampôn mandum jeujak udep jeuhet awaknyan nyang ka leupah. Ureuëng nyang ka meuteumèe peubeubaih nyan geurasa lam droe jih bahwa jih nyan hana teungoh seungap, bahwa na saboh kuwasa khususi nyang ka teuka u ateueh jih. Rahmat Ilahi, nyang sigohlom nyoe cit meulaku ateueh jih dari luwa keu jitulông jih meunang ateueh droe jih, jinœe, deungon narit 'Lôn peuampôn dan lôn bri izin', ka jitamong u dalam, meusaboh deungon roh jih, dan jipeunoh jih deungon seumangat dan seumangat suci nyang deungon nyan jinœe jipeuphôn keu jipeubuet buet dan tugaih jih sampœe 'an akhé udep jih.

Ureuëng nyang meutobat nyan geujak u Sakramèn Komuni Suci

Lam parabel Aneuk Lelaki nyang Foya-foya, si ayah, lheueh geuteurimong aneukgeuh nyang ka geuwœe bak gobnyan deungon meutobat, lheueh aneuk nyan geureubah bak gaki gobnyan dan geucum gobnyan seubagoë tanda geupeumeu'ah mandum, geuyue peukawen aneuk nyan dan geupeusiap hidangan malam nyang meuh'e-h'e ngon meupesta. Hati ayah nyan hana seunang ngon meupeuampôn mantong; gobnyan meukeusud that keu geupeupaseuti aneuk gobnyan ka meudamè lom ngon gobnyan dan keu geupeuleumah leubeh meuseumangat rasa seunang até awaknyan meureumpok lom lheueh meupisah nyang that meuseudeh. Gaséh sidroe ayah geubri peue nyang hana sagai-sagai geuharap lé aneuk. Peu na ureueng meudesya nyang jeuet geuharap sapeue nyang leubeh hebat lheueh geuteurimong peuampônan nyang sampôreuna? Teuma, gobnyan geundang cit u Jamuan Tuhan, di sinan Tuhan keudroe geubri Aseuë Gobnyan keu geupajôh ngon Darah Gobnyan keu geujéb. Nyœe keuh puncak keumuliaan keumurahan haté keu ureuëng meudesya nyang meunyeusai; teuma nyan kon saboh hai nyang leubèh-leubèh, tapi saboh keupeureulèe nyang that peunténg keu meureumpok lom ngon Tuhan.

Udep ureueng Kristen nakeuh udep lam Tuhan Isa Almasih. Ureueng meuiman geupeungui Almaseh dan udep ngon Gobnyan. Soe mantong nyang ka rhët lheueh geupeumanö, ureueng nyan ka gadoh rahmat nyan; watee jibeudoh lom dari keusalahan dan jiwoë bak Tuhan, jih harôh geupeupatôt lom keu rahmat nyan—dan jih geupeupatôt meulalu Komuni Suci. '*Soe mantong nyang pajôh Daging Lôn ngon jieb Darah Lôn, jih nyan tinggai lam Lôn, dan Lôn pih lam jih,*' kheun Tuhan (Yohanes 6:56). Disinœe, lam jiwa nyang meutobat, na keumulai udép lam Almaseh Isa. Tuhan geupeugah bahwa Gobnyan nyan keuh bak anggô, dan ureueng-ureueng nyang meuiman bak Gobnyan nyan keuh cabeueng-cabeueng jih (ngieng Yohanes 15:46). Saboh cabeueng hana udép meunyoë kon ateueh bak anggô; meunan cit, ureueng meuiman hana udép meunyoë kon lam Tuhan. Hana bak pat na udép nyang seujati seulaén nibak bak anggô nyœe. Peue mantong nyang kon ateueh jih ka maté. Ngon sabab nyan, soe mantong nyang meuh'eut udép seujati harôih geucangkok bak jih, geuteurimong ie udép nyang jibri udép nibak jih, dan udép ngon cara geupajôh jih. Pencangkakan nyœe teujadi lam Komuni Suci: disinœe

ureueng Kristen jeuet keu saboh ngön Tuhan. Watée Tuhan barô geupeutunyok sidroe ureueng meudesya u arah taubat nyang sampôreuna, Gobnyan cit teungoh geuguntô pintô haté; teuma meunyo pintô nyan ka teubuka meulalu rasa meunyeusai ngön taubat, Gobnyan geutamong dan geujamée Santapan Tuhan sajan ureueng nyang teurimong komuni.

Jinoe sidroe ureueng lahé barô. Saboh udép nyang la'én that ka geupeuphôn keu gobnyan. Udép hana jeuet teutap na meunyo hana peunajôh, apalagi peunajôh nyang pah keu udép nyan. Peunajôh nyan nakeuh Tubôh ngon Darah Tuhan. Gobnyan keudroe geupeugah: *'Awak Lôn nakeuh peunajôh nyang beutôi, dan Darah Lôn nakeuh ië jép nyang beutôi'* (Yohanes 6:55). Ngon nyan keuh ureuëng nyang ka jipeuphôn udép barô harôh jipeusubô udép nyan. Leubèh that peureulèe keu tajamée makanan nyoe bak tahap-tahap awai, bak phôn that, meunan keuh geukheun, bak geugrak udép barô sidroe ureuëng. Geupeugah bahwa makanan phôn nyan jipeungarôh sifeuët udép fisik sidroe ureuëng dan lheueh nyan jeuet keu keupeureulèean nyang sabe na keu tubôh. Jadi, pakriban sifeuët udép ureuëng nyang meutobat nyan? Saboh udep nyang meupusat bak Almaseh Isa, Tuhan geutanyoe. Peue nyang seuharôhjih jeuet keu keupeureulèe jih nyang sabe? Keupeureulèe keu meusaboh ngon Tuhan. Ngon sabab nyan, bah jih sigra, bak phôn that udep nyoe, geujak cok Tubôh ngon Darah Almaseh, mangat jeuet geupeudong, meunan geukheun, pondasi udep nyang sejalan ngon Almaseh, dan keu geupeuhu hasrat nyang udép keu meusaboh sabe ngon Gobnyan meulalu peunajôh nyan. Meunyo sidroe ureueng ka geurasa manna syuruga nyoe dan ka geurasa manèh jih, ureueng nyan hana ék hana geuingin ngon geuh'eut leubèh-leubèh lom keu persekutuan nyoe.

Sabab nyan, 'oh ka neuteurimong rahmat ngon ampôn nyan sampôreuna meulalu taubat, neulanjôt laju u Komuni Kudus, keu peupuléh mandum keulayi droe neuh nyang lam.

Hana peureulèe geupeuteutap atôran khusus keu peusiap droe keu nyoe. Ureuëng nyang meutobat nyan ka na banmandum nyang geupeureulèe, dan ngon sendirijih geuteurimong Komuni Suci. Soe mantong nyang ka meunyeusai ateuh desya-desya jih dan ka geupeungaku, ureuëng nyan ka siap siaga keu geuteurimong Sakramen nyang agông nyoe. Dan Rasul hana geupeuteuntèe atôran la'én; gobnyan geupeugah mantong: *'Bah kheueh sidroe-droe ureueng geupeureksa droe geuh, óh lheueh nyan barô geupajôh rutoe nyan dan geujéb cawan nyan'* (1 Kor. 11:28). Jeuet tapeugah: peuteutap pue nyang ka na, atawa bék sampoe gadôh pue nyang ka na — dan nyan ka cukôp.

Meunurôt adat geutanyoe nyang ka teutap, hana that trep watee antara Peungkuan Dosa ngön Komuni: biasajih, cit bak watee seupôt, beungoh, ngön Liturgi. Bak watee-watee nyan, geutanyoe harôh tajaga beu teutap keuadaan haté nyang teunang nyang teuka dari geurija lheueh Peungkuan Dosa, dan tapeuguna nyan keu meuhubông ngön Tuhan lam Komuni Kudus.

a) Peuteutap perhatian gata bek meupaleng dan peuteunang haté gata. Jaga droe nibak gangguan ngon pikéran nyang meupayáh; tinggai bandum hai, peupuséng u dalam droe dan tinggai keudroe ngon saboh pikéran keu Tuhan nyang teungoh geuneuk teuka bak gata. Tinggai bandum pikéran nyang meulayang dan, sira tapiké keu Tuhan nyang sidroe nyan, meudo'a bak Gobnyan ngon do'a nyang khusyuk dan teuka dari haté.

b) Meunyo pikeran droeneueh hana ék teutap bak saboh pikeran nyan, peusibók pikeran nyan ngon meurenung keu Komuni nyan keudroe; dan, mangat bék that meulayang, ikat pikeran nyan ngon narit-narit Tuhan dan rasul-rasul nyang suci keuhai Sakramen nyoe.

c) Watee gata meurenung saboh peuneugah Tuhan atawa Rasul-rasul nyang suci, cok hikmah nibak nyan dan peusiap droe keu meudo'a ngon haté nyang hancô. Meunyo ka teuka ilham keu meudo'a, sujud laju di hadapan Tuhan dan bek piyôh meudo'a seulaén ilham nyan mantong teuka.

d) Peuhabéh malam ngon buet-buet nyan sampoë mata teutôp lé éh. Beungoh teuma trôk. Ban sadar droë wateë beudôh éh, phôn that, peudép keulayi kesadaran gata keu agông jih uroe nyang ka teuka keu gata. Tapi bék gundah, bék teupalih lé le that hai, ingat keuh mantong peue nyang na sajan gata ngon lam droë gata. Beu waspada! Musôh akan jicuba gata ngon meubagoe cara keu jipeutamong jiwa gata lam keuadaan jeuheut, jimeu-useuha keu jipeukacho pikeran gata, atawa jipeuteuka rasa khawatir keu sapeue-sapeue, atawa jipeugugô rasa hana puas ateuh sapeue-sapeue, atawa jipeuteuka rasa hana galak keu sidroe-droe ureueng. Beu sadar keu droe gata watée meudo'a ubak Tuhan, dan gata akan teupeuseulamat droe nibak rintangan-rintangan nyan.

d) Watée tamong u geurija, rasa lagee droeneueh na di Kamar Ateuh di Sion, teupat Tuhan geubri Peujamée Kudus keu rasul-rasul nyang suci, dan peurati leubeh that nibak watée kidmat lagu pujian geumeu'en ngon bacaan geubaca, peusat mandum pikeran droeneueh bak keusadaran bahwa nyan nakeuh Tuhan Keudroe

nyang teungoh geupeusiap hidangan peunyeulamat nyoe keu droeneuh.

(e) Ngon lagee nyan, peukong **keuyakinan droeneuh** ateuh keuhadiran nyang seubeutôijih Tuhan dan Juru Seulamat nyan keudroe lam Misteri Kudus. Meudasai bak keuyakinan nyoe dan meurenung keu Tuhan nyan keudroe, seakan-akan Gobnyan ka teungoh geujak bak droeneuh, meula-la ngon **rendah** haté: *'Tuhan, lôn hana layak Droeneuh tamong di yup bubông rumoh lôn'* (Matius 8:8). Nibak rasa meureundah até nyan, jak laju u **rasa teumakôt** lagèe aneuk—kon nyang peuteugah, tapi nyang jiba saboh kewaspadaan nyang peunoh hormat. Saweueb Tuhan Keudroe geundang ngon geuyue gata beu toe, beu siép gata keu toe ngon **peunoh keyakinan**, ngon meuh'eut ngon **meukeunangan**, lagèe *rusa nyang meuh'eut* keu **krueing ie**, ngon beu yakin gata teurimong Tuhan Keudroe, ngon meusajan Gobnyan banmandum hareuta udep nyang teusom lam Gobnyan. Nibak harapan nyoe, nyang hana akan peumalée gata, woe keulayi bak droe gata, beu siép keu meurumpok ngon Tuhan; **peuhu keusalehan** haté gata leubèh meukobar-kobar lom, dan peubarô **janji gata** keu peujioh droe nibak desya, bah pih nyan harôih gata bayeue ngon nyawöng gata.

g) Useuha beudong beutap seupanyang Liturgi, meupinah dari saboh perasaan u perasaan nyang la'én, dan deungon seumangat ibadah nyan bak akhéjih jak laju u Cawan Tuhan; watee takalon cawan nyan, peugah hormat keu Tuhan nyang teuka bak gata, dan, deungon tapeuhah babah ngon haté, teurimong Gobnyan, deungon rendah haté ngon hormat geutawök deungon Rasul Tomas: *'Tuhan lôn ngon Allah lôn!'* (Yohanes 20:28). Keumuliaan keu Droeneuh, hai Allah! Keumuliaan keu Droeneuh, hai Allah! Keumuliaan keu Droeneuh, hai Allah!

Ngon haté nyang lagèe nyan watee tajak u hadapan Kalis Kudus Tuhan, dan watee tawoe, gata akan tarasa lam haté gata: beutôi-beutôi firman nyan... geuteurimong rahmat ilahi, sabab lôn hana sidroe, tapi meusajan ngon Droeneuh, hai Kristus lôn, Cahya Lhèe Sagoe nyang peungeuh donya. Phôn bak sa'at nyoe, gata ka mulai tabök Almaseh lam droe gata. Ngon nyan, beu that-that gata jaga, beu jeuet tapeuseunang Gobnyan ngon beu tapeuteutap Gobnyan lam droe gata. Meunyo Almaseh na lam droe gata, soe nyang jeuet lawan gata? Dan mandum hai la'én jeuet gata pubuet meulalu Tuhan nyang peukong gata.

Nyan keuh tanda ka seulesoe peumbentukan udep rohani bak sidroe ureueng Kristen, nyang lheueh keujatohan, ka jipaleng droe lom keu meubakti keu Po Teuh Allah.

Nyan keuh banmandum proses meu-ubah! Nyan geupeugah disinoe seubagoe saboh kisah nyang panyang mangat leubeh jeulah geukalon banmandum tahap nyang harôih geu-useuha lé ureueng nyang meu-ubah, meulalu interaksi antara keubebasan ngon rahmat. Banmandum nyang ka geupeugah nyan teujadi bak tiep-tiep ureueng nyang meu-ubah, tapi pakriban cara ngon padum na jai nyan teugantong bak ureueng maséng-maséng ngon keuadaan jih. Keu ladôm ureuëng, banmandum proses meutobat nyan teujadi lam padum minèt mantong; bah pih meunan, awaknyan kadang teugugôh haté, meunyeusai, dan jiteuka bak saboh keuadaan nyang peunoh tekad. Fenomena rohani nyan teujadi lam sekejap mata. Teuma, contoh meutobat lagèe nyan jarang that na; leubèh kayém, proses meutobat nyan hana teujadi siat teuk, tapi meutahap-tahap. Bah pih perubahan batin nyan teujadi siat mantong, nyan hana sabe teucapai langsung, tapi kadang-kadang barô teucapai lheueh masa disiplin droe nyang cukôp trep. Ngon sabab nyan, keu ladôm ureueng, perubahan nyang samporeuna butôh watee meuthonthon. Titik-titik utama teuhambat nyan nakeuh bak watee cinta keu droe keudroe harôh meudeurita, miseue jih, watee geutalô rintangan atawa godaan keu meudesya, watee meu-aku desya, dan la'en-la'en. Keuadaan nyang paléng akhe nyang harôh tacapai nakeuh peuleupah droe nibak mandum peukara ngon peuserah droe bak Tuhan. Phon saat nyan keudroe, udép seujati sidroe ureueng Kristen geupeuphôn, sabab bak watée nyan sidroe ureueng ka trok bak tujuan—nyakni teusom lam Tuhan. Banmandum nyan teugantung bak seumangat geutanyoe bak ta kuasa droe, ngon bak keyakinan bahwa peu mantong nyang peureulèe harôih tapeubuet—kon jinoe atawa singoh, tapi harôih tapeubuet: leubeh get jinoe cit—ngon lagee nyan ureueng nyan jipeuphôn meubuet, dan sigra jeuet keu teudong kukôh. Dan jeuet keu teudong kukôh nyan keuh tugas utama nibak proses meu-ubah.

Teuntang pakriban udép Kristen geupeuwujôd,

meukeumang, ngon meutamah teuga lam droe geutanyoe

atawa, ngon kata la'én, ateuh atôran hudép nyang meunurôt até Po Teu Allah

Pakriban udép Kristen nyan meubentuk, matang, ngon meutamah teuga lam droe geutanyoe?

Jak tanyoe tapeusat perhatian bak kenyataan bahwa sidroe ureueng barô mantong jiputa balék dari seupôt u cahya, dari kuwasa Syaitan u Allah; barô mantong jipuphôn saboh jalan barô nyang goh lom jilangkah meusidroe pih, tapi meuhu-hu that meuh'eut keu jipeubuet peue mantong nyang peureulèe mangat jeuet teutap tabah lam buet nyang ka jipeuphôn nyan dan bèk sampoe jiseumah lom bak tuan-tuan jih nyang dilee, nyang ka jipeujioh jih nyan dari Po Teuh Allah ngon Juru Seulamat dan jiba jih nyan u binasa.

Teuka laju su'eu: pat patôt jih jak, ngon peu nyang harôh jih pubuet, mangat jeuet trôk bak tujuan jih, ngon sampoë u sinan deungon beutôi, langsông, sigra, ngon meuhasé? Tujuan nyang harôh jipeuarah lé ureueng nyang mita nyan banmandum pikeran ngon banmandum teunaga jih kon la'én nakeuh tujuan paléng utama manusia ngon peuneudékan keuseulamatan, nakeuh meuhubông ngon Allah, saboh hubônggan nyang udép ngon Gobnyan, ngon jeuet keu ureueng nyang patôt keu teumpat tinggai Gobnyan. Barô keuh roh nyang mita ngon meuseumangat nyan akan meuteumèe teunang, watee ka meuteumèe Tuhan, ka meurasas Gobnyan ngon ka puas. Sabab nyan, hukôm nyang phon keu jih nakeuh: *'Mita kheueh Tuhan ngon keukuatan Gobnyan; mita kheueh muka Gobnyan sabe-sabe'* (Mazmur 104:4). Peue nyang na lam beureukat nyan hana ék jipahami lé akai manusia. Manusia keudroe hana tom jipike keu tingkat nyang meunan manyang. Teuma, watee Allah geutumeuntée keu jih martabat nyan, nyan ka sombong that meunyo manusia jitulak nyan kareuna hana meuiman, hana jipeurati, atawa jikeubah dari pikéran jih, bah pih teungoh jikeureuja. *'Lôn teuma tinggai lam awaknyan,'* kheun Po Teuh Allah, 'dan nyoe—meulalu banmandum Pribadi dari Trinitas nyang Paléng Suci' (2 Kor. 6:16). Watee geupeugah haba bhah Allah Bapak ngon bhah Droëgeuh, Tuhan geukheun: *'Kamoe teuma teuka bak gobnyan (ureuëng nyang meuiman ngon nyang geugaséh) dan meuteumpat tinggai meusajan gobnyan'* (Yoh. 14:23). Teuntang Droëneuh keudroe: *'Lôn teuma lôn tamong bak gobnyan dan lôn pajôh bu ngön gobnyan'* (Wahyu 3:20); dan leubèh jeulah lom: *'Lôn na lam Bapak, dan gata na lam Lôn, dan Lôn na lam gata'* (Yohanes 14:20). Meunyang keu Roh Kudus, Rasul geupeugah: *'Roh Allah geuduek lam gata'* (Roma 8:9).

Patôt geuingat bahwa keuhadiran Allah nyoe kon cit bak akai, lagée nyang teujadi bak meurenung u Allah lé manusia ngon bak rahmat Allah, tapi nyan nakeuh saboh hubônggan nyang udép ngon peunténg, nyang bak nyan hai-hai nyang phôn nyan harôh geuanggap cit sibagoe cara mantong. Usaha akai ngon haté u arah Allah, lam rahmat Allah, geupeusiap manusia keu geuteurimong Allah lam keubeunaran; nyoe nakeuh saboh keusaboh di manö, deungön hana jiseup kuwat atawa pribadi manusia, *Po Teu Allah geupeuna lam droe jih ban dua keuheundak ngön buet meunurôt keusukaan Gobnyan* (Fil. 2:13); dan, meunurôt Rasul, *kon lé jih nyang udép, teuma Almaseh nyang udép lam droe jih* (bnd. Gal. 2:20). Nyan nakeuh tujuan kon mantong keu manusia, tapi cit keu Allah Keudroe. Banmandum nyang ka geupeujeuet na lam Allah ngon meulalu Allah. Makhluk nyang bibeurayeuk geupeubiyeu meunurot keuheundak droe, tapi kon keu siumu masa atawa keu siumu masa; seubalekjih, nyoe nakeuh mangat awaknyan pih jeuet jiseurah droe bak Allah Nyang Maha Kuasa, deungon hana jipeujeuet lam Keurajeuen Allah saboh keurajeuen la'en nyang meurdéhka dari Allah. Mungkin deuh anèh meunyo hubônggan ngön Tuhan mantong harôh geu-usaha, padahai nyan ka na atawa ka geubri lam Sakramèn Peumanö atawa Peunyesalan, saweueb na geupeugah: *'Bandum gata nyang ka geupeumanö lam nan Kristus ka geungui Kristus keu bajée'* (Gal. 3:27); atawa: *'Gata ka maté, dan udép gata teusom ngön Kristus lam Tuhan'* (Kol. 3:3). Keubit, meunyo tapiké ngon akai biasa mantong, *Po Teuh Allah na di sigala pat, hana ji'ôh nibak geutanyoe maséng-maséng, mangat jeuet ta teumèe Gobnyan* (ngieng Kisah Rasul 17:27), dan Gobnyan ka siab keu geuduek lam droe soe mantong nyang ka siab keu geuteurimong Gobnyan. Cit hana meuniet, lalée, ngon desya nyang peujioh geutanyoe nibak Gobnyan. Jinoe, meunyo sidroe ureueng nyang meutobat ka jitinggai mandum hai ngon jiseurah droe bak Tuhan, peu nyang teuhalang Tuhan untuk tinggai lam droe ureueng nyan?

Keu tapeuséh bingông nyan, peureulée tapeubida antara macam-macam seujahtra ngön Tuhan. Nyan geupeuphôn bak watée teujaga dan deuh geupeuleumah droe, bak pihak manusia, seubagoe saboh pencarian dan rasa meuh'eut keu Tuhan; bak pihak Tuhan, seubagoe rahmat, bantuan, dan perlindungan. Teuma Tuhan mantong di luwa manusia dan manusia di luwa Tuhan; awaknyan goh lom saling jitamong atawa meusapat. Lam Sakramèn Peumandian atawa Peunyesalan, Tuhan, meulalu rahmat Gobnyan, geutamong lam droe ureuëng nyan, geumeuhubông nyan that nyata ngon ureuëng nyan dan geupeuizin ureuëng nyan keu geurasa manèh jih nyan peunoh nibak keu-Tuhan-an, deungon leubeh that leubeh dan nyata lagée nyan patôt keu nyan sampôreuna; teuma Gobnyan geupeusom lom peunampak hubôngan nyan, geupeubarô lom meujan-jan—dan nyan pih deungon samar, lagée bayangan mantong kon lagée aslijih—geupeubiyeu manusia hana jiteupeue Gobnyan dan keuhadiran Gobnyan lam droejih sampoe trok bak saboh tingkat keudèwasaan atawa peulara, meunurôt bimbéngan Gobnyan nyan bijaksana. Teuma lheuëh nyan, Tuhan geupeuleumah ngon nyata bahwa Gobnyan na geuduek lam roh manusia, nyan ureueng nyan laju jeuet keu bait suci keu Keutuhan Lhèe Saroe nyan peunoh lam droe jih.

Ngon lagée nyan, na lhèe macam hubôngan ngon Tuhan: saboh nakeuh hubôngan akai, nyan teujadi bak masa taubat, seudangkan dua la'én nyan nakeuh hubôngan nyan seubeutôiijih; teuma salah saboh dari nyan teusom, hana deuh bak ureueng la'én dan hana jiteupeue lé ureueng nyan keudroe, seudangkan nyan la'én deuh cit bak ureueng la'én. Jeunèh phôn nibak hubôngan nyan, nyan paléng mudah tapham ngon lazém, hana piyôh bak tahap keudua atawa sampoe bak tahap keulhèe, saweueb udép rohani nyan nakeuh udép akai; teuma bak tahap-tahap nyan jih meubida ngon nyan phôn bak sifeuet asoejih, nyan bah pih meunan, hana mungken tapeugah ngon narit. Banmandum udép rohani nyan nakeuh proses meupinah dari hubôngan batin ngon Tuhan u hubôngan nyan nyata, udép, jeuet tarasa, ngon leumah.

Geutanyoe ta anggap sidroe ureueng nyan meutobat—nyan nakeuh ureueng nyan ka beutôi-beutôi tamong lam hubôngan ngon Allah, bahpih hubôngan nyan mantong teusom, rahsia, ngon goh lom deuh, ngon tujuan jih nakeuh keu meuteumée hubôngan nyan peunoh, nyan jeuet tarasa, ngon nyata. Geutanyoe harôh tapeuteuntée mandum nyoe deungon leubèh teupat keu droe teuh dan yakin keu nyan, sabab banmandum buet ureueng nyan meutobat u arah keuseulamatan harôh geupeudong ateuh konsep-konsep nyoe; nyakni: bahwa lam Sakramèn Peunyesalan (atawa Peungeut) rahmat jitrôn deungon cara nyan jeuet tarasa lé roh, tapi lheuëh nyan jisöm nibak kesadaran, bah pih seubeutôiijih hana jitinggai — dan nyoe meulanjôt sampoe haté ka suci, watee nyan rahmat nyan jitanom deungon nyata dan keukai. Ka nyata bahwa cit Bapak-Bapak Kudus mantong nyan jeuet keu peutunyok geutanyoe lam hai nyoe. Nibak awaknyan, hana soe nyan ka geupeugah hai nyoe deungon leubeh get nibak Santo Diadochus, Uskup Photiki, ngon Santo Makarius dari Meusé. Jak taseubôt keusaksian awaknyan keu dukông usulan geutanyoe.

Rahmat geupeulop lam droe sidroe ureueng dan teutap na sajan gobnyan phon watee geuteurimong Sakramen nyan. "Neraca," kheun Santo Diadochus, "phôn bak watée geutanyoe teurimong baptisan (atawa taubat), ka geuduek bak paléng dalam jiwa..." Seulanjutjih: "Neraca ilahi, meulalu Baptisan Kudus, geupeusaboh droe ngon saboh cinta nyan hana ék teupeugah, ngon ciri-ciri rupa nyan saban lagée Allah, seubagoe janji keusabanan." Santa Makarius: "Rahmat sabe na sajan sidroe ureueng, ka meusaboh ngon ka meukareh lam droe ureueng nyan yoh mantong ubit, lagee saboh hai nyan ka jeuet keu tabi'at ngon hana jeuet teupisah lam haté ureueng nyan, jeuet keu saboh droe ngon ureueng nyan."

Meulalu tinggai phôn nyan teuduek lam droe meulalu Sakramèn, rahmat nyoe geupeumungken sidroe ureueng keu geurasa seupunoh jih keubahagiaaan meusaboh ngon Tuhan. "Roh Kudus Nyang Paléng Suci," kheun Santo Diadochus, "bak phôn-phôn geutanyoe meukeumang rohani, meunyo geutanyoe ngon sunggôh-sunggôh tapeusayang budi mulia Allah, geubri keu jiwa saboh rasa nyan peunoh ngon puah nibak manèh Allah ngon banmandum pancaindra jih, mangat akai jeuet na peungeutahuan nyan teupat keuhai upah nyan paléng manyang ateuh buet-buet nyan meureunoe bak Allah. Seulaén nibak nyan: 'Rahmat biyasajih phon that jipeungeuh jiwa deungon cahaya jih deungon cara nyan jeuet keu jiwa nyan jiteurimong deungon leubeh le.' Turôn rahmat nyan nyata nyan phon-phon jih geupeusimbol lé bajée putéh nyan geunguy lé ureuëng nyan teungoh geupeumanöe seulama **tujôh** uroe. Bahwa nyan kon cit saboh ritual biasa, nyan deuh that dari conto ureuëng-ureuëng suci nyan barô meuman, sabab na ladôm nyan deuh geunguy cahaya, bak ladôm la'én jitrôn cicém darapati, dan bak ladôm la'én muka awaknyan jeuet keu trang. Teuma, secara umum, banmandum ureuëng nyan beutôi-beutôi rab ngon Tuhan geurasa nyoe lagée saboh lompatan roh awaknyan, saban lagée

nyang geurasa lé Ureuëng Nyang Peumuka Jalan Tuhan watee geulumpat lam kandongan Elizabeth watee Makheueh Tuhan geuteuka, dan lam droe Gobnyan, Tuhan. Lam riwayat Simeon ngon Yahya (21 Juli) geucalitra bahwa awaknyan geukalon cahaya nyang meulingkeu sidroe syèdara nyang ka geupeumanö ngon ka geucok sumpah monastik — dan nyoe teujadi **seulama tujôh** uroe. Ôh ka geurasa, bak watée geucok sumpah monastik, saboh buet Tuhan nyang istimewa lam droe geuh, geu-useuha lé gopnyan keu geupeuteun nyan siumu masa, keu tujuan nyan geupiyôh laju geuduek sidroe-droe—bentuk asketisisme nyang paléng cocôk keu tujuan nyan.

Teuma, rahmat nyan geusom droe nibak ureueng nyang teungoh geupeuseulamat; dan bah pih rahmat nyan na lam droe jih dan teungoh geukeurija, nyan geupeubuet deungon cara nyang hana geuteupeue lé ureueng nyan, dan bahkan hana sadar sampoe-sampoe jih kayem geupike droe jih ka geutinggai lé Po Teuh Allah dan ka binasa, nyang jeuet keu jih teujatôh lam seudeh, meuraôh, dan bahkan bacut putôh asa. Ngon lagée nyan, Santo Diadochus, geuseutôt kutipan di ateueh, geusambông: "Seulaén nibak nyan, ka trép lheueh nyan, Gobnyan geusom keuhai meuhai nibak hadiah nyang peuhudép nyoe, mangat geutanyoe, bah pih ka tapeubuet mandum keubajikan, tapeurasa droe geutanyoe nyan hana meuhai sapeuë, saweueb geutanyoe goh lom tapeujeuet cinta keu nyang suci nyan jeuet keu keubiasaan lam droe geutanyoe", "tapi, seiring geutanyoe teutap tabida lam perjuangan rohani geutanyoe, Gobnyan geupeubuet buet-buet rahsia Gobnyan lam jiwa nyang mita Po Teuh Allah deungon cara nyang hana jiteupeue lé jih, mangat, bak tahap phon, Gobnyan geupeu-arah geutanyoe—nyang geutarék dari hana teupeue u meuteupeue—keu deungon seunang haté tamong u jalan kontemplasi ilahi; dan, bak tahap keudua, di teungoh-teungoh perjuangan geutanyoe, geujaga peungeutahuan geutanyoe bek sampoe keunong sombong". Bak teumpat la'én gobnyan geupeugah pakriban rahmat nyan umumjih meukeureuja: "Rahmat nyan bak phôn-phôn jipeusom droe, jipreh keuheundak bibueh jiwa; dan meunyo sidroe ureueng ka jiputa droe mandum keu Tuhan, barô kheueh jipeuleumah droe u dalam haté meulalu saboh rasa nyang hana ék tapeugah dan jipreh lom jaweueb jiwa, nyang bak watée nyan jipeubiyeu aneuk panah syètan jitamong u dalam that-that jiwa, mangat jih nyan jimita Tuhan deungon keuheundak nyang paleng kreuh ngon sifeut nyang paleng meureundah... Teuma, harôh tapham bahwa, bah pih rahmat jipeusom droe nibak jiwa, jih nyan teutap jitulông deungon cara nyang teusom, keu jipeuleumah bak musôh bahwa keumeunangan nyan milék jiwa nyan keudroe. Nyan keuh sababjih jiwa nyan lheueh nyan jiteumée droe lam keuadaan putôh asa, seudéh, meureundah, dan bahkan putôh asa nyang teungoh-teungoh'. Dan Santo Makarius dari Meusé geupeugah bahwa "kuasa rahmat Allah, nyang na lam manusia (dan nyang ka geubri), dan karunia Roh Kudus, nyang saboh jiwa nyang seutia geuanggap patôt teurimong meulalu keureuja brat—meulalu le that meununggu, saba, godaan, dan cubaan—nyan geumeurumpok," nyan makna jih kon bak watee phon-phon teurimong, tapi watee ka meuteumpat peunoh ngon ka meufungsi, lagee nyang jeulah lam narit gobnyan watee geupeugah bahwa rahmat, deungon saba nyang raya, hikmah, ngon ujian akai nyang misterius, jipeuphon meufungsi lam sidroe ureueng nyang ka trep meujuang lam meubagoe keuadaan. Gobnyan geupeujeulaih hai nyoe deungon geucok contoh Ibrahim, Yakub, Yusuf, ngon Daud, nyang, lheueh geuteurimong janji-janji nyang rayek, laju geupaksa meudeurita lam keuadaan seungap-seungap lam watee nyang trép that sampoe bak akhé geukalon teupeunoh janji-janji nyan. Patôt geuingat bahwa keusom ngon hana deuh nyan hana teutap, tapi kadang-kadang jipeuhilang lé peunyejuk até, bahpih peunyejuk até nyan la'én that nibak nyang teuka lheueh Roh nyan geuduek lam até.

Akhéjih, watee masa meuhubông nyang teusom ngon Tuhan dan buet Tuhan lam jiwa nyan ka **sampoe** bak ujông—nyang lanjôtan jih kon lam kuasa manusia, tapi lam hikmah peunutôh nibak rahmat nyang peuseulamat manusia— **Tuhan geuduek lam tubôh manusia ngon cara nyang istimewa,** geupeunoh gobnyan ngon nyata, geupeusaboh droe ngon gobnyan dan geumeuhubôngan ngon gobnyan; nyoe keuh tujuan dari mandum tapa ngon mandum usaha manusia, dan dari banmandum buet peuseulamat dari pihak Tuhan, dan dari mandum peue nyang teujadi ateueh tiep-tiep ureueng lam udep nyoe dari lahé sampoe u jirat. St Macarius geupeugah bahwa, lheueh meubagoe cubaan, buet rahmat bak akhéjih geupeuleumah lam keuseumpurnaan, dan jiwa geuteurimong adopsi peunoh seubagoe aneuk Roh. Tuhan geupeusrah droe-geuh bak haté, dan manusia geuanggap layak jeuet saboh roh deungon Tuhan. Meunurot Diadochus, ureueng nyang ka geuuji nyan jeuet, bak tiep-tiep hai, keu teumpat tinggai Roh Kudus. Rahmat geupeucahya banmandum droe jih deungon saboh rasa nyang that lhôk. Buet nyoe geupeuleumah droe atawa geupeusapat deungon cara-cara nyang meubida-bida bak tiep-tiep ureueng.

Duwa cara meuhubông nyang seubeutôjih ngön Tuhan nyan ka geupeugah ngön geupeugambar ngön that ceudah lé Sirakh nyang that bijaksana, watée geupeugah haba bhaih Hikmah, nyang kon la'én nakeuh rahmat

Tuhan nyang peuseulamat geutanyoe: *sabeueh nyan, jih nyan akan jihak sajan gobnyan bak rot nyang meukeulok-keulok, jipeutamong rasa teumakot ngon ngeri lam droe gobnyan, dan jipeususah gobnyan deungon bimbéngan jih, sampoe jih nyan yakin ateueh haté gobnyan dan jicuba gobnyan deungon peurintah-peurintah jih; teuma lheueh nyan jih nyan akan meurumpok ngon gobnyan bak rot nyang luroh dan jipeuseunang gobnyan, dan jipeuleumah rahsia-rahsia jih keu gobnyan.* (Sir. 4:18–21).

Sabab bak phôn-phôn jih, jih nyan akan jak sajan gobnyan bak rot nyang meulingkeu-lingkeu — nyan makna jih, deungon kreueh, kreueh that, hana geunaséh, lagèe na kureueng gaséh sayang.

Gobnyan akan geupeuteuka lam droe jih rasa teumakot ngon ngeri—rasa teumakot keunong tinggai lé Po Teu Allah ngon keunong seurang lé musôh nyang galak nyang sabe jimeungintai; dan, meunurot Diadochus, rahmat nyan meulaku lagèe sidroe ma nyang geusom droe nibak aneuk geuh, nyang, kareuna teumakot, ka jimeumoë ngon jimita ma jih, leubèh-leubèh lom meunyo jikalon ureuëng la'én di seulingka jih.

Dan nyan akan menyiksanya meulalu bimbingan jih—jipeutheun jih lam watee nyang trep lam latihan rahsia ngon kreueh atra droejih. Meunurot Santo Makarius, 'Karunia, deungon le macam cara, meunurot keuheundak droejih ngon meunurot keubajikan manusia, jiatô mandum hai, jipeuturôt jih bak le godaan ngon ujian-ujian rahsia keu akai, dan la'en-la'en.

Sampoe Gobnyan yakin ateueh roh jih dan geu-uji jih meunurot atôran Droëneuh—nyan nakeuh, sampoe Gobnyan geuba jih u tingkat di man jih ka jeuet geupeucaya peunoh, seubagoe sidroe ureueng nyang ka geu-uji dan ka teubukti. Santa Makarius geupeugah: 'Watee keuheundak, lheueh jilewati le that cubaan, ka teubukti mangat ateueh Roh Kudus dan, lam watee nyang trép, jipeuleumah droe jih nyan saba dan hana meugoyang lam hai nyoe; watée jiwa nyan hana meusalah bak Roh lam hai sapeue pih, tapi seujalan ngon banmandum peurintah meulalu rahmat," maka *Roh nyan akan geuwoe langsung bak jih—nyan* makna jih, akan geupeuleumah droe bak jih ngon trang, muka keu muka, meunan kheueh, sigoe teuk lheueh meupisah ngon hana geudeuh. Lheueh nyan, meunurot Santo Makarius, buet rahmat ka geupeuleumah sipeunoh jih lam droe jih—jih geuteurimong adopsi sipeunoh jih; atawa, meunurôt Diadochus, rahmat geupeungeuh banmandum droëjih ngon saboh rasa nyang that lhôk keu saboh hai, dan jih nyan ka jeuet keu teumpat tinggai Roh Kudus mandum: cahaya muka Tuhan meucahya ateueh jih (Mazmur 4:7); Tuhan dan Allah geuteuka dan geutinggai lam droëjih (bandéng Yahya 14:23).

Dan nyan akan peugeumbira gobnyan. 'Haté gata akan meugeumbira,' kheun Tuhan, 'dan hana soe nyang jeuet cok geumbira gata nyan' (Yohanes 16:22). Keurajeuen Allah nakeuh *geumbira lam Roh Kudus* (Roma 14:17). Cahya nyang meucahya lam droe sidroe ureueng, kheun Santo Makarius, that meulimpah ruah lam jiwa gobnyan sampoe, teubab lam manèh ngon rasa seunang nyan, gobnyan ka hana sadar droe lé kareuna cinta nyang meulimpah ruah ngon Rahasia-rahasia nyang teusom nyang geupike lam droe gobnyan. "Watee nyan roh teutong," kheun Santo Diadochus, "dan deungon saboh keubahagiaan ngon gaséh sayang nyang hana ék teupeugah, jih meuhajat keuneuk tinggai tubôh dan jak bak Tuhan, lagèe hana jiteupeue udep donya nyoe."

Dan Gobnyan akan geupeuleumah keu jih nyan rahsia-rahsia Gobnyan—rahsia hikmah Ilahi, Trinitas nyang Paléng Suci, peuneudong keuseulamatan, cara meuteumée nyan, misteri desya ngon keubajikan, keupengurusan ateueh makhluk rasional ngon material, dan, secara umum, banmandum tatanan ilahi, lagèe nyang geupeugah secara rinci lé Santo Yisa Siroë lam Surat-Neuh keu Simeon. "Watée akai ka geupeubarô dan haté ka geupeusucî... maka sidroe ureueng nyan geurasa peungeutahuan rohani keu makhlôk; renungan ateueh rahsia-rahsia Trinitas nyang Kudus meucahya lam droe jih, meusigoe deungon rahsia-rahsia pandangan Ilahi keu geutanyoe, nyang patôt geuseumah; dan lheueh nyan jih meuteumée peungeutahuan nyang paléng sampôreuna keu harapan masa ukeue. Ureuëng lagèe nyan hana geubeuet atawa geuselidek, teuma geumerenung keumuliaan Almaseh dan geuseunang lam keubahagiaan geumerenung rahsia-rahsia donya barô. Peungeutahuan nyang sampôreuna lagèe nyan teuka watee teurimong Roh, Nyang geupeutamong roh geutanyoe u dalam donya nyan, u tatanan atawa alam kontemplasi nyan." Roh Kudus geupeusibak tabô dari jiwa, geuba jih u masa nyan dan geupeuleumah banmandum nyang ajaib keu jih.

Ngon lagèe nyan, jinoe ka nyata bahwa rahmat nyang teuka bak ureueng nyang barô meuman meulalu Sakramen meusaboh ngon jih dan phon-phon that jipeuizin jih keu jirasa manèh jih udep nyang seumpurna lam Tuhan, lheueh nyan jipeusom keuhadiran droe jih nibak jih, jipeubiyeu jih meubuet, lagèe jih sidroe, di teungoh-teungoh keureuja brat, ië krieng, bingong, dan bahkan keugagalan; Akhéjih, meunyo ka liwat masa cubaan nyan, rahmat nyan geuduek lam droe jih deungon teuhah, meuhasé, meukuasa, ngon nyata.

Teuka teunanyöng: pakön rahmat Allah hana geupeutamong ban sigalôh ngon seumpurna, atawa, ngon

narit la'én, pakön keumeunangan persatuan jiwa nyang seumpurna ngon Allah hana geupeuleumah ban sigalôh? Peureulëe that tateupeue alasan nyan mangat jeuet ta lawan, dan mangat leubèh meuhase, sabab cit ngon cara tapeusibak nyan keuh persemkénan rahmat nyang seumpurna jeuet teucapai.

Keu tateupeue pakon meunan, jak ta kalon u dalam susônan ureuëng nyang barô meuman. Desya jikuwasa sidroe ureuëng dan jitarék mandum perhatian, mandum cita-cita, ngon mandum teunaga gobnyan u arah droejih. Meulaku di yup peungarôh desya, sidroe ureueng jipeusipreuek banmandum droejih ngon desya nyan; tiep-tiep bagian dari droejih ngon banmandum teunaga jih ka biasa meulaku meunurot surôhan desya nyan. Aktivitas aséng nyoe, nyang jipeutamong dari luwa, ka that meuleukek lam droe geutanyoe seubab ka trép that taikôt, sampoe jeuet keu saboh hai nyang ka na dari lahé, deungon rupa lagee hai nyang alami, ngon sabab nyan hana jeuet geubah lé ngon ka wajéb na. Meunan cit, miseujih, rasa bangga ka meusapat ngon akai, meukeupentingan droe ngon hawa nafsu, syahwat ngon haté, dan sifeuet egois—sajan ngon rasa beunci keu ureueng laen—ngon mandum buet ureueng nyan. Ngon lagée nyan, lam kesadaran ngon keumahkôk droe jih, lam kemampuan jiwa—akal, keumahkôk, ngon perasaan—lam mandum fungsi tubôh, lam mandum buet luwa jih, lam tingkah laku jih, lam hubôngan, atôran, ngon adat jih—manusia ka peunoh mandum lé desya, nyan nakeuh sikap meupusat bak droe keudroe, hawa nafsu, ngon peunurôt nafsu. Santa Makarius geugambar hai nyoe lagée nyoe: desya, nyang ka jitamong lam droe geutanyoe bak masa Jatôh, nyan lagée-lagée jicok banmandum rupa sidroe manusia, nyankeuh sabab jih gobnyan geukheun sidroe manusia jasmani, rohani, ngon luwa; ngon sabab nyan ka jipeusaban bagian-bagian nyang sejalan lam fitrah geutanyoe ngon bagian-bagian droe jih keudroe: akai ngon akai, keuheundak ngon keuheundak, dan meunan saterôihjih; dan, lheueh jipeutalô aktivitas alami nibak kemampuan-keumampuan geutanyoe, jih jipeuleumah aktivitas jih keudroe nyang hana alami nyan seubagoe aktivitas awaknyan, sira jipeutheun manusia lam keyakinan bahwa nyan, bak keunyataan jih, nakeuh hal nyang alami. Lam seupôt nyan, di yup beuban desya, lam keurajeuën Ibléh, tinggai tiep-tiep ureuëng nyang goh lom meubalek, nyang goh lom meunyeusai, ngon nyang goh lom trok bak tekad keu geupeulayan Po Teu Allah lam roh ngon lam keubeunaran.

Rahmat Allah nyang ka teuka—phôn-phôn rot geuguncang jiwa, lheueh nyan rot masa taubat—geupeupisah sidroe ureueng u dalam droe jih nyang seubeutôjih, geupeusadar jih keu dua sagoe nyoe, keu pandangan peu nyang hana wajar ngon peu nyang seuharôjih wajar, ngon geupeuteuka jih bak tekad keu geutulak atawa geupeusucue mandum nyang hana wajar, mangat sifeuet jih nyang lagée Allah jeuet teubuka deungon trang that. Teuma ka nyata bahwa tekad lagée nyan nakeuh barô phôn mula dari proses nyan. Meulalu nyan, sidroe ureueng barô mantong, deungon kesadaran ngon keuheundak droe, jiteubiet dari alam nyang hana wajar nyang ka jiteuka ateueh droe jih ngon nyang teungoh meunampak lam droe jih, jipeugah hana setuju, ngon jipaleng u arah keuadaan nyang wajar nyang geuharap ngon geuinginkan: teuma bak keunyataan jih, lam banmandum droe jih, jih mantong saban lagée sôt, nyan nakeuh, teulena lam desya, lam jiwa deungon banmandum kuwasa jih, ngon lam tubôh meulalu banmandum fungsi jih, hawa nafsu mantong meukuasa lagée sigohlomjih, deungon saboh bida mantong, nyakni sigohlomjih banmandum nyan geuinginkan, geupiléh, ngon geupeubuet lé ureueng nyan deungon meuh'eut ngon seunang, seudangkan jinoe nyan hana geuinginkan, hana geupiléh, tapi geubanci, geupijak-pijak, ngon geupeulét u luwa. Lam keuadaan nyoe, sidroe ureueng ka jiteubiet dari droe jih keudroe, lagée-lagée jih ka jiteubiet dari mayèt nyang ka beukah, dan jikalon bagian toh dari droe jih nyang jiteubiet bau amis nafsu; dan, meulawan ngon keuheundak jih, kadang-kadang jiteurôk, sampoe-sampoe jipeukabô pikeran jih, banmandum bau amis nyang jiteubiet dari droe jih nyan.

Meunan keuh, udép nyang beutôi nyang peunoh ngon rahmat lam droe sidroe ureueng bak awai nyan cit lagee saboh bijèh, saboh hu apui; tapi bijèh nyang jipula lam durô, hu apui nyang jitôp ban sigom lé abèe... Nyan mantong lagee su'um nyang leumoh, nyang meucahya lam kabôt nyang paléng peukat. Meulalu kesadaran ngon keumahkôk droe, sidroe ureueng ka meugantung bak Tuhan, dan Tuhan ka geuteurimong gobnyan, meusaboh ngon gobnyan lam kuwasa nyang sadar droe ngon meukeumahkôk nyan, atawa akai ngon roh, lagée nyang geupeugah lé Santo Antonius ngon Macarius si Rayeuk. Dan nyan keuh banmandum nyang jroh, nyang teupeuseulamat, ngon nyang meunarek haté Tuhan lam droe sidroe ureueng. Ban mandum bagian la'én mantong lam ikatan dan gohlom jitem meunan cit hana ék jiseutôt tuntutan udép nyang barô: akai hana ék jipiké ngon cara barô, tapi jipiké lagée sigohlom nyan; keuheundak hana ék meuhajat ngon cara barô, tapi meuhajat lagée sigohlom nyan; haté hana ék jirasa ngon cara barô, tapi jirasa lagée sigohlom nyan. Meunan cit deungon tubôh, bak mandum fungsinyan. Akibatjih, banmandum ureuëng nyan mantong kuto, keucuali saboh titik, nyang teubentuk lé kuwasa

nyang sadar ngon bibeurayeuk—yakni akai atawa roh. Allah nyan paléng suci dan geupeusaboh droe Gobnyan ngon saboh bagian nyan; teuma mandum bagian la'én, saweueb hana suci, teutap di luwa Gobnyan, aséng keu Gobnyan, bah pih Gobnyan ka siab keu geupeunoh banmandum ureueng nyan, teuma hana geupeubuet nyan saweueb ureueng nyan hana suci... Lheueh nyan, sigra ureueng nyan ka suci, Allah langsung geupeuleumah keuhadiran Gobnyan nyang peunoh. Santa Gregorius dari Sinai geutuléh: 'Meunyoe fitrah geutanyoe hana geupeulindông dari keucemaran lé Roh dan hana jeuet suci lagée söt, maka kon lam udép nyoe atawa lam udép nyang teuma teuka akan mungkén meusaboh ngon Almaseh lam saboh tubôh ngon roh; saweueb kuwasa Roh nyang meuliputi banmandum dan nyang peusaboh nyan hana biasa jitampai keureudah-keureudah nafsu nyang ka beukah u ateueh bajèe barô rahmat keu jipeuseumpurna." Tuhan hana jeuet geuduek lam droë geutanyoë sipeunoh jih—teupat tinggai nyan goh lom siap; rahmat hana jeuet geutök sipeunoh jih—beudé nyan mantong na cacat. Meunyoe geupeubuet meunan, nyan saban lagée geupeuhabéh ngon geupeurusak hareuta rohani sia-sia. *Peuë na hubôngan antara cahya ngon seupôt? Peuë na keuseupakatan antara Almaseh ngon Beelzebul?* (2 Kor. 6:14–15). Dan Tuhan, nyang ka geumeujanji teuka deungon Bapak dan geupeudong saboh teupat tinggai, geupeujeuet peubuet mandum peurintah seubagoe syarat nyang wajéb keu hai nyan — teuntée sagai, mandum peurintah; meunyoe kon, nyan meuma'na buet nyang beuna lam sigala hai, nyang nyan hana mungken meunyoe hana keubeunaan nibak teunaga droe, dan keubeunaan nibak teunaga droe hana mungken meunyoe hana geutulak keusaleh nyang ka jitamong lam nyan, atawa geupeulheuh droe nibak desya ngon hawa nafsu. Keu hai nyoe, lam saboh makna, jeuet geupeusapat deungon ayat *nyang teuma: 'Meunyo geutanyoe takheun na hubôngan deungon Gobnyan, teuma ta jak lam seupôt, geutanyoe meusulet dan hana tapeubuet keubeunaran; teuma meunyo geutanyoe ta jak lam cahya, lagée Gobnyan na lam cahya, geutanyoe na hubôngan saban-saban'* (1 Yohanes 1:6–7). Seupôt nyan nakeuh seupôt hawa nafsu, saweueb Santo Yohanes lheueh nyan, bak ayat-ayat nyang saban, geungui 'kurang gaséh sayang' ngon 'lhèe macam hawa nafsu' keu gantoe jih (1 Yohanes 2:10–11, 16). Seubalekjih, cahya nyan nakeuh cahya sifeuet-sifeuet nyang göt; dan lom, nyoe nakeuh saweueb lheueh nyan, 'cahya' geugantoe ngon 'sifeuet-sifeuet nyang göt' lam tulésan gobnyan. Nibak nyan ka deuh bahwa sidroe ureueng beutôi-beutôi jeuet tinggai lam kesempurnaan persekutuan deungon Allah cit meunyo seupôt hawa nafsu ka geupeulét dan cahya sifeuet-sifeuet mulia ka meucahya, watee sifeuet-sifeuet nyan ka meutanam, lagée jih, ka meusaboh deungon jeut droe geutanyoe, ka geungui dan geupeunoh mandum keumampuan geutanyoe, geupeulét dan geugantoe hawa nafsu nibak keumampuan nyan, sampoe keumampuan nyan hana lé cit meucerminkan, tapi ka meucahya keudroe. Sigohlom nyan, meuhubôngan ngön Allah nyan that teusom, that seupôt, sampoe lagée hana sagai, dan, bak saboh tingkat, harôh geuanggap hana jeuet teupatéh, hana teuntée, hana sampôreuna, atawa hana seujalan ngön droe jih keudroe.

Ngon sabab nyan, Tuhan, lheueh geupeusaboh droe ngon roh manusia, hana langsung geupeunoh jih nyan mandum atawa geuduek lam jih nyan, nyan kon sabab Gobnyan—nyang ka siab keu geupeunoh banmandum peukara—tapi sabab geutanyoe, yakni sabab hawa nafsu nyang ka meusangkot ngon teunaga fitrah geutanyoe, nyang goh lom geupeusampeng atawa geugantoe le kebajikan nyang meulawan. 'Haweuë-haweuë meudesya,' kheun Santo Antonius Nyang Rayeuk, 'hana jipeubiyeuë Tuhan meucahya lam droë geutanyoë' (The Love of Goodness, Jilid 1: Peunutôh keu Akhlak Mulia ngon Udép Kudus, Bab 150). Jadi, meunyoe tujuan utama nyang harôih geu-useuha lé ureuëng nyang meutobat nakeuh persekutuan nyang sampôreuna deungon Tuhan—saboh persekutuan nyang meucahya ngon bahgia— dan rintangan nyang paleng rayek keu hai nyan nakeuh na lam droe jih hawa nafsu nyang mantong na ngon aktif, gagal peulop keubajikan, ngon salah peuguna akai—maka ka nyata bahwa tugas utama jih, sigra lheueh meutobat ngon meu-ubah, nakeuh peubinasa hawa nafsu ngon peulop keubajikan—singkat jih, peubeudoh droe jih keulayi... Peugadoh mandum nyang salah ngon teurimong atawa peuteutap nyang beutôi; peuhilang hawa nafsu meudesya, keubiasaan, ngon keusalahan—bah pih nyang deuh lagee ka biasa—ngon buet-buet salah la'en, bah pih deuh jeuet tapeumeu'ah; ngon peukembang sifeuet-sifeuet mulia, akhlak nyang jroh, prinsip-prinsip, ngon, secara umum, keubeutôian nyang seumapann, deungon hana tuwo, bah pih sampoe tuwo keu tujuan utama droe, tapi meubuët deungon seumangat that geulawan hawa nafsu, sira geupeuteutap mata haté u arah Allah—nyan keuh prinsip dasar nyang wajéb geupeuteugon lam geupeudong banmandum atôran udep nyang meuget bak até Allah, nyang deungon nyan keubeutôlan ngon keusalahan atôran nyang geupeugèt ngon usaha nyang geupeujak harôih geu-ukô. Ureuëng harôih yakin that ateueh hai nyan, sabab lagéejih mandum buët salah nyang na teujadi nyan teuka dari hana tateupeuë prinsip nyan (niët nyan geupeugah leubèh luwah lé Santo Yisa Siroë lam surat gobnyan keu Santo Simeon Stylite. Ngieng cit Wasiët keu-1 ngon keu-2 dari Santo Makarius Nyang Rayeuk). Meunyoe

hana teupahami keukuatan nyan, na ladôm ureuëng nyang teupusat bak rupa luwa mantong nibak amalan rohani ngon tapa; na ladôm la'én nyang fokus bak buet jroh mantong ngon keubiasaan geupeubuet nyan, hana trok bak tingkat nyang leubeh manyang; seudangkan na ladôm nyang laju geutamong bak renungan. Banmandum nyan peureulèe, teuma tiep-tiep hai na urôtan droe jih. Bak phôn-phôn, banmandum na lam bijèh; lheueh nyan barô meukeumang, kon mandum, teuma leubèh le bak saboh aspek atawa la'én; bah pih meunan, meukeumang bacut-bacut nyan hana jeuet dipeusi-at—saboh ék dari buet luwa u buet dalam, dan dari ban dua nyan u kontemplasi, kon seubalek jih.

Ngon ka geupeuteuntèe nyan, jinoe tanyoe jeuet ngon mudah ta cok prinsip-prinsip peunutôh keu udep nyang meunurot até Po Teuh Allah, atawa seumangat ngon atôran meureunoe droe.

Jak tawoe siat teuma dan ta peurati lom ureuëng nyang ka jipeuseumah droe keu Po Teu Allah dan ka meujanji untuk meubuët sabe dan lam mandum hai meunurot keuheundak Gobnyan, keu keumuliaan Gobnyan, dan untuk meutamah kaya deungon buët-buët nyang beutôi-beutôi jroh. Ka lheueh jipeuputôh untuk jipeubuët nyan, pakri cara la'én jih jeuet jipeubuët lagee nyan meunyo, lagee nyang ka takalon, hana saboh pih nibak dua blah bagian dari droe geutanyoe nyang sanggôp jipeubuët nyan? Desya nyan geubanci lé roh, teuma tubôh ngon jiwa seutuju ngon nyan, meuleukek bak nyan, saweueb bandua nyan ka jipeungui lé hawa nafsu. Kebajikan atawa keuheundak Po teu Allah geugaséh lé roh, teuma tubôh ngon jiwa hana seutuju ngon nyan, jipaleng dari nyan, atawa, meunyo kon nyan, hana sanggôp jipeubuet nyan. Sabab nyan, sidroe ureueng nyang ka geupeuteuntèe, ateuh dasa seumangat, keu teutap seutia bak ikrar nyang ka geupeugèt dan, ateuh dasa keupeureulèe nyang ka geusadar, keu teutap lam kebajikan, ka teuntèe harôh, lam tiep-tiep buet jroh (dan gobnyan bèk na buet jeuhet sapeuena), geulawan tuntutan tubôh ngon jiwa gobnyan dan, deungon cara geutulak nyan, geupaksa bandua nyan keu jipeubuet nyang seubalekjih. Dan saweueb tubôh ngon jiwa nyan hana jitinggai ureuëng nyan, tapi nyan keuh nyang peujeuet jih, nyoe saban cit lagèe talawan droe lam keujahatan ngon tapeupaksa droe keu tapeubuet nyang jroh. **Tahan droe ngon paksa droe** nakeuh duwa wujud semangat nyang lahé barô lam jiwa, nyang jeuet keu, lagèe jih, dasa that nibak tapa. Banduwa nyan nakeuh perjuangan manusia ngon droe jih keudroe, atawa, ngon narit la'én, saboh buet nyang mulia.

Ngon sabab nyan, phon-phon that dari saat-saat udep barô jih, ureueng nyang meutobat nyan ka pasti jipeuphon saboh buet agông, saboh perjuangan, saboh keureuja brat, dan jipeuphon meutanggong beuban, saboh palang. Dan hai nyoe that peunteng sampoe-sampoe saboh-saboh jih jalan nyang beutôi u arah keusalehan, lagee nyang geuakui le mandum ureueng suci, nakeuh rasa sakét ngon payah jih, seudangkan keumudahan nyang meulawan ngon nyan nakeuh tanda dari jalan nyang salah: *Keurajeuën Langèt geureubôt ngon teunaga, dan ureuëng nyang meuseureubôt nyan keuh nyang meureumpök* (Matius 11:12). Soë mantong nyang hana teungôh mejuang, hana teungôh meulatih droë, nyan ureuëng nyang sesat. Rasul geupeugah: soë mantong nyang hana disiplin nyan kon aneuk (Ibrani 12:78).

Ngon sabab nyan, ureuëng nyang meuseumangat geu-useuha meulalu buët disiplin droë ngon peunahan droë deungon tujuan peubeutôi droë, atawa peupuléh droë u keusuciyan phôn, mangat leubèh sigra geuanggap patôt meuhubông ngon Allah. Ka nyata bahwa seumaken meuseumangat, rajén, ngon sunggôh-sunggôh gobnyan bak geupeubuet nyan, seumaken meuhase gobnyan geucapai tujuan. Nyan saban lagèe tapeugah bahwa seumaken sidroe ureueng geubanci ngon geulawan droe, ngon seumaken kreueh ngon teugas ureueng nyan geupeubuet, seumaken sigra ureueng nyan meuteumèe suci. Ngon sabab nyan, geutanyoe takalon bahwa mandum ureueng suci nyang ka trôk u puncak kesempurnaan Kristen, lheueh meutobat, geupeulaku buet-buet peunyerahan droe nyang paleng brat—puasa, meujaga, éh di ateueh tanoh (*Catatan Editor*), meungon, dan la'en-la'en. Nyan nakeuh saboh langkah nyang geupiléh ngon sadar, geupeusumangat lé rahmat, geupeulaku keu geupeuceupat kematangan rohani, dan keubit, nyan sigra teucapai. Sebalékjih, keuleubèhan nafsu, piyôh-piyôh, ngon meunyeusai keu droe—bah pih hana sabe—ka sabe geupeulambât dan teutap geupeulambât kemajuan pertumbôhan rohani (kematangan — *Ed.*).

Jadi, masalah nyan ka seuleusoe: beu meuseunangat; peubuet buet-buet agông ngon tekad nyang leubeh kong—buet-buet nyan keudroe nakeuh nyang paleng kong ngon paleng cocôk—sabab bah pih lamkawan nyan, na nyang leubeh le jitulông, na cit nyang kureueng, keu peumate hawa nafsu ngon peuteuka sifeut-sifeut nyang göt. Meunyo keuadaan meudeurita nyoe hana jeuet dielak, bah pih siat mantong, peu guna tapeupanyang lom deungon saboh keusalahan mantong? Ragu-ragu, lalè, ngon leumah nyan nakeuh rintangan nyang rayeuk.

Meunyo ka neupeuteuntèe haté, bèk neudong mantong, teuma beu neubeu-eut; nyan nakeuh dari sagi

manusia. Teuma, geutanyoe harôh sabe taingat bahwa, bah pih seumangat meukorban droe nyan jeuet keu peuseulamat keu ureueng nyang barô meuiman, keujayaan ngon hasé dari useuha ngon buet jih—nyan nakeuh, peungarôh jih ateuh peusucôe hawa nafsu ngon peuneudong akhlak nyang mulia nyang seujati—nyan hana teuka dari jih. Hasé nibak buet-buet nyan geupula ngon masak di yup jih, tapi kon lé jih keudroe, meunan cit kon meulalu jih mantong, tapi lé rahmat. '*Lôn nyang pula, Apolos nyang siram, teuma Allah nyang peumaju*' (1 Kor. 3:6). Saban lagèe udép rohani geupeuphôn lé rahmat Allah, meunan cit jih nyan jeuet geupeuteun ngon geupeumasak lé rahmat nyan cit. ' , ' kheun Rasul, 'nyang *ka geupeuphôn buet* nyang jroh *lam droeneuh*, akan geupeuseuleusoe *sampoe* trok bak uroe Isa Almasih' (lih. Fil. 1:6). Bijèh phon udep nyang barô nyan nakeuh gabungan antara keubebasan ngon rahmat, dan proses jih matang nakeuh peukembangan dari elemen-elemen nyan keudroe. Saban lagèe, lheueh meujanji keu udép meunurôt keuheundak Po Teuh Allah, keu keumuliaan Gobnyan, ureueng nyang meutobat nyan geupeugah: 'Bungong Droeneuh mantong nyang peukong ngon peuteutap lôn'—meunan cit, bak tiep-tiep saat lheueh nyan, gobnyan harôh, lagèe-lagèe, geupeulet droe lam jaroe Po Teuh Allah ngon du'a: 'Neupeubuët droëneuh peue nyang mangat bak até Droëneuh,' mangat deungon cara nyan—bak pikéran ngon keuheundak, meunan cit bak keunyataan—Tuhan *geukeurija lam droë geutanyoë, keu geupeuheundak ngon geupeubuët meunurôt keusukaan Gobnyan* (Fil. 2:13). Masa sidroe ureueng geu-useuha keudroe geupeuna sapeue lam droe geuh nyan keuh masa hudép nyang beutôi, rohani, nyang peunoh ngon rahmat ka padam. Lam keuadaan nyoe, bah pih ka brat that geukeurija, hana hasé nyang beutôi. Na akibat-akibat nyang hana jeuet takheun jeuhet meunyo takalon sidroe; tapi lam proses keujadian jih nyan jeuet keu rintangan ngon penyimpangan, dan kayém that jeuet keu keujahatan, sabab nyan jipeuteuka keubanggaan droe ngon rasa peunténg droe, nyang nakeuh bijèh iblih, nyang jipula lé jih dan saban saroe ngon jih. Bak watee nyang saban, peue nyang kon dari Allah meujampu ngon buet Allah lam droe geutanyoe dan jipeurusak nyan, sampoe kon jipeu'ék ureueng nyang ka sadar droe, tapi rahmat harôh phon-phon jipeusucue dan jipilah (jipeubuang bulèe, nyang hana peureulee — *Ed.*) peue nyang ka reuloh geupeusabab lé peucaya keudroe. '*Atawa peu kheueh gata hana tateupeue bahwa Almaseh na lam droe gata?*' geupeurunoe lé Rasul, '*keucuali meunyo gata hana meuphôm sapeue*' (bnd. 2 Kor. 13:5). Óh ka geutanyoë meusaboh ngon Tuhan lam Sakramèn Peumeunoh Meunyée atawa Peungét, geutanyoë harôh ta seurah droë bak Gobnyan, mangat, óh ka Gobnyan keudroë tamong lam droë geutanyoë seubagoë Tuhan banmandum, Gobnyan, *nyang geuteupeuë banmandum hai*, jeuët geupeuseulamat geutanyoë. Geukheun lé Tuhan: '*Meunyo hana Lôn, gata hana jeuët tapeubuët sapeuë pih*' (Yohanes 15:5) — geutanyoe harôh meuiman ngon meulakèe mangat Gobnyan geukeurija lam droe geutanyoe, mangat Gobnyan geupeusucé geutanyoe dari hawa nafsu, geupeuteuka budi mulia lam droe geutanyoe, ngon geupeubuët banmandum nyang jeuët keu ubat. Nyoe kheueh sifeuet nyang paleng peunteng nibak ureueng nyang meutobat: '*Deungon keuheundak Droeneuh nyang maha kuasa*, neupeuseulamat lôn, ya Tuhan, dan lôn teuma meukeureuja ngon sunggôh-sunggôh, hana munafeq, hana meulingkeue atawa salah paham, dan deungon haté nurani nyang gléh, lôn pubuet banmandum nyang lôn muphôm dan nyang lôn sanggôp pubuet!' Soe mantong nyang geupeuteutap haté gobnyan lagèe nyan, gobnyan nyan beutôi-beutôi geuteurimong lé Tuhan, dan Gobnyan geukeureuja lam droe gobnyan nyan lagèe sidroe Raja. Gurëë jih nakeuh Allah, syafa'at jih nakeuh Allah, keuheundak ngon nyang peubuët jih nakeuh Allah, nyang peuboh jih nakeuh Allah, raja jih nakeuh Allah. Nyoekeuh bijèh ngon haté dari bak kayèe udép langèt lam droë jih. Teuma keu jih, ka teuntèe harôih na pageuë materi ngon rohani. Pageuë nyoe teupeugöt dari saboh peutunyok ngon atôran.

Ureuëng nyang meutobat, lheueh jiseurah droe bak Allah, langsung jitamong lam bimbingan langsung Gobnyan dan jiteurimong lé Gobnyan. Soe mantong nyang meuhase jipeubuet nyoe deungon beutôi dari phôn, nyan ureuëng nyan jiba deungon sigra, teutap, dan handai lé rahmat Allah u arah kesempurnaan. Teuma bak keunyataan jih, ureuëng lagèe nyan hana padum na. Ureuëng-ureuëng nyan nakeuh ureuëng-ureuëng pilihan Po Teu Allah, nyang deungon dorongan nyang luwa biasa sigra dari dalam droëjih, jipeurab droëjih bak Po Teu Allah, jiteurimong lé Gobnyan dan jipeutunyok lé Gobnyan. Conto jih nakeuh, Maryam dari Meusé, Paulus dari Thebes, Markus dari Frasia, dan nyang la'én-la'én. Awaknyan seulamat deungon saboh buët peunyerahan droë nyang teugas keu Po Teu Allah. Lam hai Mariam dari Meusé, di teungoh-teungoh mandum perjuangan brat jih ngön hawa nafsu jih, ka jeuët keu atôran jih untuk jipeurab droë jih bak Tuhan, dan hawa nafsu jih nyan, lagèe nyang ka geuturi lé mandum ureuëng, teuma reuda meulalu buët seumah nyan. Jih nyan ka teuntèe jipeubuët hai nyang saban cit bak keujadian la'én: jih teuma jipaléng bak Gobnyan, miseuë jih, untuk jilakèe peutunyok, dan jiteurimong nyan.

Teuma, jalan nyan kon, dan hana mungkén jeuet keu, jalan umum. Nyan nakeuh, dan teutap nakeuh, milék ureuëng-ureuëng pilihan khusus Po Teuh Allah. Bandum nyang la'én meukembang di yup bimbéngan nyang deuh takalon dari ureuëng-ureuëng nyang ka meupengalaman. Deungon teutap meupeucaya bahwa cit Po Teuh Allah nyang geubri taubat, ureuëng nyang meunyeue, mangat meuhasé, wajéb deungon hana syak wasangka meuseurah droe bak sidroe bapak rohani. Peureulèe nyan teuka saweueb hana penyerahan droe nyang sampôreuna keu Allah—saboh keukurangan nyang lazém bak ureueng ramè. Sidroe ureueng harôh matang u arah nyan meulalu le cobaan, dan sampoe matang nyan gohlom teucapai, hana saboh pih titik bak jaroe peutunyok Tuhan jeuet teurasa—lagèe jih, hana bak keu teumat peusan nyan. Akibatjih, meunyo hana syarat nyoe, sidroe ureueng nyang barô mulai meujuang keu keuseulamatan droe jih pasti akan jiseutot saboh jalan nyang hana jeuet tapeupaste bahwa nyan nakeuh jalan nyang beutôi, dan nyoe bahaya ngon peuleuh that keu roh. Watée Santo Antonius nyang Rayeuk mulai ragu-ragu peu kheueh atôran jih nyan beutôi, jih laju jiklik: 'Peugah bak lôn, ya Tuhan, jalan nyan,' — dan, lheueh geuteurimong keyakinan, gobnyan jeuet teunang. Ureueng nyang jitamong lam udep rohani nyan saban lagee ureueng nyang jipeuphon bak saboh rot biasa. Sabab rot nyan hana taturi, peureulee that na ureueng nyang peutunyok geutanyoe. That sombong meunyo tanyoe tapateh bahwa tanyoe jeuet tajak keudroe... Kon, peuë mantong pangkat atawa peungetahuan—hana nyang meubantu disinoe. Nyan saban cit sombongjih meunyo sidroe ureuëng, hana lam keuadaan that peureulèe, ka na keuseumpatan keu mita sidroe guru rohani, tapi jipiléh hana jipeubuët nyan, deungon jipiké bahwa Tuhan akan geupeutunyok langsung keu jih. Keubit beutôi, bimbéngan u arah kesempurnaan nyan nakeuh atra Tuhan, nyang ka geuteurimong geutanyoe, tapi nyan na di yup bimbéngan sidroe bapak rohani. Bapak nyan kon geupeuék geutanyoe u tingkat nyang leubèh manyang, tapi geubantu geutanyoe mangat jeuet geupeuék lé Allah. Teuma, seubagoe atôran umum, Allah geubimbéng geutanyoe meulalu ureueng la'én, geupeurunoe geutanyoe, geupeusucé geutanyoe, dan geupeuleumah keuheundak Gobnyan. Ureueng nyang geupeubiyeu sidroe, nyan lam bahaya nyang that rayeuk, peu lom teuma ureueng nyan akan meujuang dan meugolèk-golèk bak saboh teumpat ngon hasé nyang rab hana sapeue. Meunyo hana jiteupeue perjuangan atawa latihan rohani, meunan cit atôran nyang beutôi bak geupeulaku nyan, jih nyan akan cit '' dan sabe geu-ulang-ulang buet, lagèe sidroe ureueng nyang ka jipeuphôn saboh buet tapi hana jiteupeue cara peubuetjih. Ka lazém le ureueng nyang teudong, jeuet keu leumoh, dan gadôh seumangat kareuna sabab nyan. Tapi bahaya nyang paléng rayek keu jih nyan na bak kacho lam haté ngon pujôk Ibléh. Keu ureuëng nyang barô meuphôn, na kabôt lam droe jih, lagèe teuka dari asôk brôk, nyang timboi dari hawa nafsu ngon amôk salah dari dalam, dari kuwasa nyang ka reuloh. Tieb-tieb ureuëng na nyan, leubèh atawa kureuëng peukat, meunurôt tingkat keureulohan droe jih sigohlom nyan. Tapi pakri cara sidroe ureueng jeuet jipeubida beunda-beunda deungon jeulah ngon teupat lam kabôt lagèe nyan? Keu ureueng nyang teungoh meulingkeu lam kabôt, bah that pih saboh ôn naleueng ubit kayém deuh lagèe uteuen atawa gampông—meunan cit, ureueng nyang barô mulai lam perjalanan rohani hana meuteuntée jikalon le that bak teumpat nyang seubeutôi jih hana sapeue. Cit mata nyang ka meungalaman nyang jeuet jipahami keuadaan nyan ngon jipeugah peue nyang seubeutôi jih teungoh teujadi. Lom pih, gobnyan keudroe nakeuh sidroe pasen: pakriban cara gobnyan jeuet keu dokto keu droe geuh? Gobnyan akan payah that dan teuhah keudroe kareuna cinta keudroe nyang meuleubèh-leubèh: saweueb, bah that pih dokto hana jipeuubat tubôh droe jih. Teuma bahaya nyang paléng rayek di sinoe teuka dari Syaitan. Sabab jih nyan keudroe nakeuh makhluk nyang that meunurôt hawa nafsu, jih leubèh galak keu ureuëng-ureuëng nyang geupeuturôt akai piker droe—nyan keuh cara jih paléng utama keu jipeukacho ngon jipeuhancô awaknyan. Ngon jeuet takheun bahwa nyan keuh nyang peujeuet jih na akses keu geutanyoe, atawa keuseumpatan keu jipeurôh geutanyoe u binasa. Soe mantong nyang hana peucaya keu akai ngon haté droe jih, tapi geupeuserah mandum nyang na lam perasaan ngon pikeran jih keu putôsan ureueng laén, ureueng nyan hana keunong bala, bah pih syétan jipeutamong sapeue nyang bahaya ngon jeuet peurusak, sabab peungalaman ngon akai ureueng laén nyan akan jikalon tipèe nyan ngon jipeuingat ureueng nyan. Nyan keuh sabab jih geupeugah: soe mantong nyang na peutunyok dan jipeucaya droe jih bak gobnyan, Syaitan hana jipeurap bak gobnyan, meunyo kon jih sabe-sabe jipeumalée dan mandum tipèe jih teubongka. Sebalek jih, jih sabe na sajan ureuëng nyang peucaya keu droe jih mantong atawa nyang meugantung bak akai pikeran droe jih mantong. Ureuëng lagèe nyan jih peutamong lam jalan nyang sesat rot meubagoe rupa, ngon jipeuguna meubagoe tipèe nyang jipeugèt lé khayalan atawa kuasa fantasi, sampoe bak akhé jih jih peuhancô awaknyan mandum.

Meunyo takalon nibak alasan-alasan nyan, nyang brat that meuhareuga, ureuëng nyang barô meurunoe harôh geutém na sidroe guru, geupiléh gobnyan, dan geupeusrah droe bak gobnyan. Di yup bimbéngan gobnyan,

ureuëng nyan aman, lagèe na di yup bubông ngon pageue—sabab guru nyan keuh nyan akan geutanggông jaweueb ateueh beurangkasoe keusalahan, di hadapan Tuhan ngon manusia. Teuma, nyan ajaéb nakeuh sidroe guru nyan seujati sabe na geubri keu ureuëng-ureuëng nyan jimita gobnyan ngon tulus ikhlah. Dan murabbi nyan, soë mantong gobnyan, sabe geubri bimbéngan nyan teupat ngon seutia bak watée ureuëng nyan geubimbéng nyan geupeuserah droë bak gobnyan ngon banmandum jiwa ngon iman. Tuhan Keudroë ka geujaga ureuëng nyan seutia lagèe nyan... Meudo'a—dan Tuhan akan geutunyok sidroë murabbi; peuserah droë bak murabbi—dan Tuhan akan geupeurunoe gobnyan pakri cara geubimbéng gata.

Saboh hai la'én nyan that peunténg keu jiwa nyan meutobat dan ka meuteuntée pikéran nakeuh atôran. Atôran nakeuh saboh definisi atawa cara, saboh pola ngon rangkay keu saboh buet, peu keuh nyan buet lam haté atawa buet luwa. Atôran nyan jibri arahan dan jipeuteuntée banmandum proses buet nyan — phôn mula, watée, teupat, cara, dan akhé nibak buet nyan. Contohjih, geutanyoe harôh meubeuet—nyoe nakeuh salah saboh amalan tarekat. Atôran-atôran nyan harôh geupeuteuntée: kitab peu nyan harôh geubeuet, bak watée peu, padum trep, pakri cara meusiap, pakri cara geupeuphôn, geupeulanjôt, ngon geupeuseuleusoe, dan peu nyan harôh geupeugèt deungon peue nyan ka geubeuet. Meunan cit deungon shalat, meurenung, ngon buet-buet la'én. Ka jeulah bahwa atôran nyan mencakup tiep-tiep buet, jeuet keu kulét luwa jih, meunan kheueh, atawa tubôh jih. Atôran nyan harôih geupeulaku bak mandum keumampuan geutanyoe ngon bak mandum hasé nibak buet-buet geutanyoe, mangat hana meusaboh buet pih nyan geupeubuet meunyo hana atôran nyan sepadan geupeulaku keu buet nyan.

Peureulèe jih nyan ka jeulah that. Saboh udép nyan barô that ngon hana biasa teungoh geupeuphôn, saboh udép nyan goh lom na sagai tapeulaku, ngon nyan hana biasa keu keumampuan geutanyoe. Keu tapeulatih droe lam saboh buet atawa la'en dan mangat jeuet mahé, geutanyoe harôh tapeuteutap atôran nyan khusus bhah pakriban ngon peu nyan harôh tapeubuet, saban lagèe sidroe rekrutan barô nyan geupeurunoe cara döng, cara mat sinapang, dan la'en-la'en. Meunyo hana nyan, teunaga hana teupeukembang, meunan cit hana tindakan nyan beutôi. Ureuëng nyan hana atôran meudo'a hana jiteupeuë cara meudo'a, meunan cit ureuëng nyan hana atôran puasa hana jiteupeuë cara puasa; secara umum, ureuëng nyan udép hana atôran hana ék jipeubuët sapeuë pih deungon beutôi, ngon seubagoë akébatjih, udép ureuëng nyan kön saboh udép sibeuna jih, bah pih ka brat jikeureuja ngon jimeu-useuha, saweueb udép nyan teupeugöt nibak buët-buët geutanyoë. Seulaén nibak nyan, udép nyan hana atôran hana jeuët teutap, meunan cit hana jeuët meukeumang deungon cara nyan teuatô ngon meutata. Saban lagèe sidroe aneuk miet geubalôt mangat tubôh jih hana cacat atawa bongkok, meunan cit banmandum buet rohani harôih geuikat ngön atôran, mangat banmandum udép jeuet meukeumang di yup atôran nyan ngön cara nyan teutap ngön meutata; hana meusaboh pih buet nyan, kareuna hana teupeue, jicok arah nyan meupaleng dari nyan la'én dan jipeurusak struktur banmandum, atawa jiseulip u jalan nyan salah ateueh keuheundak droe, lagèe, miseue jih, puasa. Bak ubit geupeudong atawa geuikat bak bak nyan ka rayek mangat jeuet teudong ngon timoh luroh. Ureueng nyan meukeumang hana atôran, geupeubiyeu keudroe, nyan hana terlatih ngon hana meuhareukat; jih hana sanggôp jipeubuet padum-padum boh hai, nyan la'én salah, ngon nyan la'én beutôi, tapi bak teupat nyan salah atawa deungon cara nyan hana patôt. Keuneulheueh, na bahaya nyan hana ubit: meunyo hana atôran, saban lagèe hana sandaran, sidroe ureueng pasti rhët ngon meudée-dée. Keu ureueng lagèe nyan, banmandum buet jih teugantung bak keusadaran, pertimbangan, ngon hawa nafsu. Teuma, peu jeuet tapateh bak prinsip-prinsip lagèe nyan? Hana ék sabe tapeuteutap keusadaran; pertimbangan harôih geulatih, dan leubèh nibak nyan, hana sabe ceubeuh atawa tajam—jeuet jeuet keu tumpul; dan soe nyan jeuet atô keuheundak droe sabe-sabe? Sabab nyan, meunyo hana atôran, keulalaian, salah, ngon keugagalan nyan ka pasti teujadi. Teuma, meunyo na atôran, la'én calitra: neupubuet laju peue nyan wajéb neupubuet, bah pih neusuka atawa hana, dan nyan teuma seuleusoe; hana keugagalan, dan droeneuh teuma maju. Dan leubèh nibak nyan: pakri cara la'én jeuet ta ikat keubangkitan ngon keuheundak droe—sifeuet nyan paléng bahaya?

Ngon lagèe nyan, deungon na atôran, di yup bimbéngan ayah jih, aneuk nyan meuseumangat nyan, nyan meuseuha meulalu disiplin droe ngon peunahan droe atawa teungoh lam perjuangan nyan hana henti, akan meukeumang uroe-uroe u arah kesempurnaan, leubèh toe u kesuciyan deungon cara jipeubinasa hawa nafsu jih ngon jipeuteumée sifeuet-sifeuet nyan mulia. Teuma, ureuëng harôh sadar bahwa ék u arah kesempurnaan nyan hana deuh bak jih: jih meukeurija brat sampoë meulingèh, teuma lagèe hana hasé—sabab rahmat geupeubuët buëtjih seucara rahsia. Pandangan manusia, mata, jitelan peue nyan jroh. Ureuëng nyan keudroë tinggai cit saboh sagai: nakeuh pandangan ateueh keujahatan droëjih. Jalan u kesempurnaan nakeuh jalan u kesadaran bahwa lôn

nyoe buta, gasien, ngon teulanjang; dan nyang sabe meuhubông ngon nyan nakeuh patah haté, atawa rasa sakét ngon seudeh ateuh keu-kuto droe, nyang geupeuleumah di hadapan Tuhan, atawa, nyang saban makna jih, taubat nyang hana putôh-putôh. Rasa meunyeusai nakeuh tanda khas nibak tapa nyang seujati. Soe mantong nyang jiwêh dari nyan dan jipeujioh droe, nyan ka sesat dari jalan. Taubat nakeuh tanda phôn mula udep barô; nyan harôh na cit watee sidroe-droe ureueng ka matang dan meukeumang meusajan ngon keumang nyan. Seuring ngon umu nyang meutamah, ureuëng nyan akan leubèh sadar ateuh keurusakan ngon desya droëjih dan leubèh mendalam teutarék u dalam perasaan meunyeusai nyang peunoh peunyesalan. Ië mata nakeuh ukuran keumajuan, dan ië mata nyang hana putôh-putôh nakeuh tanda bahwa peusucian ka rab teuka. Bahwa nyan keuh nyang sibeuna jih harôih teujadi, nyan deuh that geutanyoe na lam keuadaan rhot, lam buangan, ji'ôh dari rumoh geutanyoe, dan leubèh lom nyan nakeuh kareuna salah geutanyoe keudroë. Saban lagèe sidroe ureueng pengasing jimoë ngon jirindèe keu gampông halaman jih, meunan cit ureueng nyang ka jipuphôn jalan keu peusucôe droe harôih meuseudéh ngon meuratôk, ngon jimita, meulalu ië mata, keu jiwoe u syuruga kesucian. Seulaén nibak nyan, ureuëng askét sabe lam perjuangan—kadang ngon keureuléh, kadang ngon peulawanan; kadang saboh pikeran, kadang saboh keuheundak, kadang saboh hawa nafsu, kadang saboh desya—bah pih hana seungaja—nyang tiep-tiep saat jipeukabô keusuciyan pikeran gobnyan dan jipeuingat gobnyan bahwa lam droë gobnyan hana laén nyang na seulaén keukotoran, desya, ngon peue nyang geubanci lé Po Teu Allah. Gobnyan geukalon droe geuh lagèe mayèt nyang meubèe bangkè, nyang teuduek di hadapan mata gobnyan dan jipeuseksa pancaindra beu'è gobnyan sampoe akai gobnyan jeuet keu kuto. 'Peuduek desya-desya gata di hadapan gata,' kheun Anthony nyang Rayeuk, 'dan kalon rot desya-desya nyan u arah Tuhan' (The Skete Paterikon). Akhéjih, rhët ngon salah langkah nyang kayém teujadi bak ureuëng nyang barô meurunoe—seubab hana peungalaman, bangai, kureuëng keumampuan, ngon kadang-kadang leumoh—nyan brat that jipeubeuban nurani jih, ngon mungkén leubèh brat nibak sigohlom nyan: lam keu-lalén, desya jeuët leubèh rayek. Jih nyan lagèe sidroe aneuk miët nyang teungoh meurunoe jak ngon rhët. Dan rhët-rhët nyan peureulèe peusucôe; akébatjih, nyan jilakèe haté nyang meunyeusai, taubat, ngon ië mata; nyan keuh sabab jih taubat uroe-uroe—malah, tiep-tiep saat—nyan geupeuwajéb keu banmandum ureuëng. '*Ya Tuhan, neugaséh kheueh keu lôn nyang meudesya!*' Nyan keuh do'a nyang hana putôh-putôh nibak sidroe ureuëng nyang meuzuhud.

Ngon lagèe nyan, ureuëng nyang barô meurunoe, ngon seumangat nyang meuhu-hu ngon meugeubôh, geupeuseurah droe geuh bak usaha nyang paléng teuga, teuma geuharap mandum nyan nibak teunaga ngon bantuan Po Teuh Allah, ngon geupeuseurah droe bak Gobnyan, ngon harapan meuhase teuma kon ngon keyakinan meuhase; ngon sabab nyan, lam usaha nyang hana putôh-putôh, di yup bimbéngan bapak rohani geuh, di teungoh-teungoh atôran, sabe geupeuteutap sikap nyang paléng meureundah haté.

Deungon seumangat nyan ngon deungon atôran nyan, ureueng nyang meujihad droe nyan jeuet geupeuphôn buet gobnyan deungon peunoh keyakinan—nyakni buet peubinasa hawa nafsu, atawa peusucé tabi'at droe nibak campuran hawa nafsu nyang hana wajar. Lam haté gobnyan na **seumangat** nyang kong lagèe keumateun; teuma, bah pih seumangat nyang paleng kong nyan peureulèe saboh rancangan mangat jeuet geujak deungon seutia u tujuan nyang geuharapkan. Peunjeulasan bhah nyoe akan meulipôt banmandum atôran keu ureuëng nyang jipuphôn usaha asketis. Nyoe kon la'én nibak saboh peunyata atôran-atôran nyan, nyang peureulèe jih ka geupeuleumah di ateuh. Ureuëng nyang peutunyok teori umum harôih jiteupeuë nyoe leubèh nibak la'én-la'én, dan, ngon jiterapkan bak ureuëng nyang jipeutunyok, jeuët cit jipeusasuai ngon keuadaan nyang meu'ubah.

Keu tapeugöt atôran lagèe nyan, jak ta fokus lom bak keuadaan ureuëng askét nyang meutobat. Roh lam droëjih ka geupeuudép lom ngon geupeuseumangat lé rahmat nyang geuteurimông lam Sakramen. Teuma, jih nyan keudroë mantông bagian nyang ka puléh, nyang teusom lam paléng dalam droë geutanyoë. Nyoë saban lagèe ubat peupuléh nyang geujép lé saboh bagian tubôh nyang ka reulôh mandum. Teuma di luwa, roh jih, lam mandum keumampuan jih, tubôh jih, lam mandum fungsi jih, ngon ureuëng nyan keudroe, lam mandum hubôngan luwa jih, mandum nyan ka meulimpah ruah ngon ka jiseup lé hawa nafsu—kon hawa nafsu nyang ka maté, teuma nyang udep ngon aktif di dalam jih. Tujuan utama nibak buet-buet nyoe nakeuh keu peumaté hawa nafsu lam beurangapeu beuntukjih ngon keu peupuléh sifeuet aseuli u keusuciyan droejih, mangat, seureuta proses peusuciyan nyan meujalan, rahmat jeuet jiteubiet dari dalam, meunan kheueh, jiseureubab mandum pribadi nyan siseun-siseun, deungon cara nyang bijaksana, meutahap-tahap ngon meutujuan. Nibak nyan, banmandum atôran nyang harôh geupeudong langsung deuh nyata, atawa taloë peunutôh keu cara peugöt ngon peuteuntée jih ka jeulah. Nyan nakeuh:

1) Bijèh udép ka geutanom: jaga beu sunggôh-sunggôh; meunyoe hana, hana meukeusud lé geutanyoe meukeureuja, hana lé nyang jeuet keu hasé. Ka teurimong Roh—bèk padam Roh nyan; meunyoe gata meuseunangat—meuseunangat kheueh keu hai nyang leubèh agông. Jaga kheueh peue nyang ka geubri ngon peue nyang ka geuteumèe—sabab peue nyang ka geuteumèe nyan keuh mata pèng keu tabloë hareuta karun. Meunyoe nyan gadoh, banmandum usaha pih akan gadoh. Saban lagèe bak masa prang geujaga that-that posisijih ngon cara peu mantong, meunan cit disinoe.

2) Ureuëng harôh jipotong nafsu nyang ka meusapat ngon meujampu deungan kuasa-kuasa fitrah geutanyoë. Sabab gabungan nyoë saban lagèe campuran senyawa kimia, cara keu tapeupisah jih harôh saban lagèe cara dekomposisi kimia. Beutôi jih: keu peubibeueh saboh unsur dari keuadaan teukong bak hubôngan ngon unsur la'én, unsur nyan geupeusapat ngon saboh unsur keulhèe dari luwa, nyang hubôngan jih leubèh kong that nibak hubôngan jih nyang awai. Watee nyan ka teujadi, unsur nyang ikat jih nyan ka gadoh, seumentara jih meusaboh ngon unsur barô nyan dan, meusajan ngon jih, jimeugantoe beuntuk jeuet keu saboh beuntuk nyang barô. Ngön geupeuguna prinsip nyoe, geutanyoe harôh tapeuguna keu banmandum kuwasa jiwa ngön tubôh, ngön keu banmandum buet geutanyoe—nyang ka jeuet keu namiet hawa nafsu ngön geumat lam keuadaan teusekap nyang hana wajar—sapeue nyang jeuet keu saban-saban that meuhubông ngön meuseusoe ngön jih, mangat, ngön cara meuleukek bak nyan dan, lagèe jih, meutamah jeuet keu saban-saban ngön nyan, maka, seubanding ngon nyan, awaknyan jeuet teupeubeubaih dari ikatan hawa nafsu dan jicok saboh rupa barô nyang alami. Nyan keuh nyang jeuet keu atôran bak peutunyok buet-buet atawa usaha nyang geupeuwajéb ateuh kuwasa-kuwasa nyan. Deungan geupeubuet nyan, sira geujaga hareuta batén Roh rahmat, nyang saban sifeuet ngön jih nyan dan ngön kuwasa-kuwasa fitrah geutanyoe, sidroe ureueng akan seumakén peunoh ngön Roh nyan, nyang apui-geuh, deungan cara nyoe meuteumèe leubèh leubeh keubèbasan untuk jitamong u dalam, akan jipeuhabéh keuhai nyang kuto nyan leubèh sigra watee meurumpok ngön luwah jih nyang leubèh rayeuk dari keuadaan alami.

3) Dua boh hai nyan ka mencakup banmandum struktur buet positif sidroe ahli tapa, atawa, ngon kata la'én, latihan disiplin droe. Ureueng jeuet geupeubatah droe bak hai nyan mantong, meunyo na keuadaan bahwa hawa nafsu, nyang geupeureumoh ngon geupeusampeng demi keubajikan, teutap teunang atawa hile ngon damè dari tabi'at geutanyoe; tapi saweueb jih—siseun seubab keukarangan dosa nyang ka meunatang, siseun seubab jih nyan jipeukong ngon kuasa, peu keuh nyan dari asai jih nyang jeuhet—syètan—atawa dari alam unsur-unsur donya nyang saban ngon jih—hana jitem tundôk ngon damè atawa meunyeurah; bah pih ka reubah dan lagèe ka meupisah, jih jibeudoh lom dan jimeu-useuha keu jireubôt lom teupat jih nyang awai, salah saboh nibak kuwasa ngon peumbibasan—hana mungken sagai-sagai puas ngon buet nyan mantong; teuma, peureulee that, sajan ngon nyan, geupeubuet buet langsung meulawan hawa nafsu, geulawan jih langsung, geumeujuang ngon geupeutalô jih, baik lam droe geutanyoe, bak punca jih, meunan cit bak ureueng-ureueng nyang dukông jih. Peuneugot atôran-atôran nyang meuhubông ngon hai nyan akan jeuet keu gambaran keu perjuangan batin, atawa spiritual, ban dua lam gambaran umum meunan cit lam beunagi-beunagi jih maséng-maséng. Nyan nakeuh buet-buet meulawan droe.

Ngon lagee nyan, mandum atôran harôih geupeusaboh u dalam saboh prinsip dasar nyoe: peuteun semangat batin udep, seumangat ngon seumangat nyang meuhu; pubuet buet atawa latihan nyang, bak saboh sisi, jitulông peudép lom teunaga nyang ka leumoh, dan bak sisi la'én, jipeutundôk atawa jipeumaté hawa nafsu. Akibatjih, banmandum hai nyang meuhubông ngon subjek nyoe harôih geupeusimpôi lam lhèe boh buté nyoe:

1. atôran keu peulara seumangat batin nyang meuseumangat,
2. atôran keu geupeulaku kuwasa droe bak pubuet nyang jroh, atawa disiplin droe, dan
3. atôran keu meulawan hawa nafsu, atawa latihan menahan droe.

Teuntang peuteutap seumangat keu Allah

Geutanyoe harôh tapeubuet peurintah-peurintah nyan, dan tapeubuet mandum; teuma geutanyoe hana na keuheundak, seumangat, atawa seumangat nyang meuhu keu hai nyan. Lam taubat, demi roh nyang hancô até ngon ikrar keu tapeubuët keuheundak Po Teu Allah, apui nyoe geupeuhu lam roh geutanyoe lé rahmat Po Teu Allah; apui nyan keuh nyang jeuet keu teunaga keu tapeubuët peurintah-peurintah, ngon nyan keuh nyang mampu geutanggông banmandum beuban nyoe. Meunyoe peunuhan peurèntah nyan nakeuh dasa keuseulamatan, maka

seumangat keuberanian nyan keuh saboh-saboh jih kuwasa nyang peuseulamat keu geutanyoe. Bak teupat seumangat nyan na, disinan na keureuja kreueh, keuberanian, keusiapan, ngon teunaga keu buet-buet nyang mangat bak Tuhan. Meunyoe seumangat nyan hana, banmandum jeuet keu seungap ngon reuloh: meunyoe hana udep seumangat, jih jeuet keu leupie ngon maté. Beu na cit buet-buet jroh nyang geupeubuet—buet nyan jroh cit bak rupa, tapi kon bak kuwasa atawa roh. Nyan keuh apui nyang Tuhan geutanyoe Isa Almasih teuka keu geupeuhu di bumoe, dan nyang geupeuhu lé Roh Kudus lam haté ureueng-ureueng meuman, lheueh geutrôn lam rupa lidah-lidah apui.

Teuntang seumangat nyang meunan nyan Tuhan geukheun: *'Lôn ka teuka keu lôn peudép apui di ateueh bumoe'* (Lukas 12:49). Rasui geuyue *bak geutanyoe bék tapeulôt Roh* (1 Tes. 5:19) dan geupeusaksi keudroe geuh: *'Lôn teutap lôn maju'* (Fil. 3:14). Dan lamkawan Bapak-bapak Kudus, nyan geuseubôt ngon meubagoe nan: mita, meujuang, seumangat, keureuja brat, seu'uem haté, seumangat, dan seumangat mantong.

Meunyo takalon bak peunténg ngon makna semangat nyang that rayeuk, tugaih phôn sidroe ahli tapa Kristen nakeuh peuteun semangat ngon keureuja brat nyan, seubagoe sumber teunaga keu hudép nyang meuget bak mata Tuhan. Keu tapeulahra nyan, teuntée sagai geutanyoe harôh tapeuguna cara-cara ngon amalan khusus nyang meubantu keu tujuan nyan. Peue nyan mandum? Semangat nyan harôh tapeulahra lagée cara lahéjih, dan lahéjih nyan nakeuh meulalu saboh perubahan batin lam haté, di yup buet rahmat Allah nyang hana deuh takalon.

Panjatan batin nyang hana deuh u arah seumangat nyan geupeuphôn **ngon saboh keusadaran** nyang peunoh ngon rahmat dan meupuncak bak saboh ikrar nyang teugas keu jak beutap bak keuheundak Po Teuh Allah. Panjatan nyan geuciri ngon cara nyang paleng kreuh nyang geupeulaku bacut-bacut. Ureuëng meudesya, nyang udép mandum bak luwa dan ngon nyan geukheun **'luwa'**, geutarék **u dalam** lé rahmat nyang ka trôk ateueh gobnyan; dan di sinan, lagée teungoh teujaga nibak teungeut, gobnyan geukalon **saboh donya nyang barô** that, nyang goh lom tom geuturi sigohlom nyan. Nyan keuh dorongan phôn, lheueh nyan, ngon beunantu Allah, meulalu meubagoe **pikiran ngon perasaan**, jih meutahap-tahap geupeubibeueh dari donya phôn, jitamong u donya la'én, dan jiseugôb di hadapan Raja ngon Tuhan jih, sira jimeujanji ngon seurius jeuet keu hamba Gobnyan siumu masa. Ngon lagée nyan, soe mantong nyang meuhajat keu jipeuteun seumangat jih beu hana padam, wajéb: (a) teutap lam droe, (b) jikalon donya nyang barô, ngon (c) teutap lam perasaan ngon pikiran nyan, nyang rot nyan jih, lagée jih, ka jiek u tingkat-tingkat reuneun sampoe u gaki Arsy Tuhan.

Nyan keuh nyang harôh jeuet keu amalan, usaha, ngon buet hana putôh-putôh sidroe ahli tapa Kristen!

Teutap di dalam

Meunyo sidroe manok inong, lheueh jiteumée saboh boh jagong, jibri isyarat nyan keu aneuk-aneuk manok jih, awaknyan mandum, ho mantong awaknyan na, jipo u bak jih dan meusapat ngon parôh awaknyan bak teupat parôh manok inong nyan na. Meunan cit, watee rahmat Ilahi geupeungarôh sidroe ureueng lam paleng dalam haté jih, roh jih jitamong u sinan ngon kesadaran jih, dan meusigo ngon nyan mandum kuwasa jiwa ngon tubôh. Nyan keuh sababjih hukôm 'tinggai lam droe': peuteun kesadaran droeneuh lam haté dan, meulalu konsentrasi, peusapat mandum teunaga roh ngon tubôh u sinan. Meuduek u dalam, bak dasajih nakeuh peusom kesadaran lam haté, seudangkan peusapat ngon teupusat mandum kuwasa jiwa ngon tubôh di sinan nakeuh cara utama, atawa buet, atawa prestasi. Teuma, bandua nyan saling jipeuteubiët ngon saling jipeureulèe, sampoe salah saboh hana jeuët na meunyo hana nyang la'én. Soe mantong nyang teukurông lam haté nyan ka meusapat; ngon soe mantong nyang ka meusapat nyan na lam haté.

Geutanyoe harôh tapeusapat banmandum keumampuan droe—pikiran, keumauan, ngon perasaan—bak seulingka kesadaran geutanyoe lam haté. Peusapat pikiran lam haté nyan keuh **perhatian**; peusapat keumauan nyan **keuh kewaspadaan**; peusapat perasaan nyan keuh **kesadaran**. Perhatian, kewaspadaan, ngon kesadaran nakeuh lhée buet batin nyang rot nyan teujadi peusaboh droe ngon teuduek teunang di dalam. Soe mantong nyang na sifeuet-sifeuet nyan, dan bahkan mandum jih, ureueng nyan na lam droe; soe mantong nyang kureueng salah saboh, ureueng nyan na di luwa. Lheueh meulaku aktivitas pikiran nyan, anggèta tubôh nyang sejalan jih harôih cit geupeuarah u teupat nyang saban: Ngon lagée nyan, keu perhatian — peupandang **mata u dalam**; keu kewaspadaan — peukang otot ban saboh tubôh, arahkan u **dada**; keu kesadaran — peuhambat, lagée nyang geupeugah lé Nikiforos, ateueh geurakan 'leumah' atawa 'peuleumah' nyang teuka dari bagian tubôh meuyub dan ji'èk u haté, dan peuhambat cit keunimatan ngon keuteunangan daging. Prakték-prakték tubôh lagée nyan, nyang meukeureuja hana meupisah ngön prakték-prakték rohani, nakeuh beunantu nyang paléng kreuh keu cara-cara

rohani nyan, nyang meunyoe hana nyan, cara-cara nyan hana jeuet na.

Ngon lagèe nyan, banmandum praktek 'teuduek lam droe' meulalu peusapat droe nyan nakeuh lagèe nyoe. Bak saat phôn that teukeujot nibak teungeut, sigra lheueh gata sadar keu droe, **trôn** u dalam u arah haté, u dalam ruweueng-ruweueng tubôh nyoe: lheueh nyan, kumpôi, tarék, ngon arahkan mandum kuwasa pikeran ngon tubôh gata u sinan, meulalu perhatian pikeran, ngon cara tapeu-éh mata u sinan, deungon teuga keuheundak, deungon teugang urat, ngon peuteutap pancaindra, deungon peutheun syahwat ngon istirahat tubôh, dan **pubuet** nyan sampoe kesadaran teudong teutap disinan, lagee na bak teumpat nyang sibeuna jih—kursijih—dan meugantung bak nyan, meuleukek bak nyan, lagee beue meuleukek bak dindeng nyang kreueh; laju tinggai disinan hana putôh-putôh, seula'én gata mantong sadar, seureng-seureng ulang buet peusapat droe nyan keu peubarô ngon peukong lom, sabab jih meuganto-ganto leumoh ngon teuganggu tiep-tiep saat.

Peunténg that untuk ta sadari bahwa teumpat tinggai batin ngon konsentrasi nyoe kon saban deungon peudalam pikeran, atawa 'meupiker' (dari kata 'piker beu-eut'), bah pih nyan na that keusabanan deungon jih. Nyang keudua nyan tinggai bak punca akai mantong, hana jipeuguna keumampuan la'én, dan teutap di ulée; seudangkan nyang phon tinggai di haté, bak punca mandum geurakan, leubèh miyub dan leubèh lhôk nibak peu mantong nyang na atawa nyang teujadi lam droe geutanyoe; atawa jih nyan lagèe mandum nyoe teujadi di ateueh jih, di keue mata jih, dan geupeu-izin atawa geutham. Nibak nyan ka jeulah bahwa tinggai dalam batin nyang seubeutôjih nakeuh syarat keu sidroe ureueng beutôi-beutôi jeuet atô droe, dan akébatjih keu keubebasan ngon akal budi nyang sejati, dan ngon nyan keu udep rohani nyang beutôi-beutôi. Hai nyoe saban lagèe, lam donya luwa, ureuëng nyang duek lam kuta kreuëng nyan geuanggap seubagoe panguwasa banda. Ngon sabab nyan, tiep-tiep usaha spiritual ngon tiep-tiep buet jroh la'én harôih geupeubuet dari teumpat nyoe; meunyoe kon, nyan kon buet spiritual, kureuëng dari tapa, ngon harôih geutulak. '*Kerajaan Allah na lam droëneuh*,' kheun Tuhan (Lukas 17:21), dan lheueh nyan, meunyang keu saboh amalan rohani, Gobnyan geuyue: '*Tamong laju u dalam kamue droëneuh dan, ka neukunci pintô...*' (Matius 6:6). Nyoë kheueh bilék paléng dalam nibak haté, meunurôt pemahaman mandum bapak-bapak suci. Nyan keuh sabab jih ureuëng rohani—ureuëng nyang teungoh geupeuseulamat droe ngon nyang meu-useuha lam tapa—geukheun '**ureuëng dalam**'.

Bahwa peupuséng pikéran u dalam droe nyan nakeuh cara nyang paléng efektif keu peuteutap seumangat, nyan jinoe jeulah:

1) Jiwa nyang meusapat nyan harôh meuhu, sabab jih jipeusapat mandum kuwasa jih, saban lagèe sinar nyang meutabu, meunyo jipeusapat bak saboh titék, jipeuteubiët su'um nyang that kreueh dan jipeuhu apui. Keubit that, su'um nyan sabe na hubôngan ngon meusapat: disinoe roh deuh meuhubông ngon droe jih, lagèe nyang jipeugah lé Nikiforos, dan mangat até.

2) Pikeran nyang teukumpôi nyan teuga, lagèe teuntra nyang teuatô ngon gèt atawa lagèe ôn bulôh nyang leumoh nyang jipeusapat. Nyan meulambangkan, lagèe taloë keuieng, keusiapan ngon teunaga keu meubuet. Pikeran nyang hana teukumpôi nyan sabe leumoh ngon hana meuhase sapeuë pih.

3) Ureuëng nyang teupusat jipeurasa mandum na lam droëjih. Soë mantong nyang na di teungoh jikalon u mandum arah, jikalon mandum nyang na lam lingkaran nyan deungon rata dan, lagèëjih, mandum nyan bak siat nyang saban; seudangkan ureuëng nyang ka meulèngkèh dari teungoh jikalon cit bak saboh arah jaroe; deungon cara nyang saban cit, ureuëng nyang teupusat di dalam jikalon mandum geurakan **kuwasa** droëjih—jikalon nyan dan jeuet jikuwasa. Teutapi, seumangat nyang meuhu nyan nakeuh teunaga ngon kebijaksanaan, dan ban dua nyan meusapat jeuet keu seumangat seumangat nyang seubeutôjih, nyang teupeugöt dari ban dua nyan. Ngon sabab nyan, harôh geupeugah: beu mantong u dalam droe, dan gata hana sagai-sagai akan piyôh jeuet keu ureueng seumangat.

Nyan keuh peunténgjih tinggai lam droe! Ngon nyan, teuntée sagai geutanyoe harôh meujuang keu tapeumeureumpok nyan, sabab nyan hana teuka ngon tiba-tiba, tapi teuka bak watée nyang ka teupat ngon meulalu le that mita. Nyan geupeuduek phon-phon sabab nyan nakeuh syarat utama keu udep rohani. Kesempurnaan jih nyan teugantung bak kesempurnaan lhee boh buet akai ngon lhee boh buet tuboh nyang peuhase jih, nakeuh: perhatian akai ngon geupaling mata u dalam, teunaga keumauan ngon teugang tuboh, dan kesederhanaan hate ngon geutulak keuseunangan ngon keutenangan donya. Nyan barô deuh deungon peunoh cahya jih meunyo pikeran ka gléh nibak pikeran-pikeran, keuheundak nibak hawa nafsu, ngon haté nibak rasa meuhubông ngon hawa nafsu. Teuma, bah pih sigohlom nyan, nyan mantong saboh teumpat tinggai lam droe, bah pih hana sampôreuna, goh lom masak, ngon hana teurus-meurus.

Nibak nyan ka jeulah that peu mantong cara keu meuteumpat lam droe nyang hana putôh-putôh—atawa, leubêh teupat lom, cit na saboh cara: peugadoh mandum nyang jeuet peukaru lhèe boh buet nyang ka geuseubôt nyan, lam gabôngan dua-dua jih, atawa mandum nyang jeuet peusibak kuwasa jiwa u luwa, meusigoe ngon fungsi tubôh nyang seujalan: akai ngon pancaindra, keumauan ngon urat, haté ngon jasad. Indra geupeurayeuk lé rangsangan luwa; akai lé pikeran; urat lé leumoh tubôh; keumauan lé hawa nafsu; tubôh lé istirahat; dan haté lé keupemilikan atawa keusaleuë bak sapeue-sapeue. Ngon sabab nyan, peubeubaih pikeran nibak pikéran, pancaindra nibak gangguan, keumauan nibak hawa nafsu, urat-urat nibak keuleumahan, haté nibak keupengikatan, ngon tubôh nibak keuleubèhan ngon istirahat. Nyan keuh keuadaan dan, bak watee nyang saban, cara keu meuteumpat lam droe: lam jiwa—meulawan pikeran, hawa nafsu, ngon keupeungeuhan ate; lam tuboh—peukang ateuh jih; dan lheueh nyan—saboh peu-ubah lam atôran luwa. Meunyo takalon meunurot nyan, mandum usaha asketis lheueh nyan, nyang geutuju keu peumate nafsu, bak watee nyang saban jeuet keu cara keu tinggai lam batin.

Nyan keuh sababjih, lam ajaran Bapak-Bapak Kudus (ajaran keutertiban, jaga pikeran), udep batin sabe geupeuleumah seubagoe hubungan nyang hana jeuet teupisah ngon perjuangan asketis. Teuma, ingatan keudroe nyan kon saban ngon perjuangan. Nyan nakeuh saboh buet rohani nyang meubida, nyang paleng dasa nibak mandum buet la'en. Nyan nakeuh teupat mandum buet rohani teujadi—lagee meujuang, meubeuet, meurenung keu Allah, ngon meudo'a. Peue mantong nyang jipeubuet le sidroe ahli tapa, jih nyan sabe haroh jitamong u dalam droe dilee dan jipeubuet buet nyan dari sinan.

Saboh Pandangan U Donya La'én

"Useuha beu tamong u dalam kuil lam droe gata, dan gata akan takalon kuil langèt," kheun Santo Yisac si Suriah. Dan keubit, soe mantong nyang tamong u dalam droe jih nyan jikalon saboh donya la'en, lagee saboh kuil nyang luwah that, nyang hana deuh takalon dan hana teubayang, tapi ka teucap bak kesadaran, di sinan sidroe ureueng hana jikalon droe jih keudroe meunan cit deungon peu nyang teujadi di dalam jih, sabab mandum nyan harôh seungap — dan keubit seungap. Bak phôn that geurak panggilan rahmat, meusigoe ngon meupaleng u dalam nyan, donya la'én nyan teubuka, hana meugantung bak ureueng nyan, meunyo jitem atawa hana jitem. Teuma lheueh nyan, pandangan gobnyan, saban lagèe keuhadiran gobnyan di dalam, geupeuserah bak keubèbasan manusia dan harôih **geu-useuha ngon aktif**. Usaha nyan, seubagoe peulaksanaan keulayi transformasi keudua, watee manusia ji'ék u arah tekad ngon seumangat, nakeuh cara keudua keu peuteun dan peudép keulayi seumangat.

Nyan nakeuh deungon cara geumat banmandum struktur donya rohani lam kesadaran ngon perasaan sidroe ureueng. Saban lagee sidroe ureueng nyang tamong lam saboh bilék geukheun ka geuteupeue bilék nyan watee ureueng nyan geumat banmandum bilék nyan, deungon banmandum susonannyan, lam kesadaran gobnyan, meunan cit sidroe ureueng nyang tamong u dalam droe jih, lagee teungoh geuliwati ambang pintô, akan geurasa na donya la'en watee ureueng nyan geucap banmandum struktur donya nyan lam kesadaran gobnyan. Ngon sabab nyan, banmandum hai nyang meuhubông ngon nyoe akan teupeunohi watee akai meuphôm struktur donya rohani, watee jicap nyan u dalam kesadaran jih, atawa jipeutamong droe jih u dalam nyan meulalu kesadaran, dan teutap disinan hana meugrak.

Banmandum struktur donya rohani, nyang hana deuh, nyang mental, tapi teutap nyata nyan jeuet tapeugah secara ringkas lagèe nyoe: Allah, Nyang geuseumah lam Trinitas, Nyang ka Neupeujeuet mandum peue nyang na ngon Nyang mat mandum nyan, geupeupuléh, atawa, meunurot narit Rasul, geupimpin (ngieng Ef. 1:10) mandum peue nyang na lam Tuhan geutanyoe Isa Almasih, meulalu Roh Kudus, nyang geukeurija lam Geurèja nyang Suci, dan nyang, 'oh ka geupeuseumpurna ureuëng-ureuëng nyang meuiman, geuba awaknyan u donya ukeuë; dan nyoe akan teutap meulanjôt sampoë teupeunohi banmandum hai, atawa sampoë abéh masa, watee, lheueh keubangkitan ngon hukôman, maséng-maséng akan geubri upah meunurôt buet jih: na nyang teudrop u neuraka, na cit nyang tamong u syuruga, dan *Po Teuh Allah akan jeuet keu banmandum* (1 Kor. 15:28).

Nyoe keuh rangkayan nyang mencakup mandum peue nyang beutôi-beutôi na, ka na, ngon nyang akan na. Disinoe, lam beuntuk nyang geupeusaneut, na banmandum asoe wahyu Ilahi. Banmandum nyang mungkin ngon nyata na rôh lam nyoe ngon na wujud di sinoe. Nyoe cit nakeuh asoe Kredo. Subjek-subjek utama di sinoe nakeuh: keumahakuasaan Allah, ekonomi peuseulamat, ngon **peuet** hai keuneulheueh—mate, hukôm, syuruga, ngon neuraka. Beutôi-beutôi subjek-subjek nyoe kheueh nyang geuyue lé Santo Tikhon dari Kristus keu

banmandum ureueng Kristen beu geuingat sabe-sabe dari ubit sampoe u jirat.

Ureuëng Kristen nyang meu-useuha lam iman harôih geucap struktur nyoe lam pikéran gobnyan, nyan makna jih, geupeuteuka u dalam keujeunèhan seumike, atawa geutamong u dalam nyan deungon that lhôk, atawa geuseureup u dalam droe gobnyan, sampoe jeuet lagèe ka geupeukap ateuh gobnyan, — sampoë meusaboh that ngön nyan sampoë kesadaran hana jeuët meugrak meunyo hana geurasan nyan lam droë atawa di ateuëh droë, saban lagèë ureuëng hana jeuët geupeugrak jaroe meunyo hana geupeukaru udara, atawa geupeuhah mata meunyo hana teurasa cahya. Cara nyang paléng jroh keu tujuan nyan nakeuh peudong droe lam struktur nyan, saban lagèe ureueng nyang jikalon droe jih jikalon droe jih ka teudong lam saboh hubôngan nyang teuatô ngon banmandum hai di seulingka jih — nyan makna jih, peudong droe lam kuwasa Po Teuh Allah nyang Maha Kuasa, lam jaroe uneun Gobnyan, meurasan droe teumat lé Gobnyan, geutembôh ngon geukalon lé Gobnyan; atawa, lagèe nyang geupeugah lé Basil si Rayeuk, keunangan bahwa gata teungoh geujaga; geupeudong droe lam keuikôt serta bak geupeudong keuseulamatan, seubagoe anggèeta Geurèja—peurasan, meunurôt Chrysostom, bahwa gata nakeuh sidroe teuntra Kristus ngon ka teudapeuta lam banda nyan; peuteutap droe lam hukôman maté, deungon pandangan geutanyoe meupinah-pinah u syuruga, u neuraka.

Peurunoe nyoe hana geubri langsông sigoe... Nyan nakeuh saboh tujuan. Usaha keu tapeurunoë nyan, usaha keu tacok nyan, nakeuh saboh usaha rohani, brat ngon panyang, bah pih hana jeuet takheun that rumit. Banmandum nyan nakeuh fokus pikéran nyang sederhana ngon kreueh ateuh hai-hai nyan. Kalön droëneuh lagèë teumat lam jaroe uneun Po Teuh Allah ngon teukalon lé mata Gobnyan, teupeuseulamat lam Tuhan, teudong lam maté, di yup hukôman, mangat akhéjih droëneuh jeuët tamöng u syuruga atawa teukap lé neuraka. Bak phôn-phôn, banmandum usaha nyan geupeuarah khususi keu teurasa mandum nyan. Meunyo sidroe ureueng ka meuteumèe pandangan nyoe, ureueng nyan lheueh nyan akan mulai meuteumèe pandangan nyan leubeh mudah ngon leubeh krap; dan leubeh sabe, khusyuk, ngon sunggôh-sunggôh ureueng nyan meulatih hai nyoe, leubeh sigra ureueng nyan akan meuteumèe pandangan nyang hana putôh-putôh—atawa, nyang saban makna jih, geudong di alam rohani, di hadapan Tuhan, di dalam Geurija, bak watèe maté ngon hukôm, di pintô geuhèmon atawa syuruga.

Tujuan utama nibak usaha nyoe nakeuh keu tinggai lam alam rohani, atawa, meunan kheueh, keu tarasa droe geutanyoe lam nyan. Secara khusus: meuhubông ngon **keumahakuasaan** Allah, keu na lam saboh keuadaan sadar lagèe sidroe aneuk miet lam pangkuan mak jih; meuhubông **ngon sifeuet** Allah nyang Maha Geuturi, lagèe sidroe ureuëng nyang teudong di hadapan sidroe raja; meuhubông **ngon peuneugot** keuseulamatan, lagèe sidroe teuntra nyang teungoh lam barisan, atawa sidroe aneuk agam di rumoh ayah jih, atawa sidroe tukang bak teupat keurija jih, atawa lagèe rakan lam lingka sahat, atawa lagèe anggèeta keuluarga droe keudroe; meuhubông ngon **maté** ngon **hukôman**, lagèe sidroe ureuëng meudesya nyang teungoh geupreh putôsan hukôman bak siat-at mantong; keu **syuruga** ngon **neuraka**, lagèe sidroe ureueng nyang teudong di ateuh papan nyang paleng sampiek, bak saboh blah na jurang nyang meugeulora apui, dan bak blah la'én, na taman nyang paleng ceudah. Keu ureuëng-ureuëng nyang Tuhan anggap patôt keu geurasan mandum nyan deungon panca indra gobnyan, wajéb takheun bahwa gobnyan ka geutinggai donya nyoe dan geuduek di donya la'én deungon kesadaran ngon haté gobnyan, bahwa gobnyan ka geutamong lam Keurajeuën Allah atawa ka geuteurimong nyan lam droe gobnyan. *Keurajeuën Allah na lam droëneuh*. Peu-éh droë dari donya jinoë dan tamöng u donya la'én harôh geupeuteutap seubagoë tujuan dan jeuët keu sasaran nyang geumita ngon sunggôh-sunggôh.

Syaratjih nakeuh, teuntèe sagai, tinggai lam batén; nyan na hubôngan nyang hana jeuet teupisah deungon hai nyoe keuh ' ' geupeuphôn, meukeumang, ngon sampôreuna, sampoe meunyo tinggai lam batén nyang hana putôh ka teudong, maka teudong lam donya Allah pih ka teudong cit; dan seubalekjih: teuduek lam droe nyan teujamin cit meunyo teuduek di alam la'én nyan teupeukong.

Latihan nyan keudroe nakeuh, lagee nyang ka geupeugah, paksa droe keu takalon benda-benda nyan seureung-reung nyang jeuet, deungon meuhajat keu takalon jih nyan hana putôh-putôh. Phon that watee teukeujot u sadar, ta-ubah u dalam droe dan, deungon sigala usaha nyang na, peuduek droe lam struktur ngon atôran nyan. Bak phôn-phôn, leubeh get tapusat pandangan bak saboh beunda mantong dan tapiké beu mendalam sampoe beunda nyan ka meukéh lam ingatan, lheueh nyan barô taubah u beunda la'én. Meunyo ka lheueh talalui mandum nyan, banmandum atôran nyan jeuet teupahami lam siat mantong. Na ladôm nyang geubagi latihan nyoe lam uroe-uroe, na ladôm la'én geubagi lam beunagi uroe: miseuëjih, geupiké bhah maté 'oh lheueh makheun uroe, meunurot nyang mangat keu tiép-tiép ureuëng atawa meunurot peu nyang geurasan that geupeuseumangat droe.

Cit na saboh atôran nyang harôih geupeubuet—bék geu'ubah-ubah sabe, sabab nyan jipeuhabéh mandum hasé nibak latihan nyan. Bék cit tuwo bahwa meugantoe fokus nyan nakeuh saboh cara mantong; tujuan jih nakeuh teuduek teutap lam ban saboh struktur nyan nyang hana meugantoe. Soe mantong nyang ka biasa meupike saboh hai, tapi hana geulanjôt u hai la'én, nyan ka teudong bak jalan dan teungoh geupeungeut droe, geukira ka na bak jih peue nyang barô geupeuphon keu geujak atawa geu-useuha. Ka biasa ngon saboh hai, sabe meupinah u hai la'én, mangat bék gadoh peue nyang ka geuteumeung ngon payah, dan mangat cit geupeusiap droe keu geuteumeung hai nyang la'én nyan leubèh sigra. Beu geuingat bahwa nyoe kon sekadar meupiké-piké, tapi saboh visi pikéran nyang hana meugrak, atawa iman keu subjek nyan; bahpih keucenderungan pikéran u arah meupiké-piké mantong, seubagoe saboh keujadian nyang hana sengaja, kadang teujadi, nyan hana patôt geupeusumangat atawa geupeubiyeu, tapi harôih geupeumaté bak pucôk sigra meunyo ka geuturi.

Keu geubantu mangat buet nyoe seulesoe deungon paleng meuhase ngon mangat sampoe bak tingkat seumpurna, ureueng jeuet geucok saboh ayat nibak Kitab Suci nyang na hubungan deungon saboh-saboh hai, laju geulang-ulang hana piyôh siroe punoh atawa leubeh trep; miseu jih: *'Ho keuh lôn jak?* (Mazmur 138:7); *'Ureuëng manusia ka geupeuteuntée keu maté sigoe, dan lheueh nyan na kiamat...'* (Ibrani 9:27); *'Gata teungoh neusimpan beungèh keu uroe beungèh...'* (Roma 2:5); *'Hana nan la'én di yup langèt nyoe nyang patôt geutanyoe teupeuseulamat ngön nan nyan'* (Kisah Rasul 4:12), dan la'én-la'én; peusimpan gamba maté, saléb atawa Uroe Penghakiman nyang Keuneulheueh dan peuduek bak teupat nyang mudah takalon si'at-at dan hana seungaja; pileh kitab ngon artikel nyang gambaran jih nyata bhah hai-hai nyan, dan, meunyo na keuseumpatan, meututô ngon ureuëng nyang saban pikeran bhah topik nyang saban cit; leubèh kayém teuingat keu hukôman Allah nyang hana deuh takalon ngon nyang hana teusangka-sangka, keu keujadian nyang meubahaya keu nyawöng, keu syèdara nyang ka meuninggai ngon keuadaan gobnyan, peubayang droë teuh bak ateuëh ranjang maté, dan kalon upacara pemakaman. Banmandum nyoe leubeh meudampak that keu roh sidroe ureueng meunyo jih nyan jipeutimang bhah-bhah nyan watee meudo'a. Deungon beunantu Allah, kesan nyan teubentuk deungon sigra that deungon cara nyan. Nyang peureulee tapastikeun mantong nakeuh bhah nyang teucap lam pikéran watee meudo'a nyan bek sampe teupeulheuh, tapi beu teuba sajan geutanyoe si trep-trep nyang mungken—bah pih meupadum uroe mantong—sira ta useuha peuteutap kesan nyan deungon cara teumuléh, tabaca, tameurunoe haba, atawa deungon cara la'én. Nyan meukeunfa'at, keu geupeukong banmandum keubeunaran nyan lam pikéran bak watee nyang saban, ngon cara tapeusat pikéran, tapike mandum nyan lam siat nyang singoh, atawa paléng kureueng, saboh-saboh lheueh nyang la'én. Teuma, nyang paléng jroh nakeuh geubeuet Syahadat seureueng-seureueng nyang jeuet, sira geu-useuha keu geuteurimong banmandum keubeunaran jih lam siat nyang singoh. Keureuja, konsentrasi, ngon useuha akan sigra jiba bak tujuan nyang geuharapkan; bék sampoe leumah semangat, bék putôh asa, tapi beu teutap maju dan teutap maju, bah pih hasé ngon buah jih goh lom deuh. Mungken meuthôn-thôn hana hasé, tapi si minèt mantong ka cukôp keu jibri banmandum keu ureueng keurija nyang hana leumah di lampôh Keurajeuen Almaseh, kareuna keutekunan jih bak keurija ngon keureuja brat deungon saba.

Pandangan lagée nyan keu donya la'én sanggôp jipeukong ngon jipeuhu seumangat keureuja brat, saweueb nyan jibri saboh lapangan keureuja nyang beutôi keu seumangat nyang meuseumangat nyan. 'Gata kon dari donya nyoe,' kheun Chrysostom, 'tapi dari donya la'én; ngon sabab nyan, gata harôh meubuet, lagée jih, lam donya nyan, ngon keu tujuan nyan gata harôh takalon u donya nyan. Sebaklekih, soe mantong nyang kalon nyan akan sabe na di keue mata jih, lagée saboh standar ngon conto, nyang peuingat jih bék sampé salah jalan atawa pubuet sapeue nyang salah. Hai nyoe meuguna bahpih cit tapiké-piké mantong hai-hai nyan ngon akai. Teuma meunyo na soe nyang meutuah jeuet jikalon nyan ngon pancaindra jih, bah pih cit bacut sagai, nyan laju jipeuteubiet lam droe jih saboh seumangat nyang brat that. Mandum Bapak Geurija nyang suci geukheun nyan 'duri (tusôk, jarôm — *Ed.*) masa ukeue.' Dan peue mantong nibak nyan nyang jiteurimong lé pancaindra akan jipeuseulamat ureueng nyang jiteurimong nyan bek jitamong lam desya. *'Ingat kheueh,' geupeurunoe lé Sirakh, 'hai nyoe, dan gata hana sagai-sagai meudesya'* (Sirakh 7:39). *'Ulôn sabe lôn peuduek Tuhan di keu lôn,'* kheun nabi Daud, *'mangat ulôn hana meugoyang'* (Maz. 15:8). Macarius nyang Rayeuk, lagée nyang geupeugah lé gobnyan keudroe, ka abéh geupajôh lé ingatan keu apui Gehenna, seudangkan ureueng la'én meumo hana henti-henti meunyo geupiké keu maté. Dan na le that narit-narit bapak-bapak suci meunyo bhah hai-hai nyan dan meunyo pakriban that brat jih nyan jipeubeuban roh manusia dan jipeuhu seumangat. Soe mantong nyang sadar droe lam hai nyoe akan jiteumeung droe lam keususahan nyang that rayeuk, dan ka umum jiteupeue pakriban brat that beuban lam keuadaan nyang that ekstrim nyan.

Teutap kong lam perasaan nyang ka jiba bak tekad

Teuma mandum nyan cit keu persiapan, saboh kondisi, ngon cara keu tapeuhu lom seumangat. Peupuléh seumangat nyang paléng teuga ngon keuseutiaan nyang paléng kong nyan geupeuteumeung deungon cara tapeuhu lom perasaan ngon pikeran nyan, nyang bak phon-phon, lleueh teujaga dari eh nyang meudesya, sidroe ureueng ka geu'ék u tingkat nyan.

Bak watée teukeujot, gata kalon droe teungoh lam bahaya nyang paléng parah, teungoh binasa; gata na lam keusangsaraan ngon keuseudehahan nyang that rayeuk; dan jinoe peuudép keulayi rasa bahaya ngon keupepet nyang saban nyan, sabab nyan keubit-keubit na. Beu teutap teumakot dan bèk sampoe gata pike atawa teupeungeut lé anggapan bahwa mandum nyan ka liwat.

Teuma, gata ka neupeulheueh mandum, neubenci ngon neupeureumoh mandum hai, neupiléh beureukat nyang la'é—nyang hana deuh takalon, hana leumah mata, ngon nyang rohani: peulheueh cit nyan jinoe, peubiyeu mantong mandum nyan ngon neuputa bak hai nyang hana deuh ngon rohani; kalon nyan ngon useuha keu neugaséh keu nyan.

Dilee, gata ka gata tinggai hasrat keu peuseunang manusia: jinoe pih, anggap droe gata leubeh meuyub nibak mandum ureueng laen; beu siab keu tiep-tiep macam hinaan ngon peunyalahgunaan.

Dilee, gata anggap mandum nyan hana meuhareuga: jinoe pih bek gata anggap meuhareuga sapeue pih; beu siab, lleueh gata peutaba mandum nyan, keu teutap lam keumiseukénan.

Dilee, gata ka tapijak-pijak rasa kaséhan keu droe: jinoe pih, beu na keuheundak droe keu saléb nyang paléng brat dan beu teutap meunyoë-nyoë droe.

Watée nyan, gata ka neupareksa udép gata: neupeutrus jinoe untôk meutamah meuturi droe; neupubeudoh lom peurintah-peurintah Injil dan neukalon peu nyang kureueng bak droe gata; bijèh nyan ka geutanom disinan—jinoe, peubiyeu bijèh nyan jitimoh.

Bak watée nyan, lleueh neusadar udep droeneueh nyang meudesya, neukalon droeneueh hana meudaya lé keu neupeutheun droe dan hancô lé rasa meunyeusai: bek piyôh jinoe neudong hana meudaya di hadapan kubeunaran Po Teuh Allah; keucam droeneueh sabe dan lam mandum hai hana ngon alasan atawa alasan nyang meuputar-putar; banci keu keuheundak droeneueh, hawa nafsu droeneueh, dan pemahaman droeneueh; peukena ateueh droeneueh rasa malèe dan teumakot keu putôh asa; kalon droe neuh teugantung di ateueh jurang nyang paleng lhôk ngon hana meuhak meuteumeung rahmat. Óh lleueh nyan, neubangket lam rohani dan, meulalu iman keu Tuhan ngon harapan ateueh pertolongan Gobnyan, neumeujanji keu neukeureuja ngon sunggôh-sunggôh keu Gobnyan si umu udep neuh, sampoe u tingkat meuseungsara droe nyang hana meubalah, dan jinoe neumeulakée ngon su nyang teuga: Lôn patôt keu mandum hukôman ngon siksa, teuma, demi keuheundak Po Teuh Allah nyang hana bataih keu keuseulamatan geutanyoe—nyang keu nyan Aneuk Geuh nyang Tunggai pih hana geupeu-ampôn—lôn hana putôh asa keu keuseulamatan lôn. Lôn hana lôn teupeue pajan atawa pakri, teuma lôn yakin bahwa lôn teuma teupeuseulamat. Cuma, ya Tuhan, neubri beu jeuet lôn mejuang si umu udép lôn, mita keuseulamatan nibak Droeneueh — deungon harapan Droeneueh hana neutinggai lôn, kareuna rahmat Droeneueh ngon syafaat nabi-nabi dan wali-wali Droeneueh.

. Ngon nyan, nyang mat timbangan takdir, seulamat kheueh lôn!"

Kiban that émosi nyan! Ka patôt that **geukheun** nyan **seubagoe udép rohani**. Ngon keubit, meunyo émosi nyan na, nyan meuma'na udép rohani teungoh aktif; dan meunyo peureulèe tapeuhu keulayi udép rohani nyang ka leumoh, ureueng harôh jitamong lam salah saboh émosi nyan. Mandum Bapak-Bapak Kudus na geupeugah bhah nyan—kadang-kadang mandum geupeugah meusigoe, kadang-kadang saboh-saboh. Dan nyoe keuh nasehat ngon peurintah umum—beu teutap kong lam saboh perasaan lagée nyan. Soe mantong nyang ka meupaleng dari perasaan nyan, hana geumita, ngon hana geusesai ateuh ketiadaan jih, nyan keuh ureueng nyang ka leumoh haté dan ngon nyan na lam bahaya—jih ka teudong dan mungkén teutap meunan siumu masa, nyan keuh, lam maté.

Ngon sabab nyan, 'oh ka tamong u dalam, peukukôh droe lam pandangan donya rohani dan peuphon hudép keulayi aktivitas hudép rohani, atawa phon-phon tamong u dalam kontemplasi, mangat lleueh nyan jeuet tacapai, lam perasaan, keuadaan-keuadaan nyang ka geupeugah nyan—banmandum nyoe nakeuh atôran nyang peuseulamat keu pikéran ngon haté. Persiapan nyang paléng peunténg dan hana jeuet hana keu hai nyoe nakeuh meupaléng u dalam droe dan meureunoe donya rohani. Nyang phon nyan jipeuturi sidroe ureueng keu donya nyan, seudangkan nyang keudua nyan jipeuduek sidroe ureueng lam saboh suasana rohani nyang cocok keu

jipeuhu udép. Ngon sabab nyan, jeuet takheun, peubuet mantong dua boh buet persiapan nyoe — dan nyang la'én akan jiteuka keudroe. Ureuëng kayém that meungadu: 'Hati lôn ka jeuët keu kreuëh...' Nyan hana hireuën. Meunyo sidroe ureuëng hana jipaléng u dalam droë dan hana biasa meunan, meunyo hana jitinggai bak teupat nyang sibeuna jih, dan hana jiteupeuë pat teupat hati—pakri jeuët udép jih meujalan deungon beutôi? Nyan saban lagèë tapeupinah hati dari teupat jih dan teutuntôt udép nyang seumpurna. Soe mantong nyang jipeukembang iman nyang jeuet jikalon alam rohani ngon teupat droe jih di dalam nyan, ka teuntée jih jitamong lam keuadaan hana teunang, ka teuntée jih teuharu até; ngon meunyo nyan ka meuhase, hana that payah lé lheueh nyan keu tapeugadöh peurasaan la'én cit.

Keu geubantu hai nyoe, saban lagèë bak ta rasa alam rohani, ureuëng geujak bak ayat-ayat lam Kitab Suci nyang ngon ringkas dan meukuwasa geupeugah saboh-saboh keuadaan; miseuëjih: '*Neubeu-éh keu makhloëk Droëneuh, ya Tuhan*'; '*Luka lôn ka jeuët keu busôk dan meulèh...*' (Mazmur 37:6); '*Meunyo Gobnyan hana geupeu-éh Aneuk Gobnyan keudroë...*' (Rm. 8:32); '*dilee nyang ka geuhukôm lôn, seulam kheueh lôn...*' dan la'én-la'én — dan gobnyan geungui nyan, kayém geu'ulang-ulang ayat nyang saban sampoe ka meukéh lam ingatan.

Hana tiep-tiep perasaan teuka ngon mudah bak tiep-tiep watée, tapi kadang-kadang saboh, kadang-kadang la'én; dan geutanyoe harôh tapeuguna keuadaan nyan keu tapeuteuka perasaan nyan seubagah-bagah jih. Nyan mudah teubuka bak watée beungoh, atawa geutanyoe harôh tapeubuet sapeue-peue mangat nyan teubuka bak watée nyan, mangat jeuet ta tinggai ngon nyan siuroe punoh. Peuhah haté gata dan peusampoe do'a, dan peuë mantong nyang teugrak lam haté gata, beu teutap teuga dan fokus bak nyan. Peusapat perasaan nyan ngon Kitab Suci dan peuket-get lom. Ngon cara meulaku lagèë nyan, gata akan teutap sabe lam keuadaan nyan dan hana trép lé akan biasa ngon latihan rohani. Teuma, harôh geuingat bahwa hana sabe meuntông tapreh keuadaan nyang paih: meukadangkala geutanyoe harôh ta-useuha bah pih jiwa teungoh soh, dan meukadangkala, watee saboh perasaan na, peureulèe ta-gantoe ngon perasaan la'én; sabab, meunurot keuadaan roh, geutanyoe meukadangkala harôh leubeh ta-peurab droe bak saboh perasaan dan meukadangkala bak perasaan nyang la'én. Ka teuntée, keuadaan haté nyang paléng bahgia nakeuh watee sidroe ureuëng jeuet geurasa mandum perasaan nyan bak sa'at nyang saban. Keusampôreunaan lagèë nyan lam udep rohani harôh geupeuteutap seubagoe tujuan ngon geuseuha keu geujak mita. Keu tujuan nyan, tiep-tiep go geutanyoe meudo'a, lheueh tapeusapat pikeran u dalam dan tamong lam alam rohani, geutanyoe harôh tapeumulai tabaca saboh-saboh meunurôt urôtan, phon-phon that bak pikeran, dan, meunyo Tuhan geubri, bak perasaan cit. Gèt that keu tujuan nyoe tapilé saboh do'a khusus nyang na mandum nyan di dalamjih, tapeu'ingat lam ingatan dan tabaca ulang-ulang deungon teunang. Na le that do'a lam kitab Zabur, dan tiep-tiep ureuëng jeuët jiteumée saboh nyang pah keu droëjih, sabab hana saboh do'a mantong keu mandum ureuëng. Do'a-do'a nyan ka geupeuringkas lam duwa blah permohonan watée uroe ngon duwa blah permohonan watée malam dari Santo Krisostomus. Teuma, hana syak lé bahwa hana cara nyang leubèh jeuët teupeucaya keu tapeuhawoe do'a-do'a nyan u ingatan seula'én deungon tameuhadé bak Liturgi Ilahi di geurija.

Ka teuntée that perasaan-perasaan nyan jipeuhu apui seumangat: bah pih saboh mantong ka cukôp keu jipeuhu apui nyan, sabab tiép-tiép saboh nyan nakeuh bagianjih dan na peran droe lam nyan. Roh seumangat nyan sederhana ngon tunggai, tapi mencakup mandum. Rasa phon nyan harôhjih sabe nakeuh rasa teumakôt keu Allah, dan nyang keuneulheueh — nakeuh peureundahan droe lam peunyerahan droe bak keuheundak Allah, nyang jroh dan nyang peuseulamat geutanyoe. Nyang phon teuka dari alam rohani, seudangkan nyang keudua teuka dari mandum hai nyang teuka lheueh iman. Teuma, hana mungken tapeuteuntée beutôi-beutôi perasaan toh nyang teuka dari toh ngon pakri—keu tiep-tiep ureuëng hai nyoe teujadi deungon cara maséng-maséng. Nyan keuh sababjih Bapak-Bapak Kudus geubri meubagoe peutunyok atawa peunjeulasan bhah masalah nyoe. Leubeh le, nyan geupeusampoe lam beuntuk peutunyok nyang meutabu-tabui: takôt keu Allah; anggap mandum hai nyan sampôh (anggap mandum hai nyan sampôh — *Ed.*); bék gaséh keu donya; peuduek droe di yup mandum ureuëng la'én dan peusalah droe lam mandum hai; akui desya droe; dan meulindông bak Allah sidroe mantong. Meunyo geupeusapat banmandum nyan, nyan bandum jih jeuet keu saboh keuadaan meugantung bak Po nyang peunoh rasa teumakot ngon sakét, deungon narit: 'Ya Tuhan, nyang deungon keuheundak Gobnyan banmandum hai ka geupeuteuntée, neuseulamat kheueh lôn, dan lôn teuma meukeureuja deungon seubeuet-beuet lôn.' Nyan mantong. Soe mantong nyang ka biasa geupeuduek droe lam keuadaan pikeran lagèë nyan, nyan ka na teupat meulindông nyang siab dan aman.

Na lam saboh keuadaan haté nyang khusuih nyan that peunténg lam udep rohani. Soe mantong nyang nyan, jih nyan ka na lam droe jih keudroe, bak haté, sabab perhatian geutanyoe sabe na bak bagian nyang aktif, dan meunyoe nyan nakeuh haté, maka nyan na lam haté. Keu ureueng-ureueng nyang na lam droe jih keudroe, donya rohani geupeuleumah. Nibak nyan ka jeulah bahwa saban lagée tinggai lam droe keudroe, ngon pandangan u alam la'én, nakeuh syarat utama keu teubuka peurasaan rohani, meunan cit, seubalekjih, nyang keudua nyan jipeureulée nyang phon dan, ngon teuka jih nyan keudroe, jipeujeuet nyan. Nakeuh meulalu interaksi gabungan bandua nyan keuh udép rohani jeuet keu nyata. Soe mantong nyang na lam keuadaan meurasa, roh jih teuikat ngon teutambat, seudangkan soe mantong nyang hana nyan, jih meuhawa. Sabab nyan, mangat leubeh meuhase ta tinggai lam droe, beu sigra ta jak bak panca indra, bah pih deungon cara that ta peulimong droe. Ngon sabab nyan, soe mantong nyang meuhajat tinggai bak konsentrasi akai mantong, sia-sia usaha jih: si minet mantong—banmandum ka hanco. Hana hireuen, meunyo ureueng-ureueng carong, bah pih ka jai that meurunoe, sabe meulaloe: nyoe sabab jih awaknyan jipeugot buet ngon akai mantong.

Hana peureulée tapeugah secara rinci atôran ngon sifeut tiep-tiep panca indra—nyan seuharôhjih jeuet keu bahan peurunoe pribadi, meurenung, ngon meubeuet. Lam tulésan Bapak-Bapak Kudus, nyan leubèh le geupeugah lam beuntuk fragmen, lam beuntuk pepatah. Hai nyang paléng peunténg nyang geumita ngon geupeusaran nakeuh keu teupahom struktur rohani ngon sanggôp peuteutap nyan. Keu ureuëng nyang ka meuteumeung nyan, tinggai saboh atôran mantong: beu na lam droe, dan peusom saboh ajaran rahsia lam haté. Nyang geumaksud ngon 'ajaran rahsia' nyan nakeuh peunglihatan saboh beunda dari alam rohani, atawa geurak saboh panca indra rohani meulalu saboh narit dari Kitab Suci, atawa saboh narit dari Bapak-Bapak Rohani, atawa saboh do'a. Meunan kheueh cara awaknyan geupeurunoe: peurunoe droe keu taingat keu Allah, keu taingat keu keumatean, keu taingat keu desya, ngon keu disiplin droe; nyan makna jih, beu na sabé taingat keu hai nyan ngon peugah-peugah lam haté hana putôh-putôh, miseue jih: '*Ho keuh lôn jak?* (Mazmur 138:7) atawa: '*sidroe ulat, kon manusia*' (Mazmur 21:7). Nyan ngon amalan-amalan la'én nyang saban, nyang geupeubuet deungon peunoh perhatian ngon perasaan, nyan keuh nyang geukheun seubagoe 'peurunoe rahsia'.

Nyang lahé nibak nyan nakeuh, singkétjih, banmandum cara atawa tèknik keu tapeuhu ngon tapeuteun semangat seumangat jeuet tapeusaboh lagée nyoe: lheueh teujaga, ta-ubah u dalam droe, ta-cok teupat lam haté, ta-ulang kaji banmandum udép rohani geutanyoe, dan, meunyo ka teutap bak saboh hai, teutap laju bak nyan hana putôh-putôh. Atawa, keu tapeugah leubeh ringkas lom : peusapat pikeran gata dan peukembang ajaran rahsia nyoe lam haté gata.

Ngon cara nyoe, ngon beunantu rahmat Tuhan, seumangat keureuja, lam rupa nyang seubeutôjih, akan teutap udép, kadang-kadang meukabôb, kadang-kadang meuhu-hu. Dan nyoe keuh jalan batin. Geutanyoe harôh Tateupeue bahwa nyoe nakeuh jalan nyang paléng langsông u keuseulamatan. Geutanyoe jeuet tapeukeubah mandum la'én dan tapeusabéh droe keu amalan nyoe mantong—dan mandum akan meuhasé. Sebalékjih, bah pih tanyoe pubuet mandum hai la'én, meunyoe hana taparôh keu hai nyoe, geutanyoe hana akan takalon hasé.

Soe mantong nyang hana jiputa u dalam droe dan u arah amalan rohani nyoe, nyan saban lagée jitarék gaki droe. Keubit beutôi, amalan nyoe brat that payah, terutama bak phôn-phôn, tapi nyan mudah dan meuhasé. Sabab nyan, sidroe paderi nyang peutunyok harôih jipeuturi ureueng nyang jipeulara bak amalan nyoe sigra-sigra dan jipeukong awaknyan lam amalan nyan. Malah jeuet cit tapeuphôn ngön aspek luwa, tapi beusajan ngön buët rohani nyoë — dan nyoë kon mantöng mungen, tapi cit wajéb. Nyoë sabab bijèh nibak buët nyoë na lam proses meu-ubah, nyang rot nyan keuh banmandum jih meukeumang. Nyang peureulée cit tapeujeulaih, tapeuteugaih peunténgjih, dan tabri peutunyok. Óh lheueh nyan banmandum aspek luwa akan meujalan ngön seunang haté, sigra, dan ngön matang. Sebalékjih, meunyoe hana nyoe, banmandum akan meukaré-karé, lagée taloe busök. Beu neuingat atôran bahwa geutanyoe harôhajak kon deungon cara meugop-gop, tapi meutahap-tahap; nyan harôh na bateuëh nyang kreueh, sabab nyan jeuet jiba kon u buet batin, pat letak sari pati masalah nyan, tapi u atôran luwa. Sabab nyan, bah pih na ureuëng nyang jipeuphon dari luwa u dalam, atôran nyang hana meugantoe harôih teutap: tamöng u dalam dilee dan tapeuhu seumangat nyang meusu'uem sinan.

Nyan deuh lagee masalah nyang mudah; tapi, meunyo hana Tateupeue hai nyoe, ureueng jeuet meukeureuja sia-sia treb that — ngon hasé nyang hana padum. Dan nyoe nakeuh seubab sifeut keubit dari buet tubôh. Nyan leubèh mudah, dan nyan keuh seubab jih jitarék; buet batin, meunan pih, brat, dan nyan keuh seubab jih jipeujioh. Teuma soe nyang ka meuleukék bak nyang phôn, lagée saboh hai nyang materi, bacut-bacut jeuet keu materi cit roh jih keudroe; akébatjih, jih jeuet keu leupie, leubèh kreueh, dan, seubagoe haséjih, meujioh that dari hudép

batin. Ngon lagèe nyan, teunyata bak phôn-phôn ureuëng jeuët jipeusampéng udép batén, lagèe-lagèe jipreh sampoë 'an watee ka matang—sira jipiké watee nyan teuma teuka—tapi 'oh lheueh nyan, watee jingieng lom u likôt, jiteumée watee nyan ka leupah dan, kon jeuët keu siép, ureuëng nyan ka jeuët keu hana sanggôp lé sapeuë pih. Bèk cit jipeusampéng nyang luwa: nyan nakeuh sandaran keu nyang batén, dan ban dua nyan harôih sajan-sajan. Ka teuntée prioritasjih nakeuh nyang phon, sabab manusia harôh meubakti keu Tuhan lam roh, dan patôt meuseumah Gobnyan lam roh ngon lam keubeunaran (nyan ka patôt — *Ed.*). Bandua nyan harôh saling tundök, meunurôt martabat maséng-maséng, hana paksaan saban droe atawa dipisah paksa.

Panduan Latihan keu Peukong Teunaga Rohani ngon Jasmani Sidroe Ureuëng

Ngon cara nyan, udep nyang ka peunoh ngon rahmat di dalam, lam roh, akan teutot ngon meuhu leubeh trang lom. Sabab seumangat ngon keureuja kreueh ureueng nyang jiseurah droe bak Tuhan, rahmat nyan akan tinggai lam droe jih ngon jipeulob jih ngon kuwasa suci jih, ngon seumaken meutamah, atawa jipeusaban jih ngon droe jih. Teuma, ureueng hana jeuët ngon hana patot piyoh disinan. Nyan mantong bijeuen, saboh teupat meupue. Peureulèe that tapeupaseuti bahwa cahya udép nyoe jilèwat leubèh jeu'ôh, jiseureup u dalam sifeuet jiwa ngon tubôh, ngon nyan jipeusucôe dan jipeusaban ngon droejih, jipeutalô hawa nafsu nyang hana wajar nyang ka teuka, dan jipeuwoe jih bak keuadaan jih nyang suci dan alami—hana teukurông lam droejih mantong, tapi jiseubar ban sigom tubôh ngon jiwa geutanyoe, u dalam mandum keumampuan geutanyoe. Teuma, saweueb kuwasa-kuwasa nyan, lagèe nyang ka geupeugah di ateueh, mandum ka jiseupôt lé hai nyang hana wajar, Roh Karunia—nyang paléng suci nibak mandum—nyang ka jitamong u dalam haté, hana jeuët jitamong langsung u dalam kuwasa-kuwasa nyan, saweueb jithan lé keukutojih. Ngon sabab nyan, wajéb na perantara antara Roh rahmat nyang tinggai lam droe geutanyoe ngon keumampuan-keumampuan geutanyoe, nyang rot nyan Gobnyan jeuët geualé lam keumampuan nyan dan geupeupuléh jih, lagèe ubat nyang geupeuleukèk bak teupat nyang sakét. Ka nyata bahwa mandum cara peungantara nyan, bak saboh sisi, harôih na sifeuet ngon ciri khas dari asai ilahi atawa syuruga, dan bak sisi la'én, harôih sejalan that ngon keumampuan-keumampuan geutanyoe lam keuadaan alami ngon tujuan jih; meunyoe kon, rahmat hana jiliwat rot nyan, dan keumampuan-keumampuan nyan hana meuteumée peupuléh dari nyan. Cara-cara nyan harôih na sifeuet lagèe nyan meunyo takalon dari asai ngon sifeuet aseuli jih. Teuma, bak droe jih keudroe, nyan hana jeuët la'én nibak buet, latihan, atawa keureuja, saweueb nyan geupeuguna keu keumampuan-keumampuan, nyang ciri khas jih nakeuh keu meubuet. Ngon sabab nyan, geutanyoe jinoe harôh tamita teupeue buet-buet ngon latihan peu mantong nyang ka geupiléh ngon geupeuteuntée lé Po Teu Allah Keudroe, lam Kitab Suci Gobnyan atawa meulalu ajaran ureueng-ureueng suci nyang ikôt Gobnyan, seubagoe cara keu peupuléh keumampuan-keumampuan geutanyoe ngon keu geupeupuléh keulayi suci ngon keuseumpurna jih nyang ka gadoh. Hana payah tamita latihan ngon amalan nyan; tateumée cit tabaca kitab ' ' padum boh riwayat ureuëng-ureuëng asketis, dan mandum nyan akan teubuka keudroe. Puasa, keureuja, meujaga, keuseupian, meujioh dari donya, peunahan droe, meubeuet Kitab Suci ngon Bapa-bapa Kudus, jak u geurija, meu-aku ngon meukomuni sabe, meuseumpah ngon buet-buet saleh la'én — banmandum nyan, meunyo geupeusapat, ngon kadang-kadang leubeh jai bak aspek-aspek nyang khusus, jeuët teurumpok bak karab mandum riwayat udep Bapa-bapa Kudus. Istilah nyang saban keu bandum nyan—'useuha asketis'—mungkin deuh lagèe brat that, tapi geutanyoe beu teutarék keu makna nyang jipeusampoe, nakeuh sifeuet jih nyang peupuléh. Jak tanyoe peuduek mantong bak teupat nyang patôt tiep-tiep useuha ngon latihan nyan, deungon tapeuteuntée padum na tingkat, ngon keu tujuan peu, tiep-tiep useuha nyan beu geupeulaku. Mangat leubèh meuhase tapeubuet nyan, tanyoe akan tapeugah rute tiep-tiep buet geutanyoe ngon, akhéjih, banmandum kegiatan geutanyoe. Tieb-tieb buet nyang bibeurayeuk, nyang teuka dari kesadaran ngon keubibeurayeukan—ngon sabab nyan dari roh—jitrôn u dalam jiwa dan, meulaluèe keumampuan-keumampuan jih—akal, keumauan, ngon perasaan—geupeusiap keu geupeubuet; lheueh nyan barô geupeubuet lé teunaga tubôh bak watée, teupat, ngon keuadaan luwa nyang ka teuntée. Saboh buet luwa biasa jih hana meubekas meunyo hana geu-ulang, hana geukalön, atawa hana geu-ikôt lé ureuëng la'én. Teuma, meunyo hai nyan teujadi, nyan ka jeuët keu saboh atôran teutap, sifeuët, adat, lagèe saboh hukôm. Jumeulah mandum adat nyan nakeuh nyang peugöt seumangat masyarakat atawa kawan ureuëng nyang adat nyan ka meuteutap. Meunyoe asai jih jroh, maka adat nyan pih jroh,

dan masyarakat pih jroh. Meunyoé asai jih brok, maka adat nyan pih brok, dan masyarakat pih brok. Teuma, bak kasus nyang keudua, soe mantong nyang ka jitamong lam lingka adat dan sopan santun nyan ka pasti jeuet keu namiet jih, dan bah pih brat that beuban keunamiet nyan, jih teutap jimeungabdi hana jitanyong lé. Soe mantong nyang udép meunurôt cara donya, jih nyan jiseumah droe bak adat ngon seumangat donya. Teuma, bah pih ureuëng nyang tamöng lam donya nyan deungon cara pandang nyang barô, hana meuteuntée teupapah lé roh donya nyan dan sigra jeuët lagée ureuëng la'én, sabab adat-istiadat nyan nakeuh unsur nyang peulahé lam droë geutanyoë saboh roh nyang meudesya, meunafsu, dan hana takwa, saweueb adat nyan nakeuh hawa nafsu nyang meubuët.

Deungon tujuan keu peusucue ngon peupuléh sidroe ureueng, rahmat Ilahi phon that-that geuseudia sumber teupat mandum buet jih meualue; nyakni, geupeu-arah kesadaran ngon keubebasan jih u arah Tuhan, mangat peupuléh nyan jeuet meulanjôt dari sumber nyan, ngon deungon mandum teunaga jih, meulalu buet droe jih—kon nyan geutunyok keu jih atawa geupeubangkit lam droe jih—dari sumber nyang ka puléh ngon ka geupeusucue. Ka tateupeue sigohlom nyoe pakriban mata ie nyan jipeupuléh ngon jipeulara. Jinoe nyang tinggai nakeuh tapeuteuntée buet-buet peu mantong nyang na kuasa peupuléh lagée nyang ka geupeugah di ateueh, nyang harôh jiteubiet dari sinan. Teuma, nyoe hana jibri izin keu tapeuteuntée buet-buet nyan seumena-mena, tapi hanya geupeuteuntée bahwa buet-buet nyan harôh geupeubuet deungon pikeran ngon keuheundak nyang bibueh ngon hana teupaksa; sabab meunyoé kon, buet nyan hana jibri hasé nyang geuharap.

Ngon lagée nyan, lheueh tapeulara ngon tapeukong seumangat lam banmandum tubôh batén sidroe-droe ureueng, ureueng nyan harôh geupeuteuntée amalan nyang ka geupeuteuntée lam Feureuman Allah ngon tulésan Bapak-Bapak Kudus: phôn, keu keumampuan-keumampuan jiwa, seubagoe ureueng nyang langsông teurimong banmandum nyang geupeuphôn lam ruweueng suci roh; keudua, keu keumampuan ngon fungsi tubôh, seubagoe ureueng nyang teurimong peue nyang matang lam jiwa; dan nyang keuneulheueh, keu tingkah laku u luwa, seubagoe jalan keuluwa umum keu banmandum kegiatan lam até, atawa seubagoe arena dan, bak watee nyang saban, teupat peubeuntuk jih. Banmandum latihan nyoe harôih geupeuarah deungon cara nyang hana jipeulon, tapi malah jipeuhu leubeh seumangat seumangat nyan deungon banmandum struktur lam jih.

Lam jiwa na geutanyoe teumée lhèe boh keumampuan: akai, keuheundak, ngon haté; atawa, lagée nyang geupeugah lé Bapak-Bapak Kudus, nakeuh keumampuan rasional, keumampuan napsu, ngon keumampuan beungèh. Keu tiép-tiép nyan, ureuëng-ureuëng askétis nyang suci geupeuguna latihan-latihan peupuléh nyang khusus, nyang saban sifeuët ngön nyan, dan nyang teuhah meunan cit nyang jeuët keu jalô keu rahmat. Nyan hana peureulée geurancang meunurôt teori, tapi cukup geupiléh dari praktek-praktek askétis nyang ka geucuba dan geu-uji, geupeuteuntée latihan toh nyang seusuai keu fakultas toh. Naka:

Keu akai:

- a) Buet ngon deungo Firman Tuhan, tulésan Bapak-Bapak Kudus, ngon riwayat ureuëng-ureuëng suci Tuhan.
- b) Meurunoe ngon meuhafal mandum keubeunaran nyang geubri lé Po Teu Allah lam ringkasan nyang padat (katekesan).
- c) Meulakée nasehat nibak ureuëng nyang paléng meupengalaman ngon senior.
- d) Meututô-tutô dan meupakat deungon akrab.

Keu keuheundak:

- a) Peuteupat ngon kreueh mandum atôran asketisme nyang ka geupeuteuntée jinoe.
- b) Patéh bak banmandum konstitusi geurija.
- c) Patéh bak atôran sipil, profesional, ngon keuluarga, sabab meulaluë nyoe keuheundak Po Teuh Allah nyan geupeuteungöh.
- d) Meuseurah bak keuheundak Po Teuh Allah ateueh jalan udep sidroe-droe ureueng.
- e) Geupeuduli su nurani bak geupeubuet buet-buet nyang jroh.
- f) Seutia ubak roh nyang meuseunangat keu peuseuleusoe janji.

Mengenai haté:

- a) Hadé bak ibadah geurija nyang suci.
- (b) Meudo'a, lagée nyang ka geupeuteuntée lé Geurèja, — saboh amalan siuroe-uroe di rumoh.

- c) Peuguna Saléb Suci, ikon-ikon, ngon barang-barang suci la'én.
- d) Peuteupat adat-istiadat suci nyang ka geupeuteutap lé Geurija dan sabe geupeuteuntée lé Gobnyan.

Tubôh nyan, meunurôt sifeut aseuli jih, nakeuh suci. Ngon sabab nyan, geutanyoe cit peureulèe peusiblah nibak keupeureulèean jih nyang hana meunurôt sifeut aseuli, dan tapeukong jih deungon hai-hai nyang meunurôt sifeut aseuli jih; atawa, deungon narit la'én, tapeuwoe jih bak keuadaan aseuli jih. Seulaén nibak nyan, tubôh nyan harôih jeuët keu peumbantu jiwa, seubagoë sahbat nyang sabe na; ngon sabab nyan, seulaén geupeuwoë bak batasan alam, peunuhi keupeureulèean tubôh nyan harôih cit geupeuarah keu keubajikan jiwa ngon roh. Keu peunuhi syarat-syarat nyan, saboh latihan khusus geupeuteuntée keu tiép-tiép fungsi tubôh, seubagoë cara keu peupuléh tabi'at fisik geutanyoë ngon keu keubajikan rohani.

Nyan tamöng lam nyan atôran nyang peurèntah:

- a) meunyang keu panca indra: peulara panca indra secara umum, dan khusus jih keu indra deungo ngon indra kalon (saraf fungsi);
- b) peulara babah ngon lidah (otot);
- c) teunaga tubôh, meulalu keureuja brat ngon keureuja jaroe (otot);
- d) pantang dan puasa (abdominal);
- e) seimbang antara éh ngon éh (visceral);
- f) Berséh tubôh (pruët).

Secara umum, meunyang keu tubôh: **useuha** (otot), **mudah meungamôk** (saraf) ngon **leulah** (pruet).

Ka teuntée, meulalu usaha lagée nyan, tubôh akan meutahap-tahap jiwoe bak keuadaan aseuli jih, jeuët keu seumangat ngon teuga (otot), jeulah ngon suci (saraf), phui ngon bibueh, dan akan teubukti seubagoë alat nyang paleng cocôk keu roh geutanyoe ngon kuil nyang meuhareuga keu Roh Kudus.

Droë luwa geutanyoë nakeuh jalô buët geutanyoë, arena jih, dan bak watée nyang saban jeuët keu seubab ngon dukôngan—phôn mula jih ngon akhé jih. Mungken jeuët geupeubiyuë meunyo kon sabab jih jipeungarôh geutanyoë secara timbal-balék. Teuma bak keunyataan jih, jih nyan jipeungarôh geutanyoe ngon kuwat that dan bahkan jikuasa geutanyoe. Ngon sabab nyan, seubagoë ekspresi dari sifeut teunaga batin atawa karakter geutanyoe, meunyo nyan mandum meu-ubah, jih nyan pih ka teuntée harôh meu-ubah cit. Ruang lingkôp keugiatan jih nyan nakeuh keuluarga, buet, ngon hubôngan sosial. Ngon lagée nyan, disinoe keuh mandum atôran nyang meungikat harôh geupeulaku:

- a) peulheuh droe nibak keubiasaan brôk, hana keucuali;
- b) lueh nyan, peusucue hubôngan ngon meuhubôngan, peuteutap nyang meukeunfa'at ngon peusampôh nyang meubahaya, ngon peuteuntée laku atawa cara meugawoe ngon ureueng la'én;
- c) geu-atô ulang atawa geupeudong keulayi tugaih-tugaih meunurôt atôran barô, meunyo na;
- d) peudong atôran keu urôsan keuluarga, atawa, leubèh luwah, peuseusuai rumoh keu hudép rohani.

Peureulèe that geupeubuët nyan deungon cara mangat banmandum hai luwa—lagee barang, ureuëng, ngon urôsan—jipeuteubiët, lagée jih, saboh suasana rohani nyang jipeusubô ngon jipeukong, kon jipeuhancô.

Nyan keuh latihan ngon usaha rohani! Amal jih beu hana putôh-putôh; jih beu na sabe ngon geutanyoe, lagée plèster nyang teupèk bak meubagoë blah tubôh geutanyoe. Teuma, teupat nyang paléng cocôk keu nyan, pat nyan harôih deuh lam beuntuk nyang paléng suci, paléng sampôreuna, ngon paléng kreueh, nakeuh **puasa** — institusi Gereja nyang paléng peuseulamat, nyang meutujuan keu peusucian ngon peusucita geutanyoe meulalu Sakramen. Istilah nyoe meumakna:

- 1) peulaksanaan mandum latihan rohani lam beuntuk nyang paleng samporeuna, seubagoë persiapan keu teurimong Sakramen;
- 2) peunyoemapan nyang seubeutôi jih nibak Sakramen Peungkuan ngon Komuni Kudus Tubôh ngon Darah Almaseh.

Nyan nakeuh amalan nyang mencakup banmandum pribadi, geupeusubô roh, jiwa, ngon tubôh. Tanyoe akan geukheun nyan **seubagoë cara nyang peunoh ngon rahmat keu geupeusubô ngon geupeukong udép rohani**.

Nyoe na padum **boh peuneugah umum** meunyo menyangkut mandum usaha ngon amalan rohani nyan. Tieb-tieb ureueng asketis harôih geupeulaku mandum usaha ngon amalan nyan lam saboh beuntuk nyang khusus

geupeusasuai keu droegeuh, sabab bak droe jih, nyan lagee bahan mentah ngon rangkang keu atôran-atôran nyan. Atôran-atôran nyan geupeugot dari nyan — deungon cara geupeuguna bak watee, teupat, ureueng sidroe-droe, keuadaan, dan la'en-la'en. Nyan keuh nyang wajéb jipeubuët lé tiép-tiép ureuëng zuhud, meunan keudroe atawa di yub bimbéngan gurée ngon bapak rohani gobnyan—ngon cara jipeuguna nyan bak tiép-tiép latihan, dan lheueh nyan, dari banmandum kumpulan nyan, jipeugöt saboh **atôran tunggai nyang** mencakup **mandum latihan rohani** atawa **buët-buët zuhud**, nyang di dalamjih na teupat ngon watée keu mandum hai, nyang ubeut ngon nyang rayek. Atôran nyan, saban lagée atôran-atôran la'én, hana jeuët geupeugah deungon sampôreuna lam saboh buku panduan teutuléh, keucuali mungkén lam beuntök nyang umum mantong. Disinoe, nyang jeuët geupeugah nakeuh keu-useuha maséng-maséng mantong, geupeuleumah tujuan jih, ngon prinsip-prinsip umum pakri cara geupeujak.

Hana payah takalon pakriban mandum buet ngon latihan nyan seujalan ngon aktivitas batin. Nyan nakeuh aturan-aturan tingkah laku luwa, meusigoe ngon susônan tubôh, nyang that peunténg keu peuteutap keuhadiran batin ngon kesadaran spiritual, seudangkan latihan-latihan keusalehan nyan peunténg keu keuseugaran spiritual. Ngon sabab nyan, lam udep spiritual, mandum nyan saban peunténg jih ngon udep batin nyan keudroe. Bapak-Bapak Kudus geuseubôt nyan sibagoë buet tubôh atawa buet materi, atawa 'udép aktif', seudangkan udép batin geukheun 'udép kontemplatif', meunan cit buet spiritual ngon intelektual. Nyan nakeuh salah faham meunyo tapike bahwa udép batén jeuet teudong keudroe, bah pih udép luwa hana seusuai ngön nyan; saban cit salah meunyo sidroe-droe ureueng fokus bak udép luwa mantong, sampoe tuwoe keu udép batén lagée nyang ka kamoe peugah, atawa hana jipeuduli nyan. Ban dua nyan harôh seujalan, sampoe banmandum hai nyan jeuët tapeugah secara ringkas lagée nyoe: lheueh tawoë u dalam ngon tamöng lam kesadaran rohani, peubangkit teunaga udép, atawa tatanan rohani, lheueh nyan jak laju lam disiplin tapa nyang ka gata peuteutap.

Bak watee nyang saban, ureueng musti beu kong that geuingat bahwa latihan, buet-buet tapa, ngon tingkah laku, bah pih that peureulee dan cocok that keu peuteun dan peukembang udep rohani dan peupuléh tabi'at droe, hana kuasa keu jipeubuet nyan keudroe—kon nyan nyang peujeuet roh dan peusucé tabi'at sidroe ureueng, tapi rahmat Po Teuh Allah, nyang jilewat rot nyan dan, lagee jih, jitamong, saboh saluran u keumampuan geutanyoe. Ngon sabab nyan, pubuet nyan mandum ngon sunggôh-sunggôh, seumangat, ngon saba; teuma serah keumajuan droe teuh bak Tuhan, mangat di yup lindongan nyan Gobnyan Keudroe geupeudong geutanyoe meunurot keuheundak ngon peungeutahuan Gobnyan nyang paleng get. Watée gata pubuet saboh usaha rohani, bèk peuteutap pikeran ngon haté gata bak nyan, teuma lewati nyan lagée saboh hai nyang luwa—peuhah droe gata keu rahmat lagée saboh beulangong nyang ka siap, ngon peuserah droe gata mandum bak Tuhan. 'Soe mantong nyang meuteumée rahmat, meuteumée nyan rot iman ngon keureuja kreueh,' kheun Santo Gregorius dari Sinai, 'kon rot keureuja kreueh mantong. Bah pih keureuja geutanyoe ka sunggôh-sunggôh, meunyo geutanyoe hana taserah droe bak Tuhan watée tapeubuet nyan, geutanyoe hana tarék rahmat; nyan hana jipeudong roh nyang beutôi lam droe geutanyoe, tapi jipeudong roh keumunafèk, nyang jipeulahé sidroe Farisi.' Rahmat nyan nakeuh jiwa jih. Nyan beutôi meunyo jih jipeurayeuk ngon jipeulahra peureundahan droe, rasa meunyeusai, rasa teumakot keu Allah, keupeureulèe bantuan Allah, ngon keuseutiaan keu Allah. Rasa puah ngon seunang ngon hai-hai nyan nakeuh tanda geungui nyang salah, atawa tanda bangai.

Nyan keuh banmandum urôtan buet-buet positif nyang ka kamoe seubôt, atawa prinsép-prinsép disiplin droe. Jinoe tanyoe akan ta bahas saboh-saboh, bah pih ngon cara umum.

Latihan-latihan nyang meubantu bak peubeuntuk kuwasa-kuwasa jiwa meunurot seumangat udép Kristen

Na lhèe boh keumampuan: akai, keuheundak, ngon perasaan. Latihan-latihan nyan geupeusapat meunurôt nyan. Nyan geutuju langsông keu peukembang keumampuan-keumampuan nyan, tapi deungon cara nyang hana peumaté roh; malah, roh nyan leubèh meuhu lom. Nyang keuneulheueh nyan jeuet keu ukôran ngon peunahan ateueh nyang phon, nyang geupeuduek di yup jih sampoe patéh deungon seungap atawa piyôh mandum.

a) Latihan-latihan nyang peukembang akai, deungon cara peuhu ngon peulara udep rohani

Pembentukan akai ureuëng Kristen nyan nakeuh geucap mandum keubeunaran iman nyan u dalam akai nyan deungon that lhôk sampoe keubeunaran nyan jeuët keu inti jih, atawa akai nyan na keuh nibak keubeunaran nyan mantong, sampoe meunyo geupike atawa geupeunilé sapeue-sapeue, akai nyan geupeunilé mandum nyang

jeuët geuteupeuë meunurôt keubeunaran nyan, dan keubit-keubit hana jeuët geupeugöt sapeue pih meunyo hana keubeunaran nyan. Rasui geuseubôt hai nyoe seubagoe 'peukong peurintah ajaran nyang jroh' (2 Tim. 1:13).

Amalan atawa buet-buet nyang meuhubông ngon hai nyoe nakeuh: beuet ngon deungo Firman Allah, tulésan-tulésan Bapak-Bapak Geurèja, riwayat udep Bapak-Bapak Geurèja nyang suci, diskusi meusama, ngon mita nasihat nibak ureueng nyang paléng le peungalaman.

Gèt that tabaca atawa tadeungo; leubèh gèt lom meubahas meusapat; dan nyang paléng gèt nakeuh nasihat nibak ureuëng nyang paléng le peungalaman.

Feureuman Allah nyan nyang paléng le hasé, geuikôt lé tulésan-tulésan Bapak Geurija ngon udép ureuëng-ureuëng suci. Teuma, geutanyoe harôh tateupeue bahwa udép ureuëng-ureuëng suci nyan paléng got keu ureuëng nyang barô meuphôn, tulésan-tulésan Bapak Geurija keu ureuëng nyang ka teungoh-teungoh, ngon Feureuman Allah keu ureuëng nyang ka samporeuna.

Banmandum nyan—bôh nyan sumber keubeunaran meunan cit cara keu tacok manfa'atjih—nyan nyata that meubantu mangat jeuet teupasoë lam pikéran dan, bak watée nyang saban, keu peukong seumangat nyang meusu'ôm. Kayém saboh tulésan mantong jeuët jipeuseumangat roh leubèh dari siuroe; na kisah-kisah ureuëng suci nyang meunyo teuingat mantong jeuët jipeuhu lom seumangat nyang meukobar-kobar; na cit ayat-ayat lam tulésan Bapak-Bapak Geurija nyang that meubri inspirasi. Ngon sabab nyan, nyan nakeuh saboh atôran nyang jroh:

untôk salén kutipan-kutipan lagée nyan ngon simpan, meunyo peureulèe, keu peudép seumangat.

Kayém jih usaha dari dalam atawa dari luwa hana meubantu — seumangat teutap hana meugrak. Beu sigra tabaca sapeue-sapeue dipat mantong. Meunyo nyan hana meubantu — jak meurumpok ngon sidroe ureueng keu tameurumpok haba. Nyang keudua, meunyo geupeubuet ngon iman, jarang that hana meuboh hasé.

Na dua macam cara meubeuet: nyang saboh rutin, lagée keubiasaan, seudangkan nyang la'én selektif, geupeuteuntée lé keupeureulèe rohani ngon ateuh nasihat. Teuma, bah pih nyang phôn nyan na cit manfa'atjih. Nyan leubèh cocôk keu ureueng nyang ka teudong, nyang lagée jih teungoh geulang beuet mantong kon geubeuet phon.

Peureulèe that keu tiep-tiep ureueng na sidroe ureueng keu meurumpok bhah rohani, nyang ka leubèh tupue nibak geutanyoe dan nyang jeuet tapeugah banmandum isi haté ngon beurani. Leubèh gèt meunyo na sidroe ureueng lagée nyan, atawa paléng le dua droe. Peugah haba nyang hana meukeusud, nyang keu peuhabéh watée mantong, harôih tapeujioh ngon cara peu mantong. Nyoe keuh atôran keu tabaca: sigohlom tabaca, beu tapeusoh pikéran nibak hai-hai la'én;

— peubangkit keuheundak keu tateupeue peue nyang teungoh tabaca; meuhadap bak Tuhan lam du'a; seutot peue nyang tabaca ngon sunggôh-sunggôh dan teurimong bandum nyan lam haté nyang teuhah;

— meunyo sapeue-sapeue goh lom trôk u haté, piyôh dilee sampoe ka trôk;

— ka teuntée harôh tabaca beu meulon-lon that;

— piyôh beuet watee jiwa hana lé jitem teurimong makanan nibak bacaan nyan — nyan meumakna jih ka teupueh. Teuma, meunyo na saboh ayat nyang that meukeunong lam jiwa, peuduek pikeran bak nyan dan bék neubeuet le ukeue.

Watée nyang paléng got keu tabaca Firman Allah nakeuh bak beungoh; riwayat ureuëng-ureuëng saleh, lheuch makheun uroe; dan Bapak-Bapak Kudus, sigohlom teungeut. Ngon sabab nyan, geutanyoe jeuet tabaca bacut-bacut dari ban saboh nyan tiep uroe.

Watée teungoh geupeubuet hai-hai nyan, ureueng harôh sabe geuingat tujuan utama: geupeucap keubeunaran lam pikéran ngon geupeubangkit seumangat. Meunyo nyan hana teucapai rot beuet atawa meututô, nyan cit keu peuseunang indra mata ngon geulinyueng mantong, haba su'uem. Meunyo hai nyan geupeubuet deungon bijaksana, maka keubeunaran nyan teucap cit dan jeuet keu inspirasi, dan saboh nyan jitulông nyang la'én; teuma meunyo salah jalan, maka hana meusaboh pih nyang meuhasé: keubeunaran nyan teupasoë lam ulée lagée anoe, dan roh jeuet keu leupië dan kreueh haté, jeuet keu sombong dan bangga droe.

Peutamong keubeunaran hana saban deungon ta-peuriksa jih. Banmandum nyang geupeureulèe disinoe nakeuh: teurimong keubeunaran nyan ngon ta-umat lam pikéran sampoe jeuet keu saboh deungon jih—hana deungon meudebat atawa bateuëh—nyan keuh saboh rupa keubeunaran.

Ngon sabab nyan, cara nyang paleng mudah keu tapeubuet nyoe nakeuh lagée nyoe: banmandum keubeunaran na lam kitab kateketik. Tiep-tiep beungoh, cok saboh keubeunaran nibak nyan dan peukong beu

jeulah; ba lam pikéran dan peusaneut droe ngon nyan si'at na jiwa peureulee peusaneut—sidroe uroe, dua, atawa leubeh; pubuet lagee nyan cit ngon keubeunaran la'en, dan meunan sabe—sampoe abéh. Cara nyoe sederhana dan jitampa lé le ureueng. Meunyoe droeneuh hana jeuet neubaca, lakee saboh keubeunaran dan neupedom bak nyan.

Ka jeulah atôran nyan berlaku keu mandum ureuëng: peusimpan keubeunaran lam ingatan mangat jeuët keu inspirasi keu droëneuh. Teuma, cara-cara keu tapeulaku nyan meubagoë-bagoë, dan hana mungken tapeuteuntèe saboh cara mantong keu mandum ureuëng.

Akibatjih, meubeuet, meudeungo, ngon meututô nyang hana jipeukukôh keubeunaran atawa hana jipeugrak seumangat, harôih geuanggap salah, ka meusimpang dari keubeunaran. Nyan keuh bala meubeuet leupah that kareuna keuneuk teupeue mantong, watèe geuseutot peue nyang geubeuet ngon akai mantong, hana geupeusampoe u haté atawa hana geupeuseunang rasa.

Nyoë nakeuh seni meuhayal, nyang hana jipeudong atawa jipeurunoe, tapi malah jipeuhanco, sabe jipeutamong u dalam sombong. Banmandum hai nyan, lagee nyang ka geupeugah, beu geupeubatah bak hai-hai di yup nyoe: teumèe keubeunaran dan peuteun nyan lam pikéran sampoe haté geutanyoe geurasa mangat. Bapak-bapak Kudus geupeugah deungon sederhana: ingat, peuteun lam pikéran, peudeuhon di keue mata.

b) Latihan keu peubeuntuk keumauan ngon keu peu-udép seumangat

Peubeuntuk keumauan nyan makna jih peusapat sifeuet-sifeuet nyang jroh, atawa keubajikan: rendah haté, leumbôt, saba, tahan droe, tabah, galak meubantu, dan la'én-la'én — mangat, 'oh ka meusaboh ngön nyan atawa ka meutamah lam droe, nyan banmandum jeuet keu sifeuet aseuli jih; dan mangat, 'oh na sapeue nyang geupeubuet lé keuheundak, nyan geupeubuet ateuh ilham dan lam seumangat nyan; nyan makna jih, mangat nyan jeuet keu ureueng atô dan meukuasa ateuh buet-buet geutanyoe.

Sifeuet keuheundak nyang lagèe nyan nakeuh aman ngon teuga; teuma, saweueb nyan meulawan ngon sifeuet meudesya, keu tapeumeugah jih peureulèe keureuja brat ngon useuha. Ngon sabab nyan, amalan-amalan nyang meuhubông ngon hai nyan—geupeutuju phon-phon that keu geulawan keuleumahan utama keuheundak, nakeuh keuheundak droe, hana ta'at, ngon hana sabar ateuh talo.

Leumoh nyan geupeupuléh deungon cara tundôk bak keuheundak Po Teuh Allah, deungon geutulak keuheundak droe ngon keuheundak la'én. Teuma, keuheundak Po Teuh Allah nyan geupeunyata lam meubagoe rupa keta'atan nyang wajéb geupeubuet lé tiep-tiep ureueng. Syarat nyang phon dan paleng utama nakeuh peuteupat hukôm atawa peurintah meunurot jabatan atawa martabat maséng-maséng; lleueh nyan jiseutot ngon peuteupat atôran Geurija, syarat-syarat keu teuntrêm masyarakat ngon keuluarga, tuntutan keuadaan nyang teuka dari keuheundak Ilahi, ngon tuntutan seumangat nyang meuseumangat—banmandum nyan deungon bijaksana ngon nasihat.

Banmandum nyan nakeuh bidang keu buet-buet nyang saleh, nyang teuhah keu mandum ureueng, dan keubit that keu banmandum ureueng. Ngon sabab nyan, meurunoe kheueh pakriban cara geungui nyan deungon cara nyang paleng get, dan gata hana tarasa kureueng cara keu tapeubeudoh keuheundak.

Keu tujuan nyan, peujeulaih keu droe teuh banmandum macam buet saleh nyang mungkin keu gata, meunurot posisi, pangkat, ngon keuadaan gata, sira tapike pajan, pakri, sampoe padum, ngon peu nyang jeuet ngon nyang patot tapubuet.

Óh ka lleueh tapeujeulaih mandum nyan, susôn saboh gambaran umum bhaih buet-buet nyan ngon urôtan jih, mangat hana sapeue pih nyang gata pubuet nyan hana meuteuntèe, sambu gata ingat bahwa urôtan nyoe cit patôt keu umum mantong; keu hai khusuih, jeuet geubah meunurôt keujadian nyang teujadi. Pubuet mandum hai deungon meunasabah.

Ngon sabab nyan, leubeh get ta dapeuta situasi ngon tugaih-tugaih nyang mungkin teujadi tiep uroe.

Ureuëng nyang ahli lam buët saleh hana tom geuatô sapeue sigohlom nyan, tapi sabe geupeubuët peue mantong nyang Tuhan bri bak gobnyan, sabab banmandum hai nyan teuka dari Tuhan; meulalu keuadaan nyan Gobnyan geupeuleumah keuheundak Gobnyan keu geutanyoe.

Banmandum nyan, meunan pih, cit masalah buet. Meubuet nyan cit jeuet keu sidroe ureueng carong. Mangat jeuet ék rot buet nyan u sifeuet nyang mulia, sidroe ureueng harôh teutap jipeukong seumangat sifeuet nyang mulia nyang seujati, nakeuh: deungon meureundah haté ngon takôt keu Allah, peubuet banmandum hai meunurot keuheundak Allah ngon keu keumuliaan Allah. Soe mantong nyang meubuet ateuh dasa peucaya droe, deungon beurani nyang ka rab jeuet keu gasa, keu peuseunang droe atawa keu peuseunang ureueng laen, bah pih teungoh jipeubuet buet-buet nyang beuna, ureueng nyan ka jipeutimoh lam droe jih saboh roh jeuhet nyakni roh

meureuasa droe paleng beuna, sombong, ngon riya'.

Sira geupeuteun seumangat nyang beutôi, geutanyoe harôh cit taingat keu hukôm-hukôm, terutama hukôm meutahap ngon meuturôt-turôt: nyan nakeuh, sabe tapeuphôn ngon nyang leubèh ubit dan ta'ék u nyang leubèh manyang, dan 'oh ka tapeuphôn, bék tapeu-piyôh. Ngon cara nyan, sidroe ureueng jeuet jipeusiblah: **rasa seungsara** kareuna meurasa hana samporeuna, sabab kesamporeunaan hana teucapai sigoe teuk; mantong na watee; **pikiran** bahwa ka lheueh jipeubuet mandum, sabab tingkatan nyan hana abéh-abéh; ngon usaha nyang **meuleubèh-leubèh**, jicok buet nyang di luwa keumampuan droe.

Tujuan akhé nakeuh keuadaan saleh nyang ka jeuet keu tabi'at, watee **hukôm nyan hana lé teurasa** lagée beuban.

Ureuëng nyang paléng meuhase trok bak nyan nakeuh ureuëng nyang geubri rahmat keu udép meusajan ureuëng-ureuëng nyang saleh ngon nyang aktif; dan leubèh meuhase lom meunyo jih nyan na di yup bimbéngan awaknyan. Hana peureulèe lé geu-ulang buet nyan atawa geupeubeutôi salah nyang teujadi kareuna hana meuteupeue atawa kureueng meulatih. Bék tabaca atawa tapiké, lagée narit ureueng, tapi tamita ureueng nyang saleh, dan gata teuma langsung meurunoe rasa teumakot keu Allah. Meunan cit deungon mandum sifeuet-sifeuet mulia nyang la'én. Teuma, meunyo geukalon bak droe keudroe, sifeut, ngon keuadaan, gèt that tapiléh saboh sifeut utama nibak mandum sifeut la'én dan tapeukong nyan ngon teuga—nyan jeuet keu dasa, lagée kanvas—dan dari sinan barô ta meulangkah u sifeut-sifeut la'én. Nyoe nakeuh talo peuseulamat bak watée-watée leumoh—nyan jeuet keu peuingat nyang that teuga dan sigra jipeubangkit keulayi tekad sidroe ureueng. Di ateueh mandum nyan, meuseudeukah nyan keuh jalan nyang paleng teuntée, sabab nyan jiba ukeuë u Raja.

Teuma, nyoe berlaku keu buet mantong, kon keu sifeut, nyang harôh na atôran dalam droe jih keudroe, nyang geupeudong ateueh roh, bak saboh makna meurdéhka dari kesadaran ngon keumauan droe, lagée nyang Tuhan keuheundak. Banmandum ureuëng suci geuakui rasa teumakot keu Po teu Allah seubagoe phôn mula jih, ngon gaséh sayang seubagoe tujuan jih; di antara nyan, banmandum sifeuet mulia geupeudong ateueh saban-saban, bah pih hana saban cara keu tiep-tiep ureuëng, tapi sabe ateueh taubat nyang meureundah droe ngon meunyeusai ateueh desya. Nyan keuh darah nyang udép keu sifeuet-sifeuet mulia nyan. Peuneujeulah tiep-tiep keubajikan—sifeuet-sifeuetjih, buet-buetjih, tingkat-tingkat keusampôreunaan, ngon penyimpangan-penyimpangan—nyan nakeuh subjek nibak kitab-kitab khususi ngon ajaran Bapak-Bapak Geurèja. Meurunoe mandum nyan rot beuet.

Prakték meukebajikan lagée nyan langsung jipeubeuntuk keumauan ngon jicap kebajikan ateueh jih, tapi bak watee nyang saban jipeuteutap roh lam teugang nyang sabe-sabe. Saban lagée gesekan jipeuhase su'um, meunan cit buet-buet jroh nyan jeuet keu bahan baka nyang jipeuhu seumangat. Meunyo hana nyan, bah pih roh nyang jroh akan jeuet keu leupi ngon reuda. Nyan keuh nyang biasa teujadi bak ureuëng nyang hana jipeubuet sapeue, atawa ureuëng nyang cit jithée jipeujioh buët jeuhet ngon nyang hana adé. Kon, geutanyoe harôh cit ta meukeusud ngon tapiléh buët-buët nyang jroh. Teuma, na cit ureuëng nyang that sibôk, nyang akébatjih bagah that leulah ngon hana teutap pikiran jih. Peue mantong beu na teungoh-teungoh.

c) Peulara haté

Peukembang haté nyan makna jih nakeuh tapeurayeuk lam haté nyan rasa keu hai-hai nyang suci, ilahi, ngon rohani, sampoë, watee teureundam lam hai nyan, haté nyan meurasa lagée ka na bak teumpat jih nyang seubeutôi jih, jiteumée lam hai nyan rasa manèh, keubahagiaaan rohani, sambu hana padôli keu la'én-la'én, hana rasa keu nyan, malah meurasa beunci keu nyan. Ban mandum buet rohani sidroe ureueng meupusat bak haté: keubeunaran geucap bak haté nyan, ngon sifeut-sifeut nyang jroh meuratôh lam haté nyan, tapi tugaih utama jih nakeuh rasa nyang ka kamoe peugah nyan. Wateè akai geukalon banmandum susônan donya rohani ngon meubagoe beunda di dalamjih, atawa wateè meubagoe buet nyang jroh teucok bak keuheundak, haté harôih, lam banmandum nyan, geurasa manèh ngon geupeuteubiet keuhangatan. Keuseunangan rohani nyoe nakeuh tanda phôn nibak hudép keulayi saboh jiwa nyang ka maté lé desya. Ngon sabab nyan, peukembangan jih nyan nakeuh saboh hai nyang that peunténg, bah that pih bak tahap-tahap phôn.

Amalan nyang geutuju keu nyan, bak keunyataan jih, nakeuh banmandum peulayanan suci geutanyoe lam banmandum beuntuk jih—kon nyan keu umum, pribadi, di rumoh, atawa di geurija—dan, di ateueh banmandum nyan, nakeuh seumangat meudo'a nyang peuhudép jih.

Ibadah ilahi—nyan nakeuh, banmandum ibadah siuroe-uroe, meusigoe ngon banmandum atôran geurija, gamba-gamba suci, lilén, ukhuy, meunanyi, beuet-beuet, ngon buet-buet ibadah, meunan cit ibadah keu meubagoe

keupeureulèe—dan lheueh nyan ibadah di rumoh, nyang na cit barang-barang keugeurija—gamba suci nyang ka geupeusuci, minyeuk suci, lilén, ië suci, saléb, hèk—banmandum koleksi barang-barang suci nyoe, nyang jitarék banmandum pancaindra—pandang, deungo, bau, raba, rasa—nyan keuh **peusucoe** nyang paléng meukuasa ngon saboh-saboh jih nyang beutôi keu pancaindra lam jiwa nyang ka maté. Jiwa nyan ka maté lé roh donya, nyang jilingkop jih rot desya nyang tinggai lam jih. Banmandum struktur ibadah geutanyoe—bak rupa jih, makna jih, kuasa iman, dan terutama rahmat nyang teusom di dalam jih—na kuasa nyang hana ék talawan keu jipeujioh roh donya, dan deungon jipeubibeueh jiwa dari peungarôh jih nyang jipeuseungsara, jipeumungken keu jiwa nyan jeuet jiseunap deungon bibeuraih, meunan kheueh, dan jicicipi manèh nibak keubibeuehan rohani nyan. Soe mantong nyang tamong u geurija, jih nyan ka tamong u saboh donya nyang la'en that; jih nyan teupengarôh lé geurija nyan dan meunurot nyan jih nyan meu'ubah. Meunan cit teujadi bak ureueng-ureueng nyang jikeuliléng droe jih deungon barang-barang suci. Seureng jih kesan-kesan rohani jitamong u dalam jiwa leubeh sigra dan jipeuteuka peu'ubahan haté leubeh bagah. Sabab nyan:

1) Ureuëng beu geu-useuha jak u ibadah di geurija seureueng-seureueng nyang jeuët, biasajih bak Matins, Liturgi, ngon Vespers. Ureuëng beu geu-useuha na di sinan tiep-tiep uroë bak watee phôn nyang na, bah pih siuroë sigoë, dan meunyo jeuët, beu han tom teulèwat. Geurija geutanyoë nyan lagèë syuruga di ateueh donya, atawa syuruga nyan keudroë. Beu sigra tajak u geurija ngon iman bahwa nyan nakeuh teupat tinggai Tuhan, di sinan Gobnyan keudroe ka geumeujanji akan geudeungo geutanyoe leubeh sigra; watèe na di dalam geurija, beu lagèe na di hadapan Tuhan, ngon rasa teumakot ngon hormat, nyang harôih gata peuleumah rot beudoh nyang saba, meuklèh, ngon ikôt serta nyang khusyuk dalam banmandum ibadah, bèk sampoe pikéran gata meuhayak, atawa teupeungeuh lé keumalasan atawa keulalaian.

2) Bèk tuwoe keu beuntuk-beuntuk ibadah la'én, meunan nyang pribadi, nyang geupeulaku di geurija atawa di rumoh, meunan cit deungon do'a di rumoh maséng-maséng meunurot atôran ban sigom Geurija. Beu taingat bahwa nyoe nakeuh cit tambahan keu ibadah di geurija, kon keu peunggantoe jih. Rasul, nyang peurintah geutanyoe bek tapeutinggai peukumpulan geutanyoe, ka geupeujeulaih bahwa kuasa nyang peunoh nibak ibadah nyan nakeuh milék ibadah meusapat (ngieng Ibrani 10:25).

3) Ureuëng harôih geupeulaku banmandum peurayaan, upacara, ngon adat Gereja—nyan keuh banmandum tata ibadah—ngon geupeukong droë bak nyan lam tiep-tiep aspek udép, mangat sabe-sabe, lagèe nyan, na lam suasana nyang khusuih. Hai nyoe mudah geupeubuët. Meunan keuh susônan Gereja geutanyoe. Teurimong mantong ngon iman.

Teuma, di ateueh banmandum nyan, nyang jibri teunaga keu peulayanan geurija nakeuh roh doa. Doa nyan nakeuh saboh keuwajiban nyang mencakup banmandum dan saboh cara nyang maha kuasa. Meulalu doa, keubeunaran iman teucap bak akai, dan akhlak nyang göt teucap bak keumauan; teuma di ateueh banmandum nyan, haté jeuet udep lam perasaan jih. Barô keuh dua hai nyan jiseutöt ngon sigra, meunyo hai nyoe ka na. Sabab nyan, peukembang doa harôih geupeuphôn phon that-that, dan geupeulanjôt sabe ngon hana henti, sampoe Tuhan geuteurimong doa ureueng nyang meudoa nyan.

Dasajih do'a nyan na bak buet meuhadap ubak Allah, sabab do'a nyan nakeuh meuhadapjih pikéran ngon haté ubak Allah, nyan keuh nyang sibeuna jih na lam buet nyan. Teuma, meunyo hana teupatéh atawa kureueng carong, ureueng jeuet peumaté bara nyan lam droe jih. Teuma, ureuëng harôh sigra geupeuphôn padum-padum boh amalan, deungon tujuan keu geupeuhu seumangat meudo'a. Seula'én nibak geupeulaku dan geutamong lam ibadat ilahi, lagèe nyang ka geuseubôt, do'a pribadi nyan nyang paléng meuhubông langsông disinoe, hana padum-padum pat dan pakriban mantong cara geupeulaku. Disinoe na saboh atôran: biasakan droe keu meudo'a. Keu tujuan nyan:

1) Piléh jadwal meudo'a—keu watee malam, beungoh, ngon siuroe.

2) Awai-awai, peupaneuk rutinitas nyan, mangat bek jipeuleumah seumangat ureuëng nyang goh biasa ngon buet nyoe.

3) Teuma, nyan harôih sabe geupeubuet deungon khidmat, sunggôh-sunggôh, ngon peunoh perhatian.

4) Nyoë geupeureulèe: geudong, geu-ukô, geutèk lutôt, tanda saléb, geubeuët, ngon kadang-kadang geumeulagu.

5) Seumaken kayém gata meudo'a lagèe nyan, seumaken gèt. Na nyang peubuet nyan tiep jeum: bacut-bacut siat, tapi leubeh kayém.

6) Doa-doa nyang harôh geubaca nyan ka teutuléh lam kitab doa. Teuma, gèt that meunyoe tateumeung biasa ngon saboh doa nyang khusus, mangat watee tapumula baca, seumangat langsung teubara.

7) Atôran keu meudo'a nyan mudah: watee gata peuphôn meudo'a, peugah laju ngon rasa teumakôt ngon meugeutar lagèe teungoh tapeugah langsung bak geulinyueng Po Teuh Allah, sambu tapeugot tanda saléb, sujud ngon sujut, meunurôt geurak roh.

8) Atôran nyang ka teupeuteutap harôh sabe geupeubuet hana meupalang; teuma, nyan hana jitham geutanyoe keu tatamah lom meunurôt haté geutanyoe.

9) Meunyo geubeuet atawa geumeulagu deungon su nyang teuga, deungon meuhah-hah, atawa deungon seungap—hana bida, sabab Tuhan nyan na toe. Teuma meujan-jan leubeh get geupeubuet banmandum doa nyan deungon saboh cara, dan bak watee laen deungon cara nyang laen.

10) Ureuëng harôh geupeukong lam pikéran bateuëh doa. Doa nyang jroh nakeuh doa nyang geupeuakhé ngon sujud di hadapan Allah, deungon perasaan: *'Hai Droeneueh nyang neuteumée bandéng banmandum hai, neuseulamat lôn'*

11) Na tingkatan-tingkatan doa. Tingkatan phôn nakeuh doa jasmani, nyang utamajih nakeuh baca, döndöng, ngön sujud. Pikéran meuhayak, haté hana meurasa sapeue, ngön hana meuh'eut: disinoe na saba, keureuja brat, ngön kröng. Bah pih meunan, tetapkan batasan ngön meudoa. Nyoekeuh doa aktif. Tingkat keudua nakeuh shalat deungon khusus: pikéran ka biasa jipeusapat droe bak watée shalat ngon jibaca banmandum do'a deungon sadar peunoh, hana teuganggu. Keupikéran nyan meusaboh ngon kalimat nyang teutuléh dan jimeututô lagèe nyan nakeuh tutô droe jih. Tingkat keulhée nakeuh shalat haté: haté jeuet seu'uëm lé khusus, dan peu mantong nyang na lam pikéran disinan ka jeuet keu rasa. Na saboh kata taubat, dan disinoe na taubat; na saboh do'a, dan disinoe na rasa peureulée ngon meuharap. Soe mantong nyang ka trok bak tingkat perasaan nyan meudo'a hana ngön kata-kata, sabab Allah nyan nakeuh Tuhan haté. Nyan keuh sababjih nyoe nakeuh puncak latihan meudo'a—dideuh lam do'a, geupinah dari saboh perasaan u perasaan nyang la'én. Bak watee nyan, beu geupeuphôn beuet, meunan cit pikeran, dan beu tinggai mantong lam perasaan nyan deungon tanda-tanda doa nyang ka biasa. Doa lagèe nyan teuka bacut-bacut phon-phon. Di geurija atawa di rumoh, teuka saboh perasaan doa keu sidroe ureueng... Dan nyoe keuh nasihat umum dari ureueng-ureueng suci—bèk sampoe nyoe teuleupah hana teupeurati: nyakni, watee perasaan nyan na, piyôh kheueh mandum buet la'én dan teutap kheueh lam perasaan nyan. Tangga Suci geupeugah: 'Sidroe malaikat meudoa sajan gata.' Peurhatian keu tanda-tanda meudoa nyoe jipeukembang doa, seudangkan hana peurhatian jipeuhanco jih: dan inti dari peukembangan nyan na kheueh bak hai nyoe.

Bah pih sidroe-droe ureueng jipike droe ka samporeuna lam meudo'a, ureueng nyan bek sagai jitinggai atôran meudo'a, tapi beu jipeulaku lagèe nyang ka geupeurunoe, dan sabe beu jipeuphôn ngon do'a aktif. Nyan harôh geupeusapat ngon do'a akai, dan do'a dari haté akan teuka dudoë. Meunyoe hana nyan, do'a nyang keudua nyan akan gadoh, dan sidroe ureuëng akan jipiké jihnyan teungoh meudo'a, padahai bak keunyataan jih hana.

Watee rasa meudo'a ka trôk bak tingkat hana putôh-putôh, nyan keuh meudo'a rohani geupeuphôn, nyang nakeuh hadiah nibak Roh Kudus, nyang geumeudo'a keu geutanyoe—tingkat paléng manyang nibak meudo'a nyang jeuet teupahamm. Teuma, meunurot awaknyan, na cit do'a nyang di luwa jangkauan akai, atawa nyang leupah batah kesadaran (lagee nyang geupeurunoe le Santo Yisa si Suriah).

Cara nyang 'paleng mudah' keu ék u dalam doa hana putôh nakeuh deungon meulatih Doa Isa dan tapeuteukok jih lam droe geutanyoe. Ureuëng-ureuëng nyang paléng meupengalaman lam udep rohani, nyang ka geupeucahya lé Po Teu Allah, ka geuteumée saboh cara nyang sederhana tapi that meukuasa nyoe keu peukong rohani lam mandum buet rohani, meunan cit lam banmandum udep asketis, dan ka geutinggai atôran-atôran nyang rinci bhaih nyan lam ajaran gobnyan.

Meulalu buet-buet brat ngon usaha tapa, geutanyoe tamita peusucô haté ngon peupuléh roh. Na dua röt u keunan: röt aktif—nyan nakeuh, geupeulaku amalan-amalan asketis nyang ka geupeugah di ateueh—ngön röt kontemplatif—geupeu-arah pikeran u Tuhan. Bak röt nyang phôn, jiwa jeuet suci ngön jiteurimöng Tuhan; bak röt nyang keudua, Tuhan, nyang deuh geukalon, geutöt banmandum nyang kuto ngön geutinggai lam jiwa nyang ka suci nyan. Geupeusimpôi nyang keudua nyan lam Doa Isa, Gregorius dari Sinai geupeugah: 'Geutanyoe meuteumée Tuhan nyan meulalu buet ngon keureuja, atawa meulalu cara geuseubôt nan Isa deungon carong,' laju geutamah lom bahwa jalan nyang phon nyan leubeh panyang nibak nyang keudua—nyang keudua nyan leubeh sigra ngon leubeh meuhase. Akibatjih, na ladôm ureuëng nyang ka jibri keu Doa Isa nyan teumpat nyang paléng

utama lam seugala amalan rohani. Doa nyan jipeutrang, jipeukong, jipeuudép keulayi, jipeutalô mandum musôh, nyang deuh ngön nyang hana deuh, dan jipeu'ék geutanyoe u hadharat Po Teuh Allah. Sabe meunan kuasa jih nyan! Nan Tuhan Isa nyan nakeuh gudang meuh meuhase, teunaga, ngön udép lam Roh Kudus.

Ngon meunan, ka teuntée bahwa soë mantong nyang ka meutobat, atawa nyang ka jipeuphôn mita Tuhan, jeuët dan patôt geubri, langsông dari phôn, peutunyok nyang leungkap lam praktek Doa Isa; dan meulaluë nyan, awaknyan harôih geupeukenai cit ngon mandum beuntuk doa la'én, sabab ngon cara nyoë sidroe ureuëng jeuët leubèh sigra teumée teunaga, leubèh sigra meuteumée pencerahan rohani, dan jitamong lam damee haté. Hana sadar akan hai nyoë, ladôm ureuëng—atawa bahkan nyang leubèh le—geupeubateue droe bak praktek-praktek tubôh ngon pikeran mantong, dan geupeusabé usaha ngon watée gobnyan nyang rab sia-sia.

Prakték nyoe geukheun 'seni'. Ngon nyan sederhana that. Peuteutap kesadaran ngon perhatian droe teuh bak jantung, ulang-ulang hana putôh-putôh: '*Ya Tuhan Isa Almasih, Aneuk Allah, neugaséh kheueh keu lôn*', hana gambaran atawa rupa sapeue, ngon peucaya bahwa Tuhan geukalon ngon geudeungo gata.

Mangat jeuët teutap bak cara nyoe, geutanyoe harôh tapeuteuntée watée khusus bak beungoh atawa seupôt—sikureuëng plôh limong minèt, siteungoh jeum atawa leubèh, meunyoë sanggôp—khusus keu tapeu'ët do'a nyoe. Nyan beu geupeubuët lheuëh shalat beungoh ngön seupôt, jeuët teudong atawa teuduek. Nyan akan jeuët keu dasa keu latihan nyoe.

Lheueh nyan, siuroe-uroe, neubeu'ot beu sadar keu neubeu'ot do'a nyan tiep padum minèt, peu mantong nyang teungoh neupubuet.

Biasajih nyan akan seumaken meukarat, dan do'a nyan, lagée jih, akan meubaca keudroe, peu mantong buet atawa keurija sidroe ureueng. Seumaken teuga geupeubuet nyan, seumaken sigra meuhase.

Geutanyoe beutôi-beutôi peusat kesadaran bak haté dan, watée tapeubuet do'a nyan, tahan napah bacut, seubagoe tanda konsentrasi watée tapeubuet nyan.

Teuma, syarat nyang paléng utama nakeuh iman bahwa Allah nyan toë ngon geudeungo geutanyoe. Peugah do'a droëteuh u geulinyueng Allah.

Prakték nyoe jipeuteuka rasa hangat lam roh, jilanjutkan ngon pencerahan, dan akhéjih, jipeuteuka keuhaiyan. Teuma, banmandum nyoe kadang-kadang barô meuhase lheuëh meuthôn-thôn.

Bak phôn-phôn, seumayang nyan, lam watee nyang trép, cit saboh buet mantong, lagée buet-buet la'én; lheuëh nyan jeuet keu urôsan pikéran, dan bak akhé jih, meukarat lam haté.

Na penyimpangan nibak jalan nyang beutôi bak do'a nyoe. Sabab nyan, ureueng harôh meurunoe nibak ureueng nyang jiteupeue. Salah leubeh le teujadi meunurot pat teupat perhatian ureueng nyan—bak ulée atawa bak haté.

Soe nyang na lam haté nyan aman. Leubeh aman lom ureueng nyang meugantung bak Allah ngon haté nyang reuloh tiep-tiep saat, lam rasa meunyeusai, meudo'a mangat seulam nibak tipée.

Bapak-bapak Kudus ka geupeugah ajaran bhah amalan nyoe secara rinci. Sabab nyan, soe mantong nyang ka jipeuphon buet nyoe wajéb jibaca karya-karya gobnyan, ngon jipeusampéng mandum hai la'én. Petunjuk nyang paléng jroh na lam karya Hesychius (di Yerusalem — *Ed.*), lam kata pengantar lé Tuha Basil, ngon lam riwayat Paissius (Riwayat dan Tulisan Tuha Paissius Velichkovsky dari Moldavia, deungon tambahan kata pengantar keu kitab-kitab Santo Gregorius dari Sinai, Philotheus dari Sinai, Isichius Sang Pendeta dan Nilus dari Sora, nyang geususôn lé sabhat dan rakan asketis gobnyan, Tua Basilius dari Polyamerul, bhah kewaspadaan rohani dan doa. Geupeuteubiët lé Vvedenskaya Optina Hermitage di Kozel. Moskow, 1892. (Ed.); dari Gregory of Sinai, Philotheus of Sinai, Theoliptus (Metropolitan Philadelphia — *Ed.*), Simeon the New Theologian, Nilus of Sora, ngon rahéb suci Dorotheus (bahsa Rusia).

Soe mantong nyang ka carong lam hai nyoe, lheuëh jiliwati mandum nyang ka geupeugah di ateueh, nakeuh ureueng nyang jipeulaku udép Kristen. Gobnyan akan sigra maju lam peusuciyan droe ngon kesempurnaan Kristen, dan akan meuteumée damé nyang geuharok lam saboh peurpaduan ngon Tuhan.

Nyoëkeuh latihan-latihan keu kuasa-kuasa jiwa, nyang geupeusasuai deungon geurakan roh. Disinoe geutanyoe takalon pakriban maséng-maséng jih nyan seu-suai ngon udép rohani, atawa ngon kepekaan rohani. Teuma, nyan mandum cit jipeukong syarat-syarat dasa keu tinggai lam batén, nakeuh: latihan akai jipeuteuka peusapat perhatian, latihan keumauan jipeuteuka keujagaan, dan latihan haté jipeuteuka keusadaran. Do'a, bak bagian jih, jilingkôp mandum nyan dan jipeusaboh mandum nyan; keubit, bak hakikat jih, nyan kon la'én nibak buet batin nyang ka geupeugah sigohlom nyan.

Ban mandum buet nyan meutujuan keu peukembang kuwasa jiwa, seujalan ngön roh hudép nyang barô.

Nyan saban lagèe peurohan jiwa, atawa peungék jih u dalam roh dan meusaboh ngön roh nyan. Bak masa Jatôh, bandua nyan meusaboh lam keulawan. Lam proses meu-ubah, roh geupeupuléh, tapi jiwa teutap na sifeut meulawan nyang kreueh dan banci keu roh dan banmandum nyang meuhubông ngön roh. Buet-buet nyan, nyang geupeusapat deungon unsur-unsur rohani, jipeusaboh jiwa deungon Roh dan jipeusaboh jih deungon Roh nyan. Ngon nyan ka deuh that peunténg jih, dan pakriban rugoe ureueng nyang hana jipeubuet nyan. Buet droe jih keudroe nyan keuh nyang peugah buet payah jih hana meuboh—jih meukeureuja payah tapi hana meukalon hasé; lheueh nyan sigra putôh asa, dan ka abéh keuh haba.

Tapi bak watee nyang saban, geutanyoe harôh taingat bahwa mandum haséjih nyan teuka dari roh seumangat ngon meumita. Roh nyan jipeu-alôh kuwasa peupuléh dari rahmat meulalu buet-buet nyan ngon jiba keubangkitan keu jiwa. Meunyo hana roh nyan, mandum buet nyan hampa, leupi, hana udep, ngon hana meuboh. Meubeuet, sujud, ibadah, ngon la'én-la'én hana that meuboh meunyo hana roh lam droe. Buet-buet nyan jeuet jipeuteuka rasa bangga ngon yakin droe leubeh, dan sidroe ureueng jeuet jipeuandal nyan mantong sidroe. Ngon sabab nyan, banmandum ka gadoh watee musibah teuka bak ureueng nyang hana Roh nyan. Leubeh nibak nyan, buet-buet nyan keudroe ka jeuet keu beuban. Teuma, Roh nyan geubri keu jiwa saboh teunaga nyang deungon teunaga nyan jih hana puas ngon buet-buet nyan mantong dan sabe jimeuheuet keu jipuwoe droe bak buet-buet nyan, .

Sabab nyan, peureulèe that, bak watèe tapeubuet buet-buet nyan, sabe taingat bahwa roh udep harôih hu lam droe geutanyoe, deungon haté nyang meureundah ngon sunggôh-sunggôh ta meuhadap ubak Allah, Peuseulamat geutanyoe; dan nyoe paleng get teupeurayeuk ngon teupeuteun deungon cara meudo'a ngon amalan-amalan ibadah. Geutanyoe beu cit meujaga-jaga bék sampoe teubateueh bak nyan mantong, sabab nyan cit jeuet keu peunajoh keu jiwa. Ngon sabab nyan, geutanyoe jeuet mantong teurasa spiritual watèe teungoh tapeubuet nyan, nyang jeuet keu meurusak keu roh. Hai nyoe leubeh mudah teujadi bak watèe tabaca dan, secara umum, bak watèe tacok dan tapeusah keubeunaran.

Peujak tubôh meunurôt roh udép nyang barô

Saboh ciri khas di sinoe nakeuh peunahan hawa nafsu. Peunahan hawa nafsu nyan makna jih bek peulayan nafsu nyan lam beurmacam hawa, atawa bek peubuet sapeue pih kareuna keu nikmat. Bék peulaku peunajôh, minôm, éh, meugrak, kalon, deungo, atawa pancaindra la'én atawa seunuman la'én nyan lagèe saboh beureukat, tapi leubèh gèt lagèe hai nyang teujadi mantong, seubagoe hai nyang hana meukeusud, hana tapako—sigohlom, watèe, atawa lheueh nyan—dan leubèh nibak nyan, deungon na bacut kurangan, kon meunurôt hawa nafsu, tapi meunurôt akai dan meukeusud nyang gèt. Bri keu tubôh peu nyang jipeureulèe deungon bacut pengeangan droe, dan, 'oh ka lheueh geupeuduek nyan, beu geupeupuséng mandum bak jiwa. Lamkawan bapak-bapak suci, hai nyoe geukheun seubagoe usaha mita ketenangan tubôh—penyakit nyang paléng bahaya dan saboh hai nyang meulawan deungon Allah. Bak ureuëng nyang peuleumah tubôh, Roh Allah hana jeuet tinggai. Malah, meunyo kadang-kadang geupeuleumah tubôh, nyang teuka dari hana teupatéh ngon malee, nyan pih jipeu-iëng roh. Jadi, pakri teuma keu ureuëng nyang ka jeuet keu biasa jimeu-en-en? Peunyeunang tubôh keu roh nyan saban lagèe ië keu apui. Awak nyan nakeuh teupat mandum hawa nafsu, lagèe nyang geupeurunoe lé Cassian (John Cassian si Romawi — *Ed.*) dan lagèe nyang jeuet geupeusah lé soe mantong meulalu peungalaman; ngon sabab nyan, peunahan jih nakeuh peukréng hawa nafsu. Soe mantong nyang jipeumangat hawa nafsu, bah pih bacut sagai, hana jeuet teupusat lam droe; jih ka teuhanyot bak peue nyang jipeusennang nafsu, ngon sabab nyan hana fokus dan, akébatjih, jeuet keu leupi. Saboh jiwa nyang meugantung bak nafsu nyan ka meusaboh ngon nafsu nyan; dari nyan jih ka jeuet keu beuban, jitarék u bumoe, dan hana sanggop deungon bibueh jikalon hai-hai rohani ngon akai. Sebalekjih, betapa jeulah pandangan sidroe ureueng nyang ka jitheun hawa nafsu, betapa mudah jih jipeu-iloë u dalam droe, betapa hana meukakar hawa nafsu jih—keubit, betapa nyata udep rohani lam droe jih jeuet keu udep! *Seubagoe udep luwa nyoe reuloh, meunan cit udep dalam nyan teupeubarô tiep-tiep uroe* (bandeng 2 Kor. 4:16). Awak, meunyo teuga, nyan ateueh beulanja roh; dan roh, meunyo jitamah dewasa, nyan cit meulalu istirahat awak. Tanyoe hana meurumpok udep nyang mudah lamkawan ureueng-ureueng suci: banmandum udep deungon kasah, deungon meutheun droe, lam leumoh, lam keuseupian, ngon lam peumaté hawa nafsu. Ngon sabab nyan, keu Santo Yisak si Suriah, peumaté hawa nafsu nyan geuanggap sibagoe syarat keuseulamatan. Ureueng nyang peusampeh hawa nafsu jih nyan teungoh geujak ateuh jalan nyang meunarek, licen, meunipu, ngon peungeuliru.

Awak harôh geutheun bak mandum anggèeta ngon fungsi jih, mangat mandum anggèeta nyan jeuet keu alat keu buet nyang beuna.

Nibak anggèeta udép tubôh geutanyoe, na ladôm nyang meu-jiwa lagèe meunatang, nyan keuh alat nyang paléng rap keu buet jiwa, seudangkan nyang la'én murni sagai meunatang, alat keu peuteunaga, peunajôh, ngon peukembang tubôh meunatang. Nyang phôn leubèh bibeurayeuk ngon kureueng teukang; nyang keudua leubèh teungèk, leubèh meunatang, ngon leubèh kasah.

Nyang phôn nakeuh: pancaindra, meututô, ngon meugrak; nyang keudua nakeuh: peunajôh, éh, buet syahwat, ngon meubagoe rasa—su'um, leupie, leumbôt, ngon la'én-la'én.

Ngon sabab nyan, nyoekeuh atôran-atôran keu geutheun hawa nafsu:

1. Kuwasa keu indra droe, terutamöng mata ngön geulinyueng; theun geurakan droe; jaga lisan. Soe mantöng nyang hana ék jitheun lhèe boh nyan, jiwa dalam jih akan kacau, leumoh, ngön jeuet keu tawanan; keubit jih, jih nyan hana teurasa na lam droe; sabab nyan nakeuh pintô nyang jilewat lé jiwa dari dalam u luwa, atawa tingkap nyang peuleupah seu'uëm dalam droe.

2. Peuguna kuwasa droe ateueh nafsu nyan ngon cara paksa, peutuju jih u arah hai-hai nyang jinoe meukeunfa'at. Sigohlom nyoe, nafsu nyan hana ék teutheun jitarék u arah peunajôh keu droe ngon hawa nafsu nyang paléng kreueh. Jinoe, droeneueh harôh peutuju jih u arah hai nyang peukong roh.

3. Ukô peunajôh nyang jipeureulèe lé tubôh—nyang sederhana ngon sihat—timang ngon ukôran ngon timbangan, peuteuntèe kualitas ngon watée jih, dan teurimong mantong nyan. Peubuet cit meunan keu éh. Peuseuleusoe buet syahwat ngon cara peukréng tubôh. Nyang paléng peunténg, peuteutap tubôh lam keuadaan pahét—lèng, kreueh, ngon nyang la'én jih—mangat bék na keuleumbôtan.

4. Oh ka lheueh geupeudong mandum nyan, beu meujuang ateueh jasad sampoe jeuet teutundok, dan oh ka biasa ngon udep sederhana dan kasah nyoe, jeuet keu hamba nyang seungap. Teutundok jasad nyan bak akhé jih ka meuhase. Ureueng musti sabe geuingat nyan dan geu-useuha keu nyan seubagoe pahala ateueh useuha droe. Sifeut-sifeut mulia tubôh geupeukembang meulalu usaha tubôh: meuduek keudroe, seungap, puasa, meujaga, meukeureuja, saba lam keususehan, suci, ngon suci syahwat.

5. Teuma, beu taingat bahwa rakan nyoe akan jipeuhah ngon jiseurang geutanyoe sampoe u jirat. Na geupeugah: bek tapeucaya keu hawa nafsu—nyan peunipu. Ngon bak sa'at gata ka teuleupah waspada, ngon harapan ka jeuet ta atô, hawa nafsu nyan sigra jidrop ngon jipeutalô gata. Meujuang lawan jih nyan nakeuh seumur udép, tapi bak phôn-phôn that payah, lheueh nyan barô jeuet leubèh mudah, sampoe bak akhé jih tinggai cit peureuhati nyang sadar keu disiplin, ngon cit bacut-bacut teurasa geurak hawa nafsu.

6. Keu meuteumeung keujayaan nyang paléng meutheun—khususihjih lam buet fisik—peureulèe that taikôt prinsip meutahap. Nyoe na padum boh nasihat umum: phon-phon, peuteutap tubôh lam keuadaan pantang lam sigala hai, ngon peutuwoe mandum perhatian bak buet batin. Watee nafsu ka mulai reuda ngon rasa hangat ka mulai teuka lam haté, teuma, seureuta ngon su'uem batin nyang meutamah, keupeureulèe tubôh keudroe akan meukureueng ngon sendirijih, ngon buet-buet fisik nyang hebat akan mulai teujadi lagee jih keudroe.

7. Buet-buet fisik nyang paleng peunteng nyang jeuet theun hawa nafsu nakeuh: puasa, meujaga, keureuja brat, ngon suci. Nyang keupeuet nyan nakeuh nyang paleng meuhase, paleng peureulee, ngon paleng peunteng nibak mandum. Ngon sabab nyan, suci nyan nakeuh jalan nyang paleng bagah u kesempurnaan Kristen. Meunyo hana nyan, sidroe ureueng hana jeuet meuteumee teunaga atawa karunia nyang lagee nyan. Ureuëng harôh ingat bahwa, seula'én nibak suci tubôh, na cit suci jiwa, nyang mungkén kureuëng bak ureuëng nyang ka jipeusuci tubôh jih sampoe 'an kubu. Nyan leubèh peunténg nibak suci tubôh. Sabab nyan, bahpih ureuëng meukawén, bak saboh tingkat, jeuet jipeurap droë bak ureuëng dara nyang suci meulalu suci jiwa. Rahmat geutulông ureuëng nyang meukeureuja keu Po Teuh Allah. Nyan keuh sabab jih tateumeung kalon pasangan lakoe-binoe nyang na kesempurnaan rohani.

Atôran Udep Luwa Sesuai Ngon Roh Udep Barô

Banmandum nyang meuhuböng ngon atôran udép luwa, meunurôt roh udép nyang barô, jeuet geupeugah seubagoe saboh teutarék droe dari donya, atawa peuteubiët roh donya dari banmandum proses udép luwa geutanyoe. '*Lôn ka Lôn piléh gata dari donya*, nyan makna jih Lôn ka Lôn peupisah gata,' kheun Tuhan keu Rasul-rasul (Yohanes 15:19). Gobnyan geupeubuet hai nyang saban meulalu rahmat ilahi Gobnyan keu tiep-tiep ureueng meuman: Gobnyan geupeupisah roh awaknyan dari donya. Keubit, taubat nyan nakeuh meupaling sadar

droe dari donya nyang sia-sia dan geupeuhah sadar nyan keu donya la'én—nyakni donya rohani. Teuma, peue nyang ka geupeubuet secara hana deuh lam roh bak phôn-phôn, nyan dudoë lam udep harôh geupeubuet ngon buet dan jeuet keu saboh atôran nyang teutap. Soe mantong nyang mita Tuhan, harôh jitarék droe dari donya.

Ngon istilah 'donya' nyan meukeusud jih banmandum nyang meuhawa, sia-sia, ngon meudesya, nyang ka jitamong lam udep pribadi, keuluarga, ngon masyarakat, dan ka jeuet keu adat ngon atoran di sinan. Sabab nyan, meujioh dari donya kon meuma'na ploe dari keuluarga atawa masyarakat, tapi meutinggai adat, keubiasaan, atoran, tabi'at, ngon tuntutan nyang mandum meulawan deungon roh Almaseh, nyang ka meuratôh ngon ka rayek lam droe geutanyoe. Keupawarga nanggroë ngon udép keuluarga geubri beureukat lé Po Teu Allah; ngon sabab nyan, ureuëng hana jeuët jitinggai atawa jipeureumèh nyan, meunan cit deungon peue mantong nyang meuhubông ngon keuseujahtraan udépjih. Teuma, banmandum nyang ka jitamong lam nyan nyang meuhawa ngon meunafsu, lagèe saboh timoh nyang jipeurusak ngon jipeubengkok nyan, wajéb tapeureumèh ngon tapeutulak. Meuplueng dari donya nyan makna jih nakeuh peuteutap droe lam keuhidôpan keuluarga ngon keuputrôsan nyang beutôi; tapi keu la'én-la'én peulaku lagèe kon atra geutanyoe, lagèe hana meuhubông ngon geutanyoe. *Bah kheueh ureueng nyang geungui donya nyan geungui jih lagèe hana geungui* (1 Kor. 7:31).

Pakon hai nyan harôh geupeubuet nyan ka jeulah that. Peue mantong nyang sia-sia ngon ka teureundam lam hawa nafsu, ka teuntée jipeusampoe cit hai nyang saban u jiwa geutanyoe, jipeugrak atawa jipeutamong hawa nafsu. Saban lagèe ureueng nyang jak bak binèh abèe itam, atawa ureueng nyang mat apui teutot, meunan cit ureueng nyang rôh lam urôsan donya akan teureundam deungon peue nyang nafsu ngon hana takwa. Sabab nyan, meunyo ka teupioh lam donya, ureuëng nyang meutobat nyan jiteugilincé lom, dan ureuëng nyang suci jeuët keu jeuhet. Hai nyoe ka lagèe hana ék ta elak. Langsong pikeran jeuët keu kuto; teuka tuwo, leumoh, keudropan, ngon keurusakan, jiseutôt lé luka lam haté, lheueh nyan na hawa nafsu ngon akébatjih—dan ureuëng nyan ka rhët. Ban mandum kisah korupsi jeuet keu saksi ateuh hai nyoe; saban cit lagèe ban mandum ureueng nyang ka jitamong lam iman jeuet keu saksi pakriban hana teupeulheuh ngon pakriban peureulèe jih tatinggai ban mandum nyan, saweueb awaknyan jipeuplueng droe nibak ban mandum adat nyan lagèe jipeuplueng droe nibak apui.

Teuntang peu nyang beutôi-beutôi harôh geutinggai ngon pakri cara jih, peungalaman geupeurunoe nyan leubeh jroh nibak Kitab Suci geutanyoe.

Syariatjih nakeuh: harôh geutinggai mandum nyang meubahaya keu udép barô, nyang peugrak hawa nafsu, nyang peuteuka rasa bangga droe, ngon nyang peumaté seumangat—dan betapa le macam rupa mandum nyan! Bah keu ukôranjih nakeuh haté tiep-tiep ureueng nyang deungon ikhlah geumita seulamat deungon hana meumè, kon keu peuleumah droe mantong. Bak masa jinoë, teater, pesta dansa, meunari, musik, meunanyi, jak-jak, meujak-jak u luwa, meugawoe, meukeunong, meukhém, buet-buet nyang hana meuguna, meunan cit watee beudoh, éh, pajôh, dan la'én-la'én—banmandum nyan harôh geupeukeubah dan geu'ubah. Bak watee ngon teupat la'en, hai nyan mungkén la'en. Teuma, ukôranjih sabe saban: tinggai peue nyang meubahaya ngon jeuet peuhanco udep, peue nyang peumaté seumangat. Teuma, peue nyan nyang beutôi-beutôi? Keu sidroe ureueng, nyan mungkén hai nyang paleng ubit, mungkén cit jak-jak bak teupat nyang ka biasa ngon ureueng nyang ka biasa... *'Banmandum hai jeuet lôn pubuet, teuma kon banmandum hai nyan meuguna keu lôn'* (1 Korintus :6).

Nyang jeuet keu akébatjih nakeuh, meunyo tapeulheuh droe nibak donya nyan kon la'én nakeuh tapeusucoe banmandum udep luwa geutanyoe, tapeusibak nibak nyan banmandum nyang meunafsu, dan ta gantoe ngon nyang suci—nyang hana jipeuhalang udep rohani malah jitulông—lam udep keuluarga, udep pribadi, ngon udep umum; keu geupeudong, secara umum, saboh pola tingkah laku luwa di rumoh ngon di luwa, ngon ureueng laen ngon lam bidang keurija droe; seusuai ngon tuntutan roh udep nyang baro, keu geupeuteuntée mandum deungon atoran, keu geupeuna keutertiban di rumoh lam mandum hai, keutertiban lam udep keurija, ngon keutertiban lam meuturi ngon meugawe ngon soe, pajan, ngon pakriban.

Pakri cara nyan geupeubuet? Saban ureueng saban jeuet, tapi beu geupeubuet nyan deungon nasihat ngon pikeran, di yup bimbingan sidroe bapak rohani atawa ureueng nyang gata peucaya. Na nyang peubuet nyan deungon tiba-tiba dan, lagèe jih, leubeh meuhasé, seudangkan nyang la'én geupeubuet nyan meutahap-tahap. Sidroe ureueng harôh, dari phôn that, beubenci deungon sipeunoh haté bandum nyang dônya dan meudesya dan beu jeu'ôh dari nyan, bèk geuharok dan bèk geurasa mangat ateuh nyan. *'Bèk gata gaséh donya, meunan cit bèk gata gaséh peue nyang na lam donya'* (1 Yohanes 2:15). Lheueh penolakan batin ateuh donya nyan, penolakan lahé jeuet teuka meunan ngon sigra meunan cit meutahap-tahap. Sidroe ureueng nyang leumoh seumangat jih hana ék jiteuen perjuangan nyang panyang, hana teudong kong, akan jeuet keu leumah ngon akan rhët. Hai nyoe

leubèh-leubèh beutôi keu ureueng nyang jikuasa lé hawa nafsu, nyang ka jeuet keu teunaga lagee sifat keudua. Sabab nyan, ureuëng lagèe nyan ka teuntée harôh jipeujioh droe nibak mandum peukara sigaligus, jipeujioh droe nibak teumpat awaknyan dilee meugulé lam desya. Sidroe ureuëng nyang na seumangat nyang teuga akan ék jitheun nyan, bah pih meukeusud-keusud; teuma keu ban dua keuadaan nyan, phon that dari saat taubat, peunténg that untôk putôh mandum hubôngan ngon donya nyang meudesya dan mandum nyang meuhubông ngon donya, sampoe pola-pola udep nyang barô ka teudong teukah. Hai nyoe saban lagèe tapeulindông bak kayèe nyang barô teupinah dari angèn, nyang bah pih angèn nyan leumoh, jeuet jipeurôh bak nyan sabab urat jih goh lom kong meuteuk.

Peurasaan bahwa sidroe ureueng jeuet udép seubagoe ureueng Kristen sira meugantung bak donya ngon hai-hai donya nyan nakeuh saboh peurasaan nyang suwong ngon meunipu. Soe mantong nyang udép meunurot peurasaan nyan hana la'én nyang jiteumeung seula'én nibak munafék ngon udép pura-pura; nyan makna jih, awaknyan jeuet keu ureueng Kristen cit lam anggapan droe jih mantong, kon bak keunyataan. Bak phôn-phôn, jih nyan, ngön saboh jaroe, akan jipeuhancô peue nyang ka jipeudong ngön jaroe nyang la'én; nyan makna jih, peue nyang ka jipeusapat watee jipeujioh droe dari donya akan hancô meutabu lom bak langkah phôn that jitamong u dalam jih, dan dari sinan teujadi alèh langsung u pendapat pribadi mantong. Peue nyang ka gadôh nibak haté mungkén mantong tinggai lam ingatan ngon lam khayalan. Jinoe, deungon geuingat lom ngon geubayang keuadaan sigohlom nyan, sidroe ureueng mungkén jipike bahwa nyan mantong na, padahai bak keunyataan jih ka gadôh, nyang tinggai cit jeujak lam ingatan. Dan awaknyan akan jipike bahwa awaknyan na peue nyang, bak keunyataan jih, hana na bak awaknyan. Nyoe keuh hukômanjih: *nibak ureuëng nyang hana, sampoe peue nyang jipike na bak jih pih akan geucok* (Lukas 8:18). Dan nibak pikéran biasa, cit saboh langkah mantong u farisaïsme. Teuma, farisaïsme nyang ka kreueh nyan nakeuh saboh keuadaan nyang that meungeuri. Nyan keubiet teumakot; tapi peu nyang harôh tapeubuet, lheueh tapeulheueh droe nibak donya? Nyan teumakot cit nibak luwa; lam haté, tapeulheueh droe nibak donya nyan nakeuh tamong u syuruga. Keubiet, teuma na rasa pahét, seudeh ngon rugoe langsung: jadi pakri? — peukong droe ngon saba. Peu nyang leubeh meuhareuga: donya atawa jiwa, watee atawa keukai? Tinggai nyang leubeh ubit — dan cok laju nyang hana ék teukira ngon ukuran peu mantong. Teuma, teujadi cit bahwa teukeunan donya nyang kreueh nyan teurasa cit bak phôn-phôn mantong; lheueh nyan jitreun, jitreun, dan ureueng-ureueng nyang ka jitinggai donya nyan tinggai lam teunang, sabab di donya nyoe hana ramée nyang peuhoreumat—awaknyan akan jipeugah haba nyan siat, lheueh nyan teuma jituwo. Ureuëng nyang ka jitinggai donya nyan lagèe ureuëng maté. Sabab nyan, hana peureulèe that takôt keu musôh donya, meungèngat keu sifat jih nyang sia-sia ngon sombong—meungèngat jih nyan jigaséh keu peue nyang na di hadapan jih mantong dan jipeulupah nyang la'én. Donya nyan lagèe saboh pertunjukan: jipeuduli atawa jimat lam droe jih mantong ureuëng-ureuëng nyang na di dalam jih; keu ureuëng la'én, hana that jipeuduli.

Ngon lagèe nyan, meunyo nyan rot usaha keu peukembang keumampuan jiwa, atawa rot peunahan hawa nafsu lam mandum bagianjih—terutama bagian-bagian nyang paleng toe ngon jiwa—atawa rot peusucé urusan luwa droe, sidroe ureueng nyang mita benteng nyang got ngon kekal akan jipeulindông droejih nyang lam. Óh ka geupeukong droe jih dari dalam meulalu usaha-usaha rohani ngon akai phôn-phôn nyan sidroe-droe, sira geutheun hawa nafsu, ureueng nyan laju geutamong lam urusan keuluarga, masyarakat, atawa gampông—bak hai-hai nyang suci ngon nyang peuseulamat, meunurot keuheundak Po Teuh Allah—dan meulalu mandum nyan, ureueng nyan teutap teupeukong seumangat jih, atawa, paléng kureueng, hana jeuet keu beukah.

Na saboh hai la'én nyang jeuet peukacho pikeran gobnyan—nyan keuh rupa ngon su hai-hai nyang hana putôh-putôh—na nyang dari donya, na cit nyang sederhana—nyang, kareuna jipeungarôh jiwa, jitarek jiwa nyan ngon jilakèe peurhatian sampoe jireubôt keuteunangan jih. Meunyo jalan-jalan nyan pih geutôp, keuteunangan batin nyan teutap hana teugangu. Ka teuntée, cara nyang paléng pasti ngon teuntée keu tujuan nyan nakeuh ngon cara peutôp pancaindra, tapi nyan hana mungken atawa hana peureulèe keu mandum ureueng. Ngon sabab nyan, bapak-bapak suci ka geupeuna saboh ubat peuseulamat: teuhah keu peungarôh dari hai-hai luwa, tapi bèk sampoe teugangu lé nyan, seubalekjih beu geupeukong roh. Nyan nakeuh deungon geubri makna rohani keu tiep-tiep beunda, keu banmandum nyang geukalon ngon geudeungo, dan deungon that teutap bak pikeran makna rohani nyan sampoe, watee geukalon saboh beunda, kon beunda nyan keudroe nyang jitamong lam kesadaran, tapi makna jih. Soe mantong nyang jipeubuet nyoe keu banmandum nyang jiteumee, jih nyan akan sabe-sabe jijak lagee lam sikula... Cahya ngon seupôt, manusia ngon beulatang, batèe ngon bak kayèe, rumoh ngon blang — banmandum nyan jeuet keu saboh peulajaran keu gobnyan; geutanyoe cit peureulèe ta tafsirkan keu droe teuh dan teutap kong

lam peumahaman nyan. Dan betapa that meuseulamat hai nyan! 'Pakon neumoe?' tanyong murid-murid nyan bak ulée tuha nyan, nyang baroe geukalön sidroe ureuëng inong nyang ceudah ngon meugaya meupakayan. 'Lôn meumoë,' geujaweueb lé gobnyan, 'saweueb hancô makhlôk Tuhan nyang na akai, dan saweueb lôn hana seumangat lagée jih nyan keu peuseulamat roh lôn, lagée jih nyan seumangat keu hancô tubôh jih...' Sidroe teuk, watée geudeungo peurumoh gobnyan meumoë bak jirat, geupeugah: 'Lagée nyoe keuh cara sidroe ureuëng Kristen patôt meumoë ateuh desya-desya jih.'

Nyan keuh buet-buet nyang deungon nyan jiwa, tubôh, ngon tingkah laku geutanyoe di luwa geubentuk meunurôt roh udep nyang barô, lheueh roh nyan geupeuudép lé rahmat Po Teuh Allah bak watée taubat, laju meutamah u tekad ngon ikrar ngon peusah jih meulalu Sakramen Kudus. Teuma, saban lagée taubat u Allah nyang bak awai hana teutap meunyoe hana geupeusah lé rahmat meulalu Sakramen, meunan cit siumu masa lheueh nyan, seumangat teutap hana teutap, keureuja payah hana meudaya, keuheundak leumoh, ngon udep meukureueng, keucuali meunyoe sidroe ureueng geupeubarô meulalu Sakramen Ilahi Peumeu'ah Dosa ngon Komuni Kudus. Udep Kristen, nyang deuh deungon seumangat, nakeuh udep nyang meugraih; ngon sabab nyan, cara nyang paleng meukuasa keu tapeulahra, tapeusubô, ngon tapeuudep lom jih nakeuh deungon cara meuteumée ngon teurimong rahmat Ilahi. Na elemen-elemen khusus nyang peusubô udep tubôh geutanyoe; na cit elemen-elemen nyang peusubô udep rohani geutanyoe. Nyan keuh Sakramen-Sakramen.

Keu peunajôh ngon peu'ék udep rohani geutanyoe nyan keuh Tuhan ka geubri Sakramèn Tubôh ngon Darah Gobnyan. '*Ulôn nyoe rutoe nyang udép,*' kheun Tuhan; '*Daging Lôn nyan peunajôh nyang beutôi, ngon Darah Lôn nyan jieb nyang beutôi;* ngon nyan, *soe mantong nyang pajôh rutoe nyoe akan udép keu siumu masa*' (Yohanes 6:51–58). Udep rohani nyan nakeuh hasé nibak meuhubông ngon Tuhan; la'én nibak Gobnyan dan hana Gobnyan, geutanyoe hana udep nyang seubeutôi jih. Teuma Gobnyan geupeugah: '*Soe mantong nyang pajôh Daging Lôn dan jieb Darah Lôn, jih nyan tinggai lam Lôn, dan Lôn lam jih ...*' '*Ulôn udép sabab Bapak; meunan cit, soe nyang pajôh Ulôn, jih nyan pih akan udép sabab Ulôn*' (Yohanes 6:56–57): nyan makna jih, persekutuan ngön Tuhan geupeulaku meulalu geuteurimông Tubôh ngön Darah Gobnyan. Udép rohani nyang beutôi nyan teuga, aktif, ngön meuboh. Teuma '*meunyo hana Ulôn,*' kheun Tuhan, '*gata hana jeuet tapeubuet sapeue*'. *Soe mantong nyang tinggai lam Lôn, dan Lôn lam jih, jih nyan jipeuboh le that* (Yohanes 15:5). Ngon meunan, *meunyo gata hana pajôh Daging Aneuk Manusia dan jép Darah Gobnyan, hana udép lam droe gata ... soe mantong nyang pajôh rutoe nyoe, jih nyan udép keu siumu masa* (Yohanes 6:51–53).

Nyoe keuh sumber beureukat nyang peuteun ngon peukong udep rohani geutanyoe! Ngon sabab nyan, phon that dari awai agama Kristen, ureueng-ureueng nyang sunggôh-sunggôh taat ka geuanggap komuni nyang seureng nakeuh beureukat nyang paleng utama. Bak masa Rasul-rasul, hai nyan geupeulaku di sigala teupat: mandum ureueng Kristen teutap geupeubuet doa ngon geupatah rutoe, nyan makna jih, awaknyan geuteurimong komuni. Basil si Rayeuk, lam surat gobnyan keu Kaisar, geupeunyata bahwa geujamée Tubôh ngon Darah tiep uroe nyan jeuet keu peuseulamat, dan keuhai udép droegeuh geutuléh: 'Kamoe meujamée peuet go lam si minggu.' Dan nyoe kheueh pandangan umum mandum ureueng suci: bahwa hana peuseulamat meunyo hana Komuni, dan hana kemajuan lam udép meunyo hana Komuni nyang seureung.

Teuma Tuhan—nyan sumber udép, nyang geubri udép keu ureuëng nyang teurimông Gobnyan—nakeuh cit apui nyang peuhabéh. Ureuëng nyang teurimông deungon patôt, jihnyan teurimông udép, teuma ureuëng nyang teurimông deungon hana patôt, jihnyan teurimông maté. Bahpih maté nyan hana deuh laju, maté nyan sabe teujadi hana deuh lam roh ngon haté sidroe-droe ureuëng. Ureuëng nyang pajôh deungon hana patôt nyan ka jitinggai—saban lagée bara apui atawa sisa beusoe. Atawa bijèh maté nyan geutanom lam tubôh nyan keudroe, atawa nyan teujadi langsông bak watée nyan, lagée nyang teujadi di Geurèja Korintus, meunurôt peuneugah Rasul (1 Kor. 29–30). Sabab nyan, geutanyoe harôh tamong bak Peujamée Kudus deungon rasa teumakôt ngon geutaran, dan deungon persiapan nyang patôt.

Persiapan nyoe nakeuh peusucôe nurani nibak buet-buet nyang ka maté. '*Bah kheueh sidroe ureueng geuparèksa droe,*' geupeurunoe lé Rasul, '*dan ngon nyan bah kheueh gobnyan geupajôh rutoe nyoe dan geujéb nibak cawan nyoe*' (1 Kor. 11:28). Peungkuan, nyang geupeusapat deungon banci keu desya ngon ikrar untôk jioh droe nibak nyan deungon sigala cara, geupeujeuet roh sidroe ureueng jeuet keu saboh bejana nyang sanggôp jipeutamong Tuhan nyang hana teukira, meulalu rahmat Gobnyan. Tekad ngon ikrar nyan keuh teupat Tuhan

geumeusaboh deungon geutanyoe lam Ekaristi, sabab nyan keuh saboh-saboh jih bagian nibak geutanyoe nyang suci; banmandum nyang la'én hana suci. Sabab nyan, hana sidroe pih nyang teuka deungon layak ateuh keuheundak droe; teuma, Tuhan keudroe, meulalu rahmat Gobnyan, nyang geupeunilai awaknyan layak ateuh dasa peungkuan awaknyan nyang geupeugot deungon haté nyang hancô dan meujanji.

Urôsan nyan jeuet tapeusampôh bak hai nyoe mantong: peugah desya deungon cara nyang patôt, dan gata teuma jeuet keu ureueng nyang patôt teurimong. Teuma, pengakuan nyan nakeuh saboh Sakramen, nyang peureulèe persiapan nyang patôt; dan, leubèh nibak nyan, keu tacok keuseumpurna jih, nyan jilakèe buet-buet, perasaan, ngon sikap-sikap nyang khususih nyang hana jeuet samporeuna ngon deuh bak siat, teuma peureulèe watèe dan, meunyo tapeugah, peureulèe peunyerahan droe nyang khususih keu nyan. Ngon sabab nyan, Pengakuan Dosa nyan sabe geupeulaku meunurot saboh upacara nyang ka teuatô ngon gèt, deungon na buet-buet ngon latihan-latihan phôn keu peusiap droe, nyang meutujuan keu peukong pemahaman keu desya-desya droe, atawa keu peubangkit ngon peuleumah rasa meunyeusai ateuh desya-desya nyan, atawa keu peukong tekad bak meupeugah janji. Banmandum nyan, meunyo geupeusapat, nakeuh **masa persiapan**.

Ngon meunan, keu tapeu'ék ngon tapeukong udep rahmat meulalu Sakramen, sidroe ureueng harôh jipeulaku masa puasa ngon banmandum syaratjih—nyan nakeuh, jak meui-ikrar desya dan, 'oh ka lheueh tapeusiap droe ngon cara nyan, teurimong Komuni Kudus ngon cara nyang patôt. Sabab nyan, sidroe ureueng patôt jipeulaku saboh masa puasa, atawa leubeh teupat jih, jipeumula saboh masa puasa, kureuna nyan ka geupeuteutap keu geutanyoe lé Geurija Kudus. Peuët puasa nyan ka geupeuteutap keu tujuan nyan keudroe, mangat ureuëng nyang meuseunangat keu kesalehan jeuët geupusa, geupeugah desya, ngon geuteurimong Komuni Kudus bak watèe nyan. Ngon sabab nyan, seuharôhjih jeuët keu saboh atôran bahwa ureuëng nyang mita kesempurnaan harôh geupusa peuët go lam sithôn, bak mandum puasa-puasa rayek. Hai nyoe keubit na teutuléh lam **Peungkuan Ortodoks**. Teuma, nyoe hana jitham ureuëng nyang meuseunangat keu jipusa leubèh kayém, atawa bahkan sabe-sabe; meunan cit hana jipeuwajéb seubagoe beuban ateuh ureuëng nyang, kareuna keuadaan jih, hana sanggôp jipeubuët nyan. Nyang peureulèe tapeubuët nakeuh: tapeubuët banmandum nyang ék tapeubuët keu tapusa peuët go lam sithôn. Keu ureuëng biasa, peuët go nyan nakeuh saboh ukuran nyang sederhana ngon teupat, dan, lagèe nyang ka teubukti, saboh cara nyang that meupeuseulamat. Ureuëng nyang pubuet nyan hana leubèh meucuhu nibak nyang la'én, dan ngon sabab nyan hana jimeurasa leubèh hebat nibak awaknyan. Bah pih meunan, geupeu-izin keu meui-puasa duwa go bak Masa Puasa Rayeuk ngon Puasa Natal—bak phôn ngon bak akhé. Nyan mandum jeuët keu nam periode puasa.

Puasa beu tapeubida ngon pantang, atawa cara nyang beutôi bak tapeubuet puasa meunurôt atôran Geurèja. Nyan nakeuh saboh bagi nibak puasa, tapi meubida ngon jih bak ketat jih nyang leubeh meutamah meunyang keu peunajoh ngon eh, ngon bak jih sabe geupeusapat ngon buet-buet saleh la'en, miseu jih: geupeusiblah urusan donya seubisa mungkin; geubeuet kitab-kitab suci keu ureueng nyang sanggop; sabe geujak u geurija keu ibadah nyang ka geupeuteuntee; ngon la'en-la'en. Umumjih, watèe nyan geupeukhususih keu buet-buet ibadah, nyang banmandum nyan geutuju keu geupeusampoe taubat ngon pengakuan deungon cara nyang patôt, dan lheueh nyan geuteurimong Komuni Kudus.

Ngon lagèe nyan, ka nyata bahwa, seucara mandum, Masa Puasa nyan nakeuh saboh proses peugleh banmandum udép sidroe-droe ureueng, peupuléh keulayi banmandum atôran udép, peuteupat keulayi tujuan udép, peubarô hubôngan ngon Tuhan, dan peubarô roh ngon banmandum droe geutanyoe. Hai nyoe saban lagèe riah bajèe nyang kuto atawa manoe bak rumoh manoe lheueh jak beurangkat ji'ôh. Ureuëng Kristen nyan teungoh lam saboh perjalanan dan, bah pih ka that-that jih beu-at, hana mungken leupah nibak abèe—yakni pikeran-pikeran meuhawa ngon noda-noda desya. Bah pih kuto nyan ubit that, nyan saban lagèe anoe ubit lam mata atawa saboh butir anoe lam jam—mata hana deuh kalon, jam hana meujak. Ngon sabab nyan, peureulèe that tapeusucèe droe dari watee u watee. Alangkah bijaksanajih nyan geuatô keu geutanyoe lam Geurèja, dan alangkah seulamatjih meunyo taseurah droe ngon rendah haté bak lembaga nyan!

Nyan keuh makna puasa! Nyan nakeuh saboh cara keu peusubô, peusu'um, ngon peuteun udep lam droe geutanyoe, tapi nyang paleng peunteng, nyan nakeuh saboh kajian nyang mandalam ateuh udep geutanyoe, keuleumahan-keuleumahan geutanyoe ngon punca jih, ngon geupeuteutap cara-cara keu tapeusiblah nyan. Watee desya-desya nyan ka geuturi, geupeuteubiet dari haté deungon rasa meunyesai ngon banci, ngon geurasah rot peungkuan deungon meuseumpah, maka watee nyan beureukaih ka siap. Lam Komuni Kudus, Tuhan geuteuka dan geupeusaboh droe ngon roh ureueng nyang patôt, nyang harôh geurasa: *Lôn hana sidroe, tapi ngon*

Meuhadab bak puasa meuturôt-turôt

Puasa nyan saboh buet si'at mantong, tapi seumangat puasa nyan harôh tapeu'ék u tingkat keugiatan nyang hana putôh-putôh; dan keu nyan, geutanyoe harôh tapeulaku padum-padum boh latihan nyang jeuet bantu peukukôh jih lam droe geutanyoe.

Sabab taubat nyan na lhèe buet nyang peusucèe—puasa, peungkuan, ngon Komuni Kudus—lhèe nyan harôih tapeu'ék u tingkat nyang paléng meutereus-tereusan, atawa u tingkat nyang paléng seureung. Keu nyan, geutanyoe harôih:

a) Meunyang keu puasa

1. Peubuët banmandum puasa rayek (nyang meutamah padum uroe — *Ed.*) atawa peuhabéh masa puasa lam taubat, nyan nakeuh, leubèh nibak sekadar hana pajôh, mangat tubôh jasmani keudroë jeuet jiteuras kureuëng, keubutuhan, ngon hana seunang. Jumeulah uroe puasa nyang khusuih ka geupeuteuntèe keu taubat, bak watèe nyan buët-buët siuroe-uroe geupeudong siat ngon pikeran geupeusat mandum bak peusucôe haté nurani; bak masa-masa taubat, udép siuroe-uroe teutap lagee biasa; puasa geupeukureueng, dan buet-buet la'en geupeuteuntèe meunurot keuadaan maséng-maséng. Peunyeungsaraan tubôh mantong, deungon geupeupioh mandum keuseunangan—lagee nyang patôt bak masa meukabông—nyan geupeuringan roh dan geutarék rahmat Po Teuh Allah. Beutôi-beutôi saboh cara nyang hebat keu peumanyang rohani!

2. Puasa bak uroe Rabu ngon Jumeu'at. Watee-watee, hai nyoe that geupeuingat sidroe ureueng bahwa jih nyan kon beubaih tapi lam ikatan, di yup beuban; nyan geupeukureueng meulimpah jih hawa nafsu, geupeuteuka keutajaman akai ngon geubri teunaga; nyan lagee, konon, geutheun siat guda nyang meuseunangat ngon cangkul ngon talo.

3. Seulaén nibak nyan, puasa sunnat bak uroe-uroe laén cit, khusuihjih bak uroe Seulanyan, lagèe nyang ka biyasa. Na nyang hana jipajôh jeunèh peunajôh teuntèe dan sabe jipajôh peunajôh puasa mantong, na cit nyang jipeubuet nyan siuroe jipajôh, siuroe hana, dan meunan teuma. Na meubagoe rupa puasa, dan mandum nyan na manfa'atjih dan geusaran meunurôt teunaga ngon seumangat ureueng maséng-maséng.

b) Teuntang Ikrar Dôsa

1. Meunyo na desya nyang peubeuban haté, wajéb sigra geupeuglèh ngon taubat, bék geupreh wateè puasa nyang ka geupeuteuntèe. Gèt that bék tapeusom nyan lam haté bah pih siuroe mantong, dan leubèh gèt lom bék sampoe sijeum pih, sabab desya nyan jipeuplueng rahmat, jireubôt keuberanian dan doa, dan jipeukreueh ngon jipeuleupië haté nyan leubèh trep teusom. Teuma meunyo ka jipeuteubiet rot taubat, jih nyan jitinggai ië embôn ië mata nyang meualôn.

2. Tiep-tiep uroe, sigohlom teungeut, geutanyoe patôt meu-aku pribadi ubak Tuhan, nyang lam nyan banmandum buet meudesya—lam pikéran, keuheundak, perasaan, ngon dorongan nafsu, meunan cit banmandum nyang hana suci lam buet nyang beutôi—geupeugah banmandum ubak Tuhan, deungon seumangat meunyeusai, seubagoe saboh hai nyang, bah pih lagèe geupeubuet meulawan keuheundak droe, tetapi nyan na cit lam droe geutanyoe dan jipeujeuet geutanyoe hana suci dan hana patôt di hadapan Tuhan dan di hadapan rasa suci ngon sampôreuna geutanyoe keudroe. Watèe tajak éh, geutanyoe lagee tamöng u alam la'én; peungkuan nyan jipeusiap geutanyoe keu nyan. Lam teungeut, peu nyang ka meutumpôk siuroe-uroe nyan ka jeuet keu sifeuet geutanyoe keudroe—nyan harôh geupeusuci, dan peu nyang hana patôt harôh geupeusampôh ngon haté nyang meunyeusai; lheueh nyan, mandum ka suci.

3. Meungaku dosa bak tiep-tiep saat, nyan nakeuh, meungaku bak Allah nyang Maha Ghaib, sigra lheueh teupeue, tiep-tiep pikeran, tiep-tiep keuheundak, perasaan, ngon dorongan nyang jeuheuet ngon kuto, deungon haté nyang meunyesai, ngon meulakèe ampôn nyan teunaga keu peujioh hai nyan bak masa ukeue; saban lagèe tapeutheun droe nibak kuto bak saat nyan cit. Amalan nyoe that meuseulamat. Nyan saban lagèe ta sampôh mata watèe tajak lam abèe; nyan peureulèe that perhatian nyang sunggôh-sunggôh nibak haté. Ureuëng nyang ka teukawal droe sabe that rajén ngon meuseumangat. Sebalékjih, meunyo tapubiyeu pikeran ngon hawa nafsu hana tasampôh ngon rasa meunyeusai ngon taubat, nyan teupeatinggai luka lam haté. Dan padum na le luka nyang hana teukalon, padum na le peudeuh! Peu keuh hireuen, meunyo lheueh nyan teuka keu leumoh seumangat dan

keujatohan? Saboh pikeran jiba u pikeran la'en deungon leubeh mudah, dan saboh keuheundak jiba u keuheundak la'en—deungon teurimong, dan dari sinan teuka zina batin dan keujatohan. Teuma ureueng nyang meutobat sabe-sabe sabe jipeusucée droe jih dan jipeugleh rot ukeue jih.

4. Peusampoe pikeran droe—nyan nakeuh, peugah peu mantong nyang bingong, kacho, atawa wawasan barô ubak ureueng nyang saban pikeran atawa ubak guru spiritual droe, mangat ureueng nyan jeuet geupeuteuntée ngon geupeunilai manfa'atjih dan geubri putôsan. Ngon cara nyan, teupeusiblah keudèkên ngon penyimpangan; sidroe ureuëng meuteumée keubiasaan cok keuputôsan keudroe dan, akébatjih, hemat watée nyang kadang-kadang sia-sia bak pikeran nyang hana meuhasé. Di ateueh bandum nyan, na rasa aman nyang hana putôh-putôh ngon keyakinan nyang kong that hana meugoyang, nyang meuhubông ngon keukong keumauan ngon keutekunan bak buet.

Meulalu mandum buet nyan, ikrar meu-aku nyan beutôi-beutôi jeuet hana putôh-putôh. Roh teutap lam rasa meunyeusai, lam keuleumbôtan, lam peureundahan droe, lam sujud meudo'a — ngon nyan keuh jih udép. Nibak mandum buet, nyoe nyang paléng cocôk keu peuteun semangat ngon seumangat keu ubhak, sampoe-sampoe keu ladôm ureueng, mandum buet awaknyan, keu droe ngon keu ureueng la'én, teubateueh bak saboh hai mantong: meunyeusai tiep-tiep watée ngon moë ateueh desya-desya awaknyan.

c) Bhah Komuni Kudus

1. Ureuëng harôih jak tamong lam Ibadah seumampu mungkén dan, watée nyan teungoh geupeuna, beudong ngon iman nyang kong ngon trang ateueh kurubeuen Allah nyang teungoh geupeuseumah bak watée nyan. Sakramén Tubôh ngon Darah nakeuh peunajôh ilahi keu ureuëng Kristen dan nakeuh saboh kurubeuen. Kon mandum ureuëng geuteurimong Komuni bak Ibadah, meunan cit kon sabe geuteurimong, tapi kurubeuen nyan geupeuseumah lé mandum ureuëng dan keu mandum ureuëng. Nyan keuh sabab jih tiep-tiep ureueng patot ikot serta lam nyan. Awaknyan ikot serta meulalu iman, meulalu penyesalan nyang sakét ateuh desya-desya droe, ngon meulalu patéh nyang meureundah haté ubak Tuhan, nyang geupeuseumah droe geuh seubagoe kurubeuen—lagee sidroe kamèng—keu udép donya. Saboh renungan nyang udép keu Sakramen nyoe deungon kuwat geupeuudép lom ngon geupeugeumbira roh. Iman ngon penyesalan, leubèh nibak nyan, sabe jipeuhasé peusucée desya, dan hana jarang saboh sentuhan rahsia dari Tuhan ateueh haté ureueng Kristen, nyang jipeumaméh ngon jipeuudép lom, lagée saboh komuni rohani.

Rabaan lagée nyan leubèh maméh nibak madu ngon sarang madu, ngon leubèh peukong nibak mandum ubat seumangat. Teuma, geutanyoe harôh taingat bahwa nyan mandum nakeuh karunia dari Tuhan. Pajan, keu soe, ngon pakri cara geubri nyan, nyan teugantông bak Tuhan keudroe. Ureuëng Kristen seupatôtjih geuteurimöng nyan deungon hormat ngon galak até dan meugeumbira watée nyan geubri, tapi bék geupaksa droë keu meuteumée nyan, atawa geurancang cara mangat meuteumée nyan; bahkan, leubèh gèt bék peucaya peuëkeuh nyan teungoh teujadi atawa peuë nyang teujadi nyan beutôi-beutôi lagee nyan. Nyan nakeuh keu peusiblah droë dari sombong dan keu jaga droë dari teupedaya.

2. Meunyo gata hana jeuët na di geurija, bék sampoë watée Peuseumahan Suci nyan liwat meunyo hana gata meunafah ngon meuhadap ubak Tuhan; meunyo jeuët, beudôh meudo'a ngon meuseumah padum-padum go. Peue mantong nyang meuteumakot bak sifeuëtjih jeuët jipeuget banmandum makhlok meugeutar: miseuëjih geulanteue, geumpa, atawa badée. Bak watée Peuseumahan Ilahi di geurija, buet nyang paléng luwa biasa ngon nyang paléng rayek di bumoe ngon di langèt teungoh geupeulaku; teuma buet nyan geupeulaku secara hana deuh takalon, secara rohani, di hadapan Tuhan Trinitas nyang hana bataih, Malaikat-malaikat suci, banmandum pasukan Geurija di Langèt, ngon di hadapan mata iman banmandum ureueng nyang meu-useuha ngon udép di bumoe — hana deuh takalon, teuma beutôi-beutôi na. Nyan keuh sababjih ureuëng meuiman bék jipeubiyeu saat-saat nyan jiliwat hana jipeurati. Teuma, watee jiseumike keu nyan, seumike nyan keudroe jipeuhu seumangat dan jipeu'ék u Allah, ngon nyan jitarék rahmat.

Meunan keuh cara amalan puasa jeuet meuteuka bak keuturôn, mangat, meusajan ngon keusetiaan lam haté, jeuet, ngon seumangat ngon teunaga nyang sabe na, jipeukong seumangat keureuja ngon jiwa mita, dan, ngon bantu jih, jiubah mandum usaha rohani ngon jasmani jeuet keu cara seulammat keu peubarô ngon peukong droe geutanyoe nyang dalam.

Nyan keuh atôran umum nibak peurintah-peurintah nyang jeuet keu peutunyok. Saweueb geupeudong ateueh inti udép nyan keudroe, nyan sangat peureulée keu soe mantong nyang mita Tuhan. Teuma disinoe nyang

geupeugah nakeuh prinsip-prinsip, seumangat, ngon teunaga nibak atôran nyan mantong: miseu jih, meunyang keu tubôh — peumate nafsu tubôh lam mandum fungsi tubôh; atawa meunyang keu udép luwa — peuteubiet droe nibak mandum nyan na seumangat hawa nafsu, peuseurah jiwa ngon mandum teunaga, ngon jak di yup peungarôh cara-cara rahmat. Nyan keuh hai-hai peunténg nibak buet tarekat. Meunyo keu cara peuteupat prinsép-prinsép nyan, saweueb meubida-bida keuadaan ureuëng maséng-maséng, cara jih pih harôih meubida-bida, dan lam hai nyoe hana mungken geupeuteutap saboh atôran mantong. Contohjih, keu peupuléh akai, ureuëng harôh geupeukukôh keubeunaran-keubeunaran Ilahi lam akai nyan, lagée nyan geupaham lé Geurèja Kudus. Nyan jeuët geupeubuët rot beuët, deungö, ngon meudiskusi, geucok nibak Firman Tuhan, ajaran Bapak-bapak Geurèja, udép ureuëng-ureuëng kudus, ngon khutbah. Nakeuh tugas bapak rohani keu geupeubida metode toh nyan paleng cocôk keu tiep-tiep ureueng dan pakri cara geupeujak nyan. Pakri mantong cara sidroe-droe ureueng jeuet geupeubuet nyan, peubuet mantong laju. Sabab, bah pih tapa nyan, bak droejih, nakeuh saboh usaha tunggai, tapi jih nyan jipeuleumah droe lam meubagoe rupa nyan hana meubateueh. Beu geuingat bahwa sidroe bapak rohani nyan peutamat semangat seumangat deungon meubagoe keuleumahan ngon keuhebohan, atawa nyan peuleumah ngon peutidô ureueng-ureueng nyan ka mulai leumoh seumangat, nyan nakeuh ureueng peuhanco jiwa ngon sidroe ureueng poh maté; sabab cit na saboh jalan—nyang seumpét ngon peunoh deungon seudeh.

Peunyataan nyan paléng leungkap ngon paléng meuhasé nibak mandum nyoe nakeuh militer monastik. Nyan nakeuh saboh cara udép nyan, lam beuntukjih nyan paléng jroh, paléng suci, ngon paléng samporeuna, jipeupeunoh tuntutan asketisme, beutôi-beutôi lam seumangat. Nyan brat ngon peunoh taubat; nyan sabe na ureuëng nyan peutunyok ngon ureuëng nyan jipeutunyok; deungon sifeutjih jioh nibak donya luwa, tapi deungon sifeutjih cit teupawot bak keupeureulée tubôh; jih jibri ruweueng nyan paleng luwah keu meulatih rohani, meubeuet, ibadah keu Tuhan, meudo'a ngon seumapat; jih that cocôk keu peubinasa nafsu deungon cara aktif, umumjih meulalu hana meuhajat keu milék, keuketatan, hana teunang, ngon hana teuingat keu droe, dan khususjih di yup bimbéng sidroe guru rohani. Teuma, bak sidroe bhikkhu nyan waspada, saboh rasa meuhajat lam até keu Po teu Allah sigra meukeumang, demi peunyerahan droe nyan paléng teuga ngon peuleupah droe nibak mandum peukara, demi keumampuan nyan leubèh rayek keu meuteumpat lam droe keudroe, ngon demi geupeusubô ngon meulimpah lé roh doa. Sabab nyan, bhikkhu nyan waspada nyan sigra jitrôn u keuseu'enan, u keuseupian akai, ngon jitarék droe u teumpat meureuhah—lam padang pasé atawa lam sel.

Atôran keu Meujuang Lawan Nafsu, atawa Prinsip Meutheun Droë

Meuduek lam cara nyan ka geupeugah nyan nakeuh saboh cara nyan kreuh ngon meuhasé keu peubinasa hawa nafsu, ngon keu peusucé ngon peubeudoh droe geutanyoe. Deungon geupeubuet nyan deungon peunoh sadar ngon bibeurayeuk, sidroe ureueng, deungon cara geupeusisih hawa nafsu nyan, geupeubinasa jih, geutalak peunajoh jih atawa geupeuteun jih, lagee di yup talo, deungon atoran-atoran nyan ka geupeuteuntée deungon sigala teunaga ngon buet jih. Haweu nyan geupeuseungap lagée nyan akan reuda, lagée lilén di yup bejana. Teuma, hana mungken sidroe ureueng jipeubateue droe jih bak saboh buet positif nyoe mantong. Atôran geupeuteutap seubagoe ubat keu keumampuan nyan ka reuloh ngon ka jitamong haweu. Teunaga nyan saban nyan na **lam keujahatan** nyan harôih jinoe geupeuarah u **keubajikan**. Ngon sabab nyan, geutanyoe hana ék ta elak nibak meurumpok ngon keujahatan bak phôn that ngon bak tahap-tahap phôn buet, bak geurakan phôn nibak teunaga-teunaga nyan. Meunyo nyan jroh ngon nyan jeuhet hana ék na meusigoe, ngon meunyo geutanyoe geuyue pubuet keubajikan nyan murni—hana meucampô ngon keujahatan—maka lam tiep-tiep usaha, keujahatan harôih geupulheueh mangat jeuet tapuphôn ngon tapeuseuleusoe keubajikan nyan murni. Ngon lagée nyan, lam hubôngan nyan sabe na deungon , usaha langsông nyan positif nibak teunaga droe sabe na meusajan ngon usaha hana langsông, nyan geutuju keu geupeuteubiet buet jeuhet ngon hawa nafsu nyan teuka lam droe—ngon **narit** la'én, **perjuangan geulawan hawa nafsu ngon syahwat**. Peuteuntée droe lam buet-buet nyan ka geupeugah nyan, ngon latihan lam nyan, geucapai rot perjuangan ngon meulho, rot keumeunangan ateueh godaan ngon rayuan. Soe na sagai sidroe ahli ibadah nyan puasa hana meujuang lawan pruet, atawa sidroe ureueng meuman nyan beutôi-beutôi lagee aneuk miet hana jipeutalô keuheundak droe ngon keusadaran droe? Dan hai nyoe kon keu saboh aspek mantong, tapi keu banmandum proses buet positif, dari sumber paleng dalam sampoe u tahap akhe lam peungelupaan ateuh donya. Di man mantong na perjuangan, seubab nyan atôran nyan

ka geupeugah nyan, sira geupeupuléh teunaga ngon sifeut, bak watee nyang saban jeuet keu arena prang rohani nyang hana putôh-putôh. Peukalahkan peue nyang hana wajar lam teunaga, dan jih nyan akan meunyeurah bak peue nyang alami; peujioh dan tolak keujahatan—dan gata akan takalon keubajikan. Asketisme nyan nakeuh keumeunangan nyang hana putôh-putôh.

Kemungkinan, dasa, ngon syarat dari mandum keumeunangan batin nakeuh keumeunangan phôn ateueh droe keudroe—deungon peureuloh keuheundak droe ngon meunyeurah droe bak Allah, deungon geutulak ngon beunci mandum nyang jeuet keu desya. Disinoe lahé rasa hana galak keu hawa nafsu, beunci, ngon rasa jik, nyan keuh teunaga militè rohani nyang sidroe sagai geugantoe ban saboh teuntra. Meunyo nyan hana, keumeunangan ka na bak jaroe musôh hana meupoh; seubalekjih, meunyo nyan na, keumeunangan kayém geubri keu geutanyoe hana meupoh. Ngon nyan jeulah bahwa lagèe droe geutanyoe nyang paléng dalam nyan jeuet keu phôn mula buet nyang jroh, meunan cit nyan jeuet keu phôn mula prang, cuma bak arah nyang meubalek. Kesadaran ngon keumahkôk droe, meuhadap u arah nyang jroh ngon cinta keu nyan, jipeuhancô ngon beunci tiep-tiep keujahatan ngon tiep-tiep hawa nafsu—dan, leubèh nibak nyan, hawa nafsu droe keudroe. Nyan, bak keunyataan jih, nakeuh sari pati nibak peralihan, titik balék. Ngon sabab nyan, kuwasa nyang meujuang lawan napsu nyan cit akai, atawa roh, nyang lam jih na kesadaran ngon keubebasan—saboh roh nyang geupeuteun ngon geupeukong lé rahmat. Meulalu nyan, lagèe nyang ka takalon, kuwasa peupuléh jileuh u daya-daya meulalu buet-buet keubajikan; meulalu nyan cit, kuwasa nyang jipoh, nyang peuhancô jileuh u hawa nafsu lam prang nyan. Dan seubalekjih: watee hawa nafsu jibeudoh, jih nyan jituju langsung u akai atawa roh, nyan keuh, keu jipeutalô kesadaran ngon keubebasan. Nyan na lam teupat suci lam droe geutanyoe, di sinan musôh, meulalu hawa nafsu, jitémbak aneuk panah jih nyang meuhu-hu dari jiwa-tubôh, lagèe dari teupat meukeumbeu. Dan seulaén kesadaran ngon keubèbasan mantong utôh—nyan makna jih, jidong bak blah pihak nyang jroh—maka bah pih seubeurape hebat seurangan nyan, keumeunangan nyan keu geutanyoe.

Teuma, nyoe kon meuma'na bahwa banmandum kuwasa keumeunangan nyan na bak geutanyoe; nyan cit jipeuleumah punca jih. Puseuet perjuangan nyan nakeuh roh geutanyoe nyang ka geupeupuléh; kuwasa nyang peutalô ngon jipeuhancô hawa nafsu nyan nakeuh rahmat. Jih jipeudong saboh hai lam droe geutanyoe sira jipeuhancô hai nyang la'én—teuma nyan, lom pih, meulalu roh, atawa kesadaran ngon keumahkôk droe. Soe nyang meulinteuëng deungon meuklik nyan geuseurah droe keu Po Teuh Allah, sira geumeurungka dan geubenci musôh-musôh gobnyan, dan Po Teuh Allah, lam droe gobnyan dan meulalu gobnyan, geupeujioh awaknyan dan geupeureubah. *'Beu teuga haté,'* kheun Tuhan, *'Ulôn ka meunang ateueh donya'* (Yohanes 16:33). *'Lôn jeuet lôn peubuet mandum hai meulaluë Almaseh nyang peukong lôn,'* kheun Rasul nyan (Filipi 4:13)—saban cit, meunyo hana Gobnyan, geutanyoe hana jeuet tapeubuet sapeue. Soe mantong nyang meuhajat meunang keudroe jih, ka teuntèe akan rhèt, peu keuh lam hawa nafsu nyang teungoh jilawan nyan, atawa lam hawa nafsu la'én nyang keudua. Teuma, ureuëng nyang ka jiseurah droe bak Po Teuh Allah meuteumée keumeunangan lagèe-lagèe hana meusapeue. Hai nyoe, kon meumakna hana lé peureulèe geutanyoe meulawan, teuma nyan jipeuleumah bahwa, bah pih na geutanyoe meulawan, keujayaan atawa keumeunangan geutanyoe hana sagai jeuet keu atra geutanyoe keudroe; dan meunyo na pih, nyan sabe teuka dari Po Teuh Allah. Nyan keuh sababjih gata harôh meulawan ngon meujuang ngon sigala cara nyang mungken, tapi bék pioh neupurrayeuk mandum keuseudihan gata bak Tuhan nyang udep, Nyang geupeugah: *'Lôn na sajan gata bak uroe bala—bék teumakot.'*

Jadi, pakriban sapeue ureueng harôh meulaku jinoo, atawa peu mantong cara nyang umum jih cocôk keu peutalô hawa nafsu? Keu tapeuteuntèe nyan, sidroe ureueng harôh geupeureksa ngon geuturi mandum musôh jih, meunan cit deungon rupa pakriban awaknyan jiteuka ngon jipeubuet; dari nyan, pakriban rupa prang geulawan awaknyan akan jeuet keu trang keudroe. Keumeunangan lam prang nyan that teugantông bak pemahaman nyang jeulah keu mandum susônan jih.

Perjalanan geutanyoe u arah keubajikan hana sagai damè, sabab hawa nafsu geutanyoe mantong udép dan that geudukông lé donya nyang na jinoo—nyang sia-sia dan deuh takalon—ngon lé kuwasa seupôt nyang meukuasa di dalamjih. Nyan keuh sumber dorongan nyang jiteubiet lam droe geutanyoe meulawan keubajikan.

Sidroe ureueng geukuwasa lé hawa nafsu mandum sampoe teuka taubat. Watee ka taubat, roh nyan, nyang ka peunoh ngon seumangat, jeuet keu suci. Teuma, jiwa ngon tubôh mantong tundôk bak hawa nafsu. Watèe proses peusucèe ngon peupuléh jih meuphôn, jih jilawan ngon jibeurontak ateueh roh nyang jipeujak jih, keu jipeutheun keudroe jih. Beurontakan nyan jipeulaku utamajih meulalu kakuatan tubôh ngon akai, ngon jipeususah roh seujauh kakuatan nyan jiseureup lé roh nyan. Teuma na cit gerakan-gerakan nyang jituju langsung bak roh.

Nyan nakeuh aneuk panah meubara nyang jiteumbak lé musôh dari seungket daging ngon jiwa ateuëh ureuëng nyang ka jipeulheuh droë dari keujam jih. Ngon sabab nyan, bah pih na saboh bagian lam droë geutanyoë nyang ka puléh atawa ka sihat, pemberontakan desya ngon hawa nafsu nyan teutap jipeuleumah droë ngon teurasa lam banmandum tubôh geutanyoë.

1. **Lam tubôh:** punca jih nakeuh peunurôt hawa nafsu, atawa peumuas hawa nafsu, nyang nyan na hubôngan langsông ngon seumangat udép tubôh ngon nikmat syahwat. Di pat nyan na, disinan na cit hawa nafsu, rakôh makheun, peunurôt hawa nafsu, malaih, leumoh lagee inong, pancaindra nyang meuhayak-hayak, leupah leumah, hana teupatéh, hana teunang, meuhayak-hayak lam mandum hai, hana seurius, haba sia-sia, ngantok, mata teutop, keu'ingénan keu seunang, ngon mandum macam ciptaan nyang geupeugèt keu peuseunang hawa nafsu.

2. **Lam jiwa:** a) **bak bagian akai** — keumahue keudroe, peucaya keudroe mantong bak akai droe, sifeuet meulawan, meulawan ateuëh keuheundak Po Teuh Allah, ragu-ragu, sombong (sifeuet bangga — *Ed.*) ngon meupoya-poya, galak that meutanyong, akai mudah teuganggu, pikeran meuhayak-hayak; b) **bak bagian napsu** — keumahoe droe, hana ta'at, napsu keu kuwasa, keujam, seumangat meungusaha, sombong, anggap droe paleng hebat, hana meusyukur, galak keu po, tamak; c) **bak bagian perasaan** — hawa nafsu nyang peukaru damè ngon teunang haté, atawa meubagoe macam rasa mangat ngon sakét: beungèh, iri, banci, niët jahat, meubalah dindam, peusalah, hina, galak keu keumuliaan, sombong, bangga droë, seudéh, dukacita, putôh asa, seunang haté, galak, teumakot, harapan, ngon harapan.

Sumber mandum hawa nafsu mental ngon fisik nyan nakeuh cinta keudroe atawa ego, nyang bah pih bak awai ka geupeutalô atawa geutulak, kayém that jibeudoh lom ngon, jimeusom di likôt hawa nafsu la'én, jimeulawan ngon roh. Droë nyang teusisa nyoë, deungon banmandum nafsu jih, nyan keuh manusia jasmani nyang jinoë teungoh meukobar-kobar dan nyan keuh *beutôi-beutôi 'hukôm lam anggèta'* nyang geuseubôt lé Rasul (Roma 7:23), nyang dari sinan sabe teuka sapeue nyang meulawan deungon peue nyang geuhajat lé roh. Bapak-bapak Kudus, mangat bèk peukacho pikeran peujuang rohani Kristen, geu-useuha geulacak mandum hawa nafsu nyan u urat jih, keu geupeuleumah peu nyang harôh geujak tuju lé peujuang nyan. Keu tujuan nyan, awaknyan geupeuteuntée lhée boh bak punca jih—droe: hawa nafsu, tamak, ngon sombong—laju limong boh la'én nyang jiteubiet dari nyan. Ngon geupeubatah droe bak nyan mantong, awaknyan geupeugah cara jih jiteuka ngon geupeunyata cara untuk geulawan nyan. Soe mantong nyang geuputôh keunangan hawa nafsu meulalu peungorbanan droe, keuhai meuh'eut meulalu hana meuh'eut keu meureubôt, ngon keubanggaan meulalu rendah haté, ka geupeukalah keupeunténgan droe; sabab leubèh mudah geupeubinasa bak aneuk jih nibak bak induk jih keudroe. Banmandum nyan na hubôngan ngon jiwa ngon tubôh. Teuma, bahpih roh, meunyo ka geupeuudép lom—atawa, leubèh teupat jih, bak watée teungoh geupeuudép lom—hana bibeueh nibak cubaan, nyang leubèh meubahaya saweueb jipeungarôh bak punca udép keudroe ngon kayém that hana deuh takalôn, saweueb halôh ngon lhôk that jih. Dan disinoe, saban lagée lam jiwa ngon tubôh, na, nyang meulawan ngon banmandum susônan udép rohani dalam, saboh rètakan geurakan ngon keuadaan nyang meulawan nyang jipeujioh jih ngon jipeukabô. Ngon lagée nyan, kayém that teujadi, kon teuduek teunang lam droe, tapi na keuluwa dari dalam, jiplueng u dalam pancaindra; kon lhée buet teuduek lam até—peureuhatian, waspada, ngon sadar—teuma na pikeran nyang meupencar, karu lam até, sombong, leumoh, leumoh leumah, hana jaga droe, cabui, beurani that, jeuet keu tawanan, pilih kasih, ngon sakét até; kon sadar keu donya rohani—teuma na tuwo keu Allah, keu maté, keu uroe meuhukôm, ngon keu mandum hai nyang rohani.

Sabab kesadaran—nyang geupeudong ateuëh keuadaan-keuadaan batin nyan—nakeuh sari pati roh, meunyo jih meunurôn, meunan cit deungon aktivitas vital. Nibak nyan teuka, seubagoe gantoe rasa teumakot keu Allah ngon rasa meugantung bak Gobnyan, rasa hana teumakot; seubagoe gantoe tapiléh ngon tasayang keu hai-hai rohani, sikap hana padôli keu nyan; seubagoe gantoe teupeujioh droe nibak mandum peukara, sikap meunurôt hawa nafsu (pakon payah droe!); kon rasa meunyeusai—tapi keubai, haté ka kreueh; kon iman keu Tuhan—tapi peubeuna droe; kon seumangat—tapi hana padôli, leumah, ngon hana seumangat; dan kon bak keu Tuhan—tapi peumanja droe.

Watée godaan nyan jiseurang kesadaran atawa keubèbasan sidroe ureueng, salah saboh nibak perasaan nyan akan jitham atawa jipeukureueng sumber udép rohani geutanyoe dan jipeuduek jih lam bahaya nyang paléng rayek. Nyan keuh watée bantuan dari luwa nyan sangat-sangat peureulée. Kadang-kadang sidroe ureueng hana sadar sagai ateuëh dorongan godaan nyan, saweueb jih nyan jitamong lam kawan pikeran nyang paléng halôh.

Hasrat emosi ngon jasmani leubeh nyata ngon kasat mata, bah pih di antara nyan na cit nyang halôh, miseu jih, keu'ingénan keu seunang badan, keumah keudroe, ngon suka peugah ureueng. Nyan nyata bak narit, tapi kayém geusom bak buet.

Kalon kheueh kawan beurontak desya nyan, nyang sabe siab keu jipeulon udep barô geutanyoe... Sidroe ureueng udép di ateueh bumoe droe jih lagèe di ateueh tanoh pasé, siab teunurob pajan mantong. Meunyo tajak, jak beu até-até, bèk sampoe gaki teuh teungoh bak batèe.

Teuma, bak watèe udép di yup beuban atôran ngön tatanan nyang barô, ngön roh nyang teungöih meukeureuja, mandum buet nyang hana beutôi nyan hana jeuet seuksa meunyo kon ngon bantuan ureueng syèdara jih—dônya ngön syètan.

Donya nyan nakeuh alam hasrat nyang ka nyata, atawa hasrat nyang deuh leumah bak manusia, adat, ngon buet. Meunyo sidroe ureueng meuhubông ngon jih nyan deungon cara peu mantong, ureueng nyan hana ék hana jipeugrak luka atawa hawa nafsu nyang saban lam droe jih, seubab saban rupa ngon sifeut jih nyang saban. Ngon sabab nyan, tiep-tiep ureueng nyang udép lam donya teutarék u arah nyan lé hawa nafsu nyang udép lam droe jih, nyang jipeuransang lé keuseumpatan ngon godaan.

Teuma na cit daya tarék teuntèe nyang jeuët keu hak milék donya nyan keudroe. Nyan nakeuh: rupa jih nyang meunarek ngon keujayaan lam mandum hai; kuwasa jih nyang that teumakot—rasa teutinggai ngon hancô di teungoh-teungoh ramèe ureueng; ngon, lam mandum hai, na rintangan, sindiran, ejekan, hinaan, hana padôli, ngon seungsara meulalu buet nyang meulanggeh hukôm. Nyan laju jiseutot lé penindasan, penganiayaan, keujeuhékan, keukureungan, ngon seudehah dari meubagoe macam.

Dan iblih-iblih nyan, seubagoe punca banmandum keujahatan, jikeuliléng manusia di sigala pat deungon kawôm jih, jipeurunoe awaknyan tiep-tiep macam desya, jipeubuet meulalu jasad, terutamöng panca indra ngon unsur nyang jeuet keu teupat tinggai jiwa ngon iblih nyan keudroe. Nyan keuh sabab jih tiep-tiep hawa nafsu ngon tiep-tiep pemberontakan meudesya jeuet jipeusabab lé awaknyan. Teuma na saboh hai lam lingka desya nyang cit iblih keudroe nyang jeuet jipeutamong, saboh hai nyang, bah pih na mandum keurusakan, sifeut manusia deuh jih hana sanggop: nakeuh, pikeran nyang meunghina Tuhan—ragu-ragu, hana meuiman, beunci nyang luwa biasa, pikeran meukabôt, meubagoe rupa khayalan dan, secara umum, godaan nyang meuhawa ngon jipeurusak, miseue jih: nafsu nyang hana ék geutheun, beunci nyang meumaté-maté dan hana putôh-putôh, dan la'én-la'én. Seula'én nibak perjuangan nyang hana deuh geulawan iblih, na cit seurangan nibak jih nyang deuh geukalon ngon jeuet tarasa rot tubôh: nyan keuh meubagoe rupa penampakan, sampoe u kuwasa jih ateueh tubôh. Keu tateupeue mandum keusulét iblih, na manfa'at tabaca riwayat udep Nippon, Spyridon, ngon nyang la'én.

Nyan keuh mandum nyang jibeudoh lawan manusia barô, nyan dari dalam meunan cit dari luwa. Ureuëng nyang waspada jipeugah bahwa hana meusat pih watee liwat hana teuka salah saboh dari gerakan-gerakan nyan; nyan hana jeuet teupeu-elak, sabab geutanyoe takalon pakriban droe dalam, nyang meuseumangat keu keubajikan, jikeupông dari mandum arah lé kawôm musôh, teuseureupôt lam nyan lagèe lam la'ôt. Teuma, seulaén nibak tateupeue le jih musôh nyan, mangat meunang lam prang, geutanyoe harôh cit tateupeue beuntuk peu mantong nyang jicok lé seurangan nyan.

Cuba tanyoe bayangkeuh pat teupat pikéran sidroe ureueng jipeutuju. Pikéran nyan jipaléng u dalam, u arah donya la'én; di sinan, na sapeue nyang la'én nyang na ngon meukeureuja. Pikéran jih jipeusoe ngon urôsan-urôsan rohani, ngon niat jih jipeutuju keu buet-buet rohani. Nyan meuma'na jih awaknyan ka jipaléng droe nibak hai-hai nyang meunafsu ngon meudesya. Meunyo, bak watee nyang teupat, saboh atôran nyang jitulông keu peukeumang keubaekan ka geupeudong, teuma deuh that awaknyan ka na banmandum lam lingkôp cahaya rohani nyang suci. Hai-hai meudesya ngon hawa nafsu nyan ka geupeujioh dari perhatian gobnyan dan ka di yup kuwasa atôran. Nyan kadang-kadang jiteubiet, lheueh nyan jiseumap lom, peu na geupeurati atawa hana. Nyan cit jipeuleumah droe bak mata haté, jipeuingat keu na jih, dan cit jimeuhajat mangat geupeubuet, geupike, ngon geupeurunoe. Sabab nyan, beuntuk utama musôh nyan jipeuleumah droe lam droe geutanyoe nakeuh **pikeran**. Meunyo musôh nyan meuhasé jikuasa pikeran geutanyoe ngon pikeran jeuheut, jih nyan ka meuteumée keu'untôngan, dan kayém that jeuet jipeugah meunang, saweueb hana trép lé hasrat akan jitarék u pikeran nyan, dan lheueh na hasrat nyan teuka keuputôsan ngon buet—dan nyan ka jeuet keu desya ngon keujatôhan. Meunurôt dasa nyan, bapak-bapak suci nyang sadar keu droe geuh, geupeuteuntèe beuntuk-beuntuk ngon tingkatan-tingkatan beurontakjih nafsu ngon teupilét lam nyan, nakeuh: jitamong saboh pikeran, pikeran nyan keudroe, seunang até, meuh'eut, nafsu, tarék até, tekad, dan lheueh nyan, buet. Lam cara jih jipeuleumah droe, kadang-

kadang jih meukeumang meutahap-tahap, saboh lheureh la'én; bak watee la'én, maséng-maséng jiteubiet teupisah, lagèe hana meuturôt, **keucuali keuputôsan**, nyang hana tom jeuet keu buet langsông tapi jipeurunoë leubeh dilee ngon pikeran ngon peugunaan keuheundak bibueh: seula'én nyan hana, keusuciyan teutap utôh ngon nurani pih teunang. Sabab nyan, banmandum buet nyang na seugolom nyan geupeunan ngon saboh kata: 'pikeran'—jeuet keudroe atawa ngon peunamah—pikeran biasa, pikeran meunapsu, pikeran meuhawa; sabab jih jiteuka lam droe geutanyoe nyan keudroe seubagoe pikeran, gambaran mantong dari saboh beunda meudesya, atawa seubagoe hawa, keuinginan, atawa, bak akhe jih, seubagoe napsu, seubagoe keucenderungan. Banmandum nyan jitarék ngon jigoda akai atawa roh u arah nyang meunapsu ngon meudesya, tapi nyan goh lom jeuet keu jeuheut, meunan cit kon desya, sampoë akai geutanyoe geutém keu nyan; akai harôh geulawan nyan tiep-tiep kali jiteuka, sampoë ka geupeulét mandum nyan. Ruweuëng perjuangan nyan meuphôn dari watée saboh pikeran, nafsu, hasrat atawa tarék haté teuka sampoë 'an gadoh jih ngon musnah mandum jeujak jih; mandum atôran lam perjuangan nyan geupeuarah keu tujuan nyan. Beutôi bahwa donya nyan meulaku secara umum, saban lagèe Syétan, tapi godaan awaknyan trôk u kesadaran geutanyoe cit rot salah saboh dari lhèe cara nyoe, sabab tujuan awaknyan banmandum nakeuh keu peukaru keuadaan batin geutanyoe ngon tarék geutanyoe u arah awaknyan. Ban mandum tipèe jih nyan geutuju keu tujuan nyan; ngon lagèe nyan, lam hai nyoe, kon cara atawa buet nyang jipeuguna ateuh geutanyoe nyang peunténg, tapi peu nyang jikeumeung peugrak lam droe geutanyoe—nyan keuh nyang peunténg ngon meuhareuga lam udép ngon tingkah laku. Miseue jih, lam peunyeungsaran, kon penderitaan sidroe ureueng nyang jeuet keu tujuan, tapi pikeran keu meungomel, putôh asa, atawa jitinggai keubajikan. Akibatjih, meunyoë menyangkot perjuangan rohani, jeuet tapeugah deungon pasti: hana keunira pat ngon pakriban desya teupeuget, peusat mandum teunaga ngon perhatian u desya nyan keudroe; peuphôn perjuangan deungon desya nyan ngon lawan desya nyan. Hukôm nyoe that peunténg: hukôm nyoe akan teuteutap sidroe ureueng teutap teupusat lam droe jih, ngon meunan jeuet teuga ngon, meunyoë tapeugah, seulamat. Nyan keuh sababjih, lam tulésan Bapak-Bapak Kudus, mandum atôran geupeuarah u pikéran, hawa nafsu, ngon keuheundak, dan geupeuguna meunurôt sifeutjih; seubab-seubabjih, hana geuseubôt, atawa meunyoë na geuseubôt, nyan hana geupeupenting that lam hai nyan, dan kayém that hana geupeubida. Keu donya, syétan ngon hawa nafsu ban lhee nyan jeuet jipeubangket—dan keubit jipeubangket—hasrat nyang saban, tapi nyan hana jibri sifeuet nyang meubida. Ngon sabab nyan, disinoë keuh mandum perhatian sidroe ahli tapa harôh geupeutuju: u dalam, bak pikeran, hawa nafsu, nafsu, ngon keuheundak droe jih—tapi nyang utama, bak pikeran jih, sabab haté ngon keumauan hana seugampang pikeran meu-ubah, seudangkan nafsu ngon keuheundak jarang teuka keudroe-droe, tapi leubèh le lahé dari pikeran. Bagi donya, syétan ngon hawa nafsu bandua nyan jeuet jipeubangket—dan keubit jipeubangket—nafsu nyang saban, tapi nyan hana jibri sifeut nyang khususih. Nyan keuh atôranjih: putôhkan pikeran, dan gata ka putôhkan mandum.

Lheureh nyan, mudah that untuk tapeugöt saboh gambaran umum bhaih prang rohani. Nyan ka geupeugah deungon cukôp jroh lam *Surat-surat bhaih Udep Kristen*. Kamoe akan meucok kutipan nyan dari sinan.

Nibak atôran-atôran prang rohani nyang jeuet keu seni prang ureueng Kristen, na nyang meuguna keu theun seurangan, na cit nyang keu peusudahi prang nyan ngon cara nyang paleng mudah ngon meuhasé, dan na cit nyang la'én keu peuteuntée hasé keumeunangan nyan ngon paleng kong, atawa keu peugadoh akébat talô seubagah-bagah nyang mungken; dan nyan keuh sabab jih ka geubagi jeuet keu lhèe boh kawan: (a) atôran nyang harôh geupeubuet sigohlom prang, (b) watée prang teungoh beureulangsong, ngon (c) lheureh prang.

Sigohlom prang, sidroe pejuang harôh meulaku deungon cara nyang meunan, meulalu buet jih nyan, jih nyan peucegah seurangan, atawa peumudah droe jih keu jiteupeue bak phon-phon that, atawa malah jipeusiap jalan keu keumeunangan. Sabab nyan, nyang phon-phon that, jih harôh jipeukureueng lingkôp dorongan meudesya dan jipeusaboh bak saboh teumpat; saweueb ngon cara nyan kon mantong leubèh mudah keu jih jiteupeue gangguan, tapi leubèh jeulah cit pat keu jipeuarah useuha jih.

1. Rangkuman umum keurajeuën desya nakeuh lagèe nyoe: lheureh jidong bak pusat udép—haté—desya jitamong u dalam jiwa ngon tubôh meulalu mandum fungsi jih, lheureh nyan jiseubak u mandum hubôngan luwa sidroe ureuëng, dan, bak akhé jih, jipeuteuka bayang-bayang jih ateuh mandum peue nyang na di seulingka gobnyan. Jinoe, bah pih ka jipeulét dari dalam até, desya nyan mantong jikeuliléng bak teumpat nyan, mantong jipajôh peunajôh nyang yoh masa dilee jipajôh; muka ureueng, barang-barang, ngon keuadaan jeuet deungon mudah jipeubangket lom pikeran ngon perasaan nyang saban lagèe nyang na bak sidroe ureueng watée jimeungabdi keu desya. Sidroe pejuang nyang bijaksana jinoe harôh jipotôh peunajôh luwa musôh nyan. Keu tujuan nyan, jih harôh: a) atô ulang banmandum tingkah laku luwa jih, jibri keu banmandum hai bak droe jih

saboh rupa nyang barô, motivasi nyang barô, irama nyang barô, dan la'én-la'én, nyang seusuai deungon roh hudép nyang barô; b) atô watée jih meunan rupa mangat hana meusatah jam pih nyang teubiet hana buet nyang patôt. Watee luang nyang hana buet peureulee beu geupeusoe kon ngon sapeue mantong, tapi ngon buet-buet nyang jeuet bantu poh maté desya ngon peukong roh. Soe mantong jeuet geurasa keudroe pakriban manfa'atjih, lam hai nyoe, meupadum macam usaha fisik—nyang geulawan hawa nafsu nyang ka geuseubot di ateuh; c) geutheun pancaindra droe, terutama mata, geulinyueng, ngon lidah, nyang jeuet keu jalan paleng mudah keu desya dari haté u luwa ngon dari luwa u dalam haté; d) geubri makna rohani keu tiep-tiep hai nyang teurumpok—barang, ureueng, ngon keuadaan—dan, khususihjih, geupeusoe teupat tinggai biasa ngon hai-hai nyang paleng meukesan keu jiwa, mangat, sira udép di donya luwa, ureueng nyan jeuet, lagèe-lagèe, tinggai di saboh macam sikula Ilahi. Secara umum, banmandum udép luwa geutanyoe harôih geuatô deungon cara meunan, nyang bak saboh sisi, jih hana lé jilakée peurhatian khususih ngon jipeubibeuh geutanyoe dari banmandum keukhawatiran keu droe teuh, ngon bak sisi nyang la'én, kon mantong jilindông geutanyoe dari guncangan-guncangan desya nyang hana teusangka-sangka, tapi cit jipeumakén ngon jipeukong udép barô roh nyang teungoh meukeumang. Deungon atôran lagèe nyan, desya akan teutôp mandum dari luwa; jih hana lé jiteurimông nutrisi atawa peukong dari sumber nyan.

2. Meunyo, dari dalam, sidroe ureueng jinoe jipeuguna banmandum usaha keu jipeuteun droe jih lagee jinoe, lam keuadaan watee jih jiteubiet dari keumeunangan nyang phon nyan—nyan nakeuh, meunyo jih sabe jipeuhu lom perasaan ngon sifeut-sifeut nyang ka jipeuudep lom lam droe jih bak watee nyan—maka desya pih akan jipeukong dari dalam cit, dan akan teudong disinoe siumu masa hana dukongan atawa keukong. Dèësa, nyang ka hana lé meuteumèë nutrisi ngon dukongan nyan, meunyo hana geupeubinasa langsông, paléng kureuëng teuma seumakén leumoh sampoë ka abéh teunaga. Lheueh nyan, perjuangan geulawan desya nyan ka teuntée akan meukureueng dan akan fokus mandum bak perjuangan geulawan pikeran (nyang that condong keuneuk peukaru tatanan barô), dan jarang that geulawan hawa nafsu ngon keuheundak, di **sinan ureueng cit peureulèe teutap** waspada... Nyan keuh dua droe peunjaga nyang waspada nyang harôh sabe geupeuteun lé sidroe teuntra Almaseh: keusadaran ngon kebijaksanaan. Nyang phon geutuju u dalam, nyang keudua u luwa; nyang phon geujaga ateuh geurakan nyang teuka dari dalam até, seudangkan nyang keudua geukira geurakan nyang mungkén teuka di dalam jih seubab na peungarôh dari luwa. Atôran keu nyang phôn nakeuh lagèe nyoe: meunyo tiep-tiep pikeran ka geupeuteubiet dari jiwa ngon cara geuingat keu hadérat Allah, beudoh bak pintô haté dan awasi ngon teliti banmandum nyang tamong ngon nyang teubiet dari sinan; nyang paléng peunténg, bék peubiyeu perasaan ngon hawa nafsu leubèh dilee dari buet droe, sabab banmandum keujahatan teuka dari sinan. Atôran keu nyang keudua: bak phôn tiep uroe, neuduek dan neupiké mandum keumungkinan teupat meurumpok ngon keuadaan, dan mandum perasaan ngon dorongan nyang mungkén teuka seubagoe balasan ateuh nyan; dan neupeusiap dari yoh goh lam droe neuh peurtahanan nyang peureulèe keu geulawan nyan, mangat droeneuh bék jeuet keu bingung atawa rhèt watee seurangan nyang hana teusangka-sangka teuka. Seulaén nibak nyan, mangat jeuët bertindak leubèh efektif watée seurangan nyan beutôi-beutôi teujadi, na manfa'at meunyo geutanyoe meuprang mental dilee, ngon cara geupeuduek droe lam pikéran bak meubagoe keuadaan, ngon meubagoe perasaan ngon meuh'eut, dan di sinan untuk geurancang meubagoe cara untuk peuteutap droe lam bateuh nyang beutôi, dan untuk geukalon peu nyang that meubantu geutanyoe lam saboh situasi meubeda ngon situasi la'én. Latihan awai nyan jipeulahé seumangat meutempur, jipeubiasa sidroe ureueng untuk jilawan musôh hana teumakot dan jipeutalô jih hana payah that, lagèe jiseutot cara-cara nyang ka teubukti. Seulaén nibak nyan, sigohlom geutanyoe meuprang, geutanyoe harôh tapeuteuntée dilee pajan watee jih keu meunyerang, pajan watee jih keu meutheun, ngon pajan watee jih keu meutarék droe. Seulaén nibak fakta bahwa peunggunaan salah saboh atawa cara meuprang laén nyan seujalan ngon tahap-tahap peukembangan rohani, leubeh gèt bak phôn-phôn nyan meutarék droe, nyan makna jih, meulindông di yup lindông Tuhan ngon hana meulawan. Seulaén nibak nyan, meunyo tanyoe ka taturi musôh tanyoe meulalu peungalaman ngon ka tapeurati seurangan awaknyan, jeuet talawan awaknyan sigra; teuma, bék sengaja tapeubangkit nafsu lam droe tanyoe, atawa tapeuduek droe tanyoe bak keuadaan nyang jipeubiyeu nafsu nyan meukeureuja deungon seupunoh teunaga, cit keu tapeugöt keuseumpatan meutempur ngon meunang. Na meupadum macam gejolak perasaan nyang brat nyang jeuet ta atasi ngon cara nyang meubida-bida. Pikéran nyan ka teuntée harôh tapeulét, tapi nyan hana sabé mungken bak hawa nafsu ngon keuheundak, leubèh-leubèh lom nyang meuasai dari hawa nafsu. Lam dua-dua keuadaan nyan, sidroe ureueng jeuet talô kareuna hana meuteupeue mantong. Akhéjih, ureuëng bék sagai-sagai jitamong lam prang meunyo hana pikeran utama nyang meunang—nyan lagèe-lagèe bendera keumeunangan. Saban lagèe nyan

sigohlom nyoe ka jipeuseuleusoe masalah antara nyang jroh ngon nyang jeuhet keu pihak nyang jroh, meunan cit jinoe, bak watée prang lawan tiep-tiep geurakan jiwa nyang meudesya, nyan deungon mudah akan jipeujeuet geutanyoe ureuëng meunang. Ngon teuka jih, banmandum kawan musôh, banmandum pikeran ngon hawa nafsu jeuhet, harôh hanco. Jih na kuwasa keu jibri seumangat ngon jipeu'ék sidroe ureueng di ateuh droe jih keudroe; sabab nyan, ureueng harôh sabe jipeu'ingat jih nyan si'at-at nyang ék ngon jipeujeuet jih keu saboh kenyataan nyang udép—keu jipeudong bintang nyoe, nyang peuhilang seupôt, siumu masa lam langèt pikeran. Hana sapeue nyang leubeh kreuh jeuet jipeuhu seumangat keu tapeubinasa desya nibak pikeran nyoe—seumangat nyan, ie udep nyang meualon-alon nyang, meugeulumbang tapi hana meudadak, jipeujeuet hana deuh mandum umbak nyang teuka nibak geutampa batée-batée godaan.

Deungon langkah-langkah ngon atôran lagée nyan, jak laju, pahlawan Almaseh, deungon peunoh keyakinan u medan prang. Leubèh nibak nyan, bahpih bak watée prang teungoh geujak, gata harôh neupeubuet meunurôt atôran nyang ka geupeuteutap, bék sampé gata saban lagée musôh nyang jiseurang hana meutentu sira jipeutheun droe. Kayém that, saboh cara keurija nyang teuatô ngon gèt, hana payah that, ka jeuet jiba keujayaan keu gata. Watée takalon musôh ka jiteuka—geurak phôn seumangat, atawa pikeran, atawa hawa nafsu, atawa keuheundak—nyang phôn that, beu sigra taturi bahwa nyan nakeuh musôh. Nyan nakeuh saboh keusalahan nyang rayeuk, dan keusalahan umum, meunyo tapeutimang mandum nyang teuka lam droe geutanyoe seubagoe atra droe geutanyoe keudroe, nyang wajéb talindông lagée talindông droe geutanyoe keudroe. Banmandum hai nyang meudesya nakeuh saboh hai nyang teuka u geutanyoe; ngon sabab nyan, wajéb sabe tapeupisah nibak droe geutanyoe, meunyo kon, geutanyoe akan na sidroe pengkhianat lam droe geutanyoe. Soe mantong nyang meuhajat jak prang lawan droe jih, wajéb jipeupisah droe jih keu droe jih ngon musôh nyang meusom lam droe jih.

Meunyo ka neupisah droe neuh nibak saboh hawa nafsu nyang jeuhet nyang ka neuteupeue, dan ka neupeusah jih nyan seubagoe musôh neuh, teuma peusampoe keusadaran nyan u dalam perasaan neuh dan peuudép keulayi rasa banci keu jih nyan lam haté neuh. Nyan keuh cara nyang paléng ampôh keu peuhilang desya. Tieb-tieb dorongan meudesya teudukung lam jiwa lé rasa mangat nyang teurasa nibak nyan; ngon sabab nyan, meunyo teubuka rasa beunci keu jih, jih nyan, nyang ka gadoh mandum dukongan, akan gadoh ngon sendirijih. Teuma, nyoe kon sabe mudah, meunan cit kon sabe mungkin: mudah that tapeuhah pikeran ngon beungèh; leubeh payah tapeuhah hawa napsu; teuma leubeh payah lom tapeuhah hawa syahwat, sabab nyan nakeuh geurakan haté keudroe. Meunyo nyan hana meubantu, dan musôh hana jiseurah keumeunangan meunan mantong, tamong laju lam prang nyan ngon beurani, teuma bèk sombong atawa that peucaya droe. Sifeuet malée jipeujeuet jiwa meupuséng, lam keuadaan hana teuntée ngon leumoh, ngon sabab hana teudong kong ateuh droe jih, jih nyan mudah that rhêt. Sifeuet sombong ngon angkuh nyan keuh musôh nyang harôh geulawan: soe mantong nyang peubiyeu nyan jitamong, nyan ka talô dan ka jipeusiap droe keu leubèh le keujatôhan, sabab nyan jipeujeuet sidroe ureueng hana meubuet dan lalè. Meunyo prang ka geupeuphôn, jaga haté gata leubèh nibak mandum: bék peubiyeu hawa nafsu nyang teuka jitamong u dalam emosi gata; lawan laju bak pintô tamong roh gata dan useuha poh maté jih sinan. Keu nyan, beusigra neupeudong lam jiwa droeneuh keyakinan nyang meulawan deungon keyakinan nyang jeuet keu dasa pikeran nyang peukaru nyan. Keyakinan lawan nyan, lam prang pikeran, kon mantong keu tameng tapi cit keu aneuk panah—jih nyan jilindông haté droeneuh dan jiteumbak musôh beutôi-beutôi bak haté jih. Phôn yôh nyan, prang nyan nakeuh prang antara desya nyang teuka nyang sabe jipeulindông lé pikeran ngon gagasan nyang jipeutheun jih, seudangkan ureuëng nyang meuprang, bak siseun jih, akan jipeuhancô kubu-kubu nyan ngon pikeran ngon gagasan nyang meulawan. Masa perjuangan nyan teugantong bak le that keuadaan, nyang hana mungken tateuntée. Ureuëng bek sampoë leumoh atawa, bah pih lam pikéran, meugisa bacut pih u pihak musôh—dan keumeunangan ka teujamin, sabab dorongan meudesya, lagée nyang ka lheueh taingat sigohlom nyoe, hana tapak nyang kong lam droe geutanyoe dan ngon sabab nyan, ka teuntée, sigra gadoh. Meunyo, bah pih lheueh usaha sunggôh-sunggôh keu peutheun droe nyan, musôh mantong teuduek lam jiwa gata lagée sidroe hantu dan hana jitem meunyeurah, nyan nakeuh tanda nyang nyata bahwa jih nyan teungoh jidukông lé kuwasa dari luwa; ngon sabab nyan, droeneuh pih harôh meuharap bak sumber bantuan dari luwa, peu keuh nyan dari donya atawa dari langèt—peusrah droe bak peumimpin rohani droeneuh dan, lam du'a nyang khusyuk, meulakée tulông bak Tuhan, mandum ureueng suci, dan terutamajih Malaikat Penjaga droeneuh. Kesetiaan keu Tuhan hana sagai-sagai hana geubri pahala. Teuma, beu teuingat bahwa meulawan pikeran nyan saboh hai, meulawan hawa nafsu hai la'én, dan meulawan keuheundak hai la'én lom: sabab pikeran nyan meubida-

bida, keuheundak pih meubida-bida, dan hawa nafsu pih meubida-bida. Lam mandum nyoe, ureuëng harôh geunguy cara-cara khusus, nyang harôh geupeuteuntée leubèh dilee meulalu pikeran atawa nibak peungalaman ngon ajaran ureuëng-ureuëng nyang meu-ascetic. Teuma, ureuëng bèk sabe geunguy cara lawan nyang kreueh: kadang-kadang ngon hana geupeuduli mantong ka jeuët peulèt musôh, seudangkan meulawan cit jipeuleubèh jih ngon jipeubeungèh jih. Musôh nyan harôh geulawan sampoe hana meusapeue lé nyang tinggai; meunyo hana, bah pih saboh pikeran ubit nyang teutinggai lam haté, lagée bijèh jeuheut, akan jipeuboh hasé lam saboh keucenderungan jiwa nyang han deuh takalon u arah nyan. Bak watée prang nyan teungoh teujadi, bèk geupeugöt langkah keu peugahoe jih bak masa ukeue. Atôran nyang geupeugöt bak watée teungoh seu'uem ulée nyan sabe that kreueh, ngon sabab nyan sabe peureulèe geubah; akibatjih, nyan jeuet keu peungalaman gagal, nyang that meubahaya lam prang rohani ngon that jeuet keu godaan keu sidroe pejuang.

Prang ka seulesoe. Peugah syukô keu Tuhan nyang ka geupeuseulamat droeneuh dari keukalahan, tapi bèk that-that mangat até ngon rasa seulamat nyan; bèk sampoe lalè; bèk sampoe surôt seumangat droeneuh — musôh kayém that jipeulahra droe lagée ka talô, mangat, watee droeneuh ka teurasa aman, jih jeuet jiseurang droeneuh ngon leubèh mudah ngon cara jipeukeujôt. Sabab nyan, bèk neukeubah seunjata prang droeneuh, dan bèk tuwae bak atôran keu peulara droe. Beu sabe jeuet keu sidroe pejuang nyang waspada dan meujaga. Leubeh gèt taduek dan takira rampasan prang: taulang-ulang banmandum proses prang nyan—phôn mula, jalannyan, dan, bak akhé, peu nyang peuteuka jih, peu nyang that peukeras jih, dan peu nyang peuseulesoe jih. Nyan nakeuh saboh jeunèh upeti nyang geupeukewajéb ateuh ureuëng nyang ka talô, nyang akan that jipeumudah keumeunangan ateuh awaknyan bak masa ukeuë; ngon lagée nyan, bak akhéjih, keuhahijaksanaan rohani ngon peungalaman tapa nyan meuteumeung. Bèk peugah bak soë mantong bhah keumeunangan gata—nyan akan that jipeusurông musôh ngon jipeuleumoh teunaga gata. Rasa bangga nyang hana mungken teupeusiblah lam keuadaan lagée nyan akan jipeuhah pintô keu peukong droe seucara rohani, dan lheueh talo sidroe musôh, gata harôh meulawan ngon ban saboh kawan musôh. Teuma, meunyo gata talo, beu meunyeusai, tapi bèk plueng dari Allah, bèk kreueh ulèe; sigra peuleumbôt haté gata dan peujeuet haté nyan meunyeusai. Hana mungken hana rhët, tapi geutanyoe jeuet dan wajéb beudoh lom 'oh lheueh rhët. Ureueng nyang geuplueng meulaju, bah pih meutangkôk bak sapeue, sigra geubeudoh dan geujak lom bak rot u tujuan geuh—ikôt keuh contoh gobnyan. Tuhan geutanyoe nyan lagée sidroe ma nyang geumat jaroe aneukgeuh dan hana geutinggai, bah pih aneuk nyan kayém rhët saweueb teuguncang. Kon tajak lam putôh asa, teuga keulayi keu usaha nyang barô, lheueh tacok hikmah nibak rhët nyan keu meurendah droe ngon bijaksana, mangat bèk tajak bak teumpat nyang licén dan nyang pasti teurhët. Meunyo droeneuh hana neupeugléh desya deungon taubat nyang ikhlas, maka, 'oh ka meuteumeung pijakan lam droeneuh, desya nyan pasti akan jitarék droeneuh u dasa la'ôt desya. Desya akan meukuwasa ateuh droeneuh, dan droeneuh harôh neupuphôn lom dari phôn that perjuangan; teuma Allah mantong nyang teupeueu peukeuh nyan mantong mungkin. Mungkén, meunyo gata seumah bak desya jinoe, gata ka meulingkeue bateuh taubat; mungkén, lheueh nyan, hana lé meusaboh pih keubeunaran nyang jeuet teupoh haté gata; mungkén cit rahmat hana lé geubri keu gata. Óh lheueh nyan, watée mantong di sinoe, gata ka teukira lam kawan ureueng nyang geuhukôm keu azab nyang keukai.

Secara umum, patôt geuingat bhah atôran lam perjuangan nyoe, bahwa bak dasajih, nyan kon la'én nakeuh peugunaan banmandum seureuta ateuh kasus-kasus nyang khusus, dan kareuna sabab nyan, hana mungken keu tapeugah banmandum. Sifeuet prang lam droe nyan hana teukira ngon teusom; keuadaan seulingka jih that meubida-bida, ngon ureueng nyang meulawan pih that meumacam: pue nyang jeuet keu godaan keu sidroe ureueng hana meumakna sapeue keu ureueng laen; pue nyang jipeukena sidroe ureueng hana jipeujeuet ureueng laen sapeue-sapeue. Ngon sabab nyan, hana mungken sagai-sagai geupeuteutap saboh atoran keu mandum ureueng. Ureueng maseng-maseng keudroe nyan keuh nyang paleng get jipeugot atoran keu prang lam droe nyan. Pengalaman akan geupeurunoe mandum; nyang peureulèe na keuheundak nyang kreueh keu talumpôh droe. Ureueng-ureueng suci jameun dilèe hana geumeurunoe nibak kitab, tapi awaknyan jeuet keu conto ureueng nyang meunang. Seulaén nyan, bèk that peucaya bak atôran-atôran nyoe—atôran nyoe cit gambaran luwa mantong. Inti sari masalah nyan nakeuh saboh hai nyang geupeurunoë lé tiep-tiep ureuëng meulalu peungalaman, watee awaknyan beutôi-beutôi geujak mejuang. Dan lam usaha nyan, saboh-saboh jih nyang jeuët keu peutunyok nakeuh keupatéh droë jih keudroë ngon peunyerahan droë jih ubak Po Teu Allah. Proses batin lam udép ureuëng Kristen lam droë tiep-tiep ureuëng nyang geupeuingat tanyoë keu lorong-lorong rahsia di yup tanoh jameun, nyang that rumét ngon meusom. Watée jitamong u dalam nyan, ureuëng nyang teungoh geu-ujoe nyan jiteurimong

padum boh peutunyok umum—lagee pubuet nyoe disinoe, nyan disinan, seutot tanda nyoe disinoe, ngon tanda la'én disinan—lheueh nyan jipeubiyeu sidroe lam seupôt, kadang-kadang ngon cahya leumah dari lampô. Banmandum nyan teugantung bak keusadaran, keu-bijaksanaan, ngon keu-ateuëh-ateuëh jih, meunan cit bak peutunyok nyang hana deuh takalon. Rahsia nyang saban cit na lam udep rohani ureueng Kristen. Disinan, tiep-tiep ureueng jijak keudroe, bah pih jikeuliléng lé le that peuraturan. Nyang jeuet keu peutunyok nyang teutap, hana meupaloe, ngon sabe na keu jih nakeuh peurasaan haté nyang ka teulatih, dan leubeh-leubeh lom bisikan nibak rahmat, lam perjuangan jilawan droe jih; la'én nibak nyan bandum jitinggai.

Meunan keuh jalannyan perjuangan geulawan tiep-tiep hawa nafsu, keuheundak, ngon pikeran. Meunyang keu hawa nafsu, keuheundak, ngon pikeran, banmandum nyan saban sagai; ngon sabab nyan, hana that peureulëe geupeugah secara rinci perjuangan geulawan tiep-tiep pikeran. Geutanyoe teuma tapeugah padum boh hai mantong:

1. Na pikeran-pikeran **nyang halôh** ngon paléng halôh, dan na cit **nyang kasat** ngon paléng kasat. Soe mantong jeuet jikalon nyang kasat nyan keudroe; nyang halôh nyan hana deuh teukalon watée mantong na lam haté, tapi barô deuh lheueh nyan—mélalui buet-buet geutanyoe, dan leubèh deuh bak ureueng la'én nibak bak droe teuh. Na dorongan hana peucaya sapeu pih keu teunang haté, keugöt, ngon keusuciyan droe, tapi sabe curiga keu nyan—geu-awaih that keujadian nyang teujadi ngon geukalön peu pikeran nyang teuka sajan ngon peu nyang peuseuleusoe nyan, mangat jeuet tapeunilé lheueh nyan peu nyang seubeutôijih na lam droe. Teutapi, leubeh get na ureueng la'én nyang jeuet tapateh keu geukalon—mata nyang ka biasa geukalon akan sigra geupeuleumah peu nyang teusom lam droe geutanyoe, bah pih geutanyoe keudroe hana takalon. Watee geutanyoe tapeugah haba bhah pikeran nyang paleng halôh, kon meukeusud geutanyoe nyang rohani mantong: pikeran nyan teuka dari tuboh ngon jiwa. Ciri khas jih nakeuh hana deuh takalon, teusom lam that dalam, sampoe sidroe ureueng jipike jih nyan jipeubuet deungon suci, hana meucampô deungon nafsu, padahai bak keunyataan jih jipeubuet nyan ateuh dasar nafsu. Sabab jih nakeuh haté nyang goh lom suci, atawa, leubeh teupat jih, hana jeuet geupeubida antara nyang asli deungon nyang geutambah. Watee nyan teujadi, maka nyang halôh ngon nyang paléng halôh akan jeuet keu kasah ngon nyang paléng kasah, sabab perhatian akan teupeutajam lé peungalaman ngon pancaindra haté akan teulatih keu geupeubida antara nyang jroh ngon nyang brök.

2. Na pikeran, hawa, ngon nafsu nyang teuka lam beuntuk seumangat nyang teuka tiba-tiba ngon gangguan nyang sigèt, dan na cit nyang sabe na, nyang meutheun meuhari-hari, meubuleuen-buleuen, ngon meuthôn-thôn. Nyang phôn nyan ubit, tapi nyan pih bék sampé hana tapeuduli; geutanyoe harôh ta-awaih kon mantong keu nyan, tapi cit keu pola nyang jiseutot. Musôh nyan lagée jih na ikôt saboh atôran: bék geupeuphôn langsông ngon saboh hawa nafsu, tapi ngon saboh pikeran, dan geuulang-ulang pikeran nyan. Saboh pikeran nyang geutulak lé beungèh bak phôn-phôn, mungkén geuteurimong leubèh leumah bak keudua atawa keulhèe; lheueh nyan teuka keuheundak ngon hawa nafsu, dan dari sinan cit saboh langkah mantong u arah seutuju ngon buet. Pikeran nyang sabe teuka nyan brat dan meubahaya; nakeuh keu **hai nyan** kheueh nan '**cobaan**' geupeuguna. Nyang harôh tateupeue bhaih cobaan nyan nakeuh, cobaan nyan kon dari tabi'at, bah pih seubeutôijih na cit lam tabi'at nyan, tapi sabe teuka dari musôh; bahwa Tuhan geupeuizin cobaan nyan deungon na meukeusud khusus, keu geupeusucé geutanyoe, keu geu-uji ngon geupeukong keuseutiaan, iman, keuteguhan, ngon keumampuan geutanyoe keu ta peubida antara manusia luwa ngon manusia dalam, — ngon sabab nyan, geutanyoe harôh teurimong nyan ngon haté nyang teunang, bah pih nyan brat that meungganggu keu haté barô nyang peunoh ngon rahmat—miseu jih kata-kata keuji, putôh asa, ngon hana meuiman; nyang paléng peunténg nakeuh bék sagai-sagai teumenyaurah bak nyan pajan mantong, bék tapeusapat lam haté, ngon tapeujaga haté beu bibeuraih nibak nyan, tapeupisah nyan nibak droe geutanyoe ngon keubibasan geutanyoe meulalu pikeran ngon iman.

3. Pikéran nyang harôh geulawan nyan kon sabe jeuhet; kayém jih deuh jih lagée jroh dan le that nyang hana meupihak. Keu pikéran nyang jeuhet, na saboh atôran mantong: peulét laju pikéran nyan; tapi pikéran nyang hana meupihak, harôh geupeuriksa atawa geupike beu masak. Nyan rôh cit lam jih keumampuan nyang that geupujoe keu tapeubida antara pikéran toh nyang patôt geupeubuet dan toh nyang patôt geutulak. Hana atôran nyang jeuet tapeuteutap keu hai nyoe: bah keuh tiep-tiep ureueng meurunoe keudroe nibak peungalaman droe jih, sabab hana duwa ureueng nyang saban, dan peue nyang pah keu gobnyan mungkén hana pah keu geutanyoe. Leubeh get tapeubuet lagee nyoe: meunyo saboh cara ka teupeuteuntée, seutot laju; tapi meunyo na hai barô nyang teuka, bah pih deuh jih nyan meuasoe, peubiyeu mantong. Meunyo saboh pikeran hana meubahaya, bah nyan keu droe jih atawa keu akébat jih, bah pih meunan, bék sigra taikôt pikeran nyan, tapi preh watee nyang teupat, mangat

bék ceumarèh. Na ureuëng nyang ka geupreh limong thôn hana geupeubuët saboh pikeran. Teutapi, atôran nyang paléng peunténg nakeuh bék peucaya keu pikeran ngon haté droë, teutapi peusampoe banmandum pikeran nyan bak guru rohani droë. Peulanggaran atôran nyoë ka dari dilée, dan mantong, jeuët keu seubab keujatuhan nyang rayek ngon tipée daya.

4. Pikéran jeuheut jigoda, seudangkan pikéran nyang meyakinkan jipeungeut. Soe mantong nyang sesat geupeusabab lé nyang phon nyan geuanggap ka meudesya ngon ka rhët, seudangkan soe mantong nyang sesat geupeusabab lé nyang keudua nyan geuanggap teungoh lam khayalan. Peu keuh jeuet tapeugah mandum beuntuk khayalan nyan lam asai ngon ciri-cirijih? Salah saboh ciri utama jih nakeuh sidroe ureueng deungon yakin jipeugah droe jih nyan sidroe ureueng nyang kon lagee nyan, miseu jih: jipeugah droe jih ka geutawok keu jipeurunoe ureueng laen, droe jih mampu udep nyang luwa biasa, dan laen-laen. Asai jih teuduek bak pikeran nyang paleng haloh bahwa 'Lon nyoe na meuhareuga, dan kon meuhareuga bacut...' Ureuëng nyang hana meuhareuga nyan jimeubayang saboh-saboh hai keu droëjih. Nyan keuh bak rasa bangga nyang that meusom nyan musôh jimat dan jipeungeulap sidroe ureuëng. Seula'én nibak nyan, tiep-tiep pikeran jeuheut nyang halôh, nyang hana takalôn, jipeuteun geutanyoë lam khayalan; seudangkan geutanyoë tapike geutanyoë teupimpin lé pikeran nyang jroh dan saleh. Lam hai nyoe, jeuet takheun bahwa hana meusat pih geutanyoe nyang hana lam khayalan; geutanyoe tajak lagèe-lagèe lam kawan bayangan, teupeungeut lé jih lam saboh beuntuk atawa la'én. Hai nyoe sabab buet jeuhet mantong na lam droe geutanyoe, goh lom gadoh, seudangkan keubajikan na di luwa mantong; ngon sabab nyan, mata geutanyoe lagèe-lagèe teutôp lé kabôt uap.

5. Meunyoe keu tiep-tiep pikeran sidroe-droe, gèt that meunyoe geupeusapat informasi bhah nyan sigohlom jih; nyan makna jih, beu na pemahaman keu pikeran nyan, peu seubab jih teuka, peu akibat jih, ngon cara-cara keu tapeuilang jih. Hai nyoe akan jeuet keu cadangan, nyang that meuguna bak watée-watée meulawan; nakeuh, watée saboh pikeran hana jeuet tapeuhilang ngon rasa beunci dan ka jipeumula meutamah le, jigoda dan jipeuyakin, maka geutanyoe harôh talawan nyan ngon sapeue nyang sanggôp jipeubateue. Teuma, keu tapeubuet nyan, geutanyoe harôh na pikeran cadangan. Lam hai nyoe, Bapak-Bapak Kudus ka geupiléh **lapan** boh hawa nafsu utama dan geupeugah nyan sibagoe saboh conto, nyang jeuet geunguy lé soe mantong nyang mita bimbingan. Teuma, nyan kon mandum jih hai nyang jeuet keu bahan perjuangan rohani, tapi nyan cit nyang utama mantong. Ngon sabab nyan, geutanyoe meurumpok na gambaran-gambaran la'én bhah hawa nafsu dan atôran keu geupeuseuleusoe nyan lam tulésan-tulésan ureueng la'én. Kumpulan nyang paléng kaya nibak nyan na lam tulésan-tulésan John Climacus.

6. Na pikeran jasmani, na pikeran akai, ngon na pikeran rohani. Ka trang keu mandum ureueng bahwa mandum nyan jeuet teuka pajan mantong; tapi, biasajih, pikeran jasmani leubeh deuh bak phon-phon, seudangkan pikeran akai ngon rohani barô deuh lheueh nyan. Ngon sabab nyan, perjuangan nyan harôih cit meukeumang atawa geu-ubah fokusjih. Ureuëng harôh jiteupeue hai nyoe mangat, meunyoe ka jipeutalô tubôh, miseue jih, ureuëng nyan bék sampoe jiseurah droe bak rasa puas droe nyang teuka dari rasa aman nyang salah, sabab ureuëng nyan jeuet mantong talô rot jiwa, dan ureuëng nyang ka jipeutundôk jiwa jeuet jipeurôh lam roh. Lazémjih, seupanyang ureuëng nyan mantong meunafah, perjuangan nyan hana piôh, bah pih jeuet surôt, dan meukadangkala ka trép that.

7. Santo Doroteus geupeugah: 'Na nafsu nyang meubuet, na ureueng nyang meujuang, ngon na ureueng nyang meunang.' Nyang phon nakeuh desya, nyang keudua jipeuphon peusucue droe, ngon nyang keulhee ka rap hana nafsu le. Seumaken teuga sidroe ureueng geulawan hawa nafsu, hana geupeunyeurah bak nyan bahpih cit lam pikeran, apalagi lam hawa nafsu atawa keuseunangan, atawa, meunyo nyan teujadi, sigra geupeugadoh nyan dari haté, sabe geupeuduek droe lam keuadaan meubenci, seumaken sigra ureueng nyan sampoe bak suci. Leubèh leumoh dan galak meunurôt keu droë, leubèh trep proses nyan meutarék, deungon na piyôh-piyôh dan kemajuan nyang hana rata. Nyoë teugantông bak rasa kaséh keu droë, atawa bak hana jeuët peupisah droë dari hawa nafsu: deungon lagèe-lagèe meukaséh keu droë, sidroe ureuëng jipeumakmu musôh dan jilawan droë jih keudroë.

8. Hasé nibak perjuangan nyan nakeuh suci akai nibak pikeran, suci haté nibak hawa nafsu, ngon suci keumauan nibak keucenderungan. Meunyo nyan ka meuhasé, sidroe ureueng geupeubuet buet ngon hana meunapsu. Droë gobnyan nyang dalam jeuet keu cermin nyang suci, nyang peuleumah beunda-beunda rohani.

9. Peurang mental geulawan pikeran, hawa nafsu, ngon syahwat hana jeuet keu saboh-saboh jih cara keu tapeusucé droe nibak keukutoan geutanyoe, sampoe jipeutalô ngon jipeugantoe mandum cara la'én, bah pih nyan that peureulée, hana jeuet ta elak, ngon na kuwasa nyang meunang. Harôih geupeusapat deungon **perjuangan**

aktif geulawan hawa nafsu—nyan nakeuh, peubinasa, peumaté, ngon peuhancô jih—deungon cara buet-buet nyang meulawan deungon hawa nafsu nyan. Sababjih nakeuh kareuna nafsu ka jiseureup (ka peunoh, ka meuratôh — *Ed.*) teunaga geutanyoe, dan nyan teujadi kareuna geutanyoe ka meulaku deungon nafsu. Tiep-tiep buet nyang meunurôt nafsu ka jipeusapat saboh beunaleueng nafsu lam teunaga geutanyoe, dan deungon ka meutumpôk mandum buet nyan, teunaga geutanyoe ka peunoh deungon nafsu, lagée spon nyang peunoh deungon ië atawa bajée nyang meubée brôk. Sebalekjih, keu tapeuteubiet hasrat nyan, ureueng harôh jipeubuet buet nyang meubalek ngön buet nyang ka lheueh geupeugah nyan, mangat ngön cara nyan tiep-tiep buet, watee ka jiduek lam teunaga nyan, jipeuteubiet cit saboh beunagi hasrat nyang saban; dan meunyoe le that buet lagée nyan, nyang jipeubuet sabe-sabe dan hana putôh-putôh, akan jipeugadoh mandum hasrat nyan. Cara lagée nyan, meunyo geupeulaku deungon beutôi, that meukuasa sampoë ureuëng nyang meulatih, lheueh padum go geucuba, ka geurasa meukureuëng hawa nafsu, rasa lega ngon bibeurayeuk, ngon na cahaya lam jiwa. Meulawan lam pikéran mantong jipeutron hawa nafsu dari sadar, tapi nyan mantong udép; nyan cit ka teusom. Sebalékjih, buet nyang meulawan nyan jipoh uleue nyan bak ulée. Teuma, nyan hana meuma'na bahwa ureuëng jeuët piyôh nibak perjuangan batin watèë teungoh meubuët. Nyan harôih meusajan ngon buët nyan hana jeuët teupisah; meunyoe kon, usaha nyan jeuët sagai hana meuhasé dan malah jeuët jipeurayeuk, kon jipeukureuëng, nafsu, sabab watèë teungoh geulawan saboh nafsu, nafsu la'én jeuët jitamong—miseuëjih, sombong watèë puasa. Meunyoe hai nyoe hana geupeureumeuen, maka, bah pih ka geu-useuha, amalan nyan hana meuboh hasé. Prang batén, meunyoe geupeusapat ngon amalan aktif, jipoh nafsu nyan dari luwa ngon dari dalam, jipeubinasa lagee bagah musôh maté meunyoe jiseurang ngon jipeutalô dari keu ngon dari likôt.

10. Lam proses peubeutôi droe nyang aktif nyoe, ureueng harôh jipeuteuntée atôran ngon urôtan nyang teuntée; bak jipeudong nyan, ureueng harôh jipeurati sifeuet hawa nafsu secara umum, sifeuet droe jih keudroe, ngon buet-buet nyang jroh nyang ka geuseubôt lam beunagi bhah buet nyang positif. Bak awai phôn, ureuëng harôh fokus bak utama: syahwat, hawa nafsu, ngon sombong — ngon, seubagoe akébatjih, ureuëng harôh paléng utama geulatih droe lam peuniyahan droe ngon keukerasan, lam peuhabéh hareuta ngon peuhancô peukayalan, lam peusampoe droe ngon peuduek droe di yup ureuëng la'én, atawa lam peureundah droe (ngieng Barsanuphius). Bak ureuëng-ureuëng suci nyang ka geu-useuha ngon sunggôh-sunggôh keu geupeusucé droë, buët-buët lagée nyan sabe jeuët keu nyang paléng utama. Bak urôtan keudua teuka hawa nafsu utama gobnyan. Hawa nafsu utama nyan akan deuh teukalon bak watèë taubat, bak watèë sadar ateuëh desya droë ngon meunyeusai. Watee geupeugôt ikrar hana meudesya, hasrat nyoe kheueh nyang that teukong geupeuteun lam pikéran. Ngon sabab nyan, lheueh nyan jih harôh jeuët keu sasaran utama geulawan desya nyang na lam droe geutanyoe. Jih jipeusom mandum hasrat la'én, saban lagée jih jikurông hasrat-hasrat nyan bak droejih, atawa jeuët keu tumpuan keu hasrat-hasrat nyan. Haweue-haweue la'én barô jeuët teuka watee haweue nyoe ka leumoh ngon ka teupeutalô, dan bandum nyan pih jipeuplueng (jipeucré, jipeusipre — *Ed.*) meusigoe ngon jih. Geutanyoe harôh tapeusiap droe geulawan jih deungon banmandum teunaga dari phôn that, leubèh-leubèh lom sabab kayém that na beunci keu jih, nyang jeuët keu teunaga keu talawan. Dan geutanyoe hana jeuët tapeutundôk hawa nafsu utama meunyo hana tapeutundôk nyang saboh nyoe leubèh dilee. Lam hai nyang keulhée, urôtan buet nyang jroh nyan ka jeulah that. Nakeuh, phon-phon that harôh geulawan hawa napsu nyang paléng kreuh, lheueh nyan geulawan hawa napsu nyang jeuët keu punca, dan lheueh nyan, meunyo bandua nyan ka reuda, buet nyang jroh nyan bibueh keu geupeubinasa sisa-sisa kawan musôh nyan lagée nyang geukheun lé haté, dan leubèh-leubèh lom meunurôt peutunyok dari dalam. Peue mantong hawa nafsu nyang hudép lom ngon teurasa, buet-buet harôh geutuju keu hawa nafsu nyan keudroe. Nyan keuh tujuan-tujuan perjuangan, ngon nyan harôh geuuseuha meunurôt saboh prinsip nyang ka geuturi. Seulaén nyan, bah pih urôtan nyang ka geupeuteuntée harôh geupeuteupat, buet meulawan nyan keudroe harôh teukad ngon teutap, bék sampoe meulumpat-lumpat dari saboh hai u hai laén lagée ureueng bingong. Hana hasé nyang seujati, tapi keubanggaan nyang sia-sia teuma meukarat. Makin teuga ngon teutap ureuëng nyan meubuët, makin rab ureuëng nyan bak tujuan ngon damè. Ureuëng nyan harôh sabé-sabé lam tugaih nyang ka geupeuphôn sampoë hasé nyan deuh, sabab ujông nyan keuh nyang peuseuleusoë usaha... Ngon ureuëng nyan harôh cit geupeurati peuë mantong nyang geupeuleumah lé peungalaman keu ureuëng nyang meubuët. Lagée nyan keuh cara jih meujalan: sigra lheueh na titik balék teuka perjuangan aktif geulawan hawa nafsu; nyang timboi dari nyan atawa meusajan ngon nyan teuka perjuangan batin nyang sigra; lheueh nyan, bandua nyan saling geupeukong ngon geupeukuat saban droe: meunyoe nyang batin meutamah rayeuk, nyang luwa pih meutamah rayeuk; meunyoe nyang luwa meutamah rayeuk, nyang batin pih meutamah rayeuk; bak

akhéjih, watee bandua nyan ka cukôp teuga, teuka lam pikéran ureueng nyan keu buet-buet agông nyan meutujuan keu peubinas hawa nafsu sampoe u urat jih. Ureueng bek jipeubuet buet-buet agông nyan keudroe, meunan cit bek jipeunasihat ureueng la'én keu jipeubuet nyan. Geutanyoe harôh meubuet meutahap-tahap, meukeumang ngon meukong langkah demi langkah, mangat na teuga ngon keukuatan. Meunyoe kon, buet geutanyoe nyan saban lagèe tambai barô bak bajèe tuha. Seruan keu meubuet nyan harôh jiteubiet dari dalam droe, saban lagèe ubat nyang kreuh ngon jeuet peupuléh nyang kadang-kadang jipeutunyok keu ureueng sakét lé geurak haté ngon firasat dalam droe.

11. Usaha akai ngon aktif geulawan hawa nafsu droe nyan ka meukuasa keudroe, tapi usaha nyan akan meujalan leubeh sigra, leubeh meuhase, ngon leubeh efektif meunyo geupeutunyok le ureueng laen. Meunyo sidroe-droe, hana sabe tateupeue musôh lam prang pikéran, meunan cit hana sabe tanyoe ék ta lawan jih dan ta peuteutap seumangat ngon tekad bak ta pubuet nyan; dan, nyang paléng peunténg, bak dua-dua keuadaan nyan, tanyoe hana ék na saboh rencana atawa gambaran awai nyang jeuet ta peuguna keu ta pimpin banmandum perjuangan nyan. Hana mungken sagai-sagai ta peuseuleusoe nyoe sidroe-droe. Peureulèe that na ureuëng la'én nyang kalon masa jinoo ngon masa ukeue geutanyoe dari luwa. Sabab nyan, peuserah droe bak sidroe guru rohani harôih geuanggap sibagoe cara nyang paléng got ngon paléng meuntukan keu peubeudoh droe. Gobnyan akan geunguy cara nyang saban ateuh geutanyoe ngon lam droe geutanyoe—prang aktif lam pikéran—tapi, nyang paléng peunténg, meunurot keuputôsan ngon reuncana gobnyan keudroe, ngon pemahaman nyang jeulah keu tujuan, rot, ngon simpang rot. Jadi, gata nyang meuhajat ngon mita peusucian, mita kheueh ngon lakee meulakee bak Tuhan sidroe guru nyang lagèe ayah; meunyo ka meurumpok ngon gobnyan, peugah kheueh bak gobnyan banmandum bhah droe gata nyang gata teupeue ngon nyang gata kalon lam droe gata. Ôh lheueh nyan, serah kheueh droe gata mandum bak gobnyan, baik lam haté meunan cit deungon lahé—serah kheueh droe gata lagèe bahan nyang goh lom geu-olah, mangat jeuet geupeudong lé gobnyan saboh rumoh keu Tuhan, sidroe manusia nyang barô. Ka lheueh neupubuet nyan, peubiyeu bandum urusan droe dan meulindông ngon teunang di yup sayeuep Bapak. Bah gobnyan geuba droeneueh ho mantong dan pakri mantong nyang geutem; bah gobnyan geupeubuet droeneueh peue mantong, pajan mantong, dan ho mantong nyang geutem. Bagi geutanyoe, geutanyoe wajéb ta'at keu gobnyan deungon hana ta tanyong lé—hana tapiké, peucaya, dan seunang haté—dan tapeuhah mandum nurani geutanyoe keu gobnyan, atawa tapeugah mandum pikéran, keuheundak, hawa nafsu, buet, ngon narit geutanyoe—mandum nyang tapeubuet ngon mandum nyang teujadi ateuh geutanyoe. Nyan geupeumungken Gobnyan geukalon pat tateumpat ngon pakriban keuadaan batén geutanyoe, dan geubri keu Gobnyan dasa, meunurot nyan, keu geubri geutanyoe nasehat ngon geutunyok tugaih keu geutanyoe. Peunyata pikeran geutanyoe ngon ta'at keu ayah geutanyoe nyan keuh nyang jeuet keu peuhanco (peuhancô — *Ed.*) hawa nafsu ngon nyang peutalô iblih. Tieb-tieb go na wahyu geubri dan peuë nyang geuyue bak watée nyan geupeubuët, nyan lagèe geupeugléh luka dan geugantoë balutan. Nyan nakeuh ubat darurat! Ureuëng nyang ka jipeuhah droe nyan jipeuteubiët banmandum nyang kuto dan, meulaluë ta'at, lheueh nyan jiteurimông peue nyang suci: peunajôh barô, nutrisi nyang peupuléh, ië udép nyang suci—saban lagèe ureuëng jipajôh ubat peuteubiët ië pruet dan lheueh nyan jipajôh peunajôh nyang mangat. Teuma nyang paléng peunténg, urat utama dari hawa nafsu nyan ka jipotong lam droe ureuëng nyan, nyakni: droe keudroe, '**lôn**'. Ureuëng nyang pimpin prang lawan droe nyan teutap geulawan **keudroe**, dan ngon cara nyoe, bak watée e geulawan 'droe', gobnyan bak saboh makna geupeusubô nyan. Teuma, di yup bimbéng sidroe **guru**, '**lôn**' geutanyoe ka gadoh beutôi-beutôi lam keuheundak gobnyan dari phôn that; ngon nyan, mandum hawa nafsu ka gadoh teumpat jidong dan lheueh nyan jiteuka ngon jipeubuet hana meutata, lam keuadaan meukacho; bah pih meunan, di sinoo mandum keucerdikan jih ka talô dan hana meuhasé lé meulalu keujujôran. Secara umum, nyoe nakeuh cara nyang that ampôh keu peukendali hawa nafsu ngon sigra meuteumée kesucian. Banmandum peungalaman ureueng-ureueng suci jitudôh bak arah nyoe; ngon na le that contoh jih... Patôt cit geuingat bahwa, leubèh sigra, 'oh lheueh taubat, geuteumée ngon geupiléh sidroe guru rohani, leubèh gèt. Seumangat nyan udép dan siap keu peue mantong, dan peuëkeuh nyang hana jeuët jipeulaku lé sidroe guru nyang bijaksana deungon seumangat nyan, terutamông meunyo keumahuan droe—nyang jipeuteuka sifat kreueh ulée, hana peucaya, meulawan, ngon keuheundak keu peubeutôi—goh lom na watee keu jimeu-akay... Soe mantong nyang keunong lé sifeuet-sifeuet nyan, lheueh jipiléh sidroe ureueng nyang jeuet keu pimpénan, harôih dilee jipeupuléh nibak sifeuet-sifeuet nyan mangat jeuet jicok teumpat jih seubagoe sidroe aneuk nyang jroh, nyang jeuet jipeurunoe. Nyan nakeuh saboh bala meunyo roh ka biasa jipeubuet mandum peukara meunurot keupumeumahaman ngon keuheundak droe jih.

12. Akhéjih, penyempurnaan nyang paléng manyang, meunan keuh, dari banmandum droe geutanyoe—peusucijih lagèe lam apui—nyan geupeubuet lé Tuhan Keudroe. Khususjih: dari luwa—meulalu dukacita; dari dalam—meulalu ié mata. Hana jeuet tapeugah bahwa mandum nyan teuka watee akhé mantong, dan hana na sigohlom nyan. Kon, nyan geupeuphôn dari phôn that, dari awai mula, dan geuseutôt sidroe-droe ureuëng lam beuntuk meubagoe macam masalah ngon sakét até; dan makin dewasa sidroe ureuëng, makin brat cit nyan teuka. Teuma, meunan keuh cara Tuhan geupeulôb nyan lam droe geutanyoe, geupeuizin dan, lagèe nyan, geubri beureukat ateuëh jalannjih keujadian luwa ngon dalam keu keubajikan geutanyoe keudroe. Teuma, bak watee ka rab abéh, Gobnyan *ngon* seungaja geuatô (geupeubeutôi — Ed.) nyan, geubri ië mata, ngon geupeuteuka rasa seudéh — meunan meusigoe-sigoe, atawa meuturôt-turôt, kadang-kadang nyang saboh dilee, lheueh nyan nyang la'én, ngon bahkan saboh macam bak sidroe ureueng, ngon la'én bak ureueng la'én. Duka nyan nakeuh apui; ië mata nakeuh ië. Nyoekeuh baptisan deungan ië **ngon apui**. Santo Yisak si Suriah geupeugah hai nyoe lagèe geupeu'ék ateuëh kayèë saléb, atawa saléb keuneulheueh keu manusia luwa. Masa nyoe, lagee nyang jipeugah, nakeuh masa nyang paleng meunarek, saban lagee nyang geurasa le Nabi Ibrahim watee gobnyan geupeuseumah aneuk geuh keu kurubeuen: seupôt lam pikéran, seungsara nyang hana harapan lam haté, harapan hukôman dari ateueh, ngon neuraka nyang teungoh jipreh di yup; sidroe ureueng jikalon droe jih teungoh binasa, meugantung di ateueh jurang. Phôn dari sinan, na nyang jiteubiet deungan meunang, seudangkan nyang la'én rhët dan jiwoe balék, keu ji'ék gunong nyan lom si'at teuk. Ureuëng-ureuëng nyang ka jiliwati tahap nyan, nyang ka ji'ék u syeuruga, hana lé dari bumoe tapi ka dari syeuruga; awaknyan jipeu'ék lé Roh Ilahi dan jiba lé Roh nyan, lagèe roda-roda lam wahyu Yehezkiel. Allah teungoh geukeurija lam droe awaknyan. Keuadaan awaknyan hana ék jipahami lé akai. Nyan teuturi cit meulalu peungalaman; nyan keuh sababjih ureuëng nyang ka jiliwati nyan hana jipeugah haba bhaih nyan; meunyo jipeugah pih hana meukeunfa'at, malah jeuet meubahaya. Nyan keuh keadaannyan bak akhéjih. Sigohlom nyan, sajan ngon cara-cara la'én, seudeh nyang hana putôh-putôh ngon bala—nyang geuatô lé Allah—ngon seumangat meunyeusai, nyang geubri lé Gobnyan, harôh geurasa seubagoe cara nyang paléng kuwat keu peusucôe droe. Bak kuwatjih, nyan saban ngon sidroe guru rohani, dan meunyo hana guru nyan, nyan ka cukôp jeuet keu gantoe jih—dan keubit-keubit lagee nyan teujadi—bak sidroe ureueng meuman nyang meureundah haté. Sabab bak keuadaan nyan, Allah Keudroe nyang jeuet keu Pemandu, dan Gobnyan, hana syak le, leubeh bijaksana nibak manusia. St. Isaac si Suriah geupeugah secara rinci cara meutahap pakriban Tuhan geupimpin ureueng nyang teungoh geupeusucé nyan makin dalam u dalam dukacita nyang peusucé dan pakriban Gobnyan geupeuhu lam haté gobnyan saboh roh keunyesalan. Banmandum nyang geulakèë nibak geutanyoe nakeuh iman bak peurhatian-Nya nyang maha atô, ngon teurimong deungan galak até, seunang, ngon syukô ateueh banmandum nyang geukirém. Kurang jih hai nyoe jipeuhilang kuwasa peusuci nibak keujadian-keujadian nyang peudeh até, nyang jipeugagay sampoe u dalam até ngon jiwa geutanyoe. Hai nyoe berlaku keu dukacita. Mengenai taubat nyan, nyan nakeuh proses meureksa deungan teliti ateueh desya-desya ngon keurusakan rohani droe, meulalu peumerhatian ateueh droe ngon keusadaran ateueh peu nyang teujadi lam droe geutanyoe, lheueh nyan geupeusambong ngon meu-aku desya sabe-sabe, nyang geusertai ngon meunyeusai nyang ikhlas ngon seudeh nyang that lhok. Meunyo hana dukacita dari luwa, payah keu sidroe ureueng untôk jilawan rasa bangga ngon sombong; dan meunyo hana ie mata keu meunyesai, pakri cara sidroe ureueng jeuet jipeugadoh sifat egois dari dalam nyang lagee ureueng Farisi nyang yakin droe paleng beuna? (Lam tulésan-tulésan Santo Yisa Siroë, dukacita dari luwa, ie mata, ngon rasa meunyesai nyan geupujoe that lam banmandum karya gobnyan). Rasui geuanggap soe mantong nyang kureueng nyang phon nyan lagee sidroe pezina. Sabab hai-hai nyan kon lam kuwasa geutanyoe tapi lam jaroe Po Teuh Allah, mungkén geutanyoe ragu-ragu untuk talakèë nyan kareuna hana yakin keu teunaga droe ngon hana tateupeue peu keuh geutanyoe sanggôp tahan, tapi paléng kureueng geutanyoe bék sagai-sagai tapeubiyeu nyang keudua nyan. Nyan keu dua nyan leubeh le na bak jaroe geutanyoe keudroe, dan hana larangan untuk meudo'a meulakee nyan. Sabab nyan, ngön geungui mandum cara ngön banmandum hikmah droeneuh, beu neuseumangat seubisa-bisa droeneuh keu neupeureundah droe di hadapan Allah lam taubat, neusujôh di hadapan Gobnyan ngön neulakèë rahmat. Geukalön usaha droeneuh, Gobnyan akan geubri keu droeneuh haté nyang meunyeusai nyang hana putôh-putôh dan, meunyo peureulèë, ië mata nyang le, nyang ngön nyan muka jiwa droeneuh bak akhé jih akan geurasah ngön geupeusucé mandum. Kesejahteraan hana patôt jipeujeuet geutanyoe sombong ngon peucaya droe, tapi beu na rasa teumakot bahwa Tuhan mungkén ka geupeusampéh geutanyoe seubagoe ureueng nyang hana meuguna, ngon sabab nyan beu na seumangat nyang paléng kreueh keu meunyeusai ngon sunggôh-sunggôh haté, nyang sabe jeuet keu kurubeuen nyang geusuka lé

Tuhan. Keubit, jeuet tapeugah bahwa bahpih hana tapeuleumah tanda seudeh di luwa, gata harôh seudeh lam haté, sabab Tuhan, lagèe nyan, geutawôk gata keu hai nyan. Sebalekjih, keu ureuëng nyang meuseudéh di luwa, Tuhan Keudroe geukirém keupeunyejuk até—saat-saat seunang nyang luwa biasa nyang peujeuet ureuëng nyan tuwo keu dukacita jih dan peupuléh luka-luka jih, nyang peujeuet hana mungken lé keu meuratôk. Ië mata mungkén na atawa hana: banmandum nyan na bak meuratôk di hadapan Tuhan ateueh keudroe ateueh keunajôhan droe.

Nyan banmandum nyan nakeuh cara-cara keu peugadoh hawa nafsu lam droe geutanyoe—kon nyan meulalu usaha akai geutanyoe keudroe, meulalu bimbingan ureueng-ureueng rohani, atawa meulalu Tuhan Keudroe. Ka geupeugah bahwa meunyo hana perjuangan batin, perjuangan lahé hana meuhasé; meunan cit deungon perjuangan di yup bimbingan, meunan cit deungon peusucian dari Tuhan. Ngon sabab nyan, perjuangan batin harôih hana putôh-putôh ngon teuga. Keudroe jih, jih nyan hana that teuga, tapi meunyo hana, mandum nyang la'én hana meuhasé ngon hana meuguna. Ureuëng nyang meubuët meunan cit nyang meudeurita, nyang moë meunan cit nyang seumanyang, ka binasa ngon teutap binasa kareuna kureuëng perjuangan batin atawa waspada akai. Meunyo geutanyoe taingat lom peue nyang ka geupeugah sigohlom nyoe bhah buet batin nyang positif—nyakni, bahwa nyan nakeuh tujuan ngon sumber teunaga keu buet luwa nyang positif—maka makna nyang seubeutoi jih nibak buet batin nyan akan teubuka deungon banmandum keukuatan jih, dan akan jeulah keu mandum ureueng bahwa nyan nakeuh sumber, dasa, ngon tujuan nibak mandum tapa. Ban mandum buet geutanyoe jeuet geupeusimpul lam rumus lagèe nyoe: peusapat droe, peu-éh kesadaran rohani ngon keugiatan udep, ngon lam keuadaan pikeran nyan, seutot cara buet luwa nyang ka geupeuteuntée di yup bimbéngan sidroe guru rohani atawa Taqdir Ilahi; tapi bak watee nyang saban, ngon pikeran nyang that teuga ngon fokus, perati ngon awasi ban mandum nyang teubiet lam droe. Meunyo teuka pemberontakan nyang meuhawa, peulét laju ngon peuhancô, baik lam pikéran meunan cit deungon tindakan, tapi bék tuwoe peulara lam droe saboh roh nyang meunyeusai ngon meusedéh ateueh desya-desya droe.

Banmandum perhatian sidroe ahli tapa harôih teupusat bak hai nyoe, mangat, bak watée meujuang, jih nyan hana teuganggu dan, lagèe jih, ka teuikat atawa teupinggang bak teungoh pikeran jih. Meujak deungon cara meuteunang lam droe dan meujaga nyan nakeuh meujak deungon sadar, dan ajaran bhaih nyoe nakeuh ajaran keusadaran. Jinoe ka jeulah pakon mandum ureueng asket geuanggap sifeuet sabar nyan seubagoe sifeuet asket nyang paleng utama dan geuanggap ureueng nyang hana sifeuet nyan hana meuhase. Nyan keuh sabab jih harôh geupeuteugaih secara khusus. Hai nyan ka lheueh geupeugah, tapi nyan barô phôn mula. Hai nyan ka geupeugah disinan keu geupeuleumah bahwa amalan menahan droe ngon disiplin droe harôih jiteubiet cit dari dalam, atawa, leubeh get lom, sidroe ureueng harôih geujak mita nyan lheueh geupeukong droe dari dalam dilee. Jinoe, bah tanyoe pileh teuma titik nyang saban nyan seubagoe titik phôn keu ék uroe geutanyoe, sabab disinan teumpat tujuan, seudangkan nyang luwa nyan cit saboh cara. Nyan makna jih, geutanyoe harôh tapeuleumah keu'ingénan batén nyang peunoh nibak roh nyang meujuang u arah Allah, syarat-syarat keu meupadôp bak Gobnyan ngon sigra, dan keuadaan sidroe ureueng nyang to ngon Gobnyan—atawa, leubèh teupat jih, nyang sanggôp jeuet meunan—sabab meupadôp nyan keudroe teuka nibak Allah.

Langkah-langkah Phon keu Udep Meusaboh deungon Tuhan

Óh ka geupeukukôh droe geuh lam haté, gobnyan geupeu-arah banmandum teunaga seumangat geuh keu buet peusucôe droe nibak keucemaran ngon hawa nafsu, keu peubibeueh kuwasa-kuwasa geuh ngon peukukôh jih lam buet nyang geusuka lé Po Teuh Allah. Buet nyoe jireubôt banmandum peurhatian, banmandum useuha, ngon banmandum watee gobnyan. Seuring deungon awaknyan ka biasa deungon usaha nyoe dan, bak watee nyang saban, geuatô dan geususôn keuadaan batin droe, awaknyan secara alami leubeh le geupusat u dalam, geupeusapat droe, dan geupeudong pondasi keu hadirat nyang teutap dalam droe. Nyan keuh tujuan dari perjuangan rohani phôn-phôn: tamong u dalam droe. Bak watée nyang saban sidroe ureueng jipeuphôn peuteutap droe lam droe jih, tujuan utama—nyang harôh jimeita dan nyang sigohlom nyan, lagèe-lagèe, teusom di likôt le that buet—meutam-tam jipeuleumah droe keu jih. Teuma nyan nakeuh hai nyang wajar, meunyo sidroe ureueng jipeujioh droe dari alam hawa nafsu, keu meurumpok langsông ngon cita-cita utama dan keuheundak roh geutanyoe, demi peuluwah lingkôp nyang jeuet keu sabab banmandum usaha nyan geupeulaku. Tujuan ngon cita-cita nyan nakeuh keuheundak u arah Allah sibagoe keubajikan nyang paleng luhur. Nyan barô jeuet teujadi meunyo sidroe ureueng

geurasa manèh udép lam Allah atawa geurasa pakriban get Allah nyan; ngon sabab nyan, nyan hana teuka ngon tiba-tiba. Bak phôn-phôn, teumakôt jiteuka ateuëh sidroe ureuëng: jih nyan jimeungabdi lagèë namiet, kareuna saboh keuwajiban, saboh keuwajiban nyanng jisadar bak watèë teujaga. Lheueh nyan teumakôt nyan ka reuda dan, hana gadoh, jipeugantoë lé manèh jih meukeureuja keu Tuhan, keu saboh rasa seunang lam buët nyan. Peunyata jih nakeuh geurakan phôn jiwa u arah Tuhan, nakeuh pandangan ateueh tujuan jih nyanng meucahya. Meunyo keuhai nyan ka timboi, jih nyan ka jipeumula meukeumang keudroe jih lam urôtan nyanng saban lagèë watèë lahé jih. Teuma, bèk cit ta preh mantong sira hana ta pubuet sapeue; kon, geutanyoe harôh ta pubuet sapeue deungon cara teuntèe mangat keuhai nyan leubèh sigra meukeumang. Keu tujuan nyan, lagèë nyanng ka geupeugah sigohlom nyoe, fokus utama nakeuh bak buet batin nyanng positif; teuma, banmandum buet saleh nyanng geupeubuet deungon cara nyan—seujauh buet nyan geupeubuet hana meulingkeue dari batin—jeuet jitulông keu meunarek haté nyoe, jipeurayeuk ngon jipeukong jih, sira geupeuduek banmandum harapan bak Allah ngon geupeuarah banmandum u arah keumuliaan Allah. Nyan keuh seumangat nyanng jeuet keu dasa nibak mandum buet nyan; meunyo kon, mandum nyan hana meuboh dan, nyanng paleng peunteng, sidroe ureueng hana sanggop jipeutanggong beuban udep jih meunyo hana teunaga batin nyanng geupeukong lam droe jih. Ngon lagee nyan, usaha-usaha nyanng ka geuseubot di ateueh nyan jeuet jipeurayeuk rasa meuhawa ubak Allah, tapi mandum nyan haroh geupeuarah ubak tujuan nyan deungon saboh sifeuet batin nyanng khusus, nyanng haroh geupeuteun sabe watee geupeubuet.

Mangat ék akai u arah Allah, atawa meuh'eut u Gobnyan, nyan teujadi meunyo buet-buet batin sidroe ureueng meutamah teuga. Nyan meukarat lam droe lagèë bijèh dan meukeumang ateueh droe nyan lagèë bak ateueh tanoh. Sabab nyan, sira tapeulara udep batin nyoe mangat leubeh sigra teubiet keu meuh'eut u Allah, sidroe ureueng harôh:

1. Latih pikeran mangat jeuet jak di hadapan Tuhan. Beu geu-useuha hana putôh-putôh keu geukalon Tuhan, lagèë-lagèë Gobnyan na di uneun geuh, dan ék u tingkat sadar bahwa geuh nyan teungoh geukalon lé Tuhan. Meubiasa ngon hai nyoe nakeuh pintô u Tuhan, pintô langèt keu pikeran.

2. Peubuet mandum buet keu keumuliaan Allah dan, lam mandum hai—kon nyanng di luwa atawa di dalam—bek na la'én nyanng na lam pikéran seula'én keumuliaan nyan: nyan harôh jeuet keu ukôran mandum buet ureueng nyan dan jipeucap tanda jih ateueh buet-buet nyan.

3. Pubuet mandum buet deungon sadar keu meuniet Allah, jak bak meuniet nyan, seumikui nyan lam mandum hai, ngon tundôk keu nyan deungon sipeunoh haté. Meubuet meunurot meuniet Allah nyan mencakup mandum hai nyanng teuka dari manusia, seudangkan tundôk keu nyan mencakup mandum hai nyanng teujadi ateueh manusia. Peue mantong nyanng gata pubuet, useuha keu tateupeue peue nyanng Tuhan keuheundak nibak buet nyan; peue mantong nyanng teuka bak gata, teurimong nyanng seubagoe teuka nibak jaroe Tuhan. Sidroe ureueng, saboh beunda, saboh keujadian, seunang, susah—teurimong bandum nyan deungon seunang haté; meuseurah bak bandum nyan deungon seunang haté, teunang, ngon seunang, bah pih na meubagoe rintangan.

Meulalu amalan-amalan rohani nyan, akai akan seumaken trang u arah Allah dan teudong teutap lam pandangan Allah—akai nyan akan biasa tinggai lam pandangan Allah deungon sifeut-sifeut-Neuh nyanng sempurna hana batas. Peuramalan nyoe leubeh le geubri bak watèë geudong meudo'a di hadapan Tuhan dan jeuet keu matang meulalu cit cara geudong meudo'a nyan di hadapan Tuhan. Nyan nakeuh phôn mula keu ék u hubôngan udép meusajan ngon Tuhan.

Saban watee deungon visi Allah nyan, ibadah nyanng peunoh khidmat keu Allah lam roh teuka dan samporeuna, watee, lam su meulakèë nyanng teuka dari haté keu Allah, sidroe ureueng jiseumah di hadapan Gobnyan deungon peureundah droe, seubagoe makhluk—kon deungon rasa sakét tapi ngon kesadaran bahwa jihnyan geuteurimong, geugaséh, dan geubri rahmat.

Akibatjih, akan timboi saboh rasa meuh'eut nyanng hana ék theun ngon rasa mabôk keu Allah.

Usaha u arah Allah nyan keuh tujuan jih. Teuma, bak phôn-phôn jih nyan na cit sibagoe niët ngon hasrat. Hasrat nyan harôh geupeujeuet nyata ngon udép, lagèë daya tarék alami—manèh, seunang, ngon hana ék talawan. Cit ngon cara tarék lagèë nyan keuh nyanng peuleumah bahwa geutanyoe ka na bak teupat nyanng sibeuna jih, bahwa Allah geuteurimong geutanyoe, bahwa geutanyoe teungoh ta jak u arah Gobnyan. Watee beusoe jitarék lé batee linsôk, nyan meumakna na kuwasa magnetik nyanng meupengaruh ateueh jih; meunan cit lam makna rohani:

barô keuh deuh nyata bahwa Tuhan geumat geutanyoe, watee na hasrat udep nyoe—watee roh, jiliwat mandum la'én, jimeulumpat u arah Tuhan, khusus lam seumah. Bak phôn-phôn nyan hana teujadi—sidroe ureueng nyang meuseunangat that nyan fokus jih mandum bak droe jih keudroe, bah pih nyan keu keuheundak Tuhan; tapi pemikiran keu Tuhan nyan cit bak akai mantong. Tuhan gohlom geubri rasa Droeneuh keu ureueng nyan, dan ureueng nyan pih hana sanggôp, sabab jih hana suci. Jih meungabdi

Tuhan, meunan keuh geukheun, hana deungon seunang nyang seubeutôijih. Lheueh nyan, watee haté ka gleh ngon ka geupeugöt barô, gobnyan mulai geurasa manèh udép nyang meunurôt até Tuhan, geujak lam udép nyan deungon gaséh sayang ngon seumangat—nyan ka jeuet keu punca seunang gobnyan. Nafsu mulai jipeujioh droe nibak mandum peukara, lagèe nibak leupie, dan jitarék u arah Allah, nyang peusu'uem jih. Awai mula tarék-an nyoe na bak roh, nyang meuhajat that keu rahmat Ilahi. Meulalu dorongan ngon bimbéngan Roh nyan, roh nyan jitimoh lam atôran nyang ka geupeuteuntée, nyang peulara jih bahpih nafsu nyan hana sadar keu proses nyan. Tanda-tanda lahé nyan nakeuh: saboh tinggai lam haté nyang seunang, teunang, ngon hana meupaksa di hadapan Tuhan, nyang geupeusapat ngon rasa hormat, kagôm, seunang, ngon nyang la'én-la'én lagèe nyan. Sigohlom nyan, roh geupaksa droe geutamong u dalam droe, tapi jinoe ka geupeudong droe ngon teutap tinggai disinan keu siumu masa. Jih meuteumée seunang ngon na sidroe ngon Allah di sinan, jioh nibak ureueng la'én, atawa hana jipeuduli sapeue pih nyang na di luwa. Jih jiteumée lam droe jih Keurajeuen Allah, nyan keuh *damè ngon seunang lam Roh Kudus* (Roma 14:17). Seumèbèp lam droe nyan, atawa seumèbèp lam Allah, geukheun seungap akai atawa teuhanyot lam Allah. Mungkin nyan siat mantong, tapi sidroe ureueng harôh geupeujeuet nyan keu teutap, sabab disinan keuh tujuan jih. Tuhan na lam droe geutanyoe watee roh geutanyoe beutôi-beutôi na lam Tuhan, sabab nyoe kon saboh hubôngan akai, tapi saboh peunyeurapan nyang udép ngon seungap lam Tuhan, hana meupawôt lé ngon la'én-la'én. Saban lagèe sinar mata uroe jiba titèk ië embôn, meunan cit Tuhan geupeungék roh deungon geumat jih. *'Dan roh nyan geupeungék lôn,'* kheun nabi (Yehezkiel 3:12). Ramée ureuëng suci sabe lam keuadaan mabôk roh di hadapan Po Teuh Allah, seudangkan nyang la'én geureubôt lé Roh keu si'at mantong, tapi kayém that. Meunan keuh cara tarik-an atawa tamong u dalam Po Teuh nyan geupeuphôn, geupeumatang, ngon geupeuseumpurna droe jih meulalu rahmat Ilahi bak ureuëng-ureuëng nyang mita Po Teuh deungon ikhlah, seutia, ngon sunggôh-sunggôh.

Syarat nyang paléng peunténg keu hai nyoe nakeuh peusucô haté mangat jeuet teurimong Po Teuh Allah nyang geutarék geutanyoe u *Gobnyan: 'ureueng nyang suci haté jih akan jikalon Po Teuh'* (Matius 5:8). Ngon sabab nyan, banmandum amalan tarekat, latihan, ngon buet-buet nyang ka geuseubôt sigohlom nyoe nakeuh saboh persiapan nyang peureulèe ngon hana jeuet hana keu hai nyoe. Teuma, banmandum nyan harôih geupeubuet ngon cara nyang beutôi, ngon khususjih ngon tujuan nyoe lam pikéran. Nyang paléng peunténg disinoe nakeuh jaga haté: teupat meukeubah roh nyang meuseumangat nyan na di dalam; syarat keu sah jih usaha, latihan, ngon buet rohani nakeuh meunyo nyan jiteubiet dari dalam; keujayaan lam perjuangan teuka cit dari dalam; cara nyang paléng got keu tapeukembang rasa meuh'eut keu Tuhan nakeuh dari dalam. Ngon sabab nyan, buet dari dalam nakeuh sumber utama keu udep rohani nyang beutôi-beutôi Kristen. Ngon sabab nyan, Bapak-Bapak Kudus geuanggap nyan sibagoe saboh-saboh jih rot u arah kesempurnaan. *'Beu sadar ngon waspada; beu jaga ngon meudoa,'* kheun Tuhan (1 Pet. 5:8; Markus 14:38). Kesadaran, atawa jaga haté, nyan keuh usaha utama. Bagi Bapa-bapa Kudus, banmandum geupeuarah u keunan: banmandum na lam haté, sabab peue nyang na lam haté nyan keuh nyang teupeuleumah lam buet.

Langkah nyang peunténg that lam ék u arah Allah, pintô tamong u dalam meuhubông ngon Allah, nakeuh peunyerahan droe nyang seupunoh jih bak Gobnyan, lheueh nyan Gobnyan nyang meubuet, kon manusia. Dipat teuduek banmandum teunaga, atawa peu nyang teungoh ta mita? Komuni ngon Tuhan—nyan nakeuh, Tuhan geuduek lam droe geutanyoe dan geupeuphôn geujak lam droe geutanyoe, lagèe ka geungui roh geutanyoe, geupeurintah geutanyoe ngon pikeran, keuheundak, ngon perasaan Gobnyan, mangat *keuheundak ngon buet geutanyoe* jeuet keu buet Gobnyan, mangat Gobnyan nyang jeuet keu Ureueng nyang meubuet lam mandum hai, dan geutanyoe jeuet keu alat Gobnyan, atawa ureueng nyang meubuet meulalu Gobnyan, lam pikéran, keuheundak, perasaan, narit, ngon buet geutanyoe. Nyan keuh nyang geumita lé Tuhan, Peumimpin banmandum, sabab Gobnyan sidroe nyang peubuet banmandum hai bak makhluk meulalu makhluk nyan keudroe. Roh nyang ka jiteupeue droe jih musti jimeita hai nyang saban.

Syarat keu tinggai Allah lam droe geutanyoe ngon keu keurajeuen Gobnyan, atawa keu teurimong keumahakusaan Gobnyan, nakeuh geupeuleupah keubebasan droe maséng-maséng. Mahluk nyang bibeurayeuk,

meunurot sifeuet ngon definisi jih, jipeubuet sapeue-sapeue ateuh keuheundak droe jih, teuma nyan hana patot. Lam Keurajeuen Po Teuh Allah, bèk na soe mantong nyang meubuet ateuh keuheundak droe, teuma Po Teuh Allah nyang harôh meubuet lam mandum hai; dan nyoe hana akan teujadi seulaén keubèbasan mantong teudong ateuh keuberadaan droe—sabab jih jipeusampéh ngon jitulak kuwasa Po Teuh Allah. Dan barô keuh akan piyôh perlawanan nyang kreueh nyan ateuh kuwasa Po Teuh Allah, watee keubebasan geutanyoe—atawa buet geutanyoe nyang meudong keudroe ngon meunurôt hawa nafsu—teureubah di hadapan Gobnyan, watee saboh do'a nyang teuga teupeugah lam droe sidroe ureueng: 'Ya Tuhan, neupeubuet ateuh lôn meunurôt keuheundak Droeneueh, sabab lôn nyoe buta ngon leumoh.'

Bak saat nyan keuh kuwasa Allah jitamong u dalam roh manusia dan jipeuphôn buet-Neuh nyang mencakup banmandum. Ngon meunan, syarat keu Allah tinggai dalam droe geutanyoe nakeuh penyerahan droe nyang sunggôh-sunggôh ubak Gobnyan.

Meuseurah droe ubak Tuhan nakeuh buet nyang paleng dalam ngon paleng teusom nibak roh geutanyoe, teujadi lam siat, saban lagee mandum peukara, tapi hana teucapai lam siat nyan, meunapi meukeumang bacut-bacut, peu keuh nyan lam watee nyang trep atawa paneuk, nyan teugantong bak keumahiran ngon keu-bijaksanaan ureueng Kristen nyang geupeubuet nyan. Awai jih na bak buet meutobat nyang phon, sabab disinan ureueng nyang meutobat, watee geupeugot ikrar, sabe geupeugah: 'Lôn teuma lôn peujioh buet jeuhet ngon lôn pubuet nyang jroh; hanya Droeneueh, ya Tuhan, bek neutinggai lôn ngon beunantu Droeneueh nyang meubri rahmat.' Deungon sifeut nyan, gobnyan geutamong u jalan asketisisme dan geukeureuja deungon seumangat ateuh nyan, deungon harapan geuteurimong beunantu nibak Tuhan. Teuma nyata bahwa disinoe seumangat gobnyan nyang jeuet keu peutunyok jalan, sementara buet Tuhan geuseutot di likotjih. Hai nyoe peureulee, meunurot sifeut ureueng nyang baro mulai meunan cit meunurot rancangan Tuhan. Ureuëng nyang barô meumula meuhajat keuneuk meukeureuja keu Tuhan, keuneuk meungabdi keu Gobnyan—ngon sabab nyan jih meukeureuja. Hai nyoe jipeuteuka bak jih rasa peucaya droe dan, lagèe-lagèe, keuberanian keu jikalon Tuhan. Teuma ka trang that bahwa hai nyoe hana jeuet teutap lagèe nyan. Penting that sidroe ureuëng geuseutot bimbéngan Tuhan, sira jikeubah keuneuk droe jih nyang meukeusud keudroe. Ngon sabab nyan, sidroe ureueng bek teutap lam keuadaan pikeran phôn jih, tapi, deungon hana peukureueng seumangat nyang saban nyan, wajéb jiseurah droe bak Tuhan, jipeuduek droe di yup bimbingan Gobnyan, dan meurunoe keu jiseutot bisikan ngon pimpinan Gobnyan. Hai nyoe geupeugah secara teusom watee Petrus geupeugah: *'Bak masa gata mantong muda, gata biasa meungikat droe keudroe dan jak ho mantong nyang gata keuneuk; teuma meunyo gata ka tuha, gata teubuka jaroe gata, dan ureueng laen akan jipeungikat gata dan jiba gata u teupat nyang hana gata keuneuk jak'* (Yohanes 21:18). Bak phon-phon, sidroe ureueng meuseunangat ateuh keuheundak droe, dan lheueh nyan jipeugah: 'Ya Tuhan, Droeneueh sidroe nyang neuteupeue jalan keujadian; atoe keuseulamatan lôn. 'Lôn teuma lônjak, meubèk pih lagèe nyoe, ho mantong Droeneueh ba lôn.' Nyan keuh buet seumangat nyang kong keu Allah. Jeunèh buet nyang phôn nyan that patôt geupujoe ngon lagak—peue keuh haséjih! Nyan keuh sababjih jeuet jipeukab droe sidroe ureueng keu jih siumu masa. Teuma, ureueng harôh waspada ngon hai nyoe, sabab nyan saban lagèe meukeurija brat di tanoh nyang hana subô: le anoe ngon batèe, teuma hana udep. Geutanyoe harôh meujuang, lheueh tawoe droe dari nyan, keu ta jak u arah peunyerahan droe bak Po Teuh Allah. Keubit, bak saboh makna, nyan jeuet jitimoh keudroe sira teutap ta peulaku usaha nyang phon; bah pih meunan, geutanyoe harôh ta jaga timoh nyan ngon ta peulara, atawa, leubeh get lom, ta teurimong peue nyang teungoh teubentuk ngon teupeuhase. Keubit jih, bah pih meunan, ' '—nyan Po Teuh Allah nyang meubuet, sabab meunyo hana Gobnyan geutanyoe hana meuhareuga; teuma manusia jikheun: 'Ulôn piléh, ulôn meukeusud, ulôn meukeureuja, dan Po Teuh Allah geubantu.' Ban dua keuheundak ngon pilehan, meunan cit deungon keureuja brat nyan, nakeuh cit buet-buet nyang jroh dan, seubagoe akébatjih, dari Po Teuh Allah; teuma manusia, di teungoh-teungoh useuha ngon keureuja brat jih, jipike bahwa teunaga droejih keudroe na bak sinan. Sabab nyan, peralihan batin dari seumangat u pengabdian nyang seumangat keu Allah nyan kon la'én nakeuh wahyu ngon peunyata bak kesadaran geutanyoe ateuh buet Allah lam droe geutanyoe, atawa lam proses peuseulamat ngon peusucé geutanyoe. Ureuëng nyang meuseumangat nyan geupeusadar hai nyan meulalu kegagalan nyang seureung teujadi bahpih ka geu-useuha deungon sigala cara, meulalu keujayaan nyang rayeuk ngon hana teusangka-sangka nyang teucapai hana payah that, ngon meulalu salah ngon teusungkoe—terutama nyang jeuet keu saboh peulajaran—lagèe-lagèe nyan nakeuh meulangkah ji'ôh dari rahmat. Banmandum nyan jiba sidroe ureueng u peunyadaran ngon keuyakinan bahwa jih nyan hana sapeue, seudangkan banmandum nyan nakeuh Allah ngon rahmat Gobnyan nyang Maha

Kuasa. Nyoe nakeuh tahap keuneulheueh lam proses persiapan keu meuseumah Allah. Nyan barô jeuet teujadi meunyo sidroe ureueng ka sadar bahwa jih nyan hana sapeue. Bagi sidroe ureuëng, jih jeuet jipeubuët hai-hai nyoe: jipeuriksa keujadian ngon keuadaan nyang teujadi, mangat jeuet jikalon kuwasa Allah lam nyan; jiseulami deungon iman nyang kong lam syarat-syarat keubeunaan, sampoë jih jiklik: *'Deungon cubaan nyoe keuh, seulamat kheueh lôn'*; pemandangan musôh nyang hana teukira ramè, jalan nyang ka seupôt, seupôt di keue mata, simpang jalan nyang hana tebilang, dan sabé-sabé Allah nyang hana jeuet teupahamm. Peusiapan mental nyan meuteumée teunaga khusuih dari buet-buet nyata, nakeuh: peuhabéh mandum hareuta, peuserah droe keu hinaan mandum ureueng (dalam rupa sidroe ureueng gila suci), meupisah droe, dan udép seubagoe sidroe rahéb. Nyan nakeuh saat-saat penentu lam udép nyang, lheueh nyan, hana lé teumpat la'én keu ta meulingka seula'én ubak Allah. Banmandum ureueng lagée nyan geupeuserah droe langsung lam jaroe Allah dan geuteurimong lé Gobnyan. Lam hai nyoe, bantuwan sidroe guru rohani nyan that meuhareuga, meunyo gobnyan, hana deuh bak ureueng nyang geubimbéng, geupeuduek ureueng nyan lam keuadaan nyang cit bantuwan Allah nyang ghaeb mantong nyang jeuet peuseulamat gobnyan. Bapak-bapak Geurêja jameun ka geupeugah: ureuëng nyang barô tamong harôih geubri mahkota. Peurasa droë hana meuhareuga nyan ngon peunyerahan droë ubak Tuhan leubèh jroh geupeukong lé seudeh nyang hana putôh-putôh dan, khusuihjih, lé saléb-saléb luwa biasa nyang geukirém lé Tuhan, nyang ka lheueh geuseubôt di ateuëh.

Ureuëng nyang ka jiseurah droe bak Tuhan, atawa nyang ka geuanggab patôt keu hadiah nyoe, jipeuphôn geupeugrak lé Tuhan dan jiduek teutap lam Gobnyan. Keubebasan hana hancô, tapi teutap na, sabab penyerahan droe nyan kon saboh buet nyang akhé dan pasti, tapi saboh buet nyang sabe geulang-ulang. Sidroe ureuëng jipeusampoe droe di hadapan Tuhan, dan Tuhan geu-angkat jih dan geukeurija lam droe jih, atawa meulaluë kuwasa jih. Lam hai nyoe keuh teuduek udép nyang seubeutôjih, nyang ilahi nibak roh geutanyoe. Gobnyan nyang jipeulheueh droe lam jaroe Po teu Allah geuteurimong nibak Po teu Allah dan geupeubuet meulalu peue nyang ka geuteurimong nyan. Nyoe nakeuh saboh keusatuan nyang udép, udép lam Po teu Allah, dan teudong teutap lam Gobnyan deungon banmandum droe: lam pikéran, haté, ngon keumauan. Nyan teujadi meulalu peunyerahan droe. Teuma, seiring ngon penyerahan droe nyan meutamah bacut-bacut, dan keubit seubagoe sambongan dari buet phon nyan, meunan cit teurimong Tuhan dan tinggai lam Gobnyan nyan pasti harôh geupeu'ék. Nyan keubit lagee nyan; nyan jipeu'ék droe jih keudroe. Teuma, bak pihak geutanyoe cit, harôh na sapeue nyang bantu jih atawa peuceupat kematangan jih. Lingkôngan meuhubôngan ngön Tuhan, ranah pat nyan teubentuk ngön meukeureuja, nakeuh do'a rohani nyang meupengetahuan... Ureuëng nyang meudo'a nyan tinggai lam Tuhan dan ngon nyan ka siëp sipeunoh jih dan sanggôp keu Tuhan pih tinggai lam jih. Teuma do'a nyoe kon lagée meulakée biasa; nyan nakeuh saboh buet rohani nyang khusuih, kon that geupeutunyok tapi leubèh keu geupeumatang secara hana teurasa, keu ureuëng nyang geupeutunyok meunan cit keu ureuëng nyang geutunyok. Lam nyan, jeuet takheun, na bateuëh paléng sampôreuna nibak atôran-atôran tapa (ngieng Simeon si Teolog). Sabab meunyo do'a nyoe ka meuteuntée ngon teukonfirmasi, Po teu Allah ka meusaboh ngon roh geutanyoe. Dan atôran-atôran nyan cit keu phôn-phôn jih mantong; tapi peue nyang teujadi lam jih watee ka sampôreuna nyan teusom, jeuet keu hana deuh takalon, lagée Nabi Musa di likôt awan.

Komuni udép deungon Tuhan teujadi lam keuadaan seungap nyang jiba u hana meuh'eut

Soe mantong nyang ka mulai teuka geujolak batin nyang hana teukendali ngon rasa meuhayak u Allah, dan khusuihjih soe mantong nyang ka mulai meuhasé peunyerahan droe nyang seupunohjih keu Allah ngon do'a nyang hana putôh-putôh, ureueng nyan ka siab dan sanggôp tamong lam keuseunian. Cit ureueng lagée nyan mantong nyang cukôp teuga keu jiteuen buet nyoe dan jipeuseuleusoe nyan deungon meuhasé. Hana mungken ureuëng lagée nyan geupeuduek lam saboh rumoh meusapat ngon lam kawan ureuëng la'én.

Peue nyang peujeuet Arsenius nyang Rayeuk jipeujioh droe nibak ureueng rame? Nyan keuh tarikan u dalam droe u arah Tuhan. "Ulôn gaséh keu gata," kheun gobnyan, "tapi ulôn hana ék sajan ngon Tuhan ngon manusia." "Ureuëng seungap nyang seujati," kheun John Climacus, "hana jitem keuhilangan manèh Tuhan, jipeujioh droe nibak mandum manusia—hana deumbèe ateuëh awaknyan—deungon sunggôh-sunggôh lagée ureuëng la'én jipeurap droe."

Jak taseubôt kutipan nyang relevan bhah konsep seungap nibak Firman keu-27 *The Ladder*:

"Na seungap luwa, watee sidroe ureueng, lheueh jipeujioh droe nibak mandum ureueng, udép sidroe; dan na seungap dalam, watee sidroe ureueng tinggai lam roh sidroe ngon Tuhan, kon ngon useuha tapi ngon beubaih,

saban lagee dada meunafah ngon beubaih dan mata jikalon. Bandua nyan meujak sajan-sajan, tapi nyang phon hana jeuet na meunyo hana nyang keudua. Sabab nyan, ureuëng seungap nyang seujati nakeuh ureuëng nyang geupeukong droe lam tubôh, nyang, seubagoe makhluk gaéb, geu-useuha geupeuteun jiwa geuh lam bateuëh rumoh tubôh geuh. Bèk sel ureuëng seungap nyan jipeulob tubôh jih, dan bèk tubôh nyan na lam jih kuil akai."

Keuseunian hana jimeunarek ureuëng nyang goh lom jicicipi manèh jih Allah; meunan cit ureuëng nyang goh lom jipeutalô hawa nafsu hana jicicipi manèh nyan. Ureuëng nyang keunong cubaan hawa nafsu rohani dan jicuba meuteumeung keuseunian nyan lagèe ureuëng nyang ka jilumpat dari kapai u dalam jurông nyang lhôk dan jipiké jeuët jipeutron droë u darat ngon seulamat ateuëh saboh papan.

Bèk sagai-sagai ureuëng nyang mudah meungeung ngon sombong, munafék ngon galak meubalah, jicuba intat meusikeureuëng pih keu seungap, meunyo kon teuma jitamong lam bingong pikeran.

Soe nyang ka meurasa manèh Allah geu-useuha keu seungap, mangat jeuet teupueh ngon hana putôh-putôh lé nyan, hana meuhalang-halang, dan sabe geupeuhu lam droe jih apui ngon apui, seumangat ngon seumangat, dan meuh'eut ngon meuh'eut. Sabab nyan, 'ureuëng seungap nyan nakeuh gambaran sidroe malaikat di bumoe; ateuëh gulônggan hasrat, lam tulésan jaroe keureuja kreueh, gobnyan ka geupeubibeuë doa gobnyan dari keumalasan ngon keulalaian... Ureuëng seungap nyan nakeuh gobnyan nyang meuhôi ngon seumangat rohani: "*Ka siab haté lôn, hai Tuhan!* (Mazmur 56:8). Ureuëng nyang seungap nyan keuh ureuëng nyang geupeugah: '*Lôn teungeut, teuma haté lôn teujsaga*' (Kidung Suleiman 5:2)."

Ngon lagèe nyan, buet sidroe ureueng nyang seungap nyan nakeuh keu na sajan ngon Tuhan nyang sidroe, nyang ngon Gobnyan geumeututô muka-muka, saban lagèe ureueng keunangan raja geupeugah haba lam geulinyueng gobnyan. Buet haté nyoe geujaga ngon geulindông lé saboh hai la'én—nyan keuh peuteutap ketenangan pikéran. Atôran pikeran ngon pikeran keu Tuhan nyang hana teukalahkan nyan keuh nyang jeuet keu sari pati seungap, dan leubèh nibak nyan, jeuet keu hana pikeran susah. Duek di ateueh, jak jaga—meunyo gata tateupeue cara jih—dan teuma gata kalon pakri, pajan, dari pat, padum na le, ngon jeunèh pancuri lagèe pue nyang keuneuk tamong ngon keuneuk cue boh anggô. Meunyo si penjaga nyan ka hék, jih jibeudoh jimeudo'a, lheueh nyan jiduek lom ngon jipeulaku tugaih phôn jih deungon seumangat nyang barô.

Ureuëng-ureuëng nyang gaséh keu seungap nyang meureukat geujak bak buët kuwasa-kuwasa rohani dan geu-ikôt cara udép gobnyan. Gobnyan hana sagai teupuepueh, siumu masa, bak geupujoe Nyang Peu-cipta; meunan cit, ureuëng nyang ka ék u langèt seungap hana sagai teupuepueh bak geupujoe Nyang Peu-cipta.

Teuma, doa nyang bibeueh nibak keumalasan meunan cit peuteutap haté nyang teunang hana ék tacok meunyo hana teudong dilee keuteunangan nyang samporeuna lam haté. Hana mungken ureueng jeuet maju ngon bijaksana rot dua tahap phon meunyo gohlom trok bak tahap nyang keuneulheuh, saban lagee hana mungken ureueng jeuet meubeuet meunyo gohlom jiteupeue harah. 'Siblah ok mantong jeuet peukaru mata, dan bacut sagai khawati jeuet jipeuhanco keuseunian.' Soe mantong nyang meuhajat keu jipeusampoe akai nyang suci ubak Allah tapi jipeukacho droe ngon risau, nyan saban lagèe ureueng nyang ka jikat beukong gaki jih tapi mantong jicuba jak deungon sigra. Sabab nyan, seungap nyang seujati geupeuphôn ngon jiseurah droe ubak Allah ngon keyakinan nyang that mendalam lam haté ateueh peurhatian Gobnyan keu geutanyoe.

Cit ureuëng nyang ka meusaboh droë ngon keuseunian keu meugeumbira lam gaséh sayang Po Teuh Allah, keu jipeulheueh dahaga ateueh gaséh nyan, nyang jitarék lé manèh jih, nakeuh ureuëng nyang beutôi-beutôi ureuëng seungap. Ureuëng lagèe nyan, meunyo jipeulaku seungap deungon bijaksana, sigra jipeurasa boh haséjih, nyakni: pikéran nyang teunang, pikeran nyang suci, keuhaiyan lam Tuhan, du'a nyang hana putôh-putôh, waspada nyang hana goyang, ië mata nyang sabe jiteubiet, dan la'én-la'én lom.

Ngon lagèe nyan, saboh hasrat lam até keu keuadaan nyang manèh di hadapan Tuhan nyan keuh nyang jitarék sidroe ureueng u seungap; rôt u sinan geupeuhah lé peusucian dari hawa nafsu meulalu mandum perjuangan rohani nyang deungon nyan keubajikan teupeukong lam droe geutanyoe dan keuburuan ka habéh teunaga; pintô tamongjih nyan keuh penyerahan droe bak Tuhan deungon peucaya nyang hana meubri-bri; Inti jih nakeuh saboh keudong nyang hana goyang ngon meudo'a di hadapan Tuhan deungon pikeran lam haté, nyang dari sinan apui teutot ateueh apui.

Teutot jih roh lé seuntôhan Po teu Allah bak akhé jih jipeusucé sidroe ureueng dan jipeu'ék ureueng nyan u saboh keuadaan hana nafsu. Lam apui nyan, sifeuet geutanyoe geupeuleulèh keulayi, lagèe beusoe kuto lam tungku, dan jiteubiet meucahya deungon suci lagèe langèt, nyang jeuet keu teumpat tinggai nyang ka siap keu Po teu Allah.

Ngon lagée nyan, bak jalan u arah meuhubôngan langsông ngon Tuhan, na saboh keuseupian nyang hana jeuet dipeu-ilée—meunyo kon sabe lam beuntuk udep asketis nyang ka biasa, nyan sabe jeuet keu saboh keuadaan di manè roh, nyang geupeusaboh lam droe ngon geupeukong lé apui Roh Ilahi, geupeu-ék u tingkat suci lagée malaikat serafim ngon saboh rasa teutot keu Tuhan ngon lam Tuhan.

Api nyoe jimat bak watée taubat dan jipeuphôn meukeureuja sigra, meunurôt ikrar gobnyan, sidroe ureueng jipeuphôn buet nyan; teuma nyoe nakeuh su'um phôn, kadang jiteuka, kadang jigisa. Api nyan meukeureuja ban sigom proses peusucô haté; meunyo kon, sidroe ureueng hana ék jiteuen buet-buet nyan. Teuma, su'um nyan hana jeuet jipeuleumah mandum kuwasa jih bak watée nyan, seubab mantong na keueun dingin nibak hawa nafsu lam droe ureueng nyan. Su'um nyan barô jipeuleumah mandum kuwasa jih meunyo hawa nafsu nyan ka seungap. Su'um nyang phon nyan lagée apui nyang tutông kayée basah ngon meuië, seudangkan su'um nyang keudua nyan lagée apui nyang tutông kayée nyan cit lheueh apui nyan jipeukrèng ngon ka jitamong u dalam kayée nyan. Meunyo tapeuguna bandéngan la'én, su'um phôn nyan lagée su'um lam ié nyang na saboh kréh èh nyang goh lom cair: su'um nyan na, tapi ié nyan hana meudidèh dan hana meudidèh sampoë kréh èh nyan ka cair. Teuma, meunyo kréh èh nyan ka cair, su'um nyan, nyang ka jitamong lam banmandum ié nyan, jipeusu'um ié nyan leubèh su'um dan leubèh kreueh; akibatjih, ië nyan meulidah leubèh dari , dan jeuet keu suci. Nyan keuh rupa panas jeunèh keudua nyan. Dua contoh keuneulheueh dari tingkah laku apui nyan geupeuleumah cara keureuja tutông rohani bak tahap-tahap keuneulheueh keusempurnaan Kristen, nyang jiba u keusucian nyang sampôreuna ngon hana lé na napsu.

"Sari dari hawa nafsu, jipeuhabéh lé apui Ilahi, ka tutông abéh; dan meunan cit sari nyan ka gadoh dan jiwa ka suci, meunan cit hawa nafsu nyan ka jitinggai."

Nyoe keuh makna hana meuhawa, lagee nyang geupeugah lam *Ladder* bak Kalam 29: 'Hana meuhawa nyan keuh udeb teuma jiwa seugolom udeb teuma tuboh.'

Kebangkitan jiwa harôih geupaham seubagoe peunget dari sifeuet nyang ka trép, nyan keuh watée manusia barô lahé, nyang lam droe jih hana meusapeue pih dari manusia trép, lagée nyang ka geupeugah: '*Lôn teuma Lôn bri keu gata saboh haté nyang barô, dan Lôn teuma Lôn peutamöng saboh roh nyang barô lam droe gata*' (Yehezkiel 36:26) (ngieng Isaak si Suriah).

Kaseumpurnaan nyang sampôreuna dan sabe meutamah nyan keu ureuëng-ureuëng nyang ka sampôreuna lam Tuhan nyan that geupeusucû akai dan geupeu'ék jih dari donya materi sampoë jih kayém geuba u ateuëh dari udép lam tubôh lam keuadaan ékstasi u syeuruga, keu geukalon peunampakan.

Rasui nyan geupeuleumah hana *teupengaruhi* lé hawa nafsu watée geutuléh: 'Kamoe na pikeran Almaseh' (1 Kor. 2:16). Ureuëng suci Siria nyan pih geupeuleumah hai nyang saban, nyang geumeulakée: 'Bah la'ôt rahmat Droeneuh jiseumbah lôn!' (Sang Suci Efrem).

Deungon hana meuh'eut lé keu mandum peukara nyang jeuet peubangkit ngon peusubô nafsu, gobnyan ka jeuet keu ureueng nyang kreueh até that sampoe mandum nyan hana meubèk keu gobnyan, bah pih mandum nyan na di keue mata gobnyan. Nyan sabab jih gobnyan ka meusaboh mandum ngon Tuhan. Gobnyan geutamong u rumoh jalang—dan kon mantong hana geurasa meugoda nafsu, tapi gobnyan pih geuba ureueng jalang nyan u udép nyang suci ngon asketis.

Soe mantong nyang geuanggap patôt keu keuadaan nyoe, seumentara mantong di donya, meubalôt ngon tubôh fana, jeuet keu meureuhab keu Allah nyang udep, Nyang geupeutunyok ngon geupeurunoe gobnyan lam mandum narit, buet, ngon pikéran gobnyan; dan gobnyan, deungon pencerahan batin, geuteupeue keuheundak Tuhan, lagée geudeungo saboh su, dan, leubèh manyang nibak mandum ajaran manusia, geupeugah: '*Pajan lôn teuka dan lôn deuh di hadapan Tuhan?*' (Mazmur 41:3), sabab lôn hana ék lé lôn tahan buet-buet hawa nafsu lôn keudroe, teuma lôn mita keubajikan nyang keukai nyang Ka Droeneuh bri keu lôn sigohlom lôn rhët lam keurusakan. Teuma, pakon lé lôn peugah le! Ureuëng nyang *hana meuh'eut keudroe hana udép ateuëh keuheundak droe, teuma Almaseh nyang udép lam droe jih* (Gal. 2:20), lagée nyang ka geupeugah: '*Ka lôn mejuang bak prang nyang jroh, ka lôn peuseuleusoe balap, ka lôn jaga iman*' (2 Tim. 4:7).

Hana meupedulni nyan nakeuh istana syuruga Raja Syuruga. Ngon meunan, bak akhéjih, persekutuan ngon Allah dan meusaboh ngon Allah—tujuan paléng akhé nibak pencarian roh manusia—watee roh nyan na lam Allah, dan Allah na lam roh nyan. Bak akhéjih, keuheundak Tuhan nyang jroh ngon do'a Gobnyan ka teupeunoh, mangat lagée Gobnyan na lam Bapak dan Bapak na lam Gobnyan, meunan cit banmandum ureuëng meuiman jeuet meusaboh ngon Gobnyan (Yohanes 17:21). Peunassaran Gobnyan nyang peuteunang nyan ka teupeunoh:

'Soe mantong nyang jikeubah feureuman Gobnyan, Bapak akan geugaséh gobnyan, dan Lôn ngon Bapak akan teuka bak gobnyan dan tinggai saboh rumoh ngon gobnyan' (Yohanes 14:23). Definisi apostolik keu ureuëng-ureuëng nyang ka maté ateueh hawa nafsu nyan teungoh teupeunohi, nakeuh bahwa udép awaknyan teusom ngon Kristus lam Po Teuh (bnd. Kol. 3:3). Ureuëng-ureuëng lagèe nyan nakeuh bait suci Po Teuh (1 Kor. 3:16), dan Roh Po Teuh geuduek lam droë awaknyan (Rm. 8:9).

Ureuëng-ureuëng nyang ka sampoë bak tingkat nyan nakeuh ureuëng-ureuëng sufi Allah, dan keuadaan awaknyan saban lagèe keuadaan Rasul-rasul, saweueb awaknyan pih jiteupeu keuheundak Allah lam mandum hai, lagèe jideungö saboh su, dan, lheueh jipeusaboh pancaindra awaknyan deungon sampurna deungon Allah, awaknyan deungon rahsia geupeurunoe Feureuman Gobnyan lé Gobnyan keudroe. Keuadaan nyoe geutanda ngon apui cinta, nyang deungon nyan awaknyan deungon beurani geupeunyata: *'Soe nyang jeuet peupisah geutanyoe?'* (Roma 8:35). Dan cinta nyan nakeuh nyang bri keunabian, seubab keujajaan, la'ôt peungeutahuan, sumber apui ilahi, nyang seumaken jile, seumaken jipeuhu dahaga ureueng nyang meuhajat keu nyan.

Sabab keuadaan nyoe nakeuh hasé nibak seungap, meunyo geupeulaku deungon bijaksana, kon mandum ureueng nyang seungap geupeubiyeu lé Po teu Allah lam seungap keu siumu masa. Ureuëng-ureuëng nyang, meulalu seungap, meuteumèe keuteunangan haté dan ngon nyan jeuët keu layak keu meuhubông nyang paléng ikhlah ngon Tuhan dan keu teumpat tinggai Ilahi, geuba dari sinan keu geulayani ureuëng-ureuëng nyang mita seulamat, dan geulayani awaknyan ngon cara geupeucahya, geupeutunyok jalan, dan geupeubuët mukjizat. Dan keu Antonius Nyang Rayeuk, saban lagèe keu Yahya di padang pasé, saboh su geupeugah bak gobnyan lam seungap gobnyan, geutawök gobnyan keu buet geupeutunyok ureuëng la'én bak jalan seulamat—dan hasé nibak buet gobnyan nyan ka jiteupeue lé mandum ureuëng. Hai nyang saban cit teujadi bak ramèe ureuëng la'én.

Hana kamoe turi tingkatan di ateueh donya nyoe nyang leubeh manyang nibak tingkatan rasul nyoe. Disinoe cit, abéh kheueh ulasan kamoe keuhai atôran udep nyang meunurot até Po Teuh Allah.